فضائل السادات

تألیف

العلامة المحدث السید محمد اشرف سبط سید الحکماء والمحققین

آیة الله المحقق الداماد «قده»

از انتشارات

شرکة المعارف والاثار

۱۳۸۰ ـ ق ۱۳۳۹ ـ ش

مرکز فروش

کتابفروشی شرق ـ کتابفروشی طباطبائی ـ قم

چاپخانه علمیه ـ قم

رسالة

لؤلؤة الصدف

في حياة

السيد محمد الاشرف

لفضيلة الاستاذ آية الله السيد شهاب الدين
النجفي المرعشي دام ظله

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذی جعلنا من المتمسکین بولاء آل الرسول . و شرفنا بـوداد ذراری البتول والصلاة والسلام علی نبی الرحمة وشفیع الامة سیدنا أبی القاسم محمد وعلی آله سفن النجاة والائمة الهداة .

وبعد فیقول العبد المستکین المنیخ مطیته بأبواب أهل البیت وخادم علومهم أبو المعالی شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی حشره الله مع أجداده الطاهرین لایخفی ان مما اتفقت علیه کلمة أهل القبلة وتسالم فیه المسلمون سـوی النصاب و الخوارج لزوم وداد العترة النبویة وحب من تفرع من تلك الدوحة الزاکیة ، فمن ثم تری علماء الاسلام أنار الله براهینهم ألفوا وصنفوا فی هذا المضمار کتبا و رسائل جادوا وأجادوا ، أفادوا وأفاضوا فلله الدر وعلیه الاجر ، ومن احسن مادون فی ذلك بحیث یعد فی الرعیل الاول ویصطف فی الصف المقدم هو کتاب « **فضائل السادات** » للعلامة المیر محمد أشرف الحسینی المرعشی قدس الله لطیفه وأجزل تشریفه ، فانه لم یأل جهده فی جمع الروایات الواردة فی کتب الفریقین الدالة علی مودة ذوی القـربـی ، وحیث کـانت نسخ الکتاب عـزیـزة المنـال قـام بطبعه ثـانیـا وبذل النفقة فی نشره اعضاء شرکة المعارف و الآثار و فقهم الله تعالی لمراضیه و جعل المستقبل مـن امـرهم خیرا مـن مـاضیهم و جزاهم الله خیر الجزاء و طلبوا منی تحریر رسالة فی ترجمة المؤلف علی سبیل الاختصار فلم أجد بدا من اسعاف مأمولهم مع ما بی من طوارق الحدثان وعوائق الزمان ، فحررت هذه الوریقات فی مجلس واحد وسمیتها بـ« **اللؤلؤة الصدف** » فی حیاة محمد الاشرف ومن الله أستمد وبه استعین وأقول :

اسمه ونسبه الرفيع

هو العلامة في العلوم السمعية والعقلية السيد مير محمّد أشرف العلوي الصادقي أباً والحسيني المرعشي امّاً.

والده النبيل

العلامة السيد مير محمّد الشهير بعبدالحسيب المتوفى سنة ١١٢١ صاحب التآليف الحسنة ككتاب «سدرة المنتهى» في الكلام والعرفان صنفه لعبدالله قطب شاه، فرغ منها سنة ١٠٥٨ و كتاب «مناهج الشارعين» في الفقه. صنفه للسلطان شاه سليمان الموسوي الصفوي، فرغ منه سنة ١٠٦٨، و«الفطرة الملكوتية» وهي حاشية على الاثناعشرية الفقهية لشيخنا البهائي، فرغ منها سنة ١٠٥٨، و هو ابن العلامة المير السيد احمد العاملي صاحب كتاب «مصقل صفا» في الرد على النصارى و غيره.

امه الجليلة

العلوية الشريفة بنت ثالث المعلمين سيد فلاسفة الاسلام، شريك الدرس مع الشيخ الرئيس في المدرسة العقلانية مولانا المير محمّد باقر الحسيني المرعشي الشهير بالداماد.

كلمات الاعلام في حقه

قال العلامة الشيخ محمّد علي الحزين في التذكرة ص٥٦ مالفظه: ميرزا أشرف خلف مرحوم ميرزا عبدالحسيب صبيه زاده سيدالحكماء امير محمّد باقر الداماد الحسيني بعلو حسب ونسب معروف وبفضائل نفائس موصوف بوده روزگاری بعزت واحتشام دراصفهان گذرانيد درسنهٔ ثلاث وثلاثين و ماة بعد الالف بروضات جنان انتقال نمود الى أن قال: بحكم وراثت درمراتب علمى افادت پناه و معارف ذوقى آگاه بود درسخن فهمى صاحب دستگاه گاهى التفات بگفتن شعر مى‌فرمود اشعار سنجيدهٔ دارد و قال العلامة المدرس في الريحانة (ج٢ ص ٤٣٤): سيد محمّد اشرف بن عبدالحسيب بن احمد الاصفهاني عالم فاضل متتبع كامل خبير بصير اديب ماهر از علماء عهد صفوية و از تلامذهٔ علامهٔ مجلسى و نوهٔ دخترى مير داماد و كتاب

فضائل السادات اوكه درايران چاپ شده بزرگ وكثيرالفوائد ، وازكثرت احاطۀ وتتبع مؤلف حاكى وبراى شاه سلطان حسين صفوى تاليف نموده الخ

مشايخه فى الرواية والدراية

والده العلامة المير عبدالحسيب و مولانا العلامة المجلسى صاحب البحار و اخوه العلامة السيد صدر الدين محمّد صاحب التعاليق على كتب الفقه و الحديث و الكلام المتوفى بعد سنة ۱۱۰۳ وغيرهم

تلاميذه والراوون عنه

العلامة الحاج شيخ محمّد بن الحاج محمّد زمان الكاشانى المذكور فى الاجازات كثيرا كمافى الروضات ص ٦٢٥ ط الثانى ، و ابنه العلامة الميرعبد الحفيظ و غيرهما

آثاره العلمية

فضايل السادات ها هو بين يديك من انفس ما الف فى هذاالشأن نسقه باسم السلطان الشاه سلطان حسين الموسوى الصفوى الشهيد وكتاب « علاقةالتجريد» وهوتعليقة على تجريد العلامة المحقق الطوسى وكتاب « المشيخة» فى الرجال و الحواشى على اصول الكافى و الفقيه والتهذيب ونهج البلاغة والصحيفة الكاملة وغيرها

النوابغ فى اعقابه

نبغ و ترعرع فى ذراريه جم غفير من أعلام الفقه و الحديث و الكلام كالعلامة الميرعبد الحفيظ ابنه و العلامة السيد مرتضى المتوفى سنة ۱۱٦۰ وابنه الاخر، والعلامة الحاج ميرزا محمّد رحيم بن محمّد رفيع بن السيد مرتضى المذكور المتو فى سنة ۱۱۸۱ ، و العلامة المير عبد الله المتو فى سنة ۱۲٥۱ وقبره فى قرية « خوزان » مزار ابن الحاج ميرزا محمّد رحيم وكان من تلاميذ الفاضل القمى و غيره و العلامة المير زا محمّد حسين بن العلامة السيد احمد بن المير عبدالله المذكور ، قتلته الطائفة الشيخية فى سنة ۱۲۷۰ ، ومن أعيان أعقابه فى هذه الاوان العالم الزاهد الناسك جرثومة الورع حجة الاسلام السيد محمّد حسين نزيل قرية « ورنوس فادران» من أعمال اصفهان أدام الله أيامه و أيام نجله الاسعد فخر الفضلاءالكرام ذخر الاسلام السيد محمّد جعفر نزيل تهران و

هو ممن يروى عنا بالاجازة حرسهماالله تعالى ، والعلامة الحاجميرزا حيدر علي و نجله العالم الفاضل السيدجمال الدين نزيل تهران والمتكلم المنطيق السيدالصهري دامت بركاته وغيرهم وبالجملة البيت بيت علم وجلالة وورع وادب و تقى

شعره و نظمه :

جادت قريحته بمنظومات كثيرة منها مانقله الحزين في التذكرة ص ٥٦ من قوله متغزلا

آن ماه دو هفته دلبرجاني من   آن يار عزيز يوسف ثاني من
يكروز نكرد فكر شبهاى غمم   يكبار نگفت پير كنعاني من

وقوله :

مرگيست زندگانى در زير بار منّت   كوهمتى كه از خضر آب بقا نخواهد

و قوله :

نيست مشكل گذر ازوادى پرخار جهان* گر زخود قطع تعلق كنى آسان گذرى

وقوله :

چون شمع صبحدم نفسى مانده از حيات * وقت است اگر عيادت رنجور من كنى

وفاته :

اختلفت الكلمة في سنة وفاته ، ففي المشجرة و المجاميع المخطوطة انه توفي سنة ١١٤٥ ، و لكن العلامة الشيخ محمد علي الحزين قال في تذكرته : انه توفي سنة ١١٣٣ .

هذا ما اتاحت الفرص و الظروف من تحرير هذه الرسالة الشريفة

وكان الفراغ منها صبيحة يوم السبت ليومين بقيا من شهر محرم

الحرام ١٣٨٠ ببلدة قم المشرفة حرم الائمة وعش آل محمد

العبد شهاب الدين الحسيني المرعشي النجفي

اخذالله بحقه عمن يظلمه من ابناء

العصر و جزاهم بئس الجزاء

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
خطبه کتاب	۱	معنی ذوی القربی و اهل البیت	۳۰
سبب تألیف کتاب	۵	معنی آل و اهل	۳۱
کتب سابقین در فضائل	۵	تحقیق علامه در مستحق خمس	۳۲
نسب سلاطین صفویه	۹	ایراد سید حسین بر علامه	۳۳
وجه تسمیه کتاب	۱۲	بیان قول باب مدینة العلم	۳۳
طریقه ثبوت نسب	۱۳	منسوب نیست انسان بپدر	۳۳
بیان آل و اولاد و ذریه اه	۱٤	کلام حاکم در مناقب فاطمه	۳٤
در آل و اقربای نبی صلی الله علیه و آله	۱۷	حدیث کل حسب و نسب ینقطع اه	۳٤
تقسیم خمس بمذهب مشهور	۱۸	کلام علامه در تذکره	۳٤
آیات و اخبار خمس	۱۸	در آیهٔ ادعوهم لابائهم	۳۵
حال اولاد علی و جعفر (ع)	۲۰	خصائص هفتگانه اهل بیت	۳٦
حالات زید بن علی علیه السلام	۲۱	کلام امام فخر رازی	۳٦
فضیلت قریش	۲۳	در لزوم صلوات بر آل	۳۷
حکایت سید حمیری شاعر	۲۵	احادیث تعظیم اهلبیت (ع)	۳۸
حکایت دختر زادهٔ فضه	۲۵	فضیلت تواضع	۳۸
ترجمه یونس بن یعقوب	۲٦	کیفیت تواضع	۳۹
کلام کشی	۲٦	کراهة پیغمبر از قیام برای حضرتش	٤۰
کلام علامه در آیه خمس	۲۷	احادیث تعظیم اهلبیت (ع)	٤۰
تفسیر آیهٔ ما افاءالله اه	۲۷	در قیام برای سادات	٤۱
تفسیر آل و ذوی القربی	۲۸	در قیام قائم علیه السلام	٤۲
در وصیت بثلث مال	۲۹	شرافت اولاد علی علیه السلام	٤۲
تفسیر راوندی در آیه خمس	۲۹	در آیه ثم اورثنا الکتاب اه	٤۳
حدیث مثل اهل بیتی اه	۲۹	تفسیر حضرت در مجلس مامون	٤۷
بیان معنی اهل البیت	۳۰	ذریه علی علیه السلام عترت رسولند	٤۸

عنوان	صفحه
مقاله طفلان مسلم با حارث	۴۹
شمول عترت نسبت بذریه علی	۵۰
معنی عترت و مقاله حضرت مسلم	۵۰
اشکال و سؤال اهل سنت	۵۱
حدیث ثقلین ومعنی عترت	۵۲
تفسیر آیه فمنهم ظالم اه	۵۵
تفسیر آیه ثم اورثنا الکتاب اه	۵۶
در آیهٔ قل لااسئلکم اه	۵۷
در آیهٔ فان آنستم منهم رشدا اه	۵۷
در آیه ومن یقترف حسنة اه	۵۸
حدیث اجری علیکم المودة	۵۹
پنج نفر که انبیاء بر آنها لعن کردند	۶۰
رؤیای رسول خدا صلی الله علیه و آله	۶۱
نقل کلام کشاف و ثعلبی	۶۲
در بغض اهل بیت	۶۳
تعمیم اهل بیت بجمیع سادات	۶۴
کلام صدوق و وصیت علامه	۶۴
در آیه وانذر عشیرتك اه	۶۵
در آیه ولسوف یعطیك اه	۶۶
کلام حسن بصری در القربی	۶۷
حدیث من اکرم اولادی اه	۶۸
مذمت استخفاف عالم	۶۹
احترام اردبیلی بچه علوی را	۶۹
توقیر استاد و احترام آن	۷۰
در سوره مبارکه کوثر	۷۰
در کثرت نسل ذریه	۷۱
در آیه ان شانئك اه	۷۲
احوال اطفال انبیاء (ع)	۷۳
احوال اطفال مؤمنین	۷۴
کلمات افتخاریه ابن طاوس (ره)	۷۵
جواب ائمه (ع) از یزید ومتوکل	۷۶
در کنیه حضرت امیر بابی تراب	۷۶
مکالمه حضرت کاظم بامرد انصاری	۷۷
در آیهٔ وکان ابوهما صالحا	۷۸
ورود فاطمه (ع) بمحشر	۷۹
در اینکه حجاج سادات را نابود کرده	۸۰
در آیهٔ وانه لذکر لك اه	۸۱
معجزات شب معراج	۸۲
در آیه وان من اهل الکتاب اه	۸۳
حکایت شیخ زاهد قصّار	۸۴
در آیه الذین یوفون اه	۸۴
در آیه واذا الموؤدة سئلت	۸۵
در صلهٔ ارحام	۸۶
حکایت منصور با حضرت صادق	۸۷
حکایت پادشاه بنی اسرائیل	۸۸
توسل بحضرت قائم علیه السلام	۸۹
حکایت ضعیفه قرشیه در قتل برادر	۸۹
طریقه توسل بحضرت قائم علیه السلام	۹۰

عنوان	صفحه
حکایت موسی وقارون	۹۱
وصیت صادق علیه‌السلام برای افطس	۹۱
در آیه والذین یصلون اه	۹۲
حدیث ان الرحم اذاقطعت اه	۹۳
ترحم امیرالمؤمنین بر طلحه	۹۳
کلام شمر : این بنواختی	۹۳
آیه اصطفاء	۹٤
کرامت سید الشهداء در کربلا	۹٤
ردّ قول جبائی	۹٤
در تشبیه بآل ابراهیم درصلوة	۹۵
در آیه فآت ذا القربی اه	۹۵
درصحیفه مکرمه سجادیه	۹۶
ادعیه صلوات بر عترت	۹۷
روایت میرداماد «قده»	۹۸
حدیث احسان بعلویین	۹۹
کتاب نجاشی وجواب حضرت	۱۰۰
حکایت پادشاه جبلی	۱۰۱
حکایت ابی دلف	۱۰۳
حکایت معجزه حضرت امیر علیه‌السلام	۱۰٤
در بیان وسیله	۱۰۶
در نظر کردن بذریه	۱۱۰
حدیث معراج	۱۱۲
حدیث قدموا قریشاً	۱۱۳
در مستند الهاشمی اولی	۱۱٤
در تقدم عالم برهاشمی	۱۱۷
در آیه انما یخشی الله اه	۱۱۸
در تسامح در ادله سنن	۱۱۹
فرق اعراب جاهلیت ومجوس	۱۲۱
در عدم تأمیر سفهاء بر مفتیٔ	۱۲۳
عقیده جاهلیت درمحرمات احرام	۱۲۵
خطبه ابیطالب درتزویج رسول	۱۲۷
ذکرنبوت حضرت درتوراة	۱۲۹
حدیث زیدبن علی درفضل ذریه	۱۳۰
فضیلت اولاداسماعیل	۱۳۲
کلام فخررازی درفضل ذریه	۱۳۵
شرط صلح امام حسن بامعاویه	۱۳۷
درآیه ان تجتنبوا کبائراه	۱۳۸
ترك حقوق ذریه گناه کبیره است	۱٤۰
احتجاج کاظم علیه‌السلام	۱٤۱
درآیه مباهله	۱٤۳
درمسّ ذی رحم	۱٤٤
در عدم ارث عباس ازرسول خدا	۱٤۷
معنای ذریه	۱٤۸
دراینکه اولادفاطمه اولادرسولند	۱٤۹
مباهلهٔ رسول خدا بااهل نجران	۱۵۱
شأن نزول لافتی اه	۱۵۲
احتجاج حضرت بآیه تطهیر وغیرها	۱۵۵
حدیث عایشه درآیه تطهیر	۱۶۳

عنوان	صفحه
فرق آل با امت	١٦٤
در معنی آل‌عمران	١٦٥
حکایت جابر با حضرت باقر	١٦٩
ضیافت رسول از اقارب	١٧١
نصیحت رسولخدا ﷺ	١٧٣
آیات اصطفاء ذریه	١٧٤
حکایت منع فرعون‌ازنماز	١٧٥
قصه فدك	١٧٧
اوصاف جمیله انصار	١٨١
در آیه مودت	١٨٢
حکایت توبهٔ اعرابی	١٨٣
حکایت‌بنده معذب	١٨٥
سلمان‌ومنافقین ، یوسف وزلیخا	١٨٦
توسل بصلوات	١٨٧
عدم استجابة دعا الا بصلوات	١٨٨
اموالیکه حکام تصرف میکنند	١٩٠
تقسیم خمس و مصرف آن	١٩١
در آیه صدقات	١٩٤
در آیه ذکر	١٩٦
در آیه تحریم	١٩٧
تفضیل سادات حسینی بر حسنی	١٩٨
حکایت مؤمن آل فرعون	١٩٩
در آیه و امر اهلك بالصلوة	٢٠٠
دعاء وقت خواب	٢٠١
حکایة جابر و کبش املح	٢٠٢
اعمیت آل از اهل بیت	٢٠٥
شهادت در راه اهل بیت	٢٠٧
حدیث حجزه	٢٠٩
حدیث مشکل‌فعل‌وهوفاعل	٢١١
تحریم بهشت‌برظالم اهل‌بیت	٢١٣
محبت‌وبغض‌عترت	٢١٥
حدیث‌مثل اهل‌بیتی	٢١٦
قضاء حوائج ذریه	٢١٧
در غدیر خم	٢٢٠
تفسیر اهل بیت	٢٢١
جهات خیریت این امت	٢٢٥
سؤال موسی از آل وامت	٢٢٦
استجابة‌دعاءذریه	٢٢٧
تسمیه‌سید مرتضی بعلم الهدی	٢٢٨
حکایت منصور وعلویه	٢٢٩
ورود فاطمه علیها السلام بمحشر	٢٣٠
در حرمات الله	٢٣٥
حکایت‌طریفه‌ازابن‌عمر	٢٣٩
حکایت عجیبه آهنگر	٢٤١
وصیت امیرالمؤمنین علیه السلام	٢٤٣
حکایت حضرت عبدالعظیم	٢٤٥
کرامت عبدالله بن‌احمد	٢٤٦
مقامات ذریه‌درمحشر	٢٤٧

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
در آیه کشجرة اصلها اه	۲۴۹	در اینکه پشت هر ذریه عدول اند	۲۸۳
ادخال سرور بر ذریه	۲۵۱	در فضیلت بنی هاشم	۲۸۵
حدیث کل سبب منقطع اه	۲۵۲	در عاملیت بنی هاشم در صدقات	۲۸۹
حکایت صفیه دختر عبدالمطلب	۲۵۳	در شفاعت رسول اکرم صلی الله علیه و آله	۲۹۰
در تعلم نسب	۲۵۵	مخاصمه مهاجرین و انصار	۲۹۱
اقسام صله رحم	۲۵۶	خواب عبدالمطلب	۲۹۳
ثواب صله رحم	۲۵۷	در اختصاص زمزم با اولاد عبدالمطلب	۲۹۴
در آیه ان الله یأمر بالعدل	۲۵۸	در عدم تزویج هاشمیه بغیر او	۲۹۶
گناهانیکه سبب زوال نعمة میشود	۲۵۹	در فضیلت قریش	۲۹۷
مقامات رسولخدا صلی الله علیه و آله	۲۶۱	حدیث لاتسبوا قریشا	۲۹۸
اخبار حضرت بفتح مصر	۲۶۲	عدم مداخله بیگانه بین ذریه	۲۹۹
توصیه رسولخدا درباره اهل مصر	۲۶۳	حکایت مرد بنی اسرائیلی	۳۰۰
ملامة دختر ابی لهب	۲۶۴	بخواب آمدن رسولخدا صلی الله علیه و آله	۳۰۱
حدیث لایحل مسجدی اه	۲۶۶	معجزه حضرت رسول صلی الله علیه و آله	۳۰۱
حدیث سد ابواب	۲۶۷	حکایت فرنگی و مجلس یزید	۳۰۳
در مصلی که با صورت روبرو شود	۲۶۸	در ملعون بودن قاتل ذریه	۳۰۴
سرّ اذن دخول در مسجد رسول (ص)	۲۶۹	در تعذیب شش طائفه	۳۰۵
حدیث علیّ منّی	۲۷۰	حدیث الرحم معلقة بالعرش	۳۰۶
تخریب عبدالملك خانهٔ زید را	۲۷۱	سبب حبس موسی بن جعفر «ع»	۳۰۷
توجیه حدیث حرمت در مسجد	۲۷۳	تکلم حمار با رسول «ص»	۳۰۸
اثر شهادت حضرت «ع» بر سنگها	۲۷۵	حدیث الامر من قریش	۳۰۹
حدیث الصالحون لله اه	۲۷۷	حدیث قریش ولاة الناس	۳۱۰
حدیث ان فاطمة احصنت اه	۲۷۸	تفسیر عربا اترابا	۳۱۱
حکایت دعبل	۲۸۱	در شهوت زن و مرد	۳۱۳

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
توجيه حديث مشكلى	٣١٤	حكايت خواب تاجر كوفى	٣٤٤
سبب نزول لو كان فيهما اه	٣١٥	حكايت ابن جوزى	٣٤٦
غضب رسول خدا «ص» از سخن دومى	٣١٧	حكايت مادر متوكل	٣٤٧
لزوم محبت اقارب رسول «ص»	٣١٨	حكايت زن عباسيه	٣٤٩
كاشفيت ظاهر از باطن	٣١٩	حكايت پسر آلب ارسلان	٣٥٠
سخنان علماء عامه در احترام ذريه	٣٢٠	حكايت علويه و پادشاه بلخ	٣٥١
نكات لطيفه در لفظ رسالت	٣٢١	اسلام مجوسى از خواب خود	٣٥٤
تقرير صوت خطاف	٣٢٣	حكايت علويه و رئيس سمرقند	٣٥٥
در طينت شيعيان	٣٢٥	حكايت نواده ابن جوزى	٣٥٦
تفسير آيه فليتنافس المتنافسون	٣٢٦	حكايت قاضى بصرة و علويه	٣٥٧
سؤالات عالم يهود از على عليه السلام	٣٢٧	احسان مجوسى بعلوية	٣٥٨
حديث من رآنى اه	٣٢٨	حكايت عبدالله مبارك	٣٦٣
مدّاح اهل بيت مؤيدند	٣٣٠	حكايت عبد الجبار مستوفى	٣٦٤
كتاب عبدالملك بحجاج	٣٣١	حكايت شيخ در تذكرة الخواص	٣٦٥
حديث لاتسبوا عليا	٣٣٢	مجوسى و ضيافت علويات	٣٦٦
حكايت ملك تبع	٣٣٣	طلب فاطمه از رسولخدا انگشتر	٣٦٧
سبب انقراض دولت عباسى	٣٣٤	كلام شيخ صفى	٣٦٩
حكايت منصور و صادق عليه السلام	٣٣٥	روايت شافعى از رسولخدا صلى الله عليه وآله	٣٧٠
در تقديم ذريه	٣٣٧	اخبار علامت ظهور	٣٧٢
در ثواب رعايت حق ذريه	٣٣٨	خروج سفيانى	٣٧٥
فضيلت ايثار اقارب و ذريه	٣٣٩	حالات سلطان محمود و خدابنده	٣٧٦
گفتار دوازده امام	٣٤٠	آثار خيريه سلطان خدابنده	٣٧٧
ايثار ذريه بر اقارب	٣٤١	حديث نحن بنو عبدالمطلب اه	٣٧٩
بخواب آمدن محمد و على (ع)	٣٤٢	در آية و من اعرض اه	٣٨٠
تاجريكه بسادات قرض ميداد	٣٤٣	احترام حضرت رضا از ذريه	٣٨١

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
درمحبة‌واغماض‌ازشرسادات	۳۸۲	دراینکه‌ذریه‌ولداست	۴۲۰
حکایت سید حسن شارب الخمر	۳۸۳	مکاتبه‌شاه‌طهماسب‌وشاه‌سلیمان	۴۲۱
حدیث عمر بن عبدالعزیز	۳۸۴	کلام لؤلؤمضیء درآیهٔ یس	۴۲۳
روایة محی‌الدین در فتوحات	۳۸۵	اشاره‌به حدیث علی‌منی	۴۲۴
نکتهٔ‌الحاق‌سلمان‌باهلبیت	۳۸۶	حکایت خواب‌ام داود	۴۲۵
سؤال عباس‌از رسولخدا ﷺ	۳۸۷	دراستحباب‌زیارةاخوان	۴۲۶
در آیه واصحاب المیمنة	۳۸۸	نسوختن‌موهای‌رسول «ص»	۴۲۷
شعر کمیت ومنع‌عباس از زکوة	۳۸۹	معجزهٔ از رسول الله «ص»	۴۲۸
مقالات عباس با عمر	۳۹۱	درمسائل مدنیات وجواب آن	۴۲۹
حکایة ملیحه مرد مغربی	۳۹۳	درآیهٔ اذا نفخ‌فی الصوراه	۴۳۰
حدیث ای البقاع افضل	۳۹۵	توطیهٔ‌برمکی‌باعلی‌بن‌اسماعیل	۴۳۱
درآیه‌فاجعل‌افئدةمن الناس‌اه	۳۹۶	جمع‌اخبارمعارضه‌درباره‌ذریه	۴۳۳
معجزات دائمه ائمة (ع)	۳۹۷	حدیث‌اولاد الرسول اکباده	۴۳۴
مقاله عزیزه فخررازی	۳۹۸	حکایة حجام‌وخوردن‌خون‌رسول	۴۳۵
آثار محبت اهل بیت	۴۰۱	درمذمت‌هندجگرخوار	۴۳۶
سؤال از چهار چیز	۴۰۵	در منع‌از متعهٔ ذریه	۴۳۷
حدیث اشرف المناقب	۴۰۶	شفاعت‌رسول‌خدا«ص»ازچندطائفه	۴۳۸
حدیث‌ما بال اقوام‌اه	۴۰۷	نفع‌محبت ذریه درهفت‌جا	۴۳۹
بیعت انصار باحضرت	۴۱۱	دیدن‌ابراهیم‌نورمحمدوعلی«ع»را	۴۴۰
حکایت زنجیر کردن‌نفس‌زکیه	۴۱۳	درمحبت دوستان اهل‌بیت	۴۴۱
کلام شهید ثانی	۴۱۴	درحدیث‌احبوا علیا	۴۴۲
موعظه حضرت صادق(ع)	۴۱۵	احتجاج حضرت‌صادق «ع»	۴۴۳
کلام ابن‌ابی‌الحدید	۴۱۶	حدیث الزموا مودتنا	۴۴۴
حکایت صادق «ع» باابی‌حنیفه	۴۱۷	دربرائت‌محبین‌ازآتش	۴۴۵
جهات‌شرف‌علی‌وفاطمه علیهما السلام	۴۱۹	در استحباب‌تسمیه هنگام‌جماع	۴۴۶

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
در طوائفی که حب اهل بیت ندارد	۴۴۷	اعتقاد صدوق در باره ذریه	۴۸۱
در حقوق آل محمد صلی الله علیه و آله	۴۴۸	تفسیر ویل للمطففین	۴۸۱
محبة اهل بیت کاشف طیب ولادتست	۴۴۹	در فساق ذریه	۴۸۳
حدیث من مثل مثالا اه	۴۵۰	گرامی تر نزد خدا کیست	۴۸۴
نشانه‌های ولد الزنا	۴۵۱	آیه لاتجدقوما اه	۴۸۵
حدیث نحن بنوهاشم اه	۴۵۲	در معنای مطهر	۴۸۶
آیه ماکان لهم الخیرة	۴۵۳	کلام محقق داماد (قده)	۴۸۷
در عقات ظالم باهل بیت	۴۵۴	معنای جبر و تفویض	۴۸۸
مفاخر قریش	۴۵۵	در خلقت دشمنان	۴۸۹
در شرافت بنی علی	۴۵۶	در تعظیم وتوقیر ذریه	۴۹۰
بغض اهلبیت سبب آتش است	۴۵۷	احتجاج حضرت بآیهٔ نوح	۴۹۱
در نشانه منافق	۴۵۸	تفسیر انه عمل غیر صالح	۴۹۲
حدیث من آذی شعری	۴۵۹	حکایت بنی داود	۴۹۳
در مدح ذریه و ثواب صله آنان	۴۶۰	قصیدهٔ ابن عنّین	۴۹۴
احادیث مسلسلات	۴۶۱	مناجات زین العابدین علیه السلام	۴۹۵
در حرمت لحوم ذریه بر سباع	۴۶۲	کلمات زین العابدین(ع)	۴۹۶
حکایت زینب کذابه	۴۶۳	توجیه احادیث عدم نفع نسب	۴۹۷
کرامت سید شمس الدین	۴۶۷	در آیه یوم ینفخ فی الصور	۴۹۸
معجزة از رسول اکرم صلی الله علیه و آله	۴۶۸	شکل صور اسرافیل	۴۹۹
نشانه‌های منافق	۴۶۹	درموت هرذی حیات	۵۰۰
در شفاعت پیغمبر صلی الله علیه و آله	۴۷۰	درضبط چهل حدیث	۵۰۱
وصایای علامه «قده»	۴۷۲	اجازات مؤلف	۵۰۳
در فضیلت صله رحم وحقوق والدین	۴۷۷	اشعار مؤلف	۵۰۸
موارد حرمت مخالفت پدر ومادر	۴۷۸	مدارك کتاب	۵۰۹
در مذمت عاق والدین	۴۸۰		

فضائل السادات

تأليف

العلامة المحدث السيد محمد اشرف سبط سيد الحكماء والمحققين

آية الله المحقق الداماد «قده»

از انتشارات

شركة المعارف والآثار

۱۳۸۰ ـ ق ۱۳۳۹ ـ ش

مرکز فروش

کتابفروشی شرق ـ کتابفروشی طباطبائی ـ قم

چاپخانه علمیه ـ قم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمدلله الحسيب الذی خص محمداً وآله بالکرامة ، وحباهم بالرسالة ، وخصصهم بالوسيلة وجعلهم ورثة الانبياء ، وختم بهم الاوصياء والائمة ، وعلمهم علم ماكان و مابقی و جعل افئدة من الناس تهوی اليهم (۱) و شرفهم به ، و اوجب لهم الحق علی الخلق بقرابته ، وخلق من الماء بشراً فجعله نسباً وصهراً ، وهو سيد السادات وعنده نيل الطلبات ، الذی صير سادات الانساب انساب السادات ، والزم بمودة اقارب رسوله معارج الدرجات ، و منتهی مطلب الحاجات ؛ وسلكنا فی سلك ذرية رسوله المصطفی ، الذين انزل فی علو شانهم ، ولزوم محبتهم **قل لا اسئلكم عليه اجراً الا المودة**

---

(۱) اين چند فقره كه درافتتاح خطبه باآيه «افئدة من الناس» مرقوم شده اقتباس ازصحيفهٔ مكرمه است وفقرات مرقومه در طی دعا حضرت سيد الساجدين عليه الصلوة والسلام كه درذكر آل محمد (ص) بيان فرموده‌اند وارد شده و در بين دعا اين آيه را حضرت اقتباس كرده‌اند ومفسرين نقل نموده‌اند كه اين آيه شريفه بيان دعائيست كه حضرت ابرهيم علی نبينا وآله وعليه السلام بجهت محبت ناس نسبت باولاد اسمعيل كه آن اولاد بخصوص بنی هاشم تفسير شده وازحضرت واهب حقيقی استدعا نموده فلهذا باين فقرات كه ضم بآيهٔ شريفه شده ابتداء نمود پس درضمن اقتباس اين كلام شريف كه آيه شريفه در آن مقتبس است استدلال باصل مطلب تحقق و براعة استهلالی است كه بی حاجت مشير است برعين مقصود «منه ره» .

فی القربی حمداً لایحد حده ، وشکراً لایعدعده ، ممن تعالی جده ، و تبارك جده اعنی خاتم النبیین ؛ وشمس سماءالمرسلین ، وعیبةعلمرب‌العالمین احمد اجدادعترته واشرف آباء ذریته . محمدالمصاب فی اولاده المظلومین ، عن مراتبهم کمال النصاب المثاب فی ثارهم اعلی مراتب‌الثواب ، ثوابا یرغم خد اعـدائهم النصاب ، الذین یضاهئون فی‌عبادتهم عبدة الانصاب صلی‌الله علیه وآله الطیبین الطاهرین ، سیماعلی افضل‌الوصیین ونفس‌خیرالمرسلین ، کلام الله‌الناطق ، وباب حطة‌الله‌الصافق ، المولود فی استاربیت الله المعظمة ، والـد العترة الطاهرة المطهرة امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب صلوات الله و سلامه علیهما اجمعین .

للسیدالدامادالمتخلص بالاشراق علیه‌سلام‌الله‌بالعشی‌والاشراق

در کعبۂ قل‌تعالوا‌ازمام که‌زاد(۱) ازبازوی‌باب‌حطّه خیبر که گشاد

---

(۱) کعب بمعنی شیء مرتفع آمده‌و کعبه‌معظمه را گفته‌اند که‌از آن مشتق‌است‌چنانچه درنهایۂ ابن اثیرایراد نموده کل شیء علا وارتفع فهو کعب ومنه سمیت الکعبة‌پس‌ممکن است معنی مصراع اول آن‌باشد که دراین مرتبه رفیعه مباهله که‌آیه **قل تعالوا** شرف نزول درآن یافته کیست که ازمادرمتولد شده که مراد کعبه معنوی باشد وایماء واشاره برتولد صوری واحتمال دارد که‌آیۂ شریفه اقتباس باشد از جهت اشاره بر مامور شدن حضرت ابراهیم علی نبینا وآله‌وعلیه‌السلام درطلبیدن مردم بجهت طواف بیت‌الله الحرام چنانچه‌در کتاب من‌لایحضره‌الفقیه‌درباب علل‌حج واقع است «و انما جعلت التلبیة لان‌الله عزوجل لما قال لابراهیم (ع) **واذن‌فی‌الناس بالحج یاتوك رجالا** فنادی فاجیب من کل فج یلبون» پس‌معنی‌مصراع مسطور‌این‌خواهد بود که‌در کعبۂ معظمه که مردم‌مأمور ند برطواف‌آن کیست که ازمادر متولدشده واین شرافت ازبرای که‌روداد وچنانچه‌مرویست که کعبه قبله اهل‌مسجد ومسجد قبله اهل حرم وحرم قبله اهل‌دنیااست از اشرفیت محاط برمحیط مستفاد ومتولد میشود که‌آن ذات‌اقدس نسبت بکعبه قبله است و آیۂ شریفه هر چند در باب مباهله نصاری شرف ورود یافته لیکن ارباب فصاحت و صنایع کلام ایراد نموده‌اند که دراقتباس مجوزاست نقل ازمعنی اصلی چنانچه در فن بدیع ازمطول ایراد این مطلب‌شده واستشهاد کلام‌ابن‌رومی را گفته‌است : لئن اخطأت فی‌مدحك‌فمااخطأت‌فی منع ☆ لقد انزلت حاجاتی بوادغیرذی‌زرع ☆ نقل‌نموده وبیان کرده است صاحب کتاب مرقوم که وادی غیرذی زرع دراین بیت مقتبس‌است از کلام حضرت‌حق‌سبحانه و تعالی-

بر ناقهٔ لایعدّی الاّ که نشست — بردوش شرف پای کرأسی که نهاد

و له

کالدرّ ولدت یا یمام الشرف — فی الکعبة و اتخذتها کالصدف

فاستقبلت الوجوه شطر الکعبة — و الکعبة وجهها تجاه النجف

ولعنة الله علی اعدائهم المنافقین الی یوم الدین

ـ که در بیان کلام حضرت ابراهیم (ع) که گفت **ربانی اسکنت من ذریتی بواد غیر ذی زرع عند بیتك المحرم** درقرآن مجید وارد شده وادی غیر ذی زرع در آیه شریفه موضعی است که آب و گیاه در آن نیست وابن رومی نقل نموده برحال که چیزی در آن نیست پس تجویز این نحو تغییر دراقتباس شده ومراد از باب حطه که درمصراع دوم واقع است در مغفرت ورحمت است چنانچه درمجمع البیان شیخ طبرسی قدس الله تعالی نفسه القدوس روایت نموده ازحضرت امام محمد باقر (ع) که فرمود : «نحن باب حطتکم» یعنی مادرمغفرت شمائیم وباب حطه نیز بابی است که درزمان بنی اسرائیل بوده .

ومراد از ناقهٔ لایؤدی الا که درمصراع سیم واقع است آن است که چون سورهٔ برائة نازل شد حضرت رسالت پناه (ص) چهل آیه از آن را با بو بکر بنا بمصلحتی دادند که در موسم حج برمشرکین وجمیع اهل موسم بخواند وبعداز رفتن ابو بکر بچندروز جبرئیل امین علیه السلام نازل شد که ای محمد حق تورا سلام میرساند و میفرماید که باید ادای این رسالت نکند مگر کسیکه ازتو باشد حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله امیر المؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام را بر ناقه عضباء سوار نمود وازعقب ابو بکرش فرستاد وامر نمود که آنحضرت آیات را ازابو بکر گرفته خود بمردم بخواند وحضرت امیر المؤمنین (ع) خود موافق فرموده عمل نموده درروز عید بمردم آیات شریفه را خواندند .

ومراد ازدوش شرف پای کرأسی که نهاد که در مصراع چهارم واقع است آنست که حضرت امیر المومنین علیه السلام از جهت انداختن اصنام که در بالای کعبه معظمه کفار گذاشته بودند پا بر دوش شرف مسندپیغمبری حضرت رسالت پناهی صلی الله علیه وآله گذاشته وآن اصنام را بزیر انداخت وپای کرأسی اشاره بحدیثی است که صاحب کتاب فردوسی وخطیب خوارزمی از ابن عباس نقل نموده که حضرت رسول صلی الله علیه وآله فرمودند : «علی منی مثل رأسی من بدنی» یعنی نسبت علی بمن مثل نسبت سر در بدن من است ویحتمل که چون پا نیزجزء از بدن شریف شخص مشبه است بناءاً علیه در مصراع رابع باین دستور نوشته ایراد شد «منه‌ره» .

ولہ

برسید کاینات بیحد صلوات　　　برزوج بتول و نفس احمد صلوات

اما بعد چون فاضل دولت آبادی از علماء اهل سنت دیا رهند بتسوید رسالهٔ مناقب دودمان ذریهٔ نبوی ﷺ سواد اعظم مشاعر اقلیم جهان آباد عالم خیال و کشمیر اندیشه‌را دولت آباد مدینه توفیق یافته ، محبت اهل بیت نبوت‌را سفینه‌نجات غریق بحرعصیان ، وسالك این‌مسلك‌را حزم وسلیم از آفات و خذلان دانسته رسالهٔ درمناقب‌ذریهٔ‌رسالت‌پناه‌نبوی ﷺ تألیف‌نموده‌ولزوم‌محبت ایشان را موافق منطوق آیه ونص حدیث اکبرعبادات شمرده‌مترقب آن‌بود که بوسیلهٔ‌مودت سادات شاداب از کوثرجنان چنان‌شود که بوصال شاهد مقصود طوبی لمن و صل الیه رسیده بزیر نخل خوش ثمروصل بهم برخورند و آن بیدولت ذاهل جاهل از اینمعنی که مرتبهٔ عظمای هردونشأة با اعتقاد خلافت اهل خلافت وغیرهم دوچار احدی نمیشود .

بیت

این ندانسته که قدر همه یکسان نبود

زاغ را مرتبهٔ مرغ خوش الحان نبـود

و علماء شیعه رضوان‌الله تعالی علیهم ازغایت‌ظهور اینمعنی نسابگی‌اکرام ذریهٔ رسالت‌را بدست غیب‌خیال داده بشیرازهٔ تالیف فارسی‌بنحویکه‌متعطشان کوثر محبت اهل‌بیت عموما ازاین‌جوی «ان‌فی‌الجنة نهراً من‌لبن ☆ لعلی‌وحسین و حسن» متروی وسیراب شوندنموده‌بودند هرچند صدوق‌رضی‌الله عنه کتاب فضایل‌العلویه وشیخ‌مفید سلام‌الله‌علیه کتابی‌معنون‌باین‌عنوان که **مسئلة** فی‌وجوب الجنة‌لمن‌ینسب ولادته الی‌النبی ﷺ تصنیف‌فرموده چنانچه نجاشی وغیره‌ازعلمای رجال‌رحمهم‌الله تعالی درفهارس خودنقل‌نموده‌اند وسیدعلی‌بن‌طاوس دردیباچهٔ کتاب کشف‌المحجة که‌مشتمل است بروصایائی که به‌پسرش نموده ایراد فرموده که من‌طرفی‌جلیل از مناقب سادات درکتاب اصطفا ذکر کرده‌ام لیکن این کتب الحال و بالفعل مفقود وبنظر متفقدین نرسیده وایضا اصول و کتبی که ارباب رجال نقل کرده انـد از متقدمین ارباب نصوص وشیوخ که درباب فضایل اهل‌البیت و آل‌ذوی‌القربی وقریش

وعرب که بنی‌هاشم رأس ورئیس ایشانند و در اعصار سابقه تالیف شده مثل کتاب ذکر خدیجه وفضل اهل البیت لعبد العزیز الجلودی ، و کتاب المودة فی‌ذوی القربی و کتاب من‌قتل من آل محمد (ع) لابراهیم بن محمد الثقفی و کتاب فضل العرب لمحمد بن احمدبن یحیی بن عمران الاشعری و کتاب فی‌فضل العرب لعلی بن هلال المهلبی ، و کتاب فضائل بنی‌هاشم لابی‌عثمان عمرو بن بحر الجاحظ ، ولدا ایضاً مع انه‌کان عثمانیا مروانیاً وله‌فی‌ذلك التعصب الباطل کتب مصنفة رسالتان یذکر فیهما فضل بنی‌هاشم وتقدیمهم بمالاشكّ فیه ولا شبهة علی رغم انفهم کما قال عز سلطانه و عظم برهانه **یخربون بیوتهم بایدیهم** وقد اوردهما علی بن عیسی الاربلی فی اوائل کتابه کشف الغمة وعسی ان نوردهما بالفاظهما مع‌سائرمالعله یسنح اویقع فی‌ایدینا من الافکار والکتب فی‌ذیل خاتمة الکتاب انشاءالله العزیز الوهاب، و کتاب الآل لابن خالویه، و کتاب واقعات العلویین للتقی بن دأب ، و کتاب نصب آل ابی طالب للسیدیحیی بن الحسن العلوی، و کتاب الشافی، و کتاب المجدی فی انساب الطالبیین للسیدابی الحسن علی بن محمدبن علی لعلوی العمری المعروف بابن الصوفی وهوکان من اولاد عمر بن امیر المؤمنین علیه السلام و کتاب اخبار عیون بنی‌هاشم وفضایل اهل بیت رسول الله صلی الله علیه و آله وفضل قریش وکافة العرب لابی‌علی محمدبن محمدبن عبدالله ، و کتاب جنا الجنتین فی‌ذکر ولد العسکریین لقطب الدین الراوندی رحمه‌الله تعالی ، و کتاب الرد علی مبغضی آل محمد صلی الله علیه و آله للشیخ الثقة سهل‌بن زازویه القمی رحمه‌الله و کتاب الفرق بین‌الآل والامة لابی‌موسی عیسی بن مهران المستعطف ، و کتاب غرایب قریش وبنی هاشم فی سایر العرب لابی المنذرهشام بن محمد الناسب الکلبی [و کتاب فرائدالعقدین للسیدالسمهوری] و کتاب فضائل العرب لاحمدبن محمدبن عیسی الاشعری و کتاب فضل العرب لسعدبن عبدالله بن ابی‌خلف القمی ، و کتاب معاذیر بنی‌هاشم فیمانقم علیهم لابی‌محمد الحسن بن علی الملقب بالاطروش ؛ و کتاب فضل العرب ایضالابی‌عباس القمی عبدالله بن جعفر الحمیری و کتاب ماروی فی‌اولاد الائمة لمحمدبن الحسن الصفار ؛ و کتاب مقاتل الطالبیین لابی‌عبدالله محمدبن علی بن العباس بن‌علی بن ابی‌طالب علیه السلام و کتاب المودة فی القربی لابی الحسن البخاری نضر بن‌عامر بن وهب من‌ثقات اصحابنا سلام‌الله تعالی علیهم اجمعین که بغیر ازاسم اثری ازاینها درنظر مردمان وتاثیری درقلوب وجنان اهل این زمان نمانده

ونیست بسیار است .

بناء علی ذلك بخاطر این کمترین ابن‌عبدالحسیب محمّداشرف الحسینی‌رسید که‌هرچند استقصاء طرق طریقین تماما دربیان اینمطلب بلکه خمسی از اخماس وعشری‌از اعشار آن میسر نیست .

اما زیاده ازرسالهٔ فاضل مرقوم مستند بآیات واحادیث و کلام معتبر بن‌سلف درسلك‌تحریرمیتوان کشید وازرسالهٔمذکوره‌وغیرها ازمناقب‌اهل‌سنت اکتفا بقدری که مشعر برلزوم محبت اهل بیت وذریهٔ رسول ﷺ ودالّ برآنکه خلاف این طریقه وعدم اعتقاد مذکور خرق اجماع متفق‌علیه بین الفریقین است که فقهاء رضوان‌الله علیهم تماماً در کتب خود اورا شرعا مذموم بلکه داخل این مسلك‌را خارج ازمذهب حق دانسته‌اند میتوان‌نمود وبشیرازهٔ تدوین وقید تألیف در آورد و مؤید اینمعنی‌را که خلاف طریقهٔ مسفوره موجب خسران عقبی و منشأ آن عدم اعتقاد بنشأه اخری است « السید الاجل سیدمرتضی الموسوی الملقب من جده امیرالمومنین صلوات الله علیه بعلم الهدی»در کتاب غررو درر ایراد نموده که «قال عمر بن بحر الجاحظ کان منقذبن زیاد الهلالی ومطیع بن ایاس ویحیی بن زیاد و حفص بن‌ابی‌ودّه وقاسم بن زیقطه وابن المقفع ویونس بن ابی‌فروة وحماد عجرد (۱) وعلی بن الخلیل وحماد بن ابی لیلی و حمادبن الزبرقان وو الیة بن الجناب وعمارة بن حمزة بن میمون ویزید بن الفیض وجمیل بن محفوظ المهلبی وبشاربن برد المرعث وایاز اللاحقی یجتمعون علی‌الشرب وقول الشعر ویهجو بعضهم بعضاً وکلهم کان متهما فی‌دینه وعمل یونس بن‌ابی فروة کتابا من مثالب العرب (۲) و عیوب‌الاسلام بزعمه وصاربه الی‌ملك‌الروم واخذ به مالا«انتهی» لیکن ابن‌خلکان‌در ترجمهٔبشاربن بردآورده که «قدروی‌انه فتشت کتبه فلم‌یوجد فیهاشیء مماکان‌یرمی به واصیب‌له کتاب فیه‌انی اردت هجاء سلیمان بن علی‌بن عبدالله بن‌العباس بن عبد المطلب بن هاشم رضی‌الله عنهم فذکرت قرابته من رسول‌الله (ص) فامسکت عنه

(۱)عجرد کجعفر : سبك‌سر یع‌ودرشت‌وسخت‌ونام‌مردی

(۲) مثالب : معایب .

والله اعلم بحاله ازاین مضمون معلوم میشود که بشار شاعر باشهرت واشتهارش بالحاد راضی نبوده که بسبب قرابت بحضرت رسول ﷺ هجو بنی هاشم نماید .

وفی نهج البلاغة المکرمة وغیرها عن خیر الوصیین صلوات الله و سلامه علیه «والله لودّ معوية انه مابقی من بنی هاشم نافخ ضرمة الاطعن فی نیطه»(١) وارباب لغت نیز جمعی که تصغیر مینمودند عرب راکه ذریه و بنی هاشم بچندین ذروهٔ اعلی شانا از ایشانند ازجملهٔ کفره و زمرهٔ اهل جزیه شمرده اند چنانچه ابن اثیر در ترجمهٔ شعبی ایراد نموده «فی حدیث مسروق ان رجلا من الشعوب اسلم فکانت یؤخذ منه الجزیة قال ابوعبیدة الشعوب هنا العجم ووجهه ان الشعب ماتشعب منه قبایل العرب او العجم فخص باحدهما ویجوزان یکون جمع الشعوبی وهوالذی یصغر شأن العرب ولایری لهم فضلا علی غیرهم کقولهم الیهود والنصاری والمجوس فی جمع الیهودی والنصرانی والمجوسی وفی القاموس الشعوبی محتقرامر العرب وهم الشعوبیة» .

وایضا درسند شصت وچهارم من بعد مرقوم میشود انشاءالله تعالی حدیثی که صدوق رحمه‌الله درمن لایحضره الفقیه نقل نموده ازحضرت کلام‌الله الناطق امام جعفرصادق علیه السلام که حکم فرموده بحد زدن مردی که مفتری بررجلی از جاهلیت عرب بود باذکر توجیهی که ایراد نموده‌اند در اینباب که مقذوف چون از أقارب رسول‌الله ﷺ بود واین اهانتیست نسبت بآنسرور که موافق آیه وخبر منجر بکفر است امر باین حد فرمودند که من بعد باعث جسارت احدی نگردد وبنا برحدیث «السلطان وزعة‌الله فی ارضه» ومنطوق «ما یزع‌الله بالسلطان اکثرمما یزع بالقرآن» (٢) رجاء واثق بکرم واهب متعال ومهیمن لایزال آن است که بحسن قبول وقبول حسن روزی نماید اینرساله‌را استعداد وقابلیت مجلس مستقیمان بزم جلوس میمنت مأنوس سید سلاطین جهان مورد آثار رحمة‌الله الملک المنان خاقان کشورستان باسط

---

(١) الضرمة بالتحریك : الجمرة. النار یقال مافی الدار نافخ ضرمة ای احد ، نیط بفتح و نیاط ککتاب: رگ دل .

(٢) وفیه من یزع السلطان اکثرممن یزع القرآن ای من یکف عن ارتکاب المعاصی للسلطان اکثر ممن یکفه مخافة القرآن (نهایه) .

بساط امن وامان نواب سپهر رکاب مالک رقاب شجرۀ گلشن ولایت واقبال ثمرۀ دوحۀ نبوت واجلال خلف انبیای مرسلین خلیفۀ ذریۀ طیبین وطاهرین قاید جنود حجة الله القائم المنتظر مروج طریق حق مذهب اثنی عشر رافع اعلام سلطنت و حشمت و شاهی ناصب رایات ظفر آیات الطاف الهی مظهر جنود غیبی مظهر آثار لاریبی مصداق آیۀ ذریة بعضها من بعض صاحب رایت انا جعلناك خلیفة فی الارض عمارۀ دودمان اصطفا خلاصۀ خاندان اعتلا گوهر دریای سلطنت وکامکاری اختر تابان معدلت و نامداری قبلۀ سلاطین عدالت آزین اعظم خواقین صاحب تمکین ظل الله فی العالمین المؤید بتأییدات الملك العزیز الدیان السلطان بن السلطان بن السلطان و الخاقان بن الخاقان بن الخاقان سمی سبط رسول الثقلین المتشرف بحدیث جده سید الکونین حسین منی وانا من حسین صلی الله علیه و آله المصطفین . **شاه سلطان حسین** الحسینی الموسوی الصفوی ابن خاقان طوبی آشیان قدس مکان سلطان شاه سلیمان ابن صاحبقران خلد آشیان شاه عباس ابن خاقان رضوان مکان شاه صفی ابن شاهزادۀ کامکار عالی تبار صفی میرزا ابن نواب گیتی ستان فردوس مکان شاه عباس ابن نواب سکندرشان شاه سلطان محمد ابن جمجاه جنت بارگاه شاه طهماسب ابن نواب صاحبقران علیین آشیان شاه اسمعیل انار الله برهانه وثقل بالحسنات میزانه ابن سلطان حیدر ابن سلطان جنید ابن سلطان شیخ ابرهیم ابن سلطان خواجه علی المشهور بسیاه پوش ابن سلطان شیخ صدرالدین موسی ابن قطب الافاق سلطان شیخ صفی الحق والحقیقة والدین اسحق الاردبیلی قدس الله تعالی سره العزیز ابن سید امین الدین جبرئیل ابن سید محمد صالح ابن سید قطب الدین بن سید صالح الدین رشید بن سید شمس الدین محمد الحافظ بن سید عوض شاه الخواص بن سید فیروزشاه زرین کلاه بن سید نورالدین محمد بن سید شرف شاه بن سید تاج الدین حسن بن سید صدرالدین محمد بن سید مجدالدین اسمعیل بن سید ناصرالدین بن سید شاه فخرالدین احمد بن سید محمد الاعرابی بن سید ابومحمد القاسم بن ابوالقسم حمزة بن الامام الهمام موسی الکاظم علیه الصلوة و السلام .

شعر

نسب تضائلت المناسب دونه		والفجر من دونه فی بهجة و ضیاء

وایضاً نسب شریف جدامجد عالی مقدار نواب اشرف ظل اللهی ایدالله ظلال معدلته ورأفته علی مفارق العالمین اعنی نواب گیتی ستان فردوس مکان کلب آستان علی بن ابی طالب علیه صلوات الله الملك الغالب شاه عباس اول انارالله برهانه العالی ازجانب ام منتهی میشود برابع الائمة المعصومین وثانیهم ولادة عن امیرالمؤمنین واول تسعة من ولد ثالثهم صلوات الله وسلامه علیهم اجمعین سیدالزهاد وزین العباد وصاحب الندبة وانیس الکربة وهادی الامة وکاشف الغمة مولانا ومولی الثقلین ابی محمد علی بن الحسین صلوات الله علیه و علیهم اجمعین دائمة بدوام السموات و الارضین بابن نحو نواب شاه عباس ابن فخر النساء بیگم بنت میر عبدالله خان بن سلطان محمود خان بن سید عبدالکریم خان بن سید عبدالله خان بن سید عبدالکریم خان بن سید محمد خان بن سید مرتضی بن سید علی خان بن سید کمال الدین والی ساری بن سید قوام الدین المشهور بمیر بزرگ بن سید صادق بن سید عبدالله بن سید محمد بن سید ابوالهاشم بن سید علی بن سید مرعش بن سید عبدالله بن سید محمد اکبر بن سید حسن بن سید حسین اصغر بن سید الساجدین امام زین العابدین علیه السلام .

ونعم ماقال ابو نواس

مطهرون نقیات ثیابهم		تجری الصلوة علیهم اینما ذکروا

من لم یکن علویا حین تنسبه		فماله من قدیم الدهر مفتخر

فالله لما بدا خلقا فاتقنه		صفا کم واصطفا کم ایها البشر

وانشاءالله العزیز من بعد بطریق وجیز درسند پانزدهم از باب اول رقم زدۀ کلك بیان خواهد شد که معشر رجال نسب نواب شاه دین پرور حضرت محمد و علی خیر البشر تا حضرت آدم ابو البشر علیهم الصلوات الی یوم المحشر پنجاه یك نفرند کما قیل .

شعر

پنجاه و یك ز آدم بود تا حضرت خیر البشر		هفده نبی هفده ولی هفده شه صاحب ظفر

امید که همیشه‌شیمهٔ این‌نوباوهٔ بوستان‌مصطفوی و گل گلشن‌ریاض‌مرتضوی سرسبزوخرم متخلق باخلاق‌حمیده ومتصف‌بصفات‌مدیحهٔ آباء‌واجداداطهار ومنفجر من‌سحب انامله الانهار بوده باشد .

امؤلفه

آن شهنشاهی که پر گوهر شود دامان بحر
ابرجودش بر کمر هر گه که دامان میزند

«خلدالله ظلال جلاله علی مفارق الانام ودام دوام دولته الی قیام الساعةو ساعة القیام » که‌درشرافت این‌نسب‌نسبت بدیگران‌آفتاب‌وسایه است وروشن‌است که‌سایهٔ‌بخاك افتاده ازطرفگیری، آفتاب‌عالمتاب وجود ظلی‌اعتباری دارد‌وپرظاهر است که‌صواب‌وثواب اینرساله ببرکت اقبال آن‌نواب اشرف ملجأوپناه‌ملجأ وتباه غریق سیل فتنه وطوفان لجه یم وبسیط هامون وازفرّ همای دولت همایون آن‌مفرّ مضطرین ومقرّ متظلمین هرفرعون‌وهامان‌صاحب‌سخاوت وبسالت وبرگزیدهٔ اولاد حضرت رسالت ﷺ درمیان‌کتب سلف نزداهل‌تمیز وحال‌بمرتبه‌منسوب‌وبنحوی ممتاز میگردد که ازنشاط دربساط‌جلد نمی‌گنجدوباعث‌افتخار و علوشان سادات علوی وموجب‌رفع درجات اخروی‌موافق‌حدیث‌شریف حضرت‌رسالت‌پناه‌نبوی‌ﷺ «حقّت‌شفاعتی لمن‌اعان‌ذریتی بیده ولسانه‌وماله» میشود .

بیت

چوشمشیری که‌سوزن میربایدناتوانارا
توان از خاك ره بر داشت با ایماءابروئی

خدایا ورا مملکت پرورا	سلیمان سریرا جهان داورا
بحق وارث ملك عالم توئی	گرامی نسب تابآدم توئی
فلك را نبود افسر زر بسر	که‌بودند اجداد تو تاج ور
چراغ بزرگی هر دود مان	خداکرده‌روشن‌ازاین‌خاندان

هرچندانموزجی ازاین رساله سابقا درزمان خاقان طوبی آشیان قدس مکان چنانچه ازخاتمهٔ این‌کتاب مستفاد میشود مسودّه آن ببیاض‌رفته بودولیکن ثانیا

باضافهٔ ماسبق بوجه ابسط وانشط ببرکات عهدواوان اعلی حضرت شاهنشاهی نواب همایون ارفع اقدس شرف تزیین یافت لهذاباسم سامی‌ونام‌نامی آن‌ظل‌الله موشح و مزین گردید **ما ننسخ من آیة او ننسها نأت بخیرمنها اومثلها** وچون‌اززمان‌سلف الی الان‌هرقبیله برب النوع خودمفتخر و سر افراز بوده اند چنانچه قبیلهٔ قریش بحضرت رسالت پناه ﷺ وبنی‌اسرائیل بیعقوب علی نبیناو آله‌وعلیه‌السلام‌الحال‌ذریهٔ رسول‌الله ﷺ بعداز حضرت محمد ﷺ وائمهٔ اطهار صلوات‌الله وسلامه علیهم‌اجمعین بذات اقدس همایون اشرف ارفع اعلی که درحفظ‌بیضهٔ اسلام قامت قابلیتش‌بتشریف نیابت «مولانا القائم بامرالله وسیدنا المنتظرلدین‌الله صاحب‌الامر وامام العصرخصه الله سبحانه بصلوات منه‌علیه وحفه ببرکات متنازلة منه الیه عجل‌الله‌فرجه وسهل‌الله نصرته مفتخر وسرافرازند و حفظ دین ودنیای خود را در ظل حمایت دولت روز افزون ابد مقرون میدانند وپروانه واردر گرد شمع بزم‌مجلس همایون فرصت‌نثار حیات میجویند .

لمؤلفه

اگرروشن شودکاشانه‌ام ازشمع اقبالش بکام دلزنم پروانه‌سان یکچنددورانی

ودردلهای شب‌داج بتضرع وابتهال نقدحیات خود وعالمیانرا صرف مقدم او مینمایند «فهااناشرعت فیه وهوحسبی ونعم‌الوکیل متوکلا علی‌الله الجمیل» وچون در فضایل اولاد واقرباء حضرت رسول‌الله ﷺ شرف‌تألیف یافته **بفضائل السادات** موسوم گردید هرچند که‌این حجره‌نشین‌مدرسهٔ‌صفویه صفاوفاتحه خوانی‌ومنزوی دارالسیادهٔ رضا واخلاص مندی اساس ابیات این‌مدینة السادات‌را در مآثر ومفاخر اوایل واواخرنسب نواب اشرف که ازاهل بیت رفیعه نبوت وطهارت و معتکفان **لمسجد اسس علی التقوی من‌اول یوم احق ان‌تقوم فیه فیه‌رجال یحبون‌ان یتطهروا والله یحب المطهرین** وساکنان **فی بیوت‌اذن‌الله ان‌ترفع ویذکر فیها اسمه** ومجاوران خانوادهٔ رسالت وولایت وفتح الباب مدینه علویه **الله‌اعلم حیث یجعل رسالته** است بنانموده بنابراین معانی انسب‌آن بود که‌اسم شریفش باشرف المناقب فی‌مناقب الاشرف مشرف شود سیما باملاحظه مناسبات خفیه وجلیه‌این‌ذره

و آن آفتاب عالم‌تاب «ظل‌الله العزیز الوهاب» وموافق تاریخ مبدء تدوین کتاب که اشرف تألیف است چنانچه در خاتمه بمیامن اعتضاد وتوفیق تقدیر و دست گیری جریان‌قلم بید تصرف‌و انامل افکار اولی‌الایدی‌والابصار وبنظر متبصرین‌احبه‌آن جابرقلوب وانصار بعد ازقضاء وطر واستیفاء کلام ونظروصرف اوقات‌درلوازم‌تحریر اسناد هرباب ازابواب ثلثه اینرساله بالتمام انشاءالله العزیز التواب‌برصفحه عرض مسجل ومختوم خواهدشد لیکن چون انشاءوابداءنسخ‌درسنخ واصل‌نسخه‌مبتدأبها وسایرنسخ منافی قیاس مساوات وقانون اهل ذکرولسان معجز بیان اعنی برخی ازفصوص نصوص اهل بیت عصمت است که بلفظ «اکرمنا ولنا» مثلابعنوان عموم و شمول چنانکه مذکور میشود من‌بعد نسبت بسادات فرموده اند و رخنه اختصاص دربنیان دین مرصوص خارج ازتأسی مینمود وقال‌الله‌تعالی **و لکم فی رسول الله اسوة حسنة** ومنتج نوعی ازخبرخلاف درمیزان اعتدال نظرومنطق بدیع بیان بودوبداء دران‌نحوی نداء اختلاف میداد پس ابقاء همان تسمیه ابتدائیه برشکل اول نمود بلامحوواثبات ومثل کتاب‌کامل بهائی‌ازجهت‌تحصیل کمال وبهائی بهردولسان‌مرتب شده که‌شاید مقبول‌طرفین گردد .

امرؤ القیس

مگرحدیث کند بهر گل‌صبا روزی　　　تمام شب همه بلبل هزار دستانست

واین رساله مشتمل است‌بریك‌مقدمه وسه‌باب وخاتمه امامقدمه مشتمل‌برسه فصل‌است .

فصل اول‌در بیان‌طریقه‌ثبوت نسب

بدان شرفك‌الله تعالی بالنسب الشریف که نسب مطلقا موافق شرع مقدس نبوی باستفاضه بنحوی که جمیع فقهاءرضوان‌الله‌تعالی‌علیهم در کتب خودنقل‌نموده اند مستفاد میشود واستفاضه مشهور شدن نسب است عند الناس که فلان از اولاد فلانست واگرنوشته معتمدین سلف وکتب نسب درباب نسب احدی بوده باشد هرچند بمرتبهٔ‌استفاضه که‌اکثرمنجر بتواتر است‌نمیرسد لیکن قرینه قویه وموجب زیادتی قوت استفاضهٔ مذکوره میشود فعلی هذاجمعی که‌ازاولاد عبد المطلب بـن

هاشم بن عبد مناف که جد حضرت رسول ﷺ است بوده باشندو باستفاضه مذکور این نسبت ممتاز باشند بلاخلاف شرافت قرابت حضرت رسالت پناه ﷺ نسبت بایشان شرعا ثابت میشود وموافق آیات شریفه واحادیث صحیحۂ ائمه اطهار صلوات الله وسلامه علیهم اجمعین که من بعد بفضل الله المهیمن العزیز سمت ذکر خواهد یافت و این نعمت عظمائیست که کسی ازمنسوبان این عتبه علیه باشد الاقرب فالاقرب تا باین حد که جدو باب اوازباب ارباب اولی الالباب غالی ابواب علی الباب « انامدینة العلم وعلی بابها» باشد «یالها من نعمة لایقدر القادرون وصفها» چگونه و صفت کند کسی العظمة لله .

لمؤلفه

مدینهٔ که ریاض بهشت باب ویست　　نخواندهٔ که کتاب اولین کتاب ویست

وله ایضا

صدشکر که نیست غیراودوست ترا　　بهرتو همین بس که همین اوست ترا

امروزچه غم خوری که فرداچه شود　　کان یار نکو همیشه نیکو است ترا

فصل دویم : دربیان تشخیص آل واولاد وذریه وعترت است

بدانکه آل دراصل اهل بوده هاراقلب بهمزه کردند وهمزه را باعتبارحرکت ماقبل قلب بالف کردند آل شد بدلیل آنکه آل باهیل تصغیر میشود ودرتصغیرهرکلمه باصل خود راجع میگردد پس معلوم شد که آل رامتصرفین لفظاونا اهلان معنی از مرتبهٔ اصلی وازدرجه واقعی خود اخراج نموده اند والاّ اول اهل بلکه اهل الله بوده اند چنانچه من بعد مذکور میشود که « قال عبدالمطلب» :

نحن آل الله فیما قدخلا　　لم یزل ذاك علی عهدابرهیم

من ملك بودم وفردوس برین جایم بود　　آدم آورد در این دیر خراب آبادم

ودر مشکل اعراب القرآن گفته «ان آل محمد معناه اهل محمد لان اصل آل اهل ثم ابدل من الهاء همزة فصار اءلاثم ابدلت الهمزة الفا لانفتاح ماقبلها وسکونهافاذا صغرآل رد الی اصله فقیل اهیل وقال الفاضل النیرزی فی شرحه علی اثبات الواجب للمحقق الدوانی ان الآل هو فی الاصل الاهل بدلیل تصغیره علی الاهیل اواسم بمعناه

لماروی عن الکسائی انه قال سمعت بعض العرب قال اهل واهیل آل واویل ثم خص الال فی عرف ببنی عبدالمطلب وبنی هاشم عند الاکثرین وقال بعض انه خص ببنی هاشم فقط وقوله صلی الله علیه وآله کل تقی آلی محمول علی المعنی اللغوی او علی انه مجاز فلا حاجة الی ماذکره المصنف فی بعض حواشیه من ان المراد بالال من له قرابة صوریة کبنی هاشم اوقرابة معنویة کالاولیاء والعرفاء والعلماء المنتمین الیه بقرابة معنویة اذلو حمل الال علی هذا المعنی کان الصلوة و السلام علیهم شاملا علی غیر الصحابة فضلا عنهم فلا حاجة حینئذ علی عطف الاصحاب علیهم الا ان یقال ان هذا من باب التخصیص بعد التعمیم والدلیل علی هذا الاختصاص العرفی فی لفظ الال لان الفقهاء یصرفون المال الذی اوصی لال رسول الله صلی الله علیه وآله علی من حرم علیهم الصدقة الواجبة یعنی بنی هاشم وبنی عبدالمطلب «تم کلامه» وقال الفاضل علی بن عیسی فی الکشف الال لغة القرابة وقال صاحب بن عباد فی کتابه المعروف بالمحیط فی علم اللغة آل الرجل قرابته واهل بیته وتصغیره اهیل واهل درلغت بمعنی کسانست و اهل بیت کسان سرارا گویند پس آل نبی واهل بیت نبی یعنی کسان نبی وجمعیکه رجوع و نسبتی باو داشته باشند وفرقیکه میان آل واهل دراستعمال شده است آنست که آل در صاحبان شرافت خواه شرافت دنیوی باشد یااخروی استعمال میشود مثل آل نبی صلی الله علیه وآله وآل فرعون (لع) واهل بمطلق کسان اطلاق میشود مثل اهل سوق که در ایشان شرافت منظور نیست واهل بیت نبوت که درایشان شرافت منظور هست پس دراستعمال آل اخص باشد واهل اعم.

امابیان اولاد افضل المحققین شیخ زین الدین رحمه‌الله در کتاب مسالک فرموده که جماعتی ازاصحاب مثل شیخ المحدثین شیخ مفید وقاضی بن براج وابن ادریس را اعتقاد آنست که لفظ اولاد شامل اولاد اولاد وهمچنین تاانقراض عالم هست لقوله تعالی **یابنی آدم ویابنی اسرائیل** که شامل جمیع بنی آدم وبنی اسرائیل هست واز جهت اجماع برتحریم حلیلهٔ ولد ولد لقوله تعالی **وحلائل ابنائکم الذین من اصلابکم** واز جهت دخول اولاد اولاد درقول خدای تبارک وتعالی **یوصیکم الله فی اولادکم** و امثال اینکه دراینمواضع شامل اولاد اولاد هست «وقال السید احمد الحسینی فی کتابه

عمدة الطالب فی‌نسب آل ابی‌طالب قال‌الشیخ ابونصر البخاری خرج الافطس مع‌محمد بن عبدالله بن الحسن النفس الزکیة وبیده رایة بیضاء وابلی ولم‌یخرج معه اشجع منه ولا اصبر وکان یقال‌له رمح آل ابی‌طالب‌لطوله وطوله و قال ابو الحسن‌العمری کان صاحب رایة محمدبن‌عبدالله الصفراء ولما قتل النفس‌الزکیة محمدبن عبد الله اختفی الحسن الافطس‌بن‌علی‌بن علی‌فلمادخل جعفر الصادق العراق ولقی اباجعفر المنصور قال‌له یاامیرالمؤمنین اتریدان تسدی الی رسول‌الله یدا قال نعم یاباعبدالله قال تعفو عن ابنه الحسن بن علی‌بن‌علی‌فعفی‌عنه‌ثم قال‌بعدذکره وصیة الصادق علیه‌السلام للافطس بالدنانیر قال البخاری وهذه شهادات قاطعة من‌الصادق علیه‌السلام انه ابن رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله «انتهی»وفی کتاب ضوء الشهاب‌قیل‌لبعض العلویین کذبت فقال والله لو کنت‌غلام‌من انا ابنه لماکذبت از آنچه مذکورشد مستفاد میگردد که لفظ ابن باولاد بعیده موافق نص حدیث مستعمل وشایعست پس‌اگرحکمی نسبت باولاد واقع‌شودنسبت باولاد اولاد علی‌المذاهب المذکورة خواهد بودمگربقرینهٔ صریحه .

و ذریه بضم ذال در لغت‌بمعنی‌نسل‌وفرزندانست بطنا بعدبطن پس برمتعارف عام واصطلاح کلام شامل جمیع اولادخواهد بود الی‌انقراض‌العالم واگرمخالفی از روی نفاق منع‌این اتفاق‌نماید فایده ندارد بجهت آنکه شمول‌ذریه‌برجمیع‌اولاد را از آن گذشته لغت و عرفا که توجیه توان کرد مگر قرینهٔ صریحه باشدکه خصوص جمعی خاص از ذریه منظور باشد

و عترت بکسر عین در کتب لغت‌بمعنی خویشان یا نزدیکان از ایشانست چنانچه ابن اثیر در نهایه ایراد نموده « وفی الحدیث خلفت فیکم‌الثقلین کتاب‌الله و عترتی عترة الرجل أخصّ اقاربه و عترةالنبی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌بنوعبد المطلب و قیل اهل بیته الاقربون و هم أولاده و علی‌ر اولاده و قیل عترته الاقربون والابعدون منهم» تاقول اوکه گفته است و المعروف المشهوران عترته اهل بیته الذین حرّمت علیهم الزکوة و در اینمقام کلام طویل بودبقدرحاجت‌اکتفا شد و در قاموس‌اللغه در بیان عترت واقع است و نسل الّرجل و رهطه و عشیرته الادنون و من بعد نیز بیان معنی عترت و اهل و غیره بوجه اوفی مذکور میشود

فصل سیم: در بیان خصوص آل واقربای نبی (ص) است

چون تشخیص و تحقیق مطلق اولاد و ذریه و عترت بنحو مسطور مذکور شد باید موافق آیه و حدیث معلوم شود که خصوص آل و اقربای نبی صلی الله علیه و آله هر گاه مذکور شود چه جماعت منظور است قال الله تعالی فی سورة الانفال **و اعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسه و للرسول و لذی القربی و الیتامی و المساکین و ابن السبیل ان کنتم آمنتم بالله و ما انزلنا علی عبدنا یوم الفرقان یوم التقی الجمعان و الله علی کل شیء قدیر** یعنی بدانید ایمؤمنان که آنچه غنیمت گرفتید از کافران بقهر از هر چه اسم شیء بر آن توان اطلاق کرد پس بدرستیکه مر خدا راست پنجیك آن و مر رسول خدایرا صلی الله علیه و آله و مر خویشان رسول را علیهم السلام که بنی هاشمند و بنی عبدالمطلب و یتیمان ایشان و در ویشان ایشان ومسافران ایشان که زادی نداشته باشند پس خویشان رسول صلی الله علیه و آله در اینمقام بنی هاشم و بنی عبدالمطلبند موافق این تفسیر که از تفاسیر معتبره قلمی شده و مشهور میان امامیه آنستکه در حیات حضرت رسول صلی الله علیه و آله خمس بر شش قسم منقسم میگردید سه قسم خاصهٔ آنحضرت بود و بعد از آنحضرت خاصهٔ امامی که قائم مقام او باشد تا بحضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه و سه قسم دیگر برای ایتام و مساکین و ابن سبیل بنی هاشم مقرر بوده و این حکم مستمر است همیشه و بعد از آن میفرماید که خمس را بمستحقان ایشان رسانید اگر هستید شما از روی تحقیق ایمان آورندهٔ بخدا و بآنچه فرو فرستادیم از آیات قرآنی ونزول ملائکه و غیر آن بر بندهٔ ما که محمد است صلی الله علیه و آله در روز بدرو جدا شدن حق از باطل و آن روزی بود که بهم رسیدند دو گروه مسلمانان وکافران و آن روز جمعه هفدهم شهر رمضان در سنهٔ ثانیهٔ از هجرت بود

واز حضرت میزان الله الفارق و مصباحه الناطق جعفر بن محمد الصادق علیه السلام مرویست که نزول آیهٔ خمس در نوزدهم شهر رمضان المبارك واقع شد و بازمیفرماید که خدای تعالی بر همه چیز توانا است که مردم اندك را بر لشگر بسیار غالب میسازد و از حضرت ابی عبدالله منقولست که چون حق تعالی حرام گردانید بر

ما صدقه را یعنی زکوة مفروضه را خمس را برای ما مقرر فرمود پس صدقه برما حرام است.و خمس بر ما حلال و در احادیث وارد شده که خدای تعالی خودرا شریك گردانید با پیغمبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت در خمس بجهت آنکه مردم متنبه شوند که بهترین مالست و تشنیع نکنند بمستحقین خمس و مذلت ایشان ننمایند که اوساخ ناس بجهت ایشان مقرر شده بلکه دانند که خمس بهترین مالست که خدای تعالی خود را در آن شریك نموده و فرموده است که **فان لله خمسه**

الآیه

هرگز نبوده است شریك خدا کسی آل نبی شریك بخمس اند باخدا

وشیخ الطایفه شیخ ابوجعفر طوسی رحمه الله تعالی در کتاب تهذیب در مبحث خمس نقل نموده «عن احدهما علیهما السلام فی قول الله تعالی **واعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسه وللرسول و لذی القربی و الیتامی و المساکین و ابن السبیل** قال خمس الله للامام و خمس الرسول للامام و خمس ذی القربی لقرابة الرسول الامام و الیتامی یتامی آل الرسول والمساکین منهم وابناء السبیل منهم فلا یخرج منهم الی غیرهم» یعنی امام محمد باقر یا امام جعفر صادق علیه السلام که راوی متردد بود در اینکه قائل کدام یك از ایشان بوده فرموده اند در تفسیر این آیهٔ شریفه که خمس خدا ازامام است و خمس رسولخدا صلی الله علیه و آله ازامام است وخمس ذی القربی ازخویش رسولخدا است که امام زمان باشد علیه السلام وسه حصهٔ دیگر از یتامی که یتامی آل رسول صلی الله علیه و آله اند ومساکین که مساکین از آل رسول الله صلی الله علیه و آله اندوابناء سبیل نیز که ابناء سبیل ازآل رسولند صلی الله علیه و آله است پس اخراج نمیشود این خمس ازایشان که آل رسولند بغیر ایشان وازحدیث مذکور صریحا معلوم شد که بغیر از امام علیه السلام سه فرقهٔ دیگر که اولاد عبدالمطلبند بآل رسول تعبیر فرموده اند وآل رسول نیز بایشان گفته میشود پس آل رسول مختص بنی هاشم است مطلقا.

وباز شیخ الطایفة المحقة شیخ ابو جعفر طوسی روح الله روحه القدوسی در تهذیب الاحکام بعد ازحدیث مذکور ایراد نموده است «علی بن الحسن بن الفضال عن محمد بن اسمعیل الزعفرانی عن حماد بن عیسی عن عمر بن اذینة عن ابان بن ابی عیاش

عن سليم بن قيس الهلالى عن امير المؤمنين صلوات الله عليه قال سمعت يقول كلاماً كثيراً ثم قال واعطهم من ذالك كله سهم ذى القربى الذين قال الله تعالى **ان كنتم آمنتم بالله وما انزلنا على عبدنا يوم الفرقان يوم التقى الجمعان** نحن و الله عنى بذى القربى والذينهم قرنهم الله بنفسه ونبيه فقال **فان لله خمسه وللرسول ولذى القربى و اليتامى والمساكين وابن السبيل** مناخاصة ولم يجعل لنافى سهم الصدقة نصيباً اكرم الله نبيه واكرمنا ان يطعمنا او ساخ ايدى الناس» .

محصل معنى آنكه سليم بن قيس هلالى از حضرت امير المؤمنين ويعسوب المتقين اسد الله الغالب على بن ابيطالب صلوات الله وسلامه عليه نقل نموده كه آنحضرت بعداز كلام كثيرى فرمودند عطا كن بايشان ازاين مال مجموع مال غنيمت حصهٔ ذى القربى را وايشان آنجماعتى اند كه فرموده است خداى تعالى اگر ايمان آورده ايد بخداو آنچه نازل كرديم ما بر پيغمبر ﷺ روز تفرقهٔ حق و باطل روزى كه ملاقات كردند لشكر مسلمانان و كفار باهم ماوالله خواسته شده ايم بذوى القربى وما بنى هاشم خواسته شده ايم از جماعتى كه مقارن ونزديك ساختـه خدا يتعالى ايشـان را بنفس خـود وبنفس نبى خود پس فرمو ده است خـداى تعالى بـدرستيكه از خـدااست خـمس غنيمـت واز رسول خداست و از خويش رسـول خـدا ويتامـى و مساكـين وابناء سبيلى كه ازما باشند يعنى از بنى هاشم باشند خاصه ونگردانيده ازبراى ما درسهم صدقه نصيبى وحصهٔ ، گرامى داشته خداى تعالى نبيش را و گرامى داشته ما را كه طعمه وخورش ما گرداند چركهاى دستهاى مردم را كه آن صدقه باشد از اين حديث وامثاله معلوم ميشود كه لناو اكرمنا كه ائمه (ع) فرموده اند بلفظ جمع شامل بنى هاشم است وايشانرا بخود نسبت داده اند چنانچه بعضى تصريح نموده اند كه در اكثر مواضع كلمهٔ «نحن ونا» كه ائمه فرموده اند شامل غير ائمه (ع) از بنى هاشم است ومؤيد اين قول اين است كه در كتب رجال مثل خلاصة الرجال وغيره مذكوراست باين عبارت كه« اسمعيل بن الفضل بن يعقوب بن الفضل بن عبدالله بن الحرث بن نوفل بن الحارث بن عبدالمطلب من اصحاب ابى جعفر عليه السلام ثقة من اهل البصرة قاله الشيخ وروى ان الصادق عليه السلام قال هو كهل من كهولنا وسيدمن ساداتنا قال العلامة و كفاه بهذا شرفا مع صحة الرواية

وحديث است که خزازقمی دراحکام‌شرعیه‌وصدوق‌رحمهماالله درمن‌لایحضره الفقیه درمبحث نکاح‌وتزویج درباب الاکفاء نقل‌نموده‌اند باین عنوان «ونظر النبی صلی الله علیه وآله الی اولاد علی و جعفر علیهما السلام فقال بناتنا لبنینا وبنونا لبناتنا» یعنی‌نظر کردحضرت رسول‌الله صلی الله علیه وآله باولاد علی‌وجعفر علیهما السلام پس‌فرمود که دختران ما از پسران‌مایند وپسران ما ازدختران ما یعنی هریك ازدختران ماوپسران ما کفو یکدیگرندو یظهر من‌ترجمة ابراهیم[بن‌ظ] علی‌بن عبدالله بن‌جعفربن ابی‌طالب الجعفری من (کش ست)ان ام علی بن‌عبدالله‌زینب‌بنت علی وامها فاطمة بنت رسول الله صلی الله علیه وآله و یظهر من‌ترجمة الشهید بکربلاعبدالله‌بن‌مسلم‌بن‌عقیل من‌رجال‌النجاشی ان‌امه‌رقیة بنت‌علی‌بن‌ابی‌طالب علیه‌الصلوة والسلام‌ولایبعد ان‌یکون‌ام‌کلثوم کنیة‌لرقیة‌رضی‌الله تعالی عنهم اجمعین ودراینحدیث آنسرور اولاد علی وجعفر علیهما السلام رامنسوب‌بخود فرموده‌اند واین‌مرتبهٔ‌عظیمی‌است ازجهت‌سادات که ایشانرا آنحضرت دختران و پسران خودفرموده‌اند واگرمتأمل تامل‌نماید اینحدیث در مرتبهٔ قرب اقرب‌است ازآنچه‌درباب سلمان شرف ورود یافته که«السلمان‌مناهل‌البیت » وباعث شرافت اوشده .

شعر

لقدرقی سلمان بعدرقة	منزلة شامخة البنیان
وکیف‌لاوالمصطفی‌قدعدّه	من اهل بیت العظیم‌الشأن

بلکه ازبعضی احادیث ظاهرمیشود که ارتضاع ازسلسلهٔ ایشان مثلایاارضاع یکی ازاولاد وخویشان ذیشأن ایشان بمثابه ایست که حضرت بشیرنذیرختم نبوت صلی الله علیه وآله نسبت بنوت باین هردو داده‌اند « و روی محمّد بن یعقوب الکلینی فی جامعة الکافی عن‌العدة عن سهل عن مروك بن‌عبید عن‌ابی‌الحسن الرضا علیه السلام قال دخلت علیه وسلمت وقلت جعلت فداك ماتقول فی‌رجل مات ولیس له وارث‌الا اخ له من الرضاعة یرثه قال نعم اخبرنی ابی‌عن جدی ان رسول‌الله صلی الله علیه وآله قال من‌شرب من لبننا اوارضع‌لنا ولداً فنحن‌آباؤه «أنتهی» وهذا الحدیث الشریف من ثلاثیات‌الشیخ الرئیس رضی‌الله تعالی عنه هرچند اینحکم عام باشدلیکن شامل‌خواص نیزخواهد

بود که ذریه‌وسایر اقارب آنسرور صلی الله علیه و آله باشند ودر معانی الاخبار صدوق رضی‌الله عنه فرموده « ابي عن سعد عن ابن عيسى عن ابن ابى عمير عن بعض اصحابنا عن ابى سعيد المكارى قال كنا عند ابى عبدالله عليه السلام فذكر زيدومن خرج معه فهم بعض اصحاب المجلس أن يتناوله فانتهره أبوعبدالله عليه السلام قال مهلاليس لكم أن تدخلوا فيما بيننا الا بسبيل خير انه لم تمت نفس منا الا وتدرك السعادة قبل ان يخرج نفسه ولو بفواق ناقة قال قلت وما فواق ناقة قال حلابها» یعنی ازابی سعید مکاری منقولست که گفت بودیم جمعی نزد کلام‌الله الناطق جعفربن محمدالصادق عليه السلام پس ذکر کرده شداحوال زید و کسانیکه بااوخروج نموده بودند پس‌اراده نمودند بعضی‌از أصحاب مجلس که بد گوئی وخبث زیدنماید بانگ‌وزجر نمود أبو عبدالله عليه السلام ایشان را و گفت آهسته باشید وتند مروید نیست مرشمارا نسبت که داخل‌شوید درمیان مامگر بطریق خیرو خوبی بتحقیق که حق اینست که نمرده است نفسی أزما مگرآنکه ادراك نموده است اورا سعادت وایمان پیش ازآنکه بیرون رود نفس او ازجسدش واگرچه‌بقدر فواق ناقه باشد سعید مکاری گفت سؤال نمودم که چه چیزاست فواق ناقه‌آنحضرت فرمود که دو شیدن شیرناقه است لیکن ابن اثیردرنهایه فواق رابقدر مابین‌حلبتین تفسیرنموده والحق ماقاله المعصوم عليه السلام.

ودر کتاب خرایج وجرایح‌تصنیف قطب راوندی که اولا اومؤلف کتاب آیات الاحکام واز فحول علمای شیعه است واقع‌شده «روى عن الحسن بن راشدقال ذكرت زيدبن علي فتنقصته‌عندأبيعبدالله عليه السلام فقال لاتفعل رحم‌الله عمي أتى الي فقال اني اريد الخروج على هذه الطاغية فقلت لا تفعل فاني أخاف ان تكون المصلوب في ظهر الكوفة اما علمت يازيدانه لايخرج احد من ولد فاطمة‌على احد من السلاطين قبل خروج السفياني الاقتل ثم قال الاياحسن ان فاطمة احصنت فرجها فحرم‌الله ذريتها على النار وفيهم نزلت **ثم اورثنا الكتاب الذين اصطفينا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخيرات** فان الظالم لنفسه الذى لا يعرف الامام والمقتصدالعارف بحق الامام والسابق بالخيرات هوالامام ثم قال ياحسن انااهل بيت لايخرج احدنامن الدنيا حتى يقرلكل ذى‌فضل‌فضله» یعنی‌مرویست‌ازحسن بن

راشد که گفت ذکر کردم زیدبن علی راپس درصدد نقصان وعیب او در آمدم نزد حضرت امام جعفرصادق علیه‌السلام پس فرمود آنحضرت مکن اقدام بذکر نقصان زید بیامرزد خدای تعالی عم مرا آمد نزد من پس گفت من ارادهٔ خروج بر این طاغیه یعنی خلیفهٔ آنزمان دارم پس آنحضرت فرمودند مکن این اراده را که من میترسم این را که بوده باشی کشته شده و بردار کشیده شده درپشت کوفه آیا ندانسته‌ای زید بتحقیق که خروج نمیکند احدی ازاولاد فاطمه علیهاالسلام براحدی ازپادشاهان پیش ازخروج سفیانی مگر آنکه کشته شود بعدازآن فرمود آن حضرت که خبردار باش ای حسن بتحقیق که فاطمه علیهاالسلام نگاه داشت دامن عصمت خودرا پس حرام کرد خدایتعالی ذریهٔ اورابرآتش دوزخ ودرحق ایشان نازل شد این آیه «ثم اورثنا» و تفسیر آیهٔ شریفه بعداز این مکرر موافق تفسیری که آنحضرت فرموده اند مذکور میشود بعدازآن فرمود ابوعبدالله (ع) یا حسن ما اهلبیت نبوتیم که بیرون نمیرود کسی ازما ازدنیا تاآنکه اقرار کند بفضل هرصاحب فضلی یعنی قائل باعتقادات حقه و امامت أئمهٔ اثناعشر باشد وباایمان کامل ازدنیا برود.

وقول آنحضرت که فرموده‌اند لاتفعل ونهی اوازخروج نمودند ممکن است نهی تحریمی نباشد ونهی ظاهری باشد تاآنکه منافی مدح زید وحدیث کتاب محاسن برقی که بعدازاین مذکور میشود که حضرت ابی عبدالله علیه‌السلام فرمودند «لوددت ان الخارجی من آل محمد وعلی نفقة عیاله» نباشد وآنچه فرمودند که خروج نمیکند ازاولاد حضرت فاطمه (ع) مگر آنکه مقتول میشود ممکن است که منحصر برخروجی باشد که متضمن احقاق حق امامت واقامت یکی ازائمهٔ اثنی‌عشر (ع) باشد بالفعل برخلافت وظهور حکم تاآنکه منافی باخروج سلسله رضویه موسویه صفویه انارالله برهانهم وشید ارکانهم نباشد باوجود آنکه آنچه ازاحادیثی که درسند صدوسیم مرقوم شده وحمل برخروج این سلسله علیه نموده‌اند ومطابقت تمام دارد دالست بر آنکه این سلسله توطئه و تمهید خروج قائم اهلبیت (ع) باشند پس البته از اینحکم مستثنی خواهد بود چنانکه من بعد نیزمذکور میشود وآنچه آنحضرت فرمودند «الایاحسن انفاطمة احصنت فرجها» بحسب ظاهر وسوق کلام ومقتضاء مقام شامل

جمیع ذریه هست هرچند اولاد بطنی حضرت فاطمه (ع) نباشند بنحویکه در سند هفتاد و چهارم مذکور میگردد که ابن شهر آشوب در مناقب خود از کتاب تاریخ بغداد و کتاب سمعانی واربعین مؤذن ومناقب فاطمة علیهاالسلام بعداز نقل همین حدیث وذکر مقصود در بیان تعمیم حکم ایراد نموده « والاولی کل مؤمن منهم » وممکن است که منظور بیان آنچه واقع شده درحق بعضیازاهل بیت باشد کهاولاد بطني حضرت فاطمهاند (ع) وایراد اینمعنی درحدیث زید بنابر بیان فضیلت وشرافت جمیع باشد باعتبار بعضی یعنی شرافت اینسلسله بمرتبه ایست که حرامشدهدرحق بعضی ازایشان آتش دوزخ یاآنکه حرمت آتشدوزخ دونحوباشد یکیحرمتازروی عدل ویکی حرمت بعنوانتفضل پسدراینصورتحرمتمطلق ازجهت جمیعمتحقق خواهدبود باینحو که حرمت بعنوان عدل مختص ذریة بطنی باشد وحرمتتفضلی ازجهتسایر ذریه متحقق شود موافق اولویت تعمیم که ابنشهر آشوب نقلنموده و منافی نباشد باامثال حدیثی که منبعددرخاتمهٔ کتابدرفصل چهارم ازمعانیالاخبار ازحضرت ابیالحسن علیبن موسی الرضا علیه السلام منقولست کهفرمودند «یازیدالنار» که برادر آنحضرتبود یازیداغرك قولباقلی کوفة انفاطمةاحصنت فرجهافحرمالله تعالی ذریتها علیالنار والله ماذلكالاالحسنوالحسین وولدبطنهاخاصه» بنحویکهباترجمه درخاتمهٔ کتاب بفضلالله تعالیمذکورمیشود واهتمام درذکر ایناختصاص از حضرت ابوالحسن علیه السلام بسبب عدم غرور سایر ذریة و جسارت بر امور غیر مرضیه باشد چنانچه بعدازاین درسند هشتادونهم حدیث ازحضرت رسول صلی الله علیه وآله مذکورمیشود کهفرمودند «لولاانتطغیقریشلاخبرتها بالذی لهاعنداللهعزوجل»یعنی اگرمغرور نمیشدند قریش وازحدبیروی نمیرفتندالبتهخبرمیدادم قریش رابدانچه مرایشانرا نزدخداهستازقربومنزلت باوجودآنکه محتملست که مرادآنحضرت علیه السلام ازحلف بمضمون مسطور این باشد که در حین ایراد حدیث مذکور اولاد حضرت فاطمه علیها السلام منحصرباولاد بطنی بودند بدون سایرذریه چنانچه اورعالمجتهـدین مولانـا احمد رحمهمالله تعالی درمبحث تشهد ازشرح ارشاد آلرا شامل غیراصحاب کسا از ائمهٔ هدی (ع) نموده حقیقة نهتغلیبا وسزاوار ندانسته قول محقق ثانی وشهیدثانی

را دراینباب وفرموده است که‌وضع آل‌لغة و عرفا تعمیم دارد نسبت بائمهٔ معصومین (ع) وازاحادیث سبب نزول‌آیهٔ تطهیر که اختصاص باصحاب کساء مستفاد میشود بنابرآنست که درحین نزول‌آیهٔ کریمه خصوص ایشان موجود بودند و حصرحصر اضافی‌بوده بقرینهٔ‌آنکه فرمودندآنحضرت ﷺ ببعض نساء خود « انك الی‌خیر» یعنی عاقبت توبخیراست ولیکن تو‌داخل این‌بزرگواران نیستی واین‌قسم توریه وقسم‌در کلام‌یاتقیه‌ازخلفاء جوریااتقاء براقارب‌ازفصل الخطابیست که‌ائمه‌ماصلوات الله تعالی‌علیهم مخصوص‌بودند‌بآن‌چنانچه‌ازحضرت‌امام‌جعفرصادق ؑ منقولست که فرمودند «انی‌لاتکلم علی‌سبعین‌وجهالی‌من‌کلها المخرج» ومؤیدبعضی ازوجوه‌وجیهه مسطوره‌است آنچه ذکرنموده‌است اورا عالم فاضل محقق صاحب کتاب‌کامل‌بهائی درفصل ثالث ازباب خامس از کتاب خود تحفة الابرار باین عبارت مسئله آیاشاید جعفر کذاب ومثل اورالعن کردن یانه؛ گوئیم ازجمله مسائلی که ازحضرت مقدسه رسیدند و توقیع بیرون آمد یکی اینسؤال بود قائم آل محمد جواب نوشت لعنت مکنید جعفرعم‌مرا که اهل‌بیت نبوتیم وحق تعالي بعد از ذکرانبیا (ع) فرموده **اولئك الذین هدی‌الله فبهدیهم‌اقتده** ومارا اقتدابایدکردبانبیای‌سلف ویوسف چون بربرادران خود دست‌یافت گفت **لاتثریب علیکم الیوم یغفر الله لکم** مانیز همچنین کنیم وقریب باین مضمونست‌آنچه در کتاب احتجاج شیخ طبرسی روایت نموده باینعنوان : «الکلینی عن اسحق‌بن یعقوب قال سئلت محمدبن عثمان العمری رحمه‌الله ان‌یوصل الیه ؑ کتابا سئلت فیه عن‌مسائل اشکلت علی‌ فورد التوقیع بخط مولانا صاحب‌الزمان ؑ اماما سئلت عنه‌ارشدك‌الله وثبتك من‌امر المنکرین من‌اهل بیتنا وبنی عمنا فاعلم انه‌لیس بین‌الله عزوجل و بین احد قرابة ومن‌انکرنی فلیس منی‌وسبیله سبیل ابن‌نوح‌واماسبیل عمی‌جعفرو‌ولده فسبیل اخوة یوسف‌علیه السلام» وآنچه مرقوم‌شد دالست بر تفضیل عظیم در مغفرت مذنبین از ذریهٔ موافق نص‌صریح آیهٔ شریفه **لاتثریب‌علیکم الیوم یغفرالله لکم** وبحسب‌معنی‌دورنیست که مراد ازذکر جعفرو‌ولده بیان اهل بیتنا باشد ومراد ازبنی عمنامثل بنی‌عباس‌باشد بطریق لف‌ونشرمشوش .

وایضا درسند پنجم از تفسیر عیاشی آنچه مرقوم شده درباب آیه‌شریفه وان من اهل الکتاب الا لیؤمنن به قبل موته که‌حضرت ابی‌عبدالله علیه السلام فرمودندهذه نزلت‌فینا خاصة‌الحدیث‌است برمقصود وازبعضی‌احادیث‌مستفادمیشود که‌محبین آل محمد صلی الله علیه و آله نیز بدون توبه ازدنیا بیرون‌نمیروندبنحویکه‌درباب سیدحمیری که‌مسمی بسید بوده‌بدون‌سیادت حدیثی‌ازحضرت امام‌جعفرصادق علیه السلام در کتاب مناقب‌ابن‌شهر آشوب مذکوراست که‌او از کتاب‌اغانی که تصنیف ابوالفرج اصفهانیست‌نقل‌نموده باین‌عبارت : «قال عبادبن صهیب کنت عند جعفربن‌محمد فاتاه نعی السید فدعا له و ترحم علیه فقال‌له رجل یابن رسول‌الله وهویشرب الخمرویؤمن بالرجعة فقال علیه السلام حدثنی ابی‌عن جدی ان‌محبی آل‌محمد لایموتون الاتائبین وقدتاب ورفع‌مصلی‌کان تحته فاخرج کتابا من‌السید یعرّفه انه‌قدتاب ویسأله‌الدعاء» پس‌از آنچه‌مرقوم‌شده‌مستفاد میشود منسوب نمودن ائمه (ع) بنی هاشم وذریه رابخود واز مغفرت سید حمیری وتسمیهٔ اوباین‌اسم باعدم سیادت وذکراو درضمن فضائل السادات‌واززمرهٔ اهل‌بیت شدن اودرقصور بهشت بحکم حدیث اناآل‌محمد لایحل لنـاالصدقة وان‌مولی القوم‌من انفسهم (۱) .

وفی کتاب سلوة‌الحزین لقطب الدین الراوندی‌وقال‌النبی صلی الله علیه و آله اوثق‌عری الإیمان الحب فی‌الله والبغض فی‌الله والیه اشار الرضا علیه السلام کن‌محبا لال‌محمد وان کنت فاسقا ومحبا لمحبیهم وان‌کانوا فاسقین معلوم میگردد که‌محبت مرابطهٔ اتحاداست لفظا ومعنی وادنی مرتبه ازمراتب انتساب بایشان بعضی‌را که بوده علو مرتبه و ظهور کرامات سنیه وفیوضات عظیمه باورروداده چنانچه ابن‌شهرآشوب در مناقب خودآورده است باین‌عنوان «قال مالک‌بن دینار رأیت فی‌مودع الحج‌امرأةضعیفةعلی دابة نحیفة والناس‌ینصحونهالتنکص‌فلما توسطناالبادیةکلت دابتها فعذلتهافی‌اتیانها فرفعت رأسها الی‌السماء وقالت‌لا فی‌بیتی ترکتنی ولاالی بیتك حملتنی فوعزتك و جلالك لوفعل‌بی هذا غیرك لما شکوته الاالیك فاذا شخص اتاهامن‌الفیفاء وفی‌یده زمام ناقة فقال لهاارکبی فرکبت وسارت الناقة کالبرق الخاطف فلما بلغت‌المطاف

(۱) این‌حدیث در کتاب فردوس‌الاخبار است «منه‌ره»

رایتها تطوف فحلفتها من انت فقالت انا سمرة بنت مسکة بنت فضة خادمة الزهراء (ع) وایضا مؤید مراتب فوق است آنچه نقل نموده شیخ کشی در ترجمهٔ یونس بن یعقوب باین عبارت «علی بن الحسن الفضال قال حدثنی محمد بن الولید قال رآنی صاحب المقبرة وانا عند القبر بعد ذلك فقال لی من هذا الرجل صاحب القبر فان اباالحسن علی بن موسی علیه السلام اوصانی به وامرنی ان ارش قبره شهرا او اربعین یوما فی کل یوم فقال ابوالحسن الشك منی قال وقال لی صاحب المقبرة ان السریر عندی یعنی سریر النبی صلی الله علیه و آله فاذا مات رجل من بنی هاشم صر السریر فاقول ایهم مات حتی اعلم بالغداة فصر السریر فی اللیلة التی فیها مات هذا الرجل فقلت لا اعرف احداً منهم مریضا فمن ذا الذی مات فلما کان من الغد جاؤا واخذوا منی السریر وقالوا مولی لابی عبدالله علیه السلام کان یسکن العراق».

وآنچه مرقوم شد دالست بر آنکه موالی ایشان مانند ایشان عالی شأنند وشیخ کشی باسناد خود روایت کرده ازعمر بن یزید بیاع سابری باین عبارت که «قال لی أبوعبدالله علیه السلام یا بن یزید انت والله منا اهل البیت قلت له جعلت فداك من آل محمد قال ای والله من انفسهم قلت من انفسهم قال ای والله من انفسهم یا عمر اما تقرأ کتاب الله عزوجل **ان اولی الناس بابراهیم للذین اتبعوه وهذا النبی والذین آمنوا والله ولی المؤمنین** از این آیه وحدیث مستفاد میشود که مال موالی و محبین صادق اهلبیت نبوت بآل وانفس نفیسهٔ مقدسهٔ ایشان برمیگردد وصدوق رضی الله عنه در مشیخهٔ فقیه درترجمهٔ فضیل بن یسار فرموده که «و کان ابو جعفر علیه السلام اذا رآه قال بشر المخبتین وذکر ربعی عن عبید الله عن غاسل الفضیل بن یسار انه قال انی لا غسل الفضیل وان یده لتسبقنی الی عورته قال فخبرت بها اباعبدالله علیه السلام فقال رحم الله الفضیل بن یسار وهو منا اهل البیت» وآنچه صریحاً دالست بر شرافت قرابت بنی هاشم کلامیست که شیخ ابوجعفر طوسی رحمه الله در کتاب تهذیب ایراد نموده است که: «وهؤلاء الذین جعل الله لهم الخمس هم قرابة النبی صلی الله علیه و آله الذین ذکرهم الله عزو جل قال الله تعالی **وانذرعشیرتك الاقربین** وهم بنو عبدالمطلب انفسهم الذکر والانثی منهم» یعنی جماعتیکه گردانیده خدایتعالی ازبرای ایشان خمس را ایشان اقرباء

رسولند ﷺ آنجماعتی که ذکر کرده خدای‌تعالی ایشانرا دراین آیه که فرموده بلفظ امرخطاب برسول ﷺ که بیم فرماخویشان نزدیك‌خودرا وایشان اولادعبد المطلبند انفسهم ازمذکرومؤنث .

شیخ المجتهدین وعلامة المحققین وحید عصره شیخ جمال‌الدین ابن مطهر حلي رحمةالله علیه» درکتاب تذکرة الفقهاء درمقصد سادس درفصل ثانی از مبحث خمس گفته : «المراد بالیتامی والمساکین وابناء السبیل فی‌آیة الخمس‌من اتصف بهذه الصفات من آل الرسول ﷺ وهم ولد عبد المطلب بن هاشم و هم الان اولاد ابوطالب والعباس والحارث وابی‌لهب خاصة دون غیرهم عند عامة علمائنا‌الانه‌عوض عن الزکوة فیصرف‌الی من‌منع منها ولقول‌امیرالمؤمنین علیه‌السلام ولذی القربی‌والیتامی والمساکین وابن‌السبیل مناخاصة» یعنی مراد بیتامی ومساکین وأبناء سبیل‌در آیه خمس کسانیند که متصف باین صفتها ازآل رسول ﷺ باشند وایشان اولاد عبد المطلب بن هاشم اند وایشان‌الحال اولاد ابیطالب واولاد عباس واولاد حارث‌واولاد ابی لهب‌اند بخصوص نه غیرایشان نزد جمیع علماء ما که علماء شیعه اند از جهت آنکه خمس عوض زکوة است پس صرفکرده میشودبر کسیکه منع کرده شده از ایشان زکوة وازجهت قول حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه‌السلام که فرموده است خمس‌ازذوی القربی که امام باشد علیه‌السلام ویتامی ومساکین وابن السبیل از ما یعنی بنی‌هاشم بخصوص است وبدیگری داده نمیشود .

ودر کتاب عمدة صحاح الاخبار تالیف یحیی‌بن حسن‌بن‌علی بن محمد البطریق الاسدی الحلی قدس‌الله سره مسطوراست ذکرالثعلبی فی تفسیر قوله تعالی **ماافاء الله علی رسوله من‌اهل القری فلله وللرسول ولذی القربی** قرابةالنبی(ص) وهم‌آل علی وآل العباس وآل جعفر وآل عقیل و لم یشرك بهم غیرهم یعنی ثعلبی دربیان ذی‌القربی که دراین‌آیهٔ کریمهٔ وارداست ماافاءالله تاآخر که ترجمه اش‌این استکه آنچه باز گردانید خدای‌تعالی بررسول‌خود ازاموال أهل قریه‌ها که بحرب گرفته‌نشده پس مرخدایراست ومرپیغمبراورا ومرخداوند خویشی را گفته است که‌مرادخویشان آنحضرتند ﷺ وایشان آل علی‌وآل عباس وآل عقیل‌اند وشریك

گردانیده نشده است باین أقرباءغیرایشان .

وسید أبوالحسن علی‌بن محمد بن علی العلوی النسابة المعروف بابن الصوفی در کتاب موسوم بمجدی بعداز تحقیقی که دربیان آل کرده ایراد نموده است«قد ذکرلی الشیخ‌أبوالیقظان عماربن فتیح المعروف بالسیوفی‌المصری ایده‌تعالی‌حکایة تقتضی‌هذا الموضع ایرادها قال رأیت رسول‌الله فی‌منامی فقلت یا رسول الله من آلك فقال بنوعلی وجعفر وعقیل اوقال بنی علی وعقیل وجعفر الشك‌منی .

ومطرزی درمغرب درذکرباب الصاد مع اللام ایراد نمود که «وصلیبة‌الرجل من کان من‌صلب ابیه ومنه قیل‌آل النبی ﷺ الذین تحرم علیهم الصدقة هم صلیبة بنی‌هاشم‌وبنی عبدالمطلب یعنی‌الذین من‌صلبهم ، وقال ابن‌الاثیروالهروی فی‌ترجمة الاول‌من کتاب‌النهایة‌والغریبین وفیه‌لاتحل‌الصدقة لمحمدوآل‌محمداختلف‌فی آل محمد النبی(ص)فالاکثر علی‌أنهم أهلبیته قال الشافعی دل هذا الحدیث علی أن آل محمدهم الذین حرمت علیهم الصدقة‌وعوضوا منها الخمس وهم‌صلیبة بنی هاشم وبنی‌المطلب

و قال الشهید فی قواعده الحکمة فی الخمس نفع اهل البیت و تعویضهم عن الزکوة التی هی او ساخ الناس و فی کتاب کشف الغمة للفاضل الار بلی و کتاب المناقب لابن شهر آشوب عن محمدبن صالح‌الخثعمی قال کتبت الی ابی محمد اسئله عن البطیخ و کنت به‌مشعوفا فکتب الی لا تاکله علی الریق فانه یولد الفالج و کنت اریدان اسئله عن‌صاحب الزنج الذی خرج بالبصرة فنسیت‌حتی نفذ کتابی الیه‌فوقع صاحب الزنج لیس من اهل البیت و رأیت فی آخر حدیث زیدبن ارقم من بعض الکتب العتیقة المعتبرة فی علم الانساب وکان من متملکات الشهید الثانی قدس سره وعلیه خطه الشریف ما هذه عبارته فقال له حصین و من اهل بیته‌الیس نساؤه من اهل بیته قال لا و انما اهل بیتة من حرمت علیهم الصدقة قال ومن هم قال آل علی‌و آل جعفر وآل‌عقیل و آل عباس قال کل هؤلاء حرمت علیهم‌الصدقة قال نعم

و فی کتاب‌فقه القرآن للشیخ الفقیه‌الراوندی فی‌باب الوصیة المبهمة‌منها ان أوصی انسان بثلث ماله فی سبیل الله و لم یسم اخرج فی معونة المجاهدین لاهل

الضلال فان لم یحضر مجاهد فی سبیل الله یصرف اکثره فی فقراء آل محمد علیه و علیهم السلام و مساکینهم و ابناء السبیل عامة و فی جمیع وجوه البر و کذاقال ایضاً فی باب ذکر الخمس من کتابه المذکور **فصل** فاما قسمة الخمس فانه عندنا علی ستة اقسام علی ما ذکره الله تعالی سهم لله و سهم لرسوله و هذان مع سهم ذی القربی للقائم مقام النبی صلی الله علیه و آله ینفقها علی نفسه و اهل بیته من بنی هاشم وسهم للیتامی و سهم للمساکین وسهم لابناء السبیل کلهم من اهل بیت رسول الله صلی الله علیه و آله لایشرکهم فیها باقی الناس عوضهم ذلک عما اباح لفقراء سائر المسلمین و مساکینهم وابناء سبیلهم من الصدقات الواجبة المحرمة علی اهل بیت النبی صلی الله علیه و آله وهو قول زین العابدین و الباقر (ع) « تم کلامه أعلی الله مقامه »

وعلی بن ابراهیم رحمه‌الله تعالی در طی تفسیر آیهٔ **اذ یغشیکم النعاس امنة منه** الایه که در سورهٔ انفال واقع است روایت نموده از حضرت رسول صلی الله علیه و آله که خطاب بعبیدة بن الحارث بن عبد المطلب نموده فرمودند انت اول شهید من اهل بیتی و از بیان ما ذکر تعمیم آل و اهل نسبت بخصوص ذریه و بنی هاشم بیّن است و ایضاً فی شرح السید فضل‌الله الراوندی علی کتاب شهاب الاخبار الموسوم بضوء الشهاب و قد کتب الشیخ منتجب الدین لترجمته فی فهرسته انه کان علامة زمانه و استاد ائمة عصره جمع مع علو النسب کمال الفضل والحسب ماهذه عبارة السید السند المذکور رحمه الله قوله صلی الله علیه و آله مثل اهل بیتی مثل سفینة نوح من رکب فیها نجی ومن تخلف عنها غرق المثل والمثل کالشبه والشبه والمثل یکون للوصف کقوله تعالی **مثل الجنة التی وعد المتقون فیها انهار** و کقوله تعالی **للذین لا یؤمنون بالاخرة مثل السوء ولله المثل الاعلی** ای الوصف ویکون للمشابهة کقوله تعالی « مثل الذین ینفقون اموالهم فی سبیل الله کمثل حبة انبتت سبع سنابل » الایة و کقوله عز وجل « ومثل الذین کفروا کمثل الذی ینعق بما لا یسمع » الایة و اهل البیت هم اولاد النبی صلی الله علیه وآله من فاطمة الزهراء علیها السلام و اقرباءه وقیل اهل البیت هم الذین تحرم علیهم الزکوة و اهل بیت الرجل من یناسبهم و یناسبونه فاذا اطلق وقیل اهل البیت

لم یقع الاعلی اثرة النبی ﷺ اولاده و اقاربه علیهم السلام و شبههم بسفینة نوح علیه السلام لان من لم یرکب السفینة غرق بالطوفان ومن لا یرکب سفینة مودتهم یحرق بالنیران فکما انه لم یکن ملاذ فی الاول الا سفینة نوح فکذلك لا ملاذ فی الاخرة الامحبتهم وولا ئهم ولذلك قال تعالی **قل لااسئلکم علیه اجراً الاالمودة فی القربی** فحبهم ثمن الدعوة الی الایمان و بغضهم علامة الخسران

و قال ﷺ مثل اهل بیتی مثل سفینة نوح وباب حطة فی بنی اسرائیل و قال علیه السلام انی تارك فیکم الثقلین احدهما کتاب الله و الاخر عترتی اهل بیتی و انهما لن یفترقا حتی یردا علیّ الحوض فما دام الکتاب باقیا بین بنی آدم فهم باقون و اذا وقع الکتاب الذی هو احد الثقلین بارتفاع التکلیف رفع الثقل الاخر فاصطحبا حتی یلحقا به ﷺ علی شفیر الحوض وقال ﷺ انا الشمس وعلی القمر و فاطمة الزهرة والفرقدان الحسن والحسین(ع) وقال علیه السلام ان فاطمة والحسن والحسین علیهم السلام فی حظیرة القدس فی قبة بیضاء سقفها عرش الرحمن وقال علیه السلام احبوا ولدی صالحهم لله و طالحهم لی الی الوف و الوف من ذلك و لولا انی انتسب الی تلك الدوحة لقلت فاکثرت ولکن خفت ان یقال لی مادح نفسه یقرء علیك السلام و هذاالقدر الذی ذکرت غیض من فیض و فائدة الحدیث الامر بمحبة اهل بیته علیهم السلام و موالاتهم و التمسك بحبهم و الاعتصام بولائهم و راوی الحدیث عبدالله بن عباس «انتهی کلامه اعلی الله مقامه»

وثقة الاسلام ابوعلی طبرسي حفه الله تعالی برحمته درجامع الجوامع درتفسیر آیۀ شریفه **ماافاءالله** ایرادنموده است ولذی القربی اهل بیت رسول الله (ص) وقرابته وهم بنوهاشم والیتامی والمساکین وابن السبیل منهم «وعن علی بن الحسین علیهما السلام هی قرباؤنا ومساکیننا وابناءسبیلنا» واز این تفسیروحدیث بیان قرابت جمیع بنی هاشم واهل بیت رسول الله ﷺ و بیان منسوب نمودن حضرت سید الساجدین علیه السلام ایشانرا بخود چنانچه فرمود قرباؤنا ومساکیننا وابناءسبیلنا ظاهراست ، ودر ارشاد مفید قدس سره در باب ذکر طرف من فضایل حسین بن علی علیهما السلام واقع است وروی باسناد آخر عن امسلمه رضی الله عنها انها قالت خرج رسول الله ﷺ

من‌عندنا ذات لیلة فغاب‌عنا طویلا ثم جاء وهو اشعث اغبرویده مضمومة فقلت له یا رسول‌الله مالی اراك شعثاً مغبرا فقال اسری بی‌فی هذا الوقت الی‌موضع من العراق یقال‌له کربلا فاریت‌فیه‌مصرع الحسین ابنی وجماعة من‌ولدی‌واهل‌بیتی تا آخرحدیث واینحدیث شریف دالست برآنکه بغیرازائمه(ع) ازذریهٔ واقارب جمعی که‌باحضرت امام‌حسین علیه‌السلام در آنمکان بدرجهٔ شهادت فایز شده اند حضرت رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله اطلاق ولدی‌واهل‌بیتی برایشان فرموده‌اند ومنحصر درائمهٔ معصومین (ع) نیست‌ولفظ‌ولد وآل و امثاله برایشان نیز اطلاق میشود و مؤید این قولست حدیثی که در کتاب محاسن برقی که‌اورا ازاستادان ومشیخهٔ‌محمد‌بن یعقوب الکلینی است ایراد شده باین عبارت: «ابوعبدالله السیاری عن‌رجل من اصحابه قال ذکر بین‌یدی ابیعبدالله علیه‌السلام من‌خرج من‌آل‌محمد فقال علیه‌السلام لاازال وشیعتی‌بخیر ماخرج الخارجی من‌آل محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله ولوددت ان الخارجی من‌آل محمد وعلیّ نفقة عیاله یعنی مذکور شد نزد حضرت امام جعفر صادق (ع) کسی که خروج کرده بود ازآل محمد صلی‌الله علیه‌وآله وظاهر آنست که مرادزیدبن‌علی علیه‌السلام وامثاله بوده‌است پس فرمود آنحضرت که همیشه من‌وشیعهٔ من درخیریم وخوبی مادام که خروج کنندهٔ‌ازآل محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله بوده باشدوبرمن باشد خرج عیال او وقول حضرت علیه‌السلام که‌بزید وامثاله لفظ‌آل‌محمد (ص) فرمودند مشعراست بر آنکه لفظ‌آل‌محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله برسایر ذریه گفته میشود چنانکه شیخ کشی ایضاً نقل نموده: «عن‌حمدویه عن‌ایوب عن حنان بن سدیر قال کنت جالسا عندالحسن بن الحسین‌فجاء سعیدبن منصور وکان من‌رؤساء الزیدیة‌فقال‌ما تری فی‌النبیذ فان زیداکان یشربه عندنا قال ماصدق علی زید انه کان یشرب مسکرا قال بلی قدیشربه قال فان‌کان فعل‌فان زیدالیس بنبی ولاوصی‌نبی انما هو رجل‌من‌آل‌محمد یخطی ویصیب.

و ایضا فی کتاب قرب الاسناد بعد ذکر تمام حدیث مذکور هناك **فقالت** سکینة بنت الحسین نحن سبایاآل محمدوفی‌تفسیر علی‌بن ابراهیم عندتفسیرقوله تعالی **ذالك‌ومن‌عاقب بمثل‌ماعوقب به‌ثم بغی علیه لینصرنه‌الله** ما موضع الحاجة منه هکذا فلما قبض رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله طلب بد مائهم فقتل الحسین وآل محمد بغیاوعدوانا

و ایضاً فی الکافی عن حماد بن عثمان قال کان بمکة رجل مولی لبنی امیة یقال له ابن ابی عوانة له عباءة (عبارة ـ خل) وکان اذا دخل بمکة ابوعبدالله اواحد من اشیاخ آل محمد یعبث به الحدیث ، وازجمله احادیثی که صریحست در اطلاق لفظ آل محمد بر مطلق ذریه یا بقرابت نبویه این حدیث صحیح است که روایت کرده عاصم بن حمید در کتاب خود که وصفش در کتب رجال مذکور است ازمحمد بن مسلم قال دخلت علی ابی جعفر علیه السلام فجلست حتی فرغ من صلوته فحفظت فی آخر دعائه وهو یقول قل هو الله احد الخ السورة ثم اعادها ثم قرأ قل یا ایها الکافرون حتی ختمها ثم قال لااعبد الا الله والاسلام دینی ثم قرأ المعوذتین ثم اعادهما ثم قال اللهم صل علی محمد و آل محمد من اتبعه منهم باحسان وقاضی نورالله در کتاب احقاق الحق ایراد نموده است قال المصنف رفع الله درجته الثانی من مسند احمد لما نزل **وانذر عشیرتک الاقربین** جمع النبی علیه السلام من اهل بیته ثلثین فاکلوا و شربوا ثلثاً تا اخر روایة

وشیخ طبرسی در آخر تفسیر سوره والضحی از کتاب مجمع البیان ایراد نموده باین عبارت وروی حرب بن شریح عن محمد بن علی بن الحنفیة علیه السلام انه قال یا اهل العراق تزعمون ان ارجی آیة فی کتاب الله عزوجل **یاعبادی الذین اسرفوا علی انفسهم** الایة و **انا اهل البیت** نقول ارجی آیة فی کتاب الله **ولسوف یعطیک ربک فترضی** و هی والله الشفاعة لیعطینها في اهل لا اله الاالله حتی یقول رب رضیت واین اخبار نیز دالست برشمول لفظ اهل بیت غیر ائمهٔ معصومین راصلوات الله علیهم اجمعین و اینحدیث احقاق الحق در رجال کشی نیز واقع است الا آنکه بجای ثلثین اربعین وارد شده

تحقیق

علامه حلی رحمه الله تعالی درمبحث خمس از کتاب تذکره ایراد نموده که مستحق خمس ازاولاد عبدالمطلب کسیست که منسوب باو باشد ازجانب اب نه ازجانب ام نزد اکثر علماء شیعه بنابر حدیثی که از حضرت امام موسی کاظم علیه السلام منقولست که آنحضرت فرمود «من کانت امه من بنی هاشم وابوه (من ظ) سایر قریش فان الصدقة تحل له ولیس من الخمس شیء لان الله تعالی یقول ادعوهم لابائهم» یعنی کسیکه مادرا وازبنی هاشم پدر اواز سایر قریش باشد وهاشمي نباشد پس صدقه یعنی زکوة حلالست مراورا

چیزی ازخمس برای او نیست ازجهت آنکه آیه شریفه **ادعوهم لآبائهم** وارد شده که مردم را بنسب پدرها بخوانید نه بنسب امهات دالست براینمطلب وسید المحققین سید حسین بن الحسن الحسینی که از جمله مروجین مذهب بحق ائمه اثنی عشر صلوات الله علیهم دردولت علیه صفویه انارالله برهانهم بوده است در رساله سیادة الاشراف ده طریق برخلاف اینمدعا ایراد نموده یکی از آنجمله اینست (الطریق الثانی الهاشمی من کان ابوه الاعلی هاشمیا والاب للام اب لتحقیق معنی الابوة فیه و لان الاب الاعلی ینقسم الی کل من الابوی والامی ضرورة ان آدم ابوعیسی علیه السلام والنبی صلی الله علیه وآله أبوالحسنین صلوات الله علیهما و لامانع یتوهم سوی توسط الام و لیس بمانع قطعا بل تأثیرها فی التولد اشد لانخلاقه فی رحمها وحصول التغذیة والتنمیة له فیه ویشهدله العادة بامکان تولد الولد من الام من غیراب کما فی عیسی علیه السلام وانتفاء العکس .

ویؤیده ماذکره العالم الربانی میثم البحرانی فی بیان قول باب مدینة العلم علیه السلام ولایکونوا کالمتکبر علی ابن امه من غیر مافضل وانماقال ابن امه دون ابیه لان الوالد الحق هوالام واما الاب فلم یصدر غیر النطفة التی لیست بولد جزء مادیا لهم ولهذا قیل ولد الحلال اشبه الناس بالخال واذا کان الرضاع علی ماصح عنه صلی الله علیه وآله یغیر الطباع بعد الولادة و الانفصال فکیف بما قبله عند الاتصال یؤید ذلک ماروا ه الغر المحدث عنه صلی الله علیه وآله کل قوم فعصبتهم لابیهم الااولاد فاطمة فانی عصبتهم وانا ابوهم فانظرالی انه بعدان حکم علیه السلام بانه عصبتهم والعصبة هم الاقارب الذکور من جهة الاب خصص جهة العصبة بالابوة «انتهی کلامه اعلی الله مقامه» واحمد المحققین میرسید احمد جدداعی رسالهٔ مبسوطی دربیان سیادت شریف مستند بآیات واحادیث نیزقلمی فرموده وظاهرآنست که دراینمقام بایست گفته شود در کلام سید فوق لاسیما اولاد فاطمه علیها السلام «ویؤیدذلک مارواه الی آخر والا کلام خالی ازتشویشی نیست ازجهت آنکه مدعا جمیع است ومؤید مختص اولاد فاطمه است (ع) با بیان عصبهٔ کل قوم لیکن جزما محتملست که این اشتباه وتشویش درضمن کلمهٔ الا استثنائی متحقق باشد که أگر الابفتح همزه بدون تشدید خوانده شود که حرف تنبیه باشد

این تشویش نیست چنانچه درباب الف در قاموس اللغة واقع شده الاحرف استفتاح یأتی‌علی‌خمسة اوجه للتنبیه «الاانهم هم‌السفهاء» وتفید التحقیق‌لترکبها من‌الهمزة ولا وهمزة الاستفهام‌اذادخلت علی‌النفی افادت التحقیق .

تنبیه

واورد الحاکم النیسابوری الحافظ أبوعبدالله محمّدبن عبدالله بن محمّدالبیع فی کتابه المؤلف فی‌مناقب فاطمة الزهراء (ع) قال حدثنی عبدالعزیزبن عبد الملك الاموی قال حدثنا سلیمان بن احمدبن یحیی قال حدثنا محمودبن الربیع العاملی قال حدثنا حمادبن عیسی قال حدثنا طاهرة بنت عمروبن دینار قالت حدثنی‌ابی‌عن جابربن عبدالله قال قال رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله ان لکل ابن عصبة ینتمون الیها الاولد فاطمة فانا ولیهم وانا عصبتهم‌وهم عصبتی خلقوا من طینتی ویل للمکذبین بفضلهم من احبهم احبه‌الله ومن ابغضهم ابغضه‌الله .

وفی کتاب کنزالفوائدللشیخ الکراجکی باسناده‌المذکورة فیه‌عن‌المستطیل بن حصین قال خطب عمربن الخطاب الی علی‌بن ابیطالب علیه‌السلام ابنته فاعتل علیه لصغرها وقال انی اعددتها لابن‌اخی جعفر فقال عمر انی سمعت رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله یقول کل حسب ونسب فمنقطع یوم القیمة ماخلاحسبی و نسبی و کل بنی انثی عصبتهم لابیهم ماخلا بنی فاطمة فانی انا أبوهم وانا عصبتهم ، وقال العلامة فی التذکرة عند ذکرخصایص‌النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله کان اولاد بناته ینسبون الیه واولاد بنات غیره لا ینسبون الیه بقوله صلی‌الله‌علیه‌وآله کل سبب ونسب ینقطع یوم القیمة الاسببی ونسبی وقیل‌معناه‌انه لاینتفع یومئذبسایرالانساب وینتفع‌بالنسبة الیه صلی‌الله‌علیه‌وآله والسید السند الفاضل‌الکامل اعظم المجتهدین سید مرتضی علم‌الهدی رحمه‌الله تعالی فرموده که کسیکه‌منسوب به بنی هاشم از جانب ام‌باشد نیز مستحق خمس است از جهت قول حضرت رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله درشأن حضرت امام‌حسن وامام حسین علیهما‌السلام که هذان ولدای امامان قاما او قعدا یعنی این دومعصوم دوولد منند وامامند قائم باشند بامر امامت یاقاعد باشنداز آن وبعضی قاما اوقعدارا گفته‌اند یعنی امامند درجمیع حالات خواه‌درحال‌ایستادن یادرحال نشستن باوجودآنکه ایشان‌ازجانب ام‌منسوب بحضرت رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله بودند

واینمعنی راجمعی منع نموده‌اند باعتبار آنکه ممکن است که خطاب حضرت رسول صلی‌الله علیه وآله بایشان بلفظ ولدای مجاز باشد بنابر حدیث حضرت امام موسی‌کاظم (ع) که فرمودند فان الصدقة تحل له و ازجمله قول خدای تعالی **ادعوهم لا بائهم** چنانچه گذشت لیکن درباب آیه بخاطر میرسد که ممکن است که امر فرموده باشد خدای تعالی در این آیه بآنکه باید مردم‌را باسم پدر ها بخوانند اگرچه بنسبت‌ام مستحق خمس باشد لیکن حدیث ولیس له من الخمس شیء که واقع‌شده منع این‌توجیه مینماید .

و ایضاً علامهٔ حلی رحمه‌الله در کتاب مذکور نقل‌فرموده در آیهٔ خمس که لفظ ذی القربی واقع شده مقصود خصوص امام زمانست علیه‌السلام از جهة آنکه لفظ‌ذی القربی‌مفرد است‌وحمل بحقیقت باید کرد این‌مفردرا و امام باین حقیقت اولیست از جمیع اقربای حضرت رسول صلی‌الله علیه وآله پس همه اولاد عبدالمطلب در خصوص لفظ ذی القربی که در این آیه‌و اقع شده نمیتواند مقصود بود و الا مفرد حمل بمجاز که جمع است خواهد شدبدون قرینه و سیدالمحققین و سند المجتهدین میرسید احمد جد داعی رحمةالله علیه در حواشی‌من لا یحضره‌الفقیه در مبحث خمس‌قلمی نموده که علامهٔ حلی رحمه‌الله در کتاب مختلف نسبت داده بشیخ صدوق ابن بابویه ره که او فرموده لفظ ذی القربی در آیهٔ‌خمس نسبت بامام علیه‌السلام نیست‌بلکه جمیع سادات نیز داخل‌اند و از سید السند مقتدی الفضلاء سید مرتضی علم الهدی نیز چنین نقل شده «تم کلامه فی الحاشیة » لیکن از استفادهٔ اکثر احادیث و لفظ ذی القربی که مفرد ادا شده و ذی القربی با حرف واو ادا نشده که جمع باشد چنانچه ظهیر الاسلام والمسلمین‌ره الراوندی درفقة القرآن بیان نموده است مستفاده میشود که امام زمان علیه‌السلام در اینجا بخصوصه منظور باشد هرچند لفظ‌قربی بنحویکه از قاموس اللغة و غیره من کتب اللغة معلوم میشود مصدر است وبمعنی قرابت وخویشی آمده ومفرد وجمع دراو مساویست لیکن لفظ ذی که مفرداداشده مانع از افادهٔ جمع است بنا بر مذهب بعضی و از احادیث اهل بیت صلوات الله علیهم که بیان فرموده اند که مراد در این آیه از ذی القربی خصوص امام علیه‌السلام است تخصیص ثابت میشود هر چندلفظ قربی بنحویکه مذکور شد عام است و در

آیۂ کریمه **الا المودة فی القربی** من بعد بفضل الله المهیمن سمت ذکر خواهد یافت که موافق حدیث ولغة قربی شامل جمیع اولاد عبدالمطلب هست پس ازطی ما فصل فیما سبق معلوم شد که سادات از جمله اقرباء واولاد حضرت رسول ﷺ اند موافق آیه و حدیث و لغت و تصریح نمودن علماء امامیه مثل علامه و شیخ ابو جعفر طوسی رحمهم الله تعالی و مؤکد اینمعنی است آنچه در بعضی از شروح کتب فقه در مبحث تشهد واقع شده که مراد بآل در صلوات بر آل نبی ﷺ مطلق بنی هاشم است نزد بعضی و در منهاج صفوی احمد المحققین میر سید احمد جدداعی اینقول را بیان نموده است

و در بعضی از کتب معتبرۂ امامیه واقع است «و من مناقبهم التی لم یسبقهم بها سابق ولایلحقهم لاحق ان الله تعالی اوجب علی کل مسلم ومسلمة الصلوة علیهم فی کل یوم تسع مرات و لا یقبل صلوة الابها ، و قداعترف بذلك امامهم محمد بن ادریس الشافعی روی ابن الحجر المتأخر فی الصواعق المحرقة له عن فخر الدین الرازی انه قال ان اهل بیته ﷺ یساوونه فی خمسة اشیاء فی السلام قال السلام علیك ایها النبی و قال سلام علی آل یس و فی الصلوه علیه و علیهم فی التشهد و فی الطهارة قال طه ای یا طاهر قال و یطهرکم تطهیرا و فی تحریم الصدقة و فی المحبة قال الله تعالی **فاتبعونی یحببکم الله** وقال **قل لااسئلکم علیه اجراً الا المودة فی القربی**

اقول و لها سادس وسابع اما السادس فاستحقاقهم الخمس قال الله تعالی «واعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسه وللرسول ولذی القربی » واما السابع ففرض الطاعة قال الله تعالی« اطیعوا الله و اطیعوا الرسول واولی الامر منکم انما ولیکم الله و رسوله و الذین آمنوا الذین یقیمون الصلوة و یؤتون الزکوة و هم راکعون » « انتهی » و تعمیم و تخصیص این اشیاء سبعۂ مذکوره مرقومۂ بر عارف منصف پوشیده نیست

و فی تفسیر النعمانی من اجلاء تلامذة الکلینی رحمهم الله تعالی قال النبی ﷺ لاتصلوا علیّ صلوة مبتورة اذا صلیتم علیّ بل صلوا علی اهل بیتی ولا تقطعوهم منی فان کل سبب و نسب منقطع یوم القیامة الاسببی ونسبی و از این حدیث نیز تعمیم اهل مستفاد میشود و الاذکر سببی ونسبی در این مقام غیرملایمست بنحوی

که احدی را مجال انکار نیست « وفی بعض الکتب المعتبرة (۱) قال رسول الله صلی الله علیه و آله ان العبد اذا صلی علیّ ولم یصل علی آلی لفت تلك الصلوة فضرب بها وجهه واذا صلی علیّ و علی آلی غفرله ، و در تفسیر امام حسن عسکری علیه السلام وارد است که حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمودند در شب معراج قصرهای بهشت را بمن نمودند دیدم دیوار بهشت را ازطلا ونقره ساخته بودند وبجای گل مشگ وعنبر بکار برده بودند ولیکن بعضی کنگره های رفیع داشت و بعضی نداشت چون ازجبرئیل سؤال کردم ازسبب آن گفت آن قصرها که کنگره ندارد قصر جماعتیست که بر تو و بر آل توبعد از نماز صلوات نمیفرستند تا نمایان باشد که اینها قصر جماعتیست که صلوات نفرستادند

و فی کتاب جواهر العقدین فی فضل الشرفین شرف العلم الجلی وشرف النسب العلی تصنیف سید علی الحسینی السمهوری الشافعی ساکن طیبة ان رسول الله صلی الله علیه و آله خطب فقال لا تصلوا علیّ الصلوة البتراء قالوا و ما الصلوة البتراء یا رسول الله قال تقولون اللهم صل علی محمد و تمسکون بل قولوا اللهم صل علی محمد وآل محمد وفی مجمع البیان فی تفسیر سورة الکوثر فی حدیث زیاد انه خطب خطبة بتراء لانه لم یحمدالله فیها ولم یصل علی النبی و آله پس از این اخبار مستفاد شد که صلوة بر حضرت رسول صلی الله علیه و آله مستلزم صلوة بر آلست بلکه بدون آن خلاف شرع است و فی بعض الکتب المعتبرة ایضاومن اسمج ما طرق سمعی تمسك بعض المنحرفین عن محبتهم بما یحکی فی نوادر ابی العینا انه غض من بعض الهاشمیین فقال له اتغض منی و انت تصلی علیّ فی کل صلوة فی قولك اللهم صل علی محمد و علی آل محمد فقال انی ارید الطیبین الطاهرین و لست منهم قلت ولا یخفی موقع ذلك من الجفاء التام و کل هاشمی فهو طیب طاهر بحسب اصله و نطفته وادلة الامر بالصلوة تشمله اذ المعوّل فیها علی کونه مسلما من بنی هاشم و المطلب و روی ابن الحجر المتاخر فی الباب العاشر من صواعقه شعراً للشافعی ٭ یا اهل بیت رسول الله حبکم ٭ فرض علی الانسان بالایات (من الله فی القرآن ـ خ ل)

---

(۱) هو کتاب فضائل الاشهر الثلثة للصدوق علی ما تذکر « منه ره »

انزله ☆ کفیکم من عظیم القدر انکم * من لم یصلّ علیکم لاصلوة له

و فی جامع الاخبار من رأی اولادی فصلی علیّ طایعاً راغبا زاده اللّٰه فی السمع و البصر و مؤید آنچه مرقوم شد قبل از این حدیث که طینت اهلبیت رسول اللّٰه طیب و طاهر است حدیثیست که در کتاب سلیم بن قیس هلالی که از اعاظم علماء شیعه است و محمّد بن یعقوب کلینی و من دونه قدس الله اسرارهم اخذ احادیث از آن نموده‌اند مسطور شده که حضرت رسول صلی الله علیه و آله نقل نموده که آنحضرت فرموده ایها الناس اترجی شفاعتی لکم و اعجزعن اهل بیتی وما احد من ولد عبدالمطلب جدی یلقی الله تعالی موحدا لایشرك به شیئا الاادخله الجنة و لوان له من الذنوب کتراب الارض انی لو قد اخذت بحلقة باب الجنة ثم تجلی لی ربی فسجدت لربی فاذن لی فی الشفاعة لم اوثر علی اهل بیتی احدا ایها الناس عظموا اهلبیتی فی حیوتی و من بعدی و اکرموهم و فضلوهم فانه لا یحل لا حد یقوم من مجلسه الالاهلبیتی ثم قال ایها الناس انسبونی من انا فقام الیه رجل من الانصار فقال نعوذ بالله من غضب الله و غضب رسوله اخبرنا یا رسول الله من آذاك فی اهل بیتك حتی نضرب عنقه فقال انسبونی انا محمّد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم حتی انتسب الی نزار ثم مضی فی نسبه الی اسمعیل بن ابراهیم خلیل الرحمن و انی و اهلبیتی لطینة طیبة الی آدم نکاحا غیر سفاح

و ایضا در اصول کلینی در باب صفة العلماء واقع است جهة مطلق تو اضع « بالاسناد عن معویة بن وهب قال سمعت اباعبدالله علیه السلام یقول اطلبوا العلم و تزینوا معه بالحلم و الوقار و تواضعوا لمن تعلمونه العلم و تواضعوا لمن طلبتم منه العلم و لا تکونوا علماء جبارین فیذهب باطلکم بحقکم و ایضا در همان باب در این باب مذکور واقع است حدیث مرفوع بحضرت امیر المؤمنین علیه السلام قال قال عیسی بن مریم علیه السلام یامعشر الحواریین لی الیکم حاجة اقضوها لی قالوا قضیت حاجتك یاروح الله فقام فغسل اقدامهم فقالوا کنا نحن احق بهذا یاروح الله فقال ان احق الناس بالخدمة العالم انما تواضعت بهکذا لکیما تتوا ضعوا بعدی فی الناس کتواضعی لکم ثم قال عیسی بالتواضع تعمر الحکمة لا بالتکبر و کذلك فی السهل ینبت الزرع لا فی الجبل پر

ظاهراست که درهر وقت هرچه متعارف‌شود وآنرا تواضع گویند باید بفعل اورد وآنچه واقع شده درمنع تواضع بطریق ورسم عجم ممکن‌است بجهت‌آن باشد که درآنوقت تواضع باین نحو متعارف نزد مردم عجم نبوده و اگر در زمانی ازاسلام تواضع بر خواستن باشد پس تقاعد احدی بخلاف آن و عدم ایستادگی در اینباب باید خوب نباشد خصوصا درباب ذریه مدینه علم وباب او علیهم السلام پس‌در هرزمان‌هرچه عرفا آنرا تواضع گویندبایدآنراتواضع‌دانست وآن مامور به باشد واین حکم در لباس‌ظاهراست از این‌حدیث که درفروع‌کلینی واقع‌شده درباب سیرة الامام فی‌نفسه فی المطعم والملبس اذا ولی الامر که مسندا از حمادبن عثمان روایت نموده باین عبارت«قال حضرت ابا عبدالله علیه السلام و قال له رجل اصلحك الله ذکرت ان علی بن ابی طالب کان یلبس الخشن، یلبس القمیص باربعةدراهم و ما اشبه ذلك ونری‌علیك اللباس الجدیدفقال له ان علی بن ابی طالب علیه السلام کان یلبس ذلك فی زمان لا ینکر علیه ولولبس مثل ذلك الیوم شهر به فخیر لباس کل‌زمان‌لباس‌اهله غیران قائمنااهل البیت اذا قام لبس ثیاب علی علیه السلام وسار بسیرة علی (ع) و از این حدیث مستفاد میشود که ترك تعارف مشروع منکر است سیما هرگاه موجب تشهیرو امتیاز و شهرت یامو هم افتخارو تعین و نخوت شود

لمؤلفه

بخود از فقرچه یك‌موی بچینی زبدیست * سرهٔ مسند بیجای تکبر نمدیست

و آنچه در بعضی امالی مشتمله بخط جد داعی ثالث المعلمین قدس سره در این‌باب‌بنظررسیده اینست که « والشملة کساءیشمل به‌الرجل ویجمع علی‌الشمال یحکی عن‌علی صلوات‌الله وسلامه علیه ان رجلا من‌عظماء الیمن‌دخل علیه‌فلم‌یرفع منه فقال‌له الرجل‌الاتعرفنی‌یاامیرالمؤمنین قال‌نعم وکان ابوك ینسج بیمینه شماله من‌شرح صحیح البخاری للکرمانی و من القواعد الشهیدیّة قاعدة یجوز تعظیم المؤمن بماجرت به‌عادة الزمان وان‌لم‌یکن منقولا من السلف لدلالة عمومات علیه قال الله تعالی **ومن یعظم شعائر الله** وقال الله تعالی **ومن یعظم حرمات الله فهو خیر له عند ربه** ولقول النبی صلی الله علیه وآله لاتباغضوا ولاتحاسدوا ولاتدابروا ولاتقاطعوا وکونوا عبادالله اخوانا

فعلی هذا یجوز القیام و التعظیم بانحناء و شبهه وربما وجب اذاادی ترکه الی التباغض والتقاطع اواهانة المؤمن وقدصح عن النبی ﷺ انه قام الی فاطمة صلوات الله تعالی علیها وقام الی جعفر لماقدم من الحبشة : وقال للانصار قوموا الی سیدکم و نقل انه ﷺ قام لعکرمة بن ابی جهل لماقدم من الیمن فرحا بقدومه فان قلت قدقال رسول الله ﷺ من احب ان یتمثل له الناس له قیاما فلیتبوء مقعده من النار و نقل انه ﷺ کان یکره ان یقام له فکان ﷺ اذاقدم لایقومون لعلمهم بکراهة ذلك فاذا فارقهم قاموا حتی یدخل منزله لمایلزمهم من تعظیمه قلت تمثل الرجال قیاما هومایصنعه الجبابرة من الزامهم الناس بالقیام فی حال قعودهم الی ان ینقضی مجلسهم لاهذا القیام المخصوص القصیر زمانه سلمنا لکن یحمل الی ما اذا اراد تجبرا و علوا علی الناس فیؤاخذ من لایقوم له بالعقوبة امامن یریده لدفع الاهانة عنه والتقصیر به فلاحرج علیه لان رفع الضرر عن النفس واجب واما کراهته ﷺ للقیام فتواضع لله و تخفیف علی اصحابه و کذا نقول ینبغی للمؤمن ان لایحب ذلك وان تؤاخذ نفسه بمحبة ترکه اذامالت الیه لان الصحابة رضوان الله علیهم کانوا یقومون «الحدیث» ویبعد عدم علمه بهم مع ان فعلهم یدل علی تسویغ ذلك .

ودرتفسیر بغوی وغیرآن ازتفاسیرواقع است درحدیث طویلی «وقال رسول الله ﷺ الاترضون بحکم سعدبن معاذ فقالوا نعم هوسیدنا فامر بسعد و کان قدخرج من الخندق فجاؤابه علی حمار وکان رجلا جسیما فقال رسول الله ﷺ قوموا السید کم قیل عم الناس وقیل خص الانصار فقاموا اله الحدیث الا ان فی البغوی هذه الزیادة قال لهم قوموا لسید کم فانزلوه فقاموا فانزلوه» پس مستفادشد که درترك تعظیم متعارف انکارعظیم واقع شده وایضادر کتاب سلیم واقع است بعدازذکر قول عمر بنحوی که من بعدنیزمذکور می شود که گفت مامثل محمد الا کنخلة نبتت فی کباوذکرغضب نمودن پیغمبر ﷺ از اینکلام واتیان آنحضرت درمنبروفزع انصار بسلاح چون دیدندغضب رسول الله ﷺ را این عبارت که دالست برتطهیر ایشان «مابال اقوام یعیرونی بقرابتی وقدسمعوا قولی فیهم وما اقول من تفضیل الله ایاهم وما اختصهم به من اذهاب الرجس عنهم وتطهیرهم» ومؤید آنچه از کلام آن سرور درحدیث سابق مستفادشد که حلال نیست مراحدی را که

برخیزد ازمجلس خود بسبب تعظیم مگر از برای اهل بیت رسول الله صلی الله علیه و آله وسایر مراتب این حدیث است که در کتاب روضه وفضایل واقع است باین عبارت «ایها الناس اترجی شفاعتی واعجز عن اهل بیتی ایها الناس ما من احد یلقی الله غدا مؤمنا لا یشرك به شیئا الا ادخله الجنة ولو کان ذنوبه کتراب الارض ایها الناس انی آخذ بحلقة باب الجنة ثم یتجلی لی الله عزوجل فاسجد بین یدیه ثم یؤذن لی فی الشفاعة فلم اوثر علی اهل بیتی احدا ایها الناس عظموا اهل بیتی فی حیوتی وبعد مماتی واکرموهم وفضلوهم لایحل لاحد ان یقوم لاحد غیر اهل بیتی

وفی جامع الاخبار من رأی اولادی ولم یقم بین یدیه فقد جفانی ومن جفانی فهو منافق وفی بعض الکتب عن سلمان رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله « من رأی اولادی ولا یقوم قیاماً تاما ابتلاه الله تعالی ببلاء لادواء له صدق» وفی بعض الکتب المعتبرة ایضا قال رسول الله صلی الله علیه و آله یقوم الرجل للرجل الا بنی هاشم فانهم لایقومون لاحد واین حدیث را ابوالمؤید خوارزمی در کتاب مقتل خود ایراد نموده باسناد معتبر از ابی امامه صحابی در اوایل فصل سادس که معقود است برای فضایل حسنین علیهما السلام

وایضا درهمین موضع مذکور است باسند عن ابان بن ابی عیاش عن انس قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله لایقم احد لاحد الا للحسن والحسین وذریتهما ، و راغب اصفهانی درمبحث ما اختص به کل قبیلة من الفضیلة در کتاب محاضرات مشهور خود ایراد نموده باین عبارت : قال النبی صلی الله علیه و آله الائمة من قریش وقال : الناس تبع لقریش فی الخیر والشر وقال لایقوم من احد لاحد الا لها شمی پس از این احادیث ظاهر میگردد که تعظیم ایشان بقلب ولسان وجوارح وارکان ازجمله ارکان دین است ودر کتاب عمدة الطالب فی نسب آل ابی طالب در مقصد ثالث در ذکر عقب زید شهید نقل شده که «قیل ابوعلی عمر کان سبب الفتنة بین العلویین والعباسیین وکان الشریف المرتضی الموسوی یکرمه و کان یقول اذا قیل اللهم صل علی محمد وآله دخل ابو علی و اذا قیل الطاهرین خرج » وازلفظ خرج شمول صلوة برجمیع ذریه ظاهر است واحادیث بسیار دلالت دارد بر آنکه آل را برذریه وسادات عموما در عرف احادیث اطلاق میکنند خصوصا در احادیث رجعت چنانچه برخی از آن در این رساله صورت

ترقیم یافته کما ذکره الصدوق فی کتاب اکمال الدین واتمام النعمة عن ابن عصام عن الکلینی عن القسم بن علا عن اسمعیل بن علی القزوینی عن علی بن اسمیعل عن عاصم بن حمید عن محمد بن مسلم قال سمعت اباجعفر علیه السلام یقول القائم منصور بالرعب مؤید بالنصر وساق الحدیث الی ان قال فقلت له یابن رسول الله متی یخرج قائمکم قال اذا تشبه الرجال بالنساء والنساء بالرجال وساق ایضا ذکر الاشراط الی قوله علیه السلام وخرج السفیانی من الشام والیمانی من الیمن وخسف بالبیداء وقتل غلام من آل محمد صلی الله علیه وآله بین الرکن والمقام اسمه محمد بن الحسن النفس الزکیة الحدیث کمالایخفی علی المتتبع فی مظانها ودرلفظ ذی‌قربی که خلاف شده درعموم وخصوص آن بنحوی که سمت ذکر یافت باوجود آنکه لفظ ذی مفرد است وبرخی ازعلماء آنرا مثل اسم جنس دانسته‌اند بتأیید بعضی ازاحادیث چنانچه درمن لایحضره الفقیه در مبحث خمس وارد است که «واما خمس الرسول(ص) فلاقا ربه وخمس ذی‌القربی فهم اقرباؤه اه که فهم اقرباؤه بعنوان جمع مذکور شده دربیان ذی القربی و شامل جمیع گردانیده‌اند بازمؤید مقصود است بنحویکه برصاحبان بصیرت مخفی نیست

باب اول: دربیان سنداز آیه وحدیث ومؤیداتی که مشعر باشد برشرافت وفضیلت اولاد امیر المؤمنین ویعسوب المتقین علی بن ابی طالب (ع) وذریهٔ آن سرور ومطلق بنی‌هاشم واقربای حضرت رسول (ص)

سند اول

درتفسیر علي بن ابراهیم که ازتفاسیر شیعه ومؤلفش ازمشایخ محمد بن یعقوب کلینی است درسوره فاطر درآیهٔ کریمه **ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخیرات باذن الله ذلك هو الفضل الکبیر جنات عدن یدخلونها یحلون فیها من اساور من ذهب ولؤلؤا ولباسهم فیها حریر وقالوا الحمدلله الذی اذهب عنا الحزن ان ربنا لغفور شکور .**

بعبارت عربی تفسیر این آیه نقل شده(۱) که حاصل ترجمه آن این است که

(۱) و عبارت تفسیر علی بن ابراهیم ره این است ثم ذکر آل محمد (ص) فقال ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا وهم الائمة(ع) ثم قال فمنهم ظالم لنفسه من-

آیهٔ مذکوره درشأن اولاد رسول (ص) مطلقا نازل‌شده وتصریح نموده که «فمنهم ظالم لنفسه» مراد جمعی‌اند ازاولاد رسول (ص) که انکار امامت اهلبیت (ع) نموده‌اند و ممکن است که حمل‌شود انکارامامت برانکارحق مرتبه تکریم و تعظیم امامت نه انکار اصل امامت‌ازروی‌عنادونصب‌عداوت بنحوی که بعضی ازفضلاء درمقام‌جمع باین‌طریق سلوك‌نموده‌اند یاآنکه قبل ازموت توفیق توبه بیابند چنانچه بعضی از آیات واحادیث مشعرودالست براینمعنی وسابقا قدری ذکر وبعد از این نیزسمت ذکر خواهد یافت تاآنکه بدخول بهشت که آیه دالست برآن تنافی‌نداشته باشد «ومنهم‌مقتصد» جمعی‌ازاولاد رسولند (ص) که اقرار بامامت‌اهلبیت (ع) دارند « و منهم‌سابق بالخیرات باذن الله» ائمهٔ معصومین صلوات‌الله علیهم‌اجمعین اند وتفسیر دیگرچنانچه بعضی ازمفسرین نموده‌اند ننموده ومخفی نماناد که این‌آیه ازجمله آیاتی است که دلالت‌میکندبروجود امام‌معصوم درمیان امت زیراکه خیرات جمع محلی بلام است و دلالت‌برعموم‌میکند پس‌هرکس معصیتی دروقتی ازاوقات کرده باشد سابق‌بجمیع‌خیرات‌نخواهدبود واین‌شرافت عظیمیست که‌حضرت حق سبحانه وتعالی در آیهٔ شریفه‌ذریات را بتمامها داخل‌الذین‌اصطفینا گردانیده باشد

ودر تفسیرملافتح‌الله کاشانی که مسمی بخلاصة‌المنهج است تفسیرآیهٔ شریفه باین عنوان مسطوراست«ثم‌اورثنا» یعنی بعد ازآنکه ما کتابهای مقدمه را برامم سابقه فرستادیم بمیراث دادیم « الکتاب » قرآنرا « الذین اصطفینا» بآنانکه بر گزیدیم « من عبادنا» ازبندگان خود وعطارا میراث گفته زیراکه میراث مالی باشد که بی تعب وطلب بدست آید وهمچنین عطیهٔ قرآنی بی جستجوی مؤمنان بلکه بمحض عنایت ملك منان بدیشان رسیده یا همچنانکه بیگانه را در میراث دخل نیست دشمنان نیز ازقرآن بی بهره‌اند یا همچنانکه سهام ورثـه از میراث متفاوتست‌مانند ثمن وسدس‌و ربع وثلث ونصف وثلثان‌وتمام اینجا نیزبهره‌های‌اهل

ـ آل‌محمد غیرالائمة و هوالجاحد للامام و منهم مقتصد وهو المقر بالامام ومنهم سابق بالخیرات باذن الله وهو الامام‌ثم ذکر ماعده‌الله لهم عنده فقال جنات عدن یدخلو نها یحلون فیها الایة «منه‌ره»

قرآن متفاوتست وهـر کس بقدر استحقاق واندازه استعداد خود از حقایق قرآن بهره مند شوند و ظاهر معنی آنست که بعد از آنکه وحی کردیم بتو قرآن را بمیراث دادیم آنرابکسانـي که بعداز توبـاشند از بندگان صـالح که بر گزیدگان ماناند و درایشار « اورثنا الکتاب » بور ثوا چنانچه درحق موسی ﷺ گفت بجهت تعظیم وتکریم امت مرحومه است فمنهم پس بعضی ازاین بندگان بر گزیده «ظالم لنفسه» ستمکارانند برنفس خود بتقصیردر عمل کردن بقرآن «ومنهم مقتصد» وبرخی‌از ایشان متوسط الحالند ومیانه رو که عمل کننـد بدان‌در اغلب اوقات«ومنهم»وجمعی دیگرازایشان«سابق بالخیرات» پیشی گیرنده‌اندبه‌نیکوئیها که پیوسته عمل باحکام قرآن کنند «باذن‌الله» یعنی بتوفیق وفرمان‌خدا «ذلك» و این توریث واصطفا «هوالفضل الکبیر» آنست بخشایش بزرگ «جنات‌عدن» یعنی فضل بزرگ‌بوستانهای باقامت است ودائمی«یدخلونها» که درآیندمقتصد وسابق بخیرات درآن«یحلون فیها »پیرایه بسته‌شوند درآن «من اساور » ازدستوانهای که باشد «من‌ذهب» ازطلاء خالص « ولؤلؤاً » وآراسته شوند بمروارید صافی ، در عین المعانی‌آورده که‌دستوانه زر ومرواریدحلیهٔ ملوك‌عرب‌بوده چنانچه تاج‌بپادشاهان عجم ازاین جهت تخصیص بذکرآن‌شده«ولباسهم فیها» وپوشش‌آنگروه‌درآن‌جنان حریردیبا باشدنه‌چون دیبای‌دنیایعنی رشته‌وبافتهٔ کسی‌نباشد «وقالوا» و گویند این گروه دروقتی که ازحفرهٔ دوزخ برهند وبروضهٔ بهشت برسند «الحمدلله» ستایش‌و سپاس مرخدای‌راست «الذی اذهب عنا الحزن»آنخدائیکه برد‌ازما اندوه دوزخ‌را یاخوفی که دررد طاعات داشتیم بقبول‌آن مندفع گردانید ویاجمیع‌احزان دنیا را ازما زایل کرد «ان‌ربنا»بدرستی که‌آفریدگارما «لغفور»هرآینه‌آمرزنده‌است گناه کاران را«شکور» جزادهندهٔ سپاس‌داران وفرمان‌بردارانست پس‌ازآیهٔ‌شریفه‌صریحا مغفرت جمیع ذریهٔ رسول‌الله ﷺ حتی‌ظالم برنفس مستفاد میشود .

لمؤلفه

ازروی توجز گشاده روئی ناید	وزخلق تو غیر نیك خوئی ناید
گشتم بگنه دلیر کز رحمت‌تو	دانم بیقین که جزنکوئی‌ناید

وبقیهٔ عبارت تفسیر اینست درعدة الداعی آورده که خداشکوراست باینمعنی که طاعت یسیر رامی‌پزیرد وثواب کثیر برآن عطا مینماید وعطای نعمت جزیل‌می کند وبشکر یسیرراضی میشودازحضرت امام‌جعفرصادق وامام محمدباقر علیهما السلام مروی است که این‌آیه مخصوص بما است وحقتعالی باین‌آیه مارا خواسته‌نه غیر مارا و سفیان ثوری نیزازسدی روایت کرده که گفت عبدخیرمرا خبرداده که حضرت‌امیر المؤمنین ویعسوب الوصیین وامام الموحدین علی بن أبیطالب علیه السلام فرمود که من از حضرت رسالت صلی الله علیه وآله درتفسیراین‌آیه چنین شنیده‌ام که‌آنحضرت صلی الله علیه وآله فرمود که ای‌علی مراد از «الذین اصطفینا من‌عبادنا» ذریهٔ تواند وچون روزقیامت شودذریهٔ توسراز قبور بردارندایشان سه‌طایفه‌باشند یکی آنکه باتو به‌ازدنیا بیرون‌رفته‌باشند وطایفه دوم‌آنکه‌سیئات وحسنات ایشان مساوی باشدوطایفه سوم‌آنانند که‌حسنات ایشان راجح باشد برسیئات ایشان واز ابو حمزهٔ ثمالی روایت استکه فرمود که من درمجلس شریف، حضرت امام زین‌العابدین علیه السلام بودم که دو مرد آمدند از اهل عراق نزدآنسرور و گفتند یابن رسول‌الله مارا خبرده ازتفسیراین‌آیه حضرت امام زین العابدین علیه السلام فرمود ای‌اهل عراق‌آیا شما برآنید که این‌آیه درشأن امت محمد صلی الله علیه وآله نازلشده پس برشما لازم باشد که همهٔ امت درجنت باشند چون من از آن پیشوای دین اینسخن شنیدم گفتم یابن رسول الله پس این آیه در حق چه کسان نازل شده‌آنحضرت فرمودند «نزلت والله فینا أهل البیت نزلت والله فینا اهل البیت نزلت والله فینا أهل البیت» یعنی سه‌بارتکرار فرمود که بخدا سوگند که‌این‌آیه درحق ماأهلبیت نازلشده پس پرسیدم که یابن رسول‌الله از ذریهٔ علی بن أبیطالب آنکه ظالم نفس‌خوداست چه کس‌است فرمود کسیست که سیئه وحسنهٔ‌او یکسان باشدوهیچیك‌بردیگری‌غالب‌نباشد پس‌پرسیدم که یابن‌رسول‌الله‌مراد ازمقتصدایشان چه کس‌است فرمود کسانیکه درمنازل‌خودبعبادت‌ملك‌علام مشغول‌باشند ودرخانه‌ها بذکر تلاوت کتاب‌الله اوقات خود صرفکنند تاروزی که مرگ بر ایشان در رسد آنگه گفتم یابن رسول‌الله مرادازسابقان‌خیرات چه کسانند فرمود ایشان‌آنانند که فی‌سبیل‌الله‌مجاهده کنندومردمرا برامرامت دعوت نمایندچون أمیرالمؤمنین‌علی بن ابی

طالب وذريهٔ او که أهل عصمتند ، وبروایت دیگر ازحضرت امام جعفر صادق علیه السلام مرویست که‌این آیه درحق اولادعلی‌بن أبیطالب علیه السلام نازلشده سابق ائمه‌اند و مقتصد صلحای ایشان که مرتبه امامت ندارند وظالم گناهکاران ایشانند .

واز حضرت‌امام معصوم‌الشهید المسموم‌ابی‌الحسن‌الرضا علیه السلام درمجلس مأمون درمروازاین آیه پرسیدند که‌عام است یاخاص‌فرمود که‌خاص‌در عترت‌پیغمبر صلی الله علیه و آله بعدازآن فرمود که نمیدانید که‌وارث‌بحسب‌ظاهراهل‌اصطفا است چنانچه در کریمه **ولقد ارسلنا نوحاً وابرهیم وجعلنا فی ذریتهما النبوة والکتاب‌فمنهم مهتدو کثیرمنهم‌فاسقون** که نبوت‌و کتاب درمهتدیان‌ایشانست‌نه فسقان واسامة بن‌زید روایت کند که‌ازرسولخدا صلی الله علیه و آله ازاین‌آیه‌سؤال کردند آنحضرت فرمود که«سابقنا سابق ومقتصدنا ناج وظالمنا مغفور» واصحاب مابعد از تخصیص‌این آیه درحق‌اهل بیت بسبب این روایات مذکوره استدلال کرده‌اند بر امامت ائمهٔ هدی« تم کلام التفسیر » .

تنبیه

بدانکه در تفسیر مذکور هفت حدیث مذکور شد که آیهٔ شریفه در شأن اولاد حضرت علی بن ابی‌طالب علیه السلام نازل شده ومختص ایشانست و ایشان موصوفند بصفت اصطفاء مؤید اینمعنی واقعست درمناقب ابن شهر آشوب باین نحو ابوصالح عن ابن عباس فی‌قوله « قل‌الحمدلله‌وسلام علی‌عباده الذین‌اصطفی» قال‌هم اهل‌بیت رسول‌الله صلی‌الله علیه و آله علی‌بن ابی‌طالب وفاطمة والحسن والحسین و اولادهم الی‌یوم القیمة هم صفوةالله وخیرته من خلقه ودر کتاب محاسن اصفهان که مؤلفش مافروخی است‌اینحدیث صحیح‌نیز مرقوم‌شداست که ان‌الله‌اصطفی من ولد اسمعیل قریشا ومن‌قریش‌هاشماً وقال‌علی‌بن‌ابراهیم فی تفسیرالایة المذکورة قال‌هم آل‌محمد (ع)وازحدیث‌حضرت‌سید الساجدین وقدوة العارفین‌امام زین العابدین علیه السلام که فرمودنزلت والله‌فینااهل‌البیت‌وسه مرتبه قسم بذات‌الله‌یادنموده که‌درشأن‌مااهل بیت‌نازل شده وسائل سؤال نمود که ظالم نفس خودازاولاد علی‌بن ابی‌طالب علیه السلام چه کس است حضرت‌امام زین العابدین علیه السلام جواب فرمود چنانچه مذکور شد معلوم

ومستفاد میشود که ذریه از جمله اهل بیت نبوت باشند والا «والله فینا اهل البیت» سه مرتبه مؤکد بقسم والله فرمودن و بیان کردن ظالم بر نفس خود ومقتصد وسابق بخیرات را بنحویکه سمت ذکر یافت مناسب نخواهد بود باوجود آنکه موافق «من حلف بالله کاذباً فقد کفر» هیچ احدی از مؤمنین قسم کاذب بذات الله نمیخورد پس چون بلسان مطهر ائمۂ معصومین جاری شود

واز حدیث حضرت امام همام علی بن موسی الرضا علیہ السلام که در مجلس مأمون مذکور شد معلوم میشود که داخل عترت باشند ذریۂ رسول صلی الله علیه وآله والا ایراد «ولقد ارسلنا نوحاً اه» در تشبیه تمام وموافق نخواهد بود بجهت آنکه بنحویکه از تفسیر خلاصة المنهج مبین وبیان عبارت حدیث مسطور شده که آیۂ شریفه خاص در عترت پیغمبر صلی الله علیه وآله است وبحسب ظاهر اهل اصطفا منظور است چنانچه در کریمۂ **ولقد ارسلنا نوحاً وابراهیم وجعلنا فی ذریتهم النبوة والکتاب فمنهم مهتد وکثیر منهم فاسقون** که نبوت و کتاب در میان ذریۂ نوح وابراهیم مختص مهتدیانست نه فاسقین ودر آیۂ اصطفینا نیز ایراث کتاب درمیان جمعی که بصفت اصطفا موصوفند مختص مهتدیان ایشان که ائمۂ معصومین باشند صلوات الله تعالی علیهم اجمعین خواهد بود نه سایر ناس معلوم میگردد که ظالم بر نفس ومقتصد وسابق بخیرات مجموع بصفت اصطفا موصوف اند وداخل عترتند والا مختص بعترت مذکوره بنحو مرقوم نخواهد بود ومؤید مقصود است آنچه مستفاد میگردد از بقیۂ مکالمۂ حضرت امام رضا علیہ السلام بامأمون درتفسیر آیۂ که باین عبارت فرموده اند «ولکن اقول اراد الله عزّ وجلّ بذلك العترة الطّاهرة فقال المأمون وکیف عنی العترة من دون الامة فقال الرضا علیہ السلام انه لو اراد الامة لکانت باجمعها فی الجنة لقوله تعالی **فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخیرات باذن الله ذلك هو الفضل الکبیر** ثم جمعهم کلهم فی الجنة فقال : **جنات عدن یدخلونها یحلون فیها من اساور من ذهب** اه فصارت الوراثة للعترة الطاهرة لالغیرهم چنانچه من بعد تمام حدیث با ترجمه اش مذکور میشود انشاءالله تعالی وچون واجب استکه اخبار وأحادیث اهلبیت عصمت با هم مطابقه داشته باشند و سابق براین از کلام سید الساجدین حضرت امام زین

العابدين عليه السلام که فرمودند که «والله نزلت فينا أهل البيت» واهلبيت رابا ين سه‌فرقه ظالم برنفس ومقتصد وسابق برخيرات مؤكد بقسم تفسير نمودند وازساير احاديث كه دراين فصل ومن بعد مذكور شد وميشود معلوم است اختصاص آية شريفه بذرية طيبة نبويه (ص) پس اهلبيت وعترت بنابر موافق احاديث دراين‌مقام بايد ذرية رسول (ص) باشند، ومؤيد اين‌قول خبريست كه‌ابن‌شهرآشوب درمناقب وصدوق رحمهماالله تعالى درامالى ايراد نموده باين عبارت : «الطالقانى عن‌أحمد الهمدانى عن المنذر بن محمّدعن جعفربن سليمان عن‌أبيه‌عن عمروبن‌خالد قال قال زيدبن على‌بن‌الحسين بن على‌بن أبيطالب عليه السلام فى كلّ زمان رجل منا أهل‌البيت يحتج‌الله به‌على‌خلقه‌وحجة زماننا ابن أخى جعفربن محمّد لايضلّ من تبعه ولايهتدى من‌خالفه .

وابن ادريس درمستطرفات كتاب مسمى بسرائرازكتاب ابن قولويه روايت كرده عن حذيفة بن اليمان «قال نظررسول‌الله (ص) الى زيدبن حارثة فقال‌المقتول فى‌الله والمصلوب فى‌أمتى والمظلوم من اهل‌بيتى سمى هذا و اشار بيده الى زيد بن حارثة فقال ادن منى يازيد زادك اسمك‌عندى حبا فانت فى‌سمى‌الحبيب‌من‌أهل‌بيتى و آنچه از اين دو كتاب استخراج شده دال وناص است بر مقصود و حاصل معنى چنان ميشود كه ميراث داديم كتاب را بجمعيكه بصفت اصطفا موصوفند و از جمله عترت وذريه‌اند بخصوص عترت طاهره دون غيرهم ، وشيخ طبرسى رحمه الله تعالى درقاعدهٔ بيست ويكم از كتاب مناقب الطاهرين ايراد نموده دربيان تولد قائم اهل بيت عليه السلام وغيبت او كه أبوهاشم جعفرى گفت كه حضرت امام حسن عسكرى‌فرمود دربيان اين‌آيه كه «فمنهم ظالم لنفسه» كسى استكه ازما كه بامام قائل نباشد « و منهم‌مقتصد» كسيست ازما كه بامام قائل‌باشد «و سابق بخيرات» امام‌است عليه السلام من‌در نفس‌خود گفتم‌چه‌عظيم مرتبه‌ايست كه‌خداى‌تعالى‌بآل‌محمّد داده‌درحال بمن نگاه كرد آنحضرت عليه السلام و گفت «الامراعظم مما حدثتك به نفسك من عظم‌شأن آل محمّد (ع) فاحمدالله فقد جعلك‌متمسكا بحبلهم تدعى يوم القيامة بهم‌اذادعى كل‌اناس بامامهم فابشرا باهاشم فانك‌على خير» واباهاشم ازجملهٔ ذريهٔ جعفر طياراست وپر غرابتى ندارد كه‌جميع ذريهٔ‌على‌بن‌ابيطالب عليه السلام داخل عترت رسول الله صلى الله عليه وآله باشند بجهت

آنکه عترت بکسر عین درلغت بمعنی خویشان و نزدیکان آمده است چنانکه در مقدمه مذکور شد ومؤید این معنیست آنچه عروة الاسلام الشیخ الفقیه ابوجعفر بن بابویه القمی رضوان الله تعالی علیه درمجلس تاسع عشریوم الجمعة ثانی وعشرین ازشهر رمضان المبارك سنهٔ سبع وستین وثلثمائة درامالی که ازجمله کتب معتبره اواست بیان احوالات پسران مسلم بن عقیل رابروایت معنعن ازپدر بزرگوار خود نقل نموده که چون مدت حبس پسران مسلم بن عقیل بعد از شهادت حضرت امام حسین علیه السلام متمادی شد و بیکسال کشید گفتند مرزندانبانرا که «نحن من عترة نبیك محمد صلی الله علیه وآله ونحن من ولد مسلم بن عقیل بن أبیطالب بیدك اساری» وبعدازاستماع این معنی زندانبان خودرا بپای ایشان انداخته معذرت خواست ومرخص نمود ایشان را و گفت مخفی باشید درروز وشب حرکت نمائید تاآنکه خدای تعالی شمارا فرج بدهد ایشان قطع مسافت مینمودند تاآنکه بعجوزه رسیدند وچون قریب بلیل بود سؤال نمودند از آن عجوزه که دراین سوادلیل ماراه بجائی نمی بریم امشب مارا درخانهٔ خود ضیافت کن تاآنکه صبح باز بپیمودن راه مشغول شویم و گفتند باو که «نحن من عترة نبیك محمد صلی الله علیه وآله هربنا من سجن عبیدالله بن زیاد من القتل» عجوزه بایشان گفت که دامادی دارم فاسق میترسم که ازأحوال شما مطلع شود وشما را شهید نماید آخر الامر ایشان بخانه عجوزه ماندند چون داماد ملعون آنعجوزه مطلع شدوایشان را اسیرنمود گفتند باو «نحن من عترة نبیك محمد صلی الله علیه وآله» چون صبح شد آنخارجی غلام سیاه خود را مأمور بقتل ایشان نمود و چون آن غلام ارادهٔ قتل ایشان کرد بدستور گفتند باو «نحن من عترة نبیك محمد صلی الله علیه وآله» وچون آن غلام بعداز استماع این نسبت از قتل ایشان امتناع نمود ثانیاً آنملعون بپسر خود گفت که ایشان را شهید نماید باز بپسر او گفتند که «نحن من عترة نبیك محمد صلی الله علیه وآله» پسر بعداز استماع اینمعنی امتناع از قتل ایشان نمود آخر آنلعین سنگدل خود متوجه قتل آن دو مظلوم هاشمی شده نسبت پیغمبررا صلی الله علیه وآله منظور نداشت وایشان را شهید کرد وعاجلا دردنیا بغضب ابن زیاد گرفتارشد بامر او بقتل رسید وآجلا بعذاب ابدی گرفتار گردید بنا بر این روایت مکرر ایشان خودرا عترت رسول گفتند باعتبار قرابت وازاینمعنی لایح و

مستفاد میشود که اصطلاح عرف ولغت بوده که عترت بمطلق خویشان‌قریب‌مطلقا در وقت تکلم مع‌الغیر خطاب نمایند چنانچه مکرراز شهادت‌آن‌دو ذو الشهادتین مظلوم مسموع شد که فرمودند : « نحن من عترة نبیك‌محمد ﷺ» و من بعد نیز احادیث از حضرت رسول ﷺ و اهل البیت (ع) مذکور میشود که دالست‌براین معنی ودرآخر روایت مرقومه وارد استکه بعدازآنکه آنملعون رابجهنم واصل گردانیدند سرآن خارجی رابرسرنیزه‌نمودند واطفال‌ازاطراف سنگ‌برآن‌سنگین دل انداخته میگفتند که«هذا قاتل ذریة رسول‌الله ﷺ ».

واز اینکلام مستفاد میشود که موافق اصطلاح و عرف شیاع اطلاق ذریه بر اقارب نزدیك بنحوی بوده که اطفال نیز از غایت شیوع باین نحو در ما بین خود متکلم بوده‌اند و اینمعنی از تداول مضمون این خبر که دست‌بدست رسیده سراسر ظاهر میگردد و در این سر سرّاو لویه و تقدم خطاب عترة و ذریه میان اقارب نسبت بجمعی که از نسل حضرت علی بن ابی طالب و حضرت فاطمة (ع) باشند معلوم میگردد وروی ابومخنف‌لوط‌بن یحیی الازدی فی‌مقتله عندذکره‌مقتل مسلم بن عقیل فلما رأی مسلم بان القوم قد تفرقوا وسمع قتل هانی بن عروة‌خرج علی وجهه و سار یخترق السکاك و المحال حتی خرج من الکوفة و اتی الحیرة و جعل یدور فی شوار عها حتی اتی داراً عالیة وفیها دهلیز کبیروفیه امرأة مسلمة جالسة فقال لها مسلم یا امةالله اسقینی شربة من الماء فاتته بها فاخذ ها وشرب و وقف فی‌موضعه‌ینظر الی الدار فقالت له المراة یافتی ما هذاالنظر الی دار فیهاحریم لغیرك فاتق‌الله و اذهب لسبیلك فقال مسلم رضی الله تعالی عنه والله ما نظرت الی دارك بسوء ولا وقع بقلبی شیء مما ذکرت و انما انا رجل مظلوم مطلوب و ارید من یجیرنی بقیة یومی هذا فاذا جن علیّ اللیل خرجت فقالت المرأة و کانت‌یقال‌لها طوعة و ایّ الناس انت یا هذا فقال من بنی هاشم فقالت و ای بنی هاشم فقال من اعلاها شأناً و ارفعها مکانا انا من آل محمد فقالت ما اسمك من آل محمد فقال مسلم بن عقیل بن ابی طالب(ع) فقالت‌له وانا والله هاشمیة فانا احق من‌اجارك ادخل آمناغیر خائف و ساق قصة مقتل مسلم بن عقیل و غصته رضی الله عنه الی ان قال فلما نظر

ابن اشعث الی مسلم و شجاعته و انهزام الرجال من بین یدیه انفذ الی ابن زیاد لعنه الله و قال ادرکنی بالرجال فقد قتل مسلم بن عقیل منا مقتلة عظیمة فلما بلغ ابن زیاد ذلك بعث الیه یقول ثکلتك امك وعدموك قومك یا ابن الاشعث انما بعثتك الی رجل واحد قتل منك هذه المقتلة فکیف بك اذا بعثتك الی من هو اشد منه بأسا واصعب حراساً و اکثر عدداً یعنی بذلك الحسین علیه السلام فکتب الیه ابن الاشعث یقول بل ثکلتك امك یا ابن زیاد عساك ظننت انك وجهتنی الی بقال من بقاقیل الکوفة او جر مقی من جر امقة الحیرة او ماعلمت انك و جهتنی الی سیف من سیوف آل محمد بطل قمقام وفارس ضرغام»

و از آنچه مرقوم شد مستفاد میشود که لفظ آل با قارب نزدیك نیز استعمال میشده بنحویکه در سند هفتادونهم من بعد از حدیث کافی و تهذیب الاحکام تعمیم این استعمال صریحا ظاهر میگردد

و ابن بابویه رحمه الله در کتاب اکمال الدین و اتمام النعمة تحقیق معنی عترة نموده و بعد از طی مراتب سخن در اینمقام ایراد کلامی نموده که ملخص ترجمه‌اش اینست که اگر سؤال کنند طائفهٔ اهل سنت و مخالفین از قول نبی صلی الله علیه و آله که فرموده من گذارنده‌ام درمیان شما چیزیرا که اگر متمسك شوید شما بآن گمراه نمیشوید بعد از من و آنکتاب خدای تعالی وعترت منند آگاه باشید و بدانید که این دو چیز از هم جدا نمیشوند تا آنکه وارد شوند بر من در کنار حوض پس چه امرمانعست شمارا که ابوبکر ازعترت باشد وکل بنی امیه از عترت باشند یا آنکه سؤال نمایند که اگر عترت منحصر باولاد حضرت امام حسن و امام حسین علیهما السلام باشد لازم میآید که حضرت یعسوب المتقین امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام داخل عترت نباشد پس در جواب اینسؤال بگو که مانع این امر چیزیستکه در لغت وارد شده و دالست بر آن قول حضرت رسول صلی الله علیه و آله

امادلالت قول آنحضرت (ص) پس اینست که فرمود عتر ت من اهل بیت منند واهلبیت را در کتاب مسطور موافق لغت و اصطلاح بجمعی تفسیر نموده که صاحب آن اهل باید متکفل احوال ایشان شود ازاقارب نزدیك مثل اولاد او واولاد جد

قریب‌اوواهل رسول‌الله صلی الله علیه و آله درایـن مقام ببنی‌هاشم تفسیرنموده‌نه‌بسایربطون پس ابوبکر وبنو امیه چون ازاولاد جدازاین معنی بیرون میروند وجمیع معانی‌لغوی عترت را نقل‌نموده و گفته است باین عبارت که قال محمّدبن علی‌بن الحسین مصنف هذا الکتاب والعترة علی بن ابی‌طالب وذریته من‌فاطمةوسلالة النبی‌الذین نص الله تبارك وتعالی‌علیهم بالامامة علی‌لسان نبیه (ص) وهم‌اثنی‌عشراولهم علی‌بن ابیطالب و آخرهم القائم المهدی صلوات الله علیهم‌علی جمیع ماذهبت الیه العرب فی معنی العترة (۱) یعنی گفته‌است محمّدبن‌علی‌بن‌الحسین‌مصنف اینکتاب که لفظ عترت‌شامل علی‌بن ابی‌طالب وذریه او است که از حضرت فاطمه و اولاد پیغمبر باشند که نص فرمود خداوند تبارك وتعالی‌بامامت ایشان بر زبان پیغمبرخود صلی‌الله علیه وآله وایشان دوازده کسند اول ایشان علی بن ابی طالب علیه السلام وآخر ایشان حضرت قائم بامرالله‌مهدی صلوات‌الله علیهم اجمعین است‌موافق جمیع آنچه رفته‌اند بر آن‌اهل لغت عرب درمعنی عترت و از اینکلام که و العترة علی بن ابی طالب وسلالةالنبی الذین نص الله‌فرموده‌عدم شمول لفظ عترت جمیع‌ذریه واقارب‌نزدیك حضرت رسول صلی الله علیه و آله را مستفاد نمی‌شود هرچند کلام محمول برتاسیس که اولی‌از تاکیداست‌نشود بجهت آنکه‌اثبات‌صفتی‌ازبرای‌جمعی‌نفی‌ماعدانمیکند‌مگر‌بقرینه چنانچه درحدیث ثقلین قرینه بأخراج‌مابقی‌هست بنحوی که ابن‌بابویه‌ره در کتاب مذکور نقل‌نموده که مراد ازمقارنت بـا کتاب‌الله مقارنت فردا کمل‌استکه‌بعنوان ظن واجتهاد نباشد بلکه‌بعنوان علم یقینی بوده باشد واین معنی مختص حضرات ائمه‌معصومین‌صلوات‌الله علیهم‌اجمعین است‌ومقصودازعترت‌بنابراین درحدیث‌عترت طاهره است پس ازذکر این‌قرینه در کلام ابن‌بابویه رحمه‌الله ازبرای تخصیص این حدیث بائمه أطهار (ع) وتخصیص مطلق عترت باقارب نزدیك که موافق لغت‌است وتفسیر اهل‌نبی صلی الله علیه و آله ببنی‌هاشم چنانچه مذکورشدعموم وشمول لفظ‌عترت‌باقارب نزدیك معلوم میشود بلکه از کلام سابق بر اینکه باین عبارت نقل نموده «فان قال صاحب الکتاب فلم زعمت ان‌الامامة لایجوزلفلان وولده وهم من‌العترة عندك

---

(۱) هذه العبارة فی معانی الاخبار ایضاً «منه ره»

قلنا له نحن لم نقل هذا قیاسا و انما قلنا اتباعا لما فعله النبی صلی الله علیه و آله بهؤلاء الثلاثة دون غیرهم من العترة و لو فعل بفلان ما فعله بهم لم یکن عندنا الا السمع و الطاعة» غایت ظهور دارد و شمول لفظ عترت غیر ائمه را (ع) بجهت استلزام این کلام صریحا عترتی را غیر ائمه معصومین (ع) که امامت جهت ایشان مقرر نشده است

وفی موضع آخر من کتابی اکمال الدین و معانی الاخبار العترة ولد الرجل وذریته من صلبه فلذلك سمیت ذریة محمد صلی الله علیه و آله من علی وفاطمة (ع) عترة محمد (ص) قال تغلب فقلت لابن الاعرابی فما معنی قول ابی بکر فی السقیفة نحن عترة رسول الله (ص) قال اراد بذلك بلدته و بیضته و عترة محمد (ص) لا محالة ولد فاطمة (ع) والدلیل علی ذلك ردّ ابی بکر و انفاذ علی علیه السلام بسورة براءة وقوله (ص) امرت ان لا یبلغها عنی الا انا او رجل منی فاخذ ها منه و دفعها الی من کان منه دونه فلو کان ابو بکر من العترة نسبا دون تفسیر ابن الاعرابی انه اراد البلدة لکان محالا اخذ سورة براءة منه و دفعها الی علی علیه السلام .

واسوة العلماء فی العالم علامة المحققین علامه حلی رحمه الله در مبحث وصیت در کتاب تذکرة الفقهاء باین عبارت نقل نموده «ولو اوصی لعترته قال ابن الاعرابی و تغلب انهم ذریته وقال ابن قتیبة انهم عشیرته وفیه للشافعیة وجهان اظهرهما عندهم الثانی وبه قال زید بن ارقم» و از این کلام شمول لفظ عترت غیر ائمه را (ع) نیز معلوم میگردد و مؤید این مطلب است آنچه در کتاب الاثر فی النصوص علی الائمة الاثنی عشر واقع است باین عبارت : الحسین بن علی عن هرون بن موسی عن احمد بن علی بن ابراهیم العلوی المعروف بالجوانی عن ابیه علی بن ابراهیم عن عبدالله بن محمد المدینی عن عمارة بن زید الانصاری عن عبدالله بن علا قال قلت لزید بن علی علیه السلام ما تقول فی الشیخین قال قلت : فانت صاحب الامر قال لا و لکنی من العترة قلت فالی من تامرنا قال علیك بصاحب الشعر واشار الی الصادق جعفر بن محمد علیه السلام و این کلام دال است بر آنکه زید از جمله ائمه علیهم السلام نیست خود را از عترت شمرده است و صریح است شمول لفظ عترت غیر ائمه (ع) را پس اصوب آنست که در بعضی مواضع که قرینه تخصیص باشد لفظ عترت مختص بعترت طاهره گردد و الا بر عموم و شمول خود باقی بماند و

اگر بعد ازائمه علیهم‌السلام اصطلاح خاصی شده باشد که لفظ عترت مختص ائمه معصومین علیهم‌السلام باشدمطلقامنافاتی بمقصودندارد .

و فی کتاب ضوء الشهاب قوله صلی الله علیه وآله احفظونی فی عترتی و فی نسخة فانهم و دیعتی عترة الرجل اولاده واولاد اولاده ونسله ورهطه الثلثون والعترة ایضا قلادة مجمع من المسك والاناویه یقول صلی الله علیه وآله احفظوا آلی واولادی لاجلی ولمکانی وقدروی عنه علیه‌السلام اکرموا ولدی صالحہم لله وطالحہم لی وقوله علیه السلام احفظونی فی عترتی من افصح الکلام یقول حفظت زیدا فی عمرواى خفظته فی حفظ عمرو اوانی لما حفظته کنت احفظ عمروا وکان هو الغرض فی ذلك ومن الواجب المتعین موالاتهم و حبهم و کیف لایکون ذلك ومودتهم هی التی جعلهاالله اجرالجمیع ماتعنی صلی الله علیه وآله فیه وکانوا علی‌شفا حفرةمن النار فانقذهم حیث یقول جل‌وعلا **قل لا اسئلکم علیه‌اجرا الا المودة فی القربی** وقال صلی الله علیه وآله انی‌تارك فیکم‌الثقلین احدهمااعظم‌من‌الاخر کتاب‌الله و عترتی وانهما لن‌یفترقا حتی‌یردا علی‌الحوض وفائدةالحدیث الحث علی‌موالاة اهل‌البیت علیهم السلام والوصیة بحفظهم لمکانه واعلام‌انهم (ع) ودایعه التی‌استودعهاامته وراوی الحدیث انس بن مالك فعلی مافصل اگر حدیثی در باب اهل بیت وعترت ازائمه معصومین صلوات‌الله علیهم اجمعین منقول‌شود که مختص ائمه اطهار علیهم السلام نباشد صریحایاضمنا ممکن است که شامل جمیع ذریه باشد و اخراج این بقیة السیف ازشرافت قرابت رسول الله صلی الله علیه وآله بدون‌حجتی ازحجج‌اجیت‌نفس‌اعداست .

بیت

سرخ روئی نتوانند بکس دیدچنان ‌ ‌ ‌ ‌ که نگویند باولاد پیمبر هم آل

ودرتفسیر مجمع البیان شیخ طبرسی حفه الله‌تعالی برحمته که ازکمل‌علماء شیعه است درتفسیرآیه‌شریفه ثم‌اورثنا ایراد نموده که«والمروی‌عن الباقر والصادق علیهماالسلام انهما قالاهی لنا خاصة وایانا عنی وهذا اقرب الاقوال یعنی روایت کرده شده‌است ازحضرت امام‌محمد باقر وامام‌جعفرصادق علیهما السلام که‌ایشان فرمودند که‌آیهٔ‌شریفه اصطفا درشأن‌ما اهل‌بیت‌نازل‌شده ومارا بخصوص‌خدای تعالی

خواسته است ازاین آیه فعلی هذا مستفاد میشود که جمیع ذریه داخل بصفت اصطفا باشند بجهت قوله تعالی **فمنهم ظالم لنفسه و منهم مقتصد** که معلوم استکه ائمهٔ معصومین داخل این دوفرقه نیستند

وصاحب مجمع البیان بقوله هذا اقرب که گفته است این معنی را اقرب دانسته که درشأن جمیع ذریه نازل شده باشد وباز درتفسیر مجمع البیان واقع شده که «روی اصحابنا عن میسر بن عبدالعزیز عن جعفر بن محمد الصادق علیه السلام الظالم لنفسه منا من لایعرف حق الامام والمقتصد منا العارف بحق الامام والسابق بالخیرات هوالامام وذلك کلهم مغفورلهم وعن زیاد بن المنذر عن ابیجعفر علیه السلام اما الظالم لنفسه منافمن عمل صالحا وآخر سیئا واما المقتصد فهو المتعبد المجتهد واما السابق بالخیرات فعلی والحسن والحسین ومن قتل من آل محمد صلی الله علیه وآله شهیدا یعنی روایت کرده اند اصحاب از میسر بن عبدالعزیز ازمولینا العالم الفایق نورالله الشارق ابی عبدالله جعفر الصادق علیه السلام که فرمودند ظالم بر نفس خود ازمااهلبیت کسیستکه حق امام علیه السلام را نداند ومتوسط ازما اهلبیت آنستکه عارف بحق امام علیه السلام باشدوسابق بخیرات ازما اهلبیت امام است علیه السلام واین جمع کل ایشان مغفورند ممکن استکه مراد از کسیکه حق امامرا نداند درحدیث آن باشد که حق رعایت وتکریم واحترام امام علیه السلام را کماینبغی نداند وبفعل نیاورد چنانکه گذشت نه آنکه بامامت ایشان قائل نباشد وموت او درحین جهل بامام متحق شود بدون لزوم توفیق توبه و ایمان چنانچه ظاهراً از بعضی احادیث مستفاد میشود و الاّ کلهم مغفورلهم اشکال عظیم خواهد داشت .

و مؤید این است آنچه در حدیث دوم از مجمع البیان نقل شده که ظالم بر نفس را بمعنی دیگر بیان فرموده اند اززیاد بن منذر ازحضرت ابی جعفر علیه السلام که فرمود اماظالم برنفس خود ازمااهلبیت کسیستکه گاهی عمل صالح کندو گاهی گناه واما مقتصد ازمااهل بیت پس او متعبد مجتهد است واما سابق بخیرات از ما اهلبیت پس علی وحسن و حسین (ع) اند و کسیکه کشته شود ازآل محمد صلی الله علیه وآله بشهادت .

ودر جوامع الجامع درتفسير اين آيۀ شريفه واقع است كه والمروى عن الباقر والصادق عليهما السلام انهما قالاهي‌لنا خاصة وايانا عنى وهذا هو الصحيح وروى عن الصادق عليه السلام انه قال الظالم لنفسه منامن لايعرف حق الامام و المقتصد منا العارف بحق الامام والسابق بالخيرات هو الامام و كلهم مغفور لهم يعنى روايت كرده شده است ازحضرت امام محمد باقر وامام جعفر صادق عليهما السلام كه ايشان فرمودند كه اين آيه درشأن مابخصوص وارد شده است وصاحب جوامع الجامع گفته كه اين تفسير صحيح است وروايت حضرت امام جعفر صادق عليه السلام كه درتفسير مجمع البيان مذكور شد نيز نقل نموده است بعينها

ومحمد بن يعقوب الكليني رحمة الله تعالى درباب من اصطفاه الله من عباده واورثهم كتابه دركتاب كافى كلينى كه گلشنى ازباغ جنان ونهالى ازروضۀ رضوانست درتفسير آيه شريفۀ **ثم اورثنا الكتاب** مرقومه درشأن فاطميين شرف نزول يافته وچون بلفظ فاطميين نص وتصريح شده ظاهراً احتمال غيرمقصود ندارد برصاحبان بصيرت مخفى نماناد كه بعضى موافق احاديث مذكوره آيه شريفه رانسبت باولاد رسول الله صلى الله عليه وآله ومختص بايشان دانسته‌اند مطلقا واينمعنى را اقرب شمرده‌اند فعلى هذا ذرية بخصوص موصوف بصفت اصطفا خواهد بود واز بقيۀ آيه شريفه مغفرت جميع ذريه رسول صلى الله عليه وآله چنانچه مذكور شد مستفاد ميگردد واين امتياز عظيميست ذريۀ رانسبت بسائر ناس وآيه شريفه راكه بنحو ديگر بعضى ازمفسرين سيما علماء عامه تفسير نموده‌اندومختص بذريۀ حضرت رسول صلى الله عليه وآله نگردانيده‌اندوشامل جميع امّت كرده‌اند چنانچه ازكلمات علماء اهل سنت كه درطى ذكر مكالمه حضرت امام رضا عليه السلام مذكور ميشود اين معنى مبين ميگردد باحديث حضرت امام الساجدين كه مؤكد بقسم ساخته سه مرتبه كه والله نزلت فينا اهل البيت وحديث حضرت امامنا ومولينا الشهيد المسموم ابوالحسن على بن موسى الرّضا عليه السلام در مكالمه بامأمون كه درمروواقع شده وامثاله وساير احاديث كه من بعد انشاءالله مذكور ميشود جمع نميشودواحتمال عدم اختصاص ندارد چنانچه مكرر مذكور شد

سند دویم

درسوره شوری واقع‌شده است قوله تعالی **قل لااسئلکم علیه اجراً الاالمودة فی القربی ومن یقترف حسنة نزدله فیهاحسناًان الله غفور شکور** تفسیر این آیه شریفه این است که بگو ایمحمد ﷺ بامت خود که نمیخواهم عوض تبلیغ رسالت ازشمامزدی مگرمحبت خویشان خودرا وهر که کسب کند نیکی رایعنی چیزی راکه موجب‌قربت‌باشد زیاده کنیم مر اورا حسنهٔ نیکوئی یعنی مضاعف سازیم ثواب آنحسنه رابدرستیکه خداآمرزنده است مرسیئات‌بندگان راجزادهنده است طاعت مطیعان را بتوفیه ثواب وتفضل نمودن بر ایشان زیاده برقدر استحقاق

وصدوق‌سلام الله‌علیه درباب النوادر از کتاب‌من‌لایحضره‌الفقیه که‌اخرابواب کتاب‌مذکور است‌بسندیکه عنقریب‌سمت ذکرخواهد یافت دراثنای‌وصایای‌رسول ﷺ روایت‌نموده‌باین عنوان که یاعلی‌الاسلام عریان ولباسه الحیاء وزینته الوفاء ومروته العمل‌الصالح‌وعماده الورع‌ولکل‌شیء‌اساس واساس الاسلام حبّنا اهل‌البیت وازاینحدیث شریف مستفاد میشود که حضرت سید المرسلین اساس‌اسلامرا محبت اهل‌بیت فرموده‌اند.

وایضاً‌صدوق درباب‌انقطاع یتم الیتیم از کتاب مذکورفرموده است‌قد روی عن‌الصادق علیه‌السلام انه سئل‌عن قول‌الله‌عزّوجل‌**فان آنستم منهم‌رشداً فادفعوا الیهم اموالهم** قال ایناس‌الرشد حفظ المال‌وفی روایة محمدبن احمدبن یحیی‌عن‌محمد بن‌الحسین عن‌عبدالله بن‌المغیرة عمن ذکره عن‌ابی‌عبدالله علیه‌السلام انه قال فی تفسیر هذه آلایة اذارایتموهم یحبون‌آل‌محمد (ع) فارفعوهم درجة«انتهی»

ودراصول کافی درباب‌مایفصل بین‌المحق والمبطل فی امر الامامة محمد بن یعقوب‌الکلینی ایراد نموده‌حدیثی‌ازابو جعفر علیه‌السلام که‌بازید بن علی‌متکلم وسخن ازرفعت مراتب‌وتکریم آل‌رسول ﷺ مذکوربود آنحضرت فرمودندالطاعة‌لواحد منا والمودة‌للجمیع یعنی طاعت امامت ازبرای واحدازما ومحبت بسبب قرابت از برای‌جمیع ماافاربست باید متحقق‌شود از امت وشطروافی ازاینحدیث شریف در باب‌دوّیم انشاءالله تعالی مسطور خواهدشد

ودر تفسیر علی بن ابراهیم مسندا بعداز آنکه اجررا بعوض نبوت وقربی را باهل بیت تفسیر نموده گفته است که « ثم قال الاتری ان الرجل یکون له صدیق وفی نفس ذلك الرّجل شیء علی اهل بیته فلایسلم صدره فاراد الله ان لایکون فی نفس رسول الله ﷺ شیء علی امته ففرض علیهم المودة فی القربی فاذا اخذوا اخذوا مفروضاً وان ترکوا ترکوا مفروضاً» یعنی بعد ازطی کلام سابق گفت حضرت امام محمد باقر علیه السلام که آیا نمی بینی اینرا که مردی میباشد از برای او محبتی ودوستی ودرنفس آنمرد عداوتی هست بر اهل بیت آن دوست پس سالم نمیماند صدر آندوست بدوستی نسبت بآنمرد پس واجب ساخت خدای تعالی بر امّت مودت اقربای رسول الله را تا آنکه دوستی رسول ﷺ نسبت بامّت پیغمبر متغیّر نشود واگر ایشان اخذ کنند این مودت را اخذ امرواجبی کرده باشند ومثاب باشند واگر ترك کنند ترك امر واجبی کرده باشند و معاقب باشند .

و باز علی بن ابراهیم بعد از بیان اجر نبوت که عبارتست از محبت اقربای رسول ﷺ ایراد نموده « قال رسول الله ﷺ بعد ذلك من حبس اجیرا اجره فعلیه لعنة الله و الملائکة و الناس اجمعین لا یقبل الله منه یوم القیامة صرفاً ولاعدلا و هو محبة آل محمد ثم قال و من یقترف حسنة و هی الامامة لهم و الاحسان الیهم وبرّهم وصلتهم نزد لهم فیها حسنا (۱) ای نکافی علی ذلك بالاحسان » یعنی فرمود رسول الله ﷺ بعد از نزول آیه و مراتب مسطوره کسی که حبس کند ونـدهد مزد اجیر را پس بر اوست لعنت خدا و ملائکه و مردمان همه و قبول نمیکند خدای تعالی از او در روز قیامت نه صرف را ونه عدل یعنی نه توبه او را و نه فدیه که داده باشد و این اجر رسالت محبت آل محمد است ﷺ و بعضی گفته اند که صرف بمعنی نافله و عدل بمعنی فریضه است یعنی هیچ عبادت از او نه نافله و نه فریضـه بدون محبت اقارب رسول الله ﷺ مقبول نیست بعد از آن آنحضرت فرمود که کسی که اخذ کند حسنه را که امامت است از برای ائمهٔ معصومین علیهم السلام بخصوصهم

---

(۱) هذه الایة فی سورة الشوری هکذا : و من یقترف حسنة نزد له فیها حسنا ان الله غفور شکور «منه ره»

در میان اقربا و احسان و نیکوئی و صله و محبت که بذی القربی جمیعا است زیاد میکنم از برای او در آن حسنه نیکوئی را یعنی جزا میدهم او را جزای نیکو و در کتاب مسمی ببلال غلة المطالب و شفاء علة المآرب سید منصور بن اسحق الحسینی ایراد نموده قال ابو الهیثم قال النبی صلی الله علیه و آله ان الله جعل اجری علیکم المودة فی اهل بیتی و انی سائلکم غدا عنه محجف بکم ای مبرم ملحّ بکم فی المسئلة»

و در حدیث و اعتقادات شیخ جلیل ابن بابویه رحمه الله و وصیة علامة العلماء فی العالم جمال الدین ابن مطهر الحلی رحمه الله تصریح شده بآنکه در آیه شریفه لفظ قربی شامل جمیع ذریه است و مودت ایشان عوض اجر نبوت لازم است بر جمیع چنانچه من بعد انشاءالله مسطور خواهد شد پس تارك محبت اقربای رسول الله صلی الله علیه و آله حبس اجر نبوت نموده و ملعونند بلعن خدائی و رسول خدا و ملائکه و ناس اجمعین موافق حدیث صریح حضرت رسول صلی الله علیه و آله که علی بن ابراهیم (ره) که از استادان شیخ المحدثین محمد بن یعقوب الکلینی قدس سره است نقل نموده است از لسان معجز بیان **و ما ینطق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی** چنانچه در مناقب مرتضوی جابر بن عبدالله الانصاری از حضرت امام محمد باقر علیه السلام از جدش امیر المؤمنین علیه السلام نقل نموده که قال امرنی رسول الله صلی الله علیه و آله ان انادی فی الناس الا من ظلم اجیرا اجره فعلیه لعنة الله الا من تولی غیر موالیه فعلیه لعنة الله الا من سب ابویه فعلیه لعنة الله قال امیر المؤمنین علیه السلام فخرجت و نادیت فی الناس بما امرنی رسول الله صلی الله علیه و آله فقام عمر بن الخطاب و جماعة من الصحابة و جاؤا الی النبی صلی الله علیه و آله و قالوا یا رسول الله هل لما نادی علیّ من تفسیر قال نعم انا امرته ذلك الا من ظلم اجیراً اجره فعلیه لعنة الله والله تعالی یقول **قل لا اسئلکم علیه اجراً الا المودة فی القربی** فمن ظلم اجرنا فعلیه لعنة الله عز و جل و من تولی غیر موالیه فعلیه لعنة الله والله تعالی یقول «النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم» و من کنت مولاه فهذا علی مولاه و من سب والدیه فعلیه لعنة الله و انا و علی بن ابی طالب ابوا هذه الامة

و صدوق رضی الله عنه در باب النوادر که آخر ابواب کتاب من لا یحضره الفقیه است روایت نموده حدیثی باین عبارت « روی حماد بن عمرو و انس بن محمد

عن ابيه جميعا عن جعفر بن محمد عن ابيه عن جده عن علی بن ابی طالب علیه السلام عن النبی صلی الله علیه و آله انه قال له یا علی اوصیك بوصیة فاحفظها فلا تزال بخیر ما حفظت وصیتی یا علی من کظم غیظا و هو یقدر علی امضائه اعقبه الله یوم القیامة امنا و ایمانا یجد طعمه و ساق الروایة المذکورة الی ان قال یا علی من انتمی الی غیر موالیه فعلیه لعنة الله و من منع اجیراً اجره فعلیه لعنة الله » و ایندو حدیث شریف باعث اعتضاد و تقویت کلام سابق است

و رئیس المحدثین محمد بن یعقوب الکلینی قدس الله نفسه القدوسی در باب ما قبل باب الریاء از جامع کافی باسناد خود ایراد نموده تا ابی جعفر علیه السلام و برقی در کتاب محاسن روایت کرده باسناد خود از ابی عبدالله علیه السلام که «قال رسول الله صلی الله علیه و آله خمسة لعنتهم و کل نبی مجاب الزاید فی کتاب الله و التارك لسنتی و المکذب بقدر الله و المستحل من عترتی ما حرم الله و المستأثر بالفیء المستحل له»

قال استادی صالح الفضلاء فی شرح الکافی و کل نبی مجاب قیل یحتمل ان یکون عطفا علی فاعل لعنتهم و مجاب حینئذ صفة لنبی و یحتمل ان یکون کل نبی مبتدا و مجاب خبره و الجملة حال لافادة ان دعائه علیهم و لعنه ایاهم مستجاب قطعا و المکذب بقدر الله کالمفوضة حیث قالوا لیس لله قدر ای تدبیر فی افعالنا اصلا بل اقدرنا علیها و فوض امرها و تدبیرها الینا کذا قال بعض الاصحاب ، و المستحل من عترتی ما حرم الله العترة نسل الانسان قال الازهری و روی تغلب عن ابن الاعرابی ان العترة ولد الرجل و ذریته و عقبه من صلبه و لا تعرف العرب من العترة غیر ذلك و اللعن یشمل قاتلهم و موذیهم و ضاربهم و مانع حقوقهم و آخذ اموالهم و المستاثر بالفیء المستحل له فی بعض النسخ و المستحل له بالعطف للتفسیر او للتغایر و الفیء یطلق علی الغنیمة و هو ما اخذ من اموال الکفار بحرب و غلبة کما صرح به المصنف فی آخر کتاب الحجة فی باب الفیء و الانفال و خمسه لله تعالی او لمن سماه فی کتابه الکریم و الباقی للمجاهدین علی نحو ما ذکر فی موضعه و یطلق ایضا علی الانفال «تم کلامه اعلی الله مقامه »

و ایضا فی باب الذنوب من الکافی بحذف الاسناد الی الرضا علیه السلام قال اوحی

الله عز وجل الی نبی من الانبیاءِ اذااطعت‌رضیت و اذا رضیت بارکت ولیس لبرکتی نهایة و اذا عصیت غضبت و اذاغضبت لعنت و لعنتی تبلغ السابع من الوری ازحدیث فوق واین حدیث قدسی که محمّدبن یعقوب الکلینی‌قدس‌الله نفسه القدوسی‌ایراد نموده مستفاد میشود صریحا که ترك‌سنت‌و طریقه و ایذاء و عدم احترام و عدم اداءمزد رسالت و ایصال خمس نسبت باقارب رسول صلی الله علیه و آله موجب لعن آنسرور دنیا و دین و جمیع پیغمبران که دعای ایشان باجابت مقرون‌است میگردد و این لعن تاهفت پشت بعد از او باقی خواهد بود یا پیش از او بجهت آنکه و ری در لغت بهر دو معنی آمده است و از کلام شارح رحمه‌الله تعمیم حکم نسبت بجمیع ذریه و تعمیم لفظ عترت مؤید بتاییدات مرقومه که مفصلا بیان فرموده اند ظاهر است وممکن است که باعث بقای لعن تا هفت پشت سوءِ عمل و حرام زادگی که با عدو اهل بیت نبوتست بوده باشدو شئومت این هر دو تا هفت پشت ازایشان باقی بوده از هر یك عمل مستوجب این لعن متحقق شود و منافی **ولا تزر وازرة وزر اخری** نباشد والله اعلم

و فی کتاب نفحات اللاهوت للمحق الثانی جدی الاعلی الشیخ علی بن عبد العالی رحمهما الله تعالی فی شرح حدیث آورده هنالك من کتاب التهذیب ان الاول و الثانی اول‌من منع اهل البیت‌خمسهم بلا خلاف « و قال ابن ابی‌الحدید فی شرح نهج البلاغة فی سیاق قصة غزوة احد ما موضع الحاجة منه‌مختصراًهذا. ظهرالنبی (ص) المنبر فحمدالله و اثنی علیه ثم قال ایها الناس انی رأیت فی منامی کانّ سیفی ذوالفقار انفصم من عند ظبته قال الناس یا رسول‌الله فماأوّلتها قال واما انفصام سیفی من عند ظبته فمصیبة فی نفسی و روی عن ابن عباس انه (ص)قال‌اما انفصام سیفی فقتلة رجل من اهل‌بیتی وظاهر است که مراد از رجل از اهلبیتی که فرمودند حمزه بوده رضی الله تعالی عنه که در غزوه احدبدرجه‌شهادت رسید

و ملا فتح‌الله کاشی در تفسیر خود نقل نموده که کواشی در تفسیرش که موسوم است بتبصره از ضحاك و عکرمه که از مشاهیر مفسرانند نقل نموده که معنی این آیه آنست که ای محمّد بگو که من از شما از برای ارشاد بمعروف و

نهی شما از منکر چیزی‌نمیخواهم و اجری طمع ندارم اما میخواهم ملاحظه‌خاطر من کرده احترام اقارب من کنید بر وجهی که شاید و باید و تعظیم ایشان را بواجبی‌مرعی دارید و این اقارب من علی بن ابی‌طالب وفاطمه وحسن وحسین‌است (ع) و ذریه این هر دواند پس بنا بر این روایت ذریه حسن و حسین علیهما السلام نیزاز اقارب باشند و محبت ایشان بر خلایق فرض باشدو صاحب کشاف در کشاف‌ذکر نموده که مؤید قول مذکور است آنچه زیدبن علی از جدش امیر المؤمنین صلوات الله علیهم روایت کرده که آنحضرت گفت من برسول خدا (ص) شکایت کردم‌از جمعی که بر من حسد داشتند فرمود ای‌علی‌راضی نیستی که تو چهارم چهار کس باشی اول کسی، که در بهشت رود من باشم و تو و حسن و حسین و زنان مادر دست راست وچپ ما باشند و ذریات ما پشت زنان ما باشند و شیعه ما خلف ذریه باشند

ونیز در کشاف آورده که ازحضرت رسالت صلی الله علیه وآله مرویست که بهشت حرام گردانیده‌شده است بر کسیکه ظلم کند براهل بیت‌من ومرا آزار رساند درعترت من وهر که نیکوئی کند بیکی‌ازاولاد عبد المطلب واومکافات وی‌را نتواند کرد بر آن پس‌من‌مکافات اوخواهم کردبر آن‌عمل وقتیکه‌ملاقات کندبمن درروزقیامت و ثعلبی که از اصحاب حدیث واز مشاهیر اهل‌سنت است درابطال قول آنکسکه گفته که این‌آیه منسوخست‌در تفسیرخودآورده که محبت ومودت اهل بیت از جمله اصول دین و ارکان اسلام است وخلاف اینکفر است ومنشأ خروج از اسلام ومستلزم ناصبیت است پس‌چگونه آن‌منسوخ باشد ودلیل‌براین‌آنستکه عبدالله‌بن حامد اصفهانی باسناد‌خود روایتکرده ازجریربن عبدالله البجلی که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وآله فرمود که هر که بمیرد بردوستی آل‌محمد صلی الله علیه وآله شهیدمرده باشد وهر کس بدوستی آل‌محمد صلی الله علیه وآله بمیرد کامل‌الایمان مرده‌باشدوهر که بمیردبرمحبت آل‌محمد صلی الله علیه وآله مرحوم مرده باشدوهر که بمیرد بردوستی آل‌محمد صلی الله علیه وآله ملك‌الموت اورا مژده دهد ببهشت وبعداز آن‌منکرونکیروهر که بمیرد برمودت‌آل‌محمد صلی الله علیه وآله دربهشت‌بناز و نعمت‌باشد همچنانکه عروس‌را بزینت ونازونعمت تمام‌بخانهٔ شوهرش برندوهر که

بمیرد برمحبت آل محمد صلی الله علیه و آله دودر بهشت درقبر برروی او بگشایند و هر که برمحبت آل محمد صلی الله علیه و آله مرده باشد قبر او زیارت گاه ملائکه رحمت باشد و هر که بمیرد بردوستی آل محمد صلی الله علیه و آله برطریق سنت و جماعت مرده باشد و هر که بمیرد بردشمنی آل محمد صلی الله علیه و آله بمیرد روزقیامت درمیان هردوچشم او نوشته باشد که او نو مید است از رحمت خدا و هر که بردشمنی آل محمد صلی الله علیه و آله بمیرد کافر مرده باشد و هر که بمیرد بر بغض آل محمد صلی الله علیه و آله نشنود بوی بهشت را وچون دوستی اهل البیت باین مرتبه بوده باشد پس منسوخ بودن آیهٔ مذکوره محال باشد و مزد ادای رسالت نبود .

ومؤید خسران اخروی معاندین اهلبیت نبوتست آنچه ایراد نموده کلینی قدس الله نفسه القدوسی فی باب الکبایر من الکافی عدة من اصحابنا عن احمد بن محمد بن خالد عن محمد بن حبیب عن عبدالله بن عبدالرحمن الاصم عن عبدالله بن مسکان عن ابی عبد الله علیه السلام قال قال امیر المؤمنین علیه السلام مامن عبد الاوعلیه اربعون جنة حتی یعمل اربعین کبیرة فاذا عمل اربعین کبیرة انکشف عنه الجنن فیوحی الله الیهم ان استروا عبدی باجنحتکم فیستره الملائکة باجنحتها قال فمایدع شیئاً من القبیح الا قارفه حتی یتمدح الی الناس بفعله القبیح فیقول الملائکة یارب هذا عبدك مایدع شیئا الا رکبه و انّا لنستحیی ممایصنع فیوحی الله عزوجل الیهم ان ارفعوا اجنحتکم عنه فاذا فعل ذلك اخذ فی بغضنا اهل البیت فعند ذلك یتهتك ستره فی السماء وستره فی الارض فیقول الملائکة یارب هذا عبدك قد بقی مهتوك الستر فیوحی الله عزوجل الیهم لوکانت لله فیه حاجة ماامرکم ان ترفعوا اجنحتکم

وفی کتاب المحاسن البرقی محمد بن علی عن المفضل بن صالح الاسدی عن محمد بن مروان عن ابی عبدالله علیه السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله من ابغضنا اهل البیت بعثه الله یهودیا قیل یارسول الله وان شهد الشهادتین قال نعم انما احتجت بها تین الکلمتین عند سفك دمه او یؤدی الجزیة وهو صاغر ثم قال من ابغضنا اهل البیت بعثه الله یهودیا قیل و کیف یارسول الله قال ان ادرك الدجال آمن به ، و درتفسیر مذکور بازمرقوم شده که ذکر غفران وشکر بعد اقتراف مودت اهل البیت دلالت صریح دارد

بر مغفرت خطایای محبین اهل البیت ولهذا درحدیث واردشد که«حبنا اهل البیت لیحط الذنوب عن العباد کما یحط الریح الشدیدة الورق عن الشجر» یعنی دوستی ما کهاهل بیتیم میریزاند گناهان را ازبندگان همچنانکه میریزاند بادسخت برگرا ازدرخت «تم کلام التفسیر» وبعضی تخصیص داده اند قربیرا بائمه اطهار صلوات الله علیهم لیکن از احادیث مذکوره و تفسیر علی بن ابراهیم لاسیما روایتیکه آنفا از تفسیر ملافتح الله نقلشده تعمیم مستفادمیشود وباین نحو است نیز اعتقاد ابن بابویه وعلا مهٔحلی رحمهما الله تعالی چنانچه سابقا مذکور ومن بعد کلام ایشان بعینها ذکر خواهد شد

و در کتاب منهج الیقین بعضی از احادیث فقیه وغیره درباب ذکر احسان علویه نقلشده باآنچه درسند یازدهم مذکور است وترقیمشده درآنجا که لفظ اهل بیت دراین حدیث شامل همهٔ سادات است وعلماء سلف نیز چنین حمل نموده اندو کلام صدوق ووصیت علامهٔ حلیرا که جهت شیخ فخرالدین پسر خود رحمهم الله درآخر قواعد نقل نموده استشهاد جهت تعمیم اهلبیت نسبت بجمیع سادات و شمول آیهٔ **قل لا اسئلکم** مرجمیعرا موافق مذهب علامه رحمه الله بامؤیدات مشبعا ایرادنموده فعلی هذا هر کهمنهج یقینی داشته باشد میداند که تعمیمات مرقومه و استشهادات مسطوره شایع ونزد علماء متواتر است وخلف عن سلف این منهج داشته اند وحیف و میلی دراین منهج بیقین نشده .

ودر کتاب ابواب الجنان درفصل دویم دربیان جودو بر واحسان ایراد گردیده قدری ازبیان فضیلت سادات ولزوم ادای خمس وذکرشده که چون حضرت شارع جهت قرابت حضرت سید الانام این طایفه را ازسایر خلایق بکرامتی خاص ممتاز گردانیده و ذلت گرفتن زکوة راکه اوساخ مردم است برایشان نپسندیده وازاموال مخصوصه قدری برای ایشان معین فرموده است که صرف نفقات خود نموده که ذلیل صدقهٔ کسان ورهین منت ناکسان نباشند وبیان شده درآنجا که مردم غافل اند ازاینکه همهٔ مملکت ملک ومال جهان بلکه جملهٔ عالمیان بطفیل جد بزرگوار ایشان (ص) رنگ هستی پذیرفته اند وارزاق کافهٔ انام ازفیض وجود آبای گرام ایشان درعالم

متواتر است وامطار وبرکات سماوات بآبروی اجداد امجاد ایشان برکشت احوال همکنان متقاطر پس زمرهٔ اغنیاء درایصال حق اولاد مصطفی میباید که منتی برایشان نداشته باشند بلکه درسایرامور ومهمات ایشان نیزپیوسته کمر خدمت گذاری در میان جان بسته همیشه درکمین قضای حوائج اینقوم عالی مدارج مترصد ونشسته باشند تامگر در روز **یوم لاینفع مال ولا بنون** ازکمر بستن خدمت ایشان بتاج وهاج سر بلندی ارجمند و بیمن اخلاص اینفرقهٔ والا تبار از شفاعت پدران ایشان بهره مند گردند.

وحدیث سند یازدهم نیز که صدوق (ره) درمن لایحضره الفقیه ایراد نموده مؤید مطلب چنانچه علامه دروصیت خود وصاحب منهج الیقین رحمهما الله مؤید از جهت این سلسله علیه علویه نقل نموده‌اند باحکایت عبدالله مبارك که در سند صد و سیم اینکتاب مسطور است مشبعاً درطی تفصیل این بیان در فصل مذکور ابواب جنان ذکرشده وداعی مجملی ازآن مفصل ازجهت تذکرشیوع اینمطلب درکتب سلف وخلف ذکرنمود وثقة الاسلام ابوعلی طبرسی درتفسیراین آیهٔ شریفه روایتی از ابن عباس نقل نموده که از حضرت رسول ﷺ سؤال از اقاربی که امر بمودت ایشان شده نمودند آنحضرت فرمودند که علی وفاطمه واولاد ایشانند وتخصیص مستفاد نمیشود.

تنبیه

مقوی آنکه ذریهٔ حضرت امام حسن وحضرت امام حسین علیهما السلام ازجملهٔ اقربایند میتوانند آیهٔ **وانذر عشیرتك الاقربین** که درسورهٔ شعراء واقعست بطریق اولی بوده باشد بجهت آنکه مفسرین درطی تفسیراین آیهٔ شریفه که ترجمه اش اینست که بیم فرما ای محمد ﷺ خویشان نزدیکتر خودرا یعنی که درانذار وتخویف ازعذاب الهی ابتدا کن بالاقرب فالاقرب وبعدازآن بالابعد فالابعد چه اهتمام درشأن اقرب اهم است، باسانید معتبره ایراد نموده اند که چون این آیه نازل شد پیغمبر ﷺ کس فرستاد وهمه فرزندان عبدالمطلب راجمع کرده در سرای ابوطالب وایشان چهل کس بودند ودعوت نمود ایشان رابا سلام ومؤید این کلام واقع است درکتاب تقریب

المعارف ابی الصلاح الحلبی و کتاب اشراف المناقب سید ابی الناصح الموسوی باین عنوان : «لماجمع النبی ﷺ بنی عبدالمطلب فی دار ابی طالب حین امره الله تعالی بالانذار لاقربائه فقال (ص) یابنی عبدالمطلب ان الله تعالی بعثنی الی الخلق کافة و بعثنی الیکم خاصة فقال تعالی **وانذر عشیرتك الاقربین** پس معلوم شد که خویشان اقرب که در آیهٔ شریفه امر بانذار ایشان شده شامل اولاد عبدالمطلب است وهر گاه اقربین اولاد عبدالمطلب باشد قربی که بمعنی قرابتست ومصدراست چنانچه گذشت بطریق اولی شامل خواهد بود جمیع را خصوصاً ذریهٔ حضرت امام حسن و حضرت امام حسین (ع) را که باعتبار نسب ازدواج ایشان بحضرت رسول (ص) حرام است بنحویکه من بعد بفضل الله المهیمن درمسائله مأمون وحضرت رضا علیه السلام وغیره خواهد آمد با وجود آنکه صریحا حدیث مشتمل بر اینمعنی چنانچه گذشت وارد شده و تصریح شد باینکه قربی شامل ذریهٔ حضرت امام حسن وحضرت امام حسین علیهما السلام است و معلوم شد که باعتبار لغت تنها نیست این حمل که تواند که منشأ تشنیع عادی شود وحدیث زیدبن علی که صاحب کشاف مؤید آورده بود وسمت ذکر یافت حمدبن دراج در کتاب حدیقة الناظر و نزهة الخاطر که درفضایل نبی (ص) و ضائل ائمه (ع) نوشته ایراد نموده است مؤید ازبرای آنکه آیهٔ شریفه مودت در أن اهلبیت است بطریق سند تازیدبن علی بن الحسین «عن أبیه عن علی بن ابیطالب لیهم السلام قال شکوت الی رسول الله (ص) حسد الناس فقال اما ترضی ان تکون ابع اربعة اول من یدخل الجنة اناوانت والحسن والحسین وازواجنا علی ایماننا و مایلنا وذریاتنا خلف ازواجنا وشیعتنا خلف ذریتنا» وترجمه حدیث مذکور درضمن مضی ازعبارت تفسیر مذکور شد .

وشیخ طبرسی درتفسیر آیه **ولسوف یعطیك ربك فترضى** فرموده باین بارت : « وقال زیدبن علی بن ابیطالب ان من رضا رسول الله ﷺ ان یدخل اهلبیته جنة و اینکلام نیز دالست بمغفرت جمیع اهل بیت نبوت صلی الله علیه و آله وحدیثیکه دالله بن حامد اصفهانی نقل نموده جدداعی سیدالمحققین فی العالمین شمس الخافقین ث المعلمین میرمحمدباقر داماد الحسینی قدس سره درنبراس الضیا فی تحقیق معنی

البدا نقل فرموده ودر کتب معتمدین متد اول ومذکور است اما آنچه درروضه کلینی در بیان قربی قبل ازحدیث اهل الشام واقعست در آخر روایتیکه ازحضرت ابیعبد الله علیه السلام نقل شده باین عنوانست ثم قال ماتقول اهل البصرة فی هذه الایة **قل لا اسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی** قلت جعلت فداك انهم یقولون انها لاقارب رسول الله صلی الله علیه و آله فقال کذبوا انما نزلت فینا خاصه فی اهل البیت فی علی وفاطمة والحسن و الحسین اصحاب الکسا » شك نیست که لفظ فینا اهل البیت موافق لغت و احادیث بنحویکه مکرر مرقوم شده شامل جمیع بنی هاشم هست وعبارت آنحضرت که فرمودند فی علی وفاطمة الحدیث ظاهر آنستکه در این مقام مراد ذکر مورد باشد والا فینا اهل البیت فرمودن با وجود عدم دخول آنحضرت وبعضی ازاهلبیت دراصحاب کسا دوراست ازملایمت بنحویکه لباسی نمیتوان پوشید پس باید مقصود آنحضرت علیه السلام آن باشد که مراد ازقربی جمیع اهلبیت است هرچند مورد آیه شریفه خصوص اصحاب کسااست واصل ایشانند وامر بمودت بعد از ایشان نسبت بسایر ذریه واقارب سرایت نموده .

ومؤید اینمطلب از بعضی مراتب مذکوره این سند وغیرها مما ذکر فی هذا الکتاب مستفادمیشود که درسندبیست وچهارم ازباب دوم حدیثی از محاسن برقی سمت ذکر یافته که حضرت ابیعبدالله علیه السلام سؤال نمودازابیجعفراحول که چه میگوید کسیکه نزد شما است ازعلماء عامه درقول خدای تبارك وتعالی **قل لا اسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی** اودرجوب گفت که حسن بصری میگوید که این آیه شریفه دراقربای من ازعرب نزول یافته آنحضرت فرموند لیکن من می گویم که این آیه ازبرای قریش است یعنی آنجماعتیکه نزد منند دراینجا یعنی بصحت نسب وحسن اعتقاد ممتازند وبعد ازمراتب مذکوره وبیان تعمیم آیه نسبت بقریش بخصوصهم وادخال اصحاب کساء حمزه وعبیدة بن الحارث را نیز باسم جهت استدلال این تعمیم داخل فرمودند و گفتند که پس اباء نمودند که اقرار نمایند ازبرای من اینرا آیا مر شمار است حلو وازبرای ما است مر

ودرسندهیجدهم من بعدنیزمذکور میشود ازکتاب عیون الرضویه که حضرت

امام رضا عليه السلام فرمودند فقالوا القرابة هم العرب كلها واهل دعوته فعلى اى الحالتين كان فقد علمنا أن المودة هى للقرابة فا قربهم من النبى صلى الله عليه وآله اولاهم بالمودة و كلما قربت قرابة كانت المودة على قدرها الحديث و فاضل دولت آبادى بعداز ذكر آية كريمه وبيان لزوم مودت ايشانرا نقل نموده استكه چون مصطفى صلى الله عليه وآله حبيب حق است وعلوى محبوب رسول صلى الله عليه وآله چنانچه بتواتر مشهور ومعروفست مودت اعز ترين اعزازاست ومحبوبان رسول عليه السلام اشرف ترين اشراف پس اعز با شرف شريف داد تاصرف الشيء فى محله باشد ومودت آنستكه جور وجفا محبوب را وفا روان داند وجرم وخطاء اورا وفا خواند وبليات وناكامى ويرا سرنهد وجمله چيزها بهروى دربازد تامودت كامل باشدپس مودت يعنى مودت خاندان بر مؤمن بنص صريح واجب و ثابت است هر كه قبول كندومنقادشود مؤمن موحد باشد والا كافرملحدوبعدازچندفقره گفته است كه اگر ميخواهد درمعرفت ومظاهرت ايشان سعى جميل كنيد بادوستان ايشان دوستداروازدشمنان بي زارباشيد .

قول الشاعر

دوستان دوست ترا دوستى رواست — بادشمنان دوست ترا دوستى خطا است

ونيز گفته كه واتفق اهل الشريعة بر آنكه كفار مخاطبند بقبول شرايع و مكلف بترك عناد واستكبار بامصطفى عليه السلام وكسانيكه بامصطفى راجع است مثل اولاد (فاطمه ظ)همه ازاينجاست كه اگر كسى جميع شرايع نبى رامعمول داردوباهانة نبى را علويك يا موى مصطفى را مويك گويد كافر گردد نعوذبالله منها وبر اينمعنى است كه المتكبر ملعون يعنى تكبر بامصطفى وبا كسانيكه تكبر بايشان بوى باز گردد وبدانكه تكبر واهانت وجفا وحقارت ولد بوالد عقلا ودينا وحسبا وشرعا ثابت است موافق حديث شريف «من اكرم اولادى فقد اكرمنى و من اهانهم فقد اهاننى» وبر آدمى زاده اينمعنى پرروشن وعيان واظهر البيان است بلكه اهانت غلام كه نسل هنود واصل جحود باشد سرايت بصاحب است واين معنى ازصبيان كافيه خوان تحقيق كرده باشى كه درتركيب ضربت زيدا غلامه اهنت تقدير كرده ميشود

چه گمانست تورا که اهانت کفش عالم را که ازپوست گاو وخر است بمساس رجل کفر بود چنانچه درخبر است که «قال ﷺ من استخف ثوب العالم فقد کفر» لاسیما فرزندیکه جزء أصلی وپر گاله صلبی وقلبی است چون اهانت و عناد وی بمصطفی (ص) سرایت نکند حاش لله لایظن احد لهذا .

درتذکرة الاولیاء میگوید هر که را بر محمد (ص) ایمانست وبر اولاد او ایمان ندارد یعنی ازعناد واستکبار اولاد باز نیاید از عناد مصطفی ﷺ باز نیامده باشد باین چند فقره ازآنکتاب اکتفا شد تاظاهر شود که أهل سنت نیز درمحبت ذریهٔ رسول (ص) نهایت مبالغه نموده‌اند والفضل ماشهدت به‌الاعداء ، وایضاً آنچه تایید لزوم رعایت ذریهٔ ائمهٔ معصومین واولاد ایشان سلام‌الله علیهم أجمعین مینماید «ما وجدت فی بعض کتب آداب المتعلمین انه‌من توقیر الاستاد توقیراولاده ومن‌یتعلق به و کان استادنا برهان الائمة یحکی أن‌واحدا من کبار ائمة بخارا کان‌یجلس فی‌مجلس الدرس وکان یقوم فی‌خلال الدرس احیانا وقال ان ابن استادی یلعب مع الصبیان فی السکة ویجیء احیانا الی باب المسجد فاذا رأیته اقوم له تعظیما لاستادی» .

واز رئیس المتورعین مولانا احمد اردبیلی رضی‌الله عنه مشهوراستکه‌اونیز درحین مباحثه میدیدند که مکرر بدستور تعظیم حرکت نموده ازجای برمیخیزد وباز مینشیند بعداز استعلام تلامذه ازاین حرکت فرمودند که طفلی علوی دراین مقابل باالطفال بازی مینمودوهر گاه من اورا مواجه‌درمقابل خود ایستاده‌ملاحظه مینمودم شرم میکردم که اوایستاده ومن نشسته باشم وبرهیچ عاقل مخفی نیست که چنانچه ازآیات واخبار متواتره ظاهرمیشود حق آنست که هیچ حقی‌از حقوق بحق معلم واستاد نمیرسدقال‌الله تعالی **ومن‌احیاهافکانما احیی‌الناس‌جمیعا** واین معلوم است که آباء واجداد سادات علویه‌معلم ملائکه واستاد بشر بلکه علة غائیه ایجاد ومخصوصین بشفاعت کبراءاند پس رعایت ذریهٔ ایشان بمراتب اقدم واشد و اولی خواهد بود من جمیع الجهات .

وفی کتاب الکنوز الخمسة ان الفضایل والکمالات فی‌الانام انماهی بطفیل النبی واهل‌بیته(ع) فالتقدم علی اولادهم بسبب الفضائل لیس‌عند العقلاء من‌حمیدة

لشمائل کما یشهدظاهر المعاملة بصدق هذه‌المقالة ، وقدثبت ایضا من‌هذاالتقریر نه‌لاینبغی للاستاد والشیخ الکبیران یتقدما علی‌العلوی بسبب‌الارشاد والتعلیم کما یخفی علی من له طبع سلیم من‌ان تعلم ولد الاستاد من‌تلمیذ الوالد لیس کسایر عباد لانه اخذ امانة الاب فلایجب علیه حق الادب سیما لماورد « قدّموا قریشا لاتقدموها » وهوظاهر علی ذی البصیرة وارباب النهی .

سورہ مبارکۂ کوثر بسم‌الله‌الرحمن الرحیم اناا‌عطیناك الکوثر فصل لربك وانحر ان‌شانئك‌هو الابتر ومعنی آیات شریفه موافق بعضی از تفاسیر این‌استکه رستیکه ماعطا فرمودیم تورا ای‌محمّد خیربسیار که اولاد واعقاب بیشمار و کثرت ل وذریهٔ اطهار باشد ازفاطمهٔ زهراء (ع)یعنی خاطرشریف اندوهگین مکن که را کثرتی کرامت کنیم از نسل و اولاد که در زمین هیچ بقعهٔ و خطه نماند که زندان تودرآنجا نباشند واین مشهوراست که بعداز شهادت امام معصوم مظلوم عبدالله‌الحسین صلوات‌الله تعالی علیه بیواسطه بغیر امام زین‌العابدین علیه‌السلام از ور اهل بیت او کسی نمانده بود حق تعالی انجاز و عده خود فرموده از نسل الم را پر گردانید واولاد امجاد اورا ازحصر متجاوز گردانید

وذکرشیخ‌المفیدرحمه‌الله تعالی فی‌ارشاده‌ومن‌آیات‌الله تعالی فی‌امیرالمؤمنین (انه‌لم یمن‌احد فی‌ولده وذریته‌بمامنی علیه‌السلام فی‌ذریته وذلك انه‌لم‌یعرف خوف‌شمل عقه‌من ولدنبی ولاامام ولاملك زمان ولابر ولافاجرکالخوف الذی‌شمل‌ذریة امیر ؤمنین ولالحق احدامن‌القتل والطردعن الدیار و الاوطان والاخافة والارهاب ما ذریة‌امیرالمؤمنین علیه‌السلام وولده ولم‌یجرعلی طایفة من الناس من‌صروف النکال‌ما ی علیهم من‌ذلك وقتلوا بالفتك والغیلة والاحتیال و بنی علی کثیر منهم و هم ی البنیان وعذبوا بالجوع والعطش حتی‌ذهبت‌انفسهم‌علی‌الهلاك واحوجهم‌ذلك ق ومفارقة الدیار والاهل والاوطان و کتمان نسبهم عن اکثرالناس و بلغ بهم ف‌الی الاستخفاء عن‌احباءهم‌فضلاعن الاعداء و بلغ هرب‌بهم‌من اعدائه‌الی اقصی الشرق رب و المواضع النائیة عن العمارة و زهد فی معرفتهم اکثر الناس و رغبوا

عن تقربهم و الاختلاط بهم مخافة على انفسهم و ذراريهم من جبابرة الزمان و هذه كلها اسباب تقتضى انقطاع نظامهم واجتثاث اصولهم وقلة عددهم وهم مع ماوصفناه اكثر ذرية احد من الانبياء والصالحين والاولياء بل اكثر من ذرارى احد من الناس قد طبقوا الارض بكثرتهم (فى ظ) البلاد وغلبوا فى الكثرة على ذرارى اكثر العباد هذا مع اختصاص مناكحهم فى انفسهم دون البعداء وحصرها فى ذوى انسابهم ذرية من الاقرباء وفى ذلك خرق العادة على مابيناه وهو دليل الاية الباهرة فى امير المؤمنين عليه السلام كما وصفناه وبيناه وهذا مما لاشبهة فيه والحمد لله ويؤيد ابتلائهم مانقله السيد ابن طاوس رحمه الله وغيره بهذه العبارة وخرج زين العابدين عليه السلام يوما يمشى فى اسواق دمشق فاستقبله المنهال بن عمرو فقال له كيف امسيت يابن رسول الله قال امسينا كمثل بنى اسرائيل فى آل فرعون يذبحون ابنائهم ويستحيون نسائهم ويا منهال امست العرب تفتخر على العجم بان محمدا عربى و امست القريش تفتخر على ساير العرب بان محمدا منها وامسينا معشر اهل بيته ونحن مغصوبون مقتولون مشردون فانا لله وانا اليه راجعون مما امسينا فيه يامنهال ولله در مهيار حيث قال

يعظمون له اعواد منبره	وتحت ارجلهم اولاده وضعوا
باى حكم بنوه يتبعونكم	وفخركم انكم صحب له تبع

پس امر فرمود حضرت حق سبحانه و تعالى بعد از بيان اين عطيه برسول صلى الله عليه وآله بخطاب «فصل لربك وانحر» يعنى پس نماز كن ازبراى پروردگار خود بجهت اداى شكرگذارى نعمت او برتوچه نماز جامع اقسام شكر است وقربان كن شتر راكه خيار اموال عربست وتصدق كن آنرا بمحاويج بـراى رضاى واهب متعال تعالى شانه و نزد جمعى مراد نماز عيداست بقرينهٔ نحر يعنى نماز عيد بگذار وذبح هدى بكن بدرستيكه شانئك يعنى دشمن تو بتخصيص از كمى نسل وقلت عقب شماتت وسرزنش نموده ترا او است بى نسل ومنقطع ازخير وذريه

و فى كتاب سيادة الاشراف لبعض الاعلام من الاشراف ومما يرغم انف الحسود ما اشتهر انه لمّا قتل الحسين عليه السلام كان فى بنى اميّه اثنا عشر الف ولد مهود هم من الذهب و الفضة و لـم يكن للحسين الا ابنه على عليه السلام و الان قلّ ان يـوجد بلد

اوقربة ولا يوجد فيها جم غفير و جمع كثير من الحسينيين و لم يبق من بنی امية من
بنفخ النار بل فنوا عن بكرة ابيهم (١) وبذاك رد الله تعالى على عمر و بن العاص
بقوله جل ثناؤه ان شانئك هو الا بتر حيث عابه صلى الله عليه و اله عمر و بن
لعاص لعنه الله بانه ابتر منقطع النسل« انتهى كلامه رحمه الله » و من مجمع البيان
قيل الكوثر كثرة النسل و الذرية و قد ظهرت الكثرة فی نسله من ولد فاطمة
ع) حتى لا يحصر عدد هم و اتصل الى يوم القيا مة مدد هم و ايضا من مجمع
بيان فی هذه السورة دلالات على صدق نبينا صلى الله عليه و اله وصحة نبوته فذكر
لها ثم قال ثا نيها انه قال اعطيناك الكوثر فانظر كيف انتشر دينه و علا امره
كثر ذريته حتى صار نسبه اكثر من كل نسب و لم يكن شیء من ذلك فی تلك
حال

و مفسرين سبب نزول اين سوره را نقل نموده اند كه آن بود كه عاص بن وايل
همی بسيد عالم ﷺ نزديك باب بنی سهم ملاقات نمود و زمانی با هم سخن
گفتند حضرت رسالت بيرون رفت و عاص بمسجد درآمد جمعی از صناديد قريش
كه در مسجد نشسته بودند از وی پرسيدند كه با كه سخن ميگفتی گفت با اين
تروعادت عرب آن بود كه هر كه را پسر نبودی اورا ابتر گفتندی يعنی وی
طعست و از اوعقب نخواهد ماند ودر آن ايام پسر حضرت رسالت (ص) كه عبدالله
م داشت ملقب بطاهر واز خديجه حاصل شده رحلت نموده بود و از اين معنی
اطر مبارك آن حضرت اندوهگين بود حقتعالى بجهت تفريح دل آن سرور دين
نيا اين سوره را انزال فرمود

وفی المجلس المائة والثالث والخمسين من كتاب المجالس للشيخ قطب
بين الراوندی الكوثر هو كثرة النسل والذرية وقد ظهرت الكثرة فی نسله فی
ن فاطمة حتى لايحصی عددهم واتصل الى يوم القيمة مدد هم فانه عليه وآله السلام
كل سبب و نسب منقطع الاسببی ونسبی امره الله بالشكر علی هذه النعمة فقد اعطاه الله
خير الكثير فی الاخرة فقد قيل الكوثر الشفاعة والقرآن والنبوة وذرية فاطمة

(١) يقال جاؤا على بكرة ابيهم للجماعة اذا جاؤا معا ولم يتخلف منهم احد

وحوض الکوثر . وروی فی روضة الکافی باسناده الی ابی عبدالله
علیه السلام انه قال ابوه علیه السلام فی آخر حدیث قال الله عزوجل فی کتابه
ولقد ارسلنا رسلا من قبلک وجعلنا لهم ازواجا وذریة فنحن ذریة محمد صلی الله علیه
وآله و از لفظ نحن عموم معلوم است و پرظاهر استکه هر گاه حضرت حق سبحانه
وتعالی عطا وتفضل فرموده باشند ذریه و نسل آنحضرترا و بجهت تسلی آنسید انبیاء
علیهم السلام بکثرة نسل نموده باشند با ایشان باید شرافتی باشد که تواند عطیه بود که
باعث سرور آنحضرت شود ودر تفاسیر وارد است که این آیه از جمله معجزات واخبار
بمغیبات قرآنیست که حق تعالی قبل از وقوع خبر بآن داده که اولاد پیغمبر صلی الله علیه و آله
بسیار وعقب اعدای او منقطع و نا پایدار خواهد بود وهریك از اولاد باقلت اعمال
بآباء گرام خود ملحق خواهند گشت بنحویکه صدوق رحمه الله فی باب حال
من یموت من اطفال المؤمنین نقل نموده عن ابی بکر الحضرمی قال قال ابوعبدالله علیه السلام
فی قول الله عزوجل «والذین آمنوا واتبعناهم ذریاتهم بایمان الحقنا بهم ذریاتهم »(۱) قال
قصرت الابناء عن اعمال الاباء فالحق الله الابناء بالاباء لتقر بذلك اعینهم وسئل جمیل
بن دراج اباعبدالله علیه السلام عن اطفال الانبیاء قال لیسوا کاطفال الناس وایضا از آیهٔ شریفه
**والذین آمنوا واتبعتهم ذریتهم بایمان الحقنا بهم ذریتهم وما التناهم من عملهم
من شیء کل امریء بما کسب رهین** که درسوره طور واقع است مستفاد میشود که
ذریه آن سرور دنیاودین بشرافت او وائمهٔ معصومین(ع) و ببرکت سایر آباء واجداد
عظام خود در بهشت جاودان با ایشان بمراتب عظیمه خواهند بود

وترجمهٔ آیه شریفه مکرمه موافق تفسیر اینست که آنکسانیکه مؤمن بوده
باشند وپیروشده باشند ایشان را فرزندان بسبب ایمان رفیع المرتبه که آن ایمان
پدران است لاحق سازیم و برسانیم بدرجات پدران ذریات ایشان را اگرچه این ذریات
اهلیت آندرجه خود نداشته باشند بلکه از جهت تفضل بر ایشان وپدران ایشان این

---

(۱) این آیه که درسوره طور واقع است بنابرقرائت عاصم ذریتهم درهردوموضع
بصیغه افراداست و بصیغه جمع نیزخوانده‌اند وبقرائت ابی‌عمرو واتبعناهم ذریاتهم است
واین اختلاف که درعبارت حدیث واقع است بنابرآن است «منه‌ره» .

کرامت متحقق شود تاباعث سرور وچشم روشنی پدران باشد «وما التناهم من عملهم» یعنی ناقص نمیکنیم ازثواب وعمل پدران چیزی تاآنکه ملحقشوند ذریات ایشان باین نحو که پاره‌ای ازثواب پدران بذریات داده شود وملحق شوند بآباء بلکه لاحق میکنیم ذریات رابپدران ازراه تفضل واحسان بدون نقصان **کل امری ء بما کسب رهین** یعنی هر کس مرهون عمل خود است درروزقیامت یعنی وابسته است بکردارخود و عمل دیگری مؤاخذ نیست

وثقة الاسلام ابوعلی طبرسی حفه الله تعالی برحمته درجوامع الجامع درطی تفسیر این آیهٔ شریفه ایرادنموده است وعن النبی ﷺ ان المؤمنین واولادهم فی الجنة وقرأ هذه الایة یعنی ازحضرت رسول ﷺ مرویست که فرمودندمؤمنین واولادایشان روز قیامت دربهشت خواهندبود واین آیه مذکوره را تلاوت نمودند ودرمجمع البیان نیز فرموده استکه «روی عن الصادق ؑ قال اطفال المؤمنین یهدون الی آبائهم یوم القیامة» هرگاه بمؤمنین این مرتبه کرامت شده باشد که بجهت حسن اعمال آباء مرتبهٔ اولادرا بدرجهٔ اعلارسانند پس حضرت رسالت پناه وائمهٔ اطهار (ع) باین معنی اولی وانسب خواهندبود چنانچه درکتاب امالي صدوق رحمة الله تعالی وارد است ابی عن محمد بن علی عن عبدالله بن الحسن المؤدب عن احمدالاصفهانی عن الثقفي عن ابی هراس الشیبانی عن جعفر بن زیاد الاحمر عن زیدبن علی بن الحسین بن علی ؑ انه قرأ **وکان ابوهماصالحا فاراد ربك ان یبلغا اشدهما ویستخرجا کنزهما** ثم قال زید حفظهماالله بصلاح ابیهما فمن اولی بحسن الحفظ منارسول الله جدنا وابنته امنا وسید نسائه جدتنا واول من آمن به وصلی معه ابونا «انتهی»

شعر

اذا ولدالمولود من نسل احمد لقد زید فی اهل المکارم واحد

و فی کشف الغمة قال البرزون بن سیف الهندی و اسمه جعفر قال سمعت جعفر بن محمد یقول احفظوا فینا ما حفظ العبدالصالح فی الیتیمین قال **وکان ابوهما صالحا** وقال السید علی بن طاوس الحسنی فی دیباجة کتابه کشف المحجة با کف الحجة ثم نقلنی جل جلاله فی خزائن السلامة و العنایة التامة من اصلاب الاباء

الـی بطون الامهات ملحوظا بالعنایات محفوظا من الافات التی جرت علـی الامم الهالکات مصونا عن طعن الانساب و وهن الاسباب بدلیل انه جل جلاله جعلنی من ذریة سید المرسلین و خاتم النبیین و افضل العالمین و من فـروع اکمل الوصیین و امام المتقین و الکاشف بالاذن المقدس المکین اسرار رب العالمین و من ثمرة فؤاد سیدة نساء الاولین و الاخرین الذین تولی الله جل جلاله بتزکیة اعراقهم الطاهرة و تنمیة خلاقهم الباهرة فکل شرف سبق لهم صلوات الله علیهم بالولادات و کمـال الابـاء و الامهات فقد دخلنا معهم علیهم السلام فی تحف تلك السعادات و العنایات

و من جملة فوائد تلك الاصول ماسیاتی ذکره فی الفصول **الفصل الاول** و اعلم اننی ما اقول هذا غفولا عن الشرف بالتقوی ولکن سلامة الاعقاب من الطعن و البلوی من افضل نعم الله جل جلاله التی امر جل جلاله بالاعتراف بقـدرها وحث فی القرآن الشریف علی الحدیث بها و نشـرها **الفصل الثانی** و قد تضمنت کتب الاخبار و مقالات الاخیار ان تعداد النعم بطهـارة الاصـول و سلامتهـا من الوهن المرزول من مهمات المأمول و دلالات الاقبال و القبول بشهادة المعقول و المنقول **الفصل الثالث** و لیس هذا من التزکیة لنفس الانسان التی منع منها ظاهر القرآن لاننا اعترفنا بها لله جل جلاله صاحب الاحسان ولانه لو منع عقل او نقل عن امثال هذا المقال کان قد حرم علی اهل الاسلام مدح ابیهم آدم علیه السلام و کان قد حـرم علی ذریة محمد(ص) مدحه وتعظیمه علی فعاله و مقاله لانه جدهم و المدح له مدح لاعراقهم الجلیلة و تزکیـة لاصولهم الجمیلة **الفصل الرابع** فتـری کل ذی حسب و نسب یودّلوان نسبه و حسبه من انسابنا و احسابنا النبویة ولا نجد ابدا نسبا ولا حسبا خیر امن احسابنا و انسابنا الزکیة فنتمنی او نرضی ان تکون جمیع اعراقنا منه او اننا تفرعنا عنه **الفصل الخامس** ثم شرفنی الله جل جلاله من لدن سلفی الاطهار محمد وعلي و فاطمة و الحسن و الحسین و زین العابدین و من ولدنی من الابرار بآباء و امهات و اجداد و جدات وجدت اهل العلم و الامـانات ممن یعتمـد علیهـم قد اطبقوا علی الثناء علیهم و قد ذکرت من ذلك الثناء طرفا جلیلا فی کتاب الاصطفاء **الفصل السادس** ثم اخرجني الله جل جلاله الی الوجود الحاضر بفضله الباهر علی

سبیل الاکرام فی دولة الاسلام التی هی اشرف دول الانام بعد ان اشرقت بجدی محمد صلوات الله علیه و آله انوار شموسها و اطلقت بید نبوته من قیود نحوسها وعتقت بهدایته من رقّ ضرّها و بؤسها « انتهی کلامه قدس سره»

و فی کتاب المناقب لابن شهر آشوب ابو محمد الفحام قال سئل المتوکل ابن الجہم من اشعر الناس؟ فذکر شعراء الجاهلیة والاسلام ثم انه سئل ابا الحسن علیه السلام فقال الحمانی حیث یقول :

لقد فاخرتنا من قریش عصابة	بمط خدود و امتداد اصابع
فلما تنازعنا المقال قضی لنا	علیهم بمایهوی نداء الصوامع
ترانا سکوتا و الشهید بفضلنا	علیهم جهیر الصوت فی کل جامع
فان رسول الله احمد جدنا	و نحن بنوه کالنجوم الطوالع

قال و ما نداء الصوامع یا ابا الحسن قال اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمدا رسول الله جدی ام جدك فضحك المتوکل ثم قال هو جدك لا ندفعك عنه ، و فی بعض الروایات انه دخل الحسن علیه السلام علی یزید فجعل یزید یفتخر ویقول نحن و نحن و الحسن علیه السلام ساکت و اذن المؤذن فقال اشهد ان محمدا رسول الله صلی الله علیه و آله قال الحسن علیه السلام یا یزید الك جد مثل هذا فخجل یزید ولم یردّ جوابه » و من علل الشرایع بحذف الاسناد اختصاراً منا عن عبیدبن زرارة عن ابی عبدالله علیه السلام قال کنت عند زیادبن عبیدالله و جماعة من اهلبیتی فقال یا بنی علی و فاطمة ما فضلکم علی الناس فسکتوا فقلت ان من فضلنا علی الناس انا لا نحب ان نکون من احد سوانا ولیس احد من الناس لا یحب ان یکون منا الا اشرك ثم قال ارووا هذا الحدیث ، و فی تفسیر علی بن ابراهیم من سورة النبأ **و یقول الکافر یا لیتنی کنت ترابا** ای علویا و قال ان رسول الله صلی الله علیه و آله قال المکنی امیر المؤمنین ابو تراب قال عبدالمطلب نحن آل الله فیما قد خلا * لم یزل ذاك علی عهد ابرهیم قال علی بن عیسی الاربلی فی کتابه کشف الغمة و فی کتاب الال لابن خالویه قال ابو عبدالله الحسین بن خالویه الال ینقسم فی اللغة خمسة و عشرین قسماً آل الله قریش قال الشاعر هـو عبد المطلب نحن آل الله فی کعبته * لم یزل ذاك علی عهد ابرهیم و قال آخرون اراد نحن آل

بیت الله ای قطان مکة و سکان حرم الله و العرب یقول فی الاستغاثة یا آل الله و یریدون قریشا

وروی السید المرتضی رحمه‌الله فی کتاب الغرر والدرر باسناده الی ایوب بن الحسین الهاشمی قال قدم علی الرشید رجل من الانصار یقال له نفیع و کان عرّیضا فحضر باب الرشید یوما ومعه عبدالعزیز بن عمر بن عبدالعزیز وحضر موسی بن جعفر علیه السلام علی حمار له فتلقاه الحاجب بالبشر والاکرام واعظمه من کان هناك وعجل له الاذن فقال نفیع لعبدالعزیز من هذا الشیخ قال اوماتعرفه قال لاقال هذا شیخ آل ابیطالب هذا موسی بن جعفر فقال مارأیت اعجز من هؤلاء القوم یفعلون هذا برجل یقدر انه یزیلهم عن السریر اما ان خرج لاسوأنّه فقال له عبدالعزیز لاتفعل فان هؤلاء اهل بیت قل ماتعرّض لهم احد فی خطاب الاوسموه فی الجواب سمة یبقی عارها علیه مدی الدهر قال وخرج موسی بن جعفر فقام الیه نفیع الانصاری فاخذ بلجام حماره ثم قال له من انت فقال یاهذا ان کنت ترید النسب فانا بن محمد حبیب الله بن اسمعیل ذبیح الله بن ابراهیم خلیل الله وان کنت ترید البلد فهو الذی فرض الله علی المسلمین وعلیك ان کنت منهم الحج الیه وان کنت ترید المفاخرة فوالله ما رضی مشرکوا قومی مسلمی قومك اکفاء لهم حتی قالوا یا محمد اخرج لنا اکفائنا من قریش خل عن الحمار فخلی عنه ویده ترعد وانصرف بخزی فقال له عبدالعزیز الم اقل لك وفی بعض النسخ له تتمة وهی هذه و ان کنت ترید الصیت و الاسم فنحن الذین امر الله تعالی بالصلوة علینا فی الصلوات الفرایض فی قوله اللهم صل علی محمد وآل محمد ونحن آل محمد خل عن الحمار پس بنسبت آباء اگر اولاد باید در این مکرم باشند وهر کس بقدر مرتبه آباء رتبهٔ خود را بداند سیما اهلبیت نبوت از اهل این بیت فرزدق خواهند بود که سید رضی الدین موسوی رضی الله عنه در دیباچهٔ کتاب نهج البلاغه وجد امجد داعی رضوان الله علیه در آخر قبس رابع از کتاب قبسات بعد از ذکر جملهٔ جمیله از احادیث اهلبیت(ع) که جامع مکنونات علم وغامضات حکمت است ایراد همین بیت فرموده‌اند .

اولئك آبائی فجئنی بمثلهم ‌ ‌ اذا جمعتنا یا جریر المجامع

رحم‌الله امرء عرف قدره ولم‌يتعد طوره .

ومؤيد اين‌معنی استکه‌شرافت آباء منشأرعايت‌اولاد ميشود‌حکايت‌خضر وموسی علی نبينا وعليهم‌السلام است که درقرآن‌مجيدواقع‌شده **و اما الجدار فکان لغلامين يتيمين** يعنی اما آن ديوار که راستکردم هست‌برای دو کودك يتيم نام‌يکی اصرم وديگری صيريم **فی المدينة وکان تحته کنز لهما** دراين شهر وبود درزيرآن ديوار گنجی برای‌ايشان واگرديوار بيفتادی آن گنج‌ظاهر شدی‌ومردمان‌برداشتند **وکان ابوهما صالحا** وبود پدرايشان مرد شايسته نام اوکاشح گفتند که ميان ايشان‌وپدر صالح ايشان هفت پدرديگر بود حقتعالی بجهت صلاح آن‌پدر بچند واسطه‌محافظت آنگنج نمود ابوذر ازپيغمبر صلی‌الله‌عليه‌وآله روايت‌نموده که‌آنگنج صحيفه‌های طلا ونقره بودوبروايت ابن عباس وسعيدبن جبيرصحيفهٔ بود ازعلوم هاديه‌وازميزان‌الله‌الفارق ومصباحه الناطق جعفربن محمدالصادق عليه‌السلام مرويستکه لوحی بود اززبرجد برآنجا نوشته بود که عجب ازآنکه ايمان دارد چرا غافل ميشود وعجب ازآنکه دنيا را بنظردارد وتغليب وتغيير آنرا ميشناسدچگونه دل باوميدهدوعجب‌ازآنکه مرگ رابيقين ميداند چگونه بشادی ميگذراند ودرآخر آن نوشته بود که لااله الاالله محمد رسول‌الله .

ودرخلاصة المنهج ازحضرت رسالت صلی‌الله‌عليه‌وآله منقولست که حقتعالی بصلاح‌مرد مؤمن اصلاح‌فرزندان وفرزند فرزند او واهلبيت اوواهل خانه‌ها و همسايه‌های او ميکند ، الرجاء فی‌واسع العفو والانعام* الالحاق بابائی‌العظام * بنبيه و ذری‌خير الانام *وثوقابوعده فی‌الطور *والوفاء صفة‌الکرام* ومؤيد اين‌سنداست آنچه در تفسيرفرات واقع‌شده که «فرات قال حدثناسليمان بن محمدبن ابی العطوس معنعنا‌عن ابن عباس رضی‌الله عنه قال سمعت علی‌بن ابيطالب عليه‌السلام يقول دخل رسول‌الله صلی‌الله‌عليه‌وآله ذات يوم علی فاطمة وهی حزينة فقال لها ماحزنك‌يا بنية انه ليوم عظيم ولکن‌قد اخبرنی جبرئيل عليه‌السلام عن‌الله عزوجل انه قال أول من‌تنشق عنه‌الارض يوم القيمة‌انا ثم ابی‌ابراهيم ثم‌بعلك‌علی بن‌أبيطالب ثم يبعث‌الله اليك‌جبرئيل فی‌سبعين‌الف‌ملك فيضرب علی قبرك سبع قباب من‌نور ثم‌ياتيك‌اسرافيل بثلث حلل من‌نور فيقف‌عند

رأسك فيناديك يا فاطمة أبنة محمد قومی الی محشرك فتقومين آمنة روعتك مستورة عورتك فيناولك اسرافيل الحلل فتلبسينها ويأتيك روفائيل بنجيبة من نور زمامها من لؤلؤ رطب عليها محفة من ذهب فتركبينها ويقود روفائيل بزمامها و بين يديك سبعون الف ملك بايديهم الوية التسبيح فاذا جدبك السير استقبلتك سبعون الف حوراء يستبشرون بالنظر اليك بيد كل واحدة منهن مجمرة من نور تسطع منها ريح العود من غير نار وعليهن اكاليل الجوهر مرصع بالزبرجد الاخضر فيسرن عن يمينك فاذا سرت مثل الذی سرت من قبرك الی ان لقيتك استقبلتك مريم بنت عمران فی مثلی من معك من الحور فتسلم عليك وتسيرهی ومن معها عن يسارك ثم استقبلتك امك خديجة بنت خويلد اول المؤمنات بالله ورسوله ومعها سبعون الف ملك بايديهم الوية التكبير فاذا قربت من الجمع استقبلتك حواء فی سبعين الف حوراء ومعها آسية بنت مزاحم فتسيرهی ومن معها معك فاذا توسطت الجمع وذلك ان الله يجمع الخلايق فی صعيد واحد فيستوی بهم الاقدام ثم ينادی منادمن تحت العرش تسمع الخلائق غضوا ابصاركم حتی تجوز فاطمة الصديقة ابنة محمد صلى الله عليه وآله ومن معها فلاينظر اليك يومئذ الاابراهيم خليل الرحمن صلوات الله وسلامه عليه وعلی بن أبيطالب(ع) ويطلب آدم حواء فيراها مع امك خديجة امامك ثم ينصب لك منبر من النور فيه سبع مراق بين المرقاة الی المرقاة صفوف الملائكة بايديهم الوية النور وتصطف الحور العين عن يمين المنبر و عن يساره و اقرب النساء منك عن يسارك حواء وآسية بنت مزاحم فاذا صرت فی اعلی المنبر اتاك جبرئيل فيقول لك يا فاطمة سلی حاجتك فتقولين يارب أرنی الحسن والحسين فياتيانك واوداج الحسين تشخب دماوهو يقول يارب خذلی اليوم حقی ممن ظلمنی فيغضب عند ذلك الجليل وتغضب لغضبه جهنم و الملائكة اجمعون فتزفر جهنم عندذلك زفرة ثم يخرج فوج من النار فيلتقط قتلة الحسين وابنائهم وابناء ابنائهم ويقولون يارب انالم نحضر قتل الحسين فيقول الله لزبانية جهنم خذوهم بسيماهم بزرقة الاعين و سواد الوجوه خذوهم بنواصيهم فالقوهم فی الدرك الاسفل من النار فانهم كانوا اشد علی اولياء الحسين من آبائهم الذين حاربوا الحسين فقتلوه فتسمع باشهقتهم فی جهنم ثم يقول جبرئيل عليه السلام يا

فاطمة سلی حاجتك فتقولین یارب شیعتی فیقول الله قدغفرت لهم فتقولین یارب شیعة ولدی فیقول الله قدغفرت لهم فتقولین یارب شیعة شیعتی فیقول الله انطلقی فمن اعتصم بك فهو معك فی الجنة فعندذلك تودی الخلائق انهم کانوا فاطمیین وتسرین ومعك شیعتك و شیعة ولدك وشیعة أمیر المؤمنین آمنة روعاتهم مستورة عوراتهم قد ذهبت عنهم الشدائد وسهلت لهم الموارد یخاف الناس وهم لایخافون ویظمأ الناس وهم لایظمئون فاذا بلغت باب الجنة تلقتك اثنا عشر الف حوراء لم یتلقین احداً قبلك ولا یتلقین احدا کان بعدك بایدیهم حراب من نور علی نجائب من نور رحائلها من الذهب الاصفر والیاقوت ازمتها من لؤلؤ رطب علی کل نجیبة نمرقة من سندس منضود فاذادخلت الجنة تباشر بك اهلها ووضع لشیعتك موائد من جوهر علی اعمدة من نور فیأکلون منها والناس فی الحساب **وهم فیما اشتهت انفسهم خالدون** فاذا استقر اولیاء الله فی الجنة زارك آدم ومن دونه من النبیین وان فی بطنان الفردوس لؤلؤتان من عرق واحد لؤلؤة بیضاء ولؤلؤة صفراء فیها قصور ودور فی کل واحدة سبعون الف دار البیضاء منازل لنا ولشیعتنا والصفراء منازل لابراهیم وآل ابراهیم قالت یا ابت فما کنت احب اری یومك ولا ابقی بعدك قال یا ابنة لقد اخبرنی جبرئیل ؑ عن الله انك اول من تلحقنی من اهلبیتی فالویل کله لمن ظلمك والفوز العظیم لمن نصرك قال عطا وکان ابن عباس اذا ذکر هذا الحدیث تلی هذه الایة **و الذین آمنوا و اتبعتهم ذریتهم بایمان الحقنا بهم ذریتهم** الی آخر الایة صدق الله وصدق رسول الله .

ودرباب آنکه کسی هر گاه کسی بگوید که سادات و ذریه رسول ﷺ را حجاج برطرف نموده چه حکم دارد محدث کازرونی در کتاب منتقی ایراد نموده است باین عبارت «من طعن فی نسب شخص من اولاد فاطمة رضی الله عنها بان قال افنی الحجاج بن یوسف ذریتها ولم یبق احد منهم ولیس فی الدنیا احد یصح نسبه الیها فقد ظلم و کذب واساء وان تعمد ذلك بعد مانشأ فی بلاد علماء الدین کادان یکون کافراً لانه یخالف ماقاله رسول الله ﷺ علی ماثبت فی الترمذی عن زید بن ارقم انه قال قال رسول الله ﷺ انی تارك فیکم ما ان تمسکتم به لن تضلوا بعدی احدهما اعظم من الآخر کتاب الله حبل ممدود من السماء الی الارض و عترتی اهل بیتی و

لن یتفرقا حتی یردا علی الحوض فانظروا کیف تخلفونی فیهما و قد تقدم فی حدیث المباهلة قوله ﷺ اللهم هؤلاء اهل بیتی .

قال مؤلف هذا الکتاب سعید بن مسعود الکازرونی جعله الله ممن دخل فی العلم من طریق الباب حتی یفوز بالسداد و الصواب فما دام القران باقیا فاولاد فاطمة باقون لظاهر الحدیث الصحیح و من قال لواحد من اولاد فاطمة رضی الله عنها یا ردی الاصل و قال غیر نسیبة له اصلی خیر من اصلك فان استثنی من ذلك رسول الله ﷺ و ابنته عز رواه ب وان لم یستثنهما و اطلق الکلام فعرض علیه ما دخل فی اطلاقه و اصر علی ذلك فهو کافر لان رسول الله ﷺ خیر البریة و ابنته بضعة منه و قائل هذا مستخف برسول الله غیر معظم له بل مرجح لنفسه الردیة علی نفسه الکریمة ﷺ و ان اول قوله وفر الی الاستثناء و قال اردت غیرهما و تخلص من القتل و درأ بتاویله فیؤدب و یعزر تادیبا و تعزیرا شدیداً و یشتهر بذلك لئلا یقدم مثله بمثله

سند چهارم

در سورهٔ زخرف واقعست **و انه لذکر لك و لقومك و سوف تسئلون** و تفسیر این آیه موافق آنچه مفسرین بیان نموده‌اند اینست که بتحقیق قرآن که بتو نازل شده ای محمد موجب شرف و قدر و مرتبه تو و قوم تست که قبیله قریش باشند بتخصیص فرزندان و خویشان نزدیکتر تو و زود باشد که پرسیده شوید از قیام نمودن بحق آن و تعظیم کردن احکام آن و بشکر گذاری آن مشغول شدن

ثقة الاسلام ابو علی الطبرسی رحمه الله که از کمل علماء شیعه است در جوامع الجامع در تفسیر این آیه ایراد نموده است و ان الذی اوحی الیك لذکر لك لشرف لك و لقومك العرب اوالقریش یختص بذلك الشرف الاقرب منهم فالاقرب فلسوف تسئلون یوم القیامة عن قیامکم بحقه وشکرکم علی ان رزقتموه و خصصتم به من بین العالمین « یعنی بتحقیق قرآنیکه وحی کرده شده بتوشرف و بزرگیست از برای تو و قوم تو که عرب باشند یاقبیله قریش و جمعی که اقرب باشند در قرابت رسول صلی الله علیه وآله ایشان اشرف و اقرب خواهند بود

در این بزرگی پس البته زود باشد که سؤال کرده شوید شما در روز قیامت از قیام بحق قرآن وشکر شما اینمعنی راکه رزق شما ومختص بشما شده‌این شرافت در میان جمیع عالم

و در تفسیر مجمع البیان‌مذکور است و لقومك ای للعرب لان القرآن‌نزل بلغتهم ثم یختص بذلك الشرف الاخص فالاخص من العرب حتی یکون الشرف لقریش اکثر من غیرهم ثم لبنی هاشم اکثر مما یکون لقریش و در بعضی تفاسیر در طی تفسیر این آیه‌شریفه‌نقل شده از عبدالله بن مسعود که او از حضرت‌رسالت ﷺ نقل نموده که چون شب معراج مرا بآسمان بردند و انبیاء‌را جمع کردند و من با ایشان بنشستم فرشتهٔ‌آمد که حضرت عزت‌میفرماید که از این‌پیغمبران بپرس که ایشانرا بچه چیزفرستاده‌ایم رسول‌خدا ﷺ خطاب کرد با ایشان که شما بچه چیز مبعوث شده‌اید گفتند علی ولایتك وولایة علی بن ابی طالب‌یعنی ما را بدوستی تو و دوستی علی بن ابی طالب ؑ فرستادندچه شما مولای‌جمیع‌اهل توحید و مقتدای همه ایشانید

ودر تفسیر علی بن ابراهیم از ابی جعفر ؑ منقولست‌که لیلة الاسراء‌از جمله آیاتی که نمود خدای تعالی بمحمد ﷺ این بود که بر انگیخت اولین و آخرین از پیغمبران و رسولان را و اذان و اقامه گفت حضرت جبرئیل ؑ و پیش ایستاد حضرت رسول ﷺ و نماز گذارد با ایشان پس‌این‌آیهٔ شریفه‌نازلشد

و اسئل من ارسلنا من قبلك من رسلنا اجعلنا من دون الرحمن آلهة یعبدون

یعنی بپرس ای محمد از کسانی که فرستاده بودیم پیش از تو آیا گردانیدیم یعنی فرمودیم در کتب منزله ایشان بجز خدای آمرزنده مهربان خدایانی که عبادت کرده شوند پس پرسید حضرت رسول ﷺ و گفت بر چه چیز شهادت میدهید گفتند شهادت میدهیم که‌خدایکیست ومعبودی بغیر ازاو نبوده و نیست‌وشهادت میدهیم که تو رسول خدائی و گرفته شده‌است بر آن پیمانها و عهدها از ما پس مستفاد شد از آیه « انه لذکر لك و لقومك » شرافت قریش و ذریهٔ آن سرور و لزوم شکر این نعمت عظمی و بزرگی‌آباء طیبین ایشان بر جمیع انبیاء ومرسلین

بنحوی که احدی را محل انکار نیست

سند پنجم

در سورهٔ نساءواقعست **و ان من اهل الکتاب الالیؤمنن به قبل موته** عیاشی که از اجلاء علماء شیعه است در تفسیر خود از مفضل بن عمر نقل نموده که قال سألت اباعبدالله علیه السلام عن قول الله عز و جل «و ان من اهل الکتاب» الایة فقال هذه نزلت فینا خاصه انه لیس رجل من ولد فاطمة علیها السلام یموت و لا یخرج من الدنیا حتی یقر للامام و بامامته کما اقر ولد یعقوب لیوسف حین قالوا : تالله لقد آثرک الله علینا یعنی مفضل بن عمر گفت که سؤال نمودم از ابی عبدالله علیه السلام از معنی این آیه آن حضرت فرمودند که این آیه نازل شده است درحق ماخاصه بتحقیق که نیست مردی از اولاد حضرت فاطمه علیها السلام که بمیرد و نه بیرون رود از دنیا تا آنکه اقرار نماید از برای امام و بامامت او قائل شود چنانکه اقرارنمودند اولاد یعقوب از برای یوسف و تصدیق بفضل او نمودند وقتیکه گفتند بخدای سوگند هر آینه بر گزید خدای تعالی ترا برما بحسن صورت و کمال سیرت و غایة جاه و مرتبهٔ پیغمبری و پادشاهی و اطلاق اهل کتاب برایشان باعتبار این است که قرآن دربیت نبوت رفیعه ایشان شرف نزول یافته بنحویکه در سند سابق مذکور شد **وانه لذکر لك و لقومك** ونعم ماقیل اهل البیت ادری بما فی البیت

ومخفی نماناد که چنانچه این آیهٔ کریمه دالست برمزید الطاف خاصه نسبت بایشان موافق است بآیات واحادیثی که وارد شده است براین مضمون که هرچه درامم سابقه واقع شده دراین امت نیز واقع میشود والله اعلم بالصواب ومحقق بر گشتن ورجوع این فئه وطائفه بسوی حق حقیق باتباع میتواند بود آنچه ایرادنموده شیخ عالم زاهد شیخ ورام قدس لطیفه اللطیف الذی لایرام در کتاب تنبیه الخاطر ونزهة الناظر باین عبارت حدثنی السید الاجل الشریف ابوالحسن علی بن ابراهیم العریضی العلوی الحسینی قال حدثنی علی بن علی بن نما قال حدثنی ابومحمد الحسن بن علی بن حمزة الاقساسی فی دار الشریف علی بن جعفر بن علی المداینی العلوی قال کان بالکوفة شیخ قصار وکان موسوما بالزهد وکان منخرطا فی سلك السیاحة متبتلا للعبادة مقتفیا

للاثار الصالحة فاتفق یوما اننی کنت بمجلس والدی وکان هذا الشیخ یحدثه وهو مقبل علیه قال کنت ذات لیلة بمسجد جعفی وهو مسجد قدیم فی ظاهر الکوفة وقد انتصف اللیل وانا بمفردی فیه للخلوة و العبادة اذا قبل علی ثلاثة اشخاص فدخلوا المسجد فلما توسطوا صرحته ثم جلس احدهم ثم مسح الارض بیده یمنة ویسرة فخضخض الماء ونبع فاسبغ الوضوء منه ثم اشار الی الشخصین الاخیرین باسباغ الوضوء فتوضا ثم تقدم فصلی بهما اماما فصلیت معهم مؤتما به فلما سلم وقضی صلوته بهرنی حاله و استعظمت فعله من انباع الماء فسئلت الشخص الذی کان منهما الی یمینی عن الرجل فقلت له من هذا فقال لی هذا صاحب الامر ولد الحسن علیه السلام فدنوت منه وقبلت یدیه و قلت له یابن رسول الله صلی الله علیه وآله ماتقول فی الشریف عمر بن حمزة هل هو علی الحق فقال لا وربما اهتدی الا انه ما یموت حتی یرانی فاسطرنا هذا الحدیث فمضت برهة طویلة فتو فی الشریف عمر ولم نسمع انه لقیه فلما اجتمعت بالشیخ الزاهد ابن بادیة اذکرته بالحکایة التی کان ذکرها وقلت له مثل الراد علیه الیس کنت ذکرت هذا الشریف عمر لایموت حتی یری صاحب الامر الذی اشرت الیه فقال لی ومن این لك علم انه لم یره ثم اننی اجتمعت فیما بعد بالشریف ابی المناقب و لدا لشریف عمر بن حمزة وتفاوضنا احادیث والده فقال انا کنا ذات لیلة فی آخر اللیل عند والدی فی مرضه الذی مات فیه وقد سقطت قوته وخفت صوته والابواب مغلقة علینا اذ دخل علینا شخص هبناه واستطرفنا دخوله وذهلنا عن سؤاله فجلس الی جنب والدی وجعل یحدثه ملیا ووالدی یبکی ثم نهض فلما غاب عن اعیننا تحامل وقال اجلسونی فاجلسناه وفتح عینیه وقال این الشخص الذی کان عندی فقلنا خرج من حیث اتی فقال اطلبوه فذهبنا فی اثره فوجدنا الابواب مغلقة علینا ولم نجد له اثرا فعدنا الیه فاخبرناه بحاله وانا لم نجده وانا سألناه عنه قال هذا صاحب الامر ثم عاد الی ثقله فی المرض واغمی علیه

وایضا از عنایات الهیه که اقارب وخویشان حضرت رسول صلی الله علیه وآله بآن ممتاز وسرافرازند مفاد این آیه است که درسوره رعد واقعست « الذین یوفون بعهدالله و لاینقضون المیثاق والذین یصلون ما امر الله به ان یوصل و یخشون ربهم ویخافون سوء الحساب والذین صبروا ابتغاء وجه ربهم واقام الصلوة و انفقوا مما رزقناهم

سرا وعلانیة و یدرؤن بالحسنة السیئة اولئك لهم عقبی الدار جنات عدن یدخلونها «تمام الایة» یعنی آنها که وفامیکنندبه پیمان خدایتعالی که در روز میثاق بسته‌اند ونمیشکنند آن پیمان را و آنانکه می پیوندند بآنچه امر کرده است خدایتعالی که به پیوند بآن ازصلهٔرحم وموالاةمؤمنین وایمان بجمیع انبیاء و کتب وامثال آن ازمراعات حقوق‌الله‌وحقوق‌الناس ومیترسند ازعذاب پرورد گار خود عموما وخوف دارند‌ازسختی‌حساب‌خصوصا پس‌محاسبه‌نفس‌خودمیکنند قبل‌ازآنکه محاسبهٔ‌ایشان نمایند وآنانکه‌صبر کردند برمکاره‌نفس ومخالفت‌هوی‌یابرجهاد برای‌طلب‌رضای پرورد گارخود نه بریا وسمعة وبپای‌داشتند نمازمفروضه را وانفاق کردند ازآنچه بدیشان داده‌بودیم درسروعلانیه وعوض بدی نیکوئی نمودند یا گناه‌رادفع کردند بتوبه یامعصیت‌را بطاعت‌آنگروه که باین‌صفات موصوف‌اند مرایشان‌را سرانجام نیکو است بوستانهای بااقامت که همیشه درآن باشند

وعلی‌بن ابراهیم درطی تفسیر آیهٔ کریمه‌وافی‌هدایهٔ **قل لا اسئلکم علیه اجراً الا المودة فی القربی** بسند خودایرادنموده که قال اجر النبوة ان‌تودوهم ولاتقطعوهم و لا تغضبو هم و تصلو هم و لا تنقضوا العهد فیهم لقوله **والذین یصلون ما امر الله به ان یوصل**

ودرطی‌تفسیر **اذا المؤودة سئلت** ایرادنموده که اما من‌قرء المودة بفتح المیم والواو فالمراد‌بذلك الرحم‌والقرابة فانه‌سئل قاطعها عن‌سبب‌قطعها وروی عن ابن عباس‌انه قال‌هومن‌قتل فی‌مودتنا‌اهل‌البیت وازاین‌روایت‌ابن‌عباس که علی‌بن‌ابراهیم ایراد نموده مستفاد میشود که ابن عباس خود را از اهل بیت میدانسته فتدبر و موافق اینست‌آنچه از کلام‌شیخ طبرسی ره ازتفسیرش‌عنقریب ایرادمیشود وعن‌ابی جعفر علیه السلام قال‌یعنی فی‌قرابة رسول‌الله صلی الله علیه و آله ومن‌قتل فی جهاده وفی روایة اخری قال‌هو من‌قتل فی‌مودتناو ولایتنا والدلیل علی‌ذلك‌قوله‌لرسول‌الله صلی الله علیه و آله **قل لا اسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی** اخبرنا احمد بن ادریس قال حدثنا احمدبن محمد عن‌علی‌بن‌الحکم عن‌ایمن‌بن محرر عن‌جابرعن ابی جعفر علیه السلام فی‌قوله وان المودة سئلت بای‌ذنب‌قتلت قال من‌قتل فی مودتنا

و شیخ طبرسی (ره) بدستور علی بن ابراهیم تا قوله و الدلیل بعینه نقل نموده و من بعد بعـون‌الله عالم الغیب والشهادة درسند بیست و سیم این کتاب از معانی الاخبار صدوق و محاسن برقی رحمهما الله در باب وصول رتبه شهادت مر مقتولین راه‌مودت وولایت اهل‌بیت وذریۀرا که‌دراین‌شهادت‌موافق‌تفسیر آیه درنص وتصریح‌بمقصود ذوالشهادتین‌است دوحدیث‌ایراد‌میشودوعلی‌بن‌ابراهیم‌رضی الله عنه درتفسیر خودآیۀشریفه والذین‌یصلون‌را که دلیل آیۀ قل‌لااسئلکم علیه اجراً است وبینهما تلازم وتدابر معنویست والقرآن کمافی الحدیث یفسر بعضه بعضا مفسرا و مبینا‌باین‌عبارت‌تفسیر نموده که‌نزلت هذه‌الایة‌فی آل‌محمد ﷺ وماعاهدهم‌علیه‌وما‌اخذ علیهم من‌المیثاق‌فی الذر من ولایة امیرالمؤمنین والائمة (ع) بعده فانه حدثنی ابی عن‌محمد بن الفضیل عن ابی الحسن علیه السلام قال ان‌رحم آل‌محمد ﷺ معلقة بالعرش تقول‌اللهم صل من‌وصلنی واقطع من‌قطعنی وهی تجری فی کل رحم یعنی نازل‌شده است‌این آیه درشأن آل محمد ﷺ و آنچه معاهده کرده است خدای تعالی با مردمان‌بر آن‌و آنچه‌اخذ کرده‌است‌بر ایشان‌ازمیثاق‌وپیمان‌درعالم‌ذر یعنی‌قبل‌ازخلقت ازولایت امیرالمؤمنین وائمه (ع) بعد ازآن حضرت پس‌بتحقیق که حدیث‌نمود‌بمن پدرم ازمحمد‌بن‌الفضیل ازحضرت ابی‌الحسن علیه السلام که آنحضرت‌فرمود بتحقیق‌رحم آل محمد ﷺ آویخته است‌بعرش‌وحال‌آنکه میگوید خداوندا وصل کن کسی‌را که‌وصل کرده‌است بامن وقطع کن کسی‌را که قطع کرده‌است ازمن‌واین معلق بودن بعرش جاری ومستمر است درهررحمی ازآل‌محمد ﷺ بجهت آنکه کلام درخصوص ایشان بود یاآنکه مراد جمیع ارحام‌باشد چنانچه بسیاری ازآیات چنین است که در باب شخصی‌یاقومی نازل‌شده ودرباب دیگران جاری‌شده ومشهور است‌میان اصولیین که سبب نزول مخصص نمیباشد واعتبار بعموم‌لفظ‌ست‌نه بخصوص سبب چنانچه درمحل خودمبین شده .

وفی الکافی‌عن‌ابی‌عبدالله علیه السلام انه‌قال ان‌الرحم معلقة بالعرش تقول اللهم‌صل من‌وصلنی واقطع من‌قطعنی‌وهی‌رحم‌آل‌محمد وهوقول‌الله‌عزوجل«الذین‌یصلون ماامر الله‌به ان‌یوصل»ورحم کل‌ذی‌رحم وفیه‌عن‌عمر بن یزید‌قال قلت‌لابی‌عبدالله علیه السلام الذین

یصلون ما امر الله به ان یوصل قال: نزلت فی رحم آل محمد صلی الله علیه و آله وقد یکون فی قرابتك ثم قال فلا تکونن ممن یقول للشیء انه فی شیء واحد وفی بعض الکتب المعتبرة لا یخفی ان صلة رحم آل محمد علیهم السلام فی هذا الزمان انما یتحقق فی الاحسان الی ذریته وآنچه از کافی مرقوم شده کافیست در تایید امر مر جمیع ارحام را

وصدوق رحمه الله الملك الرحیم در آخر باب انقطاع یتم الیتیم از فقیه فرموده است وقد تنزل الایة فی شیء وتجری فی غیره ودلالت این حدیث بر مطلوب از مطالعه ماضی وماسیأتی بر متامل پوشیده نیست پس علی بن ابراهیم تخصیص داده صله را که در آیه شریفه واقع شده بصلهٔ آل رسول الله صلی الله علیه و آله وفی بعض الخطب النبویة المرویة من طرق العامة نحن قسم الله الذی اقسم بنا حیث یقول **فاتقوا الله الذی تسائلون به والارحام ان الله کان بکم رقیبا** وفی تفسیر سورة البلد من کتاب مجمع البیان ووالد وماولد قیل یرید ابراهیم علیه السلام وولده پس هر بلد غیر بلیدی از این آیات میداند که قسم حق حق تعالی بر سر سادات وآباء و اجداد ایشان بوده چنانچه در آیهٔ دیگر فرموده **لعمرك انهم لفی سکرتهم یعمهون** بعمر پیغمبر صلی الله علیه و آله قسم یاد نموده که بتحقیق که کفار البته درمستی خود کور ولالند ومن تفسیر الفرات الحسن بن الحکم باسناده عن ابن عباس فی قوله تعالی واتقوا الله الذی تسائلون به والارحام قال نزلت فی رسول الله صلی الله علیه و آله وذوی ارحامه وذلك ان کل سبب ونسب ینقطع یوم القیمة الا من سببه ونسبه ان الله کان علیکم رقیبا ای حفیظا

و من بعد نیز حدیث از حضرت رسول صلی الله علیه و آله در باب امر بصله ذریه و دخول سرور درقلب ایشان مسطور خواهد شد و از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام مرویست که آنسرور دنیا ودین فرمود که منصور دوانقی جماعت علویین راازمدینهٔ طیبه طلبید ومن باجمعی از اقرباء وخویشان خود متوجه جانب اوشدیم وچون به منزل اورسیدیم شخصی ازخانهٔ او بیرون آمد و گفت دو کس ازشما درون آئید من و عبدالله بن الحسین بن الحسن نزد اورفتیم گفت توئی که علم غیب میدانی گفتم : لایعلم الغیب الا الله نمیداند غیب راجز خدای تعالی گفت توئی که خراج از مملکت ازبرای تومیآورند گفتم برخلق ظاهراست که خراج نزد تومیاورند گفت میدانی

بسبب چه شما علوین را طلبیده‌ام گفتم نمیدانم گفت بجهت آن آورده‌ام که‌مواضع ومنازل شمارا خراب کنم ودلهای شمارا بیازارم ودر موضعی مقیم سازم شمارا که هر که را ازاهل شام وحجاز بقتل‌آورند درآنمقام دفن کنند تاموجب ملال‌خاطر و پریشانی باطن وظاهرشما گردد جواب گفتم که ایوب علیه‌السلام چون ببلا مبتلاشدصبر کرد ویوسف علیه‌السلام وقتی که مظلوم گشت عفو فرمود وسلیمان علیه‌السلام که پادشاهی و تسلط یافت شکر گذارد وتو از اهل اینجماعتی منصور چون این را بشنید از من خوشحال شد و گفت خبرده مرا ازحدیثی که ازپیغمبر (ص) بتو رسیده باشد گفتم که روایت کرد پدرم ازجدم رسول (ص) « ان الرحم حبل ممتد من الارض الی السماء یقول قطع‌الله من قطعنی ووصل من‌وصلنی » بدرستیکه خویشی رشته ایست کشیده از طرف زمین بآسمان ومیگوید ببرد خدایتعالی آنکه مرا ببرد وپیوند سازدآنکه مرا پیوند سازد گفت این حدیث را ازتو نمیپرسم آنگاه گفتم که خبر داد پدرم ازجدم پیغمبر (ص) که خدای تعالی میفرماید «انا الرحمن خلقت الرحم وشققت له اسما من اسمی فمن وصلها وصلته ومن قطعها قطعته» منم خدای‌بخشندهٔ که‌آفریدم رحم را وبیرون‌آورده‌ام نام آن ازنام خود هر که پیوند کند به پیوندم باو وهر که ببرد ببرم از او منصور گفت که اینرا نمیپرسم دیگر باره گفتم که خبرداد پدرم ازجدم رسول (ص) که فرمود : «ان ملکا من ملوك بنی‌اسرائیل کان‌قد بقی من عمره ثلث سنین فوصل رحمه فجعله‌الله ثلثین سنة وان ملکا من ملوك بنی اسرائیل قدبقی من عمره ثلثون سنة قطع رحمه فجعله‌الله ثلث سنین» بدرستیکه پادشاهی ازپادشاهان بنی اسرائیل را ازعمر سه سال باقی مانده بود چون صلهٔ‌رحم بجاآورد حقتعالی عمراورا سی‌سال گردانید وبدرستیکه پادشاه دیگرهم از بنی اسرائیل ازعمروی سی‌سال مانده بود چون قطع رحم نمود خدای‌تعالی عمروی را سه‌سال باقی گذاشت منصور گفت اینحدیث را میخواستم که ازبرای من نقل کنی آنگاه گفت والله که امروز صله رحم نسبت بشما بجا آورم وخدمت ورعایت چند بایشان بازنمود .

و یناسب هذا المقام ما رواه الصدوق فی کتاب اکمال الدین و تمام النعمة

باسناده الی ابی‌جعفر العمری «قال لما ولد السید ؏ قال ابو محمد ؏ ابعثوا علی عمر فبعث الیه فصار الیه فقال اشترعشرة آلاف رطل خبزاً وعشرة آلاف رطل‌لحما فرّقه احسبه قال علی بنی هاشم وعق عنه بکذا و کذا شاة» واز اینحدیث مستفاد میشود رعایت ومواصلت آنحضرت ؏ نسبت به‌بنی‌هاشم وسید علی‌بن طاوس‌درفصل مائة وثلثین از کتاب مسمی بکشف المحجة لثمرة المهجة که از کتاب وصایا است که بپسرش کرده درضمن توصل بلزوم رعایت صلهٔ رحم ایراد نموده طریقهٔ برای توسل اوبجناب حضرت قائم اهل البیت (ع) باین عبارت : « قل یامولانا اننی وجدت فی‌النقل انجدك محمداکان له‌عدو شدید یقال له النضر بن الحارث فقتله‌فقالت اخته تخاطب النبی (ص) فی‌ابیات اغیربعض خطابها .

شعر

امحمد و لانت نسل نجیبة	من‌قومهاو الفحل‌فحل‌معرق
ان کان یمکن‌ان تمن وربما	من‌الفتی‌وهو المغیظ‌المحنق
والعبداقرب‌من وصلت قرابة	واحقهم ان کان عتق یعتق

فقال النبی (ص) مامعناه لووصلتنی هذه الابیات قبل قتله لعفوت عنه سوء فعله وأنت یامولانا أهل الاقتداء بجمیل خصاله وقل‌له رویت فی الحدیث ان قاروناً لمادعا علیه موسی و خسف به الارض نادی و ارحماه و کان بینه و بین موسی ؏ قرابة ورحم ماسة فروی ان‌الله جل‌جلاله امرالارض ان‌لاتخسف به ورعی له حرمة هذه الاستغاثة وانا اقول وارحماه .

ملخص ترجمهٔ این کلام آنستکه سید علی‌بن طاوس بپسرش امرنموده که‌در حین توسل بقائم اهل البیت (ع) بگو ای‌مولای مابتحقیق که من یافتهام در نقل که نضربن حارث ازجملهٔ کفاربودوعداوت شدید بحضرت‌رسول (ص) داشت آنسرور دنیا ودین امربقتل اوفرمودند بعدازآنکه اومقتول شدخواهراو درضمن‌این‌ابیات عرض نمود که نضربن‌حارث‌بعتبهٔ‌علیّه قرابتی‌داشت واسیربود وعبداقرب‌ست‌برعایت صلهٔ رحم اگرمنت گذاشته اورا می‌بخشیدند ممکن بود حضرت رسول (ص)بعداز استماع این کلام فرمودند که اگراین ابیات راپیش ازقتل اوبرمن میخواندند از

گناهان او میگذشتم و بعد از اتمام این نقل بپسرش امر نمود که بگو بحضرت قائم أهلبیت (ع) که أنت یا مولای أهل الاقتداء بجمیل خصاله تو ای مولای ما أهل پیروی نمودن بآنسرور دین هستی دررعایت صلهٔ رحم وسایر خصال جمیله و ایضاً خطاب بپسر خود نمود که درحین توسل بجناب مقدس قائم أهلبیت صاحب الزمان علیه السلام بگو که شنیده‌ام درحدیث استکه چونموسی علیه السلام نفرین برقارون کرد زمین او را فروبرد بنابر قرابت قریبی که باموسی علیه السلام داشت قارون فریاد کرد که وارحماه پس مرویأست که خدای تعالی امرنمود بزمین که دیگر او را فرومبر و رعایت نمود ازبرای قارون حرمت این استغاثه را ومن میگویم وارحماه پس از کلام سید النقیب سید علی بن طاوس مستفاد میشود که هر کس باین قرابت خاص سر افراز شده باشد این نحو توسل نسبت باو نیز جایز است فها انا اقول ایضا و ارحماه .

لمؤلفه

جای رحم است بقارون گنه وارحماه بزمین برده فروخجلتم ازعصیان آه

وفی کتاب ضوءالشهاب عن جعفربن محمد عن ابیه علیه السلام قال لما ابتلع یونس علیه السلام الحوت خرقت به البحار السبع فی اسرع من طرفة العین فمرت الحوت بقارون ومعه ملک موکل یعذبه فلماسمع قارون تسبیح یونس علیه السلام بالعبرانیة قال للملک الموکل بعذابه من هذافاوحی الله تعالی الیه اناعلمه انه یونس بن متی نبی الله تعالی علیه السلام فاعلمه فقال قارون للملک اتاذن لی ان اکلمه فاوحی الله تعالی الیه ان ائذن له فقال له قارون یایونس مافعل ابن اخی هرون بن عمران قال مات قال فما فعل ابن اخی موسی بن عمران قال مات قال ما فعلت بنت اخی کلثوم بنت عمران قال ماتت قال فبکی قارون وقال واانقطاع رحماه فاوحی الله تعالی الی الملک الموکل بعذابه ارفع عن قارون العذاب ایام الدنیا بذکره لرحمه وبکائه علیها و فائدة الحدیث الامر بصلة الرحم و راوی الحدیث سویدبن عامر الانصاری

ومجملی ازذکر احوال قارون که علی بن ابراهیم علیه الرحمة روایت کرده است در طی حدیثی که درسبب هلاک قارون ایراد نموده اینست که قارون گفت بعد ازغضب حضرت موسی علیه السلام براوای موسی سؤال میکنم ازتو بحق رحم و خویشی که درمیان من وتو هست که برمن رحم کنی موسی فرمود که ایفرزند لائی بامن سخن مگو که

فائده ندارد پس بزمین خطاب فرمود که بگیر قارونرا پس قصر و آنچه در آن بود بزمین فرورفت و قارون نیز تا زانو بزمین فرورفت و گریست و سوگند داد موسی علیه السلام را برحم موسی (ع) نیز فرمود که ای فرزند لائی بامن سخن مگو و هرچند او استغاثه کرد مفید نیفتاد تا در زمین پنهان شد پس چون موسی بمحل مناجات خود رفت حق تعالی فرمود که ایفرزند لائی بامن سخن مگوی موسی دانست که حق تعالی باو تغیر میفرماید که بر قارون رحم نکرد و گفت موسی پروردگارا قارون مرا بغیر تو خواند و بغیر تو سوگند داد و اگر مرا بتو سوگند میداد اجابت او میکردم بازحق تعالی همان جواب را داد که ایفرزند لائی بامن سخن مگوی موسی گفت پروردگارا اگر میدانستم رضای تو در اجابت کردن او است البته اجابت میکردم پس خدای تعالی فرمود ای موسی بعزت و جلال وجود و بزرگواری و علو منزلت خود سوگند میخورم که اگر قارون چنانچه ترا خواند مرا میخواند اجابت او میکردم اما چون ترا خواند و بتو متوسل شد او را بتو گذاشتم و از حضرت صادق علیه السلام منقولست که قارون پسر خالهٔ موسی بود و بعضی گفتند عم او و بعضی گفتند ابن عم او بود

وفی باب نوادر الوصایا من الفقیه وروی محمد بن ابی عمیر عن ابراهیم بن عبدالحمید عن سلمی مولاة ولد ابی عبدالله علیه السلام قالت کنت عند ابی عبدالله علیه السلام حین حضرته الوفاة فاغمی علیه فلما افاق قال اعطوا الحسن بن علی بن الحسین وهو الافطس سبعین دینارا قلت له تعطی رجلا حمل علیك بالشفرة فقال ویحك اما تقرأین القرآن قلت بلی قال اما سمعت قول الله عزوجل **و الذین یصلون ما امر الله به ان یوصل و یخشون ربهم و یخافون سوء الحساب**

ازاینحدیث که مجمل مضمونش اینست که حضرت امام جعفر صادق علیه السلام در وقت احتضار بیهوش شد و بعد از آنکه بهوش آمد فرمود که بحسن افطس هفتاد اشرفی بدهند سلمی که از خادمهٔ اولاد آنحضرت علیه السلام بود عرض نمود که بمردی که بتو کارد کشیده اینمبلغ میدهی و سابق حسن افطس این بی ادبی نموده بوده است پس فرمود آنحضرت علیه السلام که آیا قرآن نخواندهٔ سلمی گفت بلی حضرت فرمود نشنیدهٔ قول خدای

عزوجل‌را که فرموده «والذین یصلون» تا آخر آیه که دالست بر لزوم رعایت این مواصلت پس ازاینحدیث ظاهرمیگردد که حسن‌افطس مسطور خاص باوجود آنکه کاردانکار وقطع اخلاص خودرا بی‌پرده‌عریان نموده سرانقیادازطریقهٔ آداب‌ومسلك اختصاص نسبت بآنحضرت باینحد کشیده‌بود مع‌هذاآنحضرت‌لوازم احترام‌امرعی فرموده هفتاد اشرفی جهة اومقرر نمودند پس ازلزوم رعایت صلهٔ مرقومه‌مستفاد گردید که‌ازآلت قطع قطع این صلهٔ رحم نمیشود و ائمه (ع) با وجود عدم رعایت آداب سایرذریه واحترام‌لایق نسبت بشأن ایشان بازرعایت ناخلفان ذریه‌رسول الله ﷺ مینمودند وقطع این‌صله رحم قطعا نمیفرمودند پس‌اگرامت نیزعوض‌دینار خمس نقدصلهٔ رحم ومحبت ماموره‌را صرف ذریه مینمودند وجابر وانصاری‌در ربع مسکون جهة خمسشان‌میبود عشرازایشان پامال‌وازدست معاندین دروبال‌نمیبودند وخوددرضلال وتیرگی محشرباحسن طریق‌وخیرمآل‌صراطنجات میبافتندواینحدیث مذکور درکتاب‌کافی وغیبت‌شیخ طوسی ومجدی وعمدة الطالب که از کتب معتبره علم انسابست نیز مسطور شده لکن دربعضی روایات هشتاد و در بعضی صد دینار عوض سبعین‌واقع‌است .

وفی مجموعة الورام رحمه‌الله الفضل‌بن قرة قال‌کان‌ابوعبدالله علیه‌السلام یبسطرداءه وفیه صررالدنانیر فیقول للرسول اذهب بها الی فلان وفلان من‌اهل بیته وقل لهم هذه بعث‌بها الیکم من‌العراق قال‌فیذهب بهاالرسول‌الیهم‌فیقول ماقالواقال‌فیقولون امااانت فجزاك‌الله خیرابصلتك قرابة رسول‌الله ﷺ واما جعفر فحکم‌الله بینناوبینه قال‌فخر ابوعبدالله‌نضرالله وجهه‌ساجدا ویقول اللهم‌اذل رقبتی لولدابی»وازاینحدیث مستفاد میشود تذلل رقبه حضرت سیدالسادات نسبت بگردن کشان و مغرورین وخویشان ازسادات وخویشان .

ودرخبراست که محمدبن اسمعیل‌بن جعفرالصادق علیه‌السلام ازعمش امام‌موسی کاظم علیه‌السلام رنجید ونزد هرون الرشید بحجاز رفت وشکایت وغیبت‌آنحضرت نموده گفت اتعلم‌ان‌فی‌الارض خلیفتین‌آیامیدانی که درروی زمین دوخلیفه‌اند که خراج‌ازبرای ایشان میاورند هرون گفت «اناومن؟» یکی منم‌دیگری کیست گفت‌عم‌من موسی‌بن

جعفر و بعضی اسرار و حکایتها که آنحضرت با او در میان داشت افشا و اظهار نموده رون
چون ببغداد آمد بدین سبب آن معصوم را مقید ساخته حبس نمود و چون آنحضرت از حبس
بیرون آمد صله رحم نسبت بمحمد بن اسمعیل مذکور مرعی داشته احسان بسیار باو میکرد
و جماعت و اصحاب آنحضرت میگفتند چرا احسان و صلهٔ رحم نسبت باو بجا میاری
باوجود آنکه او قطع رحم نموده اعمال قبیحه از او ظاهر میشود آن حضرت فرمودند
که حدیث کرد پدرم از جدش اینحدیث را که «ان الرحم اذا قطعت فوصلت ثم قطعت
فوصلت ثم قطعت قطعها الله وانما اردت ان یقطع رحمه من رحمی» بدرستیکه رحم چون
بریده شود پس وصل و پیوند باید کرد بعد از آن که بریده شود پس وصل و پیوند باید
کرد بعد از آنکه بریده شود ببرد خدای تعالی آن علاقه خویشی و قرابت را و بدرستیکه
من خواسته ام که ببرد خدای تعالی رحم او را از رحم من و این علاقهٔ خویشی از میان ما و او زایل
شود و این رعایت قرابت بمرتبه معتبر بوده که شمر علیه اللعنة والعذاب نیز مرعی میداشته
چنانچه در کتاب مقتل سید صفی الدین موسوی مذکور است و مجمل آن این است
که «واقبل شمر بن ذی الجوشن علیه اللعنة حتی وقف علی عسکر الحسین علیه السلام ثم نادی
باعلی صوته این بنو اختی عبدالله وجعفر والعباس وعثمن فقال الحسین علیه السلام اجیبوه
وان کان فاسقا فانه بعض اخوالکم فنادوه ما شانك فقال انتم یا بنی اختی آمنون
الی آخر کلامه الملعون» عجب از اقاربی که قساوت قلب ایشان از شمر ازید
باشد و تشمیر در این عداوت نموده کمر کین بسته اند و پیوسته ماده دشمنی قلبی را در
میان دارند .

وقال ابن ابی الحدید فی شرح نهج البلاغة فی سیاق قصة غزوة احد قال الواقدی
وبرز طلحة بن ابی طلحة فصاح من یبارز فقال علی علیه السلام هل لك فی مبارزتی قال نعم
فبرز بین الصفین ورسول الله (ص) جالس تحت الرایة علیه درعان ومغفر وبیضة فالتقیا
فبدره علی علیه السلام فضربه علی رأسه فمضی السیف حتی فلق هامته الی ان انتهی الی لحیته
فوقع وانصرف علی علیه السلام فقیل له هلا ذففت علیه قال انه لما صرع استقبلتنی عورته
فعطفتنی علیه الرحم وقد علمت ان الله سیقتله هو کبش الکتیبة فسر رسول الله صلی الله علیه وآله
و کبر تکبیرا عالیا و کبر المسلمون «القصه» واحادیث در اینکه صلهٔ رحم با که باید

بعمل آورد وچه حدداردبعدازاین انشاءالله تعالی خواهدآمد .

سند ششم

آیه‌اصطفی است که حقتعالی‌فرموده **ان‌الله اصطفی آدم و نوحا و آل ابراهیم و آل‌عمران‌علی العالمین** یعنی بتحقیق که‌خدایتعالی‌ممتاز نموده‌و بر گزیده ازمیان خلقان‌آدم و نوح (ع) را و آل ابراهیم و آل عمران را بر عالمیان وفی کتاب المناقب لابن شهرآشوب «روی ان الحسین عليه السلام دعا اللهم انا اهل‌بیت نبیك وذریته وقرابته فاقصم من ظلمنا وغصبنا حقنا انك‌سمیع قریب ، فقال محمّد‌بن الاشعث وای قرابة بینك وبین‌محمّد فقرء الحسین عليه السلام **ان‌الله اصطفی آدم و نوحاً و آل ابراهیم و آل‌عمران علی العالمین ذریة بعضها من بعض** ثم‌قال اللهم ارنی فیه‌فی‌هذااليوم ذلا عاجلا فبرزابن الاشعث للحاجة فلسعته عقرب علی ذکره فسقط وهویستغیث‌و یتقلب علی‌حدثه» .

ودرمجمع البیان درتفسیر آیهٔ شریفهٔ **قالوا أتعجبین من‌امرالله رحمة‌الله و برکاته علیکم اهل‌البیت انه حمید‌مجید** ایراد شده و یعنی باهل البیت اهل بیت ابراهیم عليه السلام و انما جعلت سارة من اهل بیته (ع) لانها کانت ابنة عمه عليه السلام فلا دلالة فی‌الایة علی ان زوجة الرجل من اهل بیته علی ما قاله الجبائی وروی ان امیر المؤمنین عليه السلام مر بقوم فسلم علیهم فقالوا وعلیك‌السلام ورحمة‌الله وبرکاته ومغفرته ورضوانه‌فقال عليه السلام لاتجاوز وابناماقالت الملائکةلابینا ابراهیم عليه السلام رحمة‌الله‌وبرکاته علیکم اهل البیت ومراد بآل ابراهیم اسمعیل واسحق واولاد ایشانند وآل‌محمّد (ع) نیزآل ابراهیم اند واز این جهت دربعضی ادعیه واقع استکه «اللهم صل علی محمّدو آل محمّد کما صلیت علی ابیهم ابراهیم» یعنی بارخدایا درجات ومقامات‌محمّدو آل‌محمّد را زیاد کن همچنانکه درجات پدرایشان ابراهیم‌را زیاد فرمودهٔ ودرتشبیه که گفتند باید مشبه به از مشبه اقوی باشد ممکن است دراین مقام باعتبار اشتهار یاتحقق ووجود باشد یعنی همچنانکه مشهور ومحقق ساختی رفعت درجهٔ ابراهیم‌رامشهور ومحقق کن‌بازرفعت ودرجات‌محمّدو آل‌محمّد عليهم السلام را هرچنددرجهٔ حضرت‌محمّد صلى الله عليه وآله ارفع ازدرجهٔ‌حضرت ابراهیم عليه السلام است پس اقوی بودن مشبه‌به‌باعتبار اشتهار وتحقق است

وبعضی ازعلماء گفته‌انه که ممکن‌است که منظور تشبیه نمودن صلوة‌آل باشدبصلوة حضرت ابراهیم علیه‌السلام.

ومخفی نماناد که بنای این‌توجیه براینست که‌آل‌اعم ازائمه(ع) وسایرذریه باشد والا منافات باافضلیت ائمهٔ اثنا عشربر انبیاء او لواالعزم خواهد داشت علی المشهور اگر چه اقوی بودن مشبه به لزومی درتحققش نیست چنانچـه بعضی از علماء نقل واستشهاد نموده‌اند عدم لزوم آنرا بکریمهٔ **کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من‌قبلکم** که مشبه به اقوی نیست هرچند دراین آیه نیز باعتبار اشتهار و تحقق مذکورین اقوی میتواند بود ومراد بآل عمران که درآیه مذکور شده موسی وهرونست که‌ازفرزندان عمران بن یصهرند یاعیسی بن مریم علیهما‌السلام است که مریم دختر عمران بن ماثان بود واین تفضیل عظیمی است که حضرت سبحانه وتعالی‌سادات رادر نص صریح قرآن که منکر آن‌نتوانند شد مگر کفاربرعالمیان بر گزیده‌است ودراین امرهیچ احدی خلاف نمیتواند نمود.

سند هفتم

درسورهٔ روم واقع است **فآت ذاالقربی حقه والمسکین وابن السبیل** تفسیر این‌آیه موافق بعضی‌از تفـاسیراین‌است که بده‌ای‌محمد خداوند قرابت را ازبنی‌هاشم ازمال غنیمت کفار وغیرآن حق ایشانراوبآن صله رحم مرعی دار ومجاهد گفته که همه امت دراین امر که باید رعایت رحم وقرابت پیغمبرصلی‌الله‌علیه‌وآله بکنند شریکند و تصریح نموده که مراد ازحق ذی‌القربی اخراج خمس است بفقراء وابناء سبیل‌اهل بیت (ع) «ذلك خیر للذین یریدون وجه‌الله» یعنی این‌دادن حقوق‌بجماعت‌مذکوره بهتراست ازامساك ازجهت آنانکه میخواهند ذات خدا را یعنی رضای اورا یا وجه تقرب‌را بحقتعالی نه‌جهت دیگراز اغراض و اعواض و از ابو سعید خدری و غیره مأثوراست که بعداز نزول این‌آیه حضرت رسـالت (ص) فدك رابفاطمه علیهاالسلام داد و این روایت نیزاز ابی‌جعفر وابی‌عبدالله (ع) مرویست و شك نیست که این شرافت عظیمی‌استکه‌حضرت حق سبحانه وتعالی درقرآن ایشان‌را ازذی القربی‌شمرده‌باشد وصاحب حق درغنیمت‌فرموده باشد وآیهٔ شریفهٔ «ماافاءالله علی‌رسوله من‌اهل القری

فلله وللرسول ولذی القربی والمساکین وابن السبیل» نیزدالست برآنکه مال غنیمتی که حضرت حق سبحانه و تعالی از اهل قری بررسول خود کرامت فرموده ازخدا واز رسول واز ذی‌القربی‌ومساکین وابناء سبیل ازسادات بوده‌استکه‌موافق لفظ افاء نیزبطریق فیء بایشان برگشته‌وشرکت بنی‌هاشم دراموال غنیمت که از خدا ورسول است صریح‌است برشرافت‌ایشان واز حضرت سیدالساجدین علیه‌السلام مروی است که درتفسیرآیهٔ شریفه فرموده‌اند که مراد بذی‌القربی ومسکینان وراهگذران که درایں‌آیه واقع شده ازمابنی‌هاشم اند نه‌غیرایشان .

سند هشتم

در صحیفه مکرمهٔ سجادیه که علماءوعقلاءسلف اورا ملقب ساختند بزبور آل‌محمد وانجیل اهل البیت در دعای آنحضرت ازجهت پدر و مادر خود صلوات‌الله علیهم فرموده‌اند وارداست **اللهم صل‌علی محمد وآله کما شرفتنا به وصل‌علی محمدوآله کما اوجبت‌لنا الحق‌علی الخلق** بسببه ودرموضع دیگرازهمین دعانیز واقع است «اللهم صل‌علی محمد وآله وذریته» که بعداز صلوات‌برآل تصریح بصلوات ذریهٔ خاتم النبیین صلی‌الله علیه‌وآله که شامل جمیع ذریه الی انقراض العالم‌هست فرموده اند واین تفضل عظیمی است که ازآنحضرت درحق ایشان عموما برلسان معجز بیان جاری‌شده .

وقطب راوندی در کتاب خرایج وجرایح فرموده‌است «روی‌ان‌اباجعفر علیه‌السلام کان فی‌الحج ومعه ابنه جعفر علیه‌السلام فاتاه رجل‌فسلم وجلس‌بین یدیه ثم‌قال‌انی‌اریدان اسئلك‌قال‌سل‌ابنی‌جعفر اوساق‌الحدیث الی‌ان‌قال قال‌له‌الرجل‌رحمکم‌الله‌یاولدفاطمة ثلثاً»ومخفی نماناد که رجلی که گفته است رحمکم‌الله‌یاولدفاطمه‌را سه‌مرتبه‌چنانچه حضرت ابی‌جعفر علیه‌السلام درآخرحدیث بان تصریح فرموده‌اند حضرت‌خضر علیه‌السلام است ولفظ ولدشامل جمیع اولاد حضرت فاطمه (ع) هست ومؤید اینکه ولدفاطمه‌شامل جمیع ذریه است حدیثی‌است که ابن‌بابویه رحمه‌الله درباب نوادر وصایا از کتاب من‌لایحضره الفقیه ایراد نموده باین‌عبارت: «وروی‌محمدبن ابی‌عمیر عن‌حمادبن‌عثمان عن‌ابیعبدالله علیه‌السلام قال اوصی رجل بثلثین دیناراً لولد فاطمة (ع)قال فاتی بهاالرجل

اباعبدالله علیه السلام فقال ابوعبدالله علیه السلام ارفعها الی فلان شیخ من‌ولد فاطمة و کان معیلا مقلاً فقال له‌الرجل انمااوصی‌بهاالرجل لولد فاطمة فقال ابوعبدالله علیه السلام انها لاتقع من‌ولد فاطمة وهی تقع من‌هذا الرجل وله عیال» وجد داعی السید الامجد میرسید احمدعلیه‌الرحمة حاشیهٔ‌دراین‌حدیث‌باین‌نحو قلمی‌نموده‌اند «ای‌لایمکن اعطاءذلك المال لکل واحد منهم فیکون ذلك لبیان المصرف ، وازاین عبارت حدیث تعمیم ظاهروبیّن است‌پس ایشان تفضیل عظیم دارند که حضرت خضر علیه السلام بعنوان عموم ایشان‌را دعا کرده‌است .

وشیخ ابوجعفرطوسی‌رحمه‌الله درمصباح‌درذکرتعقیب صلوة عصربعداز سجدهٔ شکروشیخ ابراهیم‌بن علی‌الجباعی الشهیربکفعمی درجنة الامان الواقیة درذکر تعقیب‌صلوة عصر بعداز سجده‌شکرایرادنموده‌اند باین‌عبارت: «ثم‌تدعوبدعاءالفراغ من‌الصلوة والتعقیب» ودرآخرآن‌دعا واقع است «وصل‌علی‌الائمة من‌اهل‌بیت نبیك ائمة الهدی واعلام الدین ائمةالمعصومین وصل علی ذریة نبیك صلی الله علیه وآله وازاین‌دعانیز بعدازصلوة برائمه (ع) صلوةبرذریه‌صریحا مستفاد ومفهوم میشود ودر خاتمهٔ دعاء کامل معروف بدعاء حریق واقع‌است اللهم صل‌علی محمد واهل بیته الطیبین و علی اصحابه المنتجبین وعلی ازواجه المطهرات وعلی ذریةمحمد» .

وایضا درمصباح کبیرشیخ طوسی قدس‌الله نفسه القدوسی درآخر صلواتی که بعدازتسبیح هرروز ازشهررمضان المبارك نقل‌شده وارداست بعدازصلوة برائمه‌هر یك باسمه (ع) «اللهم صل‌علی القاسم والطاهر ابنی نبیك اللهم صل‌علی رقیة بنت نبیك و العن من آذی نبیك فیها اللهم‌صل علی امکلثوم بنت‌نبیك والعن‌من‌آذی نبیك فیها اللهم صل علی ذریة نبیك اللهم اخلف نبیك فی اهل بیته اللهم مکن لهم فی‌الارض اللهم اجعلنا من‌عددهم ومددهم وانصارهم‌علی الحق‌فی‌السروالعلانیة اللهم اطلب بذحلهم ووترهم ودمائهم وکف‌عنا وعنهم وعن‌کل مؤمن‌ومؤمنة بأس کل‌باغ و طاغ وجبارو کل‌دابة انت اخذ بنا صیتها انك اشد بأسا واشدّ تنکیلا .

وسید علی‌بن طاوس در کتاب مهج‌الدعوات باسانید خودازحضرت امام‌رضا

علیه السلام دررقعة الجیب باین‌عبارت ایرادنموده «عونةلکل شیء بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم بسم‌الله اخسئوا فیها ولاتکلمون»تاعبارت« و الله یطل‌علیکم بمنعة نبی الله وبمنع ذریته واهل‌بیته » ودر کتاب منهاج الصلاح ازعلامه رحمه‌الله این‌دعا واردشده و نیز ازعلامه‌رحمه‌الله‌در کتاب‌مذکور ازدعاءسمات وسایر کتب ادعیه ایرادشده«وبارکت لحبیبك محمد صلی الله علیه وآله وعترته وذریته‌وامته«انتهی» ودرزیارت مشهوره مسطوره‌درجمیع کتب مزار واقع است «اللهم فاستجب دعائی واقبل ثنائی واجمع بینی‌وبین‌اولیائی بحق‌محمد وعلی وفاطمة والحسن والحسین‌آبائی» .

و گفته است سید عبدالکریم بن طاوس در باب رابع کتاب فرحة الغری بعد از ایراد اینفقرات « اقول اذا کان الزایر علویا فاطمیا جاز ان یقول آبائی و الاّ فلیقل ساداتی » و لم یورد الطوسی هذه اللفظة فی‌مصباحه « انتهی »

سند نهم

در تقدمهٔ کتاب تقویم الا یمان‌جد داعی شمس الخا فقین وثالث‌المعلمین میرمحمد باقر داماد الحسینی‌قده‌نقل‌نموده اند از امالی‌ابن بابویه رحمه الله و در کتاب‌بلال غلة المطالب و شفاء علة المارب فی‌مناقب‌اسدالله الغالب علی‌بن ابیطالب علیه السلام نیز همین حدیث مذکور است بطرق متواتره از کمل مشایخ عامة باین نحو « عن صفوان الجمال عن مولینا الصادق‌جعفربن محمد صلوات الله و سلامه علیهما عن ابیه عن ام سلمة زوجة النبی صلی الله علیه وآله انها قالت اقرأنی رسول الله‌صلی‌الله علیه وآله لایستوی اصحاب النار و اصحاب الجنة الایة فقلت یا رسول‌الله من اصحاب النار فقال مبغضوا علی و ذریته و منقصوهم فقلت یا رسول الله فمن الفائزون منهم قال شیعة علی هم الفائزون » یعنی ام سلمة زوجه نبی صلی الله علیه وآله گفت قرائت نمود بمن رسول صلی الله علیه وآله آیهٔ « لا یستوی اصحاب النار و اصحاب الجنة » را تا آخر پس گفتم یا رسول الله کیست اصحاب نار فرمود : جمعی که بغض و عداوت علی و ذریه او را داشته باشند و یا نسبت نقصی بایشان دهند که مستلزم اهانت و منافی جلالت قدر ایشان باشد پس گفتم یا رسول الله کیستند فایز ان از ایشان فرمود شیعهٔ علی فائزان و فیروز یافتگانند

و مؤيد بعضى از احكام حديث مسطوراست اينحديث :« قال صلى الله عليه و آله من كذب متعمداً عذبه الله تعالى و من باع حرا عذبه الله تعالى و من ابغض ذريتى عذبه الله تعالى ، و فى كتاب الامالى و التوحيد و عيون اخبار الرضا للصدوق و الاحتجاج للشيخ الطبرسى قدس الله تعالى نفوسهما القدوسى فى حديث طويل فيهاما موضع الحاجة منه انه قال النبى صلى الله عليه و آله : من ابغض اهل بيتى و عترتى لم يرنى ولم اره يوم القيامة و قال صلى الله عليه و آله ان فيكم من لا يرانى بعد ان يفارقنى » و ازاين احاديث ظاهر است كه بغض باايشان موجب عدم وصول بشفاعت شفيع المذنبين است در روز قيامت

سنة دهم

در كتاب من لايحضره الفقيه كه از كتب معتبرۀ شيعۀ واز جمله كتب اربعه حديث و تاليف شيخ صدوق ابن بابويه قمي رحمة الله عليه است كه بدعاى حضرت صاحب الزمان صلوات الله و سلامه عليه متولد شده و شرط نموده در اول كتاب ميان خود و خداى تعالى كه حديثى كه نزداو صحيح باشد در اينكتاب ايرادنمايد وعلماء شيعه رضوان الله تعالى عليهم مراسيل اين كتاب رابمنزلۀ مسانيد دانسته‌اند يعني حديثى كه در اين كتاب بى سند نقل شده بمنزله آنست كه با سند باشددر اعتبار و صحت خصوصا هر گاه بلفظ قال مذكور شده باشد يا آنكه فعل امر در لفظ حديث مذكور باشد چنانچه جدداعى ثالث المعلمين مير محمد باقر الداماد الحسينى قدس سره در حاشيه كتاب مذكور تصريح باينمراتب كرده است ايراد نموده شيخ جليل در كتاب مسطورباب ثواب اصطناع المعروف الى العلوية يعنى اين باب با بيست در بيان ثواب نيكوئى كردن بجمعى كه منسوب بحضرت على بن ابيطالب عليه السلام باعتبار نسب باشند «قال رسول الله صلى الله عليه و آله من صنع الى احد من اهل بيتى يدا كافيته يوم القيامة و قال عليه السلام انى شافع يوم القيامة لاربعة اصناف و لو جاؤا بذنوب اهل الدنيا رجل نصر ذريتى و رجل بذل ماله لذريتى عند الضيق و رجل احب ذريتى باللسان و القلب ورجل سعي فى حوائج ذريتى اذاطّردوااو شرّدوا

يعنى فرموده است رسول خدا صلى الله عليه و آله كه كسيكه بكند بيكى از اهلبيت من نيكوئى و احسانى مكافات او با منست در روز قيامت و فرمود آنحضرت

صلی الله علیه و آله و سلم بدرستیکه من شفیع میشوم در روز قیامت از برای چهار صنف از مردم اگر چه بگناهان اهل دنیا آمده باشند مردیکه یاری نماید ذریهٔ مرا و مردیکه ببخشد مال خودرا بذریهٔ من دروقت تنگدستی و مردیکه دوست دارد ذریهٔ مرا بزبان و دل و مردیکه سعی در حاجتهای ذریهٔ من کند هر گاه ایشان دور کرده شوند از دیار خود یا آنکه بیکس و تنها باشند بجهت آنکه طرد درلغة بمعنی راندن و دور کردن و اخراج نمودن آمده وتشرید بمعنی بر هم زدن جمعیت آمده مثل قوله تعالی **فشرد بهم من خلفهم** و مفسرین گفتند ای فرّق وبدّد جمعهم واحتمال دارد که تردید از راوی باشد یعنی راوی گوید که بخا طرندارم که آنحضرت بلفظ طردوا فرموده‌اند یا شرّد واو در باب ثواب احسان وبذل مال بآل وذرّیهٔ رسول الله صلی الله علیه و آله احادیث بسیار وارد است

از آنجمله در رسالهٔ رئیس المحدثین مولانا محمد باقر المجلسی روح الله روحه القدوسی در رسالهٔ که درترجمه بعضی از احادیث شریف که در کیفیة سلوك ولاة عدل باکافة عباد که و دایع رب الا ربابند باین عبارات بیان نموده که بسند معتبر منقولست از عبدالله بن سلیمان که گفت در خدمت حضرت امام جعفر صادق علیه السلام بودم که ملازم عبدالله نجاشی بنزد آنحضرت علیه السلام آمدوسلام کردونامهٔ نجاشی را آورد وبآنحضرت داد چون نامه را گشود نوشته بود **بسم الرحمن الرحیم** من مبتلا گردیده‌ام بحکومت اهواز ومستدعیم که آقای من ومولای من حدّی چند برای من بیان فرماید که بدانم که چه چیزمرا در این عمل بحق تعالی ورسول او صلی الله علیه و آله نزدیك میگرداند ومرا بچه نحو باید سلوك کرد وزکوة مال خود را بکه بدهم وبر که اعتماد نمایم ورازخود را بکه سپارم که شاید حق تعالی ببرکت هدایت تو مرا از عقوبت خود نجات بخشد بدرستی که توئی حجت خداوند عالمیان در میان عباد وامین خدا دربلاد و پیوسته نعمت الهی بر توفایض باد عبدالله بن سلیمان گفت که حضرت درجواب اونوشت **بسم الله الرحمن الرحیم** جناب ایزدی ترا حفظ نماید باحسان خود ولطف نماید بتو بامتنان خود وحمایت نماید تورا برعایت خود بدرستی که همه امور در تحت قدرت اواست امابعد آمد

بسوی من رسول تو بانامه که ارسال نموده بودی نامه را خواندم ومقصود تورا فهمیدم نوشته بودی که بحکومت اهواز مبتلا شدهٔ ازاین خبرهم شادشدم وهم اندوهناك گردیدم اما شادی من بجهت آنست که شاید حق تعالی بسبب تو فریادرسی نماید مضطر ترسانی را از آل محمد صلی الله علیه و آله وذلیل ایشان را بسبب توعزیز گرداند وبرهنهٔ ایشانرا بسبب تو بپوشاند و ضعیف ایشان را بتوقوی گرداند وبآب لطف تو آتش جورمخالفان را ازایشان منطفی گرداند واما اندوه من پس کمتر چیزی که برتو میترسم آنست که یکی ازدوستان وشیعیان مارا کار براو تنگ کنی و درهنگام عسرت چیزی ازاوطلب نمائی پس باین سبب بوی حظیره قدس را استشمام ننمائی وبهشت را برخود حرام گردانی و ازاین حدیث حکم برلزوم رعایت سادات آل محمد صلی الله علیه وآله برسلاطین وحکام ثابت است .

ودر کتاب مناقب ابن شهر آشوب ودر کتاب خرایج و جرایح شیخ قطب الدین الراوندی که ازفحول علماء شیعه واسم هرد و دراکثر کتب رجال وفهارس علماء بتوثیق وصلاح وجلال قدر وعظم شان مسطور شده واقع است که هشام بن الحکم گفت کان رجل من ملوك اهل الجبل یاتی الصادق علیه السلام فی حجة کل سنة فینزله ابوعبدالله علیه السلام فی دار من دوره فی المدینة وطال حجه و نزوله فاعطا ابا عبدالله علیه السلام عشرة آلاف درهم لیشتری له داراوخرج الی الحج فلما انصرف قال جعلت فداك اشتریت لی الدار قال نعم واتی بصك فیه **بسم الله الرحمن الرحیم** هذاما اشتری جعفر بن محمد لفلان بن فلان الجبلی اشتری له دارا فی الفردوس حده رسول الله و الحد الثانی امیر المؤمنین و الحد الثالث الحسن بن علی والحد الرابع الحسین بن علی فلما قرأ الرجل ذلك قال قدرضیت جعلنی الله فداك قال فقال ابوعبدالله علیه السلام انی اخذت ذلك المال ففرقته فی ولد الحسن والحسین وارجوا ان یتقبل الله ذلك ویثیبك به الجنة قال فانصرف الرجل الی منزله وکان الصك معه ثم اعتل علة الموت فلماحضرته الوفاة جمع اهله وحلفهم ان یجعلوا الصك معه ففعلوا ذلك فلما اصبحوا القوم غدوا الی قبره فوجدوا الصك علی ظهر القبر مکتوبا علیه وفی لی والله (ولی الله خ ل) جعفر بن محمد بماقال

یعنی هشام بن الحکم گفت که بود مردی ازپادشاهان اهل جبل که میآمد نزد

امام جعفر صادق عليه السلام در وقت حج رفتنش هرسال پس فرودمی آورد آن حضرت او را درخانهٔ از خانهای خود در شهر مدینه ومدت مدیدی کشید حج ونزول او در خانهٔ حضرت ابی عبدالله عليه السلام پس داد بحضرت ابی عبدالله عليه السلام ده هزار درهم بجهة آنکه بخرد آنحضرت عليه السلام از برای او خانهٔ و رفت بحج چون منصرف شد گفت جان من فدای توباشد آیا خریدی ازبرای من خانه ای که استدعا نموده بودم آنحضرت عليه السلام فرمودبلی وداد باو قبالهٔ که درآن نوشته بود **بسم الله الرحمن الرحيم** این مکتوب مبایعهٔ جعفر بن محمد است از برای فلان بن فلان جبلی که خریده است از برای او خانهٔ را در بهشت که حد اوّل آنخانه رسول الله صلى الله عليه وآله است وحد ثانی امیرالمؤمنین (ع) وحد ثالث حضرت امام حسن بن علی بن ابی طالب عليه السلام وحدرابع آن حضرت امام حسین بن علی بن ابی طالب عليه السلام پس چون خواند آنمرد نوشته را گفت بتحقیق که راضی شدم بگرداند خدای تعالی مرا فدای تو گفت راوی پس فرمود حضرت ابی عبدالله عليه السلام بتحقیق که من گرفتم آنمال را پس قسمت نمودم درمیان اولاد امام حسن وامام حسین عليهما السلام وامید وارم که قبول کند خدای تعالی اینرا وعوض بدهد بتو بسبب این بهشت را گفت راوی که پس برگشت آنمرد بمنزل خود وقبالهٔ مرقومه باا و بود بعدازآن بیمار شد بمرض موت وچون نزدیک شد وفات ارجمع نمود اهل خودرا وقسم داد ایشانرا که قبالهرا باا و درقبردفن نمایند وچنین کردند چون صبح روزدیگر شد درآن وقت قوم او برسرقبرش حاضر شدند یافتند قبالهرا برسرقبر ونوشته شده بود برپشت او که وفا کرد برای من والله جعفر بن محمد بانچه گفته بود وبنابرنسخه دیگر وفا کرد ولیّ خدا حضرت امام جعفر صادق عليه السلام بگفته خود ، ومخفی نماناد که هردرهمی شصت وسه دینار عجمیست ازعباسی نه دانگی ومجموع آنچه داده بود پادشاه جبل بجهة شرای خانه موافق حساب حال شصت وسه تومان تبریزی میشود .

ومما يناسب هذه الحكاية ماوردفى كتاب زهر الربيع لبعض اجلة السادات من المعاصرين اتم الله نعمته عليه وفد على ابى دلف عشرة من اولاد على بن ابيطالب عليه السلام فى العلة التى مات فيها فاقاموا اياما لايؤذن لهم لشدة مرضه فافاق يوما فقال

لخادمه بشرقلبی تحدثنی ان بالباب قوماً لهم الینا حوائج فادخلهم علی فاول من دخل علیه آل علی بن ابیطالب و ابتدأ بالکلام منهم رجل من ولد جعفر الطیار فقال اصلحك الله انامن اهل بیت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم وقدحطمتنا المصائب واجحفت بنا النوائب فان رأیت ان تجبر کسیرا وتغنی فقیرالا یملك قطمیرا فقال للخادم خذبی و اجلسنی ثم دعا بدواة و قرطاس وقال لیکتب کل واحد منکم بیده انه قبض منی الف دینار فلما ان کتبنا وضعنا الرقاع بین یدیه فقال لخادمه علی بالمال فوزن لکل واحد منا الف دینار ثم قال لخادمه یابشر اذا انا مت فادرج هذه الرقاع فی کفنی فاذا لقیت محمداً صلی الله علیه وآله فی القیامة کانت حجة لی انی اغنیت عشرة من ولده یاغلام ادفع لکل واحد منهم الف درهم ینفقها فی طریقه حتی لاینفق مما اعطیناه شیئاحتی یصل الی موضعه فاخذناها وانصرفنا ثم مات رحمه الله اقول ونظیرهذه الحکایة ان العالم الزاهد المولی احمد الاردبیلی قدس الله روحه کان من سکان مشهدمولانا امیرالمؤمنین فکتب کتابة الی السلطان الاعظم الشاه طهماسب انارالله برهانه علی یدی رجل من العلویین یذکر فیه شدة الزمان علیه وخاطب الشاه الاعظم بالاخوة و الصداقة فلما بلغه الکتاب وقرأه بعدان قام اجلالا له امر لذلك السید بمااغناه وقال لبعض خدمه علی بکفنی فاحضره ووضع الکتابة فیه وقال اذا وضعتمونی فی القبر فلتکن هذه الرقعة تحت رأسی لاحتج بها علی الملکین منکر ونکیر بان المولی احمد قبلنی اخاله فتکون سبب نجاتی وفعل الخادم ماامره بعدالموت .

مضمون این حکایت که ازابی دلف نقل شده که نسبت بده نفرازاولاد علی بن ابیطالب که ازراه اضطرار وعسرت وتلخی عشرت نزد اوشتافته بودند احسان نموده وهریك راهزار اشرفی وهزاردرهم داده وقبض ایصال ازایشان اخذ ومقرر نموده است که قبوض را در کفن اوبگذارند که هر گاه حضرت محمد صلی الله علیه وآله را دریابد اینقبوض حجت باشد که ده نفر از اولاد آنسرور را دردار دنیاغنی نموده پس بفیوض کثیره رسیده باعث رستگاری اوشود وقریب بمضمون فوق است و مستفاد میشود که این طریقه وضبط این نوشتها باخود در قبر مستمر بوده است واز اینکلام که بعضی از اولاد جعفرطیار علیه السلام گفت که انامن اهل بیت رسول الله صلی الله علیه وآله که بمطلق بنی هاشم

اطلاق اهل بیت رسول‌الله ﷺ میشده و از حکایت ثانی که نسبت بنواب جمجاه جنت مکان رونموده که اورع المجتهدین ملااحمد رحمه الله تعالی بجهت شخصی از سادات علوی که معسر بوده سفارشی نوشته بودند وآنجناب رابلفظ اخوةیادنموده آنجمجاه آن علوی رابعد ازآنکه ازغنی وثروة صاحب جاه نمود امر بضبط نوشته مرقومه در کفن خود فرمودند که بعداز فوت در زیر سر او گذارند بجهت حجت نمودن برمنکر ونکیرنیز مستفادمیشود که استمرار اینطریقه مرضیه وآنچه مرقوم شده باعث اعتضاد وقوت اینمعنی میگردد که دست بدست دستورسابقین ولاحقین ازائمه (ع) وسلاطین ومجتهدین سلف وخلف است احترام ذریه واقارب آنسرور وباین حد جد وجهد دررعایت ذریه واقارب رسول‌الله ﷺ مینموده‌اند ومن بعد نیز انشاءالله العزیز طریقه اطوار حسنه سلاطین جنت مکان واکرام ایشان باسادات و علماء در ذیل خاتمه کتاب ومتعلقات آن مذکور میشودومؤلف کتاب مقامات النجاةحکایت پادشاه جبلی که سابقاً مذکور شد ایراد نموده وبعدازآن ذکرنموده‌است که«اقول لاتظن ان هذا مخصوص بذلك الجبلی بان‌الامام ؈ اشتری له تلك‌الد اربل هو عام الی‌یوم القیمة لمن‌اراد ان‌یشتری تلك الدار بهذه الدار .

وازاین عبارت مستفادمیشود که‌هراحدی‌میتواند بسبب احسان وجودجبلی خود نسبت بذریه رسالت مثل پادشاه جبلی خانهٔ دربهشت‌ابتیاع‌نماید وحکایت‌ابی دلف، درتاریخ ابن خلکان درحرف القاف درترجمهٔ ابی‌دلف العجلی که قاسم بن عیسی‌است مذکور است مجملا ازاین اخبار مستفاد میشود که‌اعانت ایشان‌موجب اجرعظیم وثواب جسیم است وازبعضی احادیث مستفاد میگردد که‌ملائکه نیزمعین دراعمال ایشان میباشندچنانچه ایراد نموده ابن‌شهرآشوب در کتاب مناقب‌خود ابوعلی‌الصولی فی‌اخبار فاطمه وابوالسعادات فی فضایل العترة بالاسناد عن ابی ذر الغفاری قال‌بعثنی النبی علیه‌وآله السلام ادعوا علیا فاتیت بیته ونادیته فلم‌یجبنی فاخبرت النبی علیه وآله‌السلام‌فقال عدالیه فانه‌فی‌البیت فاتیت ودخلت علیه‌فرأیت الرحی تطحن ولااحد عندها فقلت لعلی النبی ﷺ یدعوك فخرج متوشحا حتی اتی‌النبی ﷺ فاخبرت النبی ﷺ بمارأیت فقال یااباذرلاتعجب فان لله ملائکة

سیاحون فی‌الارض موکلون بمعونة آل‌محمد ، ودربعضی نسخ وارداست‌درآخرحدیث‌الی یوم‌القیمة یعنی یاری میکنند این‌ملائکه آل محمد صلی الله علیه وآله راتا روزقیامت .

سندیازدهم

درباب مذکور از کتاب مرقوم ابن‌بابویه رحمه‌الله‌نقل‌نموده قال‌الصادق علیه السلام اذاکان یوم‌القیامة نادی مناد ایها‌الخلایق انصتوا فان‌محمدا یکلمکم فتنصت الخلایق فیقوم النبی صلی الله علیه وآله فیقول یامعشرالخلایق من‌کان له عندی یداومنة او معروف فیلقم حتی‌اکافیه فیقولون بآبائنا وامهاتنا وای‌ّید وای منة وای معروف‌لنا بل‌الیدوالمنة والمعروف لله ولرسوله علی جمیع الخلایق فیقول لهم‌بل‌من آوی‌احداً من‌اهل بیتی اوبرهم او کساهم من عری اواشبع جایعهم فلیقم حتی‌اکافیه فیقوم اناس قدفعلوا ذلك فیأتی النداء من‌عندالله یامحمد یاحبیبی قدجعلت مکافاتهم الیك فاسکنهم من‌الجنة حیث شئت قال فیسکنهم فی‌الوسیلة‌حیث‌لا یحجبون عن‌محمدواهل بیته صلوات‌الله وسلامه علیهم اجمعین» .

یعنی گفت حضرت امام جعفر صادق علیه السلام که هرگاه روزقیامت شود نداکند نداکننده‌ٔ که ایخلایق گوش کنید وساکت‌شوید که‌محمد صلی الله علیه وآله باشماسخن‌میگویدپس ساکت شوندخلایق پس‌قائم شود پیغمبر صلی الله علیه وآله وبگویدایگروه مردمان‌هرکس‌را که‌بوده‌باشد نزد من‌حقی ازعطا نمودن یاامریکه‌سبب‌منت گذاشتن باشدیااحسان ونیکوئی کرده باشد بمن‌پس برخیزد تاآنکه تدارك ومکافات اورابعمل آورم پس‌بگویند مردمان که‌پدران‌و مادران مافدای توباشند یارسول‌الله‌چه‌عطاوچه منت وچه‌احسان مارا برتوهست‌بلکه عطاومنت‌و نیکوئی مرخدای‌راست و رسولخدارا برجمیع خلایق پس‌بگوید حضرت رسول صلی الله علیه وآله بلی کسی که منزل‌داده باشدیکی ازاهل‌بیت مرایاآنکه نیکوئی کرده باشد باایشان یااینکه پوشانیده‌باشدایشانرا ازعریانی یاآنکه سیرکرده‌باشد گرسنهٔ ایشانرا پس برخیزد تاآنکه تدارك‌نمایم اورا پس برخیزند جمعی که این‌اعمال کرده باشند پس‌بیاید ازجانب خدای تعالی ندائی که ایمحمد ایحبیب من بتحقیق که گردانیدم مکافات‌ایشان‌رابتو‌پس‌ساکن کن‌ایشانرادربهشت هرجا که خواهی حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود که‌پس

ساکن سازد حضرت رسول ﷺ ایشانرا در وسیله در موضعی که حجابی نباشد میان ایشان و حضرت رسول و اهل بیت آنحضرت صلوات الله وسلامه علیهم اجمعین .

اما بیان وسیله در منهاج الصفوی جد داعی اعنی السید المحقق الامجد میر سید احمد رحمه الله نقل نموده باین عبارت که در امالی صدوق واقع است «حدثنا ابی رضی الله عنه قال حدثنا سعد بن عبدالله قال حدثنا محمد بن یحیی قال حدثنا العباس بن معروف قال حدثنا ابو حفص العبدی عن ابی هرون العبدی عن ابی سعید الخدری قال قال رسول الله ﷺ اذا سألتم الله عزوجل فاسئلوه لی الوسیلة یعنی آنحضرت فرمودند که هرگاه از حق تعالی چیزی طلبید بواسطه من وسیلت را طلب نمائید فسئلت النبی ﷺ عن الوسیلة فقال هی درجتی فی الجنة وهی الف مرقاة مابین المرقاة الی المرقاة مسیر الفرس الجواد شهرا وهی مابین مرقاه جوهر الی مرقاة زبرجد ومرقاة یاقوت الی مرقاة ذهب الی مرقاة فضة فیؤتی بها یوم القیامة حتی تنصب مع درجة النبیین فهی فی درجة النبیین کالقمر بین الکواکب فلا یبقی یومئذ نبی ولا صدیق ولا شهید الا قال طوبی لمن کانت هذه الدرجة درجته فیأتی النداء من عندالله عزوجل یسمع النبیین و جمیع الخلق هذه درجة محمد فاقبل وانا یومئذ متزر بریطة من نور علیّ تاج الملك و اکلیل الکرامة وعلی بن ابی طالب امامی وبیده لوائی وهو لواء الحمد مکتوب علیه لا اله الا الله هم الفائزون بالله واذا مررنا بالنبیین قالوا هذان ملکان مقربان لم نعرفهما ولم نرهما واذا مررنا بالملائکة قالوا هذان سیدا مرسلین حتی اعلو تلك الدرجة وعلی یتبعنی حتی اذا صرت فی اعلی درجة منها وعلیّ اسفل منی بدرجة فلا یبقی یومئذ نبی ولا صدیق ولا شهید الا قال طوبی لهذین العبدین ما اکرمهما علی الله فیأتی النداء من قبل الله تعالی جل جلاله یسمع النبیین والصدیقین والشهداء والمؤمنین هذا حبیبی محمد وهذا ولیی علی طوبی لمن احبه وویل لمن ابغضه و کذب علیه ثم قال رسول الله ﷺ فلا یبقی یومئذ احد احبك یاعلی الا استروح الی هذا الکلام وابیض وجهه وفرح به قلبه ولا یبقی احد ممن عاداك اونصب لك حربا اوجحدلك حقا الا اسود وجهه و اضطربت قدماه فبینما انا کذلك اذا ملکان قداقبلا الیّ اما احدهما فرضوان خازن الجنة واما الاخر فمالك خازن النار فیدنو رضوان فیقول السلام علیك یا احمد

فاقول السلام علیك ایها الملك فمن انت فما احسن وجهك و اطیب ریحك فیقول انا رضوان خازن الجنة و هذه مفاتیح الجنة بعث بها الیك رب العزة فخذها یا احمد فاقول قدقبلت ذلك من ربی وله الحمد علی ما فضلنی به ثم ادفعها الی اخی علی بن ابی طالب ثم یرجع رضوان ویدنو مالك فیقول السلام علیك یا احمد فاقول السلام علیك ایها الملك فمن انت فما اقبح وجهك وانكر رؤیتك فیقول انا مالك خازن النار و هذه مقالید بعث بها الیك رب العزة فخذها یا احمد فاقول قدقبلت ذلك من ربی فله الحمد علی ما فضلنی به ثم ادفعها الی اخی علی بن ابی طالب علیه السلام ثم یرجع مالك فیقبل علیّ ومعه مفاتیح الجنة ومقالید النار حتی یقف علی عجزة جهنم وقدتطایر شررها وعلا زفیرها واشتدحرها وعلی آخذ بزمامها فیقول له جهنم جزنی یاعلی فقداطفأ نورك لهبی فیقول لها علي قری یاجهنم خذی هذا واترکی هذا خذی هذا عدوی واترکی هذا ولیی فلجهنم یومئذ اشد مطاوعة لعلی من غلام احدکم لصاحبه فان شاء یذهبها یمنة وان شاء یذهبها یسرة ولجهنم یومئذ اشد مطاوعة لعلی فیما یامرها به من جمیع الخلایق وصلی الله علی محمد و آله .

یعنی راوی گفت پرسیدم آنحضرت را از وسیله فرمودند که درجهٔ من است در بهشت وآن هزار پایه است ومیان هرپایه تاپایه مقدار مسافت یکما هست که اسبی بدو قطع آن نماید واین مسافت مابین مرقاتیست که جوهر است تامرقاتی که پایه زبرجد است وازمرقاة یعنی پایه یاقوت تابمرقاة طلا و تا بمرقاة نقره باین مسافت است پس در روزقیامت این درجه بادرجه های سایر پیغمبر ان نصب کرده میشود پس این درجه در میان درجه های پیغمبران بمنزلهٔ ماهست میان ستارگان پس پیغمبری وصدیقی وشهیدی نمیماند درآن روز مگرمیگوید خوشا حال کسی که این درجه درجهٔ اواست پس ندائی ازجانب الله تعالی بیاید که بشنواند پیغمبران و جمیع خلق راکه این درجه درجهٔ محمد است صلی الله علیه وآله پس آیم آن روزوپوشیده باشم جامهٔ ازنور وبرسرم تاج سلطنت واکلیل کرامت بوده باشد وعلی بن ابی طالب پیشاپیش منست وخواهد بود بدستش علم من که علم حمد است که در آن علم نوشته شده است لا اله الا الله تاآخر و هرگاه بگذریم بپیغمبران گویند این دو کس فرشته

مقربند که ما ایشان‌را نشناخته‌ونديده‌بوديم‌وبملئکه‌که بگذریم گویند این‌دو کس بهترین‌انبیای مرسلندتاآنکه بالای آن درجه‌روم‌وعلی‌درپی‌من‌باشد تاآنکه بمرتبه اعلای آن‌درجه‌برسم‌وعلی‌در پائین‌من‌بیکدرجه‌باشد پس‌نماند در آن‌روز پیغمبری‌ونه صدیقی ونه شهیدی‌مگرآنکه بگویدخوشا حال‌این‌دوبنده چه کرامت‌است ایشان را برجناب الله تعالی پس‌بیاید ندائی ازجانب خدای‌جلیل‌بزرگوار که‌بشنواند آن صدارابه پیغمبران‌وصدیقان وشهیدان‌ومؤمنان که این‌دوست من‌است‌محمد واین‌ولی من است علی‌خوشا حال کسی که دوست‌دارد اورا ووای بر کسی که‌دشمن داردا‌ورا ودروغی‌براو بندد‌و بعدازآن فرمود رسولخدا ﷺ پس‌نماندآن‌روز احدی که‌دوست داشته باشدترا ای‌علی‌مگراینکه روح‌وراحت واستراحت یابد ازاینکلام‌وسفیدشود روی‌اووخوشحال گردد‌باین‌سبب‌دل‌او ونماندا‌حدی ازاعدای‌تویاآنکه‌باتو نصب‌جنك نموده‌است‌یاانکار کرده‌است‌ازبرای توحقی‌را مگرآنکه‌سیاه‌شود‌روی‌او ومضطرب شود‌هردوقدم او پس دراین‌حالت که‌مراهست رو کنند دوملك بجانب من‌احد ایشان رضوان خزینه دار بهشت است و دیگری مالك خزینه دار دوزخ پس پیش‌آید رضوان‌وبگوید السلام‌علیك یااحمدپس‌بگویم‌من‌السلام‌علیك ای‌ملك کیستی توچه خوبست‌روی تو وچه خوش‌است بوی‌تو پس‌بگوید من‌رضوان نگاه‌دارنده بهشتم و اینها کلیدهای بهشت‌است که فرستاده است بنزدتو پرورد گار عزیز پس بگیر ای‌احمد بگویم من بتحقیق که قبول‌نمودم آنچه فرستاده است پروردگار خودم و مختص اواست ثناوستایش بآن کرامتی که مرا زیادتی داده است بآن کرامت بعداز قبول‌نمودن‌آن بدهم آن کلیدهارا ببرادرخودم علی‌بن‌ابی‌طالب بعدازآن بر گردد رضوان وپیش آید مالك که بدست اواست جهنم پس‌بگوید السلام‌علیك یا احمد بگویم السلام علیك‌ای‌ملك کیستی‌تو چه قبیح است روی‌تو چه منکر است‌دیدن توپس‌بگوید مالك من‌خزانه دار آتش‌جهنم واینها کلیدهای آتش است فرستاده اینهارا بسوی‌تو پروردگار عزیزپس بگیر اینهارا ای احمد پس بگویم بتحقیق قبول کردم این‌را از پروردگار خودم پس مر خدااست سپاس برآنچه تفضیل داده است مرا بآن پس‌بعد ازآن بدهم آنکلیدهارا ببرادر خودم‌علی بن ابی‌طالب علیه‌السلام

بعداز آن بر گردد مالك خازن جهنم پس متوجه شود علی بن ابی طالب علیه السلام وبا او باشد کلید های بهشت ودوزخ تا آنکه بایستد در دنباله جهنم وبتحقیق بپرد وجهنده باشد شرارههای او وبلند باشد صدای زبانه او وشدید باشد حرارت او وعلی گرفته باشد مهار جهنم را پس بگوید جهنم اورا که بگذر ازمن ای علی بتحقیق که فرونشانید نور جمال تو زبانه آتش مرا پس بگوید مر اورا علی علیه السلام قرار گیر ای جهنم وبگیر این را وبگذار اورا بگیر این را که عدو منست وبگذار اورا که دوست منست پس بخدا قسم که جهنم را در آنروز زیاده است اطاعت کردن مر علی را ازغلام یکی ازشما نسبت بصاحبش اگر خواهد علی میبرد جهنم را بجانب راست واگر میخواهد علی میبرد جهنم را بجانب چپ وباین نحو فرمان او می برد وقسم بخدا که جهنم را آنروز زیاده است اطاعت نسبت بعلی در آنچه امر کند اورا بآن از جمیع خلایق وصلوات بر محمد وآل محمد باد .

ودر تفاسیر مسطوراست که از حضرت امام محمد باقر علیه السلام مرویست در تفسیر آیهٔ کریمه **وابتغوا الیه الوسیلة وجاهدوا فی سبیله لعلکم تفلحون** یعنی بطلبید آنچه توسل بدو توان کرد در طلب قرب بحضرت الهی وجهاد کنید در راه او وبا اعداء دین شاید که رستگار شوید بسبب این اعمال که آنحضرت فرمودند که توسل کنید بخدا بطلب رضا یعنی بقضای او راضی باشید وبر بلاء او صبر کنید

اصبغ بن نباته روایت کرده است از امیرالمؤمنین علیه السلام که در بهشت دولؤلؤ است که مقر آن در بهشت است وسقف آن تا ببطنان عرش رسیده است یکی سفید ودیگری زرد وبرهر یکی هفتاد هزار غرفه است آنکه سفید است وسیلهٔ محمد است وآنکه زرد است وسیلهٔ ابراهیم علیه السلام است انس بن مالك از رسولخدا صلی الله علیه وآله روایت کند که وسیله حجابیست میان بنده وخدای وآن حجاب علی بن ابیطالب علیه السلام است چون بندهای باو توسل کند حقتعالی ویرا بآن درجه رساند

زهری روایتکرده که بیمار شدم چنانکه بهلاکت نزدیك رسیدم گفتم که مرا بخدا وسیلتی باید وهیچکس را در عهد خود از علی بن الحسین علیه السلام بهتر نیافتم بنزد او رفتم وگفتم یا بن رسول الله حال من این است که میبینی بر من ببخشای ودر حق

من دعا کن که ازاین مرض شفا یابم واز غم واندوه خلاص شوم وسبب آمرزش من گردد چه من بنزد خدا از تو گرامی تری نمی بینم فرمود که من دعا کنم وتو آمین بگو یاتو دعا کن تامن آمین بگویم گفتم تو دعا کن ومن آمین میگویم آنحضرت دست برداشت و گفت بارخدایا پسر شهاب درمن گریخته است وبمن و پدران من وسیله جسته بحق آن اخلاص که پدران من بجناب عزت تو داشته اند که حاجت اورا روا کن و اورا شفائی کرامت فرما و بروی روزی فراخ گردان و مرتبه اورا در علم رفیع ساز زهری گوید که بخدائی که همه جانها بامر اواست که هرگز بیمار نگشتم و دست تنگ نشدم و هیچ سختی بمن نرسید و امیدوارم که خدای تعالی بمیمنت دعای آنحضرت مرا آمرزیده باشد

سند دوازدهم

در کتاب من لا یحضره الفقیه در مبحث حج واقع است روی ان النظر الی الکعبة عبادة والنظر الی الوالدین عبادة والنظر الی المصحف من غیر قراءة عبادة والنظر الی وجه العالم عبادة والنظر الی آل محمّد ﷺ عبادة یعنی روایت کرده شده است که نگاه کردن بکعبه معظمه عبادتست ونگاه کردن بپدر ومادر عبادت است و نگاه کردن بخط مصحف بدون قرائت عبادتست ونگاه کردن برروی عالم عبادتست ونگاه کردن بآل محمّد ﷺ عبادتست پس از برای نظر کرده ای که هردو وجه روده دناظر درمزرعه اجر بیك نگاه از ثمره ثواب دورویه حاصل برخواهد داشت

سند سیزدهم

درعیون اخبار الرضا علیه السلام ابن بابویه رحمه الله تعالی ایراد فرموده است حدثنا محمّد بن الحسن بن احمد بن الولید قال حدثنا محمّد بن الحسن الصفار عن ابراهیم بن هاشم عن علی بن معبد عن الحسین بن خالد عن ابی الحسن علی بن موسی الرضا علیه السلام قال النظر الی ذریتنا عبادة فقیل له یابن رسول الله النظر الی الائمة منکم عبادة او النظر الی جمیع ذریة النبی ﷺ فقال بل النظر الی جمیع ذریة النبی ﷺ عبادة مالم یفارقوا منهاجه ولم یتلوثوا بالمعاصی و اینحدیث در کتاب بحار الانوار درباب مدح الذریة الطیبة وثواب صلتهم از کتاب امالی صدوق وعیون اوایراد نموده لیکن عبارت مالم یفارقوا منهاجه

ولم یتلوثوا بالمعاصی در امالی نیست

و معنی حدیث این است که حسین بن خالد از حضرت ابی الحسن علی بن موسی الرضا علیه السلام نقل نموده که آنحضرت فرمودند نگاه کردن بر ائمه معصومین (ع) عبادتست یا نگاه کردن بر جمیع ذریهٔ نبی صلی الله علیه و آله عبادتست پس آنحضرت فرمودند بلکه نظر کردن برجمیع ذریهٔ نبی صلی الله علیه و آله عبادتست مادام که از جاده شرع تخلف ننموده‌اند و آمیختهٔ فسوق ومعاصی نشدند یعنی بنحویکه عرفا ایشانرا فاسق گویند و اگر فسوق بی‌مبالات ازایشان ناشی‌شود یا آنکه منظور آن باشد که از طریقهٔ حقه آنحضرت تخلف ننموده‌اند ومکدر ومتغیر ازمعاصی‌دینی نشده‌اند وتغییر درایمان ایشان نشده بجهت آنکه تلوث در لغت بمعنی قبول تکدر و تغیر آمده و اگر بمعنی آلودگی بگناه مطلقا منظور باشد پس عدم تلوث بگناه منحصر در همه معصومین (ع) و یا جمعی از ذریه که بحد بلوغ نرسیده‌اند خواهد بود و عبارت حدیث حمل اول ندارد بجهة آنکه فرمودند بلی النظر الی جمیع ذریة النبی صلی الله علیه و آله عبادة وثانی بعید است (۱) پس توجیه مذکور در اینمقام خالی از صورتی نیست چنانچه مالم یفارقوا منهاجه منهاجیست اینطریقه را نسبت بطبع مستقیم و من بعد نیز مذکور میشود موافق حدیث سلیمان بن جعفر که تا ذریهٔ آنسرور بمذهب حق ائمه اثنی عشر باقیند ایشانرا بادیگران نسبت نیست و این حدیث مبین است اینرا که لفظ آل در حدیث سابق شامل جمیع ذریهٔ حضرت رسول صلی الله علیه و آله هست ومن بعد ایضا حدیث صریح که لفظ آل شامل جمیع ذریهٔ رسول‌الله (ص) هست مذکور میشود و در کتاب تحفهٔ شاهی اینحدیث ایراد و مفارقت از منهاج حمل بر خروج از دین و تلوث بمعاصی حمل بر کبایر شده پس ظاهر است که اطفال و صغار بقرینه کبایر که با کبار است بنابر اینحمل نیز خارج خواهند بود

(۱) وجه بعد وعدم بلوغ و نارسائی این معنی نسبت بخصوص اطفال از عبارت حدیث که فرمودند بل النظر الی جمیع ذریة النبی (ص) و عبارة مالم یفارقوا منهاجه معلوم است بجهة آنکه لفظ جمیع را تخصیص باین بعض و وقتی خاص دادن با وجود آنکه نسبت باطفال سیماقدرت از مفارقت طریقه و منهاج میسر نیست بعید است وهمچنین تلوث بمعاصی پس در یك ماده باید که احتمال تحقیق و تحقق این امور رود «منه ره»

و فی کتاب الاسرار فی امامة الائمة الاطهار و قد یسمی بکتاب مناقب الطاهرین تالیف الشیخ الفاضل حسن بن علی الطبری مؤلف الکامل البهائی رحمه‌الله روی المخالفون منهم العجلی ذکر فی نکته ان النبی ﷺ قال النظر الی وجه علیّ عبادة عندنا و عن ابی امامة قال قال رسول الله ﷺ من نظر الی علی کتب الله له بها الف الف حسنة و محی عنه الف الف سیئة و رفع له بها خمسمائة درجة و من انظر الی احد اولاد الحسن والحسین (ع) کتب الله له بها مائة حسنة ومحی عنه بها مائة سیئة و رفع له مائة درجة ، و از ذکر اولاد حضرت امام حسن علیه‌السلام تعمیم حکم مستفاد میشود کما لا یخفی علی ذوی الانظار الصحیحة ، و در سند پنجاه و سیم احادیث در باب زیارت مطلق ذریه و بنی هاشم مذکور خواهد شد که باین سند مربوط است

سند چهاردهم

عروة الاسلام فی الاولین و الاخرین شیخ الدین و رئیس المحدثین ابوجعفر محمد بن یعقوب الکلینی رحمة الله علیه درحدیث شب معراج که در باب نوادر ازاصول کتاب کافی است ایراد نموده « ثم اوحی الیه یا محمد صل علی نفسك و علی اهل بیتك فقال صلی الله علیّ وعلی اهل بیتی و قد فعل ثم التفت فاذا بصفوف من الملائکة والمرسلین و النبیین فقیل یا محمد سلم علیهم فقال السلام علیکم و رحمة الله وبرکاته فاوحی الله الیه ان انّ السلام والتحیة و الرحمة و البرکات انت و ذریتك » یعنی بعد از مراتب مذکوره که در سابق حدیث گذشته است وحی فرستاد خدای تعالی بسوی حضرت رسول ﷺ که ای محمد صلوات بفرست بر نفس خودت و اهلبیت پس گفت صلوات خدا بر من و بر اهل بیت من و خدایتعالی چنان کرد که مقصود من بود بعد از آن ملتفت شد پس ناگاه دید از صفوف ملائکه و مرسلین و نبیین را پس کسی باو گفت ای محمد سلام کن بر ایشان پس گفت السلام علیکم و رحمة الله و برکاته پس وحی فرستاد باو خدای تعالی بدرستیکه سلام و تحیت و رحمت و برکات تو و ذریهٔ تواند وبنابر نسخه دیگر که عوض لفظ ان السلام انا السلام واقع شده معنی حدیث آنست که منم سلام و تحیت و رحمت و برکات توئی و ذریه تواند هرگاه خدای

تعالی ذریهٔ رسول خود را تحیت و رحمت و برکات فرموده باشد پس اگر احدی دوری از مودت ذریهٔ رسول خدا نماید و از محبت ایشان گریزان باشد دوری از رحمت الهی خواهد بود

سند پانزدهم

در شرح ارشاد اتقی المجتهدین و اورع المحققین مولانا احمد اردبیلی بیان نموده کلام ماتن اعنی علامة العلماء فی العالم علامه حلی ره که فرموده والهاشمی اولی من غیره بعد از ذکر آنکه امام عصر یعنی معصوم ؑ اولی از جمیع ناس است در صلوة بر میت باین عبارت : «ظاهر العبارة او لویته علی کل احد غیر الامام بمعنی انه یتقدم علی تقدیر کونه ولیاً و یترك له الباقی او یختاره الولی علی غیره مطلقا و ان کان غیره افقه و اسن و اقرأ و اقدم هجرة و اصبح و غیر ذلك من المرجحات و یحتمل التقدیم علی تقدیر التساوی فی باقی المرجحات ، و قال فی الشرح قال فی الذکری لم اقف علی مستنده ویحتمل کونه اکراماً لرسول الله (ص) ولقوله (ص) قدّموا قریشاولاتقدموها و طعن فیه فی الذکری بانه غیر مثبت فی روایتنا و بانه اعم من المدعی ولا یضر لانه فی المندوبات ولانه یفید المطلوب ولا یضر دلالته علی غیره فیخصص بغیره

یعنی ظاهر عبارت علامة المحققین علامهٔ حلی رحمه‌الله درارشاد آنست که اولی است هاشمی درپیش نمازی صلوة برمیت ازجمیع ناس بغیراز امام ؑ باین معنی که تقدم خواهد نمود هاشمی درنماز میت برغیرهاشمی برتقدیرآنکه درمیان وارث میت هاشمی بوده باشد که دراینصورت وامیگذارند باقی وارث پیشنمازی میت را بهاشمی واحتمال دارد که مقصود ازعبارت مسطوره متن آن باشد که باید هاشمی را ولی میت برغیرهاشمی اختیار کند درنماز برمیت مطلقا اگرچه غیرهاشمی افقه باشد و اسن و اقرأ واقدم درهجرت یعنی دراسلام یادر تحصیل علم و اصبح باشد یعنی در صباحت وخوبروئی بهتر از هاشمی باشد یادرصلاح مشهورتر باشد ودر غیرصباحت نیز ازاموری که باعث زیادتی بوده باشد بازهاشمی که این محسنات دراو نیست به سبب هاشمی بودن مقدم است ازغیرهاشمی واحتمال دارد که مقصود علامه از این

عبارت این باشد که هاشمی مقدم است برغیرهاشمی که مساوی باشند با او درباقی
مرجحات ، و گفته است درشرح یعنی‌شیخ شهید ثانی‌درشرح ارشاد گفته که‌صاحب
کتاب ذکری نقل نموده‌است که واقف نشدم برسند الهاشمی اولی که فقهاء نقل
نموده‌اند در جواب فرمودند که احتمال دارد که سند و دلیل تقدم هاشمی برغیر
هاشمی اکرام وتعظیم حضرت رسول ﷺ وحدیث منقول از آنحضرت که قدموا
قریشا ولاتقدموها بوده باشد یعنی مقدم دارید قریش‌را بر خود وتقدم مجوئید و
طعن زده صاحب ذکری در کتاب مذکور که اینحدیث در روایت ما که شیعه ایم
ثابت نیست و حدیث نیز اعم ازمدعا است در جواب طعن مرقوم افضل المحققین
مولانا احمد رحمه الله فرموده که اگر ثابت نباشد اینحدیث بطریق شیعه از جملهٔ
امور مستحبه‌است ودرامور مستحبه هرچندروایت بطریق ماثابت‌نباشدبازمعمول‌به
علماء است و اعم بودن حدیث از مدعا نقص بمقصود ندارد بجهت آنکه دالست
برنفی جمیع تقدمات غیرهاشمی برهاشمی وازآنجمله است تقدم درصلوة مذکوره
وضررندارد دلالت نمودن حدیث مذکور برنفی جمیع تقدمات مطلق مدعای مارا
که نفی تقدم در نماز برمیت‌است تاتخصیص بدهیم بغیرمطلوب‌تمام شد کلام اورع
المجتهدین مولانا احمد (ره) تعالی پس هیچ نحو تقدم غیرهاشمی برهاشمی موافق
حدیث‌مسطور وتحقیق اورع المجتهدین جایز نیست .

ودرباب تقدیم اسم بنی‌هاشم نیز در کتاب احکام ودفاتر در مبحث حیش از
کتاب جواهر العقد الفرید تصنیف صالح‌بن الصدیق النمازی وارد شده «که اول
من دوّن‌الدواوین عمربن الخطاب حیث استدعی عقیل بن ابی‌طالب و مخرمة بن
نوفل وجویبربن‌مطعم وکانوانساب قریش فقال اکتبواالناس علی منازلهم فقالوا
بمن نبدأ فقال عبدالرحمن بن عوف یاامیرالمؤمنین ابدء بنفسك فقال عمر حضرت
عند النبی ﷺ وهوُ یبدء ببنی‌هاشم وبنی عبدالمطلب فبدأ عمربهم ثم بمن یلیهم
من قریش بطنابطنا ثم بالانصار» پس‌مستفادشد که عمر نیز انکار این تقدیم‌ننموده
والفضل ماشهدت به الخ مؤید این نووی در کتاب قسم الفیء و الغنیمة از کتاب
منهاج نقل نموده باین عبارت : «و یقدم فی اثبات الاسم و الاعطاء قریشا وهم ولد

النضربن کنانة ویقدم منهم بنی‌هاشم والمطلب ثم‌عبدالشمس ثم‌نوفل ثم‌عبد العزی‌ثم سایرالبطون الاقرب فالاقرب الی‌رسول‌الله صلی الله علیه و آله ثم‌الانصارثم سایر العرب ثم‌العجم .

وفی‌باب الخمس من شرح العلامة القونوی علی کتاب الحاوی للشیخ عبد الغفار القزوینی فی‌مذهب الشافعی‌قدم‌الامام‌ندبا فی الاعطاء واثبات الاسم‌فی‌الدیوان الهاشمی والمطلبی علی‌غیرهما من‌قریش ثم قدم الاقرب من‌الرسول علیه‌وآله‌السلام علی غیره فان استوی اثنان فیما ذکرنا قدم‌العرب الاسن‌منه علی غیره ثم‌ان‌استوی فی‌السن قدم اسبقهم اسلاماً وهجرة علی غیره و لهذا تفاصیل طویلة مذکورة فی الکتب المطولة «انتهی ملخصا» وفی کتاب مکارم الاخلاق لولد الشیخ الطبرسی‌من مجموع فی‌الاداب مایدل علی تقدیم الهاشمی فی صدر البیت ایضا و هو هذه العبارة لمولای ابی روی عن المفضل‌بن یونس قال انی فی‌منزلی یوما فدخل علیّ الخادم فقال ان فی‌الباب رجلا یکنی بابی‌الحسن یسمی موسی بن جعفر علیه السلام فقلت یا غلام ان کان الذی اتوهم فانت حرلوجه‌الله قال فبادرت الیه فاذا انا به علیه السلام فقلت انزل یا سیدی فنزل‌ودخل المجلس‌فذهبت لارفعه‌فی‌صدرالبیت فقال‌لی یامفضل صاحب المنزل احق بصدر البیت الا ان یکون فی القوم رجل یکون من بنی هاشم فقلت فانت اذا جعلت فداك«الخبر» وایضا فی‌المحاسن‌روی المفضل بن یونس فی‌حدیث‌ان‌اباالحسن جلس فی‌صدر المجلس وقال صاحب المجلس احق بهذا المجلس الالرجل واحد و کان لفضل دعوة یومئذ ، حدیث مکارم صریحا دالست برتقدیم بنی‌هاشم هرگاه در مجلسی احدی ازایشان باشد وباین قرینه معلوم که درحدیث ثانی که واقع‌شده الا لرجل بمعنی الالرجل واحد من‌بنی‌هاشم است .

وآنچه ازبعض احادیث مستفاد میشود ازتقدیم جمع‌دیگردرصدرمجلس‌مثل حدیث منقول ازحضرت امیرالمؤمنین علیه السلام که فرمودند که کسی که مجموع این‌سه خصلت یایکی ازآنها دراونباشد ودرصدر مجلس‌بنشیند احمق‌است اول‌آنکه‌هرچه بپرسند جواب تواند گفت دویم‌آنکه چون دیگران‌عاجز شوند اوحق‌رابیان‌تواند کردسیم‌آنکه راهنمائی برأیی که صلاح اهلش درآن باشد تواند نمود اینحدیث

بنابر تردید درمجموع این سه خصلت یا یکی از اینها مستفاد میشود که معصوم بخصوص منظور نیست هرچند که مجموع فردا کملش منحصر بمعصوم است پس ممکن است که منظور معصوم علیه السلام و بنی‌هاشم باشد چنانچه واقع است دراحادیث که اولاد عبد المطلب اعلم انداز شما بایشان علم میاموزید و واقع است که ایشان حاضر جواب وصاحب بدیهه‌اند واجوبهٔ مسکته دارند واگر گوید کسی بنی‌هاشم اکثر هستند که علمی ندارند میتوان گفت که شاید درعلم ایمانی که اهم است اعلم باشند بنی‌هاشم وذریه وصاحب البیت ادری بمافی البیت وعلماء اکثر احادیث وآیات که درباب قریش وبنی‌هاشم وذریه حضرت رسالت واقع شده وظاهر اعموم دارد بعموم خود گذاشته‌اند مثل حدیث «قدموا قریشا ولاتقدموهم » ومثل آیهٔ اصطفی ؛ وآیه قل لااسئلکم علیه اجراً» حتی آنکه آیه تطهیررا چنانچه من بعد مذکور میشود بعضی تعمیم نموده‌اند وتقدیم ورتبه سادات ازحدیث «الصالحون لله والطالحون لی» و حدیث سلیمان بن جعفر که ازکافی ورجال کشی قبل از باب دویم درطی سند صدودویم درفذلکه کتاب مذکور است وازفواید فاضل سبحانی ملامحمد محسن کاشانی چنانچه در امالی خود ذکر نموده وبزودی بنظر میاید وازآیه وان من اهل الکتاب الایه وغیرها بنحویکه قدری مذکور شد ومن بعد مذکور میشود مستفاد است لهذا جمع بینهما ضرور است وبنا براین ممکن است که اینحدیث توبیخ باشد و منظور این باشد که کسی که درصدر مجلس خلافت بنشیند باید این سه خصلت بااو باشد واگر سه خصلت نباشد یکی بایست باشد ودر ایشان هیچیك نیست واگر تقدیم حمل برعلماء واهل فضل مطلقا شود باید منظور علماء ربانی باشند .

وحدیثی که درتفسیر حضرت امام حسن عسکری صلوات الله وسلامه علیه و کتاب احتجاج شیخ طبرسی رحمة الله علیه وارد شده باین عبارت «وبالاسناد عن ابی محمد العسکری علیه السلام انه اتصل به ان رجلا من فقهاء شیعته کلم بعض النصاب فافخمه بحجته حتی ابان عن فضیحته فدخل علی علی بن محمد علیه السلام وفی صدر مجلسه دست عظیم منصوب وهو قاعد خارج الدست وبحضرته خلق من العلویین وبنی هاشم فما زال یرفعه حتی اجلسه فی ذلك الدست واقبل علیه فاشتد ذلك علی اولئك الاشراف فاما العلویه فاجلّوه

عن العتاب واما الهاشميون فقال لهم شيخهم يابن رسول الله هكذا توثر عاميا على سادات بني هاشم من الطالبيين والعباسيين فقال ﷺ اياكم وان تكونوا من الذين قال الله تعالى **الم تر الى الذين اوتوا نصيبا من الكتاب يدعون الى كتاب الله ليحكم بينهم ثم يتولى فريق منهم و هم معرضون** اترضون بكتاب الله عزوجل حكما قالوا بلى قال اليس الله يقول **ياايها الذين آمنوا اذا قيل لكم تفسحوا في المجالس فافسحوا يفسح الله لكم الى قوله والذين اوتوا العلم درجات** فلم يرض للعالم المؤمن الا ان يرفع على المؤمن غير العالم كما لم يرض للمؤمن الا ان يرفع على من ليس بمؤمن اخبروني عنه قال «يرفع الله الذين آمنوا منكم والذين اوتوا العلم درجات او قال «يرفع الله الذين اوتوا شرف النسب درجات اوليس قال الله قل هل يستوي الذين يعلمون و الذين لايعلمون فكيف تنكرون رفعي لهذا المار فعه الله ان كسر هذا الفلان الناصب بحجة الله التي علمه اياها لافضل له من كل شرف في النسب فقال العباسي يابن رسول الله قد شرفت علينا وقصرتنا عمن ليس له نسب كنسبنا ومازال منذ اول الاسلام يقدم الافضل في الشرف على من دونه فيه فقال ﷺ سبحان الله اليس العباس بايع لابي بكر وهو تيمي والعباس هاشمي اوليس عبدالله بن عباس كان يخدم ابن الخطاب وهو هاشمي ابو الخلفاء وعمر عدوي ومابال عمر ادخل البعداء من قريش في الشورى و لم يدخل العباس فان كان رفعنا لمن ليس بهاشمي على هاشمي منكرا فانكروا على العباس بيعته لابي بكر وعلى عبدالله بن العباس خدمته لعمر بعد بيعته فان كان ذلك جايزا فهذا جايز وكانما القم الهاشمي حجرا» كه منافي احاديث پيش و تعميم فوقست كه مطلق است و با استشهاد آيه ومراتب مرقومه دالست بر لزوم تقديم علماء در مجالس وتوجيه ممكن است كه باين نحو بشود كه مراد تقديم اين نحو عالم رباني باشد كه كسر نواصب وتقويه ايمان و علم نموده ونمايد ودر تحصيل علم منظورش نخوت وجاه وصدر نشيني نباشد و اگر مقدم بر هاشمي وعلوي وفاطمي بنشيند اقامه در اهانت ايشان مقصودش نباشد و اگر سيدي عالم باشد اور الشرف داندو الامنافق ودر درك اسفل از نار خواهد بود و مخالف آيه **قل لااسئلكم عليه اجرا الا المودة في القربى** عوض اجر نبوت زجر نموده خواهد بود وچشم از مراتب عترت ايشان موافق آيه **الحقنا بهم ذرياتهم** پوشيده از درجة

ایمان خارج و بایشان جارح است و اگر اوازاینعالموعالم وعامل ربانی باشدچنانچه ازآنحضرت ﷺ موافق اینحدیث اورا مقدم برخود نیز در دست بالا دست نشانید هاشمیین ومافوق موافقت میکنندسیماهر گاه اومرتبهٔ خودرا کهموافق حدیث بعد کهسیدشریف سیدمرتضی رحمهالله نقل نموده کهغیرهاشمیرا مطلقامثلعبیدسادات شمردهاند داند وچنین خودرا بشمارد وترویج دینآباء واجدادایشان کند مقدمة الجیشلشکراسلام خواهد بود ومصدّردرصدر بنابرمصالح دینمیتواند شدوغیراین نحو مرضی غیرمرضی است وآنچه فرمودهاند آنحضرت ﷺ اوقال الله الذیناوتوا شرفالنسب ظاهر است کـه منظور آنست که در این آیـه شریفه شرف نسب مذکور نیست نهاینکه دراصلمذکورنیست چنانچه ازآیهٔ اصطفاء که فرمودهاند که ثم اورثنا الکتاب الایة واز آیهٔ اولوا الارحام بعضهم اولی ببعض نیز مستفاد میشود شرافت نسب وهمچنین ازسایرآیات واحادیث که بعضی دراینکتابمذکور شده ظاهراست وشكنیست کهمراد ازعالم کیست کهتزکیهنفسنموده طهارتقلبیه واستعمال علوم دینیه بروجهش جهت او حاصل شده باشد چنانچه منبعد از شرح نفلیهٔ شهیدثانی رحمهالله مذکور میشود والاموافق حدیث حضرت ابیعبدالله ﷺ کهدر کتب احادیثوارد .

و در معالم اصول نیزنقلشده که آنحضرت ﷺ فرمودند : طلبة العلم ثلثة فاعرفهم باعیانهم الیقوله ﷺ فصاحبالجهل والمراء موذممار متعرض للمقال فی اندیة الرجال بتذاکر العلم وصفة الحلم قدتسربل بالخشوع وتخلیمن الورعفدقّ الله من هذا خیشومه وقطع منه حیزومه وصاحب الاستطالة و الختل ذوخب و ملق یستطیلعلیمثلهمناشباهه ویتواضع للاغنیاء مندونه فهو لحلو انهم هاضم ولدینهم حاطم فاعمی الله علیهذا خبره وقطع منآثارالعلماء اثره وایضا عن ابیعبدالله ﷺ فی قولالله تعالی انما یخشی الله منعباده العلماء قال یعنی بالعلماء من صدق قوله فعله ومن لمیصدق قوله فعله فلیس بعالم

وامثال این اخبار بسیاراست پسهر گاه علماء ملاحظهٔ امور مسطورهنمایند محترم خواهند بود والافلا چنانچه عالمی ازمعاصرین درجای محترمی گفته بـود

که ازعلماء عظام سادات مثل سید مرتضی رحمه الله وجمعی ازاین جمله که باین مرتبه بوده‌اند صاحب قریحه نبوده‌اند ودرمیان‌ایشان کسی‌نبوده بلکه نفی‌سیادت جمیع نیز یاجزم بوجود سیادت نداشته ومردم سیما سادات میخواستند معارض او شوند اخرسیدی درحضور داعی گفت که شماساکت باشید وبجد سادات بگذارید که اومعارض میشود آخر الامر باندك فاصله بلکه بلا فاصلهٔ ببلیهٔ مبتلا شد که از ممرغایط بولش میآمد تافوت‌شد واین‌قریب بآن‌بود که‌مثل‌افضاء که‌درزنانست بوده باشدنعوذبالله وسادات‌نیزاگربدباشند فرضامذ موم وبد خواهند بود چنانچه دراین کتاب مذکور شده‌این‌است حق‌مقام دراین‌مقام هرچند جمعی توجیه‌قوم عباسی‌را در حدیث فوق بنابر قرینهٔ بیعت عباس باوّلی‌و مقدمهٔ شوراء دومی که بحث با ایشان آنحضرت الزاما فرمودندحمل‌برسنّی‌بودن ایشان نموده‌اندوعلوییین‌را غیر فاطمی وتوجیهات بخاطر میـارند لکن اصوب آنست که مذکور شد. بندگی بـاید پیمبر زادگی منظور نیست ؛ اینجـا تن ضعیف ودل خسته میخرند ؛ کس عاشقی بقوت بازو نمی کنـد ؛ وعلم باعمل خـوب است و الاشیطان نیز عالمست علم‌بانخوت ورشگ که موجب عداوت سادات‌باشد موافق حدیث دلیل‌سوء ولادت وحرام زادگیست‌**والله‌یهدی‌من‌یشاءالی‌صراط مستقیم** هرچند زبان ازاین تقویت سادات موافق آیات واحادیث میتوانست نمود لکن باقی‌را بظهور ازجهت دفع توهم غرور واگذاشت وآنچه مذکورشد دراعمال مستحبه که‌هرچند روایت صحیح‌نباشد بایدعمل‌بآن‌نمود اکثرعلماء سلف‌مثل‌شیخ المجتهدین‌وسند المحققین شیخ کرکی جداعلی داعی رحمه الله در کتب ومصنفات وشیخ الفضلاء و المحققین شیخ زین‌الدین رحمه الله درشرح لمعه تصریح باین مضمون‌نموده‌اندوثالث المعلمین سلالة السید الثقلین جددیگر داعی میرمحمدباقر الشهیر بدامادالحسینی درحاشیهٔ من لایحضره الفقیه ایضا تصریح باین‌معنی باین عبارت فرموده‌است‌الحدیث الضعیف فی المسنونات والمکروهات حجة‌فیعمل‌به‌یعنی‌حدیث‌ضعیف درمسنونات ومکروهات حجت است پس‌باید عمل بآن‌نمود و اینقول موافق حدیثی است کـه محمد بن یعقوب الکلینی ازعلی‌بن ابرهیم‌ازپدرش ابرهیم‌بن هاشم‌ازمحمدبن ابی‌عمیر ازهشام بن‌سالم

که از راویان ثقۀ حضرت امام جعفر صادق علیه السلام و از حضرت امام موسی کاظم نیز روایت میکند از میز ان الله الفارق امام جعفر صادق علیه السلام نقل نموده که آنحضرت فرمود «من سمع شیئا من الثواب علی شیء فصنعه کان له اجره و ان لم یکن علی ما بلغه»

یعنی هر که بشنود ترتب چیزی را از ثواب بر عملی وجودا یا عدما و نیت آن ثواب آن عمل را بفعل آورد آن اجر باو داده میشود هرچند آنچیز موافق حق و واقع نباشد و باینحدیث چون معتمد علماء است باید عمل نمود و هر گاه امری مخالف دین شیعه و مذهب ائمۀ اثنا عشر نباشد بلکه آیات و احادیث در لزومش باشد مثل لزوم اکرام اقارب رسول الله صلی الله علیه و اله باو مؤکدی چنین عالما ترك آن از طریقه ایمان بسیار بعید است و اینحدیث را شیخ المقدسین بهاء الملة والدین رحمه الله تعالی در حدیث سی و یکم از اربعین و غیر او از معتمدین علماء سابقین در مؤلفات خود نقل نموده‌اند و مفید این معنی است آنچه محمد بن یعقوب الکلینی ره نیز در کتاب کافی از مولینا الباهر ابی جعفر الباقر علیه السلام نقل نموده باسناد خود که آنحضرت فرمودند من بلغه ثواب من الله علی عمل فعمل ذلك العمل التماس ذلك الثواب او تیه و ان لم یکن الحدیث کما بلغه.

و ابن بابویه رحمه الله در کتاب ثواب الاعمال از پدر بزرگوار خود تا صفوان از حضرت امام جعفر صادق (ع) نقل نموده که آنحضرت فرمودند من بلغه شیء من الثواب علی شیء من الخیر فعمله کان له ذلك و ان کان رسول الله صلی الله علیه و آله لم یقله و این حدیث نیز مفید مدعا و مؤید مقصود است و عدم ثبوت حدیث تقدیم قریش بطریق شیعه مسلم نیست بجهت آنکه در عمده صحاح الاخبار فی مناقب ائمة الاطهار از مصنفات ابی الحسین یحیی بن الحسن بن علی بن محمد البطریق الاسدی که از جمله فضلای شیعه است این حدیث نقل شده چنانچه من بعد انشاء الله تعالی مذکور میشود و تصریح نموده که احادیث مسطوره در آنکتاب بطریق معتبر نزد شیعه نیز وارد شده فعلی هذا جمیع احکام مسطوره در این رساله که از کتب معتبره مخرج شده مثل من لایحضره الفقیه و تهذیب الاحکام و کتاب کافی محمد بن یعقوب الکلینی و عیون اخبار الرضا علیه السلام و غیر آن اگر بحسب سند معتبر باشد فهو المطلوب و الا از

استحباب که قلمی شده تجاوز نمیکند باوجود آنکه حدیث مذکوردرباب طبقهٔ قریش وارد شده است وقریش مرتبهٔ ایشان ادون ازبنی عبدالمطلب است چنانچه درخصال‌صدوق رحمه‌الله تعالی باسناد خود روایت نموده است عن ابرهیم‌بن یحیی قال حدثنی جعفربن‌محمّد عن‌ابیه علیهماالسلام قال قال‌رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله قسّم‌الله تبارك وتعالی اهل‌الارض قسمین فجعلنی فی‌خیرهما ثم قسم النصف الاخیر علی ثلثة فکنت‌فی‌خیر الثلاثة ثم‌اختار العرب‌من‌الناس ثم‌اختار قریشامن‌العرب‌ثم‌اختاربنی هاشم من‌قریش ثم اختار بنی عبدالمطلب من‌بنی هاشم ثم‌اختارنی من بنی‌عبدالمطلب

وایضا من احتجاج الطبرسی فی‌حدیث طویل عن‌الصادق علیه‌السلام قال المسا ئـل اخبرنی عن المجوس کانوا اقرب الی الصواب فی‌دهرهم ام العرب قال العرب فی الجاهلیة کانت‌اقرب الی‌الدین‌الحنفی من‌المجوس وذلك ان‌المجوس کفرت بکل الانبیاء وجحدت کتبها وانکرت براهینها ولم تاخذ بشیء من‌سننها وآثارها وان کیخسرو من‌المجوس ملك المجوس فی الدهرالاول قتل‌ثلثمائة نبی‌وکانت‌المجوس لاتغتسل من الجنابة والعرب کانت‌تغتسل والاغتسال‌من خالص الشرایع الحنیفیة وکانت المجوس لاتختتن والعرب کانت تختتن‌وهو من‌سنن الانبیاء وان‌اول‌من‌فعل ذلك ابرهیم خلیل‌الله وکانت المجوس لاتغسل موتاها ولا تکفنهاو کانت العرب تفعل ذلك وکانت المجوس ترمی الموتی فی الصحاری والنواویس والعرب تواریها فی‌قبورها وتلحدلها وکذلك‌السنة علی الرسل ان اول من حفر له قبرآدم ابوالبشر والحدله لحد وکانت المجوس تاتی الامهات وتنکح البنات والاخوات وحرمت ذلك العرب وانکرت المجوس بیت الله الحرام وسمته بیت الشیطان و العرب کان تحجه وتعظمه وتقول بیت ربنا بالتورية والانجیل وتسال اهل الکتاب وتاخذ وکانت العرب فی‌کل الاسباب اقرب الی الدین الحنیف من المجوس قال فانهم احتجوا باتیان‌الاخوات انها سنة من‌آدم قال‌فما حجتهم فی اتیان البنات والامهات وقدحرم ذلك‌آدم وکذلك نوح وابراهیم وموسی وعیسی و سایر الانبیاء (ع) واین‌دوحدیث دلالت تمام‌دارد برافضلیت عرب و قریش وبنی هاشم وبنی عبد المطلب نسبت بقبایل دیگرواحادیث بسیار درفضیلت شهداء وسابقین از مهاجرین

وانصار و قبائل عرب در تفسیر آیۂ نحل و غیرها وارد است که ذکرش موجب اسهاب واطناب است .

و فی شرح النفلیة للشهید الثانی رحمه الله فی مبحث صلـوة الجماعة بعد نقل الشهید الاول رحمه الله الحدیث الذی رواه عن الصادق علیه السلام حیث قال الصلوة خلف العالم بالف رکعة وخلف القرشی بمائة وخلف العربی خمسون وخلف المولی خمس وعشرون قال والمراد هنا بالعالم العالم بالعلوم الدینیة والاحکام الشرعیة کالعلم بالله تعالـی وکتابه و سنة نبیه وما یتوقف علیه من المقدمات و العلم بکیفیة الطهارة القلبیة و تزکیة النفس مع استعمالها علی وجهها لا مطلق العلم کما نبه علیه صلی الله علیه وآله فی قوله علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل فان العلماء لایشبهون الانبیاء الا علی الوجه الذی ذکرناه وقوله صلی الله علیه وآله العلماء ورثة الانبیاء فان الانبیاء لم یورثوا مجرد الرسم وغیر من ذکر من العلماء لاتعلق لهم بوراثة الانبیاء بل هم الی خلافة اضدادهم اشبه والیهم امیل الی ان قال والمولی یطلق علی معان کثیرة و المراد هنا غیر العـربی بقرینة ماقبله وکثیرا ما یطلق المولی علی غیر العربی و ان کان حر الاصل فیقال فلان عربی وفلان من الموالی ، وعلیه حمل أیضا قول الشاطبی فی وصف ائمة القرائة ان ابا عمرو وابن عامر عربیان وباقیهم موالی «انتهی کلامه اعلی الله مقامه» وقال ایضا فـی موضع آخر المراد بالقرشی المنسوب الی النضر بن کنانة جد النبی صلی الله علیه وآله والسادات الاشراف اجل هذه الطایفة .

وقال الشیخ فی المبسوط فی هذا المبحث اذا حضر رجل من بنی هاشم فهو اولی بالتقدم اذا کان ممن یحسن القرائة واحتمل الشهید فی الذکری تقدیم المطلبی علی غیره ان قلنا بترجیح الهاشمی لکن الهاشمی اولی منه ، واحتمل ترجیح امجاد بنی هاشم بحسب شرف الاباء کالطالبی والعباسی والحارثی واللهبی والعلوی والحسنی و الحسینی ثم الصادقی والموسوی والرضوی والهادئی ، و احتمل ایضا ترجیح العربی علی العجمی والقرشی علی سایر العرب قال وکذا ینسحب الاحتمـال فی الترجیح بسبب الاباء الراجحین بعلم اوتقوی اوصلاح ، ومن عبر من الاصحاب بالاشرف یدخل فی کلامه جمیع هذا ولابأس به ومن ثم ترجح اولاد المهاجرین علی غیرهم بشرف

آبائهم «انتهی» وفی المختلف الرابع جعل ابو الصلاح القرشی بعدالافقه‌ولم یذکر الهاشمی و الشیخ ان اراد بقوله فی المبسوط تقدم بعد التساوی فی الفقه الاشرف القرشی فقد وافق کلام ابی‌الصلاح والافلا ، والمشهور بین الاصحاب تقدیم الهاشمی مطلقا اذا کان یحسن القرائة لنا انه اشرف ؛ فتقدیمه اولی من غیره ، و قال فی المختلف ایضا الثالث جعل ابن زهرة مرتبة بین الافقه المتـأخرعن الاقرء و بین الاسن ، والمشهور تقدیم الهاشمی لانه‌اشرف .

وشیخ علی سبط شهید ثانی رحمهماالله تعالی درحواشی شرح لمعه احتمـال داده‌است که مراد ازعالم که درحدیث سابقا ازشرح نفلیه نقل‌شده معصوم علیه‌السلام بوده باشد وبنا براین ذریه غیرمعصوم ثانی اثنین وخلیفهٔ آباء معصومین خود خواهند بود که الولدسر ابیه‌وسایرمراتب‌برمتأمل‌ازموالی وغیره پوشیده نیست‌ودرباب الصلوة علی‌المیت از کتاب‌فقه‌الرضا علیه‌السلام باین‌عبارت مرویست : واعلم ان‌اولی‌الناس بالصلوة علی‌المیت الولی اومن قدمه الولی فاذا کان فی‌القوم رجل من‌بنی‌هاشم فهـو احق بالصلوة اذاقدمه الولی فان تقدم من‌غیران یقدمه الولی فهوغاصب «انتهی» واز این روایت اولویت هاشمی بنحوی معلوم است وظاهرآنست که علماء مذکورین فوق رحمهم‌الله تعالی باین مستند ظفرنیافته بودند که واقع شده لم‌اقف علی‌مستنده‌وقال صاحب بن عباد فی کتابه المعروف بالمحیط فی‌علم اللغة فی‌الحدیث لایحل‌لامرء ان یؤمّـر مفاء علی مفیء ولایؤمّـرمولی علی‌عربی‌لان الموالی فیئهم .

وقال ابن‌الاثیر فی‌النهایة فیه لایلین مفاء علی‌مفیء ، المفاء الذی افتتحت‌بلدته و کورته فصارت فیئاًللمسلمین یقال‌افأت کذا ای‌صیرته فیئا فانا مفییء وذلك‌الشیء مفاء کانه قال لایلین احد من السواد علی‌الصحابة والتابعین الذین افتتحوه عنوة ، ورأیت بخط جدی ثالث المعلمین قدس سره لایلین مفاء علی مفیء و فی روایة لا یؤمر ؛ و فی سیادة الاشراف فی الفصول التی اختارها الشریف المرتضی فی کتابی العیون والمحاسن لشیخنا ابی‌عبدالله المفید قدس سرهما قیل لزین العابدین علیه‌السلام بم فضلتم الناس وسدتموهم یابن رسول‌الله فقال علیه‌السلام ان الناس کلهـم لایخلـو من أن یکونوا احد ثلثة اما رجل أسلم علی یدجدنا رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله فهو مولی لنا و نحن

ساداته والينا يرجع بالولاء اورجل قاتلنا فقاتلناه فمضى الى النار اورجل اخذنامنه الجزية عن يد وهوصاغر ولارابع للقوم فاى فضل لم نحزه وشرف لم نحصله وكانما عناهم القائل بقوله :

الناس ارض فى السماحة والندى ... وهم اذا عد الكرام سماء

لو انصفوا كانوا لادم وحدهم ... و تفردت بولادهم حواء

و كيف يتأتى للقلم اوالكسان ان يحاول * فى كشف فضايلهم الشرح والبيان

و كيف ينال النجم راحة لامس ... واين الثريا من يد المتناول

أنتهى ما اخرجناه من كتاب سيادة الاشراف ؛ وذكر سيدبن طاوس فى كتابه كشف المحجة لثمرة المهجة نقلا عن كتاب الرسائل لمحمدبن يعقوب الكلينى رضى الله تعالى عنهما فى اثناء حديث طويل مذكورهنا لك ما موضع الحاجة منه ان أمير المؤمنين عليه السلام كتب كتابا بعد منصرفه من النهروان وامر ان يقرء على الناس **بسم الله الرحمن الرحيم** من عبدالله على أمير المؤمنين الى شيعته من المومنين والمسلمين انما حجتى انى ولى هذا الامر من دون قريش ان نبى الله صلى الله عليه وآله قال الولاء لمن اعتق فجاء رسول الله صلى الله عليه وآله بعتق الرقاب من النار واعتقها من الرق فكان للنبى صلى الله عليه وآله ولاء هذه الامة وكان لى بعده ما كان له فما جاز لقريش من فضلها عليها بالنبى صلى الله عليه وآله جاز لبنى هاشم على قريش وجاز لى على بنى هاشم بقول النبى صلى الله عليه وآله يوم غدير خم من كنت مولاه فهذا على مولاه الا ان تدعى قريش فضلها على العرب بغير النبى صلى الله عليه وآله فان شاؤا فليقولوا (فليقولوا ظ) ذلك « انتهى مختصراً » .

وفى كتاب نهج الحق و كشف الصدق للعلامة نقلا عن كتاب المناقب للخوارزمى انه قال رسول الله صلى الله عليه وآله ياعلى ان الله زوجك فاطمة وجعل صداقها الارض «الحديث» وفى الحديث القدسى لولاك لما خلقت الافلاك وفى بعض رواياته «لولا كما والخطاب حينئذ لمحمد وعلى صلوات الله عليهما وعلى اولادهما و محصل احاديث مذكوره آنكه همهٔ مردمان شرقا وغربا و بعداوقربا ببركات محمد و آل بى مثال آنحضرت از رق صورى ومعنوى وعبوديت ظاهره وباطنه نجات يافته اند ومييابند و هيچ احدى رقبهٔ اواز آتش جهنم آزاد نخواهد شد الا بتولاء ولاء ايشان صلى الله عليه وآله « قال رسول الله صلى الله عليه وآله

لواجتمع الناس علی حب علی بن ابی‌طالب لما خلق‌الله النار و فقهاء ما رضوان الله علیهم وعامه در کتاب میراث درهمه کتب‌فقهیه نقل نموده‌اند «الولاء لمن اعتق» و معنی این‌عبارت بحسب ظاهرخود معلومست واما معنی آن بحسب تاویل پس آنست که‌ولاءِ این‌امت تعلق‌بکسی دارد که معتق و آزاد کنندهٔ ایشان بوده باشد در دار دنیا ازبندگی‌وعارودرآن نشأه ازعذاب ناروشك‌نیست که‌آباءواجداد سادات‌علویه فاطمیه قاطبة همگی بدین صفت متصف وولی نعمت بوده‌اند پس‌میراث ولاءمذکور درهمه چیز الاماخرجه الدلیل بعداز وفات ایشان باولاد و احفاد ایشان میرسد و آیهٔ شریفه **واولوالارحام بعضهم اولی ببعض** را بعضی مؤید از برای اینمطلب نقل نموده‌اند چنانچه عنقریب بتفصیل مذکور میشود انشاءالله تعالی .

وازجمله کلامی که دلالت تمام برشرافت قریش دارد اینست که در تفسیر ملافتح‌الله کاشانی در ترجمه آیه شریفه **ولیس البر بان تاتوا البیوت من ظهورها** واقع است که‌درزمان جاهلیت هر کس بحج یاعمره احرام گرفتی براوحرام بودی ازدرخانه درآمدن‌وداخل‌شدن‌بلکه‌ببام‌خانه برمیامدند ونردبان مینهادندیادیوارا سوراخ میکردند وبیرون میرفتند واندرون‌میامدندواگر بادیه نشین بودندی‌ازپس خیمه‌ها بیرون آمدندی و داخل شدندی و باعتقاد خوداینعمل را از تمامیت حج دانستندی وتارك‌آنرا فاجرخواندندی واینحکم همه عرب را شامل بود مگر اهل حمس‌را وایشان قبیله قریش وخزاعه وبنو عامروثقیف وکنانه وجسم بودندواین قبایل‌را بسبب صلابت دردین وآیین خود حمس گفتندی چه‌آنمشتق است‌ازحماست بمعنی شجاعت اتفاقا روزی درایام احرام حضرت رسالت پناه ﷺ از دری‌بیرون آمددرعقب‌آنحضرت رفاعهٔ انصاری‌هم ازآن‌درقدم‌بیرون‌نهاد ومهاجروانصار بیکبار اورا فاجر گفتند چون حضرت ازاوپرسید که این‌جرأت چرا کردی جواب داد که من‌اقتدا بتو کردم سیدعالم ﷺ فرمود که‌مراجایز بود که ازدربیرون آیم‌زیرا که ازحمسم یعنی‌ازقریش وتوازقبیلهٔ‌مانیستی رفاعه گفت‌ای‌سید عالمیان اگرتوحمسی من‌تابع‌حمسم زیرا که‌دین من‌دین‌تست وآئین‌من‌آئین‌تو فی الحال جبرئیل علیه‌السلام نازل شدوحکم مذکور رابااین‌آیه باطل کرد .

ودر بعضی از کتب مناقب که مسمی بذخایر العقبی فی مناقب ذوی القربی است و در باب ثانی کتاب مذکور دربیان فضل قریش وارد است «عن واثلة بن اصقع قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله ان الله اصطفی من ولد ابرهیم اسمعیل ثم اصطفی من ولد اسمعیل نزار ثم اصطفی من ولد نزار مضر ثم اصطفی من ولد مضر کنانة ثم اصطفی من کنانة قریشا ثم اصطفی من قریش بنی هاشم ثم اصطفی من بنی هاشم بنی عبد المطلب ثم اصطفانی من بنی عبدالمطلب» وازاین حدیث که حضرت رسول صلی الله علیه و آله درباب تفضیل بعضی قبایل بر بعضی نقل فرموده اند مستفاد میشود که قریش از کنانه افضلند و بنی هاشم ازقریش افضلند وبنی عبدالمطلب ازبنی هاشم افضلند وحضرت رسول صلی الله علیه و آله از بنی عبدالمطلب افضل است .

ودرمعانی الاخبار شیخ جلیل ابن بابویه رحمه الله تعالی در باب معانی اسماء محمد وعلی وفاطمة والحسن والحسین والائمة (ع) باسنادخود ازابی ذر رحمه الله تعالی نقل نموده که شنیدم ازحضرت رسول صلی الله علیه و آله که می فرمود مخلوق شدم من وعلی بن ابی طالب از نور واحد وتسبیح خدای تعالی دریمین عرش میکردیم پیش از آنکه مخلوق شود آدم بدوهزار سال چون خلق کرد خدای تعالی آدم علیه السلام را گردانید این نوررا درصلب او وبتحقیق که ساکن بهشت بود وما درصلب او بودیم وقصد خوردن گندم نمود و باین خطیئه اراده کرد وما درپشت او بودیم وسوارشد نوح بکشتی وما در پشت او بودیم وابراهیم که انداخته شد درآتش ما درپشت او بودیم پس همیشه مارا خدای تعالی نقل میفرمود ازاصلاب طیبه بارحام طاهره تا آنکه رسانیدمارا بصلب عبد المطلب پس قسمت کرد مارا بدوقسمت پس مرا گردانید بصلب عبدالله و گردانید علی علیه السلام را درصلب ابی طالب و گردانید درمن نبوت وبرکت را ودرعلی فصاحت وفروسیت را ودر قاموس اللغة فروسیت بمعنی حذاقت درسواری اسب وامور اونقل شده است و دورنیست که کنایه ازجهاد ومحاربه باکفار باشد که بدون این حذاقت غلبه تمام واعلاء کلمة الله مشکل است وفی الحدیث ان الله یحب النکل علی النکل وذکر فی اکثر کتب اللغة فی بیان النکل ای الرجل القوی المجرب علی الفرس القوی المجرب وورد ایضا ضربة علیّ یوم الخندق افضل من عبادة الثقلین الی یوم القیامة قال الله

تعالی ان الله یحب الذین یقاتلون فی سبیله صفا کانهم بنیان مرصوص الایه و قال عزوجل أجعلتم سقایة الحاج وعمارة المسجد الحرام کمن آمن بالله و الیوم الاخر وجاهد فی سبیل الله الایات

واین آیات شریفه نص صریح است بعلو مرتبه حضرت خیر الوصیین صلوات الله وسلامه علیهم اجمعین وبازفرموده حضرت رسول صلی الله علیه و آله که جدا کرد خدای تعالی از برای ما دو اسم را ازاسماء خودش پس صاحب عرش محمود است که خدای عالم است ومن محمدم والله اعلی است واشاره نمود حضرت رسول صلی الله علیه و آله که این یعنی امیر المؤمنین مسمی بعلی است پس محمد صلی الله علیه و آله وعلی علیه السلام ازمحمود واعلی که هردو نام خداست مشتق وبیرون آورده شده اند پس ذریه حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وحضرت امیر المؤمنین علیه السلام ازصلب این دو نور مطهر منتزع شده اند و صدوق عطرالله مرقده در باب المولی والشهود والخطبه از کتاب من لایحضره الفقیه حدیثی در شرافت وفضیلت این سلسله علیهٔ علویه وشجرهٔ مبارکهٔ ابرهیمیهٔ اسمعیلیه خطبه ازابوطالب علیه السلام روایت نموده درحین تزویج حضرت سیدالمرسلین صلی الله علیه و آله بخدیجه کبری رضی الله عنها که آنچه مناسب مقام است اینست که : و خطب ابو طالب رحمه الله لما تزوج النبی صلی الله علیه و آله خدیجة بنت خویلد بعد ان خطبها الی ابیها و من الناس من یقول الی عمها فاخذ بعضادتی الباب ومن شاهده من قریش حضور فقال الحمدلله الذی جعلنا من زرع ابراهیم وذریة اسمعیل وجعل لنا بیتا محجوجا وحرما امنا یجبی الیه ثمرات کلشیء وجعلنا الحکام علی الناس وبارك لنافی بلدنا الذی نحن فیه ثم ان ابن اخی محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب لایوزن برجل من قریش الارجح ولایقاس باحد منهم الاعظم عنه الحدیث

وفی مستدرك کتاب السبعین للسید علی الهمدانی ماهذه عبارته الذی تعلق بنسب امیر المؤمنین علیه السلام یعلم کل سامع ان لمحمد وعلی معا الی آدم ابی البشر علیه السلام احد وخمسون جدا منها سبعة عشر نبیا ومنها سبعة عشر زهادا عبادا ومنها سبعة عشر ملوکا مسلمین علی ملة ابراهیم(ع) فالانبیاء الیاس و الیسع واسمعیل وابراهیم وعابر وهو هود النبی وشالح وارفحشد ویشجب ونوح وملك ومتوشلح واخنوخ وهو ادریس النبی ومادن ومهائل وقینان وشیث وآدم علیه السلام والعباد والزهاد هاشم وکنانه ومعد

وادر ادوهميسع وسلامان وحمل وبنت وتارح وناخوروشروع واذعورو فالغ‌ونذارو سام و انوش والملوك عبدالله وعبد المطلب و عبد مناف وقصی و کلاب ومره و کعب ولوی وغالب وفهر و مالك ونضر وخزیمة ومدرکه ومضر وعدنان وقیذار وهذا من حضرة النبی صلی الله علیه و آله ومن حضرة امیر المؤمنین علی علیه السلام انتهی

وبعضی ازمشاهیر سادات وعلماء نقل نموده‌اند که ائمه بموجب کلام حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله که الائمة من قریش منحصرند در قریش و آنحضرت نیز فرموده‌اند قدموا قریشا ولاتتقدموها وعلماء نسب گفته‌اند که هر که ازاولاد نضر بن کنانه است قریشیست ومیان نضر وحضرت پیغمبر دوازده پدر است پس هر گاه آن حضرت را مرکز سازیم متصاعد خواهد بود درجه آباء تا نضر ومنحدر خواهد شد در مراتب ابناء تامهدی ازعدد دوازده زیرا که دوخط خارج ازمرکز بمحیط محالست متفاوت باشند و درمجالس المؤمنین نیز تصریح باین معنی شده

وفي کتاب الاداب ومکارم الاخلاق للشیخ ابی القاسم علی بن احمد الکوفی من القدماء وصیة ابیطالب بن عبدالمطلب بن هاشم لماحضرته الوفاة جمع الیه بنی هاشم انتم صفوة الله وقلب العرب و انتم حزب الله ورأس الحسب منکم السید المطاع وفیکم المقدام الشجاع لم تترکوا من المآثر نصیبا الاحویتموه ولاشرفا الا ادرکتموه فلکم علی الناس الفضیلة ولهم الیکم الوسیلة «الوصیة بطولها»

و آنچه مرقوم شد درباب مراتب تفضل عامه سابقین ولاحقین بود اما ازجمله مراتب تفضلات خاصه آل محمد صلی الله علیه و آله حدیثیست که در اصول کافی محمد بن یعقوب کلینی در باب تذاکر اخوان نقل نموده باین عنوان عن محمد بن یحیی عن احمد بن محمد بن عیسی عن علی بن الحکم عن المسود النخعی عمن رواه عن ابی عبدالله علیه السلام قال ان من الملائکة الذین فی السماء لیطلعون الی الواحد والاثنین و الثلاثة وهم یذکرون فضل آل محمد قال فیقول اماترون الی هؤلاء فی قلتهم و کثرة عدوهم یصفون فضل آل محمد قال فتقول الطایفة الاخری من الملائکة ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء و الله ذو الفضل العظیم و معلوم گردید ازحدیث واثلة بن الاسقع وغیره که بنی عبد المطلب ازقریش که حدیث درباب عدم جواز تقدم برایشان وارد شده بیك واسطه افضلند وشك نیست که علوی

فاطمی که نسبت ازدواج ایشان بحضرت رسول صلی الله علیه و آله جایز نیست افضل از سایر بنی عبد المطلب اند بحسب شرافت نور حضرت رسول صلی الله علیه و آله وحضرت امیر المؤمنین علیه السلام

شعر

شرف تتابع کابر عن کابر — کالرمح انبوب علی انبوب

وتلالاء النجوم الزهر علی اسلافه — کالغیث شؤبوب علی شؤبوب

با آنکه اولاد اسمعیل در اوایل سلسلهٔ قبایل ممدوحه واقع شده و بچندین مرتبه ادون از بنی عبد المطلب اند اعلی از قبایل دیگر ند و فضیلت عظیم بحسب نسب دارند حتی آنکه در کتب سماویه غیر قرآن نیز تصریح بمدح ایشان واقع شده بنحویکه جد امجد داعی احمد الفضلاء والمحققین میرسید احمد قدس سره در کتاب مصقل الصفا در رد آینهٔ حق نما که در بطلان مذهب نصاری تألیف نموده ایراد نموده است که در فصل بیستم سفر اوّل کتاب توریة اشارت بنبوت آنحضرت واقع است و تعبیر از او بماد ماد شده است و باوصیای اطهار آنحضرت که صفحات دوازده برج سپهر مقرنس رقم زده بمهر این ذوات مقدس اند **بشمیم عسور بانیمبارت و اشمـاعیل شماتیخوا هنا بیراحتی و حفریتی ایتی وحربیتی ایتی بمادماد شینم عسور لامیتا لغوی کوذیل**

وترجمه اش بفارسی اینست یعنی شنیدیم گفته ترا ای ابراهیم درباره اسمعیل پس در او برکت بخشیده صاحب ثمره و میوه اش خواهیم ساخت واولاد اورا بسیار خواهیم گردانید و از فرزندان او ماد ماد و دوازده شریف منیف وامة عظیمه اخراج خواهیم نمود و مخفی نیست بر متفحصان نکته دان که قریب بمضمون این آیه توریة از سدی که از قدمای اهل سنت است بظهور پیوسته که لما کرهت سارة مکان هاجر اوحی الله تعالی الی ابراهیم الخلیل علیه السلام فقال انطلق باسمعیل وامه حتی تنزله بیتی التهامی یعنی مکة فانی ناشر ذریته و جاعل منهم نبیا عظیما و جاعل من ذریته اثنی عشر عظیماً «تم کلامه» و اینمرتبه عظیمیست که خدای تعالی اولاد اسمعیل را برکت فرموده اند و پیغمبر آخر الزمان و ائمهٔ معصومین صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین در میان ایشان معین بمراتب عظیمه رسالت و امامت شده اند و اینمعنی باعث افتخار اولاد اسمعیل و قریش و جمیع ذریه است بنحویکه در کتاب کفایة الاثر فی النصوص علی الائمة الاثنی عشر مسنداً از محمّد بن بکیر

ایرادشده که قال دخلت علی زیدبن علی عليه‌السلام وعند صالح بن بشر فسلمت علیه وهو یرید الخروج الی العراق فقلت له یا بن رسول الله حدثنی بشیء سمعته عن ابیك عليه‌السلام فقال نعم حدثنی ابی عن ابیه عن جده قال قال رسول الله صلى‌الله‌عليه‌وآله من انعم الله علیه بنعمة فلیحمد الله ومن استبطأ الرزق فلیستغفر الله ومن احزنه امر فلیقل لاحول ولاقوة الا بالله فقلت زدنی یا بن رسول الله قال نعم حدثنی ابوعبدالله عن جده قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله اربعة انا لهم شفیع یوم القیمة المکرم لذریتی والقاضی لهم حوائجهم والساعی لهم فی امورهم عند اضطرار هم الیه والمحب لهم بقلبه ولسانه قال فقلت زدنی یا بن رسول الله من فضل ما انعم الله عزوجل علیکم قال نعم حدثنی ابی عن ابیه عن جده قال قال رسول الله صلى‌الله‌عليه‌وآله من احبنا اهل البیت فی الله حشر معنا و ادخلناه معنا الجنة یا بن بکیر من تمسك بنا فهو معنا فی الدرجات العلی یا بن بکیر ان الله تبارك وتعالی اصطفی محمداً صلى‌الله‌عليه‌وآله واختارنا له ذریة فلولانا لم یخلق الله تعالی الدنیا والاخرة یا بن بکیر بنا عرف الله وبنا عبدالله ونحن السبیل الی الله ومنا المصطفی والمرتضی ومنا یکون المهدی قائم هذه الامة قلت یا بن رسول الله هل عهد الیکم رسول الله صلى‌الله‌عليه‌وآله متی یقوم قائمکم قال یا بن بکیر انك لن تلحقه وان هذا الامر تلیه ستة من الاوصیاء بعد هذا ثم یجعل الله خروج قائمنا فیملاءها قسطا وعدلا کما ملئت جوراً وظلما فقلت یا بن رسول الله صاحب هذا الامر فقال انا من العترة فعدت فعاد الی فقلت هذا الذی تقول عنك اوعن رسول الله «ص» فقال لو کنت اعلم الغیب لاستکثرت من الخیر ولکن عهد عهده الینا رسول الله «ص» ثم انشأ یقول: نحن سادات قریش وقوام الحق فینا * نحن انوار النبی من قبل کون الخلق کنا * نحن منا المصطفی المختار والمهدی منا * فبنا قد عرف الله و بالحق اقمنا * سوف یصلاه سعیر من تولی الیوم عنا

قال علی بن الحسن وحدثنا بهذا الحدیث محمد بن الحسن البزوفری عن الکلینی عن محمد بن یحیی عن سلمة بن الخطاب عن الطیالسی عن ابی عمیر وصالح بن عقبة جمیعا عن علقمة بن محمد الحضرمی عن صالح قال کنت عند زید بن علی عليه‌السلام فدخل الیه محمد بن بکیر وذکر الحدیث؛ پس از اینحدیث که بدوسند مذکور شد ویکی از آنها بروایت

کلینی است وغیره من‌احادیث هذاالکتاب معلوم شد و میشود که فضایل و فواضل ذریهٔ طیبهٔ آنحضرت بیشمار است وایشان وسایر خویشان ازمناقب ومفاخراوایل و اواخر محظوظ وبانصیبند وآنچه زیدبن علی علیه‌السلام دراین ابیات برای خود و امثاله ازبنی‌هاشم اثبات کرده وباعتبارادنی ملابسهٔ اضافه نموده بیان واقع است والله یحق الحق وهویهدی السبیل .

ودر کتب احادیث شرافت اولاد اسمعیل مطلقاً متحقق است چنانچه در من لایحضره الفقیه واقع شده‌درمبحث‌صوم درباب ثواب‌افطار فرمودن صائم «قال‌الصادق علیه‌السلام ان السدیر دخل الی ابی علیه‌السلام فی شهررمضان فقال‌له یا سدیر هل‌تدری‌ای لیالی هذه فقال له‌نعم جعلت فداك ان‌هذه لیالی شهررمضان فماذاك فقال‌له اتقدر علی ان تعتق فی کل لیلة من‌هذه اللیالی عشررقاب من ولداسمعیل فقال له سدیر بابی‌وامی لایبلغ مالی ذاك فمازال ینقص حتی یبلغ به‌رقبة واحدة فی کل‌ذالك یقول‌لااقدرعلیه فقال‌له اوما تقدران تفطر فی کل‌لیلة رجلا مسلما فقال‌له بلی وعشرة فقال له ابی علیه‌السلام فذلك‌الذی اردت یاسدیر ان‌افطارك‌اخاك‌المسلم یعدل عتق رقبة من‌ولداسمعیل یعنی حضرت‌مولانا الفایق ونورالله الشارق‌ابی‌عبدالله جعفربن محمد الصادق‌علیه‌السلام فرمود که سدیر داخل شد برپدرم حضرت امام محمد باقر علیه‌السلام در ماه مبارك رمضان پس آنحضرت فرمود که یاسدیرآیا میدانی که چه شبها است این شبها سدیر گفت بلی‌جانم فدای توباد وبدرستیکه این شبها شبهای‌ماه‌مبارك رمضانست‌منظورچیست ازاین سؤال آنحضرت فرمود آیا قدرت داری که آزاد کنی درهرشب ازااین شبها ده بنده ازاولاد اسمعیل را سدیر گفت جان پدر ومادرم فدای توباشد نمیرسد مال به اینقدر پس آنحضرت همیشه کم میفرمودند عدد آزادی بنده‌هاراتا آنکه فرمودند که آیا قدرت داری که‌یك‌بنده ازاولادحضرت‌اسمعیل درهرشب ازماه رمضان‌المبارك آزاد کنی‌در جمیع این‌مراتب سدیر گفت قدرت ندارم پس حضرت امام‌محمدباقر علیه‌السلام فرمود که‌آیا قدرت نداری که افطار فرمائی درهرشب ازاین‌ماه مرد مسلمی اپس گفت سدیربلی این‌را قدرت دارم بلکه ده مرد مسلم رامیتوانم افطارفرمود پس گفت باو پدرم یعنی حضرت امام محمدباقر علیه‌السلام باین افطار مؤمن اراده کرده‌ام آزاد

نمودن ولد اسمیعل‌را یا سدیر یقین بدانکه افطار فرمودن تو برادر مسلمان را در شب ماه مبارك رمضان برابری میکند با ثواب آزاد نمودن بندهٔ آن اولاد حضرت اسمعیل علی نبینا وآله و علیه السلام.

وروی الصدوق فی‌امالیه‌باسناده الی النبی صلی الله علیه وآله انه قال من صلی العصر فی جماعة کان له‌کاجر ثمانیة من‌ولد اسمعیل کل‌منهم رب بیت یعتقهم و روی الصدوق ایضا فی کتاب فضایل الاشهر الثلاثة باسناده المذکور فیه عن ابی الحسن علی بن موسی الرضا علیه السلام قال من‌تصدق وقت افطاره علی مسکین برغیف غفرالله له ذنبه و کتب‌له ثواب عتق رقبةمن‌النار من‌ولد اسمعیل؛ وروی البرقی فی کتاب‌المحاسن باسناده المذکور فیه ایضا عن ابی جعفر علیه السلام قال لان افطر رجلا مؤمنافی بیتی احب الیّ من‌عتق کذا و کذا نسمة من ولد اسمعیل ، پس معلوم میشود که اولاد اسمعیل آنقدر عظیم القدرند که ازجهت ضرب‌المثل درزیادتی ثواب حضرت‌رسول صلی الله علیه وآله وحضرت امام محمد باقر وحضرت امام رضا(ع) آزادی ایشانرا نقل میفرمودند ومستفاد میگردد که نسب شریف دخلی عظیم دارد درتعظیم وفضیلت واکرام بنی نوع انسان لیکن مردم ازراه غفلت ونخوت شیطانی‌ومدعای‌حیوانی و خواهشهای جسمانی خودرا دربلیهٔ عظیمه عذاب الهی گرفتار میسازند وثقل گناه ونیات‌ذمیمه که درپرده‌های قلوب بلباسهای متلونه پوشیده است از سر هوای نفسانی‌به‌تن بر میدارند .

لمؤلفه

هرچند ره عشق بلا پر دارد	با دل‌چکنم که مدعا پردارد
خالی‌نشود سرم‌زسودای‌بتان	این‌کاسهٔ‌سرنگون‌هوا پردارد

وهمین‌باعث آنشده که‌اکثر احادیث تکریم‌ذریهٔ‌حضرت‌رسالت راجمعی‌دانسته فراموش کرده‌اند و عالما جاهل گشته اند وازقبیل تجاهل العرفا که‌در مقام شعر مستحسن‌است‌درمقام خطابه اینمعنی‌را مستحسن‌دانسته‌اندولهذااحادیث‌اکرام‌ذریهٔ رسالت‌رادرافواه کمترمشهورمیسازندچنانچه‌داعی‌نزدافضل‌المحققین‌وسیدالمجتهدین رفیع‌الملةوالدین میرزارفیع‌الدین‌محمدنائینی‌روح‌الله‌روحه شرح‌لمعه‌میخواندم درمبحث

الهاشمی اولی مذکورشد آنچه صاحب کتاب ذکری درباب قدموا قریشا (اه)قلمی نموده است چنانچه سابقا مذکورشد ازروی طعن وتعجب اظهار فرمودند که آیا چه‌باعث شده که باوجود شرافت هاشمی و کثرت احادیث در شأن بعضی میخواهند که‌سلب و کتمان اینمعنی نمایند **یریدون ان‌یطفئوا نورالله‌بافواههم‌ویابی‌الله الا ان یتم نوره ولوکره الکافرون .**

ومؤید این‌مطلب است آنچه علامهٔ حلی قدس الله تعالی سره القدوسی نقل نموده در کتاب مختلف ازشیخ مفید رحمه‌الله تعالی باینعبارت « قال المفید (ره) اذا حضرالصلوة رجل من‌بنی‌هاشم وصلی‌کان اولی بالتقدم علیه‌بتقدیم ولیه‌له ویجب علی الولی‌تقدیمه» یعنی اگرحاضرشود نماز میت‌را مردی ازبنی هاشم ونماز کند اولی خواهد بود به‌پیش نمازی‌برآن میت بسبب مقدم داشتن‌ولی آنمرد هاشمی‌راوواجب است بر ولی میت که مقدم دارد او را ، وفی الشرح الجدید للقواعد و الهاشمی الجامع للشرایط اولی من‌غیره بالامامة لکن انما یتقدم لوان قدّمه‌الولی اجماعا کما فی‌المعتبرونهایةالاحکام‌والتذکرة ومعنی‌اولویته‌انه ینبغی‌له‌تقدیمه‌وفی‌المقنعة یجب واستدل برجحانه لشرف النسب وقوله صلی الله علیه و آله قدموا قریشا ولا تقدموها قال الشهید ولم‌نستثبته‌فی‌روایاتنامع‌انه‌اعم‌من‌المدعی‌ثم‌اشتراط‌استجماعه‌الشرایط ظاهر واقتصر الشیخ وابنا ادریس والبراج علی ذکر اعتقاده الحق ، وعن ابی‌علی ومن لااحدله فالاقعدنسبا برسول‌الله صلی الله علیه و آله من‌الحاضرین‌اولی به‌قال‌الشهید ولعله اکرام لرسول‌الله صلی الله علیه و آله فکل ماکان القرب منه‌اکثرکان‌ادخل فی‌استحقاق الاکرام وآیهٔ شریفه‌**واولوالارحام بعضهم‌اولی ببعض** رابعضی‌مؤیدازبرای‌اینمطلب‌نقل‌نموده‌اند وقاضی عضد درمواقف استدلال این‌آیه‌را ازجانب شیعه باین عبارت بیان نموده که الاول قوله تعالی **و اولوا الارحام بعضهم اولی ببعض فی کتاب الله** والایة عامة فی‌الامورکلهالصحة الاستثناءوشارح‌یعنی‌میرسید شریف گفته که«اذیجوزان‌یقال اولی‌الافی کذا ومنها ای‌من‌الامور التی یعمها الایةالامامة والخلافة وعلی من‌اولی الارحام دون ابی بکر و قال المفسر النیشابوری الا ان تفعلوا ای الا ان تسدوا وتوصلوا الی اولیائکم فی‌الدین وهم المؤمنون و المهاجرون معروفا برّا

بطريق الوصية والحاصل ان الاقارب احق من الاجانب في كل نفع من ميراث وهبة وصدقة و هدية وغير ذلك الافي الوصية فانه لاوصية لوارث .

وعلامه در کشف الحق وقاضی نورالله رحمهماالله دراحقاق الحق وزمخشری وبیضاوی قریب باین مضامین‌را نقل نموده‌اند ومجموع آیات دراوایل سورهٔ احزاب باین‌نحو وترتیب‌است «النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم وازواجه امهاتهم واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض فی کتاب‌الله من المؤمنین والمهاجرین الا ان‌تفعلوا الی اولیائکم معروفاکان ذلك فی‌الکتاب مسطورا»ودر آخر سوره انفال آیهٔ شریفه‌بدون استثناء واقعست واولویت‌ذوی الارحام به‌پیغمبردرجمیع کمالات‌موروثه‌ازآنحضرت ﷺ بنـا بر حدیث موضوع نحن معاشر الا نبیاءالزاما علیهم نهایت ظهوردارد.

واجاد القائل الشاعر الذی حقیق‌علی‌شعره‌العرشی‌ان ینشد فی‌جمیع‌المشاعر حیث نظم

گویند که پیغمبر مارفت ز دنیا	میراث خلافت بعمر داد و بعثمان
هرگز ملکان ملك به بیگانه ندادند	رو دفترشاهان جهان جمله‌توبرخوان
با ابن عم ودختر وداماد ودو فرزند	میراث به بیگانه دهد هیچ مسلمان

وفی کتاب المناقب للشیخ ابن‌شهرآشوب قال‌الله تعالی **و الذین آمنوا و اتبعتهم ذریاتهم بایمان** ولااتباع احسن من‌اتباع الحسن والحسین و قال‌تعالی الحقنا بهم ذریاتهم فقد الحق‌الله لهما ذریتهما برسول‌الله ﷺ وشهد بذلك کتابه فوجب لهم الطاعة بحق الامامة مثل ماوجب للنبی ﷺ لحق‌النبوة و قال تعالی حکایة عن‌حملة العرش **الذین یحملون العرش‌ومن حوله یسبحون بحمد ربهم و یستغفرون للذین آمنو اربنا وسعت کل شیء رحمة وعلما فاغفر للذین تابوا و اتبعوا سبیلك‌وقهم عذاب الجحیم ربنا وادخلهم جنات عدن التی وعدتهم و من صلح من آبائهم وازواجهم وذریاتهم انك انت العزیز الحکیم و قهم السیئات** وقال ایضا«والذین یقولون ربنا هب‌لنا من‌ازواجنا وذریاتنا قرة اعین» ولایسبق النبی ﷺ فی‌فضیلة ولیس احق بهذا الدعاء بهذه الصیغة منه وذریته‌فقد وجب لهم‌الامامة .

واستدلال باین آیات تقدیم ذریه مقدسه بهمان نمط و تقریب است که سابقا

مفصلا در آیه اولوا الارحام گذشت و ضمیر تثنیه فی ذریتهما که راجع بحسنین(ع) است دالست بر تعمیم حکم مهما امکن و بقدر مقدور نسبت بجمیع ذریه ایشان بجهت آنکه اولاد حضرت امام حسن علیه السلام هیچیك امام مفترض الطاعة نبودند و نعم ماقال ابن الجوزی فی مثل هذاالمقام فرخ البط سابح ومن الکلمات العلیة العلویة لاتصغرن حد ثامن قریش بچه بط اگر دنیه بود * آب دریاش تا بسینه بودومناسب اینمقام است آنچه فاضل دولت آبادی در کتاب مناقب خود آورده **فصل** سیم در رعایت اولاد رسول الله (ص) قال تعالی **فان لله خمسه وللرسول ولذی القربی** الایة فی الکشاف و یقدمون علی سایر الناس لانهم اسوة ای قدوة و فی النافع و یقدمون علی سایر الناس ترجیحا للقرابة ، و فی شرعة الاسلام فی باب السفر و یقدم اولاد الرسول بالمشی و الجلوس ، وفیه ایضا فی باب المحبة و یعظم اولاد الرسول ویسعی فی حوائجهم و یحبهم بقلبه و لسانه و یقدم علی نفسه فی کل شان و فی تشریح فخر الدین الرازی لا یجوز للرجل العالم و المتقی ان یجلس فوق العلوی الامی و ابیه الامی لانه اسوة فی الدین یعنی در جمیع کارها اولاد رسول صلی الله علیه وآله را بر خود مقدم دارید و در صدر نا خوانده نشستن جایز نیست عزیز من بدانکه از صدر نشستن ذلیل عزیز نگردد بزرگ کسیست که مرتبه و جای خود را بشناسد و آنکه فرود نشیند در عظمت وی هیچ قصور نپذیرد و اگر تو اولاد رسول را از بهر عداوت یا حقارت بر صدر ننشانی یا سلام نکنی ایشانرا چه کم آید اگر چه یزیدیان هزار ماه بایشان لعنت فرستادند خدای تعالی بهر عمارت دل ایشان فرموده قوله تعالی **سلام هی حتی مطلع الفجر** فی الروضة ای ثنائی علی اولاد محمد قوله تعالی سلام علی آل یس ای آل محمد کذا فی الزاهدیة تمام شد کتاب فاضل مذکور و لله در من قال

کسیکه از شرفش باب او است باب الله ز فضل اوست نشان آیهٔ کتاب الله
بکعبه مولد جد و بقدر سورهٔ قدر خطیب خطبه مدحش بود خطاب الله

و لقد احسن و افاد بعض الافاضل المعاصرین المحسنین احسن الله الیه حیث قال فی بعض فوائده بتقریب غریب لا یخلو من فیض ما هذه افادته ان عالما

من علماء الزمان او قاض من قضاة الدهر من اوساط الناس منزلة لو اجتمع فی مجلس ملك مع فاطمی فقیر و علم أن الفاطمی یحب التقدم علیه و یکره التاخیر عنه و یتأذی من التأخیر ولوا جلسا بدون تقدیم و تاخیر فی الیمین و الیسار او بین یدی الملك بمرتبة واحدة لایکون له رضا ولا کراهة فاقل مراتب المحبة والمودة فی القربی التی هی اجر تبلیغ الرسالة و النبوة فی هذا الامر ان القاضی او العالم لو لم یدخل السرور فی قلب الفاطمی لم یدخل الحزن ایضاً و لایرضی بما فیه اذی الفاطمی و هو التقدم علیه و امکن له الاحتراز عن الایذاء باختیار شق المساوات فلایختاره و یقصد التقدم الذی فیه اذی الفاطمی و یتجاوز عن مراتب المحبة الی مرتبة من مراتب البغض لان من لا یبغض احد الایؤذیه و لو تقدم الفاطمی علیه لابغضه و انکر منه هذا الصنع فعلم من هذا البیان و المثال انه لایتیسر لاکثر الناس بناء علی العادات و الاوضاع المعروفة الدنیویة رعایة ادنی مراتب المحبة مع آحاد السادات بل ما یصدر عن الاکثر فیه اهانة و تحقیر لشأنهم لا یجوّزونه و مثله با صدقائهم و اعزتهم من اهل الدنیا و هذه مرتبة من البغض انتهی کلامه اعلی اللّٰه مقامه

و از جمله کمل فضلاء فوق یعنی سالك مسلك حق نبوی عالم ربانی غریق بحر اخضر رحمت باری ملا محمد باقر سبزواری در کتاب روضهٔ انوار عباسی باینعبارت ایراد نموده است که بر پادشاه لازم است که در مراعات سادات و ذریهٔ حضرت رسول ﷺ باقصی الغایة بکوشد و دراین باب راه تقصیر واهمال نگشاید و حدیث سند دهم را که از فقیه مرقوم شده جهت حجت ایراد نموده و بعد از آن ذکر نموده است که پس باید که پادشاه در تعظیم و اکرام ایشان غایة مبالغه کند و در ایصال وظایف وسیور غالات ایشان اهتمام و رزد و از احوال فقراء سادات و ایتام و بیوه زنان ایشان غافل نگردد و حقوق اخماس و غیر ذلك بایشان برساند و اشراف و نقباء سادات و صاحب خاندانهای بزرگ و رفیع را بزرگ مرتبه دارد و در اجلال و توقیر ایشان تقصیر ننماید پس مستفاد شد از ماذکر من بعض علماء الفریقین آنکه ایشان تا باینمرتبه احتیاط مینموده اند در رعایت وحرمت رحم و قرابت رسول (ص) و الاحتیاط سبیل لا یضل سالکه ولا مسالکه و درحبیب السیر

مذکور است که یکی از شرایط صلح حضرت امام حسن علیه‌السلام با معاویه آن بود که پنجهزار درهم که در بیت المال کوفه موجود بود از آنحضرت طلب ندارد تا از آن وجه دیون خود را ادا نماید و خراج فسا و داراب جرد و فارس را بمدینه بفرستد تا در مصارف اهل بیت مصروف گردد و در قاموس اللغة واقع است که قفط بالکسر بلد بصعید مصر موقوفة علی العلویین من ایام امیر المؤمنین علیه‌السلام

سند شانزدهم

ابن بابویه رحمةالله علیه در کتاب هدایه و در باب معرفت کبایر از کتاب من لایحضره الفقیه بسند خود از حضرت ابی‌عبدالله علیه‌السلام نقل نموده ان الکبایر سبع فینا انزلت و منا استحلت فا ولها الشرك بالله العظیم وقتل النفس التی حرم الله و اکل مال الیتیم وعقوق الوالدین وقذف المحصنة والفرار من الزحف وانکار حقنا فاما الشرك بالله العظیم فقد انزل الله فینا ما انزل وقال رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله فینا ما قال فکذبوا الله و کذبوا رسوله فاشرکوا بالله واما قتل النفس التی حرم الله فقد قتلوا الحسین و اصحابه واما اکل مال الیتیم فقد ذهبوا بفیئنا الذی جعله الله عزوجل لنا فاعطوه غیرنا و اما العقوق فقد انزل الله تبارك و تعالی ذلك فی کتابه فقال **النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم وازواجه امهاتهم** فعقوا رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله فی ذریته و عقوا امهم خدیجة فی ذریتها واما قذف المحصنة فقد قذفوا فاطمة (ع) علی منابرهم و اما الفرار من الزحف فقد اعطوا امیر المؤمنین علیه‌السلام بیعتهم طایعین غیر مکرهین ففروا عنه فخذلوه و اما انکار حقنا فهذا مما لایتنازعون فیه .

وقریب باین حدیث در آخر جزو سیم از کتاب تهذیب الاحکام شیخ المحدثین شیخ ابوجعفر طوسی (ره) ایراد نموده است عبدالکریم بن عمرو الخثعمی عن عبد الله بن ابی یعفور و معلی بن خنیس عن ابی الصامت عن ابی عبدالله علیه‌السلام قال اکبر الکبایر سبع الشرك بالله العظیم وقتل النفس التی حرم الله عزوجل الا بالحق و اکل اموال الیتامی وعقوق الوالدین وقذف المحصنات والفرار من الزحف وانکار ما انزل الله عزوجل فاما الشرك بالله العظیم فقد بلغکم ما انزل الله فینا وما قال رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله فردوه علی الله وعلی رسوله واما قتل النفس الحرام فقتل الحسین واصحابه

واما اکل اموال الیتامی فقد ظلمنا فیئنا وذهبوا به واما عقوق الوالدین فان الله عزو وجل قال فی کتابه **النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم و ازواجه امهاتهم** وهو اب لهم فعقوه فی ذریته وفی قرابته واما قذف المحصنة فقد قذفوا فاطمة(ع) علی منابرهم و اما الفرار من الزحف فقد اعطوا امیر المؤمنین علیه السلام البیعة طائعین غیر مکرهین ثم فروا عنه وخذلوه واما انکار ما انزل الله عزوجل فقد انکروا حقنا و جحدوا له و هذا مما لایتعاجم فیه احد والله یقول **ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه نکفر عنکم سیئاتکم و ندخلکم مدخلا کریما**

یعنی از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام منقولست که فرمود بزرگترین گناهان کبیره هفت گناهست شرك بخدای عظیم و کشتن نفسی که قتل اورا حرام گردانیده است خدای عزوجل مگر بحق وخوردن اموال ایتام وعقوق والدین ودشنام وفحش دادن بزنان باعصمت وگریختن ازجهاد وجنگی که امام فرموده باشد وانکار کردن احکام خدای عزوجل که برنبی صلی الله علیه وآله انزال فرموده درقرآن مجید اما شرك بخدا پس مقصود آنست که رسیده خواهد بود بشما آنچه انزال فرموده خدایتعالی درحق ما ائمه وآنچه فرمود رسولخدای درحق ما پس رد کردند آنهارا برخدا ورسولش و هوی وخواهش خودرا درامر الهی شریك ودخیل ساختند واین مستلزم شرك و کفر است چنانچه آیهٔ وافی هدایه **افرأیت من اتخذ الهه هواه** وآیهٔ **لاتعبدوا الشیطان** وجز آن اشاره باین است .

ویؤید ذلك ما فی کتاب الامالی للشیخ الطوسی قدس الله نفسه القدوسی باسناده الی جابر بن عبدالله انه تصور ابلیس یوم قبض النبی صلی الله علیه وآله فی صورة المغیرة بن شعبة فقال ایها الناس لاتجعلوها کسراویة ولاقیصریة وسّعوها ونتّسع فلا تردوها فی بنی هاشم فتنتظر بها الحبالی ، و اما قتل نفس حرام پس قتل حضرت امام حسین علیه السلام و اصحاب اواست واما اکل اموال یتیم پس مقصود آنستکه ظلم برآنچه بما بازگشت بایست داشته باشد نمودند و بردند حق مارا و اما عقوق والدین پس بدرستیکه خدای عزوجل در کتاب خود فرموده « النبی اولی بالمؤمنین » الایة یعنی پیغمبر (ص) صاحب اختیار و اولیست بمؤمنین از نفسهای ایشان و ازواج آنحضرت (ص)

مادرهای مؤمنین‌اند ونبی ﷺ پد راست از برای مؤمنین پس عقوق ورزیدند در حق ذریهٔ نبی(ص) واقربای نبی (ص) وتکریم ایشان بجهت پیغمبر نکردندودرسبب نزول آیه چنانچه درخلاصة المنهج مسطور است آورده اند که چون حضرت رسالت پناه (ص) بغزوهٔتبوك عزیمت‌فرمود همهٔ مسلمانانرا بخروج امر نمود بعضی گفتند از پدر ومادر خود دستوری طلبیم آیه‌آمد که **النبی اولی بالمؤمنین** یعنی پیغمبر بر گزیده وسزاوارتر است بگرویدگان از نفسهای ایشان درهمهٔ کاردین ودنیا چه هرچه‌فرماید عین‌صلاح‌بنده ومحض فلاح اواست‌بخلاف اوامر نفس که موجب‌عقوبت (غوایت خل) وسبب شقاوتست فلهذااولویت‌نسبت‌بآنحضرت(ص) برطریق‌عموم‌واقع شده ومقید نیست ببعضی دون بعضی پس واجب است برهمه مؤمنان که نزد ایشان آنحضرت (ص) دوست‌تر باشد ازنفس ایشان وامراو نافذتر برایشان وشفقت ایشان براو تمامتر از شفقت برغیراو .

ودرحدیث آمده که هیچ مؤمنی نیست مگر که من‌اولی‌ام باودردنیاوآخرت ونیز بروایت صحیحه ثابت شده که نگروند هیچیك از شما و مؤمن نباشد تانباشم من دوست‌تر باو ازپدر ومادر وفرزند وهمهٔ مردمان اوپس باید که فرمان او از همه فرمانها لازم ترشناسد ومجاهد گفته که هر پیغمبری پدر امت خود است لهـذا مؤمنان برادران یکدیگرند چه‌پیغمبر ﷺ پدر ایشانست دردین و **ازواجه امهاتهم** وزنان اومادران ایشان است ازروی تعظیم و تحریم واحترام نه درسایر احکام چه رؤیة ایشان روا نبوده‌ونسبت وراثت‌نداشته اند وبجهت احترام‌ایشانست تحریم نکاح ایشان بقوله تعالی **ولاتنکحوا ازواجه ابدا** . (۱)

درمصحف ابن‌عباس وابن‌مسعود چنین بوده که «فهواب لهم وازواجه‌امهاتهم واینقول ازابوجعفر وابوعبدالله علیهما السلام نیز مرویست«تمام‌شد کلام تفسیر» .

واماقذف محصنات این‌است که قذف ودشنام درمنبرها نسبت بحضرت فاطمه (ع) دادند واما گریختن از جهاد مقصود آنست که با حضرت امیر المؤمنین علیه السلام

---

(۱) الایة فی سورة الاحزاب هکذا وماکان لکم ان تؤذوا رسول‌الله ولا ان تنکحوا ازواجه من بعده ابدا (مناره) .

مبایعت کردند برضا ورغبت خود بعدازآن فرار ازمتابعت آنسرور درجهادنمودند وترك یاری آنحضرت کردند واما انکار ماازل الله عزوجل اینست که انکار کردند حق مارا ونفی حق مانمودند وآن امریست که جاهل نیست در این امر احدی و خدای تعالی فرموده است «ان‌تجتنبوا کبائر اه» بیان آیهٔ مسطوره درتفسیر باینعبارت واقع است که اگر اجتناب کنید ودورشوید از گناهان بزرگ که نهی کرده شده‌اید از آن یعنی خدای شمارا از آن نهی کرد در گذرانیم وعفو کنیم از شما گناهان خورده شما را یعنی اجتناب کبایر شما را کفارهٔ صغایر گردانیم و هر صغیره که‌ازشما صادر شده باشد ازنمازی تانمازی‌و ازرمضان تارمضان دیگر ازشما در گذرانیم چنانچه درحدیث ثابت‌شده ودرآوریم‌شمارادرموضع‌بزرك‌وشریف که بهشت است مرویست که روزی رسول‌الله صلی الله علیه و آله برمنبرفرمود بآنخدائیکه‌جان من‌بامراو است‌واینکلمه‌راسه‌بارتکرار کرد وبعدازآن گفت که‌هیچ بنده نیست که پنجنماز بگذارد و ماه‌رمضان روزه‌دارد وازکبایراجتناب کند مگر که در هـای بهشت ازبرای او بگشایند پس این‌آیه بخواند که«ان‌تجتنبوا» تاآخرو گناه کبیره آنست که درقرآن یاحدیث حدی وعقوبتی معین برآن مقررشده مانند شرك بخدا وزنا ولواطه وشرب خمروربا وعقوق و الدین و قمار وفرار از جنگ کفار درحین حضور امام وقتل بناحق وخوردن مال‌یتیم ودشنام بزنا وسحرو گواهی‌بزوروونومید شدن ازرحمت خدا وایمن شدن ازعقوبت الهی تمام شد عبارت تفسیر پس معلوم میگردد ازاینحدیث که عدم ادای حقوق ذریهٔ رسول صلی الله علیه و آله و اقربای آنحضرت از جملهٔ گناهان کبیره است وترك این عقوق ازجمله اموریست که موجب‌نجاتست‌از آتش دوزخ .

سند هفدهم

درعیون‌اخبارالرضا شیخ‌صدوق‌ابن‌بابویه(ره)ایراد نموده‌حدثناابواحمدهانی بن‌محمّد‌بن محمود‌العبدی‌رضی‌الله عنه قال‌حدثنا ابی‌محمّد بن‌محمود‌باسناده‌رفعه‌الی‌موسی بن‌جعفر علیه السلام انه‌قال‌لما ادخلت علی‌الرشید‌سلمت‌علیه‌فرد‌علی‌السلام‌ثم‌قال یاموسی‌بن جعفر خلیفتین یجبی الیهما الخراج فقلت یاامیر المؤمنین اعیذك بالله ان تبوء

باثمی واثمك وتقبل الباطل من اعدائنا علینا فقدعلمت انه قد کذب علینا منذ قبض رسول الله صلی الله علیه وآله لما علم ذلك عندی فان رأیت بقرابتك من رسول الله صلی الله علیه وآله ان تأذن لی احدثك بحدیث اخبرنی به ابی عن آبائه عن جدی رسول الله صلی الله علیه وآله انه قال ان الرحم اذامست الرحم تحرکت واضطربت فناولنی یدك جعلنی الله فداك فقال ادن فدنوت منه فاخذ بیدی ثم جذبنی الی نفسه وعانقنی طویلا ثم ترکنی و قال اجلس یاموسی فلیس علیك بأس فنظرت الیه فاذا انه قد دمعت عیناه فرجعت الی نفسی فقال صدقت وصدق جدك صلی الله علیه وآله لقد تحرك دمی و اضطربت عروقی حتی غلبت علی الرقة و فاضت عیناي و انا اریدان اسئلك عن اشیاء یتلجلج فی صدری منذحین لم اسئل عنها احدا فان انت اجبتنی عنها خلیت عنك و لم اقبل قول احد فیك وقد بلغنی انك لم تکذب قط فاصدقنی عما اسئلك مما فی قلبی فقلت ما کان علمه عندی فانی مخبرك به ان انت آمنتنی قال لك الامان ان صدقتنی وترکت التقیة التی تعرفون بها معشر بنی فاطمة فقلت اسئل امیر المؤمنین عما تشاء قال اخبرنی لم فضلتم علینا ونحن من شجرة واحدة وبنو عبد المطلب ونحن وانتم واحد انا بنو العباس وانتم ولد ابی طالب وهما عما رسول الله صلی الله علیه وآله و قرابتهما منه سواء فقلت نحن اقرب قال وکیف ذلك قلت لان عبدالله واباطالب لاب وام فابوکم العباس لیس هو من ام عبدالله ولا من ام ابی طالب قال فلم ادعیتم انکم ورثتم النبی صلی الله علیه وآله والعم یحجب ابن العم وقبض رسول الله صلی الله علیه وآله وقد توفی ابوطالب قبله والعباس عمه حی فقلت له ان رای امیر المؤمنین ان یعفینی من هذه المسئلة ویسئلنی عن کل باب سواه یریده فقال لا اوتجیب فقلت فامنی قال قد امنتك قبل الکلام فقلت ان فی قول علی بن ابی طالب علیه السلام انه لیس مع ولد الصلب ذکرا کان او انثی لاحد سهم الا للابوین والزوج اوالزوجة ولم یثبت للعم مع ولد الصلب میراث ولم ینطق به الکتاب الاان تیم وعدیا وبنی امیة قالوا العم والدرایا منهم بلا حقیقة و لااثر عن الرسول صلی الله علیه وآله ومن قال بقول علی علیه السلام من العلماء فقضایاهم خلاف قضایا هؤلاء هذا نوح بن دراج یقول فی هذه المسئلة بقول علی علیه السلام وقد حکم به و قد ولاه امیر المؤمنین علیه السلام المصرین الکوفة و البصرة وقد قضی به فانهی [الی خ] امیر المؤمنین

فامر باحضاره واحضار من يقول بخلاف قوله منهم سفيان الثوری و ابراهیم المدنی و الفضيل بن عياض فشهدوا انه قول علی عليه السلام فی هذه المسئلة فقال لهم فيما ابلغنی بعض العلماء من اهل الحجاز فلم (لم خل) لاتفتون به وقد قضی به نوح بن دراج فقالوا جسر نوح وجبنّا وقد امضی امير المؤمنين قضيته بقول قد ماء العامة عن النبی صلی الله علیه وآله انه قال علی اقضاكم و كذلك قال عمر بن الخطاب علی اقضانا و هو اسم جامع لان جميع ما مدح به النبی صلی الله علیه وآله اصحابه من القرائة والفرايض والعلم داخل فی القضاء فقال زدنی يا موسی قلت المجالس بالامانات وخاصة مجلسك فقال لاباس عليك فقلت ان النبی صلی الله علیه وآله لم يورث من لم يهاجر ولا اثبت له ولاية حتی يهاجر فقال ما حجتك فيه فقلت قول الله تعالی **والذين آمنوا ولم يهاجروا ما لكم من ولايتهم من شیء حتی يهاجروا** وان عمی العباس لم يهاجر فقال لی اسئلك يا موسی هل افتيت بذلك احدا من اعدائنا ام اخبرت احدا من الفقهاء فی هذه المسئلة بشیء فقلت اللهم لا وما سالنی عنها الا امير المؤمنين ثم قال لم جوزتم للعامة بل الخاصة ان ينسبوكم الی رسول الله صلی الله علیه وآله ويقولون لكم يا بنی رسول الله وانتم بنو علی وانما ينسب المرء الی ابيه وفاطمة انما هی وعاء والنبی عليه السلام جدكم من قبل امكم فقلت يا امير المؤمنين لو ان النبی صلی الله علیه وآله نشر فخطب اليك كريمتك هل كنت تجيبه فقال سبحان الله ولم لا اجيبه بل افتخر علی العرب والعجم وقريش بذالك فقلت لكنه عليه السلام لا يخطب الیّ ولا ازوجه فقال ولم فقلت لانه ولدنی ولم يلدك فقال احسنت يا موسی ثم قال كيف قلتم انّا ذرية النبی صلی الله علیه وآله والنبی عليه السلام لم يعقب وانما العقب للذكر لا للانثی وانتم ولد البنت ولا يكون لها عقب فقلت له اسئله بحق القرابة والقبر ومن فيه الا ما اعفانی عن هذه المسئلة فقال لا او تخبرنی بحجتكم فيه يا ولد علی وانتم يا موسی يعسوبهم وامام زمانهم كذا انهی الی ولست اعفيك فی كل ما اسئلك عنه حتی تاتينی فيه بحجة من كتاب الله وانتم تدعون معشر ولد علی انه لا يسقط عنكم منه شیء لا الف ولا واو الا وتاويله عندكم واحتججتم بقوله عزوجل ما فرطنا فی الكتاب من شیء وقد استغنيتم عن رای العلماء وقياسهم فقلت تاذن لی فی الجواب قال هات فقلت اعوذ بالله من الشيطان الرجيم **بسم الله الرحمن الرحيم ومن ذريته داود وسليمان وايوب ويوسف وموسی وهرون وكذلك نجزی المحسنين**

وزکریا ویحیی وعیسی والیاس من ابوعیسی یا امیر المؤمنین فقال لیس لعیسی اب فقلت انما الحقه الله بذراری الانبیاء (ع) من طریق مریم (ع) ولذلك الحقنا بذراری النبی صلی الله علیه وآله من قبل امنا فاطمة علیها السلام ازیدك یا امیر المؤمنین قال هات قلت قول الله تعالی فمن حاجك فیه من بعد ماجائك من العلم فقل تعالوا ندع ابنائنا وابنائکم ونسائنا ونسائکم وانفسنا وانفسکم ثم نبتهل فنجعل لعنة الله علی الکاذبین ولم یدّع احدانه ادخل النبی صلی الله علیه وآله تحت الکساء عند مباهلة النصاری الا علی بن ابی طالب و فاطمة والحسن و الحسین فکان تاویل قوله عزوجل ابنائنا الحسن والحسین ونساؤنا فاطمة و انفسنا علی بن ابی طالب ان العلماء قد اجمعوا علی ان جبرئیل قال یوم احد یا محمد ان هذه لهی المواساة من علی قال لانه منی وانا منه فقال جبرئیل وانا منکما یا رسول الله ثم قال لاسیف الا ذوالفقار و لافتی الا علی فکان کما مدح الله عزوجل به خلیله علیه السلام اذیقول فتی یذکر هم یقال له ابراهیم انا معشر بنی عمك نفتخر بقول جبرئیل انه منا فقال احسنت یاموسی ارفع الینا حوائجك فقلت له اول حاجة ان تاذن لابن عمك ان یرجع الی حرم جده علیه السلام و الی عیاله فقال ننظر انشاء الله

و شیخ طبرسی همین حدیث رانیز در کتاب احتجاج مرسلا ایراد نموده است یعنی از حضرت امام موسی کاظم صلوات الله علیه وعلی آبائه الطاهرین منقولست که فرموده چون مرا داخل کردند بر هرون الرشید وسلام کردم بر او پس جواب سلام مرا داد بعد از آن گفت یا موسی بن جعفر دو خلیفه هستند که جمع کرده میشود نزد ایشان خراج و مقصود هرون الرشید از دو خلیفه یکی خودش بود و یکی حضرت امام موسی علیه السلام که حق امام را در خفیه بعضی نزد آنحضرت میبردند در جواب هارون الرشید میفرمایند حضرت امام موسی علیه السلام که پس گفتم یا امیرالمؤمنین در پناه میآورم ترا بخدا از اینکه باز گشت کنی بگناه من و گناه خودت و قبول کنی باطل را از اعداء ما در افتراء بر ما پس بتحقیق تو دانسته که تهمت بما گفته انداززمانیکه رحلت نموده رسول خدا صلی الله علیه وآله از جهت امریکه معلوم است آن نزد من یا نزدتو پس اگر مناسب دانی بحق قرابت خودت برسول خدا

که اذن بدهی و مرخص کنی حدیث خواهم گفت تو را بحدیثی که خبر داده است مرا بآن حدیث پدرم از پدران خود از جدم رسول الله صلی الله علیه و آله که آنحضرت فرمود بدرستی که ذی رحمی هر گاه مس کند بدن ذی رحم خود را بجوش میآید خون محبت و بحرکت در میآید دل دوستی و مضطرب میشود در محبت آن ذی رحم پس بده دست خود را و از روی تقیه فرمود بگرداند خدای تعالی مرا فدای تو پس گفت هرون الرشید نزدیك شو مرا پس نزدیك شدم باو و چون نزدیك شدم گرفت دست مرا و بعد از آن کشید بنزد خود و مرا ببغل گرفت زمان طویلی بعد از آن از من دست بر داشت و گفت بنشین ای موسی که از جانب من بتو آزاری نیست پس نگاه کردم بسوی او ناگاه اشك از دو چشم او بیرون آمده بود و چون ملاحظه رقت در قلب او نمودم مطمئن شدم و دلم بحال خود آمد پس گفت هرون الرشید راست گفتی تو و راست گفته است جد تو صلی الله علیه و آله بدرستیکه حرکت کرده خون من و مضطرب شد رگهای من تا آنکه غلبه کرده بمن رقت قلب و اشك بر آورده هر دو چشم من و من اراده دارم که از تو سؤال کنم از امور چندی که در دل من میگذرد مدت مدیدیست و سؤال نکرده‌ام این امور را از کسی پس اگر تو جواب بدهی از این سؤالهای من دست از تو بر میدارم و قبول نمیکنم سخن مردم را در حق تو و بمن رسیده است که تو دروغ نگفته هرگز پس راست بگو از آنچه از تو میپرسم امیرا که در دل من است آنحضرت میفرمایند که گفتم آنچه دانسم او را بتحقیق بتو خبر میدهم اگر تو ایمن سازی مرا از اذیت گفت هرون الرشید بتو امان دادم اگر راست گوئی بمن و ترك کنی تقیه که مشهورند بآن اولاد فاطمه پس گفتم سؤال کن یا امیرالمؤمنین از آنچه میخواهی گفت هرون الرشید که خبر ده مرا که چه سبب دارد که شما را مردم بهتر از ما میدانند و ما همه از شجرهٔ واحده و اولاد عبدالمطلبیم و ما و شما هر دو یکنسب داریم ما اولاد عباس و شما اولاد ابی طالبید و عباس و ابی طالب هر دو عم رسول صلی الله علیه و آله بودند و خویشی ایشان برسول خدا (ص) مساویست پس آنحضرت میفرمایند که گفتم در جواب ما نزدیکتریم گفت هرون الرشید که بچه سبب شما نزدیك ترید برسول الله صلی الله علیه و آله گفتم بجهة آنکه

عبدالله و ابو طالب هر دو برادر پدری و مادری هم بودند و پدر شما عباس نیست از مادر عبدالله و نه از مادر ابو طالب پس معلوم شد که ابو طالب با پدر حضرت رسول صلی الله علیه و آله برادر پدری و مادری بودند و عباس برادر پدری تنها باز گفت هرون الرشید بحضرت امام موسی علیه السلام که بچه سبب شما ادعا کردید که شما وارث نبی صلی الله علیه و آله اید با وجود آنکه عم مانع ارث پسر عم میشود وبا وجود عم ابن عم وارث نمیشود و رحلت نمود حضرت رسول صلی الله علیه و آله و فوت شده بود ابو طالب پیش از آنحضرت و عباس عم حضرت رسول صلی الله علیه و آله زنده بود پس گفتم مر او را که اگر ملاحظه فرماید و مصلحت داند امیر المؤمنین اینرا معاف دارد و ببخشد مرا از پرسیدن اینمسئله و سؤال کند از هرچه خواهد سوای اینمسئله این نحو نماید یعنی اراده کند غیر این سؤال را پس هرون الرشید گفت نه دست بر نمیدارم تا آنکه جواب مرا بدهی یا مگر آنکه جواب من بدهی بنابر دو احتمال عبارت (۱) پس گفتم مرا ایمن وخاطر جمع گردان گفت بتحقیق که امان داده بودم ترا پیش از این سخن پس گفتم در کلام علی بن ابی طالب علیه السلام وارد شده که نیست با ولد صلب خواه مذکر باشد یا مؤنث مر احدی را رسدی مگر پدر و مادر و شوهر یا زن را وثابت نیست از برای عم باولد صلب میراثی ودر قرآن بجهت عم باولد صلب ارث واقع نشده و کتاب خدا دلالت بر اینمدعا ندارد لکن قبیلهٔ تیم و عدی یعنی ابابکر وعمر وجماعت بنی امیه گفته‌اند که عم بمنزلهٔ والد است و این مذهبی است از ایشان که اصلی وحقیقتی ندارد واز رسول صلی الله علیه و آله حدیثی در این باب نیست و جمعی از علماء که بقول علی بن ابی طالب علیه السلام حکم نموده اند پس احکام ایشان خلاف حکم قبیلهٔ تیم وعدی وبنی امیه است اینك نوح بن دراج میگوید در اینمسئله موافق قول علی بن ابی طالب علیه السلام وبتحقیق که او حکم باین نحو کرده است و والی و صاحب حکم گردانیده نوح بن دراج را امیر المؤمنین یعنی هرون الرشید در دو شهر که کوفه و بصره است و بتحقیق که باین نحو حکم کرده بود نوح وخبر کرده شده بود امیر المؤمنین

(۱) که او بمعنی الی ان یا الا ان باشد «منه ره»

یا نوح بن دراج خود خبر کرد امیر المؤمنین زا پس امر کرده بود هارون الرشید بحاضر گردانیدن نوح بن دراج و حاضر گردانیدن کسی که میگوید بخلاف گفته نوح بن دراج از آنجمله سفیان ثوری و ابراهیم مدنی و فضیل بن عیاض پس شهادت دادند که اینحکم قول علی علیه السلام است در اینمسئله پس گفت امیر بایشان در آنچه رسانیده اند و گفتند بمن بعض علماء از اهل حجاز که موافق حکم حضرت امیر المؤمنین آنست که باولد صلب عم ارث نمیبرد بچه وجه شما فتوی نمیدهید باینطریق و بتحقیق حکم کرده است باین نحو نوح بن دراج درجواب گفتند علماء بامیر یعنی بهرون الرشید کـه نوح بن دراج جرأت وجسارت کرد وحکم موافق حق کرد وماترسیدیم و بتحقیـق که جاری وممضی کرد امیر المؤمنین حکم نوح را بقول قدماء اهل سنت که از حضرت رسول صلی الله علیه و آله نقل نموده اند که فرمود علی علیه السلام قاضی تر ازشما وحاکم تر از شما است وهمچنین گفت عمر بن خطاب علی علیه السلام قاضی تر از مـا است وقاضی تر بودن لفظیست که جامع جمیع فضایل است بجهت آنکه جمیع آنچه مدح کرده است بآن پیغمبر (ص) اصحاب خود را از قرائت وعلم بفرایض یعنی مواریث وهر علمی که باید داخلست در قضا واین اشاره است بحدیثی که عامه در کتب خود ایراد نموده اند که پیغمبر (ص) فرمود اقرئکم ابی بن کعب وافرضکم زیدبن ثابت واقضاکم علی بن ابی طالب علیه السلام گفت هرون الرشید یا موسی زیاد کن از برای من کلام را در اینمطلب حضرت امام موسی علیه السلام فرمود که مجالس محل اماناتست خصوصا مجلس تو پس درجواب گفت خاطر جمع دار ضرری برتو نیست پس حضرت امام موسی علیه السلام میفرماید گفتم بدرستیکه پیغمبر صلی الله علیه و آله صاحب میراث نمیگردانید کسی را که هجرت از مکه معظمه نکرده بود و ثابت نمیکرد ازجهة او ولایت واختیاری درارث تاانکه هجرت نمیکرد پس گفت هرون الرشید چه دلیل داری براین فرمود آنحضرت که پس گفتم دلیل من قول خداست که فرموده **والذین آمنوا ولم یهاجروا مالکم من ولایتهم من شیء حتی یهاجروا** سابق این آیه اینست که **ان الذین آمنوا و هاجروا و جاهدوا باموالهم وانفسهم فی سبیل الله والذین آووا ونصروا اولئك بعضهم اولیاء بعض .**

یعنی بدرستیکه آنانکه ایمان آورده‌اند وهجرت نموده اند بدوستی خدا و رسول ازوطنهای خود وجهاد کرده اند بمالهای خود که درسلاح و نفقهٔ محتاجان صرف نمایند ودرضروریات امور خود وبنفسهای خود که متوجه قتال شدند در راه خدا یعنی دراعزازدین واعلاء کلمهٔ اسلام واینها قوم مهاجرانند وآنانکه جاداده‌اند مهاجرانرا ویاری و نصرت کردند حضرت رسول صلی الله علیه و آله را مراد انصارند آنگروه بعضی ازایشان دوستان برخی دیگرند وولی‌اند درمیراث چه در مبدء اسلام حکم چنان بود که مهاجروانصار بسبب هجرت و نصرت ازیکدیگر میراث گیرند نه اقارب وبعدازآن منسوخ شد بآیه **واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض** وازحضرت امام محمّد باقر علیه السلام مرویست که قبل از نزول این آیه میان هردو کس که مواخاة بودی میراث گرفتندی وتفسیر آیه «والذین آمنوا ولم یهاجروا» این است آنانکه ایمان آوردندوهجرت نکردندنیست مرشمارا ایمخاطبین ازتولای ایشان از مواریث هیچ چیز تاوقتیکه هجرت کنندیعنی آنکسی که ایمان آورده بخداوهجرت نکرده است باشما که هجرت نموده‌اید بسبب ولایت ومواخاة موارثتی نیست وهریکی ازدیگری ارث نمیبرند تااوهجرت نکند وبتحقیق که عم من عباس مهاجرت اختیار نکرده پس میان اوورسول صلی الله علیه و آله بسبب ولایت ارث متحقق نمیتواندشدچون هجرت ننموده است پس حضرت امام موسی علیه السلام دونحوجواب هرون الرشیدرافرمودندیکی آنکه باولدصلب احدی میراث نمیبرد وآیهٔ که باوجود ولد صلب بسبب مواخاة ارث بـرده میشود منسوخ شده است و ثانی آنکه اگر منظور از این ارث بعنوان مواخاتست پس موقوف بود این ارث قبل از نسخ بمهـاجرت و عبـاس مهـاجرت ازمکه بمدینه ننموده (۱) پس گفت هرون الرشید کـه سؤال میکنم از تو ایموسـی آیـا فتوی

---

(۱) حاصل مدعی آنست که عباس بهیچوجه ولایت ارث پیغمبر نداشت نه بجهت قرابت ونه بجهة مواخات زیرا که ولد صلب آنحضرت موجود بوددرحین فوت آنحضرت وآیهٔ مواخاة قبل ازرحلت آنحضرت نسخ شده بود واگر نسخ نمیشد موقوف بود ارث بعنوان مواخات بمهاجرت وعباس مهاجرت اختیار نکرد «منه ره».

دادی باین فتوی احدی را از اعداء ما یاخبر کرده احدی را از فقهاء مادر این مسئله بچیزی پس گفتم بار خدایا فتوی ندادم وخبرنکردم و سؤال نکرد مرا از این مسئله مگر امیر المؤمنین که هرون الرشید باشد بعد از آن گفت چرا تجویز کرده اید مرعامه وخاصه را براینکه نسبت دهندشمارا برسولخداوبگویند مرشمارا ایفرزندان رسولخدا وشما فرزندان علیید وبتحقیق که مرد نسبت داده میشود بپدرش وفاطمه نبوده‌است مگرظرف‌شما ونبی جد شما است ازجانب‌مادر شما پس گفتم یاامیرالمؤمنین اگررسول‌الله ﷺ حیات میافت وخواستگاری می نمود صبیهٔ مکرمهٔ تورا بجهت خودآیا قبول میکردی بدادن صبیهٔ خود پس گفت برسبیل تعجب سبحان‌الله چون قبول نمیکردم بلکه فخرمیکردم بر عرب وعجم وقریش باین وصلت حضرت امام موسی علیه السلام فرمودند که پس گفتم لیکن آنحضرت نمیفرستد بسوی من بخواستگاری دخترمن ومن نمیتوانم باوداد دخترخودراپس گفت بچه سبب گفتم ازجهت‌آنکه متولد ساخته است مرا ومتولد نساخته تو را پس گفت خوب گفتی یاموسی چون سؤال سابق این بود که چرا شما خودرا فرزند رسول‌خدا میدانید ویابن‌رسول‌الله مردم شمارا مخاطب میسازند وازآنسؤال مجاب شد الحال ازذریه سؤال میکند که‌ذریه بمعنی نسل است وتوهم میشود که نسل‌باید ازعقب مردی متخلف شده باشد تجدید سؤال نمود که چگونه شما گفتید ماذریه نبی‌ایم ونبی ﷺ عقب نداشت وعقب ازبرای مذکرمیباشد نه‌ازبرای انثی وشما فرزندان دختررسول خدائید وازبرای دخترعقبی نمی‌باشد پس گفتم که‌سؤال می کنم ازهرون الرشید بحق خویشی پیغمبر ﷺ وبحق قبرپیغمبرو کسیکه در او مدفونست که مرا ببخشد و معاف دارد از این مسئله و این سوال را ازمن نکند هرون الرشید گفت نه دست برنمیدارم مگرآنکه جواب مرابدهی بدلیلی که‌چرا شما باید ذریهٔ رسولخدا ﷺ باشید ای اولاد علی وشما ای موسی سید و بزرگ شیعه وامام زمان ایشانید باین نحو بمن خبررسیده است ونیستم که معاف دارم از جواب دادن درهرچیزی که سؤال میکنم تورا ازآن تاآنکه بگوئی درآن دلیلی ازقرآن وشما ادعا میکنید ایگروه اولاد علی اینرا که ساقط‌نمیشود شماراازقرآن

چیزی نه‌الف‌وواو مگر آنکه تاویل آن‌نزد شمااست و دلیل میگوئید بقول خدای عزوجل که فرموده : **مافرطنافی الکتاب من‌شیء** یعنی‌فرونگذاشتیم‌درلوح‌محفوظ هیچ چیزرا صاحب خلاصة المنهج گفته واکثرمفسرین برآنند که مراد بکتاب قرآنست چه آن متضمن هرچیزیستکه محتاج الیه امردینست مفصلا یا مجملا از بیان حلال وحرام وقصص و امثال ومواعظ واخبار وآنچه مجملست بیانش بتفصیل رسول‌باز گذاشته که **ماآتیکم الرسول فخذوه ومانهیکم‌عنه فانتهوا**» تمام شد کلام تفسیر .

وبتحقیق که شما اهل‌بیت غنی میشمرید خودرا ازرأی علماءوقیاس ایشان پس گفتم اذن میدهی درجواب هرون گفت بیار جواب را پس خواندم « اعوذ بالله من الشیطان الرجیم بسم‌الله الرحمن الرحیم ومن‌ذریته داود وسلیمان و ایوب و یوسف وموسی و هرون وکذلك نجزی المحسنین» تا آخر موافق تفسیر خلاصة المنهج تفسیر آیه مذکوره اینستکه و هدایت کردیم از ذریه نوح یاابراهیم داود بن‌ایشارا که از اولاد یهودی ابن یعقوب وسلیمان‌بن داودرا وأیوب بن‌آموص‌راو یوسف بن یعقوب راو موسی بن عمران را وبرا در او هرون بن عمران راو هم چنین که ابراهیم علیه‌السلام را پاداش دادیم برفعت درجات و ثبات دین ومجاهدت در راه معرفت پاداش میدهیم نیکوکاران‌را فراخور استحقاق ایشان بنیل ثواب‌و کرامات ودیگرراه نمودیم زکریا علیه‌السلام ویحیی‌را که‌پسرزکریاست وعیسی‌بن مریم علیه‌السلام را و ألیاس را علیه‌السلام وتمام شد کلام تفسیر وبعداز قرائت آیهٔ کریمه حضرت امام موسی علیه‌السلام فرمود ازهرون الرشید سؤال نمودم که کیست پدر عیسی یاأمیرالمؤمنین پس گفت هرون نبود ازبرای عیسی پدری پس گفتم بتحقیق که ملحق گردانیده‌است اورا خدای تعالی بذریات أنبیاء(ع) از طریق مریم‌علیهاالسلام‌و همچنین ملحق گردانیده است مارا بذریتهای پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وآله از قبل مادرما که حضرت فاطمه (ع) است یعنی ما أهل بیت راذراری پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وآله باعتبار حضرت‌فاطمه (ع) میگویند آیا زیاده بگویم یاأمیرالمؤمنین گفت بگو گفتم قول خدای تعالی **فمن‌حاجك** اه یعنی‌پس

هر که خصومت کند باتو ای محمد ومجادله نماید از نصاری درباب عیسی علیه السلام و بر اعتقاد باطل خود مصر باشد از پس آنکه آمد بتو از دانستن اینکه عیسی علیه السلام بندۂ برگزیده ورسول حقتعالی است پس بگو ایشان را که بیائید باقصد درست تا از برای مباهله بخوانیم پسران ما و پسران شمارا یعنی ما پسران خود را و شما پسران خود را و ما زنان خود را و شما زنان خود را و ما نزدیکان خود را که از غایت عزت و ارجمندی و نهایت اتحاد مانند نفس ما باشد وشما بخوانید نزدیکان خود را که بهمین وجه باشند پس لعن کنیم بر کاذب خود پس بگردانیم لعنت خدای را بر دروغ گویان یعنی نفرین کنیم بر اهل کذب تا عذاب خدا متوجه اوشده حق از باطل جدا شود .

صاحب منہج الصادقین نقل نموده که چون این آیه نازل شد حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم وفد نجران را طلبیده فرمود که هرچند درحجت میافزایم شما درعناد ومنازعه می افزائید اکنون بیائید تا مباهله کنیم تا حق تعالی صادق را از کاذب ممتاز گرداند گفتند امروز مارا مهلت ده تا بایکدیگر مشورت کنیم پس بمنزل خود رفتند عاقب که اعلم و افضل ایشان بود ایشان را گفت که عناد مورزید که بر شما ظاهر است که محمد صلی اللہ علیه وآله پیغمبر است اسقف که ازجمله احبار ایشان بود گفت ای قوم اگر محمد فردا باهمۂ اصحاب خود بیرون آید هیچ اندیشه مکنید و با او مباهله نمائید که او برحق نیست واگر باخواص واقربای خود بیرون آید ازمباهلۂ او حذر کنید که او پیغمبر بحق است پس روز دیگر صحابه در مسجد جمع شدند وهریکی توقع داشتند که رسول اورا حاضر سازد فرمود مرا نفرموده اند مگر خواص اقارب خود را از زنان و مردان و کودکان که حق تعالی بدعای ایشان عذاب نازل سازد پس دست امیرالمؤمنین علی بگرفت وحسنین علیہما السلام از پیش او میرفتند و فاطمه برعقب ایشان و بایشان گفت چون من دعا میکنم شما آمین بگوئید اسقف گفت اینها کیستند که با محمد اند گفتند آنجوان پسر عم و داماد او است و آن زن دختر او است و آن کودکان دختر زادگان او یند پس با ترسایان گفت که محمد چگونه واثق است که فرزندان و خاصان خود را بمباهله آورده بخدای که اگر اورا خوفی دراین باب بودی هرگز ایشان را اختیار نکردی وازمباهله حذر کردی و

مصلحت نیست که با او مباهله کنیم اگر بجهت خوف قیصر روم نبودی بوی ایمان میآوردم باوی مصالحه کنید بهر چه او خواهد و بشهر خود مراجعت کنید گفتند آنچه میگوئی عین مصلحت است پس اسقف خطاب بحضرت رسالت صلی الله علیه و آله کرد و گفت یا ابا القاسم انا لانباهلك ماباتو مباهله نمیکنیم ولکن مصالحه میکنیم پس باما مصالحه کن بر چیزیکه بآن قیام توانیم کرد حضرت رسالت صلى الله عليه وآله با ایشان مصالحه کرد و بر دو هزار حله ازحلـه هـای ار و اقی قیمت هر حلـه چهل درهم چنانچه دویست وچهل تومان باشد وصلح نامه بر آن وجه نوشتند و کاتب آن امیر المؤمنین عليه السلام بود پس متوجه دیار خود شدند ودر راه عاقب بایاران خود گفت والله ماوشما میدانیم که محمد صلی الله علیه و آله پیغمبر است و آنچه میگوید از قبل خداست وبخدا که هیچکس با هیچ پیغمبری مباهله نکرد مگر آنکه مستاصل شد واز کوچك وبزرگ ایشان یکی زنده نماند واگر مباهله میکردند همه هلاك میشدند و بر روی زمین هیچ ترسا باقی نمی ماند وبخدا که من در ایشان نگاه کردم رویهای دیدم که اگر ازخدا درمی خواستند کوه را ازموضع خود زایل میکردند وبعد ازمراجعت ایشان رسول صلی الله علیه وآله فرمود که اگر وفد نجران با من مباهله کردندی حق تعالی ایشان را مسخ کردی ببوزینه وخوك پس آتش بایشان فروریختی وجملهٔ اهل نجران را بسوختی حتی مرغانی که بر درخت ایشان میبودند هلاك میشدند بدان که باجماع همهٔ مفسران ازموافق ومخالف مراد بابنائنا حسن وحسین اند وابوبکر رازی گفته که این دلیل است براینکه حسن وحسین (ع) پسران رسول خدایند ودختر زاده شخصی فرزند اوست .

واخبار ازطریق مخالف ومؤالف براین بسیار است و از جملهٔ حدیث ابنای هذان ریحانتای من الدنیا ابنای هذان امامان قاما اوقعدا دو گواه عدلند بر ایـن مدعا چه مضمون هردو راجع است بآنکه این هردو پسران من یعنی حسن وحسین دو ریحانهٔ منند ازدنیا واین هردو پسر پیشوای امت منند در حالت نشستن و برخواستن یعنی درجمیع احوال درخبر است که محمد بن حنیفه درصفین مقاتلهٔ نیکو کرد وبسیار مردانگی نمود امیر المؤمنین عليه السلام فرمودند که اشهد انك ابنی حقا گواهی

میدهم که توپسر منی بحقیقت گفتند یاامیر المؤمنین حسن وحسین نیز فرزندان
تواند فرمود هما ابنا رسول الله ایشان پسران رسول خدایند و نیز باتفاق مفسرین
مراد بنسائنا فاطمهٔ زهر است واین دلیل افضلیت اواست برجمیع زنان عالم وهمچنین
دلیل است برفضلیت او وآنچه حضرت رسالت پناه ﷺ درحق او فرموده که فاطمه پاره
ایست از اعضای من هر که او را آزرده چنانستکه مرا آزرده و هر که مرا آزرده
خدای را آزرده است ونیز این مقدمه دلیل صریحست براین مطلوب که مراد
بانفسنا امیرالمؤمنین علیه السلام است که بجهت نهایت اختصاص وغایت محبت او بحضرت
رسالت ﷺ او را نفس خود گفت یزید اسلمی روایت کرده که حضرت رسالت (ص)
فرمودند که زنهار علی را دشمن مدارید وبا او محبت ورزیده که او از منست ومن از
اویم همهٔ مردمان از اشجار مختلفه آفریده شده اند ومن وعلی از یکدرخت و نیز
فرموده که من وعلی ازیك نور مخلوق شده ایم ونیز بجهت اختصاص وکمال مرتبت
ورفعت درجهٔ اونزد حقتعالی حضرت رسالت صلی الله علیه وآله درحق او فرموده که
هر که خواهد آدم صفی را ببیند باعلم او ونوح نجی راباتقوای او وابراهیم خلیل
را باحلم او وموسی کلیم را باهیبت او و عیسی را با عبادت او پس باید که
نظر کند در روی علی بن ابی طالب تا اینجا کلام صاحب تفسیر است بعد
ازآن حضرت امام موسی علیه السلام می فرماید که وادعا نکرده است احدی این را
که داخل گردانیده باشد رسول خدا صلی الله علیه وآله در زیرعبادر وقت مباهلهٔ
نصاری مگرعلی بن ابی طالب وفاطمه وحسن وحسین (ع) را پس مستفاد می شود که
معنی قول خدای عزوجل که فرموده ابنائنا حسن وحسین ونسائنا فاطمه وانفسنا علی
بن ابی طالب علیه السلام است با وجود آنکه علماء بتحقیق اجماع کرده اندبر
اینکه جبرئیل گفت روز جنگ احد یامحمد بدرستیکه جانفشانی همین استکه در
راه تومیکند علی حضرت رسول صلی الله علیه وآله فرمود بجهة آنکه علی از من
است ومن ازاویم پس جبرئیل گفت ومن ازشمایم یارسول الله پس جبرئیل گفت شمشیری
نیست مگر ذوالفقار وجوانمردی نیست بجزعلی پس بود اینکلام مانند مدحیکه
خدای عزوجل خلیل خود را بآن ستوده وفرموده فتی یذکرهم یقال له ابراهیم

یعنی شنیدم از جوانی که ببدی یادمیکرد بتان رامیگویند مر او را ابراهیم یعنی نام او ابراهیم است ما گروه بنی‌عم تو افتخارمینمائیم بقول جبرئیل که میخواست ازما باشد پسر هرون الرشید درجواب گفت خوب گفتی ای موسی آنچه گفتی رفع کن بسوی ما حوایج خودرا پس گفتم مراورا که اول حاجتی مرا این استکه اذن دهی با بن عم خودت که بر گردد بسوی حرم جدش صلی الله علیه وآله که مدینهٔ مشرفه باشد ومراجت کند بسوی عیال خود پس در جواب گفت ببینم چون میشود تمام شد حدیث مکالمه آنحضرت صلوات الله وسلامه علیه وعلی آبائه واولاده اجمعین الی یوم الدین باهرون

وازاستدلال حضرت امام موسی علیه السلام از جهة هرون که ائمه اطهار (ع) ازاولاد حضرت رسول صلی الله علیه وآله اندثابت میشود که جمیع سادات فاطمی بسبب حرمت ازدواج صبایاء ایشان برحضرت رسول صلی الله علیه وآله ازجمله اولادباشند الی انقراض العالم وبافتخار جلیل مستوراز کلام جبرئیل نیز مفتخرندوازاستدلال آنحضرت براینکه ائمه اطهار ذریهٔ حضرت رسول الله انداز قبل حضرت فاطمه ثابت میشود که سادات فاطمی تماماذریه رسول الله صلی الله علیه وآله باشند تا روز قیامت و کسیکه انکار اینمعنی نماید انکار قول آنحضرت نموده خواهد بود وازجمله ملاعین است واحدی را گمان نیست که انکار استدلال تواند نمود

سند هیجدهم

شیخ عظیم القدر نجاشی درباب الراء ازفهرست خود درترجمهٔ ابی علی ریان بن الصلت الاشعری القمی ایراد فرموده باین عبارت که روی عن الرضا علیه السلام کان ثقة صدوقاذکر ان له کتابا جمع فیه کلام الرضا علیه السلام فی الفرق بین الال والامة قال ابوعبدالله الحسین بن عبدالله رحمه الله اخبرنا احمدبن محمدبن یحیی قال حدثنا عبدالله بن جعفر عن الریان بن الصلت به وقال رایت فی نسخة اخری الریان بن شبیب انتهی وشیخ جلیل ابن بابویه رحمة الله علیه ایضا در کتاب عیون اخبار الرضادر باب ذکر مجلس امام رضا علیه السلام در بیان فرق میانه عترت و امت ایراد نموده حدثنا علی بن الحسین بن شاذویه المؤدب وجعفربن محمد بن مسرور رضی الله عنهما قالا حدثنا محمد بن عبدالله بن جعفر

الحمیری عن ابیه عن الریان بن الصلت قال حضر الرضا(ع) مجلس المامون بمرو وقد اجتمع فی مجلسه جماعة من علماء اهل العراق و خراسان فقال المامون اخبرونی عن معنی هذه الایة **ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا** فقالت العلماء اراد الله بذلک الامة کلها فقال المامون ماتقول یا اباالحسن فقال الرضا علیه السلام لااقول کما قالوا و لکنی اقول اراد الله بذلک العترة الطاهرة فقال المامون و کیف عنی العترة من دون الامة فقال له الرضا علیه السلام انه لواراد الامة لکانت باجمعها فی الجنة لقول الله تعالی **فمنهم ظالم لنفسه و منهم مقتصد و منهم سابق بالخیرات باذن الله ذلک هو الفضل الکبیر** ثم جمعهم کلهم فی الجنة لقول الله عزوجل جنات عدن یدخلونها یحلون فیها من اساور من ذهب الایة فصارت الوراثة للعترة الطاهرة لالغیرهم فقال المامون من العترة الطاهرة فقال الرضا(ع) الذین وصفهم الله تعالی فی کتابه فقال تعالی انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیراً و هم الذین قال رسول الله (ص) انی مخلف فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی اهلبیتی الا و انهما لن یفترقا حتی یردا علی الحوض فانظروا کیف تخلفونی فیهما ایها الناس لاتعلموهم فانهم اعلم منکم قالت العلماء اخبرنا یا اباالحسن عن العترة اهم الال ام غیر الال فقال الرضا علیه السلام هم الال فقالت العلماء فهذا رسول الله صلی الله علیه و آله یؤثر عنه انه قال امتی آلی و هؤلاء اصحابه یقولون بالخبر المستفاض الذی لایمکن دفعه آل محمد امته فقال ابو الحسن علیه السلام اخبرونی هل تحرم الصدقة علی الال قالوا نعم قال فتحرم علی الامة قالوا لاقال هذا فرق بین الال و الامة ویحکم این یذهب بکم اضربتم عن الذکر صفحا ام انتم قوم مسرفون اماعلمتم انه وقعت الوراثة و الطهارة علی المصطفین المهتدین دون سایرهم قالوا ومن این یا اباالحسن فقال من قول الله تعالی **و لقد ارسلنا نوحا و ابرهیم و جعلنا فی ذریتهما النبوة و الکتاب فمنهم مهتد و کثیر منهم فاسقون** فصارت وراثة النبوة و الکتاب للمهتدین دون الفاسقین اما علمتم ان نوحا علیه السلام حین سأل ربه تعالی ذکره فقال رب ان ابنی من اهلی و ان وعدک الحق و انت احکم الحاکمین و ذلک ان الله تعالی وعده ان ینجیه و اهله فقال له ربه عز وجل یا نوح انه لیس من اهلک انه عمل غیر صالح فلاتسألن ما لیس لک به علم انی اعظک ان تکون من الجاهلین فقال المأمون هل فضل الله

العترة على ساير الناس فقال ابو الحسن عليه السلام ان الله ابان فضل العترة على ساير الناس في محكم كتابه فقال له المامون اين ذلك من كتاب الله تعالى فقال له الرضا عليه السلام في قوله تعالى **ان الله اصطفى آدم و نوحا و آل ابرهيم و آل عمران على العالمين ذرية بعضها من بعض** و قال عز وجل في موضع آخر « ام يحسدون الناس على ما آتاهم الله من فضله فقد آتينا آل ابراهيم الكتاب و الحكمة و آتيناهم ملكا عظيماً » ثم رد المخاطبة في اثر هذا الى ساير المؤمنين فقال « يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله و اطيعوا الرسول و اولي الامر منكم » يعني الذين قرنهم بالكتاب و الحكمة و حسدوا عليهما فقوله تعالى « ام يحسدون الناس على ما آتاهم الله من فضله فقد آتينا آل ابرهيم الكتاب و الحكمة و آتيناهم ملكا عظيما يعني الطاعة للمصطفين الطاهرين فالملك هيهنا هو الطاعة لهم قالت العلماء فاخبرنا هل فسر الله تعالى الاصطفاء في الكتاب فقال الرضا عليه السلام فسر الاصطفاء في الظاهر سوى الباطن في اثنى عشر موطنا و موضعا **فاول ذلك** قوله تعالى « و انذر عشيرتك الاقربين و رهطك المخلصين » هكذا في قراءة ابى بن كعب و هى ثابتة في مصحف عبدالله بن مسعود و هذه منزلة رفيعة و فضل عظيم و شرف عال حين عنى الله بذلك الال فذكره لرسول الله صلى الله عليه و آله فهذه واحدة **و الاية الثانية** في الاصطفاء قوله عز وجل « انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس اهل البيت و يطهركم تطهيرا » و هذا الفضل الذى لا يجحده احد الا معاند ضال لانه فضل بعد طهارة تنتظر فهذه الثانية **و اما الثالثة** حين ميز الله الطاهرين من خلقه و امر نبيه صلى الله عليه و آله بالمباهلة بهم في آية الابتهال فقال عز وجل يا محمد **فمن حاجك فيه من بعد ما جائك من العلم فقل تعالوا ندع ابنائنا و ابنائكم و نسائنا و نسائكم و انفسنا و انفسكم ثم نبتهل فنجعل لعنة الله على الكاذبين** فابرز النبى (ص) عليا و الحسن و الحسين و فاطمة صلوات الله عليهم و قرن انفسهم بنفسه فهل تدرون ما معنى قوله و انفسنا و انفسكم قالت العلماء عنى به نفسه قال ابو الحسن عليه السلام غلطتم انما عنى به على بن ابى طالب و مما يدل على ذلك قول النبى (ص) حين قال لينتهين بنو وليعة او لابعثن اليهم رجلا كنفسى يعنى على بن ابى طالب عليه السلام و عنى بالابناء الحسن الحسين و بالنساء الفاطمة عليها السلام و هذه خصوصية لا يتقدمهم

فيها احد و فضل لا يلحقهم فيه بشر و شرف لا يسبقهم اليه خلق ان جعل نفس على كنفسه فهذه الثالثة **واماالرابعة** فاخراجه (ص) الناس من مسجده ما خلا العترة حتى تكلم الناس فى ذلك و تكلم العباس فقال يا رسول‌الله تركت علياً و اخرجنافقال رسول‌الله(ص)ماانا تركته واخرجتكم ولكن الله‌عزوجل تركه‌واخرجكم‌وفى‌هذاتبيان قوله (ص) لعلى عليه السلام انت‌منى‌بمنزلة‌هرون‌من‌موسى‌قالت‌العلماءو اين‌هذا من‌القران‌قال ابوالحسن عليه السلام اوجدكم‌فى‌ذلك‌قرانااقرأه عليكم‌قالوا هات قال‌قول‌الله‌تعالى **واوحينا الى موسى واخيه ان تبوءا لقومكما بمصر بيوتا واجعلوا بيوتكم‌قبلة** فهى هذه الاية بمنزلة هرون من موسى و فيها ايضا منزلة على من رسول‌الله و مع هذا دليل ظاهر فى قول رسول الله (ص)حين قال الا ان هذاالمسجد لايحل لجنب الا لمحمد و آله قالت العلماء يا ابا الحسن‌هذاالشرح و هذاالبيان لايوجدالا عندكم معشر اهل بيت رسول الله (ص) قال و من ينكر لنا ذلك و رسول الله صلى الله‌عليه وآله‌يقول انا مدينة العلم و على بابها فمن اراد المدينة فليأتها من بابها ففيما او ضحنا وشرحنا من‌الفضل والشرف والتقدمة والاصطفاء والطهارة مالاينكره الا معاند ولله تعالى الحمد على ذلك فهذه‌الرابعة**والاية‌الخامسة** قول‌الله تعالى **وآت‌ذاالقربى حقه** خصوصية خصهم‌الله تعالى العزيز الجبار بهاواصطفاهم على‌الامةفلمانزلت هذه الاية على رسول‌الله صلى الله عليه وآله قال ادعوالى فاطمة فدعيت له‌فقال يافاطمة قالت لبيك‌يـا رسول‌الله فقال صلى الله عليه وآله هذه فدك هى‌مما لم‌يوجف عليها بخيل ولاركاب وهى‌لى خاصة دون المسلمين فقد جعلتها لك لما امرنى الله تعالى به فخذيها لك و لولدك فهذه الخامسة.

والاية‌السادسة قول‌الله تعالى **قل‌لااسئلكم‌عليه اجرا الا المودة فى القربى** وهذه خصوصية للنبى صلى الله عليه وآله الى يوم القيامة وخصوصية للال دون غيرهم وذلك‌ان‌الله تعالى حكى ذكر نوح عليه السلام فى كتابه «ياقوم لااسئلكم عليه مالا ان‌اجرى الاعلى‌الله ومااانا بطارد الذين‌آمنوا انهم ملاقوا ربهم و لكنى اريكم قوما تجهلون» و ذكر عزوجل عن‌هود عليه السلام انه‌قال لااسئلكم عليه اجرا ان‌اجرى الاعلى الذى فطرنى افلا تعقلون» وقال عزوجل لنبيه محمد صلى الله عليه وآله قل«ياقوم لااسئلكم عليه اجرا الاالمودة فى

القربی» ولم یفترض الله تعالی مودتهم الا وقد علم انهم لایرتدون عن الدین ابدا ولا یرجعون الی ضلال ابدا واخری ان یکون الرجل وادا للرجل فیکون بعض ولده واهل بیته عدواله فلا یسلم له قلب الرجل فاحب الله عزوجل ان لایکون فی قلب رسول الله ﷺ علی المؤمنین شیء ففرض الله علیهم مودة ذوی القربی فمن اخذ بها واحب رسول الله ﷺ واحب اهل بیته لم یستطع رسول الله (ص) یبغضه ومن ترکها ولم یأخذ بها وابغض اهل بیته فعلی رسول الله صلی الله علیه وآله ان یبغضه لانه قد ترک فریضة من فرایض الله تعالی فای فضیلة وای شرف یتقدم هذا او یدانیه فانزل الله تعالی هذه الایة علی نبیه (ص) **قل لااسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی** فقام رسول الله (ص) فی اصحابه فحمدالله واثنی علیه وقال یاایها الناس ان الله قد فرض لی علیکم فرضا فهل انتم مؤدوه فلم یجبه احد فقال ایها الناس انه لیس بذهب ولا فضة ولا مأکول ولامشروب فقالوا هات اذا فتلا علیهم هذه الایة فقالوا اما هذه فنعم فماوفی بها اکثرهم ومابعث الله عزوجل نبیا الا اوحی الیه ان لا یسأل قومه اجراً لان الله تعالی یوفی اجر الانبیاء ومحمد (ص) فرض الله عزوجل طاعته ومودة قرابته علی امته وامره ان یجعل اجره فیهم لیؤدوه فی قرابته بمعرفة فضلهم الذی اوجب الله تعالی لهم فان المودة انما تکون علی قدر معرفة الفضل فلما اوجب الله ذلک ثقل لثقل وجوب الطاعة فتمسک بها قوم قد اخذ الله تعالی میثاقهم علی الوفاء وعاند اهل الشقاوة والنفاق والحدوا فی ذلک فصرفوه عن حده الذی حده الله تعالی فقالوا القرابة هم العرب کلها واهل دعوته فعلی ای الحالتین کان فقد علمنا ان المودة هی القرابة فاقربهم من النبی (ص) اولیهم بالمودة وکلما قربت القرابة کانت المودة علی قدرها وما انصفوا نبی الله فی حیطته ورأفته ومامن الله علی امته مما تعجز الالسن عن وصف الشکر علیه ان لایؤذوه فی ذریته واهل بیته وان یجعلوهم فیهم بمنزلة العین من الرأس حفظا لرسول الله (ص) فیهم وحبا له فکیف والقرآن ینطق به ویدعو الیه والاخبار ثابتة بانهم اهل المودة والذین فرض الله تعالی مودتهم ووعد الجزاء علیها فماوفی احد بها فهذه المودة لایاتی بها احد مؤمنا مخلصا الا استوجب الجنة لقول الله تعالی فی هذه الایة **والذین آمنوا وعملوا الصالحات فی روضات الجنات لهم مایشاؤن عند ربهم**

ذلك هو الفوز الكبير ذلك الذی یبشر الله عباده الذین آمنوا وعملوا الصالحات قل لا اسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی مفسراً ومبینا ثم قال ابو الحسن علیه السلام حدثنی ابی عن جدی عن آبائه عن علی بن الحسین عن حسین بن علی (ع) قال اجتمع المهاجرون والانصار الی رسول الله فقالوا ان لك یارسول الله مؤنة فی نفقتك و فیمن یاتیك من الوفود وهذه اموالنا مع دمائنا فاحکم فیها باراً ماجورا اعط ماشئت وامسك ماشئت من غیر حرج قال فانزل الله تعالی علیه الروح الامین فقال یا محمد قل لا اسئلکم علیه اجراً الا المودة فی القربی » یعنی ان تودوا اقرابتی من بعدی فخرجوا فقال المنافقون ماحمل رسول الله (ص) علی ترك ماعرضنا علیه الالیحثنا علی قرابته من بعده ان هو الاشیء افتراه فی مجلسه وکان ذلك من قولهم عظیما فانزل الله تعالی هذه الایة ام یقولون افتراه ان افتریته (۱) فلا تملکون لی من الله شیئا هو أعلم بما تفیضون فیه کفی بالله شهیدا بینی و بینکم وهو الغفور الرحیم فبعث الیهم النبی (ص) فقال هل من حدث فقالوا ای والله یارسول الله لقد قال بعضنا کلاماً غلیظا کرهناه فتلا علیهم رسول الله (ص) الایه فبکوا واشتد بکائهم فانزل الله تعالی وهو الذی یقبل التوبة عن عباده ویعفو عن السیئات ویعلم مایفعلون فهذه السادسة

واما الایة السابعة فقول الله تعالی ان الله وملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه وسلموا تسلیما وقد علم المعاندون منهم انه لما نزلت هذه الایة قیل یارسول الله قد عرفنا التسلیم علیك فکیف الصلوة علیك فقال تقولون اللهم صل علی محمد و آل محمد کما صلیت علی ابراهیم و آل ابراهیم انك حمید مجید فهل بینکم معاشر الناس فی هذا خلاف قالوا الا قال المامون هذه ما لا خلاف فیه اصلا وعلیه اجماع الامة فهل عندك فی الال شیء اوضح من هذا فی القرآن قال ابو الحسن علیه السلام نعم اخبرونی عن قول الله تعالی **یس والقرآن الحکیم انك لمن المرسلین علی صراط مستقیم** فمن عنی بقوله یس قالت العلماء یس محمد لم یشك فیه احد قال ابو الحسن علیه السلام فان الله تعالی اعطی محمداً و آل محمد من ذلك فضلا لایبلغ احد کنه وصفه الا من عقله وذلك ان الله عز وجل لم یسلم علی احد الا علی الانبیاء صلوات الله علیهم فقال تعالی سلام علی نوح فی العالمین وقال سلام علی ابراهیم

---

(۱) فی القرآن ـ قل ان افتریته «منه رہ» .

وقال سلام علی موسی وهرون ولم یقل سلام علی آل نوح ولم یقل سلام علی آل ابراهیم و لم یقل سلام علی آل موسی و هرون و قال سلام علی آل یس یعنی آل محمد (ع) فقال الما مون قد علمت ان فی معدن النبوة شرح هذا و بیانه فهذه السابعة

و اما الثامنة فقول الله تعالی **فاعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسه و للرسول ولذی القربی** فقرن سهم ذی القربی مع سهمه بسهم رسول الله فهذا فصل ایضا بین الال والامة لان الله تعالی جعلهم فی حیز وجعل الناس فی حیز دون ذلك و رضی لهم مارضي لنفسه واصطفاهم فیه فبدأ بنفسه ثم ثنی برسوله ثم بذی القربی فکلما کان من الفیء والغنیمة وغیر ذلك ممارضیه عزوجل لنفسه فرضیه لهم فقال و قوله الحق واعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسه وللرسول ولذی القربی فهذا تا کید مؤکد و اثر قائم لهم الی یوم القیمة فی کتاب الله الناطق الذی لایاتیه الباطل من بین یدیه ولا من خلفه تنزیل من حکیم حمید و اما قوله والیتامی والمسا کین فاما الیتیم اذا انقطع یتمه خرج من الغنایم ولم یکن له فیها نصیب و کذلك المسکین اذا انقطع مسکنته لم یکن له نصیب من المغنم ولایحل له اخذه وسهم ذی القربی قائم الی یوم القیمة فیهم للغنی والفقیر منهم لانه لااحداغنی من الله جل وعزو لامن رسول الله ﷺ فجعل لنفسه منها سهما ولرسوله سهما فمارضیه لنفسه و لرسوله رضیه لهم و کذلك الفیء مارضیه منه لنفسه ولنبیه رضیه لذی القربی کما اجراهم فی الغنیمة فبدا بنفسه جل جلاله ثم برسوله ثم بهم وقرن سهمهم بسهم الله وسهم رسوله و کذلك فی الطاعة قال **یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول واولی الامر منکم** فبدا بنفسه ثم برسوله ثم باهل بیته و کذلك آیة الولایة انما و لیکم الله ورسوله والذین آمنوا فجعل ولایتهم مع طاعة الرسول مقرونة بطاعته کما جعل سهمه مع سهم الرسول مقرونا بسهمه فی الغنیمة والفیء فتبارك الله تعالی ما اعظم نعمته علی اهل هذا البیت فلما جائت قصة الصدقة نزه نفسه و رسوله ونزه اهل بیته فقال انما الصدقات للفقراء و المسا کین و العاملین علیها و المؤلفة قلو بهم و فی الرقاب والغارمین وفی سبیل الله و ابن السبیل فریضة من الله فهل تجد فی شیء من ذلك انه عزوجل سمی لنفسه او لرسوله او لذی القربی لانه لما نزه

نفسه عن الصدقة و نزه رسوله و نزه اهل بیته لا بل حرم علیهم لان الصدقة محرمة علی محمد و آل محمد وهی اوساخ ایدی الناس لا یحل لهم لانهم طهروا من کل دنس و وسخ فلما طهرهم الله و اصطفاهم رضی لهم مارضی لنفسه و کره لهم ما کره لنفسه عز وجل فهذه الثامنة

واما التاسعة فنحن اهل الذکر الذین قال الله تعالی **فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون** فنحن اهل الذکر فاسئلونا ان کنتم لا تعلمون فقالت العلماء انما عنی بذلك الیهود والنصاری فقال ابو الحسن علیه السلام سبحان الله وهل یجوز ذلك اذا یدعونا الی دینهم و یقولون انه افضل من دین الاسلام فقال المامون فهل عندك فی ذلك شرح بخلاف ما قالوه یا ابا الحسن فقال علیه السلام نعم الذکر رسول الله و نحن اهله وذلك بین فی کتاب الله عز و جل حیث یقول فی سورة الطلاق فاتقوا الله یا اولی الالباب الذین آمنوا قد انزل الله الیکم ذکراً رسولا یتلو علیکم آیات الله مبینات فالذکر رسول الله ونحن اهله فهذه التاسعة

واما العاشرة فقول الله تعالی فی آیة التحریم **حرمت علیکم امهاتکم و بناتکم و اخواتکم** الایة الی آخرها فاخبرونی هل تصلح ابنتی او ابنة ابنی او ما تناسل من صلبی لرسول الله صلی الله علیه وآله وسلم ان یتزوجها لو کان حیا قالوا لا قال فاخبرونی هل کانت ابنة احدکم یصلح ان یتزوجها قالوا نعم قال ففی هذا بیان لانی انا من آله ولستم من آله ولو کنتم من آله لحرم علیه بناتکم کما حرم علیه بناتی لانا من آله وانتم من امته فهذ افرق بین الال و الامة لان الال منه والامة اذا لم تکن من الال فلیست منه فهذه العاشرة

واما الحادی عشر فقول الله تعالی فی سورة المؤمن حکایة عن قول رجل مؤمن من آل فرعون یکتم ایمانه اتقتلون رجلا ان یقول ربی الله وقد جائکم بالبینات من ربکم تمام الایة فکان ابن خال فرعون فنسبه الی فرعون بنسبه ولم یضفه الیه بدینه وکذلك خصصنا نحن اذ کنا من رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم بولادتنا منه و عممنا الناس بالدین فهذا فرق بین الال والامة فهذا الحادی عشر.

و اما الثانی عشر فقوله عزوجل **وامر اهلك بالصلوة و اصطبر علیها** فخصنا الله تعالی بهذه الخصوصیة اذ امرنا مع الامة باقامة الصلوة ثم خصنا من دون الامة فکان

رسول‌الله ﷺ یجیء الی باب علی و فاطمة ؏ بعدنزول هذه الایة تسعة اشهر کل یوم عند حضورکل صلوة خمس مرات فیقول الصلوة یرحمکم‌الله و ما اکرم الله احداً من ذراری الانبیاء (ع) بمثل هذه الکرامة التی اکرمنا بها وخصنا من‌دون جمیع اهل‌بیتهم فقال المامون والعلماء جزاکم‌الله اهل بیت نبیکم عن الامـة خیرا فمانجد الشرح والبیان فیما اشتبه علینا الاعندکم» یعنی ریان‌بن صلت گفت‌حاضر شد امام ثامن ضامن ابوالحسن علی‌بن موسی‌الرضا ؏ بمجلس مأمون الرشید در مرو وبتحقیق که مجتمع بودند درمجلس اوجماعتی ازعلماء اهل عراق و خراسان پس گفت مأمون خبردهید شمامرا ازمعنی این آیه که **ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینامن‌عبادنا** پس گفتند علماء که‌اراده کرده‌است خدای عزوجل باین‌آیه‌کل امت‌را پس گفت مأمون‌چه‌میگوئی یااباالحسن‌حضرت امام رضا ؏ گفت‌نمیگویم من‌همچنانچه علماء گفتند ولیکن‌میگویم من که اراده نموده‌است خدای عزوجل باین‌آیه عترت طاهره را یعنی ایراث کتاب‌نسبت‌بائمه طاهرین متحقق شده‌درمیان جمعی که ایشان بایهٔ اصطفینا شرف امتیازدارند وبشرف اصطفا موصوفند که‌ازبنی هاشم باشند وحاصل معنی چنین میشود که میراث دادیم قرآنرا درمیان جمعی که ایشان‌را برگزیده‌ایم بخصوص عترت طاهره نه غیرایشان‌وآن‌جمع برگزیده‌بعضی ظالم برنفس خود وبعضی مقتصد وبعضی‌سابق‌بخیراتند وچون آنحضرت ؏ فرمودند که‌اراده کرده‌است‌خدای‌عزوجل‌باین‌آیه عترت طاهره‌راوازسوق کلام الهی‌وحدیث مسطور مستفاد میشود که غیرمعصوم نیز داخلست در این‌آیه پس ممکن است که مراد ازعترت طاهره جمیع ذریهٔ باشد لیکن طهارت و اصطفا شدت و ضعف داشته باشد اقل‌مراتب طهارت ایشان ازاخذزکوة ودنس‌آن باشد عموما واعلی مراتب‌آن طهارت ائمه معصومین (ع) باشد از رجس که آیهٔ تطهیر دالست بر آن خصوصـا یامنظورآن باشد که اراده درآیهٔ ثم‌اورثنا اولا وبالذات متعلق است بخصوص‌عترت طاهره وثانیا وبالعرض برمابقی ذریهٔ‌ومذکراینمعنی‌است قوله‌تعالی«وانه‌لذکرلك ولقومك» موافق تفسیرکه سابقا گذشت و ظاهر آنست که تمام اینحدیث دلیل بر اصطفاء مطلق بنی‌هاشم بمراتب شدت وضعف وتخصیص وتعمیم باشد چنانچه‌ازطی

کلام معجز نظام آنحضرت اهل بصیرت وانصاف را واضح است پس گفت مأمون چون خواسته است خدایتعالی عترت طاهره را بدون امت فرمود حضرت امام رضا علیه السلام که اگر خدای تعالی اراده نموده باشد امت را خواهند بود تمام امت در بهشت از جهة قول خدای عزوجل که درقرآن مجید فرموده **فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخیرات باذن الله ذلك هو الفضل الکبیر** یعنی بعضی از این بندگان ستمکارند بر نفس خود وبعضی ازایشان متوسط الحالند ومیانه رو وجمعی دیگر ازایشان پیشی گیرنده اند به نیکوئیها بامر خدای یعنی بتوفیق وفرمان او واین توریث و اصطفاء اوست بخشایش بزرگ چنانچه تفسیر این آیهٔ کریمه موافق اقوال مفسرین سمت تحریر یافته بعدازآن جمع کرده است خدای تعالی همهٔ ایشانرا در بهشت پس فرموده است: «جنات عدن یدخلونها یحلون فیها من اساور من ذهب الآیة پس گردیده است وراثت ازبرای عترت طاهره نه ازبرای غیر ایشان پس گفت مامون کیستند عترت طاهره پس فرمود حضرت امام رضا علیه السلام که آنجماعتی اند که وصف نموده است خدای تعالی ایشانرا در کتاب خود پس فرموده است «انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت ویطهرکم تطهیرا یعنی جزاین نیست که میخواهد خداتا ببرد ازشما پلیدی گناه را ای اهل بیت پیغمبر و پاك گرداند شمارا ازمعاصی پاك گردانیدنی خلاصه معنی آنست که ای اهل بیت پیغمبر ارادهٔ الهی تعلق گرفته باینکه خطیئات وسیئات و آثام راازشمادور دارد تادامن عصمت شمابگرد عصیان آلوده و آغشته نشود و از کبیره و صغیره منزه ومعصوم باشید

صاحب خلاصة المنهج نقل نموده که احمدبن حنبل در مسندخود از عطاءبن ریاح نقل کرده که ام سلمه فرمود که فاطمه زهراء علیها السلام روزی طعامی پخته و ساخته بود در دیگ گلین بنزد سیدعالمین آورد وآنروز آنسیددنیاودین خانهٔ من بود چون فاطمه آنطعام را حاضر گردانید حضرت فرمود ای نور دیده من علی را با دو فرزند خود بخوان تا با من اینطعام بخورند چون ایشان حاضر شدند همه از آن طعام بنوشیدند جبرئیل علیه السلام ازنزد رب جلیل جل جلاله رسید و این آیه را آورد که **انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس** اه پس آنسرور دین ومرکز دایره یقین کسائی را بر ایشان انداخت وفرمود «اللهم هؤلاء اهل بیتی و خاصتی اللهم

فاذهب عنهم الرجس و طهر هم تطهيراً پس چون اينداعا را از آن حضرت بشنيدم گفتم يارسول‌الله انا معكم من باشما امفرمود انك على خير يعنى تورتبه اهل بيت من‌ندارى امازن نيكو كردارى و بصفات حميده و خصال پسنديده موصوفى ومضمون اين خبررا ابو الحسن اندلسى كه جامع صحاح سته است‌در جامع آورده وابوعبدالله محمّدبن‌عمران كه يكى‌از علماءاهل‌سنت است‌روايت ميكند ازابى‌الحمراء كه من ده ماه ملازم حضرت‌رسالت صلى الله‌عليه وآله بودم هرروز ميديدم كه آن سرورددين دروقت بامداد مى‌آمد ودست مبارك بردر سراى‌شاه اولياء وفاطمه زهراء عليهما‌السلام ميگذاشت‌ومى‌فرمود‌السلام‌عليكم‌ورحمة‌الله وبركاته‌چون‌سيدعالم‌جواب‌ايشان ميشنيدميفرمود كه‌ا انما يريدالله ليذهب عنكم الرجس اهل البيت ويطهركم تطهيرا بعد ازتلاوت اين‌آيه مراجعت ميفرمود وبمصلاى خود ميرفت وبنماز مشغول ميشد وشبهۀ نيستكه كذب از رجس است وخلافى دراين نيستكه امير المومنين دعوى امامت كرد واصحاب بااو مخالت نمودند پس دردعوى صادق باشد واصحاب‌مخالف حق بوده باشند

ودرمجمع نيز از ابوسعيد خدرى وانس بن‌مالك‌وواثلة بن الاسقع وعايشه و ام‌السلمه نيز مرويستكه آيه مختص است برسول خدا وعلى وفاطمه و حسن و حسين (ع) وازابوحمزۀ ثمالى نيز درتفسيرخود نقلكرده كه آيه درشان آل‌عبااست وثعلبى باسناد خوداز مجمع روايتكرده كه روزى من بامادر خود نزدعايشه‌رفتيم مادرم اورا گفتكه ديدى‌درروزجمل خروج كردى‌وازامر الهى كه‌وقرن في بيوتكن پابيرون نهادى گفت آن‌قدر وقضاى حق تعالى بود پس اورا ازحال‌على عليه‌السلام پرسيد گفت‌پرسيدى ازمن ازدوست ترين‌مردمان برسول خدا صلى‌الله‌عليه‌وآله‌وازشوهردوست‌ترين مردمان‌باوبخدا سوگند كه من‌ديدم على وفاطمه‌وحسن وحسين(ع) كه‌پيغمبر صلى‌الله‌عليه‌وآله ايشان‌را درزير جامه جمع كرد وآن‌جامه‌را درسر كشيدوفرمودبارخدايا اينهااهل بيت‌وخويشان‌نزديك‌منندپس‌رجس‌راازايشان دوركن‌وايشانراپاك وپاكيزه گردان ازشوب معصيت بعد ازآن ازعايشه مرويستكه من گفتم‌يارسول‌الله من از اهل بيت توام فرمود كه دو رشو تو برصفت خيرى واز اهل بيت من نيستى چه اهل بيت

من اینهایند واز ابو سعید خدری از پیغمبر صلی الله علیه و آله روایتکرده که این آیه در حق من وعلی وفاطمه وحسن وحسین (ع) نازل شده وصاحب مجمع باسانید معتبره ازجابر نقل کرده که آیه انما یرید الله تا آخر که بر پیغمبر صلی الله علیه و آله نازل شد در حالتی بود که در خانه وی غیر از علی وفاطمه وحسن وحسین (ع) کسی دیگر نبود پس فرمود بار خدایا اینها اهل بیت منند وسید ابوالحمد باسانید صحیحه ازامام حسن علیه السلام نقل کرده بعد ازنزول آیهٔ تطهیر رسول الله صلی الله علیه وآله مارا وخودرا درزیر کسائی حبری (خیبری خ ل) جمع کرد وفرمود بارخدایا اینها اهل بیت منند وعترت طیبه منندتم کلام التفسیر بعد از آن حضرت امام رضا علیه السلام میفرماید که ایشان یعنی اهل بیت آنانند که گفته است رسول صلی الله علیه و آله در رفعت شان ایشان بدرستیکه من واگذارنده ام درمیان شما ثقلین را یعنی دوچیز بزرگ کتاب خدا وعترت خودم را که اهل بیت منند بدانید وآگاه باشید که این دوثقل که مراعات ایشان ثقیل است هرگز ازهم جدا نمی شوند تاوقتیکه وارد شوند برمن درحوض کوثر بنگرید که چگونه خواهید بود پس ازمن درباب مراعات ایشان ای مردمان تعلیم منمائید ایشان را بدرستیکه ایشان اعلمند ازشما گفتند علماء خبر ده مارا یاابالحسن ازعترت ایا ایشان آل پیغمبرند یاغیر آل پس فرمود حضرت رضا علیه السلام ایشان آل پیغمبرند پس گفتند علماء اینك از رسول صلی الله علیه و آله مرویستکه فرموده است امت من آل منند واین جماعت اصحاب رسول الله صلی الله علیه وآله میگویند بخبری مشهور که ممکن نیست دفع آن خبر که آل محمد امت آن حضرتست پس فرمود حضرت امام رضا علیه السلام که خبر دهید مرا که آیا حرام است صدقه یعنی زکوة بر آل پیغمبر گفتند بلی حرامست حضرت امام رضا علیه السلام فرمود که آیا حرام است زکوة بر امت گفتند نه حرام نیست حضرت امام رضا علیه السلام فرمود که اینست فرق میان آل و امت و یحکم این یذهب بکم **اضربتم عن الذکر صفحا ام انتم قوم مسرفون** وای بر شما چه بخاطر شما میرسد و شیطان شما را بچه راه باطل انداخته واقتباس فرمودند از این آیهٔ کریمه « افنضرب عنکم الذکر صفحاً ان کنتم قوماً مسرفین » و معنی حدیث آنست که آیا باز داشتید و معزول ساختید خود را از فهم وتدبر در آیات بازداشتنی بجهة اعراض کردن شما از آن بلکه هستید شما گروهی مسرفان

و از حد بیرون روندگان آیا ندانستهٔ اینرا که واقع شده است وراثت و طهارت بر برگزیدگان و هدایت یافته شده‌گان از آل نه سایر ایشان گفتند از کجامعلوم‌شد یا اباالحسن فرمود از قول خدای عز وجل که «ولقد ارسلنا نوحاً و ابرهیم وجعلنا فی ذریتهماالنبوة و الکتاب فمنهم مهتد و کثیر منهم فاسقـون » و بتحقیـق که فرستادیم نوح نجی را به بنی قابیل و ابرهیم ﷺ را بنمرود و گردانیدیم یعنی بودیعت نهادیم در میان‌فرزندان ایشان‌پیغمبری‌را بطریق‌وحی و کتابی را که‌نازل ایشان بود پس‌بعضی از ذریه ایشان‌راه یافته گانند بطریق حق‌یعنی گرویدندبانبیاء و کتب ایشان و بسیاری از ایشان بیرون رفته گانندازطریق حق‌یعنی نگـرویدند بکتب و رسل بعد از استشهاد بآیـه کریمه حضرت میفرمـاید پس گـردیدوراثت نبوت و کتاب مرمهتدیانرانه‌فاسقانرا آیا ندانسته‌ایداینرا که نوح ﷺ درهنگامی که سؤال کرد از پروردگارش تعالی ذکره پس گفت **رب ان ابنی من اهلی وان وعدك الحق وانت احکم الحاکمین** ای پروردگارمن بدرستیکه پسر من کنعـان از اهل من بود تو فرموده بودی که اهل‌تورا نجات دهم واو هلاك شد وبدرستیکه وعده تو راست است و تو بهترین‌حکم کنندگانی واین‌سؤال جهة آن بود که‌خدای تعالی وعده نموده بود او را که نجات‌دهداو راو اهل او را از غرق شدن پس گفت مر نوح‌را پروردگار او جل جلاله اینوح بدرستی که پسر تو نبود از اهل تو یعنی از اهل دین تو بدرستیکه او خداوند کرداری بودنه نیك‌ونه‌شایسته‌پس مپرس از من‌ازآنچه نیست تو را بآن چیز دانشی یعنی چیزی را که علم بصـلاح و فساد آن نداری از من مطلب و آن عدم علم او بود بصواب وفساد وهلاك کنعان مراد نهی است بدرستیکه من‌پند میدهم‌ترا آنکه‌نباشی از غافلان ونادانان‌از آنکه‌اولی‌عدم این سؤال است پس گفت مامون آیا زیادتی داده است خدای تعـالی عتـرت را بر سایر مردمان پس فرمود حضرت امام رضا ﷺ بدرستیکه خدای ظاهر گـردانیده است فضل و زیادتی عترت را بر سایر مردمان در کتاب محکـم خودش پس گفت مامون در کجا است اینکه عترت از سایر مردمان افضل‌اند در کتاب خدای تعالی پس گفت امام رضا ﷺ در قول خدای تعالی **ان الله اصطفی آدم و نوحـاو آل**

ابرهیم و آل عمران علی العالمین ذریة بعضها من بعض یعنی بدرستیکه برگزید آدم را بتعلیم اسماء و امر کرد بملائکه بسجود او و بیرون آوردن انبیاء واصفیا و اولیاء از صلب او و نوح علیه السلام را بدرازی عمر و الهام او بساختن کشتی و نجات او از غرق و آل ابراهیم علیه السلام راکه اسمعیل و اسحق اند و اولاد ایشان نبوت و امامت و بناء خانه کعبه و خلافت و از جمله اولاد او یعقوبست و داود و سلیمان و یونس و زکریا ویحیی وعیسی وحضرت خاتم الانبیاء وائمه هدی صلوات الله علیهم اجمعین وآل عمران راکه موسی وهرونست وسخن گفتن او سبحانه ایشانرا بواسطه

صاحب خلاصة المنهج نقل نموده که موسی وهرون پسران عمران بن یصهر بن قاهث بن لاوی بن یعقوبند یا مراد عیسی است و یا مادر او مریم که بنت عمران بن بن ماثانست و میان این هردو عمران هزار و هشتصد سال بود و در تفسیر اهل البیت وارد است که مراد بآل عمران علی بن ابی طالب علیه السلام است و اولاد امجاد او (ع) و عمران اسم ابو طالب است و ابن عباس و اباذر و انس نیز از پیغمبر صلی الله علیه و آله روایت کرده اند که فرمود آل ابرهیم منم و آل عمران علی بن ابیطالب است و احادیث متواتره از ائمۀ هدی صلوات الله علیهم در اینکه مراد از آل عمران کیست وارد شده چنانچه بعضی از آن بعون الله تعالی سمت ذکر خواهد یافت حاصل که حق تعالی میفرماید که همۀ انبیاء و اولاد ایشان را بر گزیدیم و تفضیل دادیم بر عالمیان زمان ایشان این آیه دالست بر اینکه ایشان افضل اند از فرشتگان پس حقتعالی ایشانرا بر همه آدمیان وجنیان و فرشتگان تفضیل داد در حالتیکه ایشان فرزندانیند که برخی از ایشان از بعضی زاده شده اند یعنی اولاد پسندیده اند از آباء بر گزیده و گفت حضرت امام رضا علیه السلام وفرموده است خدای عزوجل در جای دیگر از کلام کریم که **ام یحسدون الناس علی ما آتاهم الله من فضله فقد آتینا آل ابراهیم الکتاب والحکمة و آتیناهم ملکا عظیما** صاحب خلاصة المنهج ذکر کرده که زعم یهودان چنان بود که ایشان بپادشاهی وپیغمبری سزاوار ترند از غیر خود بدین سبب از متابعت عرب ننگ داشتند ومیگفتند که آخر منصب مملکت داری وحکم گذاری وپیغمبری بما خواهد رسید حق تعالی فرمود که ایشان را از پادشاهی بهره نیست

واگر فرضا ازمال وملك بهره مند شوند پس آنهنگام ندهند مردمان را آنمقدار کوی که برپشت دانهخ‌ ما است نه که چیزی بمردمان ندهند بلکه حسد میبرند مردمان را که قبایل عربند بدانچه خدا داده‌است بدیشان ازفضل خود که آن کتابست‌ونبوت‌وبعثت رسول‌ازایشان یعنی‌عرب

درتفسیر اهل البیت ازحضرت امام محمّدباقر علیه‌السلام مرویست که مراد بناس‌محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله است وآل‌محمّد ومراد بحاسدین آنانکه حسد بردند برنبوت رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله و امامت آل اطهار او پس بدرستیکه ما عطا کردیم اولاد ابراهیم را که موسی و داود وعیسی ومحمّد صلی‌الله علیه و آله است کتاب توراة و زبور و انجیل وقرآن وعلم حلال وحرام ودادیم ایشان‌را پادشاهی‌بزرگ که نبوت است‌یا مملکت داری چنانکه یوسف وداود و سلیمان (ع) داشتند ودر تفسیر اهل‌البیت (ع)بروایت امام محمّدباقر علیه‌السلام مراد بآل ابراهیم محمّدصلی‌الله‌علیه وآله‌واهل‌بیت‌اوصلوات الله‌علیهم‌است ومراد بکتاب قرآن وبحکمت نبوت وبملك عظیم‌امامت چه‌این‌جمله درهیچ‌کس جمع نبود مگردرخاندان حضرت خاتم الانبیاء صلی الله علیه‌وآله

وعیاشی درتفسیرش باسناد خود ازابی‌الصباح کنانی‌نقل‌کرده که ابوعبدالله علیه‌السلام فرمود که ای ابو الصباح ما گروهی هستیم که حق تعالی فرض‌نموده طاعت مارا برشما ومار‌است غنایم دارالحرب ومار است خاصهای ملوك ازدارالحرب وما راسخانیم درعلم و مائیم آن‌جماعتیکه بر ایشان حسد بردند همچنانکه‌حق‌تعالی فرموده امیحسدون تاآخر وبعد از آن فرمود که مراد بکتاب نبوت است‌و مراد بحکمت فهم وقضاومراد بملك‌عظیم‌فرض طاعت‌ما برشماحضرت‌می‌فرماید بعد ازاین برگردانیده است خدای تعالی مخاطبه‌را در عقب این کلام برسایر مؤمنین پس فرموده است **یاایها الذین آمنوا اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامرمنکم** مرویست از اهل البیت(ع) که دوآیه در قرآن مجیدواقع شده یکی ازبرای‌ما است ودیگری ازبرای‌شما آیهٔ اول‌اینکه ان‌الله یامرکم ان‌تؤدوا‌الامانات‌الی‌اهلها برما واجب است که ادای امانت کنیم باهل خود و آیه‌دوم متضمن آنستکه‌برشما لازمست که اطاعت ما کنید درجمیع امرونهی وآن‌آیه‌اینست «یاایها‌الذین آمنوا» تاآخر ای کسانی که گرویدید فرمان‌برید خدایرادراوامروفرمان‌برید رسول‌او

را دراحکام واطاعت کنید خداوند ان امررا ازشما

درخلاصة المنهج مسطور است که ازامام محمد باقر وامام جعفر صادق (ع) مرویست که اولی الامر ائمة معصومینند از آل محمد که حق تعالی اطاعت ایشان را واجب گردانیده برهمهٔ بندگان همچنان که واجب ساخته است طاعت رسول خود را برهمهٔ مکلفان وجایز نیست که حق واجب گرداند طاعت احدی را علی الاطلاق مگر که او بزیور عصمت آراسته باشد وباطن اوهمچو ظاهر او باشد ومامون باشد ازغلط وامر بقبیح واین صفت درامراء وعلماء که غیر ائمه معصومین باشند تحقق نمی یابد مؤید اینست که حق تعالی میان ایشان ومیان خود ومیان رسول خود در حکم وطاعت تسویه فرموده وطاعت ایشان را مقارن ساخته بطاعت خود وطاعت رسول خود پس همچنان که حق تعالی ازجمیع قبایح منزه است رسول او نیز ازهمهٔ معاصی معصوم و مطهر است اولی الامر نیز باید که چنین باشند نه غیرودیگر آنکه اگر مراد باولی الامر علی العموم باشند لازم آید که هرحاکمی وعالمی که بناحق حکم کند تابع او بایدشد واطاعت او باید نمود بجهت عموم لفظ اولی الامر واین باجماع باطل است واحادیث صحیحه نیز دلالت میکنند باینکه مراد باولی الامر ائمهٔ اثنی عشرند واز جمله روایت مشهورهٔ متواتره است میان مؤالف ومخالف که از جابر بن عبد الله انصاری نقل است که گفت من ازرسول خدا ﷺ پرسیدم که یارسول الله من خدا ورسول اورا میدانم واولی الامر را نمیدانم رسول (ص) فرمود که ای جابر ایشان خلفای منند و امامان اهل اسلام بعد از من اول ایشان علی بن ابی طالب (ع) و بعد از آن حسن وانکه حسین واز پس اوعلی بن الحسین واز عقب او محمد بن علی که در توریة معروف بباقر وتو او را دریابی وچون اورا ببینی سلام من بدو رسانی بعداز آن یك یك از ائمه را نام برد تا آنکه چون بحجة الله القائم صلوات الله علیهم رسید فرمود اومردی باشد نام او نام من بود و کنیت او کنیت من وحجة خدا باشد وبقیة الله سبحانه در میان بندگان حق تعالی مشارق ومغارب را بدست او بگشاید واوازشیعهٔ اوغایب گردد بروجهی که از غایت درازی مدت غایب شدن اوهیچ کس تصدیق بوجود او نکند مگر مؤمنی که حق تعالی دل اورا بایمان امتحان کرده باشد جابر گفت من گفتم یارسول الله شیعه

درغیبت ازاونفع گیرند فرمود آری مانند انتفاع مردمان بآفتاب واگرچه در زیر ابر باشد ای‌جابر اوازمکنون سرخداست ومخزون‌علم‌او واین سخن‌را از من نگاه دار وبهیچکس مرسان مگر کسانی که ازاهل او باشند جابر گوید که چون‌مدتی براین گذشت روزی نزد علی‌بن الحسین ﷺ نشسته بودم ناگاه پسراو محمّدبن‌علی الباقر ﷺ ازحجرهٔ زنان بیرون آمد درسن کودکی و گیسو دربسر افکنده چون اورا بدیدم گوشت میان پشت من‌بلرزید وموی براعضای من‌راست شد اورا گفتم «یاغلام اقبل» ای‌پسر روی بمن‌آرروی بمن کرد گفتم«ادبر» پشت بمن کن‌پشت‌بمن کرد گفتم‌این‌شمایل‌رسول‌خداست‌بخدای کعبه‌پس گفتم‌ای پسر اسم‌توچیست فرمود محمّد گفتم‌پسر کیستی گفت پسرعلی‌بن الحسین گفتم‌تن وجان من فدای توباد همانا که‌تو باقری گفت‌آری پیغام رسولخدا بگذار من‌ازاینقول متعجب شدم گفتم‌رسول خدای‌مرا بشارت داد که تورا دریابم گفت چون اورا به‌بینی‌ازمنش سلام برسان‌پس گفتم‌رسولخداتورا سلام‌میرساند گفت : علی‌رسول‌الله‌السلام‌مادامت‌السموات‌والارض وعلیك یاجابر مما بلغت السلام سلام الهی بررسولخدای‌بادمادام که زمین‌وآسمان باشدوبرتوباد بجهت آنکه‌سلام‌رسولخدای‌رابمن‌رساندی‌پس‌من‌هرروز بخدمت‌اومی رفتم‌ومسائل‌مشکله‌ازاومیپرسیدم‌ومیاموختم‌روزی‌مسئلهٔ‌ازمن‌پرسید گفتم‌بخدای که من جرأت نکنم بآنچه رسولخدای مرا نهی کرده و گفته که شما خلفاء اوئید وامامان راه‌نمائید وحلیم ترین‌مردمانید بکودکی‌وداناترین مردمانید ببزرگی ایشانرا چیزی میاموزید که ایشان عالمتر باشند امام ﷺ فرمود که صدق جدی رسول‌الله‌راست گفت جدم رسول خدا ﷺ من‌ایتمسئله‌ازتوبهتردانم‌مرادر کودکی علم وحکمت داده‌اند واین از فضل خداست بر ما وبرکت‌رسول‌او .

ودررساله حدائق الیقین فی‌فضائل امیرالمؤمنین ﷺ آورده که از جابر بن سمره روایت‌است که ازرسول ﷺ پرسیدم که یارسول‌الله اولی‌الامر که‌حق تعالی طاعة ایشانرا بطاعة خود پیوسته گردانیده چه کسانند فرمودند که ایجابر اولی الامر خلفاء منند که پیشوای خلقانند ای‌جابر بدانکه اول ایشان علی‌بن ابی طالب است وعیسی‌بن یوسف همدانی روایتکرده‌است ازابی‌الحسن‌بن یحیی از ابان بن

ابی‌عیاش ازسلیم‌بن قیس هلالی ازعلی‌بن ابی‌طالب علیه‌السلام که‌آنحضرت فرمود که‌من‌از سید انبیاء صلی‌الله‌علیه‌وآله شنیدم که فرمود شریکان من کسانی اند که خدای تعالی اطاعت ایشانرا پیوسته گردانیده است بطاعة خود درحق ایشان‌فرموده که **و اولی الامر منکم** پس‌هرگاه که نزاع واقع شود میان شما باید که درآنواقعه‌رجوع بقول‌خدا ورسول واولی‌الامر کنید وازفرمان ایشان بیرون مروید من‌چون این‌سخن بشنیدم از آنحضرت پرسیدم که یارسول‌الله خبرده ازاولی‌الامر که ایشان‌چه کسانندفرمود کهایعلی تواول ایشانی‌ومقدم برایشان وازاین احادیث و روایات صحیحه معلوم‌شد کهاینکه‌بعضی ازمخالفین تفسیر بامرائی کردند که‌پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وآله جمعی‌لشکریانرا تابع ایشان گردانیده بجنگ‌فرستاده مانند خالدبن ولید وامثال او واوامرمخصوص نساخته‌اند بائمهٔ معصومین بروجه عناد ومکابره است وچگونه این‌صحیح باشد که ازطرق شیعه واهل سنت بصحت پیوسته که چون حضرت رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله خالدبن‌ولید رابینی خزیمه فرستاد تاایشانرا باسلام دعوت کند وبقتال‌ایشان امر نفرمودچون بان‌قبیله رسید بواسطهٔ دشمنی که باایشان‌داشت خلاف قول پیغمبر کرده باایشان محاربه کرد وچون اینحالرا بحضرت رسالت صلی‌الله‌علیه‌وآله عرضکردند آن‌حضرت ازآن حالت بسیارپریشان وغمگین شد پس برخواست وروی مبارك بقبله‌آورد ودستها برداشت وبتضرع این مناجات کرد که بارخدایا من بیزارم‌ازآنچه خالدولید کرده است ازمحاربهٔ بابنی خزیمه پس اگرتفسیراولی الامربخالد وامثال اوصحیح‌باشد لازم‌آید که حق‌تعالی امر کرده باشد بمعصیت زیراکه امر بمتابعت عاصی امراست بعصیان تعالی‌الله عن‌ذلك علوا کبیرا «تم کلامه»بعد ازذکرآیه‌حضرت امام‌رضا علیه‌السلام میفرماید که یعنی‌اطاعت کنیدآنجماعتیکه مقارن کرده‌است خدای تعالی‌ایشان‌را بقرآن وحکمت وحسد برده شده اند براین هردو یعنی بسبب این هردو محسود مردمان شده‌اند پس‌قول خدای‌تعالی که‌فرموده**ام یحسدون الناس علی ما آتاهم الله من‌فضله فقد آتینا آل ابراهیم الکتاب والحکمه‌و آتیناهم ملکا عظیما** بمعنی اطاعت است ازجهت برگزیدگان وپاکان پس‌مراد از ملك اینجا اطاعت است مر ایشانرا یعنی ایشان مطاع وخلایق‌مطیع باشند ایشانرا گفتند علماءپس‌خبرده‌مارا

که آیا تفسیر کرده است خدای تعالی اصطفی را در قران فرمود حضرت امام رضا علیه السلام که تفسیر کرده است خدای تعالی آنرا درظاهر کلام بغیر باطن دردوازده جاو مکان پس اول آن تفاسیر قول خدای تعالی است که و انذر عشیرتك الاقربین **ورهطك المخلصین** همچنین است درقرائت ابی بن کعب واین قرائت ثابت است در مصحف عبدالله بن مسعود واینمرتبه بلند وفضلی عظیم وشرفی عالیست وقتی که خواسته باشد خدای تعالی باین آل را پس ذکر کرده است اینرا رسول خدای صلی الله علیه و آله یاذکر کرده این را خدای تعالی از برای رسول بنا بر نسخهٔ دیگر واین آیه اولست ازجهة بیان اصطفی معنی آیه این است که بیم بکن ای پیغمبر صلی الله علیه و آله خویشان نزدیکتر خود را یعنی در انذار ابتدا کن بالاقرب فالاقرب وبعدازآن بالابعد فالابعد چنانچه سابقا سمت تحریریافت چه اهتمام بشان اقرب اهم است ودیگر تخصیص اقرب بجهة تنبیه است بر آنکه اوهرگاه بجهة قرابت در انذار مداهنه نکند پس در اجانب بطریق اولی انذار خواهد نمود بدون مداهنه و این موجب قطع طمع اجانب است برمداهنه در دین و احکام .

درخلاصة المنهج مسطور است که آورده اند که حضرت رسالت صلی الله علیه و آله بعد ازنزول آیه همه اقارب را جمع کردوانذار فرمود واین خبریست متواتر نزد خاص وعام واز آنجمله در خبر مأثور از ابن عازب وارد شده که چون این آیه آمد پیغمبر صلی الله علیه وآله کس فرستاد وهمه فرزندان عبدالمطلب را جمع کرد درسرای ابوطالب وایشان چهل کس بودند پس امیر المؤمنین علیه السلام را امر کرد که تابرای ایشان ران گوسفندی بامدی چند از گندم طعام ساخت ونزدایشان حاضرساخت باصاعی از شیر ویکی از ایشان معروف بود بآنکه شتری خوردی که آنرا جذع خوانند وآن شتر پنج ساله است وبروایت دیگر مسنه راتمام اکل کردی وقد حی بزرگ از شیر برسر آن آشامیدی ومجموع آنچه پیغمبر صلی الله علیه و آله برای ایشان آورده بود شصت صاع بود وچون ایشان آنرا بدیدند بخندیدندو گفتند ای محمد صلی الله علیه وآله این طعام که تو آوردهٔ یك کس را کفایت نکند رسول صلی الله علیه و آله فرمود که کلوا بسم الله بخورید بنام خدا یعنی نام خدا ببرید وشروع کنید درخوردن وآشامیدن ایشان

ده کس‌ده کس میامدند وازآن میخوردند وسیرمیشدند تاهمه سیرشدند پس‌فرمود «اشربو ابسم‌الله» بیاشامید بنام خدا ایشان‌آنصاع شیر برسران‌آشامیدند وسیراب شدند وحق‌تعالی‌اینراآیتی ومعجزی گردانید برصدق دعوی رسول ﷺ ابولهب گفت ایقوم‌محمد شما رابااین سحر کرده‌پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وآله آنروزخاموش‌شدو هیچ نگفت روزدیگر بهمین‌طریقه ایشانرا‌حاضرساخت وبمثل‌این‌طعام‌وشیر ایشانرا طعام داد وبعدازآن برخواست‌و گفت‌ای پسران‌عبدالمطلب‌بدانید که خدای‌تعالی مرا بجمله خلقان‌فرستاده است‌بر عموم‌وبر شمابخصوص‌و این آیه راانزال فرموده که **و انذر عشیرتك‌الاقربین**‌ومن‌شمارا بدو کلمه دعوت میکنم که برزبان سبك وآسانست‌ودر ترازوی عمل سنگین و گران وشما بااین‌هردو کلمه برعرب وعجم مالك‌شوید وایشان‌شمارا منقاد گردند وبااین دوکلمه ببهشت‌درآئیدواز دوزخ‌نجات یابید وآن‌این است که گواهی دهید که خدای‌بحق یکیست ومن رسول ویم وهر که مرا اجابت کند ودر این کار معاونت من نماید برادر من باشد و وزیر من و وصی وخلیفه من از پس‌من هیچکس‌جواب نداد الا علی‌بن ابی طالب ؑ که بر پای خواست و گفت یارسول الله من تو را در این کار یار ومدد کارم واو در آنوقت بسال از همه کمتر بود و بساق از همه باریکتر و بچشم از همه دردمند تر رسول ﷺ فرمود بنشین وی بنشست پس دیگر باره این سخن باز گفت کسی جواب نداد مگروی که بر خواست و گفت یا رسول الله من ترا در اینکار معاونت کنم حضرت فرمود بنشین‌وی بنشست بار سیّم همین سخن اعاده کرده کسی اجابت ننمود مگر علی ؑ که دیگر باره بر خواست و گفت «انا انصرك» من یاری دهم ترا فرموداجلس‌یا علی فانك‌اخی‌ووصیّی ووزیری و وارثی‌وخلیفتی من بعدی بنشین ای علی که تو برادر منی و وصّی و وزیر و وارث‌وخلیفهٔ منی از پس‌من قوم از آنجا بر خواستند و گفتند بابو طالب‌بر سبیل‌استهزاء که« اطع ابنك‌فقد امّر‌علیك» فرمان‌برداری‌پسر خود کن که او را برتو امیر ساختند و این روایت را ثعلبی که امام اصحاب الحدیث ومقتدای‌اهل سنت است درتفسیر خوددر این‌آیه آورده‌است و این قصه از ابی‌رافع‌بااین نهج مرویست که پیغمبر(ص) بنی عبدالمطلب را جمع کرده‌درشعب کوهی‌و ازران گوسفندی برای ایشان طعام

پخت و ایشان آنرا بخورند و سیر شدند و قدح بزرگی از شیر بدیشان داد تا آشامیدند و سیراب گشتند پس فرمود بدانید که حق تعالی مرا امر کرده که بترسانم خویشان نزدیك تر خود را وشما خویشان نزدیك و گروه منید بدرستی که حق تعالی هیچ پیغمبری را نفرستاده مگر که از اهل او برادری و وزیری و وارثی و وصیی و خلیفه دراهل‌اوبرای وی تعیین فرمود پس کدام ازشما برمیخیزد تا متابعت کند با من بر آنکه او برادر و وزیر و وصی و خلیفه من باشد و ازمن بمنزلهٔ هرون باشد از موسی الا آنست که بعد از من پیغمبری نخواهد بود یعنی در جمیع امور قائم مقام من باشد الا در رتبهٔ نبوت چه من آخر پیغمبرانم و خاتم ایشان و بعد از آن فرمود باید برخیزد در میان شماایستاده یا آنکه آن ایستاده از غیر شما باشد و اینکلامرا سه بار اعاده فرمود پس حضرت علی بن ابی‌طالب علیه‌السلام‌برخواست و بآنحضرت مبایعه کردپس وی اجابت کردو فرمود ادن‌منی نزدیك من آی ای علی علی ؑ نزدیك وی رفت و آنحضرف دهن مبارك وی را گشود و آب دهن مبارك خود را در دهن او کرد و در هر دو دوش و هر دو دست او تفل فرمود أبو لهب گفت بد چیزی بپسر عم خود بخشیدی که اجابت تو کرد و تو دهن و روی او را بآب دهن پرساختی پیغمبر(ص)فرمودملاءته‌حکمة و علما بحکمت و علم دهن و روی او را پر ساختم و سعیدبن جبیر از ابن عباس روایت کرده که بعد از نزول‌آیه مذکوره‌رسول(ص)بر کوه صفا برآمد وفرمودیاصباحاه و این کلمه ایست که در وقت هجوم اعداء و نزول بلوی میگویند قریش بعد از استماع این کلمه جمع آمدند نزد حضرت رسالت (ص) و گفتند چه میشود ترا فرمود آیا چه میبینید اگرخبر دهم‌شما را که دشمن در وقت صبح یا شام بشما میرسدتصدیق‌من‌خواهید کرد یا نه گفتندبلی‌فرمودفانی **انذرتکم بین یدی عذاب شدید**پس بتحقیق که من‌میترسانم شما را از عذاب سخت که در پیش است‌قوم از استماع این متغیر شده متفرق گشتند و ابو لهب گفت«تبالك ألهذا دعوتنا»زیانکاری باد ترا ای محمد ما را از برای این میخواندی حق تعالی سورهٔ تبت یدا ابی لهب تا آخر در بارهٔ او نازل گردانید«تم کلام التفسیر» بعد از ذکر آیه اولی حضرت امام

رضا علیه السلام میفرماید و **آیهٔ ثانیه** در اصطفاء قول خدای عزوجل است که **انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا** که تفسیر از قبل از این مسطور شد و این فضلی است که انکار آن نمیکند کسی اصلا مگر معاندی گمراه از برای آنکه این فضل بعد از طهارتیست که انتظار او برده میشد این آیه دویم است و **اما آیهٔ** سیم در آنجا که تمیز فرموده است خدای تعالی طاهرین از خلق خودش را و امر فرموده است نبیش را بمباهله بایشان در آیهٔ مباهله پس فرموده است یا محمد **فمن حاجك فیه من بعد ما جائك من العلم فقل تعالوا ندع ابنائنا و ابنائکم و نسائنا و نسائکم و انفسنا و انفسکم ثم نبتهل فنجعل لعنة الله علی الکاذبین**

و ترجمه آیه شریفه در حدیث مکالمه حضرت امام موسی با هرون الرشید قبل از این مذکور شد پس حضرت میفرماید که بیرون آورد رسول الله صلی الله علیه و آله علی وحسن و حسین و فاطمه را صلوات الله علیهم اجمعین ومقرون ساخت نفوس ایشانرا بنفس خود پس آیا میدانید چه چیز است معنی قول آنحضرت که بامر خدا فرموده است « و انفسنا و انفسکم » گفتند علماء که خواسته است بآن نفس خود را گفت ابوالحسن علیه السلام غلط کردید بتحقیق که نخواسته باین مگر علی بن ابی طالب را و از آنچه دلالت میکند بر این مطلب قول پیغمبر است صلی الله علیه و آله در وقتیکه فرمودند که «لینتهین بنو ولیعة او لابعثن الیهم رجلا کنفسی » یعنی علی بن ابیطالب صلوات الله علیه یعنی باید که البته منتهی شوند از فساد کردن و ترك کنند فساد را قوم بنو ولیعه و بنا بر احتمال دیگر که لام لام قسم باشد بخدا قسم که منتهی میشوند بنوولیعه یا آنکه خواهم فرستاد بایشان مردیرا که مانند نفس خودم باشد و خواسته است بآن علی بن ابیطالب را و خواسته است بلفظ ابناء حسن وحسین و بنساء فاطمه را علیها السلام پس این خصوصیتیست که مقدم بر ایشان نمیتواند شد هیچ وقت در این خصوصیت احدی و فضلیست که نمیرسد بایشان در اینفضل بشری و شرفیست پیشی نمیگیرد ایشانرا بحسب رتبه بسوی آن شرف هیچ آفریده از این جهت که گردانیده است رسول الله (ص) نفس علی را مثل نفس خود پس این آیهٔ سیم است **و اما**

آیه‌چهارم پس اخراج فرمودن رسولست(ص) مردم را از مسجد خود مگر عترت را تا آنکه گفتگو کردند مردم در این و تکلم نمود عباس پس گفت یارسول‌الله وا گذاشتی علی را در مسجد و بیرون کردی ما راپس فرمود که رسولخدا (ص) نیست همچنین که من وا گذاشته باشم او را در مسجد و اخراج کرده باشم شما را ولیکن خدای عز وجل متمکن ساخته او را و اخراج فرمود شما را و در اینکلام تبیان ظهور قول رسولست (ص) مر علی بن ابیطالب عليه السلام راکه تو از من بمنزلهٔ هرونی از موسی گفتند علماء کجاست اینکه علي نسبت برسول (ص) بمنزلهٔ هرونست نسبت بموسی حضرت امام رضا عليه السلام فرمود که میرسانم شما را بمدعا در اینباب بآیه از قرآن که میخوانم بر شما علماء گفتند بیار حضرت امام رضا عليه السلام فرمود قول خدای تعالی **و اوحینا الی موسی و اخیه ان تبوءا لقومکما بمصر بیوتاً واجعلوا بیوتکم قبلة**

در بعضی از تفاسیر مسطور است که آورده اند که چون قوم موسی عليه السلام ایمان آوردند مساجد بنا کرده اوقات خود راصرف عبادت کردندوهمیشه درآن مساجد بپرستش و طاعت الهی مشغول بودند فرعون بفرمود تا مساجدیکه درسر محلات و در میان بازارساخته بودند خراب کردند وایشانرا ازادای نماز منع نمود حقتعالی موسی را فرمود تا درون خانه‌های ایشان مساجدمقرر کنند تا کافران بر عبادت ایشان مطلع نشوندچنانچه میفرماید و وحی کردیم بموسی و برادر اوهرون علیهما السلام آنکه‌فرا گیریدجای باز گشت برای قوم خود در شهرمصرخانه‌ها که رجوع کنید بآن جهت پرستش خدا و دیگر حکم کردیم که بسازید شماهر دو برادر و قوم شما خانه‌های خود را مسجدهای متوجه قبله یعنی کعبه چه موسی عليه السلام نماز را بجانب کعبه گذاردی«تم کلام‌التفسیر»پس دراین آیه‌بیان منزلهٔهرون از موسی است و در اینجا نیز منزلهٔ علیست از رسول الله صلى الله عليه وآله و با وجود این دلیلیست روشن در قول‌رسول‌الله (ص)هنگامیکه گفت بدانید که این مسجدحلال نیست مر جنبی را مگر از برای محمد و آل او گفتند علماء یا اباالحسن این‌شرح و این بیان یافت نمیشود مگر نزد شما گروه اهل بیت رسول (ص) گفت حضرت

امام رضا عليه‌السلام کیست که منکر شود از برای ما اینرا و حال آنکه رسول الله(ص) میگوید من شهر ستان علمم و علی در آنشهر است پس کسیکه ارادهٔ آنشهر کند باید بآنمدینه از راه در او داخل شود پس در آنچه واضح کردیم و شرح نمودیم از فضل وشرف وپیشوائی و برگزیدگی و طهارت چیزیست که منکر آن نیست مگر معاندی و مر خدای راست سپاس بر این تفضلات که احدی از معاندین از غایت وضوح انکار آن نتوانند نمود پس این آیه چهارم است

و آیه پنجم قول خدای تعالی است **و آت ذا القربی حقه** یعنی بده خداوند خویشی را آنچه حق او است مراد اقارب حضرت رسالتند صلی‌الله‌علیه‌وآله وحق ایشان اعطای خمس است بدیشان در خلاصه مسطور است که از ائمه طاهرین (ع) مرویست که مراد از این آیه مائیم که اهل بیت رسولیم و در خبر است که چون این آیه آمد رسول (ص) فدك را بفاطمه بخشید و در مدت حیات آنحضرت (ص) در تصرف وی بود و منافع آنرا صرف فرزندان میکرد چون آنحضرت رحلت فرمود آنرا ازفاطمه (ع) انتزاع کردند و ثعلبی که از علمای اهل سنت است در تفسیر خود آورده که در این آیه مراد بذی القربی اهل بیت رسولند پس خلاصه معنی آنست که بده خمس مالهای خود را باولاد پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وآله تم کلام التفسیر بعد از آن حضرت میفرماید واین خصوصیتی است که مخصوص گردانیده است ایشانرا یعنی ذوی القربی را خدای عزیز جبار بآن خصوصیت و برگزیده است ایشانرا بر سایر امت پس چون نازل شد این آیه بر رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله گفت بخوانید از برای من فاطمه را پس خوانده شد از برای آنحضرت پس گفت ای فاطمه گفت لبیك یارسول الله فرمود رسول الله (ص) که این فدکست و این ازجمله چیزهائیست که تاخته نشده است بر تحصیل آن هیچ اسبی و نه شتری و این از من تنها است و مسلمین را در این حقی نیست پس گردانیدم اینرا از برای تو چون امر نمود مرا خدای تعالی بآن پس بگیر اینرا از برای خود و اولاد خود پس این آیه پنجم است بدانکه در بعضی از کتب مسطور است که فدك قریه ایست در حجاز که میان او و مدینه دو روز راهست و بعضی گفته اند سه روز و آن قریه از کفار خیبر بوده که بطریق مصالحه در تحت

تصرف آنحضرت در آمده بود و موجب حکم الهی خالصه و مختص حضرت رسالت پناهی شده بود و در آنجا چشمهٔ آب روان و درختان خرمای بسیار بود

و از حضرت امام موسی کاظم ؏ چنانچه صاحب طرایف باسناد خود نقل نموده حدود فدك را پرسیدند از تحدید آنحضرت ظاهر میشود که فدك غیرازاین قریه مذکور است و بر هر تقدیر مراد بفدك مما لکیست که حضرت پیغمبر ﷺ در وقت نزول این آیه که و آت ذاالقربی حقه آنرا بحضرت فاطمه (ع) بخشیده بود و بعد از وفات حضرت رسالت در تحت تصرف او بود و چون ابو بکر را خلیفه ساختند وکیل حضرت فاطمه را از آنجا اخراج نمود و چون آنحضرت اظهار نمود که حضرت رسالت آنرا بمن بخشیده اند ابو بکر بخلاف قانون شریعت از او گواه طلبید و با آنکه او حضرت امیر المؤمنین علی بن ابی طالب و ام ایمن و ام سلمه را بگواهی برد ابو بکر تصدیق ایشان نکرد چنانچه شیخ جلال الدین سیوطی در تاریخ الخلفاء مذکور ساخته اند آنرا حبوه و خالصهٔ خود ساخت و حال آنکه بیگواه و بینه تصدیق ازواج حضرت رسالت ﷺ در حجره ها نمود و غرض ابو بکر و عمر آن بود که اهل بیت رسالت درویش شوند تا مردم بایشان نگروند و جمعیت ایشان پریشان گردد و در کتاب طرائف از بعضی از اعیان مخالفین روایت نموده که چون فاطمه (ع) در رد فدك با ابو بکر سخن کرد و اظهار نمود که پدر بزرگوار آنرا باو بخشیده ابو بکر گفت مرا گمان بود که تو بعلت میراث حضرت پیغمبر فدکرا متصرف شدهٔ و آنحضرت فرموده اند که «نحن معاشر الانبیاء لانورث ماترکناه صدقة» اما هر گاه آنحضرت آنرا قبل ازوفات بتو بخشیده باشد ترا از آن منع نمیکنم و خواست در باب رد فدك کاغذی جهت او بنویسد عمر بن الخطاب او را ازآن نوشتن منع نمود و گفت او زنی بیش نیست از او گواه طلب باید کرد و آنحضرت ام ایمن و اسماء بنت عمیس را با حضرت امیر المؤمنین ؏ حاضر کرد تا گواهی دادند وابوبکر در باب رد فدك چیزی نوشت جهت حضرت فاطمه (ع) و چون خبر بعمر رسید کاغذ را از دست آنحضرت گرفته پاره نمود و گفت فاطمه زن علی بن ابی طالب است و او در این گواهی

جز نفع خود منظور نیست و گواهی دو زن کافی نیست حضرت فاطمه چون کلام عمر استماع نمود گفت آیا شما از حضرت رسول نشنیده‌اید که ام ایمن و اسماء بنت عمیس از اهل جنتند و هرگاه چنین باشد چگونه گواهی ایشان باطل خواهد بود ابو بکر و عمر بسخن آنحضرت التفات ننمودند آنگاه آنحضرت فریاد واابتاه برآورد و بخانهٔ خود مراجعت نمود و بعد از اندك زمانی بیمارشد و درآن بیماری وصیت فرمود بحضرت امیرالمؤمنین علیه‌السلام که نگذارد که ابو بکر وعمر بر او نماز گذارند وبعد آن‌حضرت امام رضاعلیه‌السلام میفرمایدو آیهٔ ششم قول خدای عزّ و جل است « قل لا اسئلکم علیه اجراً الا المودة فی القربی» که تفسیر آن مجملا گذشت و این خصوصیتی است مخصوص‌پیغمبر صلی‌الله‌علیه وآله و سلم تا روز قیامت و خصوصیتی است از برای آل پیغمبر نه غیر ایشان و این خصوصیت منظور است که خدای تعالی حکایت نموده ذکر نوح را (ع) در کتاب خود **یا قوم‌لا اسئلکم‌علیه مالا ان اجری الا علی الله و ما انابطارد الذین آمنوا انهم ملاقوا ربهم و لکنی اراکم قوماًتجهلون** گفت‌نوح علیه‌السلام ای گروه من نمیخواهم از شما بر تبلیغ رسالت‌مالی را که مزد کار من باشد تا بر شما گران آید اگر ادا کنید یا بر من شاق نماید اگر ابانمائید نیست مزد من مگر بر خدا که آن ثواب آخرت است آورده‌اند که اشراف قوم میگفتند که ای نوح اراذل را از مجلس خود دور کن تا با تو مجالست کنیم چه نشستن ما با این گروه اراذل موجب ننگ و عار ما میشود همچنانکه کفار زمان خاتم الانبیاء صلی‌الله‌علیه‌وآله نیز همان میگفتند نوح (ع) در جواب فرمود که نیستم من راننده آنها از نزد خود که گرویده‌اند بخدا و پیغمبر او بدرستیکه ایشان ملاقات کننده ورسنده اند بجزای پروردگار خود ولیکن می بینم شما را گروهی که نمیدانید قدر ایشان را بازآنحضرت فرمود و ذکر نموده خدای عز و جل از هود (ع) که گفت **لا اسئلکم علیه اجراً ان اجری الا علی الذی فطرنی افلاتعقلون** ای قوم نمیخواهم از شما بر تبلیغ رسالت مزدی همهٔ رسولان قوم خود را از بی طمعی خبرداده‌اند جهت دفع‌تهمت و خلوص نصیحت چه دعوت وموعظه و قتی‌فائده

میرساند که بطمع فاسد آلوده نباشد از این جهت فرموده اند که نیست مزد من مگر بر آنکس که بمحض قدرت بیافرید مرا آیا فهم نمیکنید و عقل خود را کار نمیفرمائید تا محق را از مبطل تمیز کنید و گفت خدای عز و جل مر پیغمبرش را که محمد است (ص) **قل یا قوم لا اسئلکم علیه اجراً الا المودة فی القربی** بگو ای محمد بامت خود که نمیخواهم عوض تبلیغ رسالت از شما مزدی مگر محبت خویشان خود را و فرض و متحتم نگردانید خدای تعالی دوستی ایشانرا مگر آنکه بتحقیق دانست که ایشان مرتد از دین نمیشوند یعنی بعد از اختیار دین کافر نمیشوند هرگز و بر نمیگردند بگمراهی بعد از آنکه اختیار هدایت نمودند ابداً و دیگر جهت امر بمودت قربی آنستکه مردی دوست است مردیرا پس میباشد بعضی از فرزندان و اهل بیت محبوب اودشمن داشته باشد مراورا پس سالم نمیماند از برای مرد محب دل آنمرد دوست داشته شده در دوستی پس دوست داشت خدای عز وجل این را که نبوده باشد در دل رسول بر مؤمنین چیزی پس واجب کرد بر مؤمنین مودت ذی قربی را پس هر که اخذ کند این مودت را و دوست داشته باشد رسول را و دوست داشته باشد اهل بیت رسول را گنجایش ندارد رسول الله ﷺ اینکه دشمن دارد اورا و کسی که ترك کند اینمودت راو اخذ آن نکند و دشمن دارد اهل بیت او را پس بر رسول‌الله است اینکه دشمن دارد او را بجهت آنکه او ترك کرده است فریضهٔ از فرایض خدای تعالی را پس کدام فضیلت و کدام شرف بر این مقدم است یا اینکه نزدیك این شرافت تواند بود پس فرو فرستاد خدای تعالی این آیه را بر پیغمبرش (ص) **قل لا اسئلکم علیه اجراً الا المودة فی القربی** پس برخواست رسول ﷺ درمیان اصحاب خود و حمد و ثنای الهی بجای آورد و گفت ای مردمان بتحقیق خدای تعالی واجب گردانید از برای خاطر من بر شما واجبی را پس آیا شما ادای آن واجب خواهید نمود پس جواب نداد پیغمبر را کسی پس فرمود ایها الناس این امر واجب بر شما برای خاطر من نیست طلا و نقره و نیست خوردنی و آشامیدنی پس گفتند کدامست بگو الحال پس خواند برایشان این آیه را گفتند مردمان که اما اینرا پس بلی قبول کردیم یعنی مودت اقرباء ترا پس وفا نکردند بآن اکثر

مردمان و نفرستاد خدای عز و جل پیغمبری را مگر آنکه وحی فرمود باو که نخواهد از قوم خود مزدی بجهت آنکه خدای تعالی خود وافی و کامل میدهد مزد انبیاء را و نسبت بمحمد ﷺ واجب گردانیده خدای تعالی طاعتش را و دوستی خویشانش را بر امتش و امر نمود او را که بگرداند مزد رسالت خود را در میان امت خود تا ادا نمایند مودترا در خویشان آنحضرت بمعرفت فضیلتی که مقرر و متحتم کرده است خدای برای ایشان بدرستی که دوستی نمیباشد مگر بقدر معرفت فضل پس چون واجب گردانید خدای تعالی این مودت را سنگین شد بمردمان از جهة سنگین بودن وجوب طاعت پس متمسك شدند بآن دوستی گروهیکه خدای تعالی گرفتة بود از ایشان پیمان بر وفای باین عهد و عناد کردند اهل شقاوت ونفاق و بر گشتند از این محبت و تغییر دادند آن دوستی واجب را از حدی که قرار داده بود آنحد را خدا پس گفتند مفترین که اقرباء رسول ﷺ کل از اهل عرب و اهل دعوت اویند بر هر تقدیر که باشد الزاما علیهم اگر اقرباء تمام امت باشند یا جمعی که قرابت و خویشی واقعی دارند پس از آیه کریمه مستفاد شده است ما را که مودت مأموره از برای خویشان آنحضرت است پس نزدیکترین ایشان به پیغمبر ﷺ اولی خواهد بود از دیگران بمودت و هرچند خویشی برسول ﷺ نزدیکتر باشد لزوم مودت بآنقدر لازم خواهد بود مانند بنی فاطمه و بنی هاشم و انصاف ننموده‌اند مردم پیغمبر را درپاس داشتن و رأفت او و از آنچه منت گذاشته است خدای تعالی بر امت آنحضرت از چیز چندی که عاجز میشود زبانها ازوصف شکر بر او اینست که ایذاء نرسانند رسولخدا را در حق ذریتش و اهل بیتش و بگردانند ذریه و اهل بیترا در میانهٔ خود بمنزلهٔ چشم در سر از جهت حفظ رعایت رسول ﷺ در میان خود از جهت محبت آنحضرت چگونه چنین نباشد و قرآن ناطقست بلزوم محبت ذریه و اهل بیت رسول (ص) و میخوانند مسترشدانرا قرآن باین محبت و احادیث و اخبار ثابت است بآنکه ذریه و اهل رسول اهل مودت‌اند و ایشانند که واجب کرده است خدای تعالی دوستی ایشانرا و گردانیده است این دوستی را مزد رسالت و وعده داده است محبین ایشانرا بجزای خیر پس

وفا نکرد احدی باین مودت و این مودت ذریت اهل بیت‌را اتیان نمیکنندا حدی
که مؤمن و مخلص باشد مگر آنکه مستوجب شود بهشت را از جهت قول‌خدای
تعالی‌دراین‌آیه که **و الذین آمنوا وعملوا الصالحات فی روضات الجنات لهم
ما یشاؤن عند ربهم ذالك هو الفوز الکبیر** و آنانکه گرویده اند و کرده‌اند
کارهای ستوده در مرغزارهای بهشتها باشند یعنی در مواضع خوشتر از بقعه‌های
بهشت از حیثیت انبوهی اشجار مخضره و نباتات ناضره مر ایشانراست در بهشت
آنچه خواهند و آرزو کنند نزد پرورد گار خود و مراد از نزد خدا قرب رتبه
است نه قرب مسافت آنچه مذکور شد از اصناف کرامت اهل بهشت آنست فضل
بزرگ و نعمت بیشمار که در جنب آن نعیم فانی دنیا بغایت حقیرو بی‌اعتبار است
**ذالك الذی یبشر الله عباده الذین آمنوا وعملوا الصالحات قل لااسئلکم
علیه اجراً الا المودة فی القربی** مفسر او مبینا آن ثواب‌عظیم آنست که‌مژده
میدهد خدا بدان بندگان خود را که ایمان آورده‌اند و کرده‌اند کارهای شایسته
تا بسبب این سرورو بهجت در مراسم عبادت افزایند و در وظایف طاعت جد
و جهد بتقدیم رسانند در کشاف و غیره مذکوراست که روزی انصار اظهارافتخار
میکردند بر قریش ابن عباس رضی الله عنه و بروایتی عباس مر ایشانرا گفت ما
را فضل و مزیت ثابت است بر شما رسول ﷺ چون این شنید بمجلس ایشان
آمد و فرمود که ایمعشر انصار نه شما ذلیل بودید خدای تعالی شمارا بواسطهٔ من
عزیز و ارجمند گردانید گفتند بلی رسول‌الله‌فرمود نه شما گمراه بودید حق‌تعالی
بسبب من شما را هدایت داد گفتند بلی یارسول الله بعد از آن گفت چرا جواب
من نمیدهید گفتند چه بگوئیم یا رسول‌الله فرمود در جواب من بگوئید که نه
قوم ترا اخراج کردند و از نزدخود براندندپس‌ماترا جادادیم‌ودرپناه‌خودآوردیم‌و
نه‌قوم‌تکذیب‌تو کردند و ما تصدیق تونمودیم ونه تو رامخذول ساختندپس‌ما ترا
نصرت دادیم و بر همین طریق حضرت رسالت ﷺ تعداد اوصاف جمیلهٔ ایشان
مینمود تا همه بزانو در آمدندو گفتند یارسول الله تن و جان ما فدای تو بادوهمه
مالها که داریم از آن خدا و رسول است اگر اجازت فرمائی اموال خود را بطیب

نفس بخادمان عتبه علیّه تسلیم نمائیم تادر حوائج خود صرف‌نمائی و خاطرعاطر
رااز ممر اخراجات فراغتی حاصل شود این‌آیه آمد که بگو ای‌محمّد مر اهل ایمان
را که نمیخواهم از شمابر تبلیغ احکام الهی مزدی غرض از ایمان وعملهای صالح
که در آیهٔ شریفه بلفظ و **الذین آمنوا وعملواالصالحات** تا آخر آیه واقع‌شده
این مودتست بحسب تفسیر و بیان پس گفت ابو الحسن علیه السلام که حدیث کرد
مرا پدرم از جدم از پدرانش از علـی بن الحسین حضرت سید الساجدین و نور
العارفین امام زین العابدین علیه السلام که جمع شدند مهاجرین و انصـار نزد رسول‌الله
(ص) و گفتند یا رسول‌الله از جهت تو مؤنتی یعنی ثقـل و گـرانی هست در نفقه و
اخراجات در کسانیکه میآیند از رسولان اطراف و این اموال ما با خونهای مـا
حاضر است حکم فرما در این اموال و دماءحالکونی که بارّ ومأجوری یعنـی در
حکم تو حیف و میلی نیست و خدای تعالی ترا بر این حکم مزد خواهد داد هر
چه‌راخواهی بده‌وهرچه‌راخواهی نگاه‌دار که‌بر تو هیچ‌حرجی‌وباکی‌نیست‌فرمود سید
الساجدین(ع) که آنگاه‌فرستادخدای‌تعالی‌جبرئیل‌رابرآنحضرت پس گفت **یامحمد
قل‌لااسئلکم‌اه** یعنی بگوای محمّد بامت که مزدی که من در رسالت میخواهم از شما
آنست که محبت داشته باشید خویشان‌مرا بعد از من پس‌بیرون‌آمدندمردم‌و گفتند
منافقان نگردید باعث ترك نمودن رسول الله (ص) چیزی را که ما عرض کردیم
بر او مگر از جهت‌بر انگیختن و رغبت فرمودن ما بدوستی اقرباء خودش بعداز
او نیست این مگر چیزی که افتراء نموده است آنرا رسول (ص) دراین‌مجلس و
بود این کلام ازایشان عظیم پس فرستاد خدای تعالی‌این‌آیه را **ام یقولون‌افتراه
قل ان افتریته فلاتملکون لی من الله شیئا هو اعلم بما تفیضون فیه کفی به
شهیدا بینی و بینکم وهو الغفورالرحیم** یعنی بلکه گویند بر بستـه است محمّد
(ص) قرآنرا برخدا یعنی آنرا از نزد خود گفته و بخدا نسبت داده بگو ای محمّد
مر ایشانرا که اگر قرآن‌را از جانب خود انشاء نموده‌ام بر فرض محال پس آن
معصیتی باشد در غایت عظمت که مستلزم انواع عذاب بـاشد و چون آنعقوبت
بر من نازل گردد شما مالك نتوانید شد و قادرنخواهید بـود برای من از عـذاب

خدا چیزیرا پس‌چگونه بجهت‌نصیحت نمودن واشفاق برای‌شما در این امرخطیری که افتراست بر خدا جرئت کنم و بر این معصیت عظیم اقدام نمایم و باستظهارو استعانت کدام شما خود را در مظنهٔ عقوبت اندازم پس در وعید ایشان میفرماید که خدا دانا تر است بآنچه شروع میکنند در آن از قدح و طعن در آیات قرآن و اسناد سحر و افتراء بآن کافیست خدا در هر حالتي که گواهست میان من وشما برای من گواهی دهد بتصدیق کلام من و بر شما بتکذیب و عناد و اصرار واو است آمرزنده کسی‌راکه از شرك و کفر رجوع کندو مهربان بر کسی که‌برایمان ثابت قدم باشد پس فرستاد بسوی ایشان پیغمبر(ص) و گفت آیا سخنی گفته‌اید پس گفتند بلی والله یا رسول الله بتحقیق که گفتند بعضی از ما کلام درشتی که بد آمد ما را پس خواند بر ایشان رسول خداصلی‌الله‌علیه‌وآله آیه مذکوره‌را پس گریستند و شدید شد گریه ایشان پس فرستاد خدای تعالی این آیه را

و هو الذی یقبل التوبة عن عباده و یعفو عن السیئات و یعلم ما یفعلون

یعني واو آنکسی استکه بمحض فضل‌قبول میکند توبه‌را ازبندگان خود یعنی هر گاه بندهٔ باوباز گردد واز گناه نادم‌شود وعزم جزم کند برعدم عود توبه از اوذ میپذیردودرمیگذرد ازبدیها اگرچه ذنوب کبیره باشدیعنی‌بعدازتوبه جمیع‌جرمها را ازایشان‌درمیگذراند ومیدانند آنچه‌میکنند ازبدی‌ونیکی و حفص بتامیخواند یعنی خدامیداند آنچه شما میکنید از گناه وتوبه پس‌هریك‌را بجزا وسزای‌خود میرساند ، صاحب خلاصة المنهج گفته بدانکه توبه عبارتست از ندامت برمعاصی ماضیه وعزم برعدم عود دراز منهٔ مستقبله و آن باجماع امت واجب است بجهت وجوب ندم برامرقبیح وبراخلال واجب وبجهت وجوب دفع ضرر که آن عقابست باوقوع خوف آن و چون دفع ضرر واجب است پس چیزیکه دافع ضرر باشد نیز واجب بود جابر بن عبدالله انصاری روایتکرده که اعرابی در مسجد رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله درآمد ودورکعت نمازبگذارد و گفت‌اللهم انی استغفرك و اتوب الیه امیرالمؤمنین علیه‌السلام فرمود که ای اعرابی‌سرعت‌زبان براستغفارمظنهٔ توبه مکذبانست از این‌نوع توبه‌توبه کن گفت‌یاامیر المؤمنین توبه‌بچه‌معنیست‌فرموداسم‌چیزیستکه‌مشروطاست

بشش شرط ندامت از گناه گذشته وقضا کردن فرایض ورد مظالم باصاحب خود و ازابت نفس درطاعت‌همچنانکه تربیت آن کرده درمعصیت وچشانیدن بنفس‌تلخی طاعت‌را همچنانکه چشانیده باوشیرینی معصیت و گریه‌کردن بدل‌هرخندهٔ که‌از توصادرشده و شبههٔ نیست دراینکه این شروط کمال توبه است زیرا که در تحقق اصل توبه ندامت بر معصیت گذشته و عزم برعدم عود درزمان آینده کافیست تمام شد آیهٔ ششم

واما آیه‌هفتم پس قول‌خدای عزوجل‌است که **ان‌الله‌وملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه وسلموا تسلیما** بدرستیکه خدا وفرشتگان اودرود میفرستند برپیغمبر عالی‌مقدار ایکسانیکه گرویده‌اید بخدا ورسول ﷺ صلوات دهید براو وسلام گوئید بروی سلام گفتنی یاتسلیم نمائید خود را وانقیاد اورا مرعي دارید صلوات از خدای تعالی رحمت است وازغیر اوطلب رحمت ونزد جمعی ازجانب اورحمت وازملائکه استغفار وازمؤمنان دعا و گفته اند که معنی اللهم صل‌علی‌محمد‌وآل محمد آنستکه بار خدایا تعظیم کن محمد را در دنیا باعلاء دین واظهار دعوت بطریق‌یقین واعظام‌ذکر وابقاء شریعت ودرآخرت بقبول‌شفاعت‌او درشان امت و تضعیف ثواب واظهار فضل او براولین و آخرین وتقدیم او بر کافهٔ انبیاء مرسلین ولهذا گفتند که تعظیم وتکریم حقتعالی‌محمد‌را ﷺ بکریمهٔ ان‌الله وملائکته یصلون علی النبی زیاده است ازتعظیم آدم ؑ بسجود آدم درخلاصه مسطوراست که ازکعب بن عجزه روایت است که بعد از نزول این‌آیه گفتم یـا رسول‌الله مامیدانیم که سلام‌را چگونه بتو کنیم کیفیت صلوات‌را بیان‌فرمافرمود که بگوئیداللهم صل علی محمد وآل‌محمد کما صلیت‌علی ابراهیم‌و آل‌ابراهیم‌انك‌حمید مجید وبارك‌علی‌محمد‌وآل‌محمد کمابارکت علی‌ابراهیم وآل ابراهیم‌انك‌حمید مجید بعد ازآن فرمود که حقتعالی برمن‌دوفرشته را موکل کرده تاهر که هرجا نام‌من‌برد وبرمن صلوات دهدآن‌دوفرشته گویند غفرالله‌لك‌بیامرزد تراخدا وفرشتگان‌آمین گویندواگر برمن صلوات ندهدآندوفرشته گویندلاغفرالله‌لك‌نیامرزد ترا خدا و فرشتگان‌آمین گویند وازعبدالله‌بن‌مسعود‌روایتکرده‌اند که هر گاه‌صلوات‌فرستید

باید که آن بروجه احسن باشد چه شاید که آن بر شما رد کرده شود گفتند یا بن مسعود طریق آنرا بماتعلیم فرما گفت بگو اللهم اجعل صلواتك و رحمتك و برکاتك علی سید المرسلین وامام المتقین وخاتم النبیین محمد عبدك ورسولك امام الدین وقائد الخیر رسول الرحمة اللهم ابعثه مقاما محمودا یغبطه الاولون والاخرون اللهم صل علی محمد وآل محمد کما صلیت علی ابراهیم و آل ابراهیم انك حمید مجید.

انس بن مالك ازابی طلحه نقل کرده که روزی نزد پیغمبر ﷺ رفتم آن حضرت را بسیار شادان وفرحان دیدم گفتم یا رسول الله درهیچ روزی باینمرتبه تورا خوشحال ندیدم که امروز فرمود که چگونه شادان وخوش دل نباشم که اکنون جبرئیل نزد من بود و گفت که حقتعالی فرمود که هر که یکبار بر تو صلوات فرستد من بجهت آن ده بار صلوات فرستم وده سیئه ازاو محو کنم و ده حسنه برای او بنویسم و در عدة الداعی مذکور است که ابوبصیر ازابوعبدالله علیه السلام روایت کرده که رسول خدا ﷺ فرمود که هر که نزد او نام من مذکور شود واو صلوات بر من نفرستد حقتعالی اورا ازراه بهشت دور گرداند

وابن قداح ازابوعبدالله علیه السلام روایت کرده که مردی دست بدرخانه کعبه زده بود و میگفت اللهم صل علی محمد آنحضرت فرمود صلوات را منقطع و دنباله بریده مگردانید وبرحق ماظلم مکنید وبگوئید اللهم صل علی محمد واهل بیته و جابر ازابی عبدالله علیه السلام روایت کرده که بندهٔ ازبندگان خدا در آتش دوزخ مدت هفتاد خریف معذب بود وخریف بمعنی هفتاد سالست چنانچه چهارهزار ونهصد سال بود ودر اینمدت استغاثه میکرد بخدا واوراسو گند میداد تااورا ازعذاب دوزخ برهاند مژده راحتی دراینمدت باونمیرسید پس گفت بحق محمد واهل بیته لمّا رحمتنی بارخدایا بحق محمد و اهل بیت او که برمن رحم کن بجبرئیل علیه السلام وحی رسید که فرود آی بسوی بندهٔ من واورا ازدوزخ بیرون آر گفت یاالهالعالمین چگونه نزد اوروم که او درمیان آتش است فرمود که من آتش را امر کرده‌ام تابرتو سرد وسلامت باشد پس گفت بارخدایا این بنده در کدام موضع است ازدوزخ ندا رسید که درچاهیست ازسجین پس در آن هبوط کرد دید که روی اورا بقدم او بسته‌اند بزنجیر آتشین وبشدت عذاب گرفتار

است باو گفت که چند سالست که باتش دوزخ گرفتاری گفت نمیدانمو از غایت درازی مدت وشدت عذاب آنرا نتوانم شمره پس اورا از آن‌مکان بیرون آوره حق تعالی باوندا کرد که‌ای بنده‌من چندبار بمن استغاثه کردی وسو گند دادی‌درآتش گفت بجهت کثرت عدد آن عدنتوانم نمود حق‌تعالی فرمود بعزت وجلال من که اگر محمد واهل اورا وسیلهٔ نجات خود نمیکر دی من مدت مکث‌تورادردوزخ دراز میکردم لیکن برخود واجب کرده‌ام که هیچ‌بنده مطلوب خودرا ازمن‌سؤال‌نکنند بوسیله محمد واهل‌بیت اومگر که انجاح نموده آنچه کرده باشد او را بیامرزم‌پس امروز ازسرجرم‌تو گذشتم وقلم عفو برجمیع گناهان‌تو کشیدم سلمان‌فارسی‌رضی الله عنه روایت کرده که ازپیغمبر صلی الله علیه و آله شنیدم که میگفت که حقتعالی به‌بندگان خطاب میکند که‌آیا هیچکس نیست مرشمارا که عرض‌حوائج نماید نزدمن‌بوسیلهٔ آنشخص که مکرم ومقرب است‌نزد من‌تاانجاح نمایم حوائج‌اورا بدانید که‌اکرم خلق برمن وافضل ایشان نزدمن محمداست صلی الله علیه و آله وبرادر اوعلی علیه السلام وبعدازاو ائمهٔ هدی که وسایلند بمن پس‌هر که بوسیله محمد وآل‌محمد حاجت خودرا ازمن طلبد که اووصول منفعت باشد باویادفع بلیه باشد ومضرت ازاومن‌آنرا روا گردانم بهتر و نیکوتر ازآنکه استشفاع نماید باعزهٔ خلق نزد شخصی تا آنشخص‌بجهت‌این‌شفاعت انجاح حوائج‌آن نماید قومی ازاهل‌نفاق که اینحدیث‌ازسلمان رضی‌الله عنه‌شنیدند برسبیل استهزاء باو گفتند که یااباعبدالله چرا‌سؤال نمیکنی ازخدا بوسیلهٔ محمدوآل محمد که تاتورا ازاغنیای مدینه گرداند وبهتر ازایشان سلمان گفت که من‌بوسیلهٔ ایشان ازخداسؤال کردم آنچیزیرا که‌انفع وافضل‌ازجمیع‌دنیااست وآن‌سؤال‌من‌بود ازخدای تعالی بوسیلهٔ ایشان بانکه زبانی‌ذاکر بمن کرامت فرماید تاثناءاو گویم ویادآلاء اونمایم وقوت‌بدنی‌بمن عطا نمایدتامتحمل‌مصائب تواند شد وحق سبحانه وتعالی اجابت این‌ملتمس من نمود که صد هزار هزار بار افضل از همه دنیا است و خیرات آن .

ومحمدبن‌بابویه باسانیدصحیحه از حضرت صادق علیه السلام روایتکرده که درایام سلطنت یوسف علیه السلام روزی‌زلیخا ازحاجبان بارگاه اواجازت خواست تانزداو

رود ویرا گفتند مبادا ازجانب اوبتو آسیبی رسد بجهت اموریکه میان تو واو واقع شده گفت من نمیترسم از کسی که ازخدا میترسد چون بریوسف علیه السلام داخل شد یوسف علیه السلام اورا گفت که ای زلیخا چرا رنگ تو متغیر شده جواب داد الحمدلله سپاس مر خدایرا است که پادشاهانرا بجهة معصیت بنده گرداند وبندگانرا بجهة طاعة پادشاه گفت ای زلیخا چه ترا براین چیز داشت که از تو صادر شد گفت نیکوئی روی توفرمود چه حال داشته باشی وقتیکه پیغمبریرا به بینی که اورا محمد گویند در آخر الزمان که روی او ازروی من زیباتر وملیح ونمکین تر باشد وخلق او ازخلق من بهتر وسماحت وجوانمردی اوازمن بیشتر زلیخا گفت راست گفتی یوسف گفت از کجا دانستی که من راست گفتم گفت بجهت آنکه چون یاد او کردی دوستی او دردل من جا گرفت حق تعالی بیوسف (ع) وحی کرد که بتحقیق که اوراست گفت ومن اورا دوست خود گرفتم بجهة دوستی او بمحمد صلی الله علیه وآله پس امر کرد بیوسف (ع) تا متزوج شد بزلیخا و ازاینجا معلوم شد که بمجرد ذکر آنحضرت صلی الله علیه وآله وتوسل بآن بدون صلوات براو موجب نجاح مرام ومقاصد میشود چه جای آنکه بواسطهٔ صلوات براو وبراهلش ومتوسل شدن بایشان باین نوع که اللهم بحق محمد وآل محمد صل علی محمد وآله وافعل بی کذا و کذا .

جابر از ابی عبدالله (ع) روایتکرده که فرشته از فرشتگان درخواست نمود از خدای تعالی تا شنیدن آواز بندگان باو کرامت نماید حق تعالی اینمرتبه را باو داد که هرچه بندگان گویند او شنود تاروز قیامت هیچ بندهٔ مؤمن نگوید که صلی الله علی محمد وآل محمد وسلم مگر که این فرشته گوید وعلیك السلام وبعد از آن پیغمبررا گوید که فلان بنده بر توسلام میفرستد آنحضرت (ص) گوید که وعلیه السلام وازامیرالمؤمنین علیه السلام مرویست که قوت سمع اصوات عباد را بچهار مخلوق داده اند و آنها حضرت رسالت است (ص) وجنت ونار و حورعین پس هرگاه بنده فارغ شود از نماز باید که برآنحضرت صلی الله علیه وآله صلوات فرستد و سؤال جنت کند از حضرت عزت واستجاره نماید از نار وسؤال تزوج کند ازاو بحورعین چه هرگاه بررسول وآل او صلوات بفرستد دعای او مستجاب شود وهر که سؤال جنت کند جنت گوید بار خدایا آنچه این بنده طلبیده باو ده وهر که از آتش زنهار خواهد آتش گوید خداوندا آنچه بنده از آن زینهار میخواهد ویرا زینهار ده و هر که

سؤال حوریان کند گویند بار خدایا عطا کن باو آنچه ازتوطلبیده

ومحمد بن مسلم از باقر وصادق علیهما السلام نقلکرده که هیچ چیز در ترازوی اعمال ثقیل تر از صلوات بر محمد و آل محمد نیست و بتحقیق که درروز حساب عمل ویرا در ترازوی عمل او نهند راجح نشود حضرت رسالت صلی الله علیه و آله صلواتیرا که آن مرد بر او و آل او فرستاده باشد در کفهٔ ترازوی عمل وی نهد را جح گردد وهشام بن سالم از ابوعبدالله علیه السلام روایتکرده که فرمود دعاداعی همیشه در پرواز باشد یعنی مستجاب نگردد تا آنکه بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله صلوات دهد و نیز از آنحضرت مرویست که هر که دعا کند و ذکر پیغمبر نکند آن دعا بر بالای سر او پرواز کندو بآسمان نرود که موضع قبول اجابت است مگر بذکر آنحضرت صلی الله علیه و آله وآل اوپس چون داعی متذکر بنام عافیت فرجام ایشان شود بمرتبهٔ قبول رسد ونیز از آنحضرت صلی الله علیه و آله منقولست که هر که رابخدا حاجتی باشد باید که ابتداء بصلوات کند بر محمد وآل محمد وبعداز آن حاجت خودرا ازاو بخواهد وختم آن نماید بصلوات بر محمد وآل محمد پس بتحقیق که خدا از آن بزرگوارتر و کریمتر است که هردوطرف دعارا اجابت کند ومیان آنراوا گذارد چه صلوات بر محمد وآل محمد در حجاب نمیماند و در معرض قبول میافتد تا اینجا کلام تفسیر است حضرت امام رضا علیه السلام میفرماید که ومیدانستندمعاندون از ایشان اینرا که چون نازل شد این آیه بعضی گفتند یارسول‌الله بتحقیق که میدانستیم سلام بر تو پس چگونه است صلوات بر تو فرمود رسول صلی الله علیه و آله میگوئید اللهم صل علی محمد وآل محمد کما صلیت علی ابراهیم وآل ابراهیم انك حمیدمجید پس آیا در میان شما ایگروه مردمان دراین خلافی هست گفتند نه خلافی نیست گفت مأمون که این خبریست که نیست دراو خلافی اصلا و بر اینست اجماع امت مامون گفت آیانزدتودرآل چیزی هست روشن‌تر ازاین درقرآن گفت ابوالحسن(ع) گفت بلی خبردهیدمرا ازقول خدای تعالی که فرموده یس والقرآن الحکیم انك لمن المرسلین علی صراط مستقیم پس کرا اراده فرموده است از گفتن یس گفتند علماء یس محمد صلی الله علیه و آله استو شك نکرده است در این کسی بدانکه در تفسیر یس از امیر المؤمنین علیه السلام منقولست که یس اسمیست از اسماء سید المرسلین صلی الله علیه و آله

ومحمدبن مسلم از حضرت امام محمد باقر صلوات الله علیه روایتکرده که حضرت رسالت صلى الله عليه وآله را دوازده اسمست از آنجمله در قرآن پنج اسم واقع شده محمد و احمد وعبدالله ونون ویس و اینکه اهل البیت آنحضرت علیهم السلام را آل یس میخوانند تاییداین قول میکند ونزد بعضی دیگر از علماء پس از اسماء قرآنست یانامی از نامهای الهی وابوبکروراق روایتکرده که یس بمعنی یاسیدالاولین والاخرین است یعنی ای بهترین جمیع موجودات در بعضی تفاسیر در سبب نزول یس مسطور است که آورده اند که کفار مکه گفته اند که ای محمد تو فرستاده خدانیستی ازنزدخود میگوئی آنچه میگوئی و بخدانسبت میدهی حق تعالی بجهت رد قول ایشان فرمود که ای بهترین جمیع موجودات بحق قرآن محکم استوار از نقص وعیب ویا ناطق بحکمت ویاحکم کننده بحق میان جمیع عالمیان بدرستیکه توبی شك و شبهه از جمله فرستاد گانی براه راست که دین اسلام است «تم التفسیر» گفت حضرت امام رضا علیه السلام که عطا کرده است خدا محمد و آل محمد را از این فضیلتی که نمیرسد کسی نهایة وصف آنرا مگر کسی که بفکر عمیق در یابداورا وآن عطا اینست که خدای عزوجل سلام نکرده است براحدی مگر بر انبیاء (ع) پس فرموده است خدای تعالی **سلام علی نوح فی العالمین** سلام وتحیت ازجانب ما بر نوح است علیه السلام درمیان عالمیان وفرموده است خدای تعالی **سلام علی ابراهیم** سلام و تحیت ازجانب خدا برابراهیم است وفرموده است «سلام علی موسی وهرون» سلام وتحیت برموسی و هرونست و نفرمود سلام بر آل نوح و نگفته است سلام بر آل ابراهیم ونگفته سلام بر آل موسی وهرون و فرموده است سلام علی آل یس یعنی آل محمد علیهم السلام پس گفت مأمون بتحقیق که میدانستم که در معدن نبوتست شرح این و بیانش این آیه هفتم است

واما آیه هشتم پس قول خدای عزوجل است **واعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسه وللرسول ولذی القربی** که تفسیر آن قبل ازاین مسطورشد پس مقرون ساخته است خدای تعالی سهم ذی القربی را باسهم خود بسهم رسول الله صلی الله علیه وآله پس این است فصلی باز وفرقی میان آل وامت ازبرای آنکه گردانیده است خدای تعالی ایشان را در مکان و مرتبهٔ و گردانیده است مردمان را

در مرتبهٔ پست تر از این و راضی شده است از برای ایشان چیزی که راضی شده است از برای نفس خود و بر گزیده است آلرا در آن پس ابتدا کرده است بنفس خود و بعد از آن مثنی کرده است برسول خودش بعد از آن بذی القربی پس هرچه بوده است ازفیء وغنیمت وغیر اینها ازچیزچندیکه راضی شده خدای عزوجل از برای نفس خود پس راضی شده است آنرا ازبرای آل رسول پس فرموده است وقول او راست است ودرست **واعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسه وللرسول ولذی القربی** پس این تاکید پست و استوار نمودن حکمیست مؤکد و اثریست قایم از برای آل محمد تا روز قیامت در کتاب خدای تعالی که ناطق است آنچنان کتابیکه نیاید بآن هیچ باطلی نه برابراوونه ازخلف او یعنی ازهیچ جهت باطلی بسوی آن راه نیابد نه بطعن طاعن ونه بتاویل مبطل مطعون ومتاول نگردد چه هر که در صدد طعن وابطال آن درآمد قول اومحوق وتاویل اویل اومضمحل ونابود شدو بعذاب سرمدی وعقوبت ابدی گرفتار شدقرآنیکه فروفرستاده شده استازنزد خدائیکه دانا است بجمیع حکم ومصالح خلقان ستوده شده بانعام نعم بربندگان کهازجمله آن انزال قرآنستکه ازاعظم نعم است و بدانکه فیء مالی را گویند که از کفار بمسلمانان انتقال یافته باشد بدون خیل و رکاب چنانچه در بعضی ازتفاسیر مسطور استکه اموالی را که ائمه وحکام شرع درآن تصرف دارند سه نوع است یکی آنستکه از ازمسلمانان اخذ نمایند برسبیل زکوة وحکم آن درآیه صدقات مبین شده حیث قال انما الصدقات للفقراء والمساکین دویم غنایم استکه از کفار بتیغ گرفته باشند بر سبیل قهر وغلبه وحکم آن نیزدرآیهٔ «فاعلموا انما غنمتم» تا آخر معلوم شد سیم فیء است و آنمالیست که از کفار بمسلمانان انتقال یافته باشد بدون قتال وخیل ورکاب وآن مختص رسول باشد درحال حیات وی وبعداز وی کسیرا که قائم مقام وی باشد از ائمه هدی وایشان بهر کسکه خواهند دهند برحسب مصلحت و باجماع فقهای ما مستحقان فیء وخمس بنوهاشم اند ازفرزندان ابوطالب وعباس تم کلام التفسیر بعد ازآن حضرت امام رضا علیه السلام میفرماید که واما قول خدای تعالی که فرموده است والیتامی والمساکین بدرستیکه یتیم هرگاه تمام شود یتیمی او بیرون میرود از

حکم غنایم ونخواهد بود مراورا در آن غنیمت نصیبی وهمچنین مسکین هر گاه منقطع شود درویشی وفقرا ونخواهد بود ازبرای او نصیبی ازغنیمت وحلال نیست اورا گرفتن مال‌غنیمت وحصه ذی‌القربی ثابت است تاروز قیامت ورسد و حصه از برای غنی وفقیر ایشان‌هست ازجهت آنکه نیست احدی غنی تر ازخدای‌عزوجل ونه ازرسولش ومخفی نماناد که ازاین احتجاج رضوی‌مستفاد میگردد که موافق آیه شرط نشده که‌بنی‌هاشم‌دراخذخمس‌بایدفقیر ومسکین باشندبلکه باغنیاءایشان ایضاداده میشود وجمعی ازفقها، باین‌فقره‌ازحدیث مذکور احتجاج باینمطلب‌نموده اند والله‌تعالی یعلم وازآنچه آنحضرت علیه السلام می‌فرمایند که‌سهم ذی القربی قایم‌است تاروز قیامت ازجهت غنی‌وفقیر ایشان بسبب آنکه کسی‌غنی‌ترازخدا ورسول صلی الله علیه و آله نیست مؤیداست بقول علامه ره که درتذکرة الفقهاء ایراد نموده در مبحث خمس که وقال بعض علمائنا یقسم خمسة اقسام سهم‌لرسول الله و سهم لذی القربی الی آخره و از حضرت امام موسی علیه السلام درهمان مبحث نقل‌نموده که الذین جعل‌الله لهم الخمس هم‌قرابة‌النبی‌صلی الله‌علیه‌وآله‌وهم‌بنوعبدالمطلب الذکروالانثی‌منهم.

ودر کتاب مختلف علامه رحمه‌الله درهمین مبحث ازحضرت ابی‌الحسن الاول علیه السلام نقل‌نموده اینحدیث‌را باین‌نحو که‌قال وهؤلاءالذین جعل‌الله لهم الخمس هم قرابة النبی صلی الله علیه و آله وهم بنوعبد المطلب انفسهم الذکر والانثی منهم لیس فیهم من اهل بیوتات قریش ولا من‌العرب احد ودر کتاب فقه‌القرآن درآیهٔ‌خمس‌واقع‌است که‌عن ابن‌عباس ومجاهد ذی‌القربی بنوهاشم ودرآن کتابست که اگر کسی گوید که‌تعمیم نمودن باقارب وجمیع بنی هاشم لفظ ذو القربی را که درآیهٔ شریفه‌واقع شده مستلزم‌آنست که عطف شیء برنفس‌شود وتضعیف‌آن نموده‌باین‌نحو که‌فضعیف وذلك غیرلازم لان‌الشیء وان‌لم‌یعطف‌علی‌نفسه‌فقد یعطف صفة علی‌اخری‌والموصوف واحدیعنی اگر موصوف شیء واحد باشد که بنی‌هاشمنداو صاف ایشان‌مختلف‌است که‌عطف شده پس عطف‌شیء برنفس نیست ودرشرح ارشاد ملااحمداردبیلی دراین مبحث واقع‌است که درنصف‌آخر شریکند غیر هاشمی یعنی بنی مطلب و ایتام از مسلمین و مساکین‌وابن سبیل مسلمین‌همه موافق مذهب ابن جنید پس‌ذی‌القربی

شامل جمیع بنی‌هاشم خواهد بود وغنی وفقیر ایشان درنصف اول موافق حدیث رضویه شریك خواهند بود ودر کتاب مختلف درمبحث خمس واقع شده .

ونقل السید مرتضی رضی‌الله عنه عن بعض علمائنا ان سهم ذی القربی لایختص بالامام علیه السلام بل هو لجمیع قرابة الرسول صلی الله علیه وآله من بنی‌هاشم قال فی المختلف و رواه ابن‌بابویه رحمه‌الله تعالی فی کتاب المقنع و کتاب من‌لایحضره الفقیه و هو اختیار ابن الجنید ویدل علیه مضافا الی اطلاق الایة الشریفة قوله علیه السلام فی صحیحة ربعی المتقدمة ثم تقسم الاربعة الاخماس بین ذوی القربی و الیتامی والمساکین وابناء السبیل ومارواه ابن بابویه (ره) عن زکریا ابن مالك الجعفی انه سال اباعبدالله علیه السلام عن قول الله عزوجل **واعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسه وللرسول ولذی القربی والیتامی والمساکین وابن السبیل** فقال اما خمس‌الله عزوجل فللرسول یضعه فی سبیل‌الله واما خمس الرسول فلاقاربه وخمس ذوی القربی فهم اقرباؤه و الیتامی یتامی اهل بیته فجعل هذه الاربعة الاسهم فیهم واماالمساکین وابناءالسبیل فقدعرفت انالانا کل الصدقة ولاتحل لنا فهی للمساکین وابناءالسبیل وهذه الروایة وان کانت ضعیفة السند بجهالة الراوی الاان ماتضمنته من اطلاق ذی القربی تطابق ظاهر التنزیل واعلم ان الایة الشریفة انما تضمنت ذکر مصرف الغنایم خاصة الا ان الاصحاب قاطعون بتساوی الانواع فی المصرف واستدل علیه فی المعتبر بان ذلك غنیمة فتدخل تحت عموم الایة ویتوجه علیه ماسبق وربما لاح من بعض الروایات اختصاص بعض خمس الارباح بالامام علیه السلام ومقتضی روایة احمدبن محمد المتقدمة ان الخمس من الانواع الخمسة تقسم علی الستة الاسهم لکنها ضعیفة بالارسال والمسئلة قویة الاشکال والله تعالی اعلم بحقیقة الحال» پس از آنچه مرقوم شده ظاهر میگردد که ذوالقربی موافق این احادیث ببنی‌هاشم تفسیر شده وازشرح ارشاد معلوم میگردد چنانچه مذکور شد که غیر بنی هاشم درنصف آخر خمس نحوی شریکند واز کتاب مختلف مستفاد شد که از مساکین وابناء سبیل غیر بنی‌هاشم منظور است که صدقه برایشان حرام است ومنظور ازایتام ایتام بنی‌هاشم است وجمعی ازفقها تصریح نموده‌اند که درایتام ایشان که درآیه واقع

است فقر در کار نیست بلکه بغنی ایشان نیز داده میشود خمس.

و در مختلف علامه رحمه‌الله در مبحث خمس واقع است که **مسئلة** قال الشیخ فی المبسوط لایعتبر فی الیتیم الفقر و اختاره ابن ادریس و احتج الشیخ بالعموم و بان اعتبار الفقر یقتضی تداخل الاقسام فانه لو اشترط فیه الفقر لکان داخلا تحت المساکین و در سایر کتب مبسوطه نیز اینمعنی نقل شده پس از مضامین مرقومه و موافق مذهب جمعی که ذوالقربی را به بنی هاشم تفسیر نموده‌اند و بعضی مساکین و ابن سبیل را بر بنی‌هاشم حمل نموده‌اند و در یتیم که از بنی‌هاشم باشد فقر شرط ننموده اند و اگر داخل فقراء غیر بنی هاشم باشد بر او عطا توان نمود در این حدیث رضویه احتمال دارد که منظور از یتیم و مسکین و ابن سبیل غیر بنی‌هاشم باشد یا آنکه بعد از یتیمی و فقر و ابن سبیل بودن از این راه بر ایشان حلال نباشد خمس اگر چه بسبب قرابت حلال باشد و غنی و فقیر ایشان از این جهت مساوی باشند حاصل آنکه از آنچه مرقوم شده رفع استبعاد میشود و بر صاحبان بصیرت توجیهات موجه بنظر میآید که محمل حل اینحدیث میتواند شد و موجب تقویت عظیم جهت اینمعنی میگردد

و ایضا حضرت میفرمایند که پس گردانید از برای نفس خود از غنیمت رسدی و از برای رسولش (ص) رسدی پس آنچه راضی شد از برای خود و رسولش راضی شد آنرا از برای ذی القربی و همچنین فیء آنچه راضی شد از برای نفس خود و از برای نبیش راضی شد آنرا از برای ذی القربی بنحویکه اینحکم را جاری ساخت از برای ایشان در غنیمت پس ابتدا کرد بنفس خود جل جلاله بعد از آن برسول خود بعد از آن بذی القربی و مقارن گردانید سهم ذی القربی را بسهم خدا و سهم رسولش و همچنین در طاعت فرموده است **یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم** پس ابتدا کرد بنفس خود بعد از آن برسولش بعد از آن باهل بیت رسولش و در تفسیر آیه سابقا سمت تحریر یافت و همچنین است آیه ولایت **انما ولیکم الله ورسوله و الذین آمنوا** پس گردانید خدای عزوجل ولایت ایشانرا بالطاعت رسول مقرون بطاعت خود مثل آنکه گردانید سهم

ذی قربی را با سهم رسول مقرون بسهم خود وغنیمت و فیء ، تفسیر آیه مذکوره اینست که خدای تعالی در بیان اوصاف حمیده حضرت رسالت پناه (ص) میفرماید که بتحقیق اولی بتصرف و حاکم بر امور دینی ودنیوی شما خدااست و فرستاده او که محمد است(ص)و آنکسانی که ایمان آورده‌اند که مراد علی بن ابی طالب عليه السلام است حضرت امام رضا عليه السلام میفرماید پس بزرگوار و افزون ومتعالیست خدای تعالی چه بسیار عظیم است نعمت خدا بر اهل بیت نبوت پس چون آمد قصه صدقه منزه و پاك گردانید نفس خودش و رسولش را و منزه و پاك گردانید اهل بیت رسولش را پس گفت **انما الصدقات للفقراء و المساکین و العاملین علیها و المؤلفة قلوبهم و فی الرقاب و الغارمین و فی سبیل الله و ابن السبیل فریضة من الله** یعنی جز این نیست که صدقات یعنی زکوة مفروضة مردرویشان راست وبیچارگان و هر دو شریکند در اینکه قدرت نداشته باشند بر مؤنت سالیانه خود و عیال واجب النفقه خود واگرچه فقیر پریشان حالتر است نزد بعضی باینمعنی که اصلا مال و کسب نداشته باشد و مسکین نیکو حال تر که او را کسبی باشد ولیکن کافی نباشد در مؤنة سنه

در تفاسیر مسطور است که از حضرت صادق عليه السلام منقولست که مسکین ازفقیر بد حال تر است و قول آنحضرت عليه السلام نص است در اینباب و قول ائمه لغت نیز موافق این است و فایده خلاف ظاهر نمیشود در باب زکوة بجهة اجزای اعطای بهر یك از ایشان بلکه ظهور فائدهٔ آن در افضلیت عطاست و در کفارات ونذرووقف و وصیت گاهی که ذکر یکی از فقیر ومسکین واقع شده باشد و دیگر صدقات مر عمل کنندگان راست بر آن یعنی جمعیکه سعی کنند در تحصیل و جمع آن و قومی راکه الفت داده شده است دلهای ایشان و آنها جمعی از اشراف کفار بودند که رسول(ص) سهمی از زکوة بایشان میداد تابر دین اسلام الفت گیرند بکثرت قبیله و اتباع خود و استعانت ایشان نمایند بر قتال دشمنان و منع کفار نمایند از داخل شدن در ثغر مسلمانان و نزد امامیه حصهٔ ایشان و عاملان موقوفست بر وجود امام عادل و قول معتمد آنست که مؤلفه اعم از کفار و ضعفاء اسلامند واگر چه

اختصاص ایشان باهل کفار اشهر است میان اصحاب
و در روایت آمده که صفوان بن امیّة گفت رسول الله ﷺ مرا عطامیدادو اول‌درهمه‌جهان کسی‌راازاودشمن‌تر نداشتم‌پس‌اوچندان چیزی‌بمن‌داد کەازاودوستر کسی‌رادردنیانداشتم‌ودیگرزکوةبرای‌صرف کردنست‌در گشادن گردنهای‌بند گان ازبندگی‌ونزد اصحاب‌ما مرادبندگان مؤمنند که درتحت‌شدت‌باشند یابندهٔ که‌بمال زکوةبخرندو آزاد کنندا گرچه درتحت شدت‌نباشد لیکن بشرط‌عدم مستحق وبا مکاتبان که ازادای مال الکتابه عاجز شده باشند ودیگر وامداران مفلس که قرض گرفته باشند و در غیر معصیت صرف کرده باشند در نفقه واجب یا مندوب یا در معاش مباح و دیگر صرف زکوة در راه خداست باینکه بر غازیان و مرابطان نفقه کنند تاسلاح و اسب‌بخرند و جهاد کنند در راه خدا خواه غنی‌باشند یافقیر و یا بر عمارت ساختن پل و رباط و امثال آن از وجوه قرب و دیگر برای‌صرف آن در مسافر و رهگذری که از مال خود دور مانده باشد و چیزی نداشته باشد که بشهر خود معاودت کند وا گر چه در وطن‌خود غنی‌بوده باشد و اما ضیف‌نزد بعضی‌داخلنددرابن سبیل‌حاصل که‌زکوةفرض کرده‌شده است‌برای‌جماعت مذکوره فرض‌کردن ثابت ازجانب خدای‌تعالی پس حضرت امام‌رضا ؑ می‌فرماید آیامیابی درچیزی ازاین صدقه که خدای‌عزوجل‌نام برده‌باشداز برای‌خودیا ازبرای‌رسولش یا ازبرای‌ذی‌القربی‌ازجهت‌اینکه‌چون‌منزه‌ساخته‌خدای‌تعالی نفس‌خودش‌راازصدقه ومنزه ساخته رسولش‌را ومنزه ساخته اهل‌بیت رسولش‌را نه تنزیه تنهابلکه‌حرام گردانیده برایشان صدقه‌را از برای آنکه صدقه حرام‌است برمحمد ﷺ وآل آن حضرت‌واین‌صدقه‌چرکهای‌دستهای‌مردم‌است‌حلال‌نیست‌ازبرای‌محمد ﷺ وآلش‌بجهة آنکه ایشان پاک کند بتطهیر خدا ازهرچرك وریمی‌پس چون پاك گردانید ایشان‌را خدای‌تعالی‌وبرگزیدایشان‌راراضی‌شده‌است‌ازبرای‌ایشان‌چیزی‌را که‌راضی‌شده‌است ازبرای نفس خود ومکروه داشت‌ازبرای ایشان چیزیکه مکروه داشت از برای نفس‌خود خدای عزیزبزرگ‌پس این آیه هشتم است

و اما آیه نهم پس مائیم اهل ذکریکه گفته است خدای تعالی **فاسئلوا اهل**

الذکر ان کنتم لا تعلمون بعضی ازمفسرین درتفسیر این آیه گفتند پس بپرسیداز اهل کتابکه عالمند باخبار انبیاء واولیاء ومیدانند که ایشان یعنی انبیاء و اولیاء بشر بودند اگر هستید که نمیدانیدودرتفسیر اهل البیت وجامع البیان وتبیان شیخ ابوالفتوح مذکور است که امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود که نحن اهل الذکر یعنی اهل ذکر مائیم واین روایت ازصادق علیه السلام نیز مرویست پس حضرت امام رضا علیه السلام میفرماید که مائیم اهل ذکر ازما بپرسید اگر هستید که نمیدانید پس گفتند علماء بتحقیقکه خواسته است خدا باهل ذکر یهود ونصاری را پس گفت امام رضا علیه السلام سبحان الله آیا جایز است که اینها اهل ذکر باشند دراین هنگام خواهند خواند ایشان مارا بدین خود وخواهند گفت دین ایشان بهتر است ازدین اسلام پس گفت مامون آیاهست نزدتو دراین باب شرحی بخلاف آنچه علماء گفته اند یا ابا الحسن پس فرمود علیه السلام بلی ذکر رسول الله است صلی الله علیه وآله و ما اهل اوئیم واین مبین شده در کتاب خدای عزوجل در سوره طلاق که فرموده **واتقوا الله یا اولی الالباب الذین آمنوا قد انزل الله الیکم ذکرا رسولا یتلوا علیکم آیات الله مبینات** پس ذکر رسول خداست وما اهل ذکریم پس این است آیهٔ نهم تفسیر این آیهٔ شریفه در خلاصة المنهج باین نحو مذکور شده «فاتقوا الله» پس بترسید ازآن عذاب شدید که در ماقبل همین آیه در قرآن مذکور است «یااولی الالباب» ای خداوندان عقلها وازحال ومآل ایشان عبرت گیرید که چگونه در دنیا بعذاب استیصال گرفتار شدند و چگونه درآخرت بنکال و وبال ابدی معذب گردیدند پس ازمثل آنچه بایشان کردند احتراز کنید وازمخالفت خدا بپرهیزید ای اصحاب عقول وارباب الباب «الذین آمنوا» آنکسانی که هستید که ایمان آورده اند «قد انزل الله» بتحقیقکه فرستاده است خدایتعالی « الیکم ذکرا» بسوی شما پندی را یا شرفی را که قرآن است چه شرف دنیا و کرامت عقبی وا بسته است بخواندن آن وعملکردن باوامر ونواهی آن و گویند مراد جبرئیل است علیه السلام که مذکور است میان امم انبیاء یامنزل ذکر است که قرآن است ویامذکور ومشهور است درطبقات آسمان ویاصاحب ذکر وشرفست وابوعبدالله علیه السلام فرموده که مراد بذکر حضرت رسول است صلی الله علیه وآله که مواظبت نماینده است بتلاوت قرآن یامبلغ است آنرا به بندگان

ویا مذکور است اسم سامی آنحضرت بر السنه خلقان وقوله رسولا بیان ذکر است گاهیکه مراد از آن جبرئیل یا پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وآله باشد یعنی آن ذکر فرستاده‌شدهٔ خداست وبنا بر آنکه قرآن باشد معنی کلام آنستکه ارسل رسولا یعنی فرو فرستاده است رسول‌را یامعنی آنستکه انزال فرموده است بشما یاد کردن او رسول‌را در کتاب تورية وانجیل «یتلوعلیکم» میخواند آن رسول برشما «آیات‌الله مبینات» آیات خدایرا که قرآنست درحالتیکه روشنکرده شده‌است آن آیات وحفص بکسر یاء خوانده یعنی روشنکننده‌اند آن آیتها حدودواحکام شریعترا

واما آیه‌دهم پس قول خدای‌تعالی‌است درآیه تحریم **حرمت‌علیکم امهاتکم وبناتکم واخواتکم** الی آخرها یعنی حرام‌شده برشما نکاح‌مادران‌شما ودختران‌شما وخواهران شماخواه پدرومادری ویاپدری‌تنها ویامادری‌تنها حضرت میفرماید پس خبر دهید مراکه آیاشایسته‌است دخترمن یادختر پسرمن یا آنکه جدا شوداز پشت‌من ازبرای رسول خدا که بزنی بگیرد اورا اگر بوده باشد رسول درحیات گفتند نه فرموده پس خبردهید مراکه آیا دختر یکی‌ازشما شایسته استکه‌بخواهد اورا رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله گفتند بلی گفت حضرت امام‌رضا علیه‌السلام دراین بیانی‌است‌ازبرای‌اینکه‌من‌ازآل پیغمبرم و نیستید شما ازآل آنحضرت واگرمی بودید شما ازآل پیغمبرحرام میشد بآنحضرت دخترهای‌شما چنانچه حرام‌است‌بآنحضرت دختران‌من ازبرای‌اینکه‌ما از آل‌پیغمبر بم وشما ازامت پیغمبرید پس‌این فرق است میان آل وامت ازجهت اینکه آل از پیغمبرندوامت هرگاه نبوده باشد ازآل پس نیستند ازاواینست آیهٔ دهم

ودرخلاصه درطی‌تفسیرآیهٔ کریمه **ومن ذریته داودوسلیمان وایوب ویوسف وموسی وهرون** که‌درسورهٔ‌انعام‌واقع‌است‌مسطوراست که‌روزی‌مامون‌باامام‌علی‌بن موسی‌الرضاعلیه‌التحیة‌والثناء گفت‌یابن‌رسول‌الله‌در کتاب‌خدا آیتی‌هست که‌دلالت کند بر آنکه‌توفرزند رسولخدائی‌ازصلب‌او که غیرآیهٔ مباهله وغیر آیهٔ که متضمن« ومن ذریته»است‌وعیسی علیه‌السلام درآن‌مذکوراست که‌ازجانب‌مادربابرهیم(ع)میرسدفرمود که **حرمت علیکم امهاتکم و بناتکم** است گفت چگونه این آیه‌دلالت‌برمدعای‌من‌میکند فرمود که‌چه‌میگوئی‌دراینکه‌اگررسولخدا صلی‌الله‌علیه‌وآله حاضرشود ودخترت‌رابزنی ازتو

خواهد باو خواهی داد گفت چگونه ندهم و که باشد که این رغبت ندارد فرمود که اگر از من خواهد باو ندهم گفت چرا فرمود که اجماع امت است که فرزند خواه از دختر و خواه از پسر بر مرد حرام است و دیگر آنکه اگر من زن خودرا طلاق دهم پیغمبر نتواند که اورا نکاح کند گفت از کجا میگوئی فرمود که قوله تعالی وحلائل ابنائکم الذین من اصلابکم وسید مرتضی قدس سره در کتاب العیون والمحاسن از شیخ مفید رضی الله عنه روایت نموده که : قال روی انه لماصار المأمون الی خراسان و کان معه الرضا علی بن موسی علیهما السلام فبیناهما یسیران اذقال له المامون یا اباالحسن انی فکرت فی شیء فتح لی الفکر الصواب فیه فکرت فی امرنا و امرکم و نسبتنا و نسبتکم فوجدت الفضیلة فیه واحدة ورأیت اختلاف شیعتنا فی ذلك محمولا علی الهوی والعصبية فقال له ابو الحسن الرضا علیه السلام ان لهذا الکلام جوابا ان شئت ذکرته لك وان شئت امسکت فقال لـه المامون انی لم اقله الا لاعلم ماعندك فیه قال له الرضا علیه السلام انشدك الله یا امیر المؤمنین لو ان الله تعالی بعث نبیه محمدا صلی الله علیه وآله فخرج علینا وراء اکمة من هذه الاکمام یخطب الیك ابنتك کنت مزوجه ایاها فقال یاسبحان الله وهل احد یرغب عن رسول الله صلی الله علیه وآله فقال الرضا علیه السلام افتراه کان یحل له ان یخطب الیّ قال فسکت المامون هنیئة ثم قال انتم والله امسّ برسول الله صلی الله علیه وآله رحما .

وقال السید السند السید حسین رحمه الله فی کتابه سیادة الاشراف وممانقلـه غیر واحد ان الرشید سئل الکاظم علیه السلام لم زعمتم انکم اقرب الی النبی صلی الله علیه وآله منا فقال لو ان لنبی خطب الیك ابنتك هل کنت تزوجه فقال سبحان الله و کنت افتخر علـی العرب والعجم فقال لکنه لایخطب الیّ ولا ازوجه لانه صلی الله علیه وآله ولدنا ولم یلدکم وحکی انه قال هل کان یجوز ان یدخل علی حرمك وهن مکشفات فقال لاقال لکنه یجوز ان یدخل علی حرمی کذلك» بر ناظرین اینحدیث وسایر احادیث سابقه و لاحقه معلوم شده ومیشود تعداد اصطلاحات واستعمالات آل وعترت وذریه واهل بیت واینکـه نسبت علیهٔ علویه فاطمیه بالنسبة الی غیرها من طبقات بنی هاشم مثل نسبت بنی هاشم است بسایر امت بلکه ازبعضی احادیث ظاهر میشود تفضیل سادات حسینیه بر سادات حسنیه مثل اینحدیث کـه روایتکرده است آنرا صدوق در کتاب اکمال الدین

و اتمام النعمة «عن حکیمة بنت محمد علیهما السلام انها قالت لمحمد بن عبدالله المطهری ان الله تبارك وتعالی خص ولد الحسین بالفضل علی ولد الحسن کما خص ولد هرون علی ولد موسی وان کان موسی حجة علی هرون والفضل لولده الی یوم القیمة «انتهی» .

ایضا حضرت امام رضا علیه السلام میفرماید و **اما آیه یازدهم** پس قول خدای تعالی است درسورهٔ مؤمن حکایة از قول مردی مؤمن از آل فرعون **و قال رجل مؤمن من آل فرعون یکتم ایمانه اتقتلون رجلا ان یقول ربی الله وقد جائکم بالبینات من ربکم** تمام الایة و گفت مردیکه گرویده بود بموسی علیه السلام از خویشان فرعون یعنی خربیل ومدتی مدیدبود که میپوشید ایمان خودراازفرعون و توابع او و گویند که اینمرد مؤمن از بنی اسرائیل بود نام او حبیب یاشمعون واصح واشهر خربیل است که ابن عم فرعونست یاابن خال ودرروایت واردشده که مدت صدسال بود که ایمان داشت وتقیه میکرد وازابوعبدالله جعفر بن محمد الصادق صلوات الله علیهما مرویست که تقیه دین منست ودین پدرمن دین نداره هر کـه اورا تقیه نیست وتقیه سپرخداست درزمین او که بان سهام مضرت وسیوف اذیت مندفع میشود زیراکه مؤمن آل فرعون اگراظهاراسلام میکرد کشته میشد وازابن عباس رضی الله عنه مرویست که ازآل فرعون غیرخربیل که ابن عم فرعون بود وآسیه که زن اوبود کسی دیگر ایمان بموسی علیه السلام نیاورد حاصل که خربیل چون دید کـه فرعون درتکاپوی قتل موسی است ازروی انکار گفت که آیامیکشید مردیرا یعنی قصد قتل اومیکنید برای اینکه میگوید آفریدگار من خدای بحق است نه غیراووحال آنکه آورده است بشما معجزات روشن وهویدا ازنزدپروردگارشما که دلالتی تـام دارد برصدق قول اوچون قلب عصا بأژدها ویدوبیضا وغیرآن و باوجود این همـه براهین ظاهره اصلا درامراو تاملی وتفکری نمینمائیدبعدازآن حضرت امام رضا علیه السلام میفرماید پس بود پسر خالوی فرعون برای این نسبت داد اوراخدای تعالی بآل فرعون باعتبار نسبتی که اوداشت بفرعون ووصف نکرد خدای تعالی بعنوان اضافـه آن رجل را بدین فرعون وهمچنین تخصیص داد خدای تعالی مارابخصوص بآنکه هستیم

ازرسول صلی‌الله‌علیه‌وآله بسبب تولد یافتن ازاووشریك فرمود مارا بامردمان دردین پس این فرقست میان آل وامت این است آیۀ یازدهم .

واما آیه دوازدهم پس قول خدای عزیز بزرگست که **وامر اهلك بالصلوة واصطبر علیها** وامر کن اهل بیت خودرا بنماز یعنی بعدازآنکه تومامورشده در نماز درآیۀ **فسبح بحمد ربك** اهل خودرا بان امرنمای ابوسعید خدری روایتکرده که چون این آیه نازل شد حضرت رسالت صلی‌الله‌علیه‌وآله تامدت نه ماه هروقت نماز بدرخانۀ فاطمۀ زهراءوامیرالمؤمنین صلوات‌الله علیهما میامد وباواز بلند میگفت « الصلوة رحمکم‌الله انما یریدالله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت ویطهرکم تطهیراً .

ازابوجعفر علیه‌السلام مرویست که حق تعالی امر کرد پیغمبرخودرا که مخصوص گرداند اهل‌البیت خودرا بنمازدون سایر مردمان تابرعالمیان واضح‌شود که اهل البیت اورا نزد خدای تعالی منزلتیست که کسی دیگر ازبندگان آن منزلت ندارد پس بجهت‌این‌امر کرد اهل بیت‌را با مردمان علی العموم درکریمه واقیموا الصلوة و بعداز آن امر فرمود بایشان علی الخصوص برادای‌آن ودر تبیان نیز آورده که هرگاه آنحضرت باهالی خود رسیدی‌ایشانرا بنماز امرفرمودی واین‌آیه‌برایشان خواندی‌و **امر اهلك بالصلوة واصطبر علیها** صبر کن برنماز یعنی‌مداومت نمای بر امربنماز وبرادای آن ، بکربن عبدالله‌بن‌مزنی‌روایت کرده که‌هرگاه فقرواحتیاج باهل‌بیت پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وآله میرسید حضرت پیغمبر بایشان میگفت که برخیزیدونماز گذارید که حق تعالی باین امرکرده است رسول‌خود را حاصل که حضرت حق سبحانه وتعالی رسول‌خودرا امرفرموده که باهل خود اقبال کن برصلوة که معظم عباداتست واساس‌دین وبوسیله‌آن استعانت نما بخدا درفقروفاقه .

وفی باب حسن‌البشر من‌الکافی عدة من‌اصحابنا عن احمد بن محمد عن علی بن الحکم عن‌الحسن‌بن حسین قال سمعت اباعبدالله علیه‌السلام یقول قال رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله یابنی عبدالمطلب انکم لن‌تسعوا الناس باموالکم فالقوهم بطلاقة الوجه و حسن البشر ورواه عن‌القسم‌بن یحیی عن‌جده الحسن‌بن راشد عن‌ابی عبدالله علیه‌السلام الاانه‌قال‌یابنی هاشم واین امربطلاقة وجه‌نیز تخصیص است نسبت بخصوص بنی‌هاشم بعداز آنکه

عموما مامورشدند بان جمیع امت مثل صلوة وقال العلامة فی الفصل الثانی فی الصلوة من کتاب نهج الحق وکشف الصدق قال رسول الله صلی الله علیه و آله یابنی عبد مناف من ولی منکم من امر الناس شیئا فلایمنعن احدا طاف بهذا البیت وصلی ای وقت شاء من لیل اونهار .

و ازاین قبیل است آنچه مذکور شد در کتاب اخلاق النبی و شمائله صلی الله علیه و آله تالیف ابی محمد عبدالله بن محمد بن جعفر بن حسان که ازمشاهیر ومعتبرین محدثین عامه است باینعبارت بحذف الاسناد اختصارا منا بسنده عن الرقاشي عن انس ان رسول الله صلی الله علیه و آله لقی علیا فقال ماتقول یاعلی عندمنامك قال اقول کما یقول رسول الله صلی الله علیه و آله قال فماهو قال اقول **اللهم انت البدیع الدائم القائم غیرالغافل خلقت کل شیء لا شریك لك وعلمت کل شیء من غیر تعلیم اغفر لی انه لا یغفر الذنوب الا انت** فقال رسول الله صلی الله علیه و آله یابنی هاشم تعلموا دعاء علی بن ابیطالب انتهی که خصوص بنی هاشم را امر بتعلیم ایندعا فرمودند وتعمیم آن از کریمهٔ ولکم فی رسول الله اسوة حسنة معلوم است وبعدازذکر آیه حضرت امام رضا علیه السلام میفرماید پس تخصیص داد خدای تعالی مارا خصوصیت ازاین جهة که امر کرد مارا بالامت باقامت صلوة بعدازآن مارا تخصیص داد سوای امت وبود رسول الله صلی الله علیه و آله که میامد بدرخانهٔ علی بن ابی طالب وفاطمه (ع) بعد ازنزول این آیه نه ماه هرروزدروقت حضور هرنمازی که پنج مرتبه باشد پس میفرمود الصلوة یرحمکم الله حاضرشوید نمازرا بیامرزد شمارا خدای تعالی واکرام نکرده است خدای تعالی کسی ازذریتهای پیغمبرانرا (ع) بمثل این کرامتی که اکرام کرده است مارا بان کرامت وتخصیص داده است مارا بآن بدون اهل بیت انبیاء سلف پس گفت مامون وعلماء جزا دهد خدای تعالی شمااهل بیت پیغمبررا ازجانب امت جزای خوبی که نیافتیم ماشرح وبیانرا در چیزی که مشتبه باشدبرما مگرنزد شما .

و ازاین حدیث شریف که استدلال فرموده حضرت امام رضا علیه السلام برفرق میانه عترت وامت بسبب حرام بودن دختران ایشان بررسول آخرالزمان صلی الله علیه و آله وغیرآن مثل بیان حرمت صدقه برآل وعدم حرمت برامت ووجوب مودت ذوی القربی که در

بعضی مواضع بلفظ جمع ایراد فرموده‌اند ووجوب عدم ایذاء ذریه و سلام و صلوات بر آل که موافق حدیث مراد از آل ذریه است و اختصاص معلوم نیست چنانچه من بعد مذکور میشود و ازاین کلام شریف که فرموده اند خصصنا نحن اذ کنا من رسول الله ﷺ از هریك فضیلت اولاد حضرت فاطمه (ع) و بنی هاشم معلوم است وظاهر میگردد که ذریه و آل وعترت شامل اولاد آنحضرتند تاقیام قیامت چنانچه در حدیث حضرت امام موسی علیه السلام اشاره بآن شد .

وفی الفصل الخامس عشرفی السیدوتوابعه من کتاب نهج الحق و کشف الصدق للعلامه رحمه الله قال النبی علی ذبیحته بسم الله اللهم تقبل من محمد وآل محمد ومن امة محمد واین دعانیز دلالت قاطعه دارد بر تقدم آل برامت وفرق بینهما وفی کتاب الکشکول فیما جری لال الرسول من مؤلفات العلامة او السید حیدر الاملی الشیعی المشهور ولقد فصل رسول الله ﷺ بین آله واصحابه مارواه جابر بن عبدالله الانصاری و ابو هریره وابوطلحه ان رسول الله ﷺ اتی بکبشین املحین اقرنین فاضطجع احدهما علی الارض وقال بسم الله وبالله والله اکبر ان هذا عن محمد و آل محمد ثم اضطجع الاخر وقال بسم الله وبالله والله اکبر ان هذا عن محمد وامته ممن شهدلك بالتوحید و شهد لی بالبلاغ و ازآنچه مذکورشد فرق میان آل وامت ظاهرمیگردد

سند نوزدهم

که بفضل الله تعالی بطریق مناوله و وجاده مأخوذ و یافته شد بخط جدی الامجد السید السند میرسید احمد رحمة الله تعالی علیه حدثنا ابوعبدالله الحسین بن یحیی البجلی قال حدثنا ابی قال حدثنا ابوعوانه موسی بن یوسف الکوفی قال حدثنا عبدالله بن یحیی عن یعقوب بن یحیی عن ابی جعفر عن ابی حمزة الثمالی قال کنت جالسافی المسجد الحرام مع ابی جعفر علیه السلام اذاتاه رجلان من اهل البصرة فقالا یابن رسول الله انانریدان نسألك عن مسئلة فقال علیه السلام لهما سلاعما احببتما قالااخبرنا عن قول الله عز وجل ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد و منهم سابق بالخیرات باذن الله ذلك هو الفضل الکبیر الی آخر الایتین فقال علیه السلام نزلت فینا اهل البیت قال ابوحمزة فقلت بابی انت وامی فمن الظالم لنفسه

قال من استوت حسناته وسیئاته منا اهل البیت فهو ظالم لنفسه فقلت و من المقتصد منکم قال علیه السلام العابد فی الحالین حتی یاتیه الیقین فقلت ومن السابق منکم بالخیرات قال علیه السلام من دعا والله الی سبیل ربه وامر بالمعروف وینهی عن المنکر و لم یکن للمضلین عضداً ولاللخائنین خصیما ولم یرض بحکم الفاسقین الامن خاف علی نفسه ودینه ولم یجدله اعوانا

یعنی ابوحمزهٔ ثمالی گفت نشسته بودم درمسجد الحرام باحضرت امام همام ابی جعفر الباقر علیه السلام ناگاه آمدند نزداو دو مرداز اهل بصره و گفتند یابن رسول الله ماراده داریم که سؤال کنیم ازتو مسئلهٔ پس گفت آنحضرت مرایشان راکه سؤال کنیداز آنچه میخواهید ایشان گفتند خبرده مارا ازقول خدای عزوجل «ثم اورثنا الکتاب» تاآخر دو آیه وظاهر آنستکه دو آیه بعد که بحسب معنی باین آیه مربوط است مرادباشد وتفسیر آیات درسند اول مسطورشد پس فرمود حضرت امام محمدباقر صلوات الله وسلامه علیه وعلی آبائه الطاهرین که نازل شده است این آیات درشان مااهل بیت گفت ابوحمزه گفتم پدرومادرم فدای توباد پس کیست ظالم برنفس خود در میان شما اهل بیت فرمود کسیکه ثوابها و گناهان اومساوی باشد ازما اهل بیت پس او ظالم برنفس خود است پس گفتم کیست مقتصد ازشما حضرت فرمود عبادت کننده دردو حالت یعنی حالت فقر وغنی یا درسر و علانیه تاروز وفاتش گفتم پس کیست سابق بخیرات ازشمااهل بیت فرمود آنحضرت علیه السلام بخدا قسم او آنکسی استکه بخواند مردم رابخدا وبراه حق و امر نماید بمعروف و نهی نماید از منکر و قوت ندهد گمراه کنند گان را و خصومت از جانب خیانت کنند گان ننماید یعنی تعصب از برای ایشان نکشد و راضی نباشد بحکم فاسقین مگر بترسد بر نفس خود و دین خود ونیابد یاوران و ناصران یعنی محل خوف باشد که بسبب تقیه تخلف از امور مذکوره نماید پس از اینحدیث مستفاد شد که بغیر از ائمه علیهم السلام سادات دیگر نیزداخل بیت هستند چنانچه ازتامل درحدیث ظاهر میشود

سند بیستم

در کتاب معانی الاخبار ابن بابویه رحمة‌الله علیه در باب معنی آل و اهل و عترت وامت آورده است باینعبارت : ابی‌رحمه‌الله قال حدثنا سعدبن عبدالله عن محمدبن الحسن عن جعفر بن بشیر عن الحسین بن ابی العلا عن عبدالله بن میسرة قال قلت لابی عبدالله علیه السلام انا نقول اللهم صل علی محمد و اهل بیته فیقول قوم نحن آل محمد فقال علیه السلام انما آل محمد من حرم‌الله تعالی علی محمد صلی الله علیه و آله نکاحه یعنی عبدالله بن میسره گفت عرض‌کردم خدمت حضرت ابی عبدالله جعفر بن محمد الصادق صلوات الله‌علیه ما میگوئیم‌اللهم‌صل علی‌محمد واهل‌بیته پس‌میگویند جماعتی که ما آل‌محمدیم پس فرمود آنحضرت علیه السلام که منحصر است‌آل محمد در کسی که‌حرام گردانیده باشد خدای تعالی بر حضرت رسول صلی الله علیه و آله نکاح او را یعنی تزویج در میان او و حضرت رسول صلی الله علیه و آله حرام باشد بسبب ولادت مثل ساداتی که از اولاد حضرت فاطمه علیها السلام باشند تا روز قیامت

سند بیست و یکم

من کتاب معانی الاخبار حدثنا محمدبن الحسین (ره) قال حدثنا محمدبن یحیی العطارعن‌محمد بن احمدبن ابراهیم بن اسحق عن‌محمد بن‌سلیمان الدیلمی عن ابیه قال قلت لابی عبدالله علیه السلام جعلت فداك من الال فقال ذریة محمد صلی الله علیه و آله قال‌قلت فمن الاهل قال علیه السلام الائمة (ع) فقلت قوله عز وجل ادخلوا آل فرعون اشد العذاب قال والله ما عنی الاابنته یعنی نیزدر کتاب معانی الاخبار آورده که محمدبن سلیمان دیلمی از پدرش روایت کرده که گفت عرض کردم‌بخدمت حضرت‌میزان‌الله الناطق وفرقان الله الفا رق ابی عبدالله الصادق علیه صلوات الله و سلامه که فدای تو شوم کیست آل فرمودآنحضرت که ذریة محمد صلی الله علیه و آله راوی گفت عرض کردم که پس کیست‌اهل فرمود که ائمهٔ طاهرین اند صلوات الله علیهم پس گفتم که‌قول خدای‌عز و جل **ادخلوا آل فرعون اشد العذاب** کیست مقصود از اودر این آیه فرمودبخداقسم که نخواسته است خدای تعالی از این آیه مگر دختر فرعون‌را

و از بعضی احادیث مستفاد میشود که لفظ اهل بیت شامل غیر ائمهٔ اطهار

صلوات الله وسلامه علیهم نیز میباشد چنانچه در اینکتاب در تفسیر آیه اصطفاء موافق تفسیر حضرت سید الساجدین زین العابدین علیه السلام و حدیث حضرت امام رضا علیه السلام در مکالمهٔ مأمون الرشید که در باب تحریم صدقه فرمودند نزه نفسه و رسوله ونزه اهل بیته و حرم علیهم الصدقة ، و حدیث حضرت امام جعفر صادق علیه السلام در تفسیر آیهٔ اصطفاء که از ظالم بر نفس سؤال نمودند فرمود : من استوت سیئاته وحسناته منا اهل البیت گذشت و دلالت تمام بر شمول لفظ اهل بیت غیر ائمه را علیهم السلام نیز داشت و از حدیث حضرت امام جعفر صادق علیه السلام که از محمد بن مروان منقولست که گفت قلت لابی عبد الله علیه السلام هل قال رسول الله (ص) ان فاطمة احصنت فرجها فحرم الله ذریتها علی النار قال نعم عنی بذلك الحسن و الحسین وزینب و ام کلثوم » که من بعد با ترجمه مذکور خواهد شد و غیر آن ازاحادیث ظاهر میشود که گا هست که ذریه گفته میشود و مقصود جمیع ذریه نیست بلکه بعضی از آل مقصودند و همچنین آل نیز مختلف استعمال میشود و طریق جمع ممکن است که در اینحدیث که بیان اهل در آن بائمه (ع) شده و امثال آن و اکتفا ببیان اهم و اقوی و افضل و اکمل اهل بیت شده باشد یا آنکه ذکر اکثر استعمالا را فرموده باشند که مقصود آن باشد که آل در اکثر اوقات مراد از آن جمیع ذریه است و اهل در اکثر اوقات مراد ائمه اطهارند صلوات الله علیهم اجمعین وهمچنین عترت از حضرت امام بحق ناطق جعفر بن محمد الصادق صلوات الله علیه منقولست که سائل سؤال کرد از عترت که کیست عترت آنحضرت فرمود هم اصحاب العباء و از بعضی احادیث مستفاد میشود شمول عترت جمیع ذریه را بلکه بنی هاشم را چنانچه در حدیث حضرت امام رضا علیه السلام در حین مکالمه با مامون اشاره باینمطلب شد و از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام منقولست که فرمود سمعت رسول الله صلی الله علیه و آله یقول « اللهم انهم عترة رسولك فهب مسیئهم لمحسنهم وهبهم لی الخ » من بعد بتمامه با ترجمه مذکور میشود از لفظ مسیئهم ظاهر میگردد که عترت شامل غیر ائمه اطهار نیز هست و غیر آن از حکایت پسران مسلم بن عقیل و امثال آن که سابقا مسطور شد و طریق جمع بنحویست که در اهل و غیر آن سمت تحریر

یافت و اگر از آل جمیع ذریه منظور باشددر جمیع موارد استعمال و از اهل خصوص اهل عصمت مراد باشد بازتفضل عظیمیست ذریه را بجهت آنکه آیات واحادیث در آل بسیار واقع شده چنانچه بعضی از آن در اینکتاب مسطور است

سند بیست ودویم

من کتاب معانی الاخبار حدثنا ابی رضی الله عنه قال حدثنا محمد بن یحیی العطار عن الحسین بن اسحق التاجر عن علی بن مهزیار عن الحسن بن سعید عن محمد بن الفضیل عن الثمالی عن ابی جعفر علیه السلام قال لایقدر احد یوم القیمة بان یقول یارب لم اعلم ان ولد فاطمة هم الولاة وفی ولد فاطمة انزل الله هذه الایة خاصة **یاعبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعاً انه هو الغفور الرحیم** یعنی حضرت ابی جعفر الباقر علیه السلام فرمود قدرت ندارد احدی روز قیامت باینکه بگوید ای پروردگار من نمیدانستم اینرا که اولاد فاطمه ایشانند اهل رعایت وائمه وپیشوایان وحال آنکه در شأن اولاد فاطمه (ع) بخصوصهم فرود فرستاد خدای تعالی این آیه را که ای بندگانی که اسراف نموده اید بر نفسهای خود وخطا کرده اید مأیوس مشوید از رحمت الهی بتحقیق که حضرت حق سبحانه وتعالی میبخشد گناهان شما راهمه بتحقیق که خدای تعالی بسیار آمرزنده است ورحم کننده است

سند بیست وسیم

من کتاب معانی الاخبار باب معنی فی سبیل الله ابی رحمه الله قال حدثنا سعد بن عبدالله عن محمد بن الحسین عن محمد بن سنان عن عمار بن مروان عن المنخل عن جابر عن ابی جعفر علیه السلام قال سالته عن هذه الایة فی قول الله عزوجل **ولئن قتلتم فی سبیل الله او متم** قال فقال اتدری ما سبیل الله قال قلت لا والله الا ان اسمعه منك قال سبیل الله هو علی وذریته الی آخر الحدیث یعنی سؤال نمودم از حضرت ابی جعفر امام محمد باقر (ص) از تفسیر این آیهٔ کریمه که در قول خدای عزوجل واقع است «ولئن قتلتم» تا آخر راوی گفت پس آنحضرت فرمود آیا میدانی که کیست سبیل الله گفتم نمیدانم بخدا قسم مگر آنکه بشنوم از تو حضرت فرمود سبیل الله حضرت علی بن ابیطالب علیه السلام وذریه آنحضر تست اخذ کرده شد از حدیث بقدر حاجت

واینحدیث شامل جمیع ذریهٔ حضرت امیرالمؤمنین ویعسوب الدین علی بن ابیطالب علیه السلام است وفی تفسیر فرات قال ابو جعفر علیه السلام لمانزلت آیة **ان الله هو مولاه و جبریل و صالح المؤمنین** وقال النبی صلی الله علیه وآله یاعلی انت صالح المؤمنین وقال سالم قلت ادع الله لی قال احیاك الله حیاتنا واماتك مماتنا وسلك بك سبلنا قال سعید فقتل مع زید بن علی وازاین حدیث صریحا مستفاد میشود شهید شدن درراه ذریهٔ رسول الله صلی الله علیه وآله هرچند غیر امام باشند بمرتبه عظیم القدراست که بعد ازمسئلت دعای خیراز حضرت امام محمد باقر ایندعارا آنحضرت بجهت مستدعی نموده و باجابت رسیده است وبازید رتبهٔ شهادت یافته مقتول شده است ومراتب دیگر از لفظ « نـا » وسایر عبارت بر ذوی الابصار واضح است

وفی کتاب المحاسن للبرقی فی باب ثواب من استشهد مع آل محمد (ع) اسمعیل بن اسحق عن الحسن بن الحسین عن سعید بن خثیم عن محمد بن القسم عن زید بن علی قال من استشهد معنا اهل البیت له سبع رقوات قیل و ماسبع رقوات قال سبع درجات ویشفع فی سبعین من اهل بیته از کلام محاسن که اینحدیث رادرباب مذکور نقل نموده مستفاد میشود که زیدرا ازآل محمد علیهم السلام دانسته واز کلام زید معلوم میشود که خودرا از اهل بیت شمرده وتعمیم حکم نسبت بجمیع ذریه بدون اختصاص بزید وعمرو ظاهر است پس آنچه مرقوم شد از حکم آیه وحدیث در این سند مستفاد میشود که کسیکه درراه محبت علی بن ابیطالب و ذریهٔ آنحضرت علیه السلام هرچند غیر امام باشند کشته شود فی سبیل الله شهید شده وازبرای اوهفت درجه دربهشت خواهد بود وشفاعت هفتاد نفر از اهل بیت خود در روز قیامت خواهد نمود وسابقا شطری وافی نیز ازاین مطلب درسند پنجم سمت ذکر یافت

سند بیست وچهارم

سلالة سید الثقلین وثالث المعلمین جدداعی میرمحمد باقر الشهیر بداماد الحسینی روح الله روحه درتقدمه تقویم الایمان آورده وفی الصحیفة القدسیة الرضویـة روی ثامن ائمتنا الطاهرین مولینا الرضا صلوات الله وملائکته علیه عن ابیه المعصوم عن ابیه المعصوم عن ابیه المعصوم عن ابیه المعصوم عن ابیه المعصوم عن ابیه المعصوم امیرالمؤمنین و

يعسوب المسلمين عن اخيه ونبيه خاتم الانبياء وسيد المرسلين صلوات الله وتسليما ته عليه و عليهم اجمعين قال ﷺ يا علی ان ا كان يوم القيمة اخذت بحجزة الله و اخذت انت بحجزتی واخذ و لدك بحجزتك و اخذت شيعة ولدك بحجزتهم فترى اين يؤمر بنا

يعنی درصحيفهٔ قدسيه منسوب بحضرت امام رضا صلوات الله وسلامه عليه روايت نموده است هشتم امامان ما كه پاكانند يعنی مولای ما حضرت امام رضا صلوات خدا وملائكه بر او باد از پدر معصومش امام موسی كاظم عليه السلام وآن حضرت از پدر معصومش حضرت امام جعفر صادق صلوات الله عليه و آنحضرت از پدر معصومش حضرت امام محمد باقر عليه السلام وآنحضرت از پدر معصومش سيد الساجدين وركن العارفين حضرت امام زين العابدين عليه السلام وآن حضرت از پدر معصومش يعنی الشهيد المقتول بارض كربلا اباعبدالله الحسين صلوات الله وسلامه عليه وعلی جده وابيه وامه واخيه و آن حضرت از پدر بزرگوار معصومش اعنی خازن سر التنزيل و حامل عرش التاويل يعسوب الوصيين وامام الموحدين علی بن ابيطالب امير المؤمنين عليه السلام كه آنحضرت فرمودند كه سيد هردو سرا و شفيع روز جزا اعنی حجة الله فی الارضين سيد الاولين والاخرين محمد المصطفی الرسول الامين صلی الله عليه وآله فرمودند يا علی چون روز قيامت شود من می گيرم كمر خدارا وتو می گيری كمر مرا ومیگيرند اولاد تو كمر تورا ومی گيرند شيعيان اولاد تو كمرهای اولاد تورا پس خواهی ديد كه بچه مقام رفيع ومنزله منيع امر كرده ميشود بما يعنی از مراتب الطاف غير متناهی واحسان ومرحمت الهی كه نسبت بما مهيا ميشود وچون نهايت قوت در كمر ميباشد وتا كسی نهايت قرب ندارد نمی تواند بكمر كسی متمسك شد لهذا حضرت رسالت پناه نبوی صلی الله عليه وآله بنا بر قرب آنحضرت ببارگاه احديت از باب تشبيه معقول بمحسوس فرمودند كه متمسك ميشوم وچنك درميزنم بكمر خدا يعنی بقوت خدا وبعضی حجزه را بحبل متين خدا وبعضی بنور الهی تفسير نموده اند ومآل همه واحد است وثقة الاسلام يعنی ابو علی الفضل بن الحسن الطبرسی ره درصحيفة الرضا نقل اين حديث از راوی نوشته كه قال ابو القاسم الطائی سالت ابا العباس بن تغلب عن الحجزة فقال هی السبب

وسألت نفطویه النحوی عن ذلك فقال هی السبب ، واعتضاد وتقویت شمول اولاد جمیع رابلفظ ذریت دست و گریبان ازافق المبین سند بعدمبین وروشن برمی آید وجدداعی در کتاب مذکور بعد از ذکر حدیث حجزه این دعا انشاد فرموده که « اللهم فکما انت بنورك هدیتنی لنورك فاخذت فی هداك بحجزتهم فاسئلك بالجاه الذی لهم منك والشان الذی لهم عندك ان تصلی علیهم وان تحفنی برحمتك فی شیعتهم وتنظمنی بمنك فی عدتهم وتحشرنی الیك معهم وفی زمرتهم فیارب عاملنی بفضلك ولا تعاملنی بعدلك فانی انا عبدك المذنب العاصی المقصر فی حقك المفرّط فی جنبك مقر بانی انا المستحق اشدالعقاب وشاهد انك انت ارحم الراحمین .

وشیخ طبرسی ره در کتاب کامل بهائی درتحت احادیث موضوعه اهل سنت جهت عثمان ورد مذهب ایشان ایراد این مضمون نموده که در بهشت چون بنات و زنان رسول الله صلی الله علیه وآله بارسول الله اند وموافق حدیث غضوا ابصارکم حتی تجوز فاطمة و آیه شریفه وعندهم قاصرات الطرف حجاب خواهد بود پس بارسول صلی الله علیه وآله نخواهد بود مگر ذریۂ او کماقال والذین آمنوا واتبعتهم ذریتهم بایمان الحقنا بهم ذریاتهم وذریة شامل جمیع اولاد هست تاروز قیامت .

رباعی

جدم نکشید بو که جدم بکشد سوی قدم آن نهال قدم بکشد

آن رود نیم که خود بدریا برسم دریا شاید بجزرو مدم بکشد

آیا در آن روز صدر نشینان دار رفعت عناد که ازمحبت اهل بیت نبوت کناره میکنند در آن میان دست بر کمر که خواهند زد پس عاقل آنست که بعداز تامل دراین اخبار صحیحه واحادیث صریحه دیده رمد دیده اعتقاد رابکحل الجواهر محبت اهل البیت مکحل سازد ودست اعتصام درعروة الوثقای مودت ایشان زند تا بسبب آن بمرتبه اعلای جنان و فضای راحت افزای روضه رضوان رسد و ازمنازل مخوفه و مهالك مهوله ایمن گردد چه اعتصام بایشان متصل است باعتصام بوصی ونبی صلوات الله وسلامه علیهم اجمعین وباین خاکدان خراب دنیا ازراه غرور دل نبندد که این نشأه

فانی مزرع ثوابست وفوایدوتفضلات الهی و کمالات علمی وعملی وترقیات نفس انسانی در دارقرار و نشاۀ باقیست نه در دار غرور و منزل فانی که گفته اند الموت ولادة الروح .

السيد الداماد المتخلص بالاشراق روح الله روحه العزيز

ای آنکه تراحریم گردون حرمست　　گرخون خوری ازساغر ودوران چه غم است
دنیا چورحم دان ودروخود راطفل　　خونست غذای طفل تادر رحم است

لمؤلفه

این نشأه فانی که محل گذر است　　دل بسته باو کسی کزوبی خبر است
تا در بدنی تو هستیت پیدا نیست　　تادرخاکست دانه خاکش بسر است

سند بیست وپنجم

وهويؤيد السندالسابق من وجه جلال الدين محمد السيوطي او المحب الطبری در کتاب ذخاير العقبى فی مناقب ذوی القربی آورده عن عبدالله قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله لعلی عليه السلام اما ترضى انك معى فى الجنة والحسن والحسين وذرياتنا خلف ظهورنا وازواجنا خلف ذرياتنا واشياعنا عن ايماننا وعن شمائلنا یعنی گفت عبدالله که فرمود حضرت سيدالانبياء صلوات الله عليه بحضرت سيدالاوصياء سلام الله عليه وعلى ذريته آیا راضی نیستی که بتحقیق توبامن باشی در بهشت وحضرت امام حسن وامام حسین صلوات الله وسلامه عليهما وذريات ماپشت سرماباشند و زنان ماعقب ذریات ماباشند وشیعیان وتابعین ماازجانب راست وچپ ماباشند .

سند بیست وششم

من الذخاير وعن على رضى الله عنه قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول اللهم انهم عترة رسولك فهب مسيئهم لمحسنهم وهبهم لى قال ففعل وهو فاعل قلت مافعل قال فعله بكم ويفعله بمن بعدكم یعنی ازحضرت امیرالمؤمنین ویعسوب الموحدین عليه السلام منقولست که فرمود شنیدم از رسولخدا صلى الله عليه وآله که میفرمود خدا وندا بدرستیکه ایشان عترت رسول تواند پس ببخش گناه کار ایشانرا ازجهت نیکوکار ایشان وهمه را ببخش بجهت خاطر من حضرت رسول صلى الله عليه وآله فرمود که خدایتعالی کرده است این

بخشش را واو کنندهٔ است گفتم چه کرده است یعنی‌این‌موهبت نسبت بکه بعمل آمده ونسبت بکه بعمل نیامده در جواب فرمودند که نسبت بشما که موجودینید بعمل آمده ونسبت باناں که بعد از شما خواهند بود بعمل خواهد آمد و اینمعنی مبنی بر آنست که لفظ مافعل در تقدیر من فعل باشد و احتمال دارد کـه لفظ مـا نافیه مستلزم استفهام باشد چنانکه کسیکه کلام او مسلم باشد وخبری بدهد که سامع‌هرچند گفتهٔ اورا تصدیق کند لکن بنابرامری آنخبردرنظراوبعید نمایـداز جهت‌استفهام‌ثانیامنشأبعدآنرا نقل‌نموده‌ازجهت‌اطمینان‌قلب‌سؤال‌مینمایددراین‌مقام نیز چون‌آنسرور دنیا ودین فعل وهو فاعل لفظ ماضی واسم فاعل که احتمال حال واستقبال دارد فرمودند و همه عترت درآنوقت موجود نشده بودند حضرت امیر المؤمنین عليه السلام سؤال نمودند بلفظ «مافعل بمعنی‌مافعل بالجمیع» یعنی نسبت‌بجمعی ازعترت که موجود نشده اندنکرده است پس منظور ازفعل وهو فاعل آیاچه‌باشد بعدازآن‌حضرت رسول صلى الله عليه وآله فرمودند «فعله بکم‌ویفعله بمن‌بعدکم» که‌تصریح بفعل ماضی نسبت بمخاطبین وموجودین فرمودند وعوض فاعل یفعل مضارع مؤکدبمن بعدکم ایراد نمودند یعنی بشما کرده است وبعترت آینده خواهد کرد ، و بعضی ازسادة العلماء والمحققین دام عزسیادته میفرمودند که احتمال دارد که معنی قول حضرت امیرالمؤمنین عليه السلام آن‌باشد که«فعل‌مافعل» یعنی‌آنچه کرده است کرده‌است و آنچه نکرده چون میشود فرمودند در جواب که کرده است بشما و بجمعی که خواهندآمد ازعترت بازاین تفضل متحقق میشود و بعضی در مقام توجیه اینحدیث میگفتند که چون‌آنسرور دعا بعترت کردند وعترت بمعنی ذریه و اقارب نزدیك آمده‌است حضرت‌امیرالمؤمنین عليه السلام ازجهة اطمینان قلب سؤال کردند «مافعل»یعنی الی من‌فعل که معلوم شود که خودآیا داخل دراین‌جمع‌عترت مدعولهم هستندیانه وتصریح باینمعنی متحقق شود آنسرور درجواب بعنوان خطاب‌فرمودند «فعله‌بکم ویفعله بمن‌بعدکم» که‌تصریح شود که‌حضرت‌امیرالمؤمنین عليه السلام داخلندو بهرتقدیر بجمیع معانی ازاین کلام شریف ثابت است که‌غیرائمهٔ معصومین (ع) مذنبیـن از ایشان نیزداخل عترت مدعولهم‌اند .

وحدیث مذکوررا عبدالعلی بن محمّد الناصحی الکرمانی در کتاب الدرة الزاهرة فی مناقب العترة الطاهرة از کتاب سیره ملاترجمه نموده و شیخ طبرسی رحمه الله تعالی در کتاب کامل بهائی دربیان تزویج حضرت امیر المؤمنین وحضرت فاطمه (ع) ایرادنموده که حضرت رسول الله ﷺ بعداز تحقق نکاح یك کف آب میان پستان حضرت فاطمه (ع) ریخت وفرمود «اللهم انی اعیذها بك وذریتها من الشیطان الرجیم» وبازیك کف آب برداشت ومیان هردوپستان حضرت امیر المؤمنین ؑ ریخت وگفت «اللهم انی اعیذ اخی علی بن ابی طالب وذریته من الشیطان الرجیم» وکف دیگر برداشت ومیان هردو کتف حضرت امیر ؑ ریخت وباز گفت اللهم انی اعیذه و ذریته من الشیطان الرجیم و چون شیخ طبرسی از معتمدین علماء شیعه است و تالیف کامل بهائیرا مدتها است که تالیف نموده واقرب بوده بائمه (ع) ودعاء آنحضرت ﷺ در باب جمیع ذریه دورنیست که دروقت مرگ مؤثرباشد که با ایمان بروند از دنیا انشاءالله تعالی وتقویت مقصود میکند اینحدیث .

سند بیست وهفتم

در کتاب عمدة صحاح الاخبار فی مناقب الائمة الابرار تألیف ابی الحسین یحیی بن الحسن بن محمد البطریق الاسدی الحلّی قدس الله سرّه که احادیث مسطوره در آن کتاب را استخراج نموده ازصحاح معتبره اهل سنّت وعلماء خاصّه آنرا نیز معتبر دانسته اند بنحویکه در دیباچه کتاب مذکور ذکر نموده وبعد از آن گفته که هرگاه دراین کتاب منقبتی ثابت شود ثبوت آن منقبت اجماعی کافۀ اهل اسلام است از برای اینکه نزد عامّه ثابت است بطرق صحیحه مذکوره واز طرق شیعه نیز ثابت است لکن ذکر نکرده ام طرق شیعه رااز برای حجت بر خصم واین بعضی ازعبارات دیباچۀ کتاب مذکوراست فاذا ثبت فی ذلك منقبة کان ثبوتها اجماعا من کافة اهل الاسلام لکونها ثابتة عندهم من هذه الطّرق الصحاح ثبوت الحق الناصع والدلیل القاطع وعلی مثال هذا الثبوت هی ثابتة من طرق شیعته ﷺ غیر انی لم اذکر من طرق الشیعة فی ذلك دلیلا مطرداً ولاطریقا معتمدا کراهة ان یزکی الشاهد نفسه والغارس غرسه والقائل قیله والمستدل دلیله ولم یکن ذلك بمفرده حجة قاطعة للخصم القوی ولاعدة حصینة للمولی الولی وانما

تحرینا ذلك رشدا وطرقنا طرائق قدداواحصینااسانیده عدداالیکون حجة علی راویه ومناویه اذعکس دلیله علیه اولی من توجه قول خصمه الیه ، وبعد از فهرست کتاب گفته وهذاالکتاب یشتمل علی تسع ماة حدیث وثلثة عشر حدیثاصحاحامتفقاعلیها من کافة اهل الاسلام اذهی من کلا الطرفین من السنة مع اتفاق من الشیعة علیها ملخص معنی آنکه هر گاه منقبتی ثابت شوددراین کتاب ثبوت آن منقبت اجماعی همه اهل اسلام خواهد بود ازعامه وخاصه ازجهت آنکه نزد اهل سنت ثابت است باین طرق صحیحه که دراینکتاب مستور شده ثبوت حق خالص ودلیل قاطع ونزد شیعه نیز ثابت است بهمین نحو ثبوت لیکن من ذکرنکردم از طرق شیعه دراین باب دلیل مطردی ونه طریق معتمدی ازجهت ناخوشی اینکه شاهدتز کیۀ خود نمایدوغارس تعریف غرس خود کند وقایل قول خودرا پسندد ومستدل دلیل خود را تمام داند و معهذا بانفراده حجة قاطع بردشمن گمراه نمیشود وبرهان ساطع ازبرای دوست براه نمیگردد وپس سزاوار ازروی رشد وزیرکی آنست که اسانیدو طرق مختلفه رواة خصم که اهل سنت باشد برایشان بشمریم وبرگردانیم دلیل ایشان را بر ایشان و تصریح نمائیم که شما باین طریق واسانید خود این احادیث راصحیح میدانیدوخود نقل آن نموده اید وقائلید بآن بنابراین الزاما لازم است برشما که تخلف ننمائیدپس موافق قول مؤلف کتاب مذکور احادیث اینکتاب نزد سنی و شیعی معتبر است و مخالف آن خرق اجماع بیقین نموده خواهد بود ازآنجمله در کتاب مذکور آورده «وبالاسنادقال واخبرنا یعقوب بن السری اخبرنا محمدبن عبدالله الجنید حدثنا محمد بن عبدالله بن احمد بن عامر حدثنی ابی حدثنا علی بن موسی الرضا علیه السلام حدثنی ابی موسی بن جعفر حدثنی ابی جعفربن محمد حدثنی ابی محمد بن علی حدثنی ابی علی بن الحسین حدثنی ابی الحسین بن علی حدثنی ابی علی بن ابی طالب صلوات الله علیه قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله حرمت الجنة علی من ظلم اهل بیتی و آذانی فی عترتی ومن صنع صنیعة الی احد من ولد عبدالمطلب و لم یجازه علیها فانا اجازیه غدا اذالقینی یوم القیامة یعنی حضرت امام همام ثامن ائمه انام علیه وعلی آبائه السلام ازآبای گرام خوداز حضرت امیرالمؤمنین ویعسوب الموحدین علی بن ابی طالب صلوات الله وسلامه علیه روایت

کرده که گفت آن حضرتکه حضرت رسول ﷺ فرمود حرام است بهشت بر کسی که ظلم کند باهلبیت من وایذا وآزار رساند مرا درعترت من وهر آنکسکه بکند نیکوئی بایکی ازاولاد عبدالمطلب وجزا نداده باشد اورا بر آن نیکوئی پس من جزای اورا میدهم فردای قیامت درهنگامیکه ملاقات کند مرا وازلفظ آذانی فی عترتی دراینحدیث شریف عالی الاسناد ظاهر میشود که اذا وایذاء عترت آنحضرت آزار و ایذاء آنحضرت است وقال الله تعالی فی سورة الاحزاب **ان الذین یؤذون الله ورسوله لعنهم الله فی الدنیا والاخرة واعدلهم عذابا مهینا**

وفی کتاب معدن الجواهر عن احد الائمة علیهم السلام انهم قالوا ثمانیة لایقبل لهم صلوة ولایجاب لهم دعوة العبد اذاابق حتی یعود الی مولاه وساق الحدیث الی ان قال فی آخره وجاحد حق اهل البیت» وهمچنین موافق احادیث رعایت اهل بیت آنحضرت رعایت آنحضرت است چنانچه ابن اثیر درباب الراءمع القاف ایراد نموده ومنه الحدیث ارقبوا محمدا فی اهل بیته ای احفظوه فیهم ودر کتب فقه شیعه بیان اهل بیت در مبحث وقف وارد است که ولوقال لاهل بیتی انصرف الی اقاربه من قبل الرجال والنساء که اهل بیت رجل باقارب تفسیر شده چنانچه بیان اهل بیت مکرر گذشت

سند بیست وهشتم

ذکر الشریف الاجل ابو الحسن علی بن محمد بن علی العلوی العمری النسابة المعروف بابن الصوفی فی کتاب المجدی فی انساب الطالبیین ماهذالفظه فی تعلیق ابی الغنایم الحسنی حدثنا ابو القسم النسابة الارفطی ببغداد قال حدثنا عباد بن یعقوب قال حدثنا عیسی بن عبدالله قال حدثنی ابی عن ابیه عن جده عمر بن علی عن علی قال قال رسول الله (ص) من اصطنع الی احد من اهل بیتی یدا کافیته علیها یوم القیامة، ودر کتاب تهذیب الاحکام مسنداً از کلینی از حضرت ابی عبدالله علیه السلام از رسول خدا (ص) ودر کتاب ذخایر العقبی ایضا مسطور است علی بن ابی طالب علیه السلام قال قال رسول الله (ص) من صنع الی احد من اهل بیتی یدا کافیته یوم القیمة یعنی فرمود حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام که حضرت سیدالمرسلین ﷺ فرمود که کسی که بکند

بیکی از اهلبیت من نیکی من جزاو پاداش او میدهم درروزقیامت ودر ذخایرمرقوم است که و فی طریق آخرعن غیره من صنع الی اهل بیتی معروفا فعجز عن مکافاته فی الدنیا فانا المکافی له یوم القیمة یعنی فرمود آن حضرت که کسی که نیکوئی کند در حق اهلبیت من پس عاجز شود او از جزای آن در دار دنیا پس من خود مکافات و جزا میدهم او را در روز قیامت و از تناسب معانی احادیث این سندوسند قبل مستفاد میشود اتحاد اهل بیت بلکه عترت با ولد عبد المطلب پس او لویت تعمیم نسبت بذریه بنحوی که از کلام علامه رحمه الله تعالی و غیره در مثل اینحدیث مستفاد میشود ظاهر است و فی دیباجة بعض المشجرات فی علم الانساب لبعض المشاهیر من العامة ان افعال الخیر اولی ان یؤثر علیها واعمال البر یجب المسارعة الیها و عوارف المعروف و تقلیدات الانسان یوجب القیام علیها بنشر فوائح الثناء و الاحسان الی السادة الاشراف و هذا من اعظم القربات و مساعدتهم بقضاء حوائجهم من افضل مسارعة الخیرات و محبتهم فرض کل انسان و مودتهم اصل من اصول الایمان والشاهد فی ذلك نص القرآن المجید قوله تعالی **لا یاتیه الباطل من بین یدیه و لا من خلفه تنزیل من حکیم حمید** و قوله عز من قائل و جل من متکلم **قل لا اسئلکم علیه اجراً الا المودة فی القربی** لمانزلت هذه الایة الشریفة قیل یارسول الله من هم اهل بیتك الذین اوجب الله مودتهم علینا قال علی وفاطمة واولادهما وفی الصحیح عن ابن عباس رضی الله عنهما قال ان رسول الله ﷺ قال لا یدخل قلب رجل الایمان حتی یحبکم لله و لرسوله و عن انس بن مالك قال قال رسول الله ﷺ حبی وحب اهل بیتی نافع فی سبعة مواضع اهوالهن عظیمة عندالوفاة وعندالصراط وعندالمیزان و عندالکتاب وعند الحساب وعندالقبر وعندالنشور وقال ﷺ لا یؤمن عبد بالله حتی اکون احب الیه من نفسه و عترتی احب الیه من عترته و قال ﷺ الا من مات علی حب آل محمد مات مؤمنا مستکمل الایمان الا من مات علی حب آل محمد فهو اهل السنة و الجماعة و التمسك بحبل آل محمد نجاة من النار و التخلف عنهم هلاك و هو ان

و قد روی عن ابن عباس رضی الله عنهما و ابی ذر الغفاری ان رسول الله (ص) قال مثل أهل بیتی کمثل سفینة نوح من رکبها نجا و من تخلف عنها غرق فثبت حینئذ ان محبتهم ایمان و بغضهم کفر و طغیان ؛ و روی عطاو عکرمة عن ابن عباس عن النبی ﷺ انه قال لو ان رجلا صف قدمیه بین الرکن والمقام و صلی و صام ثم لقیه الله مبغضا آل محمد ادخله النار و من مات علی بغض آل محمد جاء یوم القیمة مکتوب بین عینیه آیس من رحمة الله تعالی و من مات علی بغض آل محمد لم یشم رائحة الجنة

و عن ابی سعید الخدری انه قال قال النبي (ص) لا یبغض اهل بیتی احد الا ادخل النار فوجب علی کل نفس زکیة ذی همم ان تجنح الی امتطاء عوارف و (غوارب خل)(۱) اکتسابها فتعین علی کل مؤمن ذی همة ان ینافس فی تحصیل ثوابها لان الحسنة الواحدة فی ذلك ماة الف حسنة یکون له اجرها و اجر من عمل بها الی یوم القیمة فیجب علی کل مؤمن الوصیة فی حقهم تقربا الی الله تعالی بقضاء حوائجهم متمثلا بکلام رب العالمین و وصیة النبی سید المرسلین قال ﷺ انی تارك فیکم الثقلین کتاب الله واهل بیتی وفی حدیث وعترتی ما ان تمسکتم بهما لن تضلوا ابدا حبلان ممدودان لا تنقطعان حتی یردا علی الحوض اوصیکم الله فی اهل بیتی ثلاثا فمن تقرب الیهم بالاحسان ضوعفت حسناته ورفعت درجاته لقوله ﷺ من اسدی الی احد من ذریتی معروفا فهو في درجاتنا فی الجنة وقال ﷺ من اولی رجلا من بنی عبدالمطلب فی الدنیا معروفا ولم یقدر ان یکافیه کافیته عنه یوم القیمة ، و قال رسول الله ﷺ اربعة انا شافع لهم یوم القیمة ولو جاءوا بذنوب اهل الارض المکرم لذریتی والساعی الیهم فی امورهم والقاضی لهم فی حوائجهم و المحب لهم بقلبه و لسانه

والاخبار فی ذلك کثیرة فرحم الله امرأ ینظر الیهم بعین العنایة و ذلك کرامة لجدهم المصطفی صاحب المقام الارفع و الذکر الارفع و الشفیع فی یوم المحشر الذی اعطاه الله الکوثر واخبره ان شانئك هو الابتر وارسله رحمة للعالمین بالشرع المطهر والدر المنضر ابو القاسم محمد بن عبدالله ذو الوجه المنور والجبین المزهر قاید الجند المظفر وصاحب التاج والمغفر والبراق والمنبر الذی اذا اعظم الخطاب

---

(۱) امتطاء : بار آور نمودن ومطیه قرار دادن . غوارب جمع غارب بمعنی دوش

لجاء اكثر الخلق اليه فيسئلونه الشفاعة فلا يمتنع له و يقول انالها لايتصغصغ و لايتلعلع حتى يناديه الحق محمّد شفيع يشفع (ص) واصحابه السجد الركع ماطار البروق اللمع وتعاقب الانوار بتكرير الليل والنهار درسند دهم حديثى درباب نصرت سادات وسعى درقضاى حاجات ايشان بامؤيدات سمت ذكريافت و در اين سند و غيره نيز اصطناع معروف بايشان ونيكوئى وبر مبالغهٔ احسان اقارب رسول الله ﷺ وامر بالتزام اين مراتب مكررا مرقوم شده خصوصا در عبارت « اربعة انا شافع لهم يوم القيمة» الى آخر كه دلالة مطابقة برطبق مدعا دارد طبقا عن طبق وصريحست در آنكه ساعى وقاضى حوائج ومحب ايشان بدل وزبان اگر بذنوب اهل ارض باشند بشفاعت آنحضرت آنگناهان هيچ زيان بايشان نخواهد رسانيد واينحديث بخصوصه درباب زيارات درتهذيب الاحكام ازكلينى مسندا وارد است واين تخصيص حكم باتعميم قضاء حوائج مسلمين مشعر است برتاكيد قضاء حوائج ذريه چنانچه صدوق رحمه الله در آخر باب الاعتكاف ازمن لايحضره الفقيه روايت نموده عن ميمون بن مهران قال كنت جالساً عندالحسن بن على عليه السلام فاتاه رجل فقال له يابن رسول الله ان فلانا له على مال و يريد ان يحبسنى فقال والله ماعندى مال فاقضي عنك قال فكلمه قال فلبس عليه السلام نعله فقلت له يابن رسول الله ﷺ انسيت اعتكافك فقال له لم انس ولكنى سمعت ابى عليه السلام يحدث عن جدى رسول الله ﷺ انه قال من سعى فى حاجة اخيه المسلم فكانما عبدالله تسعة الف سنة صائما نهاره قائما ليله ودرثواب قضاى حوائج مسلمين زياده از ما يحصى احاديث در كتب معتبره وارداست .

سند بيست و نهم

من كتاب عمدة صحاح الاخبار ومن تفسير الثعلبى بالاسناد المقدم قوله سبحانه وتعالى عن سورة آل عمران **ان الله اصطفى آدم و نوحا و آل ابراهيم و آل عمران على العالمين** قال حدثنا ابو محمّد بن عبدالله بن محمّد القاضى قال حدثنا ابو الحسين محمّد بن عثمن بن الحسن النصيبى قال حدثنا ابو بكر محمّد بن الحسين بن الصالح الصبيعى قال اخبرنا احمد بن محمّد بن سعيد قال حدثنا احمد بن ميثم بن نعيم قال حدثنا ابو عبادة السلوى عن الاعمش عن ابى وايل قال قرأت فى مصحف عبدالله بن مسعود ان الله اصطفى آدم و

نوحا وآل ابرهیم وآل محمد علی العالمین» یعنی خواندم درقرآن عبدالله بن مسعود که بدل آل عمران آل محمد مسطور بود باین نحو که «ان الله اصطفی آدم ونوحا وآل ابراهیم وآل محمد علی العالمین» پس موافق این روایت معلوم میشود که آل محمد بر جمیع عالم تفضیل دارند .

سند سی ام

ایضا من العمدة بالاسناد المقدم قال ابن المغازلی فی قوله تعالی **ومن یقترف حسنة نزد له فیها حسنا** قال وبالاسناد اخبرنا احمدبن محمد بن عبدالوهاب اجازة ان ابا احمد بن عمر بن عبدالله بن شوذب اخبرهم قال حدثنا عثمن بن احمدالدقاق و حدثنا محمد بن احمد بن ابی العوام قال حدثنا محمد بن الصباح الدولائی قال حدثنا الحکم بن ظهیر عن السدی فی قوله تعالی ومن یقترف حسنة نزد له فیها حسنا قال المودة فی آل رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم ومن تفسیر الثعلبی فی هذه الایة بالاسناد قال اخبرنی ابن فنحویه حدثنا ابن حبیش حدثنا ابوالقسم الفضل حدثنا علی بن الحسین حدثنا اسمعیل بن موسی حدثنا الحکم بن ظهیر عن السدی عن ابی مالك عن ابن عباس «ومن یقترف حسنة نزد له فیها حسنا» قال المودة لال محمد صلی الله علیه وآله وسلم وفی قوله تعالی «ولسوف یعطیك ربك فترضی» قال رضی محمد صلی الله علیه وآله ان یدخل اهل بیته الجنة یعنی در تفسیر این آیهٔ کریمه که مفادش آنست که و آنکسی که اکتساب نیکوئی نماید زیاد کنیم مراورا در آن حسنه نیکوئی یعنی مضاعف سازیم ثواب آن حسنه را گفته است ابن عباس و گفته است سدی مراد ازنیکوئی مودت آل محمد است صلی الله علیه وآله وسلم وبهمین سند گفته است ابن عباس در تفسیر قول خدای تبارك و تعالی که زود باشد که عطا کند ترا پروردگار تو ای محمد صلی الله علیه و آله نعم تامهٔ خود را تااینکه تو راضی شوی رضای محمد صلی الله علیه وآله وسلم آنست که داخل گرداند اهل بیت خودرا در بهشت .

وروی محمدبن یعقوب الکلینی فی الکافی عن الحسین بن محمد الاشعری عن معلی بن محمد عن محمد بن جمهور عن شاذان عن ابی الحسن موسی علیه السلام قال قال لی ابی ان فی الجنة نهرا یقال له جعفر علی شاطئه الایمن درة بیضاء فیها الف قصر فی کل قصر الف قصر لمحمد وآل محمد صلی الله علیه وآله وسلم وعلی شاطئه الایسر درة صفراء فیها الف قصر فی کل قصر الف قصر

لابرهیم وآل ابراهیم علیه السلام واینحدیث درمناقب خوارزمی که ازعلماء اهل سنت است نیز ایرادشده ودر سند نودو هفتم در تفسیر آیهٔ وسیله از جوامع الجامع مثل اینحدیث مذکور میشود وفاضل دولت آبادی در کتاب مناقب خود بعداز ذکر آیه «ومن یقترف حسنة نزد له فیها حسنا ان الله غفور شکور» گفته یعنی هر که نیکوئی کند در حق اهل بیت رسول حق تعالی در حق او نیکوئیهائی کند بانواع نیکوئی ازجهة آنکه حسنه وحسنا هردونکره واقع شده اند بدون حرف تعریف وازجمله آن نیکوئیها دو تارا بذکر خاص یاد کرده که همه انبیاء واولیاء جویان او بند یکی آمرزش گناه دویم قبول طاعت باطل یعنی غفورم گناهش را بیامرزم و شکورم طاعت باطلش بپذیرم و اینکلام بشارتیست که بغیر ازاین حسنة که مودت اهل بیت است بدین دو نعمت نرسی یکی آنکه بمجرد اکتساب بقبول وعده کرد دویم حسنا نکره فرموده تاشامل باشد کل حسنات را ودر آیه دیگر فرموده که من جاء با لحسنة فله عشر امثالها «تم کلامه»

سند سی ویکم

من کلام عمدة صحاح الاخبار ومن صحیح مسلم فی الجزء الرابع مندبا لاسناد المقدم قال حدثنی زهیر بن حرب وشجاع بن مخلد جمیعا عن ابن علیه قال زهیر حدثنا اسمعیل بن ابراهیم حدثنی ابوحیان قال انطلقت انا وحصین بن شبرة وعمرو بن مسلم الی زید بن ارقم فلما جلسنا الیه قال له حصین قد لقیت یازید خیرا کثیراً رایت رسول الله صلی الله علیه وآله وسمعت حدیثه وغزوت معه وصلیت خلفه لقد لقیت یازید خیرا کثیرا حدثنا یازید ماسمعت من رسول الله صلی الله علیه وآله قال یابن اخی والله ولقد کبرت سنی وقدم عهدی ونسیت بعض ما کنت اعی من رسول الله صلی الله علیه وآله فماحدثتکم فاقبلوه ومالا فلاتکلفونیه ثم قال قام رسول الله صلی الله علیه وآله یومافینا خطیبا بماء یدعی خمّا بین مکة والمدینة فحمدالله واثنی علیه ووعظ وذکر ثم قال اما بعد یاایها الناس انما انا بشر یوشك ان یاتینی رسول ربی فاجیب فانا تارك فیکم ثقلین اولهما کتاب الله فیه الهدی والفوز فخذوا بکتاب الله واستمسکوا به فحث علی کتاب الله ورغب فیه ثم قال واهل بیتی اذکرکم الله فی اهل بیتی اذکرکم الله فی اهل بیتی اذکرکم الله فی اهل بیتی فقال حصین ومن اهل بیته یازید الیس نساؤه من اهل بیته فقال لااهل بیته من حرم الصدقة بعده «ذکر کرده است ابن الحجر بعداز نقل اینحدیث اضافه

باین عبارت فاشا ر الی ان نساءه من اهل بیت سکناه الذ ین امتا ز وابکرامات و خصوصیات ایضا لا من اهل بیت نسبه و انما اولئك من حرمت علیهم الصدقة»

یعنی گفت ابوحیان که رفتم‌من و حصین‌بن صبره‌وعمر بن مسلم بخدمت زید بن‌ارقم که‌از صحابهٔ حضرت سید الانبیاء‌است صلی الله علیه وآله پس چون نشستم نزد او گفت زیدرا حصین‌بتحقیق که‌ملاقات کرده‌یازید خیربسیاری را دیده رسولخدا صلی الله علیه وآله و شنیده‌حدیث آنحضرت‌را وجهادنمودهٔ درخدمت‌آنحضرت‌و نماز کرده‌عقب‌آنحضرت بتحقیق که دریافته ایزیدخوبی بسیاریرا حدیث کن بما ای‌زید چیزیرا که شنیده ازرسولخدا صلی الله علیه وآله گفت‌زید ای‌پسر برادر من بخدا قسم که‌بسیار شده است سال‌من و گذشته‌است روزگارمن و فراموش نموده‌ام پاره ازچیزها را که‌در خاطرداشتم و ضبط کرده بودم‌از رسولخدا صلی الله علیه وآله پس‌آنچه خبردهم‌شمارا قبول کنید آنراوآنچه خبرندهم پس تکلیف حدیث کردن آن بمن نکنید بعد از آن گفت برخواست رسولخدا صلی الله علیه وآله روزی‌در میان مابجهة خطبه خواندن‌درغدیر آب‌درمکانی که‌شهرت یافته‌است‌بخم‌وواقع‌شده‌است‌میان‌مکه‌ومدینه‌پس‌حمد خداوند سبحانه وتعالی بجای آورد وثناء گفت‌براووموعظه نمود ومتذکر ساخت مردم‌رایاذکر خدای‌تعالی‌نمود علی الاحتمالین‌وبعد ازآن گفت امابعد حمد وثنای الهی ای مردمان بتحقیق که نیستم‌من مگر بشری‌نزدیك‌شده که بیاید مرارسول پروردگار من یعنی حضرت عزرائیل مأمورشود بقبض‌روح‌من واجابت نمایم ومن‌واگذارنده‌ام در میان‌شما دو چیز بزرگ‌سنگینی‌را که اول‌آنها کتاب خدای تبارك‌وتعالی استکه درآن‌هدایت وفیروزیست یعنی عمل بان سبب اهتداوفیروزی ورستگاریست پس بگیرید کتاب خدارا وچنگ‌درزنید باو پس ترغیب وتحریص‌فرموده‌بر کتاب خدا وبعد آن گفت و اهلبیت من بیاد‌شما میاورم خدا را دراهل بیت خودم سه مرتبه تکرار اینعبارت فرمود یعنی اهلبیت من‌باعثند‌براینکه شما خدارا فراموش‌نکنید ومعین‌شما دریاد خدا ودین وایمان میباشند شما دست ازایشان‌برمدارید یاآنکه‌درحق اهل‌بیتم‌خدا را بیاد شما میآورم که‌ملاحظهٔ خدانموده حق ایشان‌را مرعی دارید وظلم بایشان مکنید پس گفت حصین کیست‌اهلبیت نبی صلی الله علیه وآله یازید آیانیستند زنان‌پیغمبراز

اهلبیت او گفت زید نه اهلبیت آنحضرت کسیست که حرامست صدقه بعد از آن حضرت برایشان یعنی اول صدقه بر آنحضرت حرام شد و بعد از آن بوساطت قرابت آنحضرت بر بنی هاشم نیز حرام شد و اشاره که اضافه نقل نموده ابن حجر ترجمه‌اش اینستکه اشاره کرد زید باینمعنی که نساء از اهلبیت مسکن انسانست و بخصوصیات معلومه ممتاز است و اهلبیت نسب رحمی نیست که از پشت پدر اهلبیت هم باشند پس همچنانکه صدقه بر ایشان بعد از آنحضرت حرام است حرمت ایشان نیز بعد از آنحضرت لازم است و از اینخبر معلوم میشود که جمیع سادات که صدقه بر ایشان حرامست داخل اهلبیت نبوتند و چون حدیث مسطور اجماعی فریقین است پس تعظیم و تکریم ایشان بر هر دو مذهب لازم و ترك آن خرق اجماع شیعه و اهل سنت است

سند سی و دوم

ایضا من العمدة و بالاسناد قال حدثنا محمد بن بکار بن ریان حدثنا حسان یعنی ابن ابراهیم عن سعید وهو ابن مسروق عن یزید بن حیان عن زید بن ارقم قال دخلنا علی زید فقلنا له صاحبت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم وصلیت خلفه وساق الحدیث بنحو حدیث ابی حیان غیر انه قال الاوانی تارك فیکم الثقلین احدهما کتاب الله هو حبل الله من اتبعه کان علی الهدی ومن ترکه کان علی ضلالة و فیه فقلنا من اهل بیته نساؤه قال لا ایم الله ان المرئة تکون مع الرجل العصر ثم الدهر ثم یطلقها فترجع الی اهلها وقومها، اهل بیته اصله وعصبته الذین حرموا الصدقة بعده یعنی گفت راوی داخل شدیم بر زید بن ارقم پس گفتیم باو بتحقیقکه تو دریافتهٔ شرف صحبت حضرت رسول الله صلی الله علیه و آله را ونماز کردهٔ عقب آنحضرت و گذرانید حدیث را بنحویکه در حدیث ابی ابی حیان گذشت فرقی که هست در این آنستکه حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که من واگذارنده‌ام در میان شما ثقلین را که یکی کتاب خداستکه او ریسمان محکم الهی است کسی که متابعت او کند و متمسك بآن بشود خواهد بود بر هدایت و می‌رسد بمطلب و کسیکه ترك کند آنرا خواهد بود بر ضلالت و از بقیه این خبر استکه راوی پرسید که زنان آن حضرت از اهل بیت آنحضرتند گفت زید بن ارقم نه بخدا اقسم

بدرستی که زن میباشد بامرد پارهٔ ازایام بعد ازاین جمیع ایام یعنی کم وبیش پس طلاق میدهد اورا پس بازمی گردد آن زن باهل وقبیله وخویشان خود ، اهلبیت رسول الله صلی الله علیه وآله اصل او و خویشان پدری او یند که حرا مست اموال صدقه بر ایشان بعد از آن حضرت .

سند سی و سیم

صاحب کتاب درر المطالب و غرر المناقب ایراد نموده این حدیث را وابن بابویه نیز درامالی باسانید خود آورده واخری من مناقبه علیه السلام مارواه ابن عباس رضی الله عنه قال صعد رسول الله صلی الله علیه وآله المنبر فخطب واجتمع الناس الیه فقال یامعاشر المؤمنین ان الله عزوجل اوحی الی انی مقبوض وان ابن عمی علیا مقتول وانی ایها الناس اخبر کم خبرا ان عملتم به سلمتم وان تر کتموه هلکتم ان ابن عمی علیا هو اخی ووزیری وهو خلیفتی وهو المبلغ عنی وهو امام المتقین وقائد الغر المحجلین ان استرشدتموه ارشد کم وان تبعتموه نجوتم وان خالفتموه ضللتم وان اطعتموه فالله اطعتم وان عصیتموه فالله عصیتم وان بایعتموه فالله بایعتم وان نکثتم بیعته فبیعة الله نکثتم ان الله انزل علی القرآن وهو الذی من خالفه ضل ومن ابتغی علمه عند غیر علی هلك ایها الناس اسمعوا قولی واعرفوا حق نصیحتی ولاتخلفونی فی اهل بیتی الا بالذی امرتم به فانهم حامتی وقرابتی واخوتی واولادی وانکم مجموعون ومسائلون عن الثقلین فانظروا کیف تخلفونی فیهما انهم اهل بیتی فمن آذاهم فقد آذانی ومن ظلمهم ظلمنی ومن اذلهم اذلنی ومن اعزهم اعزنی ومن اکرمهم اکرمنی ومن نصرهم نصرنی ومن خذلهم خذلنی ومن طلب الهدی فی غیرهم فقد کذبنی ایها الناس اتقوا الله وانظروا ما انتم قائلون اذالقیتموه فانی خصیم لمن آذاهم ومن کنت خصمه خصمته اقول قولی هذا واستغفر الله لی ولکم یعنی ابن عباس رضی الله عنه روایت نموده که بر منبر بالا رفت حضرت رسول (ص) پس خطبه خواند وجمع شدند مردم در خدمت آنحضرت پس فرمود حضرت رسول الله (ص) ایگروه مؤمنان بدرستیکه خدای عزوجل وحی فرستاد بسوی من که قبض روح من میشود و پسر عم من حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام کشته میشود و بتحقیق که من ایمردمان خبر میکنم شما را بچیزیکه اگر عمل کنید

بآنچیز سلامت خواهید بود و اگر ترك کنید هلاك میشوید بدرستیکه پسر عم من علی او برادر من است و وزیر من است و او خلیفه منست و اوست که احکام الهی را از جانب من خواهد رسانید و او امام متقیانست و کشنده و راهنمای جبهه و دست و پامنوران با میمنت است بهر بابی از ابواب خیر اگر شما طلب رشد و هدایت و ایمان از او کنید شمارا راه رشد و هدایت در ایمان مینماید و اگر تابع اوشوید نجات میابید و اگر مخالفت او کنید گمراه خواهید شد و اگر اطاعت او کنید اطاعت خدا کرده اید و اگر عصیان او ورزید پس عصیان جناب اقدس اللهی کرده خواهید بود و اگر با او بیعت کنید پس با خدایتعالی بیعت کرده خواهید بود و اگر بشکنید بیعت او را بیعت خدا را شکسته خواهید بود و بدرستیکه خدای تعالی فرو فرستاد بر من قرآن را و قرآن منزل آنچنان کتاب منزلیست که هر که مخالفت او کرد گمراه شد و کسی که طلب کرد علم قرآن را نزد غیر علی بن ابی طالب ﷺ هلاك شد ایمردمان بشنوید سخن مرا و بدانید نصیحت مرا بعد از من در حقوق اهلبیت من خلاف آنچه مذکور شد مکنید مگر بآنچیزیکه مامور بآن شده اید بدرستیکه ایشان یعنی اهل بیت مخصوصان منند و اقرباء منند و برادران منند و اولاد منند و بتحقیق که شما جمع کرده خواهید شد و سؤال کرده خواهید شد از ثقلین که کتاب خدا و اهل بیت من باشد در روز قیامت پس ملاحظه کنید که چگونه بعد از من با ایشان سلوك خواهید نمود ایشان اهل بیت منند کسی که آزار کند ایشانرا بتحقیق که مرا آزار کرده است و کسی که با ایشان ظلم کند مرا ظلم کرده است و کسی که ایشانرا خوار کند چنانست که مرا خوار کرده است و کسی که بایشان اعزاز و احترام کند مرا اعزاز و احترام کرده است و کسی که گرامی دارد ایشانرا مرا گرامی داشته است و کسیکه یاری کند ایشانرا مرا یاری کرده است و کسیکه واگذارد ایشانرا مرا واگذاشته است و کسیکه طلب هدایت از غیر ایشان کند پس مرا دروغگو شمرده ایمردمان بترسید از خدا بنگرید که در جواب خدا چه خواهید گفت هرگاه ملاقات کنید او را بدرستیکه من خصمی میکنم کسی را که آزار کرده باشد ایشان را و کسی را که من خصم و دشمن او باشم در خصومت با

او غالب خواهم شد و میگویم سخن خود را که اینست و طلب آمرزش میکنم از خدای تعالی از برای خود و از برای شما پس فذلکه حدیث مسطور این شد که باید ائمهٔ اطهار (ع) را بعنوان امامت بحق امام و مقتدا دانست و محبت امامت بالذات بایشان خاصه داشت و ذریه و اقرباء رسول ﷺ را عموما بسبب قرابت و اطاعت وصیت رسول الله (ص) و ائمه علیهم السلام دربارۀ ایشان وملاحظه اجر نبوت محبت بالعرض داشت و باایشان عداوت نکرد تاحق اجر نبوت و حق معرفت قرابت رسول الله ﷺ بفعل آید

سندسی و چهارم

روی الشیخ الصدوق ابوجعفر محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه رحمهم الله تعالی فی امالیه باسناده عن ابن عباس قال قال رسول الله (ص) انا سید الانبیاء والمرسلین و افضل من الملائکة المقربین و اوصیائی سادة اوصیاء النبیین والمرسلین وذریتی افضل ذریات النبیین و المرسلین و اصحابی الذین سلکوا منهاجی افضل من اصحاب النبیین و المرسلین و ابنتی فاطمة سیدة نساء العالمین و الطاهرات من ازواجی امهات المؤمنین و امتی خیر امة اخرجت للناس و انا اکثر النبیین تبعا یوم القیمة ولی حوض عرضه ما بین بصری وصنعا فیه من الاباریق عدد نجوم السماء وخلیفتی علی الحوض یومئذ خلیفتی فی الدنیا فقیل له ومن ذاک یارسول الله قال امام المسلمین و امیر المؤمنین ومولاهم بعدی علی بن ابی طالب علیه السلام یسقی منه اولیائه ویذود عنه اعدائه کما یذود احدکم الغریبة من الابل عن الماء یعنی ابن بابویه رحمة الله علیه روایت کرده است بسند خود از ابن عباس که او گفت که فرمود بهترین خلق خدا محمد مصطفی ﷺ که من بهترین انبیاء و مرسلینم و افضلم از ملائکه مقربین و اوصیای من بهترین اوصیاء پیغمبرانند و رسولان و ذریهٔ من افضل ذریات پیغمبران ومرسلانند و اصحاب من آنانکه رفته اند بطریقه من بهترند از اصحاب پیغمبران ورسولان و دختر من فاطمه سیده زنان عالمیانست و پاکان از زنان من مادران مؤمنانند و امت من بهترین اممند که بیرون آورده شده از عالم غیب برای مردمان تاایشان را براه راست دعوت کنند

ودر تفسیر واود شده که حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرموده است که خیریت امت من در این سه صفت است که در قرآن مجید بیان آن واقع شده **تامرون بالمعروف و تنهون عن المنکر و تؤمنون بالله** یعنی ای امت امر میکنید بآنچه شارع امر بآن فرموده است ونهی میکنید از هرچه شارع نهی از آن فرموده است ومیگروید بخدا «تمام شد کلام تفسیر» وتابعان من بیشتر از تابعان پیغمبرانند درروز قیامت واز برای من حوضیست که عرض او مابین بصری است که موضعیست از شام تاصنعاء که موضعیست از یمن ودر آن حوض هست از ابریقها که دسته ولوله دار باشند بعددستارگان آسمان وجانشین من بر آن حوض جانشین من است دردنیا پس کسی عرض کرد بآن حضرت که کیست آنکه خلیفهٔ تست بر حوض وامروز خلیفه وجانشین تست در دنیافرمود پیشواء مسلمانان وامیروفرمان فرمای مؤمنان وآقای ایشان بعداز من علی بن ابی طالب علیه السلام سیراب میسازد از آن حوض دوستان خودرا ومیراند از آن حوض دشمنان خودرا همچنانکه میراندودور میکنداحدی ازشما شتران غریب راازآب محتاج خود از اینحدیث مستفاد شد که ذریهٔ حضرت رسول صلی الله علیه و آله افضل از ذریات جمیع انبیاء ومرسلین اند .

ومؤید اینست آنچه ابن بابویه در کتاب حج نقل نموده درباب تلبیه ازابواب کتاب من لایحضره الفقیه باین عبارت : «محمد بن القسم الاسترابادی عن یوسف بن محمد بن زیاد وعلی محمد بن یسار عن ابویهما عن الحسن بن علی بن محمد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب عن ابیه عن آبائه عن امیر المؤمنین(ع) قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله لما بعث الله موسی بن عمران واصطفاه نجیا و فلق له البحر ونجی بنی اسرائیل واعطاه التوریة والالواح رأی مکانه من ربه عزوجل فقال یارب فقد اکرمتنی بکرامة لم تکرم بها احدامن قبلی فقال الله جل جلاله یاموسی اما علمت ان محمدا افضل عندی من جمیع ملائکتی و جمیع خلقی قال موسی یارب فان کان محمد اکرم عندك من جمیع خلقك فهل فی آل الانبیاء اکرم من آلی قال الله تعالی یاموسی اوماعلمت ان فضل آل محمد صلی الله علیه و آله علی جمیع آل النبیین کفضل محمد علی جمیع المرسلین فقال یارب فان کان آل محمد کذلك فهل فی امم الانبیاء افضل عندك من امتی ظللت علیهم

الغمايم وانزلت عليهم المن والسلوى وفلقت لهم البحر فقال الله جل جلاله ياموسى اماعلمت ان فضل امة محمد صلى الله عليه وآله على جميع الامم كفضله على جميع خلقي».

يعني حضرت امام حسن عسكرى عليه السلام نقل نمود از پدر معصوم خودش كه اوازپدرانش (ع) وايشان ازحضرت اميرالمؤمنين عليه السلام نقل نمودند كه آنحضرت فرمود كه شنيدم كه حضرت رسول صلى الله عليه وآله فرمود كه چون برانگيخت بهپيغمبرى خداى تعالى موسى بن عمران راپس اورابرگزيدبشرف تكليم وراز گوئى خودواز براى اودريا راشكافت ونجات دادبنى اسرائيل راازبليهٔ فرعون وباوعطافرمود كتاب تورية والواح راديدمرتبهٔ عزت و مكان خودرا ازفضل خداى عزوجل پس گفت ايپروردگارمن بخداى كه گرامى داشتى مرابكرامتى كه گرامى نداشتهٔ بآن كرامت كسى را پيش ازمن پس گفت خداى عزيز بزرگ اى موسى آياندانستهٔ كه محمد بهتراست نزدمن ازجميع ملائكهٔ من وجميع خلق من گفت موسى ايپروردگار من پس اگر محمد نزدتو گرامى تراست ازجميع خلق توآيا درميان آل پيغمبران خواهد بود گرامى تر از آل من فرمود اى موسى آيا ندانستهٔ كه فضل آل محمد برجميع آل نبيين مثل فضل محمد است برجميع مرسلين بعدازآن گفت اى پروردگار من پس اگر آل محمد اين نحو باشد آيا درميان امتهاى پيغمبران افضل باشد نزد توازامت من كه سايه انداختى ازفضل خود برايشان ابرهارا وفرستادى برايشان من وسلوى راكه عبارتست ازانگبين و مرغ بريان كه برايشان تفضل شده بود وشكافتى ازبراى ايشان دريارا پس فرمود خداوند جليل بزرگ ايموسى آيا ندانستهٔ كه فضل امت محمد صلى الله عليه وآله برجميع امتها مثل فضل وزيادتى محمداست برجميع خلق من.

سند سى وپنجم

حديثى است كه جمعى ازمحدثين در كتب خودنقل نموده اند وازآنجمله صاحب كتاب صحيفهٔ اهل البيت (ع) كه آنرا صحيفة الرضا عليه السلام نيز ميگويند نقل نموده واسانيد متكثره دارد ليكن اوبدوسند آورده وما بحذف اسناد ايراد ميكنيم آنرا باين عبارت كه: وباسناده عنه صلى الله عليه وآله انه قال النجوم امان لاهل السماء(الارض خ ل) واولادى واهل بيتى امان لامتي يعنى حضرت رسول صلى الله عليه وآله فرمودستاره ها امانند اهل آسمانرا

(زمین‌را خ ل) واولاد من‌واهل بیت من‌امانند مرامت مرا .

و فی کتاب کامل الز یارة فی آخر حدیثین مذکورین فیه بحذف الاسناد ان اول قتیل هذه الامة انا و اهل بیتی و الذی نفس حسین بیده لا تقوم الساعة و علی الارض هاشمی یطرف و این دو حدیثین کتابین را میتوان گفت که مشعر است براینکه هاشمی از اهل بیت است ونظام عالم بوجود فایض‌الجود ایشان‌قائم است .

سند سی و ششم

من‌الصحیفة الرضویه وباسناده عنه صلی الله علیه وآله انه‌قال دعاءاطفال ذریتی مستجاب مالم یقاربوا(یقارفوا خ‌ل) الذنوب‌وهذا الحدیث فی کتاب‌المجتبی‌من‌الدعاءالمجتبی للسیدبن طاوس نقل عن کتاب ربیع الابرار للزمخشری وذکره قطب الرا وندی ایضا فی‌الخرایج و الجرایح کما رأیت فی بعض النسخ یعنی حضرت رسول صلی الله علیه وآله فرمود دعاء طفلان ذریهٔ من مستجابست‌مادام که اکتساب نکرده باشند گناهان‌را پس‌از دعای ایشان امید وار وازنفرین ایشان پرهیزکار بایدبود ودر اصول کافی در بیان مولد ابی‌جعفر محمدبن علی علیه السلام واقع است محمد بن یحیی عن محمد بن احمد عن عبدالله‌بن احمد عن صالح‌بن مرید عن‌عبدالله‌بن المغیرة عن ابی‌الصباح عن‌أبی‌جعفر علیه السلام قال‌کانت امی قاعدة عند جدار فتصدع الجدار وسمعنا هدّةشدیدة فقالت‌بیدها الاوحق المصطفی ماأذن‌الله لك فی‌السقوط فبقی معلقا فی الجوحتی جازته فتصدق عنها ابی بمائة دینار قال ابن الصباح ذکر ابوعبدالله علیه السلام جدته ام ابیه یوماً فقال کانت صدیقة لم‌تدرك فی‌الحسن امراة مثلها وازاینحدیث‌نیز مستفاد میشوداستجابت صالح دعاء صالحهٔ علویه قال الشهید فی اثناء سند الحدیث الثالث و العشرین من اربعینه نقلت من‌خط السید العالم صفی الدین محمدبن معد الموسوی بالمشهدالمقدس الکاظمی فی سبب تسمیته‌یعنی السید المرتضی (ره) بعلم‌الهدی انه مرض الوزیر ابوسعد محمدبن‌الحسین‌بن‌عبدالرحیم‌سنة عشرین‌واربعمائةفرای فی‌منامه‌امیرالمؤمنین علیه السلام وکانه یقول‌له قل لعلم الهدی یقرأ علیك حتی‌تبرء قال یاامیرالمؤمنین ومن‌علم الهدی فقال علیه السلام علی‌بن الحسین الموسوی فکتب الیه فقال المرتضی رضی الله عنه

الله الله فی امری فان قبولی لهذا اللقب شناعة علیّ فقال الوزیر والله ما کتب الیك الا ما امرنی به امیر المؤمنین علی ﷺ فعلم القادر بالله القضیة فکتب الی المرتضی تقبل یاعلی بن الحسین مالقبك به جدك ﷺ فقبله وسمع الناس واینمعنی امریست دال برجلالت او که ازطبقهٔ ساداتست .

ومن مهج الدعوات للسید الجلیل علي بن طاوس (ره) تعالی نقل من مجموع عتیق قال کتب الولید بن عبدالملك الی صالح بن عبدالله المرّی عامله علی المدینة ابرز الحسن بن الحسن بن علی بن ابی طالب (ع) وکان محبوسا فی حبسه و ضربه فی مسجد رسول الله ﷺ خمسمائة سوط فاخرجه صالح الی المسجد واجتمع الناس وصعد صالح المنبر یقرء علیهم الکتاب ثم ینزل فیأمر بضرب الحسن فبینما هو یقرء الکتاب اذدخل علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب (ع) فافرج الناس عنه حتی انتهی الی الحسن بن الحسن فقال له یابن عم ادع الله بدعاء الکرب یفرج عنك فقال ماهو یابن عم فقال قل لااله الا الله الحلیم الکریم لااله الا الله العلی العظیم سبحان الله رب السموات السبع ورب الارضین السبع ورب العرش العظیم والحمد لله رب العالمین قال وانصرف علی بن الحسین (ع) واقبل الحسن یکررها فلما فرغ صالح من قرائة الکتاب ونزل قال اری سجیة رجل مظلوم اخّروا امره وانا اراجع امیر المؤمنین فیه وکتب صالح الی الولید فی ذلك فکتب الیه اطلقه واین حدیث صریح است بتوجه ائمه (ع) نسبت بسایر ذریه واستجابت دعای ایشان .

وقال ابو الحسن الفارسی فی کتاب عرایس حکم العلماء والشعراء حدثنا ابو القاسم الحسن بن محمد الواعظ باسناد لایحضرنی ذکره ان هرون الرشید لما حج اعترض له فی بعض المراحل رجل فقال یاهرون اتق الله الذی انت فی قبضته وناصیتك بیده یصرفك حیث شاء واعدل فی خلقه فانك مسئول عنهم فی یوم لا یحجب عنك حاجب ولاینجیك الا العدل والصدق وقدترکت طریقة آبائك الطاهرین وهدمت ما بنوه من بنیان العدل والاحسان قال فاستشاط هرون غیظا و قال اقبضوا علی الرجل فقبضوا علیه وحملوه قال وکان لهارون بغلة حمون یرمح ویعض وسایسها منها فی بلاء وحظر فامر هارون بالرجل فجعل حلقة القید راسافی رجل البغلة وراسافی رجل

الرجل الطالبی وارسلوا البغلة فی الاصطبل و اطبق الباب و لم یشك احد فی قتل الرجل فلما اصبحوا وجدوا الرجل محلول القید من رجله ورجل البغلة فعظم علی الناس امر الرجل وقال هرون اخلعوا علیه من اثواب خاصتی و نادوا علیه ان هذا رجل اراد امیر المؤمنین ان یذله ویهینه و اراد الله ان یعزّه ویرفعه فحصل مراد الله دون مراد امیر المؤمنین و این حکایت دلالت بر کرامات ذریه میکند .

وقال الشیخ سلیمان بن داود فی کتابه زهرة الریاض ونزهة القلوب المراض حکی ان الخلیفة منصورا خرج یوما من بغداد وهو راکب علی بغلته اذاً تعلقت امراة علویة بعنان بغلته فقالت یا امیر المؤمنین بالرحم الذی بینی و بینك الاوقفت ساعة فوقف فقالت انی امراة من بنات الحسین بن علی علیه السلام وانك قتلت لی اخوین وعمی وبعلی ولی ایضا ولد وهو کان قرة عینی وثمرة فؤادی قد حبسته فی جنایة غیره فاعف الآن عنه فلبث ساعة ثم غضب علیها غضبا شدیدا فقال لا اعفو عنه فرجعت باکیة حزینة فدعت الی الله فوالله ما استتمت الکلام حتی عثرت بغلة منصور فرمت به و کادان یندقّ عنقه فقام سریعا وقال اطلقوا ولدها واعطوها عشرة آلاف درهم واین خبر نیز دالست بر استجابت نفرین ایشان

سند سی و هفتم

ابن بابویه رحمة الله علیه در مجلس پنجم از کتاب امالی آورده حدثنا محمد بن ابراهیم قال حدثنا ابو جعفر محمد بن جریر الطبری قال حدثنا ابو محمد الحسن بن عبد الواحد الخزاز قال حدثنی اسمعیل بن علی السندی عن منیع بن الحجاج عن عیسی بن موسی عن جعفر الاحمر عن ابی جعفر محمد بن علی الباقر علیه السلام قال سمعت جابر بن عبد الله الانصاری یقول قال رسول الله صلی الله علیه وآله اذا کان یوم القیامة تقبل ابنتی فاطمة علی ناقة من نوق الجنة مدبجة الجنبتین خطامها من لؤلؤ رطب قوائمها من الزمرد الاخضر ذنبها من المسك الاذفر عیناها یا قوتتان حمراوان علیها قبة من نور یری باطنها من ظاهرها وظاهرها من باطنها داخلها عفو الله وخارجها رحمة الله علی رأسها تاج من نور للتاج سبعون رکنا کل رکن مرصع بالدر والیاقوت یضیء کما یضیء الکوکب الدرّی فی افق السماء و عن یمینها سبعون الف ملك وجبرئیل آخذ بخطام الناقة

ينادی باعلی صوته غضوا ابصارکم حتی تجوز فاطمة بنت محمد فلايبقی يومئذ نبی ولارسول ولاصديق ولاشهيد الاغضوا ابصارهم حتی تجوز فتسير حتی تحاذی عرش ربها جل جلاله فترمی (فتزخ ـ خ ل) بنفسها عن ناقتها و تقول الهی وسيدی احكم بينی وبين من ظلمنی اللهم احكم بينی وبين من قتل ولدی فاذا النداء من قبل الله عزوجل ياحبيبتی وبنت حبيبی سلينی تعطی واشفعی فوعزتی وجلالی لاجازنی ظلم ظالم فتقول الهی وسيدی ذريتی وشيعتی وشيعة ذريتی و محبی ومحبی ذريتی فاذا النداء من قبل الله جل جلاله اين ذرية فاطمة وشيعتها ومحبوها و محبو ذريتها فيقبلون وقداحاط بهم ملائكة الرحمة فتقدمهم فاطمة (ع) حتی تدخلهم الجنة

يعنی حضرت مولا الزاهر وسيدنا الطاهر نورالله الباهر ابی جعفر الباقر عليه‌السلام فرمود که شنيدم ازجابر بن عبدالله الانصاری که ميگفت که فرمود رسول خدا صلی‌الله‌عليه‌وآله که چون روز قيامت شود دختر من فاطمه بيايد بر ناقهٔ از ناقهای بهشت سوار ازپهلوهای آن ناقه ازديبای بهشت آويخته باشد ومهار آن ناقه ازمرواريد تر باشد ودست وپاهای آن اززمرد سبز ودم آن ازمشك ناب وديده های آن دوياقوت سرخ و بر آن ناقه قبهٔ باشد ازنور که اندرونش ازبيرون وبيرونش ازاندرون نمايان باشد وميانش عفو پرورد گار وبيرونش رحمت کريم غفار باشد وبرسر فاطمه (ع) تاجی باشد ازنور که مشتمل باشد بر هفتاد رکن وهر رکنی را مرصع کرده باشند ازدر وياقوت نور بخشد مانند ستارهٔ روشن در کنار آسمان وازجانب راست آنحضرت هفتاد هزار فرشته باشند وازجانب چپ او هفتاد هزار فرشته وجبرئيل مهار آن ناقه را گرفته باشد وندا کند باعلی صوت خود که بپوشانيد ديده‌های خودرا تا بگذرد فاطمه دختر محمد صلی‌الله‌عليه‌وآله پس نماند درآنروز پيغمبری و نه رسولی و نه صديقی و نه شهيدی مگر آنکه ديده‌های خودرا بپوشانند تافاطمه بگذرد پس همه جا آيد تا آنکه محاذی عرش پرورد گارش جل جلاله شود وخودرا ازناقه بزير افکند و بگويد ای خدای من وسيد من حکم کن ميان من و ميان آنها که بر من ستم کرده اند خداوندا حکم کن ميان من و ميان آنها که فرزندان مرا شهيد کردند پس ندا از جانب حق تعالی برسد که ای حبيبه من و فرزند حبيب من ازمن سؤال کن تاعطا کنم

و نزد من شفاعت کن تا شفاعت تو را روا گردانم بعزت و جلال خودم قسم یاد میکنم که امروز ظلم وستم ستم کاری از من نمیگذرد پس درآنوقت فاطمه(ع) گوید پروردگارمن وسیدمن ببخش ذریهٔ مراوشیعیان مرا وشیعیان ذریه مرا ودوستان مراو دوستان ذریه مرا پس ناگاه ندا ازجانب حق تعالی دررسد که کجایند ذریهٔ فاطمه وشیعیان او ودوستان او و دوستان ذریهٔ او پس ایشان بیایند وفرو گرفته باشد ایشانرا ملائکه رحمت از هر طرف پس فاطمه پیشاپیش ایشان روان شود تا ایشانرا داخل بهشت گرداند و مؤید اینحدیث در تفسیر فرات در سورهٔ طور واقع است که : قال حدثنا ابو القاسم العلوی الحسینی قال حدثنا فرات معنعنا عن ابی العباس رضی الله عنه اذا کان یوم القیمة نادی منـاد یا معشر الخلایق غضوا ابصارکم حتی تمرّ فاطمة بنت محمد صلی الله علیه و آله فتکون اول من تکسی و تستقبلها من الفردوس اثنا عشر الف حوراء لم یستقبلن احداً قبلها ولا احداً بعدها علی نجائب من یاقوت اجنحتها وازمتها اللؤلؤ علیها رحائل من در علی کل رحالة منها نمرقة من سندس و رکابها زبرجد فیجزن بها الصراط حتی ینتهین بها الی الفردوس فتباشر بها اهل الجنان و فی بطنان الفردوس قصور بیض و قصور صفر من لؤلؤ من عرق واحد ان فی القصور البیض لسبعین الف دار منازل محمد صلی الله علیه و آله وان فی القصور الصفر لسبعین الف دار مساکن ابرهیم و آله(ع) فتجلس علی کرسی من نور ویجلسون حولها و یبعث الیها ملك لم یبعث الی احد قبلها ولا یبعث الی احد بعدها فیقول ان ربك یقرئك السلام ویقول سلینی اعطك فتقول قد اتم علیّ نعمته وهیأ لی کرامته واباحنی جنته اسأله ولدی و ذریتی و من ودهم بعدی وحفظهم من بعدی فیوحی الله الی الملك من غیر ان یزول من مکانه ان سرها و بشرها انی قد شفّعتها فی ولدها و من ودهم بعدها و حفظهم فیها فتقول الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن وقرّ بعینی قال جعفر کان ابی یقـول کان ابن عباس اذا ذکر هـذا الحـدیث تلا هذه الآیة **و الذین آمنوا و اتبعتهم ذریتهم بایمان الحقنا بهـم ذریتهم** الآیة . فرات قال حدثنی الجبیر بن سعید معنعنا عن جعفر عن ابیه قال قال النبی (ص) ان الله تبارك و تعالی اذا جمـع الناس یوم القیمة وعـدنی المقـام المحمـود و هو واف لی به اذا کان یوم القیمة نصب لی منبر له الف درجة لا کمراقیکم فاصعد حتـی اعلو فوقه

فيأتيني جبرئيل عليه السلام بلواء الحمد فيضعه في يدي و يقول يا محمد هذا المقام المحمود الذي وعدك الله فاقول لعلي صلوات الله عليه اصعد فيكون اسفل مني بدرجة فاضع لواء الحمد في يدك ثم يأتي رضوان بمفاتيح الجنة فيقول يا محمد هذا المقام المحمود الذي وعدك الله فيضعها في يدي فاضعها في حجر علي ثم ياتي مالك خازن النار فيقول يا محمد هذا المقام المحمود الذي وعدك الله هذه مفاتيح النار ادخل عدوك و عدو ذريتك و عدو امتك النار فآخذها و اضعها في حجر علي عليه السلام فالنار و الجنة يومئذ اسمع لي و لعلي من العروس لزوجها فهو قول الله تبارك و تعالى في كتابه «القيا في جهنم كل كفار عنيد» الق (القياخل) يا محمد يا علي عدو كما في النار ثم اقوم فاثني على الله ثناء لم يثن عليه احد قبلي ثم اثني على الملائكة المقربين ثم اثني على الانبياء و المرسلين ثم اثني على الامم الصالحين ثم اجلس فيثني الله علي و يثني علي ملائكته و يثني علي انبيائه و رسله و يثني علي الامم الصالحة ثم ينادي مناد من بطنان العرش يا معشر الخلائق غضوا ابصار كم حتى تمر بنت حبيب الله الى قصرها فتمر فاطمة عليها السلام تثني عليها ريطتان خضراوان حولها سبعون الف حورا فاذا بلغت الى باب قصرها وجدت الحسن قائما و الحسين نائما مقطوع الرأس فتقول للحسن من هذا فيقول هذا اخي ان امة ابيك قتلوه و قطعوا رأسه فتاتيها النداء من عند الله تعالى اني انما ارأتيك ما فعلت به امة ابيك اني اد خرت لك تعزية بمصيبتك فيه اني جعلت لتعزيتك بمصيبتك فيه اني لا انظر في محاسبة العباد حتى تدخلي الجنة انت و ذريتك و شيعتك و من اولاكم معروفا ممن هو ليس بشيعتك قبل ان انظر في محاسبة العباد فتدخل فاطمة ابنتي في الجنة و ذريتها و شيعتها و من اولاها معروفا ممن ليس من شيعتها فهو قول الله تعالى في كتابه لا **يحزنهم الفزع الاكبر** قال هو يوم القيمة **وهم فيما اشتهت انفسهم خالدون** هي والله فاطمة و ذريتها و من اوليهم معروفا ممن ليس هو من شيعتها ؛ و دور نيست كه مراد از غير شيعه موالي و محبين باشد زيرا كه احاديث وارد شده كه شيعه كسي است كه متابعت آثار و اطاعت اخبار ايشان در جميع اوامر و نواهي نمايد و قول خداي عز وجل «و ان من شيعته لابرهيم» موافق بعضي از احاديث كه ضمير مجرور راجع بحضرت امير المؤمنين صلوات الله و سلامه عليه است شاهد صدق نيست

بر اینمعنی پس بناء علیه اکثر مردم مستظهر بولایت و محبت ایشانند چنانچه در احادیث تصریح بآن شده

سند سی و هشتم

ابن بابویه رحمة الله علیه در کتاب علل الشرایع ایراد نموده باسناد خود از محمد بن مسلم که گفت سمعت ابا جعفر علیه السلام یقول لفاطمة (ع) و قفة علی باب جهنم فاذا کان یوم القیمه کتب بین عینی کل رجل مؤمن او کافر فیؤمر بمحب قد کثرت ذنوبه الی النار فتقرء فاطمة بین عینیه محبا فتقول الهی و سیدی سمیتنی فاطمة و فطمت بی من تولانی و تولی ذریتی و وعدك الحق و انت لاتخلف المیعاد فیقول الله عز وجل صدقت یا فاطمة انی قد سمیتك فاطمة و فطمت بك من احبك و تو لاك و احب ذریتك و تولاهم من النار و وعدی حق و انا لا اخلف المیعاد و انما امرت بعبدی هذا الی النار و تشفعی فیه فاشفعك فلیتبین لملئکتی و انبیائی و رسلی و اهل الموقف موقفك منی و مکانتك عندی فمن قرأت بین عینیه مؤمنا فخذی بیده و ادخلیه الجنة یعنی محمد بن مسلم گفت شنیدم که حضرت امام محمد باقر علیه السلام میفرمود که حضرت فاطمه (ع) را توقفی متحقق میشود بردر جهنم پس چون روز قیامت شود نوشته میشود میان دو چشم هر کس که آن مؤمن است یا کافر پس امر کرده میشود بمحبی از محبان اهل بیت که گناه او بسیار بوده باشد بآتش دوزخ پس میخواند حضرت فاطمه نوشتهٔ میان دوچشم او را که او محب است پس میگوید ایخدای من وسید من نام نهادی مرا فاطمه ونگاه داشتی بسبب من کسیکه مرا دوست دارد و دوست دار ذریهٔ من باشد از آتش دوزخ و وعده تو حق است و تو خلف وعده نمیکنی پس میفرماید خدای عزوجل راست گفتی ای فاطمة بدرستیکه من نام گذاشتم ترافاطمه ونگاه داشتم بسبب تو کسیکه دوست دار و معین تو باشد و دوست دار ومعین ذریهٔ تو باشد از آتش و وعده من حق است و من خلاف وعده خود نمی نمایم و بتحقیق که امر نموده بودم باین بنده خود بآتش دوزخ تا آنکه شفیع شوی تو پس قبول کنم شفاعت تو را تاظاهر شود بملائکه و پیغمبران ورسولان من و اهل محشر مرتبهٔ تو و مقام تو نزد من پس هر که را که بخوانی

میان دوچشم او که مؤمن است پس بگیر دست او وداخل گردان اور ادربهشت .

سند سی و نهم

شیخ المحدثین شیخ ابوجعفر طوسی (ره) در کتاب تهذیب و ابن بابویه (ره) در کتاب علل الشرایع باسناد خود نقل نموده‌اند ازحماد که سمعت اباعبدالله عليه السلام يقول لايحل لاحدان يجمع بين اثنتين من ولد فاطمة (ع) ان ذلك يبلغها فيشق عليها قال قلت يبلغها قال ای والله یعنی شنیدم ازحضرت امام جعفرصادق عليه السلام که میگفت که حلال نیست مراحدیرا که جمع نماید میان دوزن ازاولاد فاطمه (ع) بدرستیکه این میرسد بحضرت فاطمه ودشوار مینماید بر او راوی گفت عرضکردم که میرسد باوفرمود که آری بخدا واینمعنی دلالت دارد برلزوم رعایت ایشان .

من وسائل الشیعه قد روی الشيخ الحديث الدال على عدم جواز الجمع بين ثنتين من ولد فاطمة ولم يرد له معارضا ولاتعرض لتاويله ولالتضعيفه ويظهر من كلامه في العدة وفي كتاب الاخبار ان كل حديث كذلك فهو قائل بمضمونه معتقد لوجوب العمل به وكذلك غيره من المحدثين كما يظهر بالتتبع وصرح في اول الاستبصار بان كل حديث لم ينقلوا له معارضا فهو مجمع على نقله بل على العمل به اذا لم يعرف فتواهم بخلافه وفقهائنا لم يصرحوا اهنا بمنع ولاجواز بل اقتصروا على رواية الحديث بل صرح ابن بابويه رئيس المحدثين في كتاب العلل بالمنع فقال باب العلة التي من اجلها لايجوز لاحدان يجمع بين ثنتين من ولد فاطمة عليها السلام ثم اورد الحديث بغير معارض و لم يتعرض لتاويله فالاحتياط معين و العام لايعارض الخاص الصحيح الصريح والله اعلم من افادات شيخنا الحر رحمة الله عليه

سند چهلم

من الصواعق وفي حديث قال رسول الله صلى الله عليه وآله يا علي ان الله قد غفر لك ولذريتك ولولدك واهلك و لشيعتك و لمحبي شيعتك فابشر فانك الانزع البطين یعنی حضرت رسول صلى الله عليه وآله فرمود که یا علی بتحقیق که خدای تبارك و تعالی آمرزیده است ترا ذریهٔ ترا و اولاد ترا و اهل ترا و شیعیان ترا و دوستان ترا و دوستان شیعیان

ترا پس مژده باد ترا بدرستیکه تو خالی از شرك و مملو از علمی و فی کتاب رياض الجنان لفضل الله بن محمد الفارسی عبدالله بن العباس رضی الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله لامير المؤمنين عليه السلام يا على من تبسم في وجه محبيك و محبی عترتك نظرالله اليه يوم القيمة و من نظرالله تعالى اليه فله الجنة يا على من اعرض فی الله عن مبغضيك كتب الله له بقدر كل شعرة على جسده ثواب عتق رقبة

سند چهل و یکم

ابن بابويه رحمة الله عليه در کتاب خصال در باب الثلثة آورده عن ابی سعيد الخدری قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله ان لله حرمات ثلث من حفظهن حفظ الله له امر دينه و دنياه و من لم يحفظهن لم يحفظ الله له شيئاً حرمة الاسلام و حرمتی و حرمة عترتی و در کتاب صواعق بدل حرمة عترتی بسند خود حرمة رحمي مسطور نموده یعنی حضرت رسول صلى الله عليه وآله فرمود ازبرای خدای تعالی سه حرمة است کسیکه نگاهدارد حرمة آنهارا نگاه میدارد خدای تعالی ازبرای اوامر دین و دنیای اورا و کسیکه نگاه ندارد حرمت آنهارا نگاه نمیدارد خدای تعالی ازبرای او چیزی یکی از آن حرمات حرمت دین اسلام است دوم حرمت من است و سیم حرمت عترت من است و بنابر نسخه دیگر حرمت اقرباء و خویشان ذی رحم من است و قریب با ینحدیث سید منصور بن اسحق الحسینی در کتاب مسمی ببلال غلة المطالب و شفاء علة المارب فی مناقب علی بن ابیطالب عليه السلام ايراد نموده باین عبارت قال عمر قال النبی صلى الله عليه وآله من حفظنی فی اهل بيتی فقد اتخذ عند الله عهدا لن تمسه النار و اینکلام دالست بر رستگاری محبين اهل بيت نبوت و این فضلیست که حتی عمر انکار اینرا نتوانسته نمود و الفضل ما شهدت به الاعداء

سند چهل و دوم

من العمدة و با لاسناد المتقدم قال حدثنا عبدالله بن احمد بن حنبل عن ابيه قال و فيما كتب الينا محمد بن علي الحضر می يذكران يوسف بن يعيش حدثهم قال حدثنا عبد الملك بن هرون عن عنزة عن ابيه عن جده عن علی عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله النجوم امان لا هل السماء اذا ذهبت النجوم ذهبوا و اهل بيتی امان لا هل

الارض فاذا ذهب اهل بیتی ذهب اهل الارض یعنی خورشید آسمان ولایت و نیّر اعظم فلك امامت حضرت علی بن ابیطالب علیه السلام فرمود که مهر سپهر رسالت واصطفاء حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله فرمود که ستاره ها امانند از برای اهل آسمان هر گاه بر طرف شود ستاره هااز آسمان بر طرف میشوند اهل آسمان و اهل بیت من امانند از برای اهل زمین یعنی وجود ایشان سبب است از برای بقاء اهل ارض هر گاه اهل بیت من بر طرف شوند بر طرف میشوند اهل زمین و در حدیث دیگر وارد شده که مثل اهل بیتی کمثل النجوم یعنی مثل اهل بیت من مثل نجوم است یعنی خدای تعالی اهل بیت رسول الله (ص) را مانند کواکب نیّره راهنمای بندگان گمراه ساخت تا متمسك بایشان شده از تار یکیهای شقاوت ابدی نجات یافته بسعادت دارین مستسعد گردند و علی بن ابراهیم رحمه الله در تفسیر آیهٔ کریمهٔ «وجعل لکم النجوم لتهتدوا بها» گفته مراد بنجوم آل محمد اند صلوات الله علیهم اجمعین

سند چهل و سیم

من العمدة و با لاسناد المقدم قال اخبرنا ابوالحسن احمد بن مظفر بن احمد العطار الفقیه الشافعی قال اخبرنا ابو محمد عبدالله بن محمد بن عثمان الملقب بابن السقاء الحافظ الواسطی قال حدثنی ابوبکر محمد بن یحیی الصولی النحوی قال حدثنی محمد بن زکریا الغلابی قال حدثنا جهم بن السباق الریاحی قال حدثنی بشر بن المفضل قال سمعت الرشید یقول سمعت المهدی یقول سمعت المنصور یقول حدثنی ابی عن ابن عباس رضی الله عنه قال قال رسول الله (ص) مثل اهل بیتی مثل سفینة نوح من رکبها نجی و من تاخر عنها هلك یعنی گفت ابن عباس که حضرت سیدالمرسلین و خاتم النبین صلوات الله علیه وعلی آله الطیبین فرمود مثل اهل بیت من مثل کشتی نوح است در حین طوفان هر که بکشتی نوح نشست نجات یافت و هر که تخلف کرد هلاك شد و فی الروضة من الکافی عن ابی عبدالله علیه السلام کان اذا ذکر رسول الله صلی الله علیه و آله قال بابی و امی وقومی و عشیرتی عجبا للعرب کیف لا تحملنا علی رؤسهم والله عزوجل یقول و کنتم علی شفا حفرة من النار فانقذکم منها فبرسول الله انقذوا

سند چهل و چهارم

من کتاب الصواعق ابن حجر بطریق صحیح خود نقل نموده از حضرت رسول (ص) فرمود و عدنی ربی فی اهل بیتی من اقر منهم بالتوحید ولی بالبلاغ ان لا یعذبهم یعنی وعده کرده است مرا پروردگار من در حق اهل بیت من که کسیکه اقرار داشته باشد از ایشان بتوحید خدا و قائل باشد بتبلیغ رسالت من اینرا که عذاب نکند ایشانرا و در کتاب اشرف المناقب للسید ابراهیم الموسوی اینحدیث از رسول الله (ص) منقولست بدون لفظ ولی بالبلاغ وعوض ان لا یعذبهم فله الجنة واقع است و فی کشف الغمة ایضاً قال النبی (ص) سئلت ربی ان لا یدخل احدا من اهل بیتی النار فاعطا نیها

سند چهل و پنجم

من الصواعق ایضا بسند موثق از حضرت رسالت ﷺ روایت نموده که آن حضرت فرمودند بحضرت فاطمه زهراء صلوات الله علیها ان الله غیر معذبك ولا احد من ولدك یعنی خدایتعالی عذاب کننده نیست ترا ونه احدی ازفرزندان تورا .

سند چهل و ششم

من العمدة وبالاسناد قال اخبرنا محمد بن احمد بن عثمان قال اخبرنا ابو الحسین محمد بن المظفر بن موسی بن عیسی الحافظ اذناً قال حدثنا محمد بن محمد بن سلیمان قال حدثنا سوید قال حدثنا المفضل بن عبدالله عن اسحق عن ابن المعتمر عن ابی ذر قال قال رسول الله ﷺ انما مثل اهل بیتی مثل سفینة نوح من رکب فیها نجا و من تخلف عنها غرق ، وچون اینحدیث باحدیث سابق درسند مختلف واندك اختلاف در لفظ حدیث بود علیحده نقل واکتفا بترجمهٔ حدیث سابق شد ، ومن مجمع البیان فی تفسیر قوله تعالی **ولیس البر بان تاتوا البیوت من ظهورها** فی سورة البقرة وقال ابوجعفر علیه السلام آل محمد ابواب الله وسبیله والدعاة الی الجنة والقادة الیها والادلاء علیها الی یوم القیمة .

سند چهل و هفتم

من الذخایر علی رضی‌الله عنه قال قال رسول‌الله ﷺ «ان‌الله حرم الجنة علی من ظلم اهل بیتی اوقاتلهم اواغار علیهم وسبهم» یعنی حضرت رسول (ص) فرمودند که خدایتعالی حرام گردانیده است بهشت‌را بر کسی که ظلم باهل بیت من کرده است یا با ایشان مقاتله کرده است یا آنکه ایشانرا غارت کرده است یا آنکه ایشانرا ناسزا گفته‌است .

سند چهل و هشتم

ابن‌بابویه رحمة‌الله علیه درباب نوادر از کتاب من‌لایحضره الفقیه باسناد خود ازحضرت رسول ﷺ روایتکرده است که آنحضرت فرمود درحدیث طویلی یاعلی وصیت میکنم ترا بوصیتی چند پس حفظ نما آن وصایارا که همیشه متلبس بخیر و خوبی خواهی بود مادام که حفظ کنی این‌وصیت‌را وازآنجمله این‌است یاعلی سبعة من کن فیه فقد استکمل حقیقة الایمان‌وابواب‌الجنة مفتحة له من‌اسبغ وضوءه‌واحسن صلوته وادی زکوة ماله وکف غضبه وسجن لسانه واستغفر لذنبه و ادی النصیحة لاهل‌بیت نبیه یعنی یاعلی هفت خصلت است که هرآنکس که اینخصال سبعه در او بوده باشد پس بتحقیق که اوکامل دریافته است حقیقت‌ایمانرا و درهای بهشت از برای او گشاده‌شده است کسی که‌کامل سازد وضوی خودرا ونیکو بجاآورد نماز خودرا وبدهد زکوة مال خودرا ونگاه دارد غضب خودرا وحبس کند زبان‌خود را وطلب آمرزش کند ازبرای گناه خود وآنچه شرط خیرخواهیست نسبت‌باهل بیت پیغمبرخود بعمل‌آورد بموالات ودوستی ایشان واتباع اقوال ایشان و خلوص نیت خود ازبرای ایشان .

سند چهل و نهم

نیز شیخ صدوق رحمة‌الله علیه درباب نوادر از کتاب مسطور آورده «یاعلی مابعث‌الله عزوجل نبیا الاوجعل ذریته من‌صلبه وجعل ذریتی من‌صلبك ولولاك لما کانت لی ذریة» یعنی حضرت رسول (ص) فرمود یـا علی مبعوث نگردانید خـدای عزوجل پیغمبری‌را مگراینکه گردانید ذریهٔ‌آن پیغمبررا از صلب او و گردانیـد

خدای تعالی ذریهٔمرا ازصلب تووا گرتو نمیبودی نمیبود از برای من ذریــه و در صواعق محرقهٔ مسطور است واخرج‌صاحب کنوز المطالب‌فی‌بنی ابی‌طالب بعدنقل حدیث «ان‌الله عزوجل جعل ذریة‌کل نبی فی‌صلبه وجعل ذریتی فی‌صلب علی‌بن ابی طالب زاده‌صاحب کنوزالمطالب‌فی‌روایته‌انه‌اذاکان یوم‌القیامة‌دعی‌الناس باسماءامهاتهم ستراً (ستراً ـظ) من‌الله‌علیهم الاهذا وذریته‌فانهم یدعون‌باسماءآبائهم‌لصحةولادتهم» یعنی‌زیادنموده است‌صاحب کتاب کنوزالمطالب درحدیث مسطوره‌وافق‌روایت خود اینرا که هرگاه روزقیامت شود خوانده میشوند مردمان بنامهای مادران از جهـة سری از جانب خدای تعالی برایشان که اگر نطفهٔ ایشان از حرام بـاشد بـاعث رسوائی ایشان نشود هرگاه باسم پدران خوانده شوند مگر علی بن ابـی طالب صلوات‌الله و سلامه علیه و ذریهٔ آنحضرت پس بدرستیکه ایشان خوانده میشونـد بنامهای پدران ازجهت‌صحیح بودن ولادت ایشان وعدم شبهه درولادت‌ایشان و در کتاب فردوس الاخبار تالیف ابن‌شیرویه دیلمی و تحفه شاهی نیز وا قعست حدیثی که از ائمهٔ اطهار (ع) نقل نموده اند که « انا اهل بیت قد اذهب الله عز وجل عنا الفواحش ما ظهر منها و مـا بطن و از اینحدیث معلوم میشود نسبت باهـل بیت رسول صلی‌الله علیه وآله اذهاب فواحش ظاهره وباطنه شده‌است .

ویؤید ذلك ماورد فی الکتاب المستجاد من فعلات الاجواد تالیف‌محسن‌بن ابی القسم علی التنوخی المعاصر للسیدالمرتضی رحمهما الله حکایةطریفة عن ابن عمر قال رای‌اسحق‌بن‌ابراهیم‌الطاهری فی‌منامه النبی‌صلی‌الله‌علیه‌وآله وهویقول اطلق القاتل فاستیقظ مرتاعاودعا بشمعة و احضر الکتب الواردة من الجسور فلم‌یر فیهـاذکر قاتل فامر باحضار السندی‌وعباس وسألهما عن الخبر فقال‌له عباس نعم قد کتبنـا بخبر قاتل فاعاد النظر فیها فوجد الکتاب‌فی اضعاف القراطیس واذا رجل‌قدشهد علیه بالقتل واقر به‌فـامر باحضاره فلمامثل بین یدیه ورای‌مابه من الارتیاع قال له ان‌صدقت اطلقتك‌فانبرىء بخبره وذکر انه کان هو وعدة معه یرکبون کل عظیمة ویستحلون کل‌محرم‌وکان‌اجتماعهم‌بمدینةابی‌جعفر یعتکفون‌علی کل‌بلیة‌فلما کان فی بعض الایام جائتهم عجوزة کانت تختلف الیهم بالفساد و معها جاریة بارعة فی

الجمال فلما توسطت الجارية الدار ورأتنا صرخت صرخة عظيمة ثم اغمی علیها فلما افاقت قالت الله الله فیّ فان هذه العجوزة خدعتنی واعلمتنی ان فی جیر انها قوما لهم حو(۱) لم یر مثله وشوقتنی الی النظر الیه فخرجت معها واثقة بقولها فهجمت بی علیکم وجدی رسول الله (ص) و امی فاطمة وابی الحسین بن علی بن ابی طالب (ع) فاحفظوهم فیّ فکانها والله انهم اغراهم بنفسها فقمت دونها ومنعت عنها وقاتلت من ارادها فنالتنی جراحات فتعمدت الی اشدهم فی امرهم واکلبهم فقاتلته وتخلصت الجارية منه آمنة واخرجتها سالمة فسمعتها تقول مخاطبة لی سترك الله كما سترتنی کان لك كما كنت لی فسمع الجیران الصیحة فدخلوا علینا والسکین فی یدی والرجل متشحط فی دمه فرفعت علی هذه الحال فقال اسحق قد عرفت لك ما كان ووهبتك لله ورسوله فقال الرجل وحق من وهبتنی له لاعدت الی معصية ابدا

ومجمل ترجمه این حکایت آنست که عجوزهٔ جاریهٔ سیدهٔ ازذ ریهٔ رسول صلی الله علیه وآله را بحیله ومکر نزد جمعی از فسقه برده بود وچون او نزدیك ایشان رسیده فریادی کرده بیهوش گشته افتاده بوده است وبعد از آنکه بهوش آمده بایشان گفته است خدارا در باب من یاد آورید که مرا بمکر این عجوزه باین مکان آورده و جد من رسول الله صلی الله علیه وآله ومادر من فاطمه وپدر من حسین بن علی ابی طالب علیهما السلام است پس بد بمن مکنید وایشان باوجود استماع این معانی نسبت باو قصد بدی نموده بودند آخر یکی از ایشان مانع شده اعظم ایشانرا مقتول ساخته واورا سالمة خلاص مینماید و آن دختر در وقت بیرون آمدن دعا درحق آن شخص نموده است حضرت رسالت صلی الله علیه وآله در خواب بحاکم عصر که اسحق نام داشته امر فرموده اند که قاتلرا سرده حاکم بعد از استعلام اورا سرداده واو تایب ازجمیع معاصی گشته است والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم واین حکایت را نیز مسعودی در تاریخ خود آورده و شبیه باین نقل حکایتی است که ازروی خط شریف شهید ثانی اعنی زین الملة و الدین شیخ زین الدین قدس سره قلمی شده باین عبارت وجدت فی کتاب المدهش لابی فرج بن الجوزی قال بعض الصالحین دخلت الی مصر فوجدت بها حدادا یخرج الحدید من النار بیده

(۱) کذا فی النسخة .

ویقلبه علی السندان ولایجد لذلك الما فقلت فی نفسی هذا عبد صالح لاتعدو علیه النار فدنوت منه وسلمت علیه فرد علی السلام فقلت یاسیدی بالذی من علیك بهذه الکرامة الا مادعوت لی قال فبکی وقال والله یااخی ما انا کماظننت فقلت یا اخی ان هذا الذی فعلته لایقدر علیه الاالصالحون فقال اسمع ان لهذا حدیثا عجیبا فقلت ان رایت ان تطرقنی به فافعل فقال نعم کنت یوما من الایام جالسا فی هذا الدکان و کنت کثیر التخلیط اذ وقفت علی امرأة جمیلة الصورة لم ارقط احسن منها وجها فقالت یا اخی هل عندك شیء لله عزوجل فلما نظرت الیها فتنت بها وقلت لها هل لك ان تمضی معی الی البیت وارفع الیك ما یکفیك زمانا طویلا فقالت لست والله ممن یفعل هذا فقلت فاذهبی عنی قال فذهبت وغابت عنی طویلا ثم رجعت وقالت قد احوجتنی الضرورة الی ما اردت قال فقفلت الدکان ومضیت بها الی البیت قال فقالت یاهذا ان لی اطفالا قد ترکتهم علی فاقة فان رایت ان تعطینی شیئا اذهب به الیهم وارجع الیك فافعل فاخذت علیها العهود والمواثیق ثم دفعت الیها دراهم فمضت وغابت ساعة ثم رجعت فدخلت الی البیت واغلقت الباب وسکرته فقالت لم فعلت هذا فقلت خوفا من الناس فقالت ولم لاتخاف من رب الناس فقلت انه غفور رحیم ثم تقدمت الیها فوجدتها تضطرب کما تضطرب السعفة فی یوم ریح عاصف ودموعها تنحدر علی خدیها فقلت مما اضطرابك قالت یا هذا خوفا من الله عز وجل ثم قالت یا هذا ان ترکتنی لله تعالی ضمنت لك ان الله لایعذبك بناره لا فی الدنیا ولا فی الاخرة قال فقمت ودفعت الیها جمیع ما کان عندی وقلت یا هذه اذهبی لسبیلك فقد ترکتك خوفا من الله عزوجل قال فلما فارقتنی غلبتنی عینای فرایت امراة لم ار احسن منها وجها وعلی راسها تاج من الیاقوت فقالت یاهذا جزاك الله عنا خیرا فقلت لها ومن انت قالت ام الصبیة التی اتتك وترکتها خوفا من الله عزوجل لااحرقك الله بالنار لافی الدنیا ولافی الاخرة فقلت ومن هی یرحمك الله فقالت هی من نسل رسول الله ﷺ قال فحمدت الله عزوجل اذ وفقنی وعصمنی ثم ذکرت قوله تعالی **انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت ویطهرکم تطهیرا** ثم افقت من ذلك الوقت لم تعد علی النار فی دار الدنیا و ارجو ان لا تعدو علی فی الاخرة» ، از این خبر روشن میگردد که هر که آتش شهوت خود را در این نشاه از حرام منطفي سازد خصوصا از محترمی که از محارم

رسول‌الله ﷺ باشد رب جلیل مـانند حضرت خلیل در نشأتین حدت آتش رابراو
برد و سلام میگرداند ، و فی آخر المقالة الحادیة عشر من کتـاب سـرالعالمین
المغزالی نحن اهل بیت طاهر لانفجر ولا یفجر بنا «تم‌الحدیث»

سند پنجاهم

در اربعین‌ابن‌المؤذن ودر تاریخ الخطیب‌وارد و باسانیدخودروایت کرده‌اند
از جا بر کدا : قال النبی ﷺ ان‌الله‌عز و جل جعل ذریةکل نبی من‌صلبه خاصة و
جعل ذریتی من‌صلبی و صلب علی بن ابی طالب ان کل بنی بنت ینسبون الی‌ابیهم
الا اولاد فاطمة فانی انا ابوهم » یعنی فرمود پیغمبر ﷺ بتحقیق که خدای عز
و جل گردانیده است ذریهٔ هر پیغمبریرا ازصلب اوو بس و گردانیده است ذریهٔ
مرا از پشت من و از پشت علی بن ابی طالب‌بتحقیق که هر اولاد دختری منسوب
میباشند بپدران خود مگر اولاد فاطمه(ع) بتحقیق که من‌پدر ایشانم

سند پنجاه ویکم

در کتاب‌حدیقةالناظرو نزهة الخاطر آورده‌شده در حدیث طویلی که‌یهودی
بخدمت حضرت رسالت پناه ﷺ آمد وسؤال‌نمود از ده چیز از جمله سؤالهای
او یکی این است قال الیهودی یا محمد فاخبرنی‌عن‌فضلکم اهل‌البیت‌قال‌النبی(ص)لی
فضل علی النبیین فما من‌نبی الادعاعلی قومه بدعوة وانااخرت دعواتی لامتی‌لاشفع
لهم یوم‌القیمة واما فضل اهل بیتی و ذریتی علی غیرهم کفضل الماءعلی کل شیءو
به‌حیوة کل‌شیء وحب اهل‌بیتی وذریتی استکمال‌الدین‌و تلا رسول الله ﷺ **الیوم
اکملت‌لکم دینکم واتممت‌علیکم نعمتی ورضیت‌لکم‌الاسلام‌دیناً** الی‌آخر الایة قـال
الیهودی صدقت یا محمد یعنی گفت یهودی راست گفتی یا محمد ﷺ پس گفت خبر
ده مرا از فضل شا اهل بیت بر سایر مردمان فرمود حضرت خیر المرسلین ﷺ
مرافضل و زیادتی‌هست برجمیع پیغمبران و نبوده است هیچ پیغمبری مگراینکه
دعا کرده است بر قوم خود بدعائی و من تاخیر کردم دعای خود را از برای امت
خود تا روز قیامت که درآنروز شفاعت کنم‌ایشانرا واما‌فضل اهل بیت‌من وذریهٔ‌من
بر غیر ایشان مانندفضل‌آبست بر همه چیز و بآب هرچیز زنده و ذی حیوة است

همچنین سایر مردمان بوجود اهلبیت و ذریهٔ آنحضرت حیوة صوری و معنوی دارند و فرمود دوستی اهلبیت من و ذریه من سبب کاملگردانیدن دین الهی است و خواند این آیه را **الیوم اکملت لکم دینکم** تا آخر آیه گفت یهودی راست گفتی یا محمد

سند پنجاه و دویم

عروة الاسلام الشیخ الصدوق ابو جعفر ابن بابویه القمی رضوان الله تعالی علیه در کتاب من لا یحضره الفقیه در باب رسم الوصیة نقل نموده وصیتی را که وصی و نفس خیر المرسلین امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام بحضرت امام حسن علیه السلام فرمود و اول آن وصیت اینعبارتست: «ثم انی اوصیك یا حسن و جمیع ولدی و اهل بیتی و من بلغهم کتابی من المؤمنین بتقوی الله ربکم و بعدازچند فقرهٔ دیگر میفرمایند والله الله فی ذریة نبیکم فلا یظلمن بین اظهرکم و انتم تقدرون علی الدفع منهم یعنی پس بتحقیق وصیت میکنم بتو ای حسن و جمیع اولاد خودم را و هر کسرا که برسد بایشان اینکتاب وصیت من از مؤمنین بتقوی و پرهیزکاری الهی که رب شما است و اجتناب کردن ازعدم رعایت ذریهٔ پیغمبر شما پس واقع نشود ظلم برایشان میان جماعت و پشتهٔ شما و حال آنکه شما قادر بر دفع آنظلم باشید از ایشان و دفع نکنید ، و فی کتاب الوصیة من الکافی عند نقله وصیة طویلة لامیرالمؤمنین علیه السلام هذه التوصیة فی الذریة النبویة صلی الله علیه و آله الله الله فی ذریة نبیکم فلا یظلمن بحضرتکم و ظهر انیکم و انتم تقدرون علی الدفع عنهم

سند پنجاه و سوم

وجدت فی حرف العین من اصل عتیق من اصول اصحابنا تاریخه نیف و اربع مائة و لعله کتاب قرب الاسناد او کتاب الامامة و التبصرة من الحیرة لوالد الصدوق علی بن بابویه ما صورته هکذا حدثنا سهل بن احمد قال حدثنی محمد بن محمد بن الاشعث عن موسی بن اسمعیل بن موسی بن جعفر عن ابیه عن آبائه علیهم السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله عیادة بنی هاشم فریضة و زیارتهم سنة یعنی حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمودند که عیادة بنی هاشم فریضه و زیارت ایشان سنت است و اینحدیث در کتاب

بحار الانوار در باب مدح الذرية الطيبة و ثواب صلتهم نيز وارد شده

بيت

شكل عيادت ارچه بصورة عبادتست اما بنقطهٔ زعبادت زيادتست

ودربعضى از كتب عامهٔ نيز واقع است قال عمر بن الخطاب للزبير بن العوام هل لك ان تعود الحسن بن على فانه مريض فكان الزبير تلكأ عليه فقال له عمر اما علمت ان عيادة بنى هاشم فريضة وزيارتهم نافلة ، وفيه حكاية اقراض الرجل الذى كان يقرض العلوية ويكتب باسم على عليه السلام واعطاؤه عليه السلام فى النوم كما سيذكرهنا ، و فى كتاب بشارة المصطفى لشيعة المرتضى من الشيخ الطبرى باسناده المتصل الى ابى عبدالله عن ابيه عليهما السلام عن جابر بن عبدالله الانصارى قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله فى حديث طويل ان الله قد وكل بفاطمة (ع) رعيلا من الملائكة يحفظونها من بين يديها ومن خلفها وعن يمينها وعن شمالها (يسارها خ ل) وهم معها فى حيوتها وعند قبرها بعد موتها يكثرون الصلوة عليها وعلى ابيها وبعلها وبنيها فمن زارنى بعد وفاتى فكانما زارنى فى حيوتى ومن زار فاطمة فكانما زارنى ومن زار على بن ابى طالب فكانما زار فاطمة ومن زار الحسن والحسين فكانما زار عليا ومن زار ذريتهما فكانما زارهما» ، وازاين حديث مستفاد ميشود كه عيادت وزيارت بنى هاشم وذريهٔ رسول صلى الله عليه وآله عبادت مفروضه و سنت مؤكده است بمثابهٔ كه زيارت ايشان بحسب ثواب بيقياس مساوى زيارت جد ايشان است بقياس مساوات وازتصريح نمودن بذريه حضرت امام حسن عليه السلام مستفاد ميشود كه اينحكم مختص بائمه (ع) نيست ، ودر كتاب ثواب الاعمال واقع است «عنه صلى الله عليه وآله من زارنى اوزار احدا من ذريتى زرته يوم القيمة فانقذته من اهوالها » يعنى مرويست ازحضرت رسول صلى الله عليه وآله فرمود كه كسيكه زيارت كند مرا يا آنكه زيارت كند احدى ازذريهٔ مرا زيارت خواهم كرد اورا درروز قيامت پس اورا خلاص خواهم نمود ازهولهاى روز قيامت ، وقريب باينحديث درجامع الاخبار واقع است باينعبارت «من زار واحدا من اولادى فى الحيوة وبعد الممات فكانما زارنى ومن زارنى غفر له البتة» ودرسند دوازدهم وسيزدهم مؤيد اينمعانى گذشت وفى كتاب المزار من كتاب هداية الامة للشيخ محمد الحر رحمه الله تعالى «قال النبى صلى الله عليه وآله لعلى ياعلى ان الله جعل قبرك

وقبر ولدك بقعة من بقاع الجنة وعرصة من عرصاتها» وازبعضی ازاخبار ظاهر میشود که چون قبر شریف هر امامزاده از امامزاده‌های واجب التعظیم و التکریم بقعه از بقاع جنت وعرصه ازعرصات آن ومهبط فیض سبحانی وصدف جمان جثمان بحرین فاطمه و علی عمرانیست تخصیص یافته خصوص قبور عالیشأن ایشان بتجصیص ونقش اسامی سامیه بر الواح مرکوزه درقبور زاکیهٔ این طایفهٔ علیهٔ علویه ذی‌شأن ففی کتاب الکافی روی یونس بن یعقوب قال لما رجع ابوالحسن موسی علیه السلام من بغداد ومضی الی المدینة ماتت بنت له بفید فدفنها وامر بعض موالیه ان یجصص قبرها و یکتب علی لوح اسمها ویجعله فی القبر، وروی النجاشی فی فهرسته باسناده الی احمد بن محمد بن خالد البرقی قال کان عبدالعظیم ورد الری هاربا من السلطان و سکن سربا فی دار رجل من الشیعة فی سکة الموالی فکان یعبدالله فی ذلك السرب و یصوم نهاره و یقوم لیله وکان یخرج مستتراً فیزور القبر المقابل قبره وبینهما الطریق ویقول هو قبر رجل من ولد موسی بن جعفر (ع) فلم یزل یأوی الی ذلك السرب ویقع خبره الی الواحد بعد الواحد من شیعة آل محمد (ع) حتی عرفه اکثرهم فرای رجل من الشیعة فی المنام رسول الله صلی الله علیه و آله قال له ان رجلا من ولدی یحمل من سکة الموالی ویدفن عند شجرة التفاح فی باغ عبدالجبار بن عبدالوهاب واشار الی المکان الذی دفن فیه فذهب الرجل لیشتری الشجرة ومکانها من صاحبها فقال له لای شیء تطلب الشجرة ومکانها فاخبره بالرؤیا فذکر صاحب الشجرة انه کان رأی هذه الرؤیا وانه قد جعل جمیع موضع الشجرة مع جمیع الباغ وقفاً علی الشریف والشیع یدفنون فیه فمرض عبدالعظیم ومات فلما جرد لیغسل وجد فی جیبه رقعة فیها ذکر نسبه فاذا فیها انا ابوالقسم عبدالعظیم بن عبدالله بن علی بن الحسن بن زید بن علی بن الحسن بن علی بن ابی طالب (ع).

و فی ترجمة ابی محمد عبدالله بن احمد طباطبا الحجازی الاصل المصری الدار والوفاة من کتاب التاریخ لابن خلکان انه کانت ولادته سنة ست و ثمانین و مائتین و توفی فی الرابع من رجب سنة ثمان واربعین وثلثمائة بمصر و صلی علیه فی مصلی العید وحضر جنازته من الخلق مالا یحصی عددهم الا الله تعالی و دفن بقرافة مصر و قبره مشهور

معروف باجابة الدعوة ، و روی ان رجلا حج وفاتته زیارة النبی ﷺ فضاق صدره لذلك فرآه فی نومه فقال له النبی ﷺ اذافاتتك الزیارة فزر قبر عبدالله‌بن‌احمد بن‌طباطبا وكان صاحب‌الرؤیا من اهل مصر و حكی من له علیه احسان انه وقف علی قبره وانشد :

و خلّفت الهموم علی اناس و قد كانوا بعیشك فی كفاف

فرآه فی نومه و قال قد سمعت ما قلت و حیل بینی و بین‌الجواب والمكافاة ولكن صل الی مسجدی و صل ركعتین وادع یستجیب لك رحمه الله تعالی ، و این سید جلیل القدر مذكور پسر عم محمّدبن قاسم الرسی بن ابرهیم‌الملقب‌بطباطبااست كه جد امی داعیست ، و ذكر مطلق ثواب زیارت برادران‌مؤمن یكدیگر را قربة الی الله در احادیث بسیار وارد است چنانكه در كتاب‌كافی‌محمّدبن یعقوب الكلینی(ره) نقل نموده « عن ابی جعفر علیه السلام قال قال رسول‌الله صلی الله علیه و آله حدثنی جبرئیل ان الله عز وجل اهبط الی الارض ملكا فاقبل ذلك یمشی حتی وقع‌الی باب علیه رجل یستاذن علی رب الدار فقال له الملك ما حاجتك الی رب هذه الدار قال اخ لی مسلم زرته فی‌الله تبارك و تعالی قال له الملك ما جاء بك الا ذلك فقال ما جائنی الا ذلك‌قال فانی رسول الله الیك و هو یقرئك السلام و یقول وجبت‌لك الجنة و قال الملك ان الله عز وجل یقول ایما مسلم زار مسلما فلیس ایاه زار ایای زار و ثوابه الجنة» یعنی از حضرت امام محمّد باقر علیه السلام منقولست كه گفت فرمود رسول خدا ﷺ كه حدیث كرد بمن‌جبرئیل علیه السلام بتحقیق خدای عزو جل‌فرستاد بزمین ملكی را پس متوجه شد آنملك و حال آنكه میرفت تا آنكه رسید بر در خانهٔ كه مردی طلب اذن داخل شدن بر صاحب خانه مینمود پس گفت مر او را ملك كه چه حاجت داری بصاحب اینخانه گفت برادر مسلمان منست‌اراده‌زیارت ودیدن اودارم ازبرای خدای تعالی گفت مر او را ملك كه نیاورده است ترا در این مكان مگر همین‌معنی كه از برای خدا او رازیارت كنی آنمرد گفت نیاورده است‌مرا مگر همین‌معنی گفت آنملك بتحقیق كه‌من‌رسولخدایم بسوی تو و خدای تعالی ترا سلام میرساند و میگوید واجب گردانیدم از برای‌تو بهشت را و گفت آنملك بتحقیق كه‌خدای

عز و جل میگوید هر مسلمانی که زیارت کند مسلمانی را پس او را زیارت نکرده است مرا زیارت کرده است و ثواب آنشخص بهشت است

سند پنجاه و چهارم

من کتاب الامالی المشهور بعرض المجالس للصدوق رحمه الله و فی کتب الرجال ابن المتوکل عن محمد العطار عن الاشعری عن سلمة بن الخطاب عن الحسین بن سعید الازدی عن اسحق بن ابرهیم عن عبدالله بن الصباح عن ابی بصیر و من کتاب حدیقة الناظر و نزهة الخاطر بحذف الاسناد عن ابی بصیر عن ابی عبدالله الصادق علیه السلام قال اذا کان یوم القیمة جمع الله الاولین و الاخرین فی صعید واحد فتغشاهم ظلمة شدیدة فیضجون الی ربهم ویقولون یارب اکشف عنا هذه الظلمة قال فیقبل قوم یمشی النور بین ایدیهم قد اضاء ارض القیمة فیقول اهل الجمع هؤلاء انبیاء الله فیجیئهم النداء من عندالله ما هؤلاء بانبیاء فیقول اهل الجمع فهؤلاء ملائکة فیجیئهم النداء من عندالله ما هؤلاء بملائکة فیقول اهل الجمع هؤلاء شهداء فیجیئهم النداء من عندالله ما هؤلاء شهداء فیقولون منهم فیجیئهم النداء یا اهل الجمع سلوهم من انتم فیقولون (فیقول اهل الجمع خ ل) من انتم فیقولون نحن العلویون نحن ذریة محمد رسول الله صلی الله علیه و آله نحن اولاد علی ولی الله نحن المخصوصون بکرامة الله نحن الامنون المطمئنون فیجیئهم النداء من عندالله عزوجل اشفعوا فی محبیکم و اهل مودتکم و شیعتکم فیشفعون و یشفعون * یعنی ابوبصیر از حضرت ابی عبدالله جعفر بن محمد الصادق علیه السلام روایت نموده که آنحضرت فرمودند که چون روز قیامت شود جمع میکند حضرت الله تعالی خلق اولین و آخرین را در مکانی واحد پس فرومیگیرد ایشانرا تاریکی شدیدی پس تضرع و زاری میکنند به پروردگار خود و میگویند پروردگارا بردار از ما این تاریکی را فرمود حضرت صادق علیه السلام پس بیایند قومی که برود نور و روشنی پیشا پیش ایشان چنانچه روشن گرداند زمین محشر را پس بگویند اهل محشر ایشان پیغمبرانند پس بیاید بر ایشان ندائی از جانب خدا که نیستند ایشان پیغمبران پس بگویند اهل محشر که ایشان ملائکه اند پس بیاید بایشان ندائی از جانب خدا که نیستند ایشان ملائکه پس میگویند اهل محشر ایشان شهیدانند پس بیاید بایشان ندائی از جانب خدا که نیستند ایشان شهیدان

پس گویند اهل محشر کیستند ایشان پس بیاید بایشان ندائی ازجانب خدا ای اهل محشر ازایشان سؤال کنید کهشما کیستیدپس گویندا هل محشر چه کسانیدشما پس میگویند ماجماعتیم منسوب بعلی بن ابیطالب ماذریهٔ محمدیم ﷺ ماولادعلی بن ابی طالبیم که ولی خداست مائیم مخصوصان بکرامت خدا مائیم ایمن از عذاب جهنم ومطمئن ازجهت اینکه از اهل بهشتیم پس بیاید بایشان ندائی ازجانب خدا که شفاعت کنید درحق دوستان خود واهل مودت خود وشیعیان خود پس شفاعت کنند ایشان محبان و شیعیان خود را و قبول شفاعت در حق دوستان و شیعیان ایشان بشود واینحدیث درباب مدح الذریة الطیبة وثواب صلتهم در کتاب بحارالانوار نیزواقع است .

سند پنجاه و پنجم

در کتاب امالی شیخ طوسی (ره) روایتشده ودر کتاب منهاج الصفوی جد امجدداعی میرسید احمد رحمةالله علیه نیز ایراد نموده است این حدیث را از امالی ابن بابویه رحمةالله علیه قال قال رسول الله ﷺ من وصل احدا من اهل بیتی فی دارهذه الدنیا بقیراط کافیته یوم القیمة بقنطار» یعنی حضرت رسول ﷺ فرمود که کسی که برساند بیکی ازاهل بیت من دراین دنیا قیراطی را پاداش وجزا میدهم اورا درروز قیامت بقنطاری ، ودربعضی کتب لغة واقعشده که قیراط نیمدانگست واصلهقراط بالتشدید لان جمعه قراریط فابدل من احدی حرفی تضعیفه یاء کما فی دینار ، ودر قاموس اللغة ایراد شده که قیراط وقراط بکسر هردو بحسب بلاد مختلفاستودر مکه ربع سدس دینار است ودرعراق نصفعشر ، وقنطاررا درنهایهٔ ابن اثیر نقل نموده که درحدیث وارد است که قنطار هزاروصد اوقیه است و اوقیه مابین سماء و ارض است ونقل نموده است که بعضی گفته اند که قنطار مثل پوست گاویست که پر از اشرفی باشد ؛ وازبعضی از کتب معتبره مستفاد میشود که قیراط عبارتست ازیکجزء ازبیستو چهار جزء ازمثقال ، ودرحدیثی واقع است بیان قنطار ازابی جعفر الباقر عليه السلام از پدر بزرگوارش از جدش صلوات الله علیهم که «قال قال رسول الله ﷺ والقنطار خمسون الف مثقال ذهب والمثقال اربعةوعشرون قیراطا اصغرها مثل جبل

احد و اکبرها مابین السماء (السماوات خ‌ل) و الارض» یعنی حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمودند که قنطار عبارتست ازپنجاه هزار مثقال طلا و هر مثقالی بیست و چهار قیراط است و کوچکترین قناطیری که کفایت درروز قیامت میشود ، واظهر آنست که کوچکترین قراریطی که کفایت شود مراد باشد که ضمیراصغرها که درحدیث مذکوراست راجع بقراریط باشد ، وحاصل‌معنی آن میشود که کوچکترین قناطیری یا کوچکترین قراریطی که عطا میشود مانند کوه احد است و بزرگترین آنها مقدارش میانهٔ آسمان وزمین است ودر کتاب بشارة المصطفی لشیعة المرتضی تصنیف شیخ طبری بحذف الاسناد عن ابیعبدالله علیه السلام قال سمعته یقول لا تدعوا صلة آل محمد من اموالکم من‌کان غنیا فعلی قدر غناه ومن‌کان فقیرا فعلی قدر فقره ومن اراد ان یقضی الله اهم الحوایج الیه فلیصل آل محمد و شیعتهم باحوج ما یکـون الیه مـن مـالـه .

سند پنجاه و ششم

من‌معانی الاخبار بحذف الاسناد عن جابر الجعفی قال سألت اباجعفر محمد بن علی‌الباقر علیه السلام عن‌قول‌الله عزوجل **کشجرة طیبة اصلها ثابت وفرعها فی السماء تؤتی اکلها کل‌حین باذن ربها** قال اما الشجرة فرسول‌الله صلی الله علیه و آله وفرعها علی وغصن الشجرة فاطمة بنت رسول‌الله صلی الله علیه و آله و ثمرها اولادها علیهم السلام و ورقها شیعتنا ثم قال علیه السلام ان‌المؤمن من‌شیعتنا لیموت فیسقط من‌الشجرة ورقة وان المؤمن من شیعتنا لیولد فتورق الشجرة» یعنی جابر گفت پرسیدم ازحضرت امام محمدباقر علیه السلام ازمعنی قول خدای تعالی «کشجرة طیبة اصلها ثابت وفرعها فی السماء» تا آخر فرمود آنحضرت امامراد ازشجره یعنی‌اصل وساق آن پس‌رسول خدااست (ص) ومراد ازفرع واعلای آن شجره حضرت‌امیر المؤمنین علی‌بن ابی‌طالب است علیه السلام و شاخ و نهال آن درخت حضرت فاطمه دختر رسول خداست (ص) ومیوهٔ آنشجره اولاد حضرت فاطمه وثمرهٔ قلب آنحضرتند صلوات‌الله علیهم وبرگ آندرخت شیعیان مایند پس فرمود حضرت امام محمدباقر علیه السلام که چون مؤمنی ازشیعیان ما بمیرد پس میافتد ازآن درخت برگی وچون مؤمنی ازشیعیان مازائیده شود یقین که برگی برمیاورد آنشجره وقریب باین

حدیث در کتاب مسمی ببلال غلة المطالب و شفاء علة المارب باینعبارت وارد است «قال مقداد قال النبی (ص) اناواهل‌بیتی شجرة فی‌الجنة اغصانها فی‌الدنیا فمن شاء اتخذ الی‌ربه سبیلا .

سند پنجاه و هفتم

من العمدة وبالاسناد المقدم قال‌اخبرنا ابوطالب محمدبن احمدبن‌عثمان قال‌حدثنا ابوالحسن‌علی بن‌محمدبن لؤلؤ اذناً قال‌حدثنا الحسن بن احمدبن‌سعیدالسلمی قال‌حدثنا الحسن بن هاشم الحرانی قال حدثنا محمد بن‌طلحة الحجتی قال‌حدثنا عبدالله بن‌عمر عن‌زیدبن‌ابی انیة عن‌المنهال‌بن‌عمرو‌عن‌سعیدبن‌جبیر عن ابن‌عباس‌رضی‌الله‌عنه وعن عمربن الخطاب قالا قال‌رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله کل‌سبب ونسب‌منقطع‌یوم‌القیمة‌الاما کان‌من سببی‌ونسبی‌یعنی حضرت‌رسالت‌پناه صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمودندهرخویشی که باعتبارسبب ونسب باشد منقطع می‌شود درروز قیامت‌مگر آنچه‌بوده باشد ازخویشی‌سببی‌ونسبی‌من که آن منقطع نمیشود وباقی میماندوفی کتاب‌فردوس‌الاخبار مابال اقوام یؤذون‌نسبی و ذارحمی‌الامن‌آذی نسبی وذا رحمی‌آذانی‌و من‌آذانی‌فقد آذی الله‌تعالی‌عزوجل .

سند پنجاه و هشتم

من العمدة وبالاسناد المقدم قال اخبرنا ابو محمد الحسن‌بن احمد بن‌موسی الغندجانی قال اخبرنا ابواحمدعبدالله‌بن‌ابی‌مسلم الفرضی قال‌حدثنااحمدبن‌سلیمان قال‌حدثنا محمدبن‌یونس‌بن موسی القرشی وهوالکریمی قال‌حدثنازیادبن سهل‌الحارثی قال‌حدثنا عمارة بن‌میمون قال‌حدثنا عمربن دینار عن‌سالم‌عن‌ابن‌عمر قال قال‌رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله لما خلق‌الله عزوجل‌الخلق اختار العرب فاختار قریشا و اختار بنی‌هاشم من‌قریش فانا خیرة من خیرة الا فاحبوا قریشا ولاتبغضوها فتهلکوا الا کل سبب ونسب منقطع یوم القیمة الاسببی‌ونسبی یعنی‌حضرت‌سیدالبشر صلی‌الله‌علیه‌وآله الی‌یوم‌المحشر فرمودند که چون خلق کرد خدای‌عزوجل خلق را اختیار کرد عرب‌را پس‌اختیار کرد درمیان عرب‌قریش‌راواختیار کرد ازقریش بنی‌هاشم‌راپس‌من بهتر ازبهترانم که ازبنی هاشمم پس آگاه‌باشید و دوست دارید قریش‌راو بغض‌ایشان‌رانداشته‌باشید که اگر بغض‌ایشان‌راداشته‌باشید هالك میگردیدبدانید که هر سببی ونسبی منقطع

میشود در روز قیامت مگر سبب و نسب من

سند پنجاه و نهم

در کتاب عمده در فصل سی و پنجم آورده من مسند ابن حنبل و بالاسناد المقدم قال حدثنا عبدالله بن احمد بن حنبل قال حدثنا محمد قال حدثنا بشر بن مهران قال حدثنا شریك عن شبیب عن عروة عن المسیطل ان عمر بن الخطاب قال سمعت رسول الله ﷺ یقول کل سبب و نسب منقطع یوم القیمة ماخلا سببی و نسبی کل قوم فان عصبتهم لابیهم ماخلا ولد فاطمة فانی انا ابوهم و عصبتهم یعنی عمر بن الخطاب گفت که شنیدم از رسول خدا ﷺ که میفرمود هر سببی و نسبی منقطع میشود در روز قیامت مگر سبب و نسب من و هر قومی عصبه ایشان از جانب پدران ایشان است مگر فرزندان فاطمه (ع) پس بتحقیق که من پدر ایشانم و عصبهٔ ایشانم نه غیر من ، و عصبه در لغت اقـوام پدر را گویند و این احـادیث منـافـات ندارد بـا کریمه فلا انساب بینهم و غیر آن از احادیث که واقع شده که نسب نفع نمیدهد زیرا کـه مـاخلا سببی و نسبی استثنـا ئیست غیر منقطع و مستثنی ایست منقطع از انساب دیگران یعنی نسب آنحضرت مثل نسب دیگران نیست که نفع ندهد بلکـه نفع میدهد .

سند شصتم

در کتاب تحفة النجباء من مناقب اهل العباء و در کتاب صواعق مسطور است قال النبی ﷺ من اراد التوصل (التوسل خل) الی و ان یکون له عندی ید اشفع بها یوم القیمة فلیصل مع ذریتی و یدخل السرور علیهم یعنی حضرت سید المرسلین ﷺ الطیبین فرمود که کسیکه اراده توسل و پیوستن بمن داشته باشد و خواهد که از برای او نزد من نعمتی و قدرتی باشد که شفاعت کنم اورا بسبب آن در روز قیامت پس ارتباط و مواصلت با ذریهٔ من جوید و داخل سازد سرور و خوشحالی در دل ایشان و توصل بمعنی خویشی و بمعنی عطانمودن نیز آمده است یعنی با ایشان مواصله یا عطائی نماید که خوشحال گرداند ایشان را تا ببرکت آن مواصلت یا عطا و سرور مستعد این شود که در روز قیامت بشفاعت آنحضرت مشرف گردد ، و در جامع الاخبار وارد است که قال النبی ﷺ من اکل الطعام مع اولادی حرم الله جسده علی النار یعنی کسی که بخورد

طعام با اولاد من حرام گردانیده است خدای تعالی جسد او را بر آتش واز این حدیث ظاهر میشود که باینقدر مواصلت با ایشان موجب رستگاری از جحیم می گردد وهم نمك شدن با ایشان نیز نحویست ازطریقه مواصلت مأموره درباب ذریه املح المرسلین صلی الله علیه وآله الطیبین ودرتفسیر ثعلبی حدیثی وارد است که از آخر آن روایت معلوم میشود که جبرئیل فرمود ازطعام بهشت نمیخورد درداردنیا مگر پیغمبر یا وصی پیغمبر یا فرزند پیغمبر وحسنین از آن طعام تناول فرمودند واینحکم شامل ایشان بوده و چون فرزند بعنوان عموم واقع شدو آن سرور دنیا ودین نیز فرموده اند نسبت باولاد فاطمه (ع) که پدر ایشانم و نسب من منقطع نمی شود ودور نیست که این حکم عموم داشته باشد وازلفظ فرزند ظاهر آنستکه مراد بی واسطه نباشد والاحسنین علیهما السلام راشامل نخواهد بود وبرطریق عموم جمیع ذریه را شامل است واگر گفته شود که از لفظ وصی حسنین (ع) داخل اند ولفظ فرزند شامل فاطمه (ع) است پس وجه تعمیم و صی و تخصیص فرزند معلوم نیست و مؤید این قابلیت و گنجایش تعمیم مواصلت وسرور مسطوراست این حدیث که قال رسول الله صلی الله علیه وآله کل سبب ونسب وصهر منقطع الا نسبی وصهری فانهما یاتیان یوم القیمة یشفعان لصاحبهما ، وروی کل حسب ونسب وسبب و صهر منقطع یوم القیمة الاحسبی ونسبی وصهری اخرجه عدة من العلماء عن طرق متعددة منهم احمدوالحاکم من حدیث المسور بن مخرمة و البیهقی بلفظ فاطمة بضعة منی یبغضنی من یبغضها وویبسطنی من یبسطها و ان الانساب یوم القیمة تنقطع غیر سببی و نسبی و صهری واخرجه فی الاوسط من حدیث عبدالله بن الزبیر واخرجه البیهقی من طریق ابن عمر واخرج البغوی عن عبدالله بن جعفر والطبرانی فی الکبیر من حدیث ابن عباس والحافظ من القشیری فی صحاحه عن عمر

سند شصت ویکم

من تفسیر علی بن ابرهیم ره واماقوله تعالی **یاایها الذین آمنوا لاتسئلوا عن اشیاء ان تبد لکم تسؤکم** فانه حدثنی ابی عن حنان بن سدیر عن ابیه عن ابی جعفر علیه السلام ان صفیة بنت عبدالمطلب مات ابن لها فاقبلت فقال لها عمر بن الخطاب غطی قرطك فان قرابتك من رسول الله صلی الله علیه وآله لاتنفعك شیئا فقالت له هل رایت لی قرطا یابن اللخناء

ثم دخلت علی رسول الله ﷺ فاخبرته بذلك و بکت فخرج رسول الله صلی الله علیه و آله فنادی الصلوة جامعة فاجتمع الناس فقال ما بال اقوام یزعمون ان قرابتی لاتنفع لوقدقرب (قمت خل) المقام المحمود لشفعت فی حاء وحکم (علوجکم خل) لا یسئلنی الیوم احد من ابوء الا اخبرته فقام الیه رجل فقال من ابی یارسول الله (ص) فقال ابوك غیر الذی تدعی له ابوك فلان بن فلان فقام اخر فقال من ابی یارسول الله قال ابوك الذی تدعی له ثم قال رسول الله (ص) ما بال الذی یزعم ان قرابتی لاتنفع لایسئلنی عن ابیه فقام الیه عمر فقال اعوذ بالله یارسول الله من غضب الله وغضب رسوله اعف عنی عفی الله عنك فانزل الله **یا ایها الذین آمنوا لاتسألوا عن اشیاء ان تبد لکم تسؤکم الی قوله ثم اصبحوا بها کافرین** یعنی علی بن ابراهیم ره در تفسیر قول خدای تعالی که فرموده یاایها الذین آمنوا تا آخر یعنی ای جماعتی که گرویده اید سؤال مکنید از چیزهائی که اگر ظاهر کرده شود مر شما را جواب آن اندوهگین نماید شما را گفته است بتحقیق که حدیث کرد بمن پدرم از حنان بن سدیر از پدرش از امام محمّد باقر ؑ که بتحقیق صفیه دختر عبدالمطلب فوت شد پسری از او پس رو کرد صفیه بجانبی پس گفت باو عمر بپوشان گوشوار خود را پس بتحقیق که قرابت وخویشی تو با رسول الله (ص) نفع نمیدهد تو را چیزی پس گفت مر او را صفیه آیا دیدی از من گوشواری ای پسر مادر ختنه نا کرده و گنده بو وبعد از آن داخل شد صفیه بر رسول الله (ص) وخبر داد آنحضرت را بآنچه عمر گفته بود و گریست پس بیرون آمد رسول الله (ص) پس ندا فرمود که الصلوة جامعة واین کلامی بود که چون ارادهٔ جمعیت مردم مینمودند این کلام را میفرمودند پس جمع شدند مردمان پس فرمود پیغمبر صلی الله علیه وآله چیست بخاطر جماعتی که گمان دارند که بتحقیق خویشی وقرابت من نفع نمید هد اگر بتحقیق نزدیك شود مقام محمود و پسندیده البته شفاعت دو قبیله بی آب حاء وحکم مینمایم (۱) چون شفاعت اقارب خود نخواهم نمود وقرابت من نفع نخواهد داد سؤال نمی کند امروز ازمن احدی که کیست پدرش مگر آنکه خبر دهم او را از پدرش پس برخواست مردی نزد رسول الله ﷺ و گفت کیست پدر من یا رسول

---

(۱) حکم وحاء نام دو قبیله است

الله فرمود حضرت رسول ﷺ پدرتو غیرآنکسی است که ترا منسوب باو میسازند پدرتو فلان بن فلانست پس برخواست دیگری و گفت کیست پدرمن یارسول الله حضرت فرمود پدر تو آن کسی است که ترا باو منسوب میسازند بعدازآن گفت رسول ﷺ که چیست بخاطر آنکه می گوید بدروغ قرابت من نفع نمیدهد سؤال نمی کند که پدرش کیست پس برخواست عمر بسوی رسول الله ﷺ و گفت پناه میبرم بخدایا رسول الله از غضب خدا و از غضب رسول خدا ببخش مرا که خدا ببخشد ترا پس فرو فرستاد خدای تعالی این آیه را که «یاایها الذین آمنوا تا آخر» و این حدیث در باب مدح الذریة الطیبة و ثواب صلتهم از کتاب بحار الانوار نیز مذکور است .

سند شصت و دویم

صاحب کتاب ذخایر العقبی اینحدیث را باین طریق نقل نموده عن ابن عباس رضی الله عنهما قال توفی لصفیة بنت عبد المطلب ابن فبکت علیه فقال لها رسول الله ﷺ تبکین یاعمة من توفی له ولد فی الاسلام کان له بیت فی الجنة یسکنه فلما خرجت لقیها رجل فقال لها ان قرابة محمد لن تغنی عنك من الله شیئا فبکت فسمع رسول الله ﷺ صوتها ففزع من ذلك فخرج و کان مکرما لها و یبرّها ویحبها فقال لها یاعمة تبکین وقد قلت لك ماقلت قالت لیس ذلك ابکانی واخبرته بماقال الرجل فغضب ﷺ وقال بلال هجّر بالصلوة ففعل ثم قام فحمد الله و اثنی علیه وقال مابال اقوام یزعمون ان قرابتی لاتنفع ان کل سبب ونسب ینقطع یوم القیمة الا نسبی وسببی وان رحمی موصولة فی الدنیا والاخرة

یعنی ابن عباس گفت از صفیه دختر عبد المطلب که مادر زبیر بوده پسری فوت شد وصفیه گریست بر پسر خود پس فرمود بصفیه رسول الله (ص) آیا گریه میکنی ایعمه کسیکه فوت شود از او ولدی در حال اسلام خواهد بود از برای اوخانهٔ در بهشت که ساکن گردد آنشخص در آنخانه چون بیرون آمد صفیه ملاقات کرد اورا مردی پس گفت باو که قرابت وخویشی محمد(ص) دفع نمیکند ازتو از جانب خدا هیچ چیز پس گریست صفیه از این سخن چون شنید حضرت رسول الله (ص) صدای گریهٔ او را متأثر گشت از گریستن او پس بیرون رفت پیغمبر (ص) وبود آنحضرت اکرام کننده

ونیکوئی کننده مرصفیه را و دوست میداشت اورا پس گفت بصفیه که ایعمه گریه میکنی وحال آنکه گفتم بتو آنچه گفتم که ازبرای کسی که فوت شود ازاو پسری خواهد بودخانهٔ دربهشت صفیه گفت که فوت پسرم باعث گریهٔ من نشده وخبرداد آنحضرت رابآنچه گفته بودآنمرد بعداز استماع اینخبر غضبناك شدرسول الله(ص) و گفت ایبلال تعجیل کن دراعلام بنمازیا درهاجره یعنی هوای گرم بوسط روز مردم را بخوان پس بلال بفرموده عمل نمود آنگاه بر خواست رسول الله (ص) وحمد کرد خدارا وثنا گفت براو و گفت چیست درخاطر جماعتی که گمان میکنند اینرا که خویشي من نفع نمیدهد بتحقیق که همه سببها و نسبها منقطع میشود در روز قیامت مگرسبب ونسب من وبدرستیکه خویشی من موصولست دردنیا و آخرت، وازاینحدیث مستفاد میشود بنابر مضمون فواید مشحون المؤمنون لایموتون که صلهٔ رحم از آنسرور دین نسبت بجمعی که اگر آنحضرت میبودند رعایت صلهٔ رحمی که لایق شأن آنحضرت باشد فرضا اومستحبا علی مراتب القرب و البعد متحقق میشد ودر اینوقت نیزبدستور دورنیست که بایدباشد وشك نیست که آباءواجدادرا رعایت صلهٔ رحم اولاد هرگاه ایشان محتاج باشند واجب است پس صلهٔ رحم ذریهٔ باین عنوان نسبت بآنسرور دین باقی خواهد بودواز اقارب غیرذریه بآن دستور که شارع حقیقی خود فرموده اندواز استثناء الاسببی والانسبی که استثناء متصلیست غیرمنقطع سبب اتصال این صله ونسب وانقطاع آن از آیهٔ فلا انساب بینهم واضح ومعلوم است وبلفظ تأکیدان رحمی درمقابل قول و زعم ان قرابتی لاتنفع رغما لانف القائل الزاعم مبالغه درعدم انقطاع این رعایت وتأکیداتصال بآن دردنیاو آخرت مژده ایست برای ذریه واقارب آنسرور دین و دنیادر دارین

لمؤلفه

مژده گر اینست که ما دیده ایم درنظر اهل جهان دیده ایم

وازحدیث صحیح تعلموا انسابکم تصلوا ارحامکم که امر بتعلم نسب فرموده اندتا آنکه مترتب شود صلهٔ رحم براو مستفاد میشود که آنسرور بهر کس که باید رعایت قرابت نمود میفرمایند واینسعادت نسبت بهر که فایض باشد متکفل احوال

اومیشوند .

لمؤلفه

مجنون تو ام خانه بصحرا دارم واز اشك كنار جوی دریا دارم
ترسم که ترا بمن نباشد یاری گرتو زمنی من زکه پروادارم

ودربعضی از کتب سلف در باب رعایت صلهٔرحم نوشته اند که وصل پیوندو پیوستن وهوضد الهجر و پیوند کردن جامهو بینهما وصلةای اتصال و رحم بمعنی قرابت وخویشی آمدهاست پس‌صلهٔ رحم‌ضد قطیعهٔ رحم‌است ومراد بصلهٔرحم تحقق وحصول امریست که چون بحسب عرف‌و عادت آن امر رابجا آرنداز صفت‌ذمیمهٔ قطعیهٔرحم ایمن باشند واین امریست که برکافه نـاس لازمست رعـایت آن‌وبسبب اختلاف عادتهای مرد مان و نزدیکی ودوری ازمواضع ومنازل خویشان مختلف میشود پس بعضی از خویشان نزدیك که بحسب صورت ومکان دور باشند ایشانرا تسلی توان نمودبسلام وپیغام وبعضی که نزدیك باشند بحسب محل‌و مکان‌با ایشان تردد وملاقات بایدنمود وبعضی ازخویشان نزدیك رانیز که متعارف درشأن ایشان نیزسلام وپیغام باشد باز اکتفا بهمان توان نمود چنانچه در حدیث وارد است که « بلّوا ارحامکم ولو بالسلام » یعنی تر و تازه دارید اقر بای خود را اگرچه بسلام باشد و این کنایه از کمترین مرتبه و مقدار صله است وبنا براین نقل‌جمیع مراتب ومقدارصله رحم متعین ومنضبط نیست پس رحمی باشد که اورا بمال و جاه رعایت باید نمود و رحمی باشد که بمجردسلام و کلام توان اکتفا نمودواحادیث درباب صلهٔ رحم بسیار است مثل حدیث اوصی الشاهد من‌امتی والغایب منهم‌ومن فی اصلاب الرجال وارحام النساءالی یوم‌القیمه‌ان‌یصل‌الرحم وان‌کان منه‌علی‌مسیرة سنة فان ذلك من‌الدین یعنی وصیت میکنم مرشاهد ازامت خود وغایب‌را وجمعی که درپشت مردان ورحم زنان باشند تاروز قیامت‌باینکه رعایت صلهٔ رحم بکنند اگرچه‌آن رحم دور باشد ازایشان بمسافت یکسال راه که‌آن ازجملهٔ دین است و روایت است ازحضرت امام جعفرصادق علیه‌السلام که‌شخصی نزد حضرت رسالت(ص)آمد و گفت یارسول‌الله‌اخبرنی‌ماافضل‌الاسلام‌قال صلی‌الله‌علیه‌وآله الایمان‌بالله‌قال‌ثم‌ماذاقال‌صلة‌الرحم

قال ثم ماذا قال الامر بالمعروف والنهی عن المنکر فقال الرجل فای الاعمال ابغض الی الله قال الشرك بالله قال ثم ماذا قال قطيعة الرحم قال ثم ماذا قال ترك الامر بالمعروف والنهی عن المنکر .

یعنی ایرسول خدای خبرده مرا که چه امر بهترین امور دین است آنحضرت فرمود که ایمان بخدایتعالی گفت بعداز آن کدام امر فرمود صلهٔ رحم گفت دیگر چه امر گفت امر بمعروف ونهی ازمنکر دیگر آنشخص گفت که ایرسول خدای کدام يك ازاعمال دشمن‌تراست نزد خدای تعالی آنحضرت فرمود که شرك بخدا گفت دیگر چه امر فرمود که قطیعهٔ رحم گفت دیگر چه امر گفت ترك امر بمعروف ونهی از منکر وصلهٔ رحم‌را نسبت بپدران ومادران هرچند بالاروند وفرزندان هرچندپائین آیند بشرط آنکه محتاج باشند واجب دانسته اند ونسبت بسایر اقارب مستحب وبروارث سنت مؤکد است باقدرت واحتیاج ازطرفین وبنحوی که جرعایده ونفع بخویشان صله است دفع ضرر نیز بدستور صله است وبنا براینکه این حکم عام است واستثنائی‌واقع نشده معلوم‌میشود که آنسرور دین متوجه احوال ذریه‌واقارب جود خواهد بود وجرنفع و دفع ضرر ازایشان میفرمایند و مؤید توجه ایشانست نسبت باقارب حدیثی که قبل ازاین مسطورشد باترجمه که «لایحل لاحدان یجمع بين اثنتين من‌ولد فاطمة (ع) ان‌ذلك يبلغها فيشق عليها» تاآخروازجمله آیاتیکه دلالت دارد برمبالغهٔ درصلهٔ رحم این‌آیه است **ان‌الله یامر بالعدل و الاحسان و ایتاء ذی‌القربی وینهی عن‌الفحشاء والمنکر والبغی یعظکم لعلکم تذکرون** یعنی بتحقیق که حق تعالی امرمیکندولازم میدارد برشما عدالت‌را ورعایت‌نمودن باخلقان ونیکوئی واحسان بجا آوردن باایشان وهمچنین‌دادن تحف وهدایابجهة رعایت صلهٔ رحم بخویشان واقرباءیادادن این‌تحف وهدایا بجماعت آل رسول ﷺ وذریهٔ طیبه‌بتول ازبابت خمس که واجب گردانیده وغیرآن ازجهت آنکه‌ازحضرت ابوجعفر عليه‌السلام مرویست که مراد از«ایتاء ذی‌القربی»دادن خمس وغیرآنست‌باقربای رسول وذریهٔ بتول «وینهی عن‌الفحشاء» ونهی ومنع میکند خدای تعالی شما را از بدیهای وامرچندیکه باشرع شریف‌مخالفت داشته باشدوهمچنین نهی‌میکندخدای

تعالی شمارا ازمنکر مثل قتل نفس وغصب اموال وباز منع میفرماید خدای تعالی شمارا ازبغی یعنی تکبر وظلم برزیر دستان«یعظکم لعلکم تذکرون» ووعظوپند میدهد شمارا خدایتعالی شاید متذکرشوید وپند بگیرید و گفته‌اند بعضی ازعلماء که بغی که درآیه واقع شده اگر چه بمعنی ظلم وجور است و درفحشاء و منکر که مطلق مخالفت باشریعت رسول صلی‌الله علیه وآله باشد داخل است اما حق تعالی ازغایت اهتمام بامر عدالت وسویت دیگر باره آنرا ذکرنمودند و اینکلام بعینه درمنکر نیز جاریست .

ودرتفسیرجوامع الجامع ثقةالاسلام ابوعلیطبرسی حفه‌الله برحمته گفته‌است که‌احسانکه درآیه واقع شده جامع همه خوبیها است وایتاء ذی‌القربی اعطاء حق اقاربست بصلهٔ رحم وبعضی گفته اند قرابت نبی‌است ﷺ ونهی ازفحشاءتجاوز از حدود الهی است ونهی ازمنکرنهی ازچیزیست که عقل انکار اونماید و بغی طلب زیادتی وتکبراست وعدالت درلغة بمعنی راستی نمودن وسویت وبرابر کردنست وبمعنی مقبول الشهاده بودن نیزآمده وعدالت که دراحکام فقه‌معتبراست کیفیتی است درذات انسان باعث برمداومت تقوی ومروت باشد واحسان در لغت نیکی کردنست وعدالت وترك ظلم‌نمودن ودرشریعت‌واجب‌است واحسان ونیکی کردن سنت مگر ازاحسان صله رحم خواهند که‌آن در بعضی موارد واجب است چنانچه قبل‌ازاین مبین شد ودرعدالت ثواب بی نهایت و اجربی غایة است چنانکه از آیه کریمه **اعدلوا هو اقرب للتقوی** یعنی عدل بجا آرید که عدل بتقوی‌و پرهیزکاری اقربست‌مستفادمیشود ودرحدیث واقع است که «عدل ساعة خیرمن‌عبادة ستین سنة .

یعنی رعایت عدل نمودن بهتر است از عبادت شصت سال و در حدیث دیگر وارد است که«کلکم راع وکلکم مسئول‌عن‌رعیته»یعنی همهٔ شما نگهبان و مانند شبانید و همه شما در روز قیامت سؤال کرده واستفسار نموده میشویداز حال رعیت و زیر دستان و در روایت واقع است که‌پادشاه و حاکم را از حال رعیت خود سؤال کنند و مخدوم وصاحب راازمملوك وبنده خود و مرد را ازاهل وعیال و زنرا ازتابع وخدمت کار و نقلست که آخر کلام حضرت‌خیر الانام ﷺ اینحدیث

بود « الصلوة و ما ملکت ایمانکم » یعنی نماز بجا آرید و تعهد زیر دستان و ملاحظهٔ ایشان نمائید و این حدیث مشهور است که «من ولی امراً من امور المسلمین فعدل و فتح بابه و رفع ستره و نظر فی امورهم کان حقا علی الله ان یؤمنه روعه یوم القیمة» یعنی هر که متصدی و مرتکب منصبی و مهمی شود از امور مسلمانان و از آنچه متعلق بایشانست پس عدالت نماید و در خانه خود را بجهت مهمسازی مسلمین بگشاید و پرده حجاب و منع را رفع نموده تدبر و اصلاح در مهمات خلایق مرعی داره بر خدای تعالی لازم است که او را از ترس و خوف روز قیامت مطمئن و ایمن گرداند و گویند که حضرت رسالت ﷺ روزی براهی میرفت الاغی را دید که بی علیق و علف بسته اند و چون مراجعت نمود آنرا بهمان طریق بسته دید اینمضمونرا فرمودوای بر صاحب اینحیوان در روز قیامت که از رعایت و ملاحظهٔ این استفسار ننماید و در بعضی از ادعیه وارد است که اللهم انی اعوذبك من الذنوب التي تغير النعم» یعنی بار خدا یا من بتو پناه میبرم از گناهاني که تغیر دهد و زایل گرداند نعمتهای ترا بر من شخصی پرسید از حضرت سید الساجدین امام زین العابدین ؑ این چه گناهانند که تغیر و زوال نعمت الهی بآن واقع میشود آنحضرت فرمود که ان الذنوب التی تغیر النعم البغی علی الناس و الزوال عن العادة فی الخیر و اصطناع المعروف و کفران النعم و ترك الشکر یعنی بدرستی و تحقیق که گناهانیکه تغیر دهند نعمت الهی را ظلم بر مردمان است و ترك عادت خیر و ترك نیکی با خلایق نمودن و کفران و نا سپاسی در نعمتهای خدای تعالی کردن و شکران نکردن آنگاه آنحضرت باستشهاد این آیه را خواندند **ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیر و ا ما بانفسهم** بدرستیکه حق تعالی تغییر نمیدهد آنچه داده است بمردمان مادام که تغییر ندهند مردمان آنچه در خاطر و نفسهای ایشان از امور خیر و نیکی هست

و ابن بابویه رحمه‌الله در باب حقوق از کتاب من لایحضره الفقیه آورده در حدیثی که بسند خود از سید الساجدین علی بن الحسین ؑ روایت کرده و اما حق رعیتك بالسلطان فان تعلم انهم صاروا رعیتك لضعفهم و قوتك فیجب ان تعدل

فيهم و تكون لهم كالوالدالرحيم و تغفر لهم جهلهم ولا تعاجلهم بالعقوبة وتشكر الله عز و جل على ما آتيك من القوة عليهم يعنى واما حق‌حمايت‌رعيت درپادشاهى و سلطنت تو پس اينست که بدانى که ايشان گرديده‌اند رعيت تو از جهت ضعف ايشان و قوتى که تراست پس واجب است که عدالت کنى در حق ايشان و بوده باشى از براى ايشان مانند پدر مهربان و در گذرى‌آنچه از روى جهل ازايشان صادر شده و تعجيل در عقوبت ايشان ننمائى و شکر کنى خداى عز و جل را بر آنچيزى که داده است بتو از قوت و سلطنت بر ايشان و حق السلطان ان تعلم انك جعلت له فتنة وانه مبتلا فيك بما جعله الله‌له عليك‌من السلطان وان عليك ان لا تتعرض لسخطه‌فتلقى بيدك الى‌التهلكة و تكون‌شريكا له فيما ياتى‌اليك من‌سوء يعنى وحق‌پادشاه اين‌است که بدانى که‌تو گردانيده شده‌اى ازبراى او فتنه‌وپادشاه مبتلاشده‌است‌در توبسبب‌چيزى که گردانيده است‌خداى تعالى ازبراى اوبر تو از سلطنت و پادشاهى و بتحقيق که بر تو لازم است که متعرض غضب پادشاه نشوى يعنى‌نحوى‌نکنى که‌او را بغضب آورى پس بيندازى خود را بدست خود درهلاکت و بوده باشى شريك پادشاه در آنچيزيکه بتو ميرسد از بدى از جانب او تمام شد مستخرج از بعض کتب سلف

سندشصت وسيم

من الذخاير عن ابن عمر قال قال رسول‌الله ﷺ ان اول من اشفع له من امتى يوم القيمة اهل‌بيتي ثم الاقرب فالاقرب ثم الانصار ثم من آمن بى و اتبعنى‌من اهل اليمن ثم ساير العرب ثم‌الاعاجم؛يعنى آنحضرت فرمود که اول کسى که‌شفاعت ميکنم او را از امت خود در روز قيامت اهل بيت منند بعد از آن نزديکتر بمن بعد از آن نزديك تر بعد از ايشان انصار را بعد از آن کسيکه ايمان بمن آورده است‌و متابعت من‌نموده است ازاهل‌يمن بعد ازآن ساير عرب بعد ازآن‌اهل‌عجم را

سندشصت و چهارم

من الذخاير وعن جابر بن عبدالله رضى الله عنه قال‌کان لال رسول‌الله (ص) خادم يخدمهم يقال لها بريرة فلقيها رجل فقال غطى شعثاتك فان محمداً ﷺ

لن یغنی عنك من الله شیئا قال فاخبرته (ص) فخرج یجر رداءه و محمارة وجنتاه و کنا معشر الانصار نعرف غضبه بجر رداءه وحمرة و جنتیه فاخذنا السلاح ثم اتیناه فقلنا یا رسول الله (ص) مرنا بماشئت و الذی بعثك بالحق لوامرتنا بابائنا و امهاتنا و اولادنا لمضینا لقولك فیهم ثم صعد المنبر فحمدالله و اثنی علیه ثم قال من انا قالوا انت رسول الله (ص) قال نعم و لکن من انا قلنا محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبد مناف قال انا سید ولد آدم و لا فخر و اول من ینفض التراب عن رأسه و لافخر و اول داخل الجنة ولا فخر و صاحب لواء الحمد ولا فخر وفی ظلال الرحمن یوم لاظل الاظله و لا فخر ما بال قوم یزعمون ان رحمی لا ینفع بل حتی یبلغ حائکم(۱) وهو احد قبیلتین من الیمن انی لاشفع فاشفّع حتی من اشفع له یشفع فیشفّع حتی ان ابلیس لتطاول طمعا فی الشفاعة یعنی از جابر بن عبدالله انصاری رحمه الله مرویست که گفت بود از برای آل رسول خدا (ص) خادمیکه خدمت ایشان میکرد نام او بریره بود پس رسید باومردی و گفت بپوشان موهای پراکنده و متفرق خود را که محمد (ص) رفع نمیکند از تو از جانب خدا هیچ چیز از گناه را بریره گفت خبر دادم رسول خدا (ص) را بسخن آنمرد پس بیرون آمد و حال آنکه میکشید رداء خودرا و هردو طرف روی مبارك آنحضرت سرخ شده بود از غضب و بودیم ما گروه انصار که میشناختیم غضب آنحضرت را بکشیدن رداء و سرخ شدن هر دو طرف روی مبارکش پس برداشتیم اسلحه جنگ را و نزد آنحضرت رفتیم و گفتیم یارسول الله بفرما بما بآنچه خواهی قسم بخدائیکه برانگیخته است ترا بحق به پیغمبری که اگر امر کنی مارا در باب پدران ما ومادران ما وفرزندان ما بامری البته امتثال امر تو خواهیم کرد وفرمان ترا درباب ایشان خواهیم شنید یعنی مراد این است که بفرما که از که دلگیری تاآنچه بفرمائی نسبت باو بعمل آوریم بعد از آن حضرت بربالای منبر رفت وحمد وثنای الهی بجای آورد پس گفت کیستم من گفتند مردمان تو رسول خدائی حضرت فرمود بلی ولیکن من کیستم گفتیم ما تو محمد بن عبدالله

---

(۱) الاظهر علی ما فی هذه النسخة حتی یبلغ حاء کم بان یکون الحاء احد قبیلتین حکم وحاء منصوبا مضافا الی ضمیر الجمع ولا یکون الکاف والمیم عین الفعل ولامه «منه ره»

بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد منافی حضرت فرمود من سید ولد آدمم و اینرا از روی فخر نمیگویم و اول کسی که روز حشر خاك از سر او میریزد و از قبر برمیخیزد منم و اینرا از روی فخر نمیگویم بلکه بیان واقع و حق میگویم و اول داخل شونده در بهشت منم و اینرا از روی فخر نمیگویم و صاحب علم حمد منم و ازروی فخر نمیگویم و درسایه‌های رحمت الهی روزیکه نیست سایهٔ مگر سایه رحمت خدامنم و از روی فخر نمیگویم یعنی از تفضلات الهی است و ببعی کسی نمیشود چه چیزاست درخاطر قومی وجماعتی که گمان میکنند ومیگویند بهبریره توسل برحم وخویشی من نفع نمیدهد بلکه نفع میدهد بمرتبهٔ که شفاعت من میرسد بقبیلهٔ که مشهور است در میان شما باسم حاء و آن یکی از دوقبیله یمن است و مینماید که ایشان ازجفات وحفات عرب وابعدمنسوبان آنحضرت باشند بتحقیق که شفاعت میکنم وقبول میشود شفاعت من بمرتبهٔ که کسی را که من شفاعت کنم او نیز شفاعت دیگری میکند وقبول میشود شفاعت او وبمرتبهٔ میرسد این شفاعت کردن که ابلیس سر کش درآنوقت گردن میکشد ازروی طمع در شفاعت پس چون توسل باقارب من نفع نخواهد داشت و من مستشفع نتوانم شد کسی را از گناه و از سؤال نمودن آنحضرت مکرر که من انا دور نیست که منظور آنحضرت از تکرار آن باشد که مسؤلین جوابی بگویند که مشعر براعلی مراتب فضایل آنحضرت باشد و چون ایشان نگفتند خود متوجه شده فرمودند ومؤید اینمعنی که حضرت رسول ﷺ رعایت صلهٔ رحم ابعداقربای خود میفرموده اند آنست که در بعضی روایات عامه واقع شده که : قال ﷺ سیفتح علیکم مصر فاستوصوا باهلها فان لهم رحما و صهرا واراد بالرحم ام اسمعیل بن ابراهیم فانها کانت قبطیة والمراد بالصهر ام ولده ابرهیم لانها کانت قبطیة ؛ وایضاً وارداست که قال ﷺ لوعاش ابرهیم لاعتقت اخواله ولو ضعت الجزیة عن کل قبطی ، وروی ولد الشیخ الطوسی فی مجالسه عن ابیه باسناده عن ام سلمة ان رسول الله ﷺ اوصی عندوفاته ان یخرج الیهود والنصاری من جزیرة العرب وقال الله فی القبط فانکم ستظهرون علیهم ویکونون لکم عدة واعوانا فی سبیل الله ومحمد بن اسحق در کتاب خود گفته که سید ما صلوات الله وسلامه علیه گفت اذا افتتحتم

مصرا فاستوصوا باهلها خیرا فان لهم ذمة ورحما» وبروایت دیگر «فان لهم نسبا و صهرا» صحابه‌را گفت چون بعدازوفات من‌مصر بگشائید با اهل مصر نیکوئی کنید وایشانرا مراعات نمائید که‌اهل مصر بامن خویشی وپیوستگی دارند پس خویشی اهل مصر بارسول‌الله صلی الله علیه و آله آنستکه هاجرام اسمعیل ازمصر بود و پیوستگی آنست که‌ماریهٔ قبطیه که سریهٔ پیغمبر بود علیه السلام وابراهیم ازوی بوجود آمد هم‌ازاهل‌مصر بود وماریه کنیز کی بود که پادشاه‌اسکندریه اورا تحفه‌بنزدپیغمبر صلی الله علیه و آله فرستاده بود ونام‌آن پادشاه مقوقس بود و الله اعلم «تم‌مانقل منه» وابن اثیر در نهایة نقل نموده فی حدیث ابی ذر ستفتحون ارضا یذکر فیها القیراط فاستوصوا باهلها خیراً فان‌لهم ذمة ورحما ان هاجر ام اسمعیل علیه السلام کانت قبطیة من‌اهل المصر و قال فی‌موضع آخر منه فیه نحن ناز لون بخیف بنی کنانة حیث تقاسموا علی الکفر تقاسموا من‌القسم الیمین ای‌تحالفوا یرید لما تعاقدت قریش علی مقاطعةبنی‌هاشم وترك مخالطتهم واینحدیث بنحویکه ابن‌اثیر نقل‌نموده دالست‌بر آنکه مقاطعة و ترك مخالطه بنی‌هاشم کفر بوده .

وفی‌الروضة من‌الکافی عن‌ابی‌عبدالله علیه السلام الناس معادن کمعادن الذهب فمن کان‌له فی‌الجاهلیة اصل فله فی‌الاسلام اصل ودرباب حدفریه از کتاب حدود تهذیب ودر کتاب علل الشرایع رباب حد قذف ازمن‌لایحضره الفقیه وارد است «وروی‌عن صفوان عن‌ابی بکر الحضرمی عن‌ابی عبدالله علیه السلام قال سألته عن‌رجل یفتری‌علی رجل من‌جاهلیة العرب قال یضرب حدا قلت یضرب حدا قال نعم ان‌ذلك یدخل علی رسول‌الله صلی الله علیه و آله وملامراد (ره) درتعلیقهٔ سجادیه فرموده است ولعل معنی یدخل علی‌رسول‌الله صلی الله علیه و آله انه‌قدیکون ذلك‌مما یعاب به‌رسول‌الله صلی الله علیه و آله بان‌یکون المقذوف من اقاربه فیحد القاذف لئلا یجتری احد علی مثل ذلك و گفته شد بلسان صدق مؤید این کلام که اقول لعل وجهه ماذکره الشیخ الطبرسی فی‌تفسیر قوله‌تعالی **لقدجائکم‌رسول‌من انفسکم** اه من انه قیل ان‌لیس فی‌العرب قبیلة الا ولدت النبی صلی الله علیه و آله فیهم نسب عن‌ابن‌عباس» واینحکم نسبت بذریهٔ رسول‌الله صلی الله علیه و آله چندین مرتبه درپیش است بتایید مفهوم اولی و بتقویة حدیث‌حضرت رسالت صلی الله علیه و آله که‌درمجالس

المؤمنین درترجمه سید علی کیا واقع است که من اکرم اولادی فقدا کرمنی ومن اهانهم فقداهانني .

سند شصت و پنجم

من الذخایر وعن ابی هریرة قال جائت سبیعة بنت ابی لهب الی رسول الله ﷺ فقالت یارسول الله ان الناس یقولون انت بنت حطب النار فقام رسول الله ﷺ و هو مغضب و قال ما بال اقوام یؤذوننی فی قرابتی من آذی قرابتی فقد آذانی ومن آذانی فقد آذی الله ، ودرصواعق مسطور است که وقدمت بنت ابی لهب المدینة مهاجرة فقیل لاتغنی عنك هجرتك انت بنت حطب النار فذکرت ذلك للنبی ﷺ فاشتد غضبه ثم قال علی منبره ما بال قوم یؤذوننی فی نسبی وذوی رحمی الا ومن آذی نسبی و ذوی رحمی فقد آذانی ومن آذانی فقد آذی الله یعنی گفت ابوهریره که آمد سبیعه دختر ابی لهب نزد رسول الله ﷺ و گفت یارسول الله بدرستیکه مردمان میگویند که تو دختر حطب ناری یعنی دختر مرد جهنمی که ابولهب باشد پس برخواست رسول الله ﷺ واوغضبناك بود ازآزار نمودن مردم سبیعه را وطعن زدن او را بان طعن و گفت چیست حال جماعتی که ایذاء وآزار میکنند مرا در آزار نمودن اقوام و خویشان من کسیکه ایذاء نماید اقربای مرا بتحقیق که ایذاء من نموده و کسیکه ایذاء رساند بمن پس بتحقیق که ایذاء رسانیده است خدارا و موافق آنچه در صواعق محرقه مرقوم است درذکر اینحدیث هرچند بطرق کثیره وانحاء مختلفه وارد شده که مضامین همه قریب بهم است لیکن مضمون بعضی ازآن که دراینکتاب ایراد شد ترجمه اش این است که وارد مدینه شد دختر ابی لهب بسبب هجرت از مکه شخصی باو گفت که دفع نمیکند ازتو هجرت توعذاب وننگرا تو دختر حطب النار ی پس عرض نمود سخن آنشخص را بحضرت رسول ﷺ پس شدید شد غضب آنحضرت و بعدازآن برمنبر برآمدو گفت که چه میرسد بخاطر جمعی که آزار میکنند مرا درآزار نمودن نسب وصاحبان رحم من آگاه شوید وبدانید که کسیکه آزار کند ذوی نسب مراوصاحبان رحم مرا پس که مرا آزار کرده و کسی که آزار کند مرا پس بتحقیق که آزار کرده است خدارا وازلفظ ذوی رحمی که بعنوان جمع مذکورشده مستفاد

میشود شمول جمیع اقاربراو اینحدیث صریح است در آنکه حرمت نسب و اقرباء رسول‌الله صلی‌الله‌علیه وآله هرچند بعید باشند مرعی باید داشت وامر سهلی که باعث ملال ایشان باشد هرچند حق باشد بعنوان طعن بایشان نمیتوان گفت والا ایذاء پیغمبر نموده خواهدبود وبلعن ابدی گرفتار خواهدشد وحجت بر اینمدعااست این آیه کریمه که **ان الذین یؤذون‌الله ورسوله لعنهم‌الله فی الدنیا و الاخرة واعد لهم‌عذابا مهینا** یعنی بدرستیکه آنانکه ایذاء میکنند خداو رسول‌را لعنت کرده است ایشانرا خدای‌تعالی دردنیا وآخرت ومهیا کرده است ازبرای ایشان عذابی خوار کننده پس ایذاء اقرباء حضرت رسول (ص) حرام وموجب لعن است و اکرام واحترام ایشان موافق اینحدیث وغیراین لازم ولازب.

سند شصت و ششم

من العمدة وبالاسناد المقدم قال اخبرنا محمدبن عثمان قال حدثنا ابوالحسین محمّدبن المظفر بن موسی بن عیسی الحافظ قال حدثنا محمد بن الحسین بن حمیدبن الربیع قال حدثنا جعفر بن عبدالله بن محمّد ابوعبدالله قال حدثنا اسمعیل بن ابان قال حدثنا سلام بن ابی عمرعن معروف بن الخربوذ عن ابی الطفیل عن حذیفة بن اسید الغفاری لماقدم اصحاب النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله المدینة لم یکن لهم بیوت یبیتون فیها فکانوا یبیتون فی المسجد فیحتلمون ثم ان القوم بنوا بیوتا حول المسجد وجعلوا ابوابها الی المسجد وان النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله بعث الیهم معاذبن جبل فنادی ابابکر فقال ان الله یامرك ان تخرج من المسجد وتسد بابك الذی فیه وتخرج من المسجد فقال سمعا وطاعة فسدبابه وخرج من المسجد ثم ارسل الی عمر فقال ان رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله یامرك ان تسدبابك الذی فی المسجد وتخرج منه فقال سمعا وطاعة لله ولرسوله غیر انی ارغب الی الله فی خوخة الی المسجد فابلغه معاذ ماقال عمر ثم ارسل الی عثمان وعنده رقیة فقال سمعا و طاعة فسدبابه وخرج من المسجد ثم ارسل الی حمزة فسد بابه وقال سمعا وطاعة لله ولرسوله وعلی علی ذلك یتردد لایدری اهو فیمن یقیم اوفیمن یخرج وكان النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله قد بنی له بیتا فی المسجد بین ابیاته فقال له النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله اسكن طاهرا مطهرا فبلغ حمزة قول النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله لعلی فقال یامحمّد تخرجنا وتمسك غلمان بنی عبدالمطلب فقال له نبی الله لو كان الامر الی ماجعلت دونكم من احد والله ما اعطاه ایاه الا الله و

انك لعلى خير من الله ورسوله ابشر فبشره النبی صلی الله علیه وآله فقتل یوم احد شهیدا ونفس ذالك رجال علی علی فوجدوا فی انفسهم و تبین فضله علیهم وعلی غیرهم من اصحاب النبی(ص) فبلغ ذلك النبی صلی الله علیه وآله فقام خطیبا فقال ان رجالا یجدون فی انفسهم فی ان اسکن علیا فی المسجد والله ما اخرجتهم ولا اسکنته ان الله عزوجل اوحی الی موسی واخیه ان تبوء القومکما بمصر بیوتا وجعلوا بیوتکم قبلة و اقیموا الصلوة وامر موسی ان لایسکن مسجده ولاینکح فیه ولایدخله الاهرون وذریته وان علیا بمنزلة هرون من موسی وهو اخی دون اهلی ولایحل مسجدی لاحد ینکح فیه النساء الاعلی وذریته فمن شاء فههنا واوما بیده نحو الشام

یعنی وقتی که آمدند اصحاب رسول الله صلی الله علیه وآله بمدینهٔ طیبه نبود از برای ایشان خانه‌ها که شب بروز آورند در او پس بودند صحابه که شب درمسجد بسر می بردند ومحتلم میشدند درمسجد مدینه بعد از آن بنا گذاشتند قوم خانه‌ها دردور مسجد و گردانیدند درهای خانه هارا بمسجد و حضرت رسول (ص) فرستاد بسوی ایشان معاذ بن جبل را پس ندا کرد ابابکر را و گفت بتحقیق که خدای تعالی امر کرده است بتو اینکه بیرون روی از مسجد و ببندی آن درخانه خودرا که درمسجد باز نموده و بیرون روی از مسجد پس گفت ابو بکر فرمان بردارم واطاعت میکنم پس سد نمود دری را که از جانب مسجد باز نموده بود و بیرون رفت از مسجد بعد از آن فرستاد حضرت رسول(ص) معاذ بن جبل را نزد عمر که سد باب خود نموده از مسجد بیرون رود پس گفت معاذ بن جبل که حضرت رسول الله(ص) امر فرموده است ترا که ببندی درخانه خودرا که درمسجد باز نمودهٔ و بیرون روی از مسجد پس اوهم قبول نمود و گفت می شنوم این حکم را و اطاعت خدا ورسول او می کنم لکن من رغبت وامید دارم ازخدا که روزنهٔ از خانه خود بمسجد داشته باشم پس عرض کرد بحضرت خیر البشر معاذ آنچه عمر گفته بود بعد از آن فرستاد حضرت رسول صلی الله علیه وآله نزد عثمان که او نیز سد باب خود نموده از مسجد بیرون رود باوجود آنکه رقیه بزوجیت نزد اوبود پس گفت او بدستور آن دو نفر واطاعت نموده وسد باب خود نموده بیرون رفت از مسجد بعد از آن فرستاد حضرت رسول صلی الله علیه وآله نزد حمزه بدستور پس سد کرد حمزه درخانه خودرا و گفت می شنوم واطاعت خدا ورسول می کنم و

حضرت امیرمؤمنان و پیشوای متقیان علی بن ابی طالب مترددد بود و نمیدانست که آیا ازایشان است که درمسجد بایدمقیم باشدیا ازجمعیست که باید بیرون رود وحضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله بنا کرده بود از برای حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام خانه‌ای در مسجد میان خانه های خودپس گفت حضرت رسول صلی الله علیه و آله بامیرالمؤمنین علیه السلام بنشین وساکن شوپاك وپاکیزه دراین مسجد پس رسید بحمزهٔ سید الشهداء قول رسول صلی الله علیه و آله مر علی را که تو ساکن شوپس گفت حمزه یا محمد بیرون کردی ما راو نگاه میداری پسرانیرا که اولاد عبدالمطلبند و سن ایشان از ماکمتر است پس فرمود پیغمبر (ص) بحمزه سید الشهداء من نگاه نداشتم او را اگر اختیار با من میبود بغیر از شماکسی را نگاه نمیداشتم بخدا قسم که این عطیه رانداده است بعلی بن ابی طالب مگر خدا و بتحقیق که تو ای حمزه برخوبی و نیکی هستی از جانب خدا ورسولخداشاد باش پس بشارت داد حضرت رسول (ص) او رابخوبی و این بود که حمزه شهید شد و در روزجنگ احد و حسد بردند بر امیر المؤمنین علیه السلام که او راامر باخراج نشد وفرمودند که تو ساکن باش پس یافتند در نفسهای خود منشأ حسد و ظاهر شد بزرگی حضرت امیر المؤمنین علیه السلام وزیادتی آنسرور بر ایشان و بر غیر ایشان از اصحاب رسول صلی الله علیه و آله پس رسید بپیغمبر (ص) اینکه حسد بردند مردم بر حضرت امیر المؤمنین علیه السلام در این امر پس بر خواست رسول الله (ص) و خطبه خواند و فرمود بتحقیق که مردم میابند چیزی در دل خود در اینکه من ساکن گردانیده‌ام علی را درمسجد بخدا قسم که بیرون نکردم ایشانرا و من ساکن نگردانیدم حضرت علی بن ابی طالب را علیه السلام بتحقیق که خدای عز وجل وحی فرستاد بموسی علیه السلام و برادر او هرون که منزلی بسازید برای قوم خود درمصر خانه‌هاو بگردانید خانه‌های خود را قبله و برپادارید نماز راو مأمور شدموسی اینرا که مسکن نکنند و جماع نکنند درمسجد او و داخل نشود در آن مسجد احدی مگر هرون و ذریه هارون و بتحقیق که علی علیه السلام بمنزله هرونست از موسی نسبتش بمن و علی برادر منست میان اهل من و حلال نیست مسجد من کسی راکه جماع کند در اینمسجد زنانرا مگر علی و ذریه علی پس اگر کسی

خواهد که مسجد موسی که هـارون و اولادهارون خانه نموده‌اند به بیند اینجاست و اشاره فرمود بدست مبارك خود بجانب شام پس ذریه حضرت امیر المومنین علیه السلام از اخراج مسجد مدینه مستثنی شده‌اند و سه نفر از آنها خارجی شدند صورة و معنی چنانکه عبارت و انك لعلی خیر من الله و رسوله نسبت بحمزه اشاره ایست بر اینمعنی و ممکن است که وجه این تفضیل خاص بر ذریه آن باشد که ایشان چون تطهیر نموده‌اند ثیاب ابدان خود را سابقا ولا حقا از رجس شرك و عبادت اوثان و امثال آن همیشه قایل بوحدت واحد حقیقی بـوده اند پس بایشـان تفویض این خصایص خاص شده که از آنجمله است جواز دخول ایشان باجنابت در مسجدمدینه رسول صلی الله علیه و آله چنانچه مؤید این مطلب در تفسیر علی ابراهیم واقع است که روی ان رجلا سأل ابا عبدالله علیه السلام عن شیء فلم یجبه فقال له ان کنت ابن ابیـك فانك من اولاد(ابناء خ ل)عبدة الاصنام فقال له کذبت ان الله تعالی امرا برهیم ان ینزل اسمعیل بمـکة ففعل فقال ابرهیم رب اجعل هذا البلد امنا و اجنبنی و بنی ان نعبد الاصنام فلم یعبد احد من ولد اسمعیل صنما قط ولکن العرب عبدة الاصنام و قالت بنو اسمعیل هؤلاء شفعا ؤ نا عند الله فکفرت و لم تعبد الاصنام و بنحویکـه شیخ علی طبرسی اعلی الله نفسه القدوسی در کتاب احتجـاج وصدوق (ره) تعالی در کتـاب اکمال الدین و اتمام النعمة ایراد نموده‌اند « عن ابی الحسین محمد بن جعفر الاسدی قال کان فیما ورد علی من الشیخ ابی جعفر محمد بن عثمان العمری قدس الله روحه فی جواب مسائل الی صاحب الزمان علیه السلام اماما سئلت عنه من امر المصلی و النار و الصورة و السراج بین یدیه هل تجوز صلوته فان الناس اختلفـوا فی ذلك قبلك هکـذا فی مکتوب السؤال فانه جائز لمن لم یکن من اولاد عبدة الاو ثـان (الاصنام خ ل) و النیران یصلی و الصورة والسراج بین یدیه ولا یجوز ذلك لمن کان من اولاد عبدة الاوثان (الاصنام خ ل) و النیران

مجمل مضمون اینحدیث اینست که مثالها و آتش پیش روی مصلی ضرر ندارد هر گاه احدی از پدران ایشان تمثالها و آتش را پرستش نکرده‌اند و قطب راوندی در کتاب خرایج و جرایح همین معنی را بروایتی نقل نموده و اینکلام مشعله افروز

و روشنی بخش است فائده برائة ذریة علی و فاطمه (ع) را از رجس کفـر و هو فی الظهور کا لنور علی شاهق الطور بدلیل آنکه عدم شرك ذریه و تطهیر ایشان از آباء کرام (ع) الی الان ظاهر است پس چون رجس عبادت نارو اوثان وصور از ایشان سلب شده دور نیست که از این صورت چنانچه در همین سند اشاره بآن بوجه مسطور فوق مصور شده و موافق خبر اثبات عدم شـرك ذریه صورت گرفت سلب بعضی ازتأثیرات نجاست باطنی جنابت از ایشان شده مرخص بدخول مسجد نبی(ص) که محل مطهرین است شده باشند وبنحویکه مکرر مرقوم شد توفیق یافتن ایمان وتوبه ایشان موافق آیه وحدیث هرچند قلیل ازوقت قبل ازفوت باشد مؤید این تطهیر است وممکن است که بعضی که تعمیم آیه تطهیر بجمیع ذریه نموده اند دراین صورت این معنی رامنظور داشته باشد ومؤیدتنزیه ایشان است ازشرك آنچه درسند هیجدهم درحدیث مکالمه حضرت امام رضا علیه السلام بامامون سمت ذکر یافت که دربیان آیه مودت ولزوم محبت ذی القربی فرمودند ولم یفترض الله تعالی مودتهم الاّ و قدعلم انهم لا یرتدون عن الدین ابدا چنانچه با ترجمه مذکور شد در موضع خودش واین عدم ارتداد ذریه ازدین سریست ازاسرارلزوم محبت ایشان عقلا وحجتیست در آنچه در این اسنادمرقوم شده وحدیث نجاشی درترجمه برادردعبل خزاعی شاعر که سابقامذکور شد باین عبارت که ان الله حرم لحم ولد فاطمة علی النار وامثاله مؤیدتحقق ورسوخ ایمان ایشان است پس محبین بمحبت اینقوم همیشه متذکر ایمان خواهند بود بسبب عدم ارتداد ایشان ودرسند سی ویکم ازحضرت رسول (ص) سمت ذکر یافت که چون آنحضرت مبالغه درسفارش اهل بیت خود بامت خود فرموده گفتند سه مرتبه که اذکرکم الله فی اهل بیتی یعنی اهل بیت با عثند بر آنکه شما خدارا فراموش نکنید علی احـد التوجیهین کما مضی ودر ذیل همین حدیث راوی بیان نموده اهل بیت رابمن حرّم الصدقة علیه کـه شـامل جمیع بنی هاشم است تا انقراض عالم پس مستفادشد که مرابطه ومحبت بالیشان مرابطه ومحبت باذکر الهی است واین حدیث در کتب سلف مشهور وقریب بتواتر است ودرسند صدوسیم جزای عدم تذکر الهی در ضمن تفسیر

آیه شریفه فمن اعرض عن ذکری فان له معیشة ضنکا که حضرت ابی عبدالله علیه السلام فرمودند والله این آیه شریفه درشان اعدای اهل‌بیت است مشبعا مرقوم گردیده و طهارت‌طینت‌طیبه صاحب‌تربت مدینه علم (ص) یقین که بمرتبه قاب قوسین‌اوادنی فوق‌طهارت تراب مسجد مدینه است وبنحویکه مسجد مکان ذکرالهیست‌ایشان مذکرذکرالهی‌اندو موافق‌شرف المکان با لمکین دراعلی‌مرتبه ازمکان خواهند بودوپرظاهراست که‌این نفعیست که ازمحبت ماموره عاید محبت بخصوصه می شود پس اولی آنست که محبین این‌اختصاص را ملاحظه نموده متذکرشوند و خدارا منظور دارند کلاسیعلمون ثم کلا سیعلمون .

سند شصت و هفتم

درکتاب تقدمه تقویم الایمان جدداعی خاتم المجتهدین سلالة سید الثقلین ثالث المعلمین میرمحمّدباقر الداماد الحسینی روح الله تعالی‌روحه وزاد فی الفردوس فتوحه ایراد نموده است روی‌الحافظ الاصفهانی مرفوعا الی ابن عباس قال حدثنی النبی (ص) قال ان‌علیا منی وانامنه ثم قال لعلی انت وارثی و قال ان‌موسی سئل الله تعالی ان‌یطهر مسجدا لایسکنه الاّ موسی و هرون وابناء هرون وانی‌سئلت الله ان یطهر مسجدالك ولذریتك من‌بعدك ثم ارسل الی ابی‌بکر ان سد بابك فاسترجع وقال فعل‌هذا بغیری فقیل لاقال‌سمعا و طاعة فسدبابه‌ثم ارسل‌الی‌عمرفقال سدّ بابك فاسترجع وقال فعل هذابغیری فقیل‌بابی‌بکرفقال‌لی بابی بکراسوةحسنة فسدبابه ثم‌ذکررجلا آخرسد النبی بابه‌وذکر کلاما ثم‌قال فصعد النبی صلی الله علیه وآله المنبر فقا لما انا سددت ابوابکم ولاانا فتحت باب‌علی‌ولکن الله سد ابوابکم وفتح باب‌علی‌یعنی ابن عباس گفت که خبرداد مراحضرت خا تم الانبیاء (ص) وفرمود بتحقیق که علی از منست و من از اویم بعد از آن فرمود مرعلی راکه تو وارث منی و فرمود که بتحقیق که موسی سؤال نمود از خدای تعالی اینراکه پاك گرداند مسجدی راکه ساکن‌نشوددراومگرموسی‌وهرون وفرزندان‌هرون‌وبتحقیق که‌من‌ازخداسؤال‌نمودم این‌راکه‌پاك گرداندمسجدی‌را ازبرای‌تو وازبرای‌ذریهٔ توبعد ازتوپس‌فرستاد نزد ابی بکرکه ببند درخانهٔ خودرا پس‌ابی‌بکر استرجاع نمود یعنی کلمه انا لله‌وانا

الیه‌راجعون را برزبان‌جاری ساخت و گفت که کرده حضرت‌رسول صلی الله علیه وآله این‌حکم را بغیر من‌شخصی گفت‌نه ابابکر گفت می‌شنوم‌واطاعت می کنم پس بست درخانهٔ خودرا بعد ازآن فرستاد بسوی عمرو فرمود که ببند در خانه خودرا عمر گفت انا لله وانا الیه‌راجعون بکسی دیگر این‌نحو امرشده است گفتند بابی‌بکر گفت عمرکه هست مرا بذات ابی بکر اعتقادی نیکو و پسندیده که از حق آن اینست که بآن اقتدا کنم پس بست عمر درخانهٔ خودرا بعد ازآن نقل کرده راوی مردی‌راکه حضرت رسول صلی الله علیه وآله سدّ درخانهٔاو نموده بود وسخنی چند گفته بودبعد ازآن گفت‌راوی که بالارفت پیغمبر (ص) برمنبر و گفت نیستم من که امر نموده باشم بسددرهای خانه‌های‌شماو نه‌اینکه گشوده‌باشم‌درخانه‌علی‌را ازپیش‌خودولیکن خدای‌تعالی بسته‌است درهای‌خانه‌های‌شمارا ازمسجد و گشاده‌است‌درخانه‌علی را .

وفی کتاب نهج‌الایمان تألیف (سبطخ)صاحب نخب المناقب روی ابوزکریا ابن‌مندة الاصفهانی الحافظ فی‌مسانید المامون ورفع الحدیث الی‌ابن عباس قال قال حدثنی النبی صلی الله علیه وآله قال‌ان علیامنی ثم‌قال لعلی‌انت وارثی وقال‌ان موسی علیه السلام سئل الله‌تعالی ان‌یطهر مسجداً لایسکنه الاموسی وهرون وابنـاهرون وانی سألت الله‌ان یطهر مسجدا لك‌و لذریتك من‌بعدك الحدیث ، و فی کتاب لؤلؤ المضیء فی مناقب آل‌النبی صلی الله علیه وآله ذکر الواقدی وابن اسحق انه‌لم یزل‌علی وولده فی‌بیته‌الی ایام‌عبد الملك‌بن مروان وعرف‌الخبر فحسد القوم علی ذلك‌واغتاظ وامربهدم‌الدار وتظاهر انه یریدان یزاد فی‌المسجد وکان فیه زیدبن علی‌بن الحسین (ع) فقال لااخرج ولا امکن من‌هدمها فضرب بالسیاط وتصایح الناس واخرج عندذلك فهدم‌الدار وزیدبن علی‌بن الحسین فی المسجد وازلفظ لذریتك ومن‌بعدك ومسکن نمودن زیددر آن مسجد تعمیم حکم‌نسبت بجمیع اهل‌بیت ازذریه مستفاد میشود .

سند شصت و هشتم

سیدالمجتهدین رحمه‌الله‌در تقدمه متقدمه‌آورده‌روی الزمخشری الذی‌صبغت یداه‌بالبراعة فی‌الکشاف فی‌الفائق انه‌قال سعدلمّانودی لیخرج من‌فی المسجد الا آل‌الرسول وآل‌علی خرجنا من‌المسجد نجرقلاعنا وهو جمع‌قلع وهو الکنف یعنی

روایت کرده است زمخشری درفایق که سعد بن وقاص گفت که چون ندا کرده شد که بیرون روند هر که درمسجد است مگر آل رسول و آل علی بیرون رفتیم درحالی که میکشیدیم ظروف امتعه و اسباب خودرا ازجهت بیرون رفتن ونیز در تقدمه متقدمه ایراد فرموده اند: «وروی عظیم شراحهم للاحادیث ابن الاثیر فی نهایته فقال ومنه حدیث سعد قال لما نودی لیخرج من فی المسجد الا آل رسول الله صلی الله علیه و آله و آل علی خرجنا من المسجد نجر قلاعنا ای کنفنا و امتعتنا واحدها قلع بالفتح وهو الکنف یکون فیه زاد الراعی ومتاعه قلاع ظروفیست که در آن زاد ومتاع راعی میباشد چون کنف یعنی وقتی که مأمور شدیم ما بخروج ازمسجد وباقی ماندند آل رسول الله صلی الله علیه و آله و آل علی درآن بیرون میرفتیم درحال آنکه میکشیدیم ظروف اسباب وامتعهٔ خودرا بمنزلهای خود.

سند شصت ونهم

من کتاب علل الشرایع ابن بابویه رحمه الله باسناد خودنقل نموده از حذیفة بن اسید الغفاری که گفت النبی صلی الله علیه و آله قام خطیبا فقال ان رجالا لا یجدون فی انفسهم ان اسکن علیا فی المسجد واخرجهم والله ما اخرجتهم واسکنته بل الله اخرجهم واسکنه ان الله عزوجل اوحی الی موسی واخیه ان تبوءا لقومکما بمصر بیوتا واجعلوا بیوتکم قبلة واقیموا الصلوة ثم امر موسی علیه السلام ان لا یسکن مسجده ولا ینکح فیه ولا یدخله جنب الا هرون وذریته وان علیا منی بمنزلة هرون من موسی وهو اخی دون اهلی ولا یحل لاحد ان ینکح فیه النساء الا علی وذریته فمن شاء ههنا و اشار بیده نحو الشام ترجمه این حدیث ازترجمهٔ احادیث سابقه معلوم میشود وصدوق ایضا این حدیث رادر باب النوادر قبل ازباب معرفة الکبایر از کتاب من لا یحضره الفقیه ایراد نموده است باین عبارت که: «قال النبی صلی الله علیه و آله لا یحل لاحد ان یجنب فی هذا المسجد الا انا وعلی وفاطمة والحسن والحسین ومن کان من اهلی فانه منی وفی کتاب سلیم بن قیس الهلالی سمعت امیرالمؤمنین علیه السلام یقول کانی انظر الی رسول الله صلی الله علیه و آله بصحن مسجده یقول الا انه لا یحل مسجدی لجنب ولا حایض غیری وغیر اخی وابنتی ونسائی وخدمی وحشمی الاهل سمعتم الاهل بینت لکم الا لا تضلوا ینادی بذلک نداء وفی تفسیر الامام الهمام

الحسن العسکری علیه و علی آبائه الصلوة و السلام قال رسول الله صلی الله علیه و آله لا ینبغی لاحد یؤمن بالله و الیوم الاخر یبیت فی هذا المسجد جنباً الا محمد و علی و فاطمة و الحسن و الحسین و المنتجبون من آلهم الطیبون من اولادهم از این حدیث و حدیث سابق تعمیم حکم مستفاد میشود و پر ظاهر است که هر گاه حضرت رسول (ص) اولاد حضرت امیر المؤمنین علیه السلام و جعفر را بنون و بنات خود فرموده باشند چنانچه گذشت کمتر از خدم و حشم نخواهند بود سیما موافق حدیث شصت و هفتم که فرمود آنحضرت صلی الله علیه و آله ان یطهر مسجد الک و لذریتک من بعدک و اگر از بعضی احادیث اختصاص اینحکم معلوم گردد چنانچه شیخ محدث در کتاب نکاح بدایة الهدایة فرموده است و یحرم الجماع و الانزال فی المسجد لغیر المعصوم ممکن است که بنا بر وجود مختصین در آن زمان باشد و حکم از جهت موافقت اخبار بجمیع ذریه تعمیم داشته باشد و لفظ منتجبون و طیبون منافی شمول نسبت بجمیع اولاد موافق بعضی اخبار و روایات که مرقوم در این رساله شده است نیست خصوص لفظ اولادهم که بحسب ظاهر شامل اولاد حضرت امام حسن علیه السلام است که ائمه نبوده‌اند و الله یعلم لکن یجب الاحتیاط فی النکاح زیادة عن غیره، و قال الطیبی فی شرح المشکوة بعد ایراد هذا الحدیث قوله لا یحل لاحد ان یجنب ظاهر ان یجنب ان یکون فاعلا لقوله لا یحل و فی المسجد ظرف لیجنب و فیه اشکال و لذلک اوّله ضرار بن صرد و القاضی البیضاوی ذکر فی شرحه انه لا یحل لاحد یستطرقه جنباً غیری و غیرک موافقاً لبعض الروایات التی بعنوان الخطاب ثم ذکر ما اورده بقوله هذا انما یستقیم اذا جعل یجنب صفة لاحد و متعلق الجار محذوفاً فیکون تقدیر الکلام لا یحل لاحد یصیبه الجنابة یمر فی هذا المسجد غیری و غیرک و کان ممر دارهما خاصة فی المسجد اقول و الاشارة بقوله هذا المسجد مشعرة بان الاختصاصات بهذا الحکم لیس لغیره من المساجد و لیس ذلک الا ان یکون باب رسول الله صلی الله علیه و آله یفتح الی المسجد و کذا باب علی علیه السلام یؤیده حدیث ابن عباس رضی الله عنهما فی الفصل الثالث امر بسد الابواب الا باب علی، انتهی کلامه، و اقول لا یخفی ان هذا التأویل من بدع التأویلات و ارکسها و ان هذا المؤول فرع باب العصبیة و العناد معاداة لباب مدینة العلم و الحکمة من جمیع الابواب، و الظاهر ان هذا الکلام من الطیبی لعدم طیب المولد و التقدیر خلاف الظاهر علی ان المأمور به لنافی الاخبار مخالفتهم.

سند هفتادم

من كتاب الكافي لمحمد بن يعقوب الكليني رحمه الله احمد بن مهران عن عبدالعظيم بن عبدالله عن محمد بن الفضل عن ابي حمزة عن ابی جعفر ؑ قال نزل جبرئيل ؑ بهذه الاية على محمد(ص) هكذا فبدل الذين ظلموا آل محمد حقهم قولا غير الذی قيل لهم فانزلنا على الّذين ظلموا آل محمد حقهم رجزا من السّماء بما كانوا يفسقون «يعنی حضرت امام محمد باقر ؑ فرمود كه نازل شد جبرئيل ؑ بر محمد ﷺ باين آيه همچنين كه فبدل الذين ظلموا تا آخر يعنی پس تبديل و تغيير دادند آنانكه ستم كرده بودند در حق آل محمد (ص) در حق ايشان گفتاريرا غير آنچه گفته شده بود مر ايشانرا پس فرستاديم بر ظالمان حقوق آل محمد عذابی ازجانب آسمان بسبب فسق ايشان حاصل معنی آنكه بدل كردند و بگردانيدند آنها كه ستم كردند آل محمد را (ص) و ادا ننمودند در حق ايشان بآنچه مأمور شده اند و آن تبديل بگفتاری بود غير آنچه گفته شده بود مر ايشانرا پس فرو فرستاديم بر جمعی كه ستم كرده بودند در حق آل محمد بتغيير گفتار و كردار عذابی و عقوبتی مقدر از آسمان بسبب آنچه بودند كه بيرون ميرفتند ازفرمان ما كه در حق آل محمد واقع شده پس معلوم شد كه حقوق آل محمد را (ص) بايد رعايت كرد باين نحو كه ائمهٔ طاهرين را بامامت وغير ايشانرا بمحبّت و مودت كه عوض اجر نبوتست احقاق حق نمود و الا تارك اينمعنی از جمله ظالمان در حق آل محمد (ص) خواهد بود وعذاب و عقوبت الهی او رافرو خواهد گرفت

سند هفتاد و يكم

ايضاً من الكافی و بهذا الاسناد عن عبد العظيم بن عبدالله الحسنی عن محمد بن الفضل عن ابی حمزة عن ابی جعفر ؑ قال نزل جبرئيل ؑ بهذه الاية هكذا ان الّذين كفروا وظلموا آل محمد حقّهم لم يكن الله ليغفر لهم ولا ليهديهم طريقا الا طريق جهنّم خالدين فيها ابدا وكان ذلك على الله يسيرا يعنی حضرت امام محمد باقر ؑ فرمود كه نازل شد جبرئيل ؑ باين آيه همچنين «ان الّذين كفروا وظلموا آل

محمد حقهم» تا آخر یعنی بدرستیکه آنانکه کافر شدند وظلم وستم کردند بر آل محمد (ص) بمنع ایشان از حقوق ایشان وادانمودند حقوق ایشان رانیست خدایتعالی که بیامرزد ایشانرا ونه آنکه راه نماید ایشانرا راهی راست لیکن راه نماید ایشانرا براه دوزخ وحال آنکه جاوید مانندگان در دوزخ وهمیشه ساکن آن خواهند بود و هست این امر بدخول وخلود ایشان در دوزخ برحق تعالی وحق آل محمد (ص) در آیهٔ شریفه شامل حقوق همه آل محمد هست باین نحو که امامت در خصوص ائمهٔ اطهار صلوات الله علیهم ومحبت از برای جمیع اقرباء آنحضرت وعلی بن ابراهیم در طی تفسیر کریمهٔ **و سیعلم الذین ظلموا** اه یعنی وزود باشد که بدانند آنانکه ستم کردند **ای منقلب ینقلبون** بکدام مکان باز خواهند گشت مراد آنست که منقلب ایشان آتش دوزخ خواهد بود یعنی مآل ایشان بعذاب شدید وعقاب الیم خواهد کشید و بهیچوجه ایشانرا آرزوی نجات نباشد در تفسیر خود از حضرت ابی جعفر الباقر عليه السلام نقل نموده که آنحضرت بعداز تفسیر بعضی از آیات قرآن ذکر نمودند اعداء وظالمین آل محمد (ص) را پس فرمود **و سیعلم الذین ظلموا آل محمد حقهم ای منقلب ینقلبون** هکذا والله نزلت یعنی بخدا قسم که این آیه همچنین نازل شد واز غرایب امور آنکه دراوان تألیف کتاب در بعضی از بلاد که درحیطهٔ تصرف اولیاء دولت قاهره نواب سپهر رکاب سید سلاطین زمان اعظم خواقین جهان ظل الله فی العالمین دام دوام دولته الی یوم الدین که این نسخه بنام نامی آن ظل الله مزین شده سنگی در رودخانهٔ ظاهر شد وحکام آن بلاد بمستقر سریر خلافت وسلطنت فرستادند که بقلم قدرت بدون صنعت احدی ازباطن آن نقش این کلمات ظاهر بود چنانکه جمعی که دیدند وخواندند معلوم بود که مصنوع احدی بغیر ازصانع حقیقی نیست وصورت آن نقش این است **بسم الله الرحمن الرحیم لا اله الا الله محمد رسول الله** قتل الامام الشهید المظلوم الحسین بن علی بکربلا و کتب بدمه بحول الله وانه علی ارض وحصا وسیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون

سند هفتاد و دویم

من کتاب جامع الاخبار قال النبی صلى الله عليه وآله لا تستخفوا بفقراء شیعة علی وعترته من

بعده فان الرجل منهم لیشفع فی مثل ربیعة و مضر یعنی پیغمبر ﷺ فرمود که استخفاف مکنید بفقراء شیعه علی علیه السلام و عترت آنحضرت بعد از آن حضرت پس بتحقیق که مردی از ایشان شفاعت میکند در مثل دو قبیلهٔ که ربیعه و مضرند

سند هفتاد و سیم

من جامع الاخبار و قال علیه السلام اکرموا اولادی و حسنوا آدابی یعنی حضرت رسول ﷺ فرمود گرامی دارید فرزندان مرا و نیکو بجا آرید روش مرا یا تحسین کنید و نیکو شمرید آداب مرا یا بحسن و خوبی آداب با من سلوك نمائید و نیز در بعض نسخ جامع الاخبار وارد شده و قال علیه السلام اکرموا اولادی الصالحون لله و الطالحون لی یعنی حضرت رسول ﷺ فرمود گرامی دارید فرزندان مرا نیکوکارانرا از برای خدا و بدکارانرا از برای من وشیخ جلیل القدر شیخ مقداد شارح باب حادی عشر و کتاب نهج المسترشدین علامهٔ حلی وصاحب کنز العرفان و غیر ها در اواسط مبحث امامة کتاب خود که مسمی بلوامع الالهیة فی المباحث الکلامیة است ایراد نموده باین نحو:

فایدة یجب تعظیم الذریة النبویة العلویة و مودتهم لقوله تعالی قل لااسئلکم علیه اجراً الا المودة فی القربی و لقوله ﷺ اکرموا صالحهم لله و طالحهم لاجلی و قوله ﷺ اربعة انا شفیع لهم یوم القیمة المکرم لذریتی والساعی لهم فی حوائجهم و الباذل لهم ماله و المحب لهم بقلبه و لسانه و مستفاد میشود از عبارت و مضمون حدیث و عنوان کلام شیخ جلیل جمیل مذکور که آنچه مذکور شد مشعر بر تعمیم بلکه بعضی نیز مختص بغیر امام است و در کتاب مجمع المطالب فی شرح ذریعة الراغب واقع است که:

سادات نور دیدهٔ اعیان عالم اند	از حرمت محمد و از عترت علی
فردا طعام طعمه دوزخ بود دلی	کامروز از محبتشان نیست ممتلی
راضی بود بهرچه از ایشان بوی رسد	هر کس که در پناه نبی باشد و ولی
زیرا که گفت سید کونین و عالمین	الصالحون لله و الطالحون لی

و اینحدیث الصالحون لله و الطالحون لی را احمد المحققین و سید العلماء المتبحرین میر سید احمد جد داعی ره در منهاج الصفوی ایراد نموده و از کتاب ضوء الشهاب در اوایل این کتاب بعد از ذکر حدیث احفظونی فی عترتی و بیان آن باین نحو حدیث گذشت بعینه و فاضل دولت آبادی در کتاب مناقب خود نقل نموده از فوائد جلالیه باین عبارت عجب ترین اعجاب از کسانیست که روضات سادات درون شهر را گذاشته بزیارت عمر ووزید یعنی غیر سیدی یا سیدی خارج شهر قصدمیکنند و زهی غفلت و حرمان و سعادت

غرق آبیم وآب میجوئیم — در وصالیم بیخبرز وصال
آفتاب اندرون خانه وما — در بدر میرویم ذره مثال

الحدیث الرابع فی الفواید الجلالیة اکرموا اولادی الصالحون لله و الطالحون لی «تم کلامه» و اگر کسی از راه استبعاد انکار اینحدیث نماید از قلت تتبع است و پر فائده ندارد بجهت آنکه مفاد و مضمون تکریم طالع ایشان در آیهٔ ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا مکرر گذشت که ایشان بصفة اصطفاء موصوفند و از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام حدیث مذکور شد که بلسان معجز بیان کلهم مغفور لهم فرمودند در تفسیر این آیهٔ شریفهٔ ودر لفظ کل ظالم بر نفس نیز که طالح است داخل است ودر حدیثی که از کتاب ذخایر گذشت که حضرت رسول الله صلی الله علیه وآله فرمودند که اللهم انهم عترة رسولك فهب مسیئهم لمحسنهم مستفاد میشود که از حضرت حق سبحانه و تعالی طلب مغفرت طالح ایشانرا فرموده اند پس اگر آنحضرت از امت خود باعتبار قرابت که حقیقت حق رعایة نعمت ایمان وشفاعت مذنبین وشکر نمك خوان احسان احسن واملح مرسلین محمد مصطفی (ص) وامور باعتبارات مختلف میشود طلب اکرام ایشان بوجهی از این دو فرموده باشند پر بعید وبی صورت نمینماید که عبث باعث تعبیس امت وترش روئی ایشان اینمعنی شود که عداوت را بی وجه برو آرند وسبب جسارت در معانده وخسارت شده استاد ترش رویان وشیخ وسر کردهٔ سر که فروشان شیشهٔ اندیشه و آیینه خاطر ذریهٔ حضرت رسالت صلی الله علیه وآله در اسلام شوند وحدیث عباس را که در منع عبوس است نسبت بایشان عبث دانند ومثل

آنها که نسبتی به‌عباسی دارند ازدنیا داری مغرور شده بسبب دینار نسبت پیغمبر ﷺ وقرابترا فلسی منظور ندارند اینمعنی بامحبت محمّدی بعید است ازایمان‌وباز درحدیث مکالمهٔ حضرت امام رضا علیه‌السلام بامأمون الرشید که فرموده‌اند لواراد الا مة لكانت باجمعها فی الجنة لقوله تعالی **فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصدومنهم‌سابق بالخيرات باذن‌الله ذلك هو الفضل الكبير** ثم جمعهم كلهم فی الجنه تکریم ظالم ایشان درمغفرت معلوم میشود بنحویکه گذشت با آنکه مفهوم شرط نزد اکثراصولیین حجت است لیکن حق مقام ومقتضای جمع بین الاحادیث آنست که تاذریه حضرت رسول ﷺ درمقام انکارامامت ائمه اطهار (ع)نباشند تکریم‌ایشان لازم باشد واگردرمقام انکار اینمعنی بوده باشند وفسق‌ایشان باین‌حد رسیده‌باشد تبری ازایشان لازم باشد چنانچه درطی تفسیر احادیث خصوصا حدیث سلیمان بن جعفر که من‌بعدمذکورمیشود معلوم‌میگرددوازاین‌حدیث که فرمودند «الطالحون لی» ممکن‌است که منظورطالحی باشد که باینمرتبه که امربتبری‌ازایشان‌فرمودند نرسیده‌باشد .

وفی‌بعض کتب‌المناقب‌القدیمة‌ما هذه‌عبارته‌باللغة الدریة‌رسول‌الله (ص)فرموده است که الصالحون‌لله والطالحون لی‌مراد ازاین صالحون‌ائمهٔ‌معصومین‌اند وطالحون دیگرفرزندان‌پس‌ائمه‌را جهة خدای‌تعالی‌باید دوست داشت‌ودیگرانرابجهة رسول‌و صاحب کتاب‌مسطورمؤید قول خودنقل‌نمودواین‌آیت‌را که درسورهٔ تحریم‌واقع‌است **وان تظاهرا علیه فان الله هو مولیه و جبریل وصالح المؤمنین و الملائكة بعدذلك‌ظهير** که‌مفسرین خاصه وعامه نقل نموده اند در تفاسیرخود که مراد از صالح المؤمنین حضرت امیرالمؤمنین علیه‌السلام است .

سند هفتادوچهارم

من معانی الاخبار ابی رحمه الله قال حدثنا سعدبن عبدالله عن احمدبن محمّد عن‌ابیه عن‌ابن ابی‌عمیر عن‌جمیل‌بن صالح‌عن‌محمّدبن مروان قال‌قلت لابی‌عبدالله علیه‌السلام هل‌قال رسول‌الله (ص) ان‌فاطمة احصنت فرجها فحرم الله ذریتها علی النار قال نعم عنی بذلك الحسن والحسین وزینب وام‌کلثوم‌یعنی راوی گفت عرض کردم بخدمت

حضرت صادق آل محمد علیه السلام که آیا فرمود رسول خدا (ص) اینکه حضرت فاطمه (ع) نگاه داشت دامن عصمت خودرا پس حرام گردانید خدای تعالی ذریهٔ اورا بر داخل شدن درآتش آنحضرت فرمود بلی حضرت رسول (ص) اینرا فرموده و خواسته از آن حسن وحسین وزینب وام کلثوم را اینحدیث وحدیث بعد دلالت برفضیلت بعضی ذریه بخصوصهم دارد و بااحادیثی که دلالت دارد که کل مغفورند چنانکه گذشت و حدیث سند چهل و چهارم که حضرت رسول (ص) فرمودند وعدنی ربی فی اهل بیتی من اقر منهم بالتوحید ولی بالبلاغ ان لایعذبهم بنحویکه باترجمه مذکور شدوحدیث حضرت رسالت پناه (ص) که فرمودند فهب مسیئهم لمحسنهم و امثاله تنافی ندارد بجهة آنکه ممکن است که حرام باشد آتش دوزخ برایشان بخصوصهم و برسایر ذریه که مقارف گناه باشند بعنوان تفضل مغفرت شامل گردد بیرکت قرابت و دعای حضرت رسالت پناه (ص) ومیتواند بود که نکته درعدم تصریح بمغفرت ایشان بر سبیل حتم احتراز از اغراء ایشان برقبیح باشد باوجود عدم ذکر اداة حصر در احادیث مخصصه وظهور دخول ائمه تسعه ازذریهٔ حسین و محسن وغیرهم در عدم دخول نار مقوی تعمیم است بفضل الله العمیم وظاهر حدیث مسطور اگرچه در خصوص اینجا دلالت برتخصیص میکند لیکن منافی اخبار دیگر نیست چنانچه من بعد حدیث از حضرت رسالت (ص) خواهد آمد که فرمودند : «لولا ان تطغی قریش لاخبرتها بالذی لها عندالله عزوجل» وسید اجل علم الهدی رحمه الله در بعضی مواضع از کتاب شافی تصریح بمثل این نموده وقال ابن شهر آشوب فی مناقبه تاریخ بغداد و کتاب السمعانی واربعین المؤذن ومناقب فاطمه عن ابن شاهین باسانید هم عن حذیفة و ابن مسعود «قال النبی (ص) ان فاطمة احصنت فرجها فحرم الله ذریتها علی النار قال ابن منده خاص الحسن والحسین ویقال ای من ولدته بنفسها وهو المروی عن الرضا علیه السلام و الاولی کل مؤمن منهم وسابقا نیز مؤیدات دراین باب مرقوم شدو ازلفظ و الاولی کل مؤمن منهم اولویت تعمیم مستفاد میشود چنانچه شیخ ابوجعفر طوسی (ره) در کتاب امالی روایت نموده باین سند ابن الصلت عن ابن عقدة عن احمد بن یحیی عن اسمعیل بن ابان عن نصیر بن زیاد عن جابر عن ابی جعفر علیه السلام انه قال انما ولد فاطمة مغفورلنا .

وآن حدیث درباب مدح الذرية الطيبة وثواب صلتهم از کتاب بحار الانوار مذکور شده وایرادش درآن باب درباب مطلق ذریه مؤید تعمیم است چنانچه حدیث ان فاطمة احصنت فرجها الحديث که بیک سند ذکر شده و بسند دیگر بلافاصله مذکور میشود باز درهمین باب ایراد فرموده با اینحدیث بعینه از عیون صدوق رضی الله عنه لیکن باسناد التمیمی عن الرضا عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال قال النبی صلى الله عليه وآله ان فاطمة احصنت فرجها فحرم الله ذريتها على النار بدون ذکر تخصیص.

سند هفتاد و پنجم

ایضا من معانی الاخبار حدثنا محمد بن الحسن بن احمد بن الوليد (ره) قال حدثنا محمد بن الحسن الصفار قال حدثنا العباس بن معروف عن علی بن مهزیار عن الحسن بن على الوشاء عن محمد بن قاسم بن الفضل عن حماد بن عثمان قال قلت لابی عبدالله عليه السلام جعلت فداك مامعنى قول رسول الله صلى الله عليه وآله ان فاطمة احصنت فرجها فحرم الله ذريتها على النار فقال عليه السلام المعتقون من النار ولد بطنها الحسن والحسين وزينب وام كلثوم راوی گفت عرض کردم بخدمت حضرت ابی عبدالله جعفر بن محمد الصادق عليه السلام که فدای توشوم چیست معنی قول رسول خدا صلى الله عليه وآله که بتحقیق فاطمه پارسا و نگاه دارنده دامن عصمت خود بود پس حرام گردانید خدای تعالی ذریهٔ او را بر آتش حضرت صادق عليه السلام فرمود آزاد کرده شده گان از آتش همین فرزندان بطنی حضرت فاطمه اند (ع) که حسن و حسین و زینب و ام کلثوم باشند و تعریف در شأن حضرت فاطمة (ع) باحصنت فرجها اقتباس است از کلام الهی که در تعریف حضرت مریم (ع) واقع شده و ممکن است که اشاره بعدم رضاء آنحضرت عليه السلام باشد بتزویج او بغیر حضرت امیرالمؤمنین عليه السلام و در سند سابق عدم تنافی این تخصیص با احادیثی که دالست بر مغفرت جمیع سمت ذکر یافت.

سند هفتاد و ششم

من كتاب المجالس للشيخ المفيد الجعافی عن احمد بن محمد بن زیاد عن الحسن بن على بن عفان عن بريد بن هرون عن حميد عن جابر بن عبدالله الانصاری قال خرج علينا رسول الله (ص) آخذا بيد الحسن والحسين (ع) فقال ان ابنیّ هذين ربيتهما

صغیرین ودعوت لهما کبیرین وسئلت الله لهما ثلثا فاعطانی اثنتین ومنعنی واحدة سالت الله لهما ان یجعلهما طاهرین مطهرین زکیین فاجابنی الی ذلك و سئلت الله ان یقیهما وذریتهما وشیعتهما من النار فاعطانی ذلك «الحدیث» از این حدیث مستفاد میشود که حضرت رسول (ص) سؤال نموده ازخدای تعالی تطهیر حسنین را (ع) و بعد ازآن نجات ایشان وسایرذریه وشیعهٔ ایشانرا ازنار ودرهردو سؤال فرموده اند که باجابت مقرون شده پس نسبت بحسنین حرام خواهد بودنار موافق حدیث «ان فاطمة احصنت فرجها الحدیث» ونسبت بسایرذریه وشیعه تفضلا موافق سؤال حضرت رسول (ص) نجات ازنار حاصل است و منافاتی باحدیث مذکور که دلالت برحصرحرمت نار بحسنین وزینب وام کلثوم داشت ندارد وبعداز تطهیر حسنین استدعای نجات از نارجهة ایشان ممکن است که وسیلهٔ اجابت نسبت بسایرذریه و شیعه باشد تطفلا والاّ بعدازطهارت حرمت نار برایشان یقین متحقق است ودرسندچهل و چهارم گذشت ازکشف الغمه که «قال النبی ﷺ سئلت ربی ان لایدخل احدا من اهل بیتی النار فاعطانیها ، وایضا من الصواعق روی الدیلمی سئلت ربی ان لایدخل النار احدا من اهل بیتی فاعطانی ذلك یعنی فرمود آنحضرت (ص) سؤال کردم ازپروردگار خوداینکه داخل نگرداند درآتش دوزخ کسی را ازاهل بیت من پس برآورد خدای تعالی حاجت مرا وعطا کرد بمن این کرامت را پس معلوم میشود که شیعی وسنی هردوباین حدیث قایلند. وشیخ نجاشی درباب العین ازفهرست خود درترجمه برادر دعبل خزاعی شاعرمشهور که کنیت ونامش ابوالحسن علی بن علی بن رزین است عبارتی ایراد کرده کهآن بعینها این است علی ماعرف حدیثه الامن قبل ابنه اسمعیل له کتاب کبیر عن الرضا علیه‌السلام قال عثمان بن احمد الواسطی وابو محمد بن عبدالله بن محمد الد عجلی حدثنا احمد بن علی قال حدثنا اسمعیل بن علی بن علی بن رزین ابوالقاسم قال حدثنا ابی ابوالحسن علی بن علی ببغداد سنة اثنتین وسبعین ومأتین قال حدثنا ابو الحسن الرضا علیه‌السلام بطوس سنة ثمان وتسعین ومائة و کنا قصدناه علی طریق البصرة ودخلناها فصادفنا بهاعبدالرحمن بن مهدی علیلا فاقمنا علیه ایاما ومات عبدالرحمن وحضرناجنازته وصلی علیه ودخلنا الی الرضا انا واخی دعبل فاقمنا عنده الی آخر سنة ماتین و خرجنا

الی قم بعدان خلع الرضا علی اخی دعبل قمیص خز اخضر و اعطاه خاتما فصه عقیق ورفع الیه دراهم رضویة و قال له یا دعبل مر علی قم فانك ستفید بها فقال له احتفظ بهذا القمیص فقد صلیت فیه الف لیلة (وفی کل لیلة ظ) الف رکعة وختمت فیه القرآن الف ختمة قال حدثنا بالکتاب الذی اوله حدیث الزبیب الاحمر واخره حدیثه عن آبائه عن جابر بن عبدالله ان الله حرم لحم ولد فاطمة علی النار اینحدیث نیز دالست برحرمت لحم ولد فاطمه مطلقا بر آتش دوزخ ودرسند هشتم دراوایل کتاب ازفقیه حدیث مؤید آنکه ولد فاطمه شامل جمیع ذریه هست باشرح وبیان بعضی ازعلماء گذشت فتذکر وفی کتاب الامالی للشیخ الطوسی طیب الله روحه القدوسی جماعة عن ابی المفضل عن بشیر بن محمد بن نصر البلخی عن احمد بن عبدالصمد الهروی عن خاله ابی الصلت عن الرضا عن آبائه (ع) قال قال رسول الله (ص) ان الله تکفل لی فی اهل بیتی لمن لقیه منهم لایشرك به شیئا واینحدیث نیز دال است بر آنکه خدای تعالی متکفل احسان شده است از برای پیغمبر خود (ص) درباب اهل بیت او که باشرك ازدنیا نرفته باشند بمغفرت یا شفاعت والله ذو الفضل العظیم .

سند هفتاد و هفتم

من العمدة و بالاسناد المقدم قال حدثنا عبدالله بن احمد بن حنبل قال حدثنا محمد بن یونس قال حدثنا محمد بن سلیمان بن سموك المخزومی عن عبدالعزیز بن رواد عن عمر بن ابی عمر عن المطلب عن عبدالله بن حنطب عن ابیه قال خطبنا رسول الله ﷺ یوم جمعة فقال قدموا قریشا و لاتتقد موها و تعلموا منها و لاتعلموها و لقوة رجل من قریش تعدل قوة رجلین من غیرهم و امانة رجل من قریش تعدل امانة رجلین من غیرهم یا ایها الناس اوصیکم بحب اقربیها اخی وابن عمی علی بن ابی طالب فانه لا یحبه الا مؤمن و لایبغضه الا منافق من احبه فقد احبنی و من ابغضه فقد ابغضنی و من ابغضنی عذبه الله عزوجل یعنی خطبه فرمود بما حضرت رسول الله (ص) روز جمعه پس فرمود در آن خطبه مقدم دارید قریش را برخود و تقدم مجوئید برقریش و از ایشان علم فرا گیرید و بایشان علم میاموزید و بتحقیق که قوت مردی ازقریش برابری میکند با قوت دو مرد ازغیر قریش و امانت

یکمرد از قریش برابری میکند باامانت دو مرد ازغیر قریش ایمردمان وصیت میکنم بشما بمحبت و دوست داشتن نزدیکتر خویشان من که از قبیله قریشند و آن برادرمن و پسر عم من علی بن ابی طالب است(ع) بدرستیکه دوست نمیدارد او را مگر مؤمنی و دشمن نمیدارد او را مگر منافقی کسیکه دوست دارد او را مرا دوست داشته است و هر که با او دشمن باشد با من دشمن خواهد بود و کسیکه با من دشمن باشد عذاب میکند او را خدای عزوجل وازاین حدیث مستفاد میشود که قبیله قریش اهل علم و دانشند با سایر مراتب مسطوره ودور نیست که ایشان اعلم باشند درمعرفت نبوت و امامت از سایر ناس بجهت آنکه موافق آیه **وانذر عشیرتك الاقربین** باید اعرف باشند و در انذار اقربیت نسبت قرابت بارسول الله داشته باشند و اگر بعضی از راه عناد کتمان حق کرده باشند منافی معرفت نیست ودر اصول کلینی درباب خصوص اهل بیت نبوت وارد است محمد بن یحیی عن احمد بن محمد بن عیسی عن محمد بن خالد عن ابی البختری عن ابی عبدالله عليه السلام قال ان العلماء ورثة الانبیاء وذلك ان الانبیاء لم یورثوا درهما ولا دینارا وانما اورثوا احادیث من احادیثهم فمن اخذ بشیء منها فقد اخذ حظا وافرا فانظروا علمكم هذا عمن تاخذونه فان فینا اهل البیت فی كل خلف عدو لا ینفون عنه تحریف الغالین وانتحال المبطلین وتاویل الجاهلین وشك نیست که عبارت فینا اهل البیت فی كل خلف عدولا ظاهرا دالست بر آنکه درمیان اهل بیت درهر پشتی چند عدول بعنوان تعدد باید متحقق شود که نفی تحریف غالین وانتحال مبطلین وتاویل جاهلین بکنند واگر مقصود امام عليه السلام یا غیر اهل بیت باشد فینا اهل البیت فی كل خلف عدولا ملایم نخواهد بود وشك نیست که موافق احادیثی که دالست برعدم ارتداد ذریه دالست بر آن که عالم بعلوم دینیه نیز خواهند بود واحادیثی که فرموده اند علم بایشان نیاموزند و ازایشان فراگیرند دالست ایضا بر آنکه فینا اهل البیت را محمل غیر مقصود خلاف مضمون وعدم ملایم این احادیث است وروی ابن ابی الحدید فی شرحه علی نهج البلاغة عند نقله قول امیر المؤمنین فی خطبة له(ع) وناظر قلب اللبیب به یبصر امده ویعرف غوره ونجده الی آخر انه خطب صلى الله عليه وآله يوم جمعة فقال ایها الناس قدموا قریشا ولا تتقدموها الی آخر الحدیث بقلیل من الاختلاف وقال بعد اتمامه رواه احمد فی كتاب فضایله

انتهى كلامه

وفى كتاب جواهر العقدين ان رسول‌الله ﷺ خطب فقال ايها الناس قدموا قريشا ولا تقدموها و تعلموا منها ولا تعلموها و من كتاب سليم بن قيس الهلالی من قدماء الشيعة وعظمائهم قال رسول‌الله ﷺ قريش ائمة العرب و العرب تبع لقريش و قال ﷺ لا تسبوا قريشا ان للقرشي قوة رجلين من غيرهم ، و قال ﷺ يا على انت سيد العرب يا على فاخر العرب فانت اكرمهم حسبا و اشجعهم قلبا ، و فى شرح ابن ميثم البحرانى على نهج البلاغة المكـرمة قال ﷺ ان الله اصطفى من العرب معدا و اصطفى من معد بنى النضر بن كنانة و اصطفى هاشما من بنى النضر و اصطفانى من بنى هاشم و قال الناس تبع لقريش برهم لبرهم وفاجرهم لفاجرهم

سند هفتاد و هشتم

من الصواعق عن جبير بن مطعم ان النبى (ص) قال يا ايها الناس لا تتقدموا قريشا فتهلكوا ولا تخلفوا عنها فتضلوا يعنى حضرت رسول ﷺ فرمود ايمردمان تقدم منمائيد بر قريش كه هلاك ميشويد و تخلف منمائيد و از ايشان مگذريد كه گمراه ميشويد و فى كشف الاسرار عند تفسير سورة قريش روى فى بعض الاخبار ان النبى (ص) قال ان الله عز و جل فضل قريشا بخصال لم يشركهم فيها غيرهم ، انهم عبدوا الله عشر سنين لم يعبده فيها الا قرشى ، و انهم نصرهم يوم الفيـل و هم مشركون و نزلت فيهم سورة لم يدخل فيها احد من العالمين سواهم ، و بانه بعثنى منهم رسولا اليهم و فى الخبر الصحيح عن النبى (ص) قـال ان الله اصطفى كنانة من بنى اسمعيل و اصطفى من بنى كنانة قريشا و اصطفى من قريش بنى هاشم و اصطفانى من بنى هاشم قال بعض اهل العلم معنى الاصطفاء المذكور فى كنانة و قريش و هاشم ما خص الله تعالى هؤلاء القبائل به من طهارة المنـاكح و صحة الانساب و زكاء المنابت و تميزهم من بين ساير الامم بالاخلاق الصالحة و الطرايق المحمودة و المكارم المشهورة مع تمسك ببعض ماورثوا من ابيهم ابرهيم من المناسك و الشعاير فاما ان يحكم لهم بالاسلام بهذا الاثر على ما يقول بعض اهل الجاهلية فلا والله اعلم ، و اين روايت نيز دلالت دارد بر تفضيل قريش و تفضل الله تعالى بر ايشان ازلا و ابدا و مؤيد آنچه

مذکور از کشف‌الاسرار در باب طهارت مناکح قریش اینست که در کتاب غریبین هروی و نهایه جزری ازحضرت رسالت (ص) مرویست باین عبارت لم یصبا عیب‌من عیوب‌الجاهلیة فی‌نکاحها‌ومقتها ، المقت‌اشد‌البغض‌و‌نکاح‌المقت ان‌یزوج‌الرجل‌امراة ابیه اذا طلقها او مات عنها و کان یفعل‌فی الجاهلیة و حرمه الاسلام ، و فی کتاب البغوی من احب العرب فبحبی احبهم و من ابغض العرب فببغضی ابغضهم ، و فی کتاب ابن ابی شیبة من غشّی‌العرب لم یدخل فی شفاعتی و لم تنله مودتی و این احادیث و امثالش دلالت بر وجوب و لزوم حب عرب و قریش دارد و مراد ظاهر است که اهـل بیت آنحضرت‌اند خواهد بود لیکـن بطریق فصل الخطاب بعنوان تعمیم وارد شده

سند هفتـاد و نهم

محمد بن یعقوب الکلینی رحمه‌الله در کتاب کافی و شیخ ابو جعفر طوسی(ره) در تهذیب الاحکام ایراد نموده‌اند علی‌بن ابرهیم عن ابیه عن ابن ابی عمـیر عن عمر‌بن اذینة عن زرارة عن ابی جعفر علیه‌السلام قال کان رسول الله (ص) یصنع بمن مات من بنی هاشم خاصة شیئا لایصنعه باحد من المسلمین کان اذا صلی علی الهاشـمی و نضح قبره بالماء وضع رسول الله (ص) یده علی القبر حتی یری اصابعه‌فی الطین فکان‌القریب یقدم و المسافر من‌اهل المدینة فرأی القبر‌الجدید علیه اثر کف‌رسول الله (ص) فیقول من مات من آل محمد (ص) ـ یعنی حضرت امام محمد باقر علیه‌السلام فرمود که بودرسول الله (ص) که میکرد‌بکسی که فوت میشد از بنی‌هاشم خاصه‌امریکه نمیکرد آن امر را باحدی از مسلمـانان بلکه مختص بنی هاشم بود و آن امر این بود که حضرت رسول (ص) وقتی که نماز میکرد بر هاشمی و آب بر قبر او پاشیده میشد میگذاشت آنحضرت دست مبارك خود را بر آن قبـر از جهت طلب رحمت‌تا آنکه دیده میشد اثر انگشتان مبارك آنحضرت در گل‌آن قبر پس بود اینکه مرد غریب یا مسافریکه از اهل مدینه بودند میآمدند پس میدیدند‌قبر‌تازهٔ که بر او اثر دست رسول الله (ص) هست پس میگفتند که فوت شده است از آل‌محمد (ص) که آنحضرت دست مبارك بر قبر او گذاشته و از اینحدیث شرافت بنی‌هاشم

و تفضیل ایشان که مختص بایشان بود این احسان معلوم میشود

استخوانم شمع کافوری بمحشر میبرد گر شبی آن ماه تابان از مزارم بگذرد

و مستفاد میگردد که بنی هاشم مطلقا از جمله آل محمد نـد ﷺ و بر ایشان آل اطلاق میشود و از فضایل غریبهٔ آل محمد است ﷺ آنچه در بعضی از فقرات روایت مبسوطه وارده در بیان مولد ابی الحسن موسی ؑ در اصول کافی واقع است بادنی تغییر فی النقل اختصاراً له لیس بیت المقدس ولکنه للبیت المقدس وهو بیت آل محمد و تلك محاریب الانبیاء و انما کان یقال لها حظیرة المحاریب

و فی کتاب الفصول للسید المرتضی رحمه الله روی الشیخ انه قال بعض الشیعة لبعض الناصبیة فی محاورته لدفی فضل آل محمد(ع) ارایت لو بعث الله نبیه ﷺ این تری کان یحط رحله و ثقله قال فقال له الناصب یحطه فی اهله و ولده قال فقال له الشیعی فانی قد حططت هوای حیث یحط رسول الله ﷺ رحله و ثقله ، و ایضاً روی ابن شهر آشوب فی مناقبه عن الصدوق رحمهما الله فی دلایل الامامة و معجزاتهم فی حدیث عن الصادق انه قال ان بیوت الانبیاء و اولاد الانبیاء لا یدخلها الجنب و حال آنکه راوی حدیث جنبا داخل خانه آنحضرت ؑ شده بود که حضرت بطریق اعجاز اینرا فرمودند لهذا احوط عدم دخول جنب است در مقابر ذریهٔ رسول الله (ص) که چون بیوت رفیعه ایشانست موافق اخبار و ادعیهٔ استیذان پس از محاوره ما ذکر من الفصول و غیره ضمناً و از حدیث سابق صریحا مستفاد می گردد که بیت آل محمد بیت المقدس است پر ظاهر است که جمعی را که در ظلمت قبر ید وبیضا و انا مل منورهٔ آن پنجهٔ خورشید رسالت شمع بالین و در سر تراب تربتشان از مقدم شریف آنسرور سرّ مراتب عزت در لباس خاك که پوشیده نیست ظاهر گرددو برات نجات در آستین وصاحب باطن از اثر آن دست معجز نما چون سلیمان با نگین و در تعمیر قلوب شکستهٔ حزین اولی الایدی بابصار ناظرین گشته گل مختوم لوح سینهٔ آن گل زمین از مهر مهر نقش اصابع خاتم المرسلین مسجل باشد و بنی هاشم باین نحو کرامتی مکرم و با این نشان ذیشأن قرین و از چنین شرافت مادر زاد خدا آفرین بی قرین باشند مسکن ایشان در دارین

یقین بیت المقدس است و بنابر وجه قیاس مساوات و مواسات و رعایت قرابت و تعمیم علت جمیع عشیرت بنی هاشم سراسر تا انقراض عالم در قابلیت اثر انامل شریفه آنسرور یکدست و در اینحکم با لتمام ثابت قدم و مغبوط اقران و اتراب و محسود منکرین فضل اولاد ابی تراب علیه السلام الملك الوهاب موافق کریمهٔ و یقول الکافر یا لیتنی کنت ترابا خواهند بود

آنانکه خاکرا بنظر کیمیا کنند آیا بود که گوشهٔ چشمی بما کنند

لمؤلفه دام فیض افاداته

ایکه ازسم سمندت ریگ اختر میشود بگذری گر برمزارم خاك من زر میشود
کس به پیش ابر جودت دست سائل راندید غنچه ازفیضت نهان در پرده پر زر میشود
پیش فیض همتت محروم چون گردد کسی کز نظر افتادهٔ ابرو تو گوهر میشود

و کسی اگر دست از پی فکر برده طریقهٔ مراتب اکسیر سعادت و لزوم افاضه هر مفیض را ملاحظه نماید باعتضاد آیهٔ شریفه **فقبضت قبضة من اثر الرسول** که نص صریحست بر آنکه جای قدم اسب جبرئیل علیه السلام جسد خاك مرده را رتبهٔ جان بخشید میداند که اثر دست مبارك حضرت رسالت بقدر مرتبهٔ امتیاز مابین که نسبت بینهما بی نسبت است باعث افاضهٔ فیض بزیر دستان میگردد دسیما بالطلب مغفرت و عقل دور بین هر چنددست وپا نماید بسلم فکر تفاوت این نسبت را طی نمیتوان نمود

لمؤلفه

بپای مرکب جبریل بخشش جانست دراین سرا زکف جودتو عقل حیرانست

سند هشتادم

من العمدة وبالاسناد المقدم قال حدثنا عبدالله بن احمد بن حنبل قال حدثنا محمد قال حدثنا بهلول عن معروف الشامی قال حدثنا موسی بن عبیدة الزهری عن عمر بن عبدالعزیز الزهری عن ابی سلمة عن عاشیة قالت قال رسول الله صلی الله علیه وآله قال لی جبرئیل یا محمد قلبت الارض مشارقها و مغاربها فلم اجدانسانا خیرا من بنی هاشم یعنی فرمود رسولخدا صلی الله علیه وآله که جبرئیل علیه السلام گفت بمن یا محمد گردا نیدم مشارق و

مغارب زمین را یعنی پشت و روی آنرا دیدم و این کنایه است از احاطهٔ علمی بـه جمیع مواضع زمین نیافتم انسانی بهتر از بنی هـاشم و ابـن کثیر در کتاب سیرت نبویه نیز نقل نموده است اینحدیث را

سند هشتاد و یکم

و روی ابو بشر محمد بن حماد الانصاری المعروف بالدولابی فی آخر کتاب الذریة الطاهرة المطهرة عن ابراهیم بن مرزوق عن بهلول بن مورق عن مـوسی بن عبیدة عن عمر و بن عبدالله بن نوفل عن ابن شهاب عن ابی سلمة وایضا من الذخایر عن عایشة قالت قـال رسول الله صلی الله علیه وآله و سلم قال جبرئیل علیه السلام قلبت الارض مشارقها ومغاربها فلم اجد رجلا افضل من محمد صلی الله علیه وآله وقلبت الارض مشارقها ومغاربها فلم اجد بنی اب افضل من بنی هاشم یعنی حضرت رسول صلی الله علیه وآله فرمودند که جبرئیل امین علیه السلام گفتکه گردانیدم زمین را درمشرقها ومغربها یعنی اول وآخر و پشت و روی آنرا دیدم نیافتم مردی افضل از محمد صلی الله علیه وآله و گردانیدم پشت وروی زمین رامشرقها ومغربهارا پس نیافتم قبیله افضل از بنی هاشم ودراصول کلینی حدیثی در بیان مولد علی بن الحسین (ع) ایراد شده که در آخر آنحدیث شریف وارد استکه وکانوا یقال لعلی بن الحسین ابن الخیرتین وخیرة الله من العرب هاشم ، ومن العجم فارس ، وقال المحقق الطوسی قدس الله روحه القدوسی فی مبحث ان علیا علیه السلام افضل الصحابة من مباحث الهیات کتابه تجرید الاعتقاد و علی علیه السلام افضل لکثرة جهـاده وعظم بلائه فی وقایع النبی صلی الله علیه وآله باجمعها وساق کلامه الی ان قال واختصاصه بالقرابة و قال العلامة فی شرح هذا الکلام الاخیر اقول هذا وجه سابع عشر وهو ان علیا علیه السلام کان اقرب الناس الی رسول الله صلی الله علیه وآله فیکون افضل لقوله علیه السلام ان الله اصطفی من ولد اسمعیل قریشا واصطفی من قریش هاشما وازاین کلام مستفاد میشود که شرافت بنی هاشم بمرتبه ایست که علامه ره باین شرافت استدلال ببزرگی مرتبه واقربیت حضرت امیر المؤمنین علیه السلام بحضرت رسول صلی الله علیه وآله نموده وحدیث اصطفاء را که درباب مطلق بنی هاشم واردشده نقل نموده است وقال محمد بن شهر آشوب فی المناقب اجمعت الامة علی ان آیة **انما ولیکم الله ورسوله والذین آمنوا الذین یقیمون الصلوة**

ویؤتون الزکوة وهم‌راکعون نزلت فی‌علی علیه‌السلام لما تصدق بخاتمه و هوراکع لاخلاف بین المفسرین فی‌ذلك وساق کلامه الی‌ان‌قال رحمه‌الله وفی کتاب‌الشیرازی انه لما سئل السائل وضعها علی‌ظهره اشارة الیه ان ینزعها فمد السائل یده و نزع الخاتم من یده ودعاله فباهی الله تعالی ملائکته بامیرالمؤمنین علیه‌السلام وقال ملائکتی اماترون عبدی جسده فی‌عبادتی وقلبه معلق عندی وهو یتصدق بماله طلبا لرضای اشهدکم انی‌رضیت عنه‌وعن خلفه یعنی ذریته‌ونزل‌جبرئیل بالایة وازلفظ خلف که بذریه تفسیر شده تعمیم و شمول حکم معلوم است سیما با کرم کریم علی‌الاطلاق و با رضای خالق عدم رضای مخلوق مرضی نیست بلکه مرضی‌است نفسانی‌انسانی که شهود ملائکه ازدوای آن‌عاجزاست وآیهٔ **ولسوف یؤتیك ربك فترضی** دلیلست در این مطلب .

سند هشتادودوم

عیاشی‌درتفسیرش عن العیص‌بن‌القسم مرسلاو محمدبن یعقوب الکلینی‌در کتاب کافی‌ورئیس‌الطایفة شیخ ابوجعفر طوسی قدس‌الله سرهماالقدوسی درتهذیب‌احکام درباب مایحل لبنی‌هاشم ویحرم من‌الزکوة ایراد نموده‌اند محمدبن‌یعقوب عن احمد بن ادریس عن‌محمدبن عبدالجبار ومحمدبن‌اسمعیل‌عن‌الفضل‌بن شاذان جمیعا عن‌صفوان بن‌یحیی عن‌عیسی‌بن القسم عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال‌ان‌اناسامن‌بنی‌هاشم‌اتوا رسول‌الله (ص) فسالوه ان یستعملهم‌علی‌صدقات المواشی والنعم وقالوا یکون لنا هذا السهم الذی جعله الله‌عزوجل للعاملین علیهاوالمؤلفةقلوبهم فنحن اولی به فقال رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله یابنی عبدالمطلب‌ان‌الصدقة لاتحل‌لی ولالکم‌ولکنی‌قدوعدت الشفاعة ثم قال ابوعبدالله علیه‌السلام انا اشهد انه قدوعدها فماظنکم یابنی‌عبدالمطلب اذا اخذت‌بحلقة باب الجنة اترونی مؤثرا علیکم غیرکم»یعنی از حضرت امام ناطق جعفر بن محمد الصادق علیه‌السلام منقول است که فرمود بتحقیق جمعی از بنی هاشم نزد رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله آمدند و سؤال نمودند از آنحضرت که ایشانراعمّال صدقه مواشی یعنی‌حیواناتی که صدقه دارند نمایدو گفتند آنچه مقرر نموده است‌خدای عزوجل ازبرای‌عمال این امر ازما باشد پس‌ما اولائیم باین سهم پس فرمود رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله یابنی عبد

المطلب بتحقیق که صدقه حلال نیست مرا و نه مر شما را آنقدر هست که من بتحقیق وعده داده‌شده‌ام بشفاعت‌بعدازآن فرمود ابوعبیدالله علیه‌السلام که شهادت‌میدهم که وعده داده شده است حضرت رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله شفاعت‌را که کلام حضرت ابوعبدالله علیه‌السلام دربین جملهٔ معترضه باشد بعد ازآن حضرت نقل کلام حضرت رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله نمود که فرموده است پس چه گمان دارید ای‌اولادعبدالمطلب هر گاه بگیرم‌حلقهٔ دربهشت را آیا تصور میکنید که اختیار کنم‌برشما غیر شمارا این چنین نخواهد بود و از بعضی احادیث مستفاد میشود که ذریهٔ طیبهٔ حضرت رسالت صلی‌الله‌علیه‌وآله بتفضل الهی محتاج شفاعت شافعین نیستند یاآنکه شفاعت ایشان مختص جد امجد ایشان (ص) است و شفاعت سایر عصات امت مفوض بحضرت امیر علیه‌السلام چنانچه شیخ‌امام سعید موفق الاسلام شیخ‌منتجب الدین ابوالحسن علی بن عبدالله بن‌الحسن بن‌الحسین بن‌بابویه مشهورقدس‌الله روحه درحدیث تاسع‌از کتاب اربعین عن‌الاربعین من‌الاربعین فی‌فضایل‌امیرالمؤمنین‌صلوات اللهوسلامه علیه‌مسنداً حدیثی ایراد نموده که موضع حاجت که شاهد مدعااست این‌است که حضرت‌رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله خطاب بحضرت امیر علیه‌السلام نموده فرمودند که «یاعلی ان‌الله خلق‌خلقا یستغفر لك الی‌ان‌تقوم الساعةقال‌الحسن فقال‌علی علیه‌السلام بابی‌انت‌وامی یارسول وماذاك‌الخلق قال‌المؤمنین الذین یقولون ربنااغفر لناولاخواننا الذین‌سبقونا بالایمان فهل‌سبقك احدبالایمان یاعلی اذاکان یوم‌القیامة ابدرت الیك‌اثنا عشر الف ملك‌من الملا ئکة فتختطفونك اختطافا حتی‌تقوم‌بین‌یدی ربی‌عزوجل فیقول‌الرب جل‌جلاله سل‌یاعلی فقدآلیت علی‌نفسی ان‌اقضی لك‌الیوم الف‌حاجة قال‌فابدأ بذریتی واهل بیتی‌یارسول اللهقال النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله انهم لایحتاجون الیك‌یومئذ ولکن ابدأ بمحبیك او احبائك و اشیاعك ثم‌قال النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله واللهثم‌واللهثم واللهلوان‌الرجل جاءیوم‌القیامةو ذنوبها اکثر من‌ورق الشجر وقطر المطر ومافی‌الارض من‌حجر اومدر ثم‌لقی اللهمحبالك ولاهل بیتك لادخله الله الجنة ثم‌قال النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله و الله ثم والله ثم والله لوان الرجل صام النهاروقام اللیل وحمل‌علی‌الجیاد فی‌سبیل اللهثم لقی‌الله مبغضالك ولاهل بیتك لکبه الله علی‌منخریه فی‌النار» انتهی الحدیث.

و من کتاب سلیم یا بنی عبد المطلب انکم ستلقون من بعدی من ظلمة قریش وجهال العرب و طغامهم تعبا وتظاهرا منهم علیکم واستدلا لاوتوثباعلیکم وحسداً لکم وبغیا علیکم فاصبروا حتی تلقونی انه من لقی الله یا بنی عبدالمطلب موحداً مقراً برسالتی ادخله الله الجنة و یتقبل ضعیف عمله ویتجاوز عن سیئاته ، وفیه ایضا یابنی عبد المطلب اطیعوا علیا انی لوقداخذت بحلقة باب الجنة ففتح لی فتح الی ربی فوقعت ساجدا فقال لی ارفع راسك سل تسمع واشفع تشفع لم اوثر علیکم احدا قالوا سمعنا واطعنا یا رسول الله» ، مضمون این حدیث مؤید حدیث سابق است وفی مناقب ابن شهرآشوب نقلا عن کتاب حلیة الاولیاء فی خبر عن کعب بن عجرة ان المهاجرین و الانصار وبنی هاشم اختصموا فی رسول الله صلی الله علیه وآله ایناولی به واحب الیه فقال صلی الله علیه وآله اما انتم یا معشر الانصار فانما انا اخوکم فقالوا الله اکبر ذهبنا به ورب الکعبة واما انتم معشر المهاجرین فانما انا منکم فقالوا الله اکبر ذهبنا به ورب الکعبة واما انتم یا بنی هاشم فانتم منی والیّ فقمنا و کلنا راض مغتبط برسول الله صلی الله علیه وآله » واز اینحدیث که حضرت رسول الله صلی الله علیه وآله بعداز مخاصمهٔ قبائل در اولویة مرابطه نسبت بآنسرور بنی هاشم را در مبدأ ومنتهی بخود نسبت دادند مستفاد میگردد که تمام رجوع ایشان بآنحضرت صلی الله علیه وآله است واینمعنی بابودن بنی هاشم ازجملهٔ آل رسول صلی الله علیه وآله بسیار مناسب است و اینحدیث که درباب شرافت بنی هاشم مرقوم شد موافق است با آنچه درسند سیم ازباب دویم وارد شده ازحضرت سیدالمرسلین صلی الله علیه وآله مخاطب بحضرت خیر الوصیین علیه السلام حسبك ان تکون منی وانامنك واین توافق نیز دلالت عظیم بر شرافت مطلق بنی هاشم دارد ؛ وفی کتاب الاستیعاب لابن عبد البر روی ابن العباس وانس بن مالك ان عمر بن الخطاب کان اذا قحط اهل المدینة استسقی بالعباس قال ابوعمر وکان سبب ذلك ان الارض اجدبت اجدابا شدیداً علی عهد عمر سنة سبع عشرة فقال کعب ان بنی اسرائیل کانوا اذا قحطوا واصابهم مثل هذا استسقوا بعصبة الانبیاء فقال عمر هذا عم النبی صلی الله علیه وآله وصنو ابیه وسید بنی هاشم فمضی الیه عمر وساق الحدیث الی ان قال فارخت السماء عزالیها واخصبت الارض فقال عمر هذه والله الوسیلة الی الله والمکان منه، واز اینخبر عمر مستسقی نیز مرتبه ومکان بنی هاشم واقارب رسول الله صلی الله علیه وآله ظاهر میگردد .

سند هشتاد و سیم

محمد بن یعقوب الکلینی درکافی وشیخ جلیل شیخ ابو جعفر طوسی رحمه الله در موضع مرقوم از کتاب تهذیب چنانکه درسند سابق اشاره بآن شد ایراد نموده است «وعنه عن علی بن ابراهیم عن ابیه عن حماد عن حریز عن محمد بن مسلم وزرارة عن ابی جعفر وابی عبدالله (ع) قالا قال رسول الله ﷺ ان الصدقة اوساخ ایدی الناس وان الله حرم علیّ منها ومن غیرها ماقدحرمه وان الصدقة لایحل لبنی عبد المطلب ثم قال اما والله لو قدقمت علی باب الجنة ثم اخذت بحلقته لقد علمتم انی لااوثر علیکم فارضوا لانفسکم بمارضی الله ورسوله لکم قالوا رضیناه»

یعنی محمد بن مسلم وزرارة ازامام محمدباقر علیه السلام وامام جعفر صادق علیه السلام نقل نموده اند که آن دو معصوم فرمودند که حضرت رسول ﷺ فرمود بتحقیق که صدقه چرکهای دستهای مردم است وبتحقیق که خدای تعالی حرام گردانیده است برمن ازصدقه وازغیرصدقه چیزیرا که حرام گردانیده است آنراوبتحقیق که صدقه حلال نیست مراولاد عبدالمطلب را بعدازآن فرمود حضرت رسول (ص) که بدانید وآگاه باشید بخداقسم که هرگاه بایستم بردر بهشت وبگیرم حلقهٔ آن دررا البته خواهید دانست که من اختیار نمیکنم برشما غیریرا دردخول بهشت پس راضی شوید بچیزیکه خدا ورسول خدا بجهة شما راضی شده اند گفتند ایشان که بآن راضی شدیم، وفی الکافی علی بن ابراهیم وغیره رفعوه قال کان فی الکعبة غزالان من ذهب وخمسة اسیاف فلما غلبت خزاعة جرهم علی الحرم القت جرهم الاسیاف والغزالین فی بئر زمزم و القوافیها الحجارة وطموها وعموااثرها فلما غلبت قصی علی خزاعة لم یعرفواموضع زمزم و عمی علیهم موضعها فلما غلب عبدالمطلب وکان یفرش له فی فناء الکعبة و لم یکن یفرش لاحدهناك غیره فبینما هونائم فی ظل الکعبة فرای فی منامه اتاه آت فقال له احفر برّة قال ومابرة ثم اتاه فی الیوم الثانی فقال احفرطیبة ثم اتاه فی الیوم الثالث فقال احفرالمصونة فقال و ما المصونة ثم اتاه فی الیوم الرابع فقال احفرزمزم لاتنزح و لاتذم لسقی الحجیج الاعظم عندالغراب الاعصم عند قریة النمل وکان عند زمزم حجریخرج منه النمل فیقع علیه الغراب الاعصم فی کل یوم یلتقط النمل فلما

رای عبدالمطلب هذا عرف موضع زمزم فقال لقریش انی امرت فی اربع لیال فی حفر زمزم وهی مأثرتنا وعزّنا فهلموا بحفرها فلم یجیبوه الی ذلك فاقبل بحفرها هو بنفسه وکان له ابن واحد و هو الحارث و کان یعینه علی الحفر فلما صعب ذلك علیه تقدم الی باب الکعبة ثم رفع یدیه ودعا الله عزوجل و نذر له ان رزقه عشر بنین ان ینحر احبهم الیه تقربا الی الله تعالی فلما حفر وبلغ الطوی طوی اسمعیل وعلم انه قد وقع علی الماء کبر و کبرت قریش وقالوا یااباالحارث هذه مأثرتنا ولنا فیها نصیب قال لم تعینونی علی حفرها هی لی ولولدی الی آخر الابد ، مضمون این روایت این است که در کعبه دو غزال از طلا و پنج شمشیر بود چون قبیلهٔ خزاعه غالب شدند بر قبیلهٔ جرهم و خواستند که حرم را از ایشان بگیرند جرهم آن شمشیرها را با دو آهوی طلا در چاه زمزم افکندند و آنچاه را بسنگ وخاك انباشته کردند بنحویکه اثرش ظاهر نبود که ایشان آنرا بیرون بیاورند چون قصی جد عبدالمطلب برخزاعه غالب شد و مکه را از ایشان گرفت موضع زمزم بر ایشان مشتبه ماند و ندانستند تا زمان عبدالمطلب که ریاست مکهٔ معظمه باو منتهی شد و در پیش کعبه فرشی از برای او میگستردند واز برای دیگری در آنجا فرش نمیگستردند پس شبی نزد کعبه خوابیده بود در خواب دید که شخصی باو گفت که حفر نما بره را چون بیدار شد ندانست بره چیست شب دیگر در همان موضع بخواب رفت و همانشخص را درخواب دید که گفت حفر نما طیبه را و ندانست که طیبه چیست پس بازشب سیم بخواب او آمد و گفت حفر نما مصونه را و ندانست که مصونه چیست پس شب چهارم بخواب او آمد و گفت حفر نما زمزم را که هرگز آبش تمام نشود و بیاشامند از آن حاجیان و بکن آنرا درجائی که کلاغ بال سفید مینشیند نزد سوراخ موران و دربرابر چاه زمزم سوراخی بود که موران از آن بیرون میآمدند و هرروز کلاغ بال سفیدی میامد آنمورانرا برمیچید چون عبدالمطلب اینخوابرا دید تعبیر خوابهای خودرا فهمید، وموضع زمزمرا دانست پس بنزد قریش آمد و گفت من چهار شب خواب دیده‌ام درباب کندن زمزم و آن مایهٔ فخر وعزت ماست بیائید تا آنرا حفر نمائیم ایشان قبول نکردند پس خود متوجه کندن زمزم شد ویکپسرداشت درآنوقت که آنرا حارث میگفتند واو اورا یاری میکرد بر کندن

زمزم‌وچون کندن‌زمزم براودشوارشد بنزددر کعبه‌آمدودستها بسوی‌آسمان بلنـد کرد وبدرگاه حقتعالی تضرع نمودونذرکرد که اگرخداده پسراورا روزی کند یکی ازآنهاراکه دوست‌تر دارد قربانی کند پس چون بسبار کند ورسید بجائـی که‌عمارت حضرت اسمعیل درچاه نمایان شد ودانست که بآب رسیده است الله‌اکبر گفت پس‌قریش گفتند الله‌اکبرو گفتند ای‌پدر حارث اینمفخرو مکرمت ماست و ما را در آن بهرهٔ هست و برتو آنرا مسلم نخو اهیم گذاشت عبـد المطلب گفت شمامرا در کندن‌آن یاری‌نکردید آن مخصوص‌من و اولاد من است تا روز قیامت .

و ابن بابویه رحمه‌الله درمن‌لایحضره الفقیه ایراد نموده که حضرت جبرئیل در باب آب‌زمزم خطاب‌بحضرت ابرهیم کرده‌فرمود اشرب یا ابرهیم و ادع لولدك فیها بالبرکة و افض علیك من الماء وطف بهذاالبیت‌فهذه سقی سقاها الله لاسمعیل و ولده ؛ و از آنچه مرقوم‌شد مستفادمیگردد که‌بئرزمزم‌مختص اولاد عبدالمطلب است و اولاد حضرت ابرهیم علیه‌السلام تا روز قیامت پس این بیت را در باب آب زمزم اگرنسبت دهند باهل بیت علیهم السلام و ذی نسب‌ازقبیلـه بنی هاشم جاری‌است در طی کوثرتسنیم و علوجاه‌ایشان که : فان‌الماء ماءابی‌وجدی * و بئری‌ذوحفرت وذوطویت* و فی‌الفقیه ایضا روی‌البزنطی عن داودبن سرحان عن ابی عبدالله علیه‌السلام ان‌رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله ساهم قریشافی بناء البیت فصار لرسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله من باب الکعبة الی النصف ما بین الرکن الیمانی الی الحجر الاسود ، وفی‌روایة اخری انه کان لبنی هاشم من الحجر الاسود الی الرکن الشامی ، و از این حدیث مستفادمیشود که بنی هاشم بانی کعبه معظمه بودند از حجر الاسود گرفته تا رکن شامی و اینمعنی از جهت وضوح برصدق سعادت ایشان چون صبح صادق روشن است ، و قال الشیخ المفید فی کتاب‌الارشاد باسناده الی‌ابی البختری القرشی قال کانت رایة قریش و لواؤها جمیعا بیدقصی بن کلاب ثم لم‌تزل الرایة فی ید ولد عبـدالمطلب یحملها منهم من حضر الحرب حتی بعث‌الله رسوله صلی‌الله‌علیه‌وآله فصارت‌رایة قریش وغیرها الی‌النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله فاقرهافی بنی‌هاشم فاعطاها رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله علی بن ابی‌طالب فی غزاة ودّان و هی اول غزاة حمل فیها رایة فی الاسلام مع النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله ثم لم‌تزل‌معه‌فی

المشاهد ببدر وهی البطشة‌الکبری‌و فی‌یوم‌احد وکان اللواء یومئذ فی بنی‌عبدالدار فاعطاه رسول الله (ص) مصعب بن‌عمیر فاستشهد ووقع‌اللواء من یده فتشوقته‌القبایل فاخذه رسول الله (ص) فرفعه الی علی بن ابی طالب ﷺ فجمع له یومئذ الرایة و اللواء‌فیهما الی الیوم فی بنی‌هاشم

سند هشتاد و چهارم

عن‌الذخایر عن علی ﷺ قال قال‌رسول‌الله(ص)یامعشر بنی‌هاشم‌والذی بعثنی بالحق نبیا لو آخذ بحلقة الجنة ما بدأت‌الا بکم « مرویست از حضرت امیرالمؤمنین و یعسوب الموحدین که حضرت رسول رب‌العالمین فرمود ایگروه بنی هاشم بحق آنکسیکه بر انگیخته است مرا بحق به پیغمبری وقتیکه بگیرم حلقه جنت را ابتدا نکنم مگر بشما یعنی در دخول بهشت

سند‌هشتاد‌وپنجم

من الصواعق اخرج الطبرانی والخطیب‌حدیثا یقوم الرجل لاخیه عندمقعده الابنی هاشم فانهم لا یقومون لاحد«یعنی طبرانی و خطیب ذکر کرده‌اند اینحدیث را که سزاوار است که بر خیزد مرد از برای تعظیم برادر مؤمن خود از موضع جلوسش مگر بنی هاشم که ایشان باید بر نخیزند از برای تعظیم کسی و این حکم بنا بر تباین وعدم تساوی و تکافؤیست که میان خصوص ایشان که‌خویشان حضرت‌رسالتند و عموم‌جانب دیگر که اجانب‌اند و متحقق است چنانچه در‌احوال اهل‌البیت و ذریهٔ نبی (ع) در صحیفه فصیحه و عیون رضویه علیه الثناء والتحیة وارد است باینعبارت که قال قال رسول الله (ص)انا اهل‌البیت لا تحل لنا الصدقةو امرنا باسباغ الوضوء وان لا ننزی حمارا علی عتیقة و لانمسح علی خف « حاصل معنی آنکه راوی باسناد خود گفته که حضرت رسول (ص) فرمود که بدرستی و راستی که ما اهل بیتیم که حلال‌نیست ما را زکوة واجبه گرفتن و ماموریم‌بتمام کردن وضوباین‌معنی که‌نزد شستن هر عضوی دعائی خوانیم و کامل سازیم‌غسلات وضوءراازروی سنت و دیگر آنکه مابرنمی‌جهانیم حمار را بر مادیان کنایت از اینکه ما نمیدهیم دختر شیعی‌را بسنی‌خر ومسح نمیکنیم بر موزه والله ورسوله اعلم و بعضی از علماء فقره و ان لا ننزی حماراعلی عتیقة را که‌در کافی و تهذیبین

نیز وارد است باین وجه تفسیر نموده اندکه ای علی الفرس الاجود و المراد اما الظاهر لکراهة انزاء الحمار علی الفرس العربیة الاصلیة و اما کنایة عن تزویج الهاشمیة لغیر الهاشمی لانه مکروه یعنی حماررا بر فرس عربیة الاصل نمیکشیم یا هاشمیه رابغیر هاشمی نمیدهیم و مؤید حل ثانیست حدیث حضرت رسول (ص) که صدوق رحمه الله تعالی در من لا یحضره الفقیه در باب الاکفاء ایراد نموده که نظر النبی (ص) الی اولاد علی علیه السلام و جعفر علیه السلام فقال بناتنا لبنینا وبنونا لبناتنا بنحویکه با ترجمه سابقا مرقوم شد و فی مناقب ابن شهر آشوب قال بعض الخوارج لهشام بن الحکم العجم تتزوج فی العرب قال نعم قال فالعرب تتزوج فی قریش قال نعم قال فقریش تتزوج فی بنی هاشم قال نعم فجاء الخارجی الی الصادق علیه السلام فقص علیه قال اسمعه منك فقال علیه السلام نعم قد قلت ذاك قال الخارجی فها انا ذا قد جئتك خاطبا فقال له ابو عبدالله علیه السلام انك لکفو فی دینك وحسبك فی قومك ولکن الله عزوجل صاننا عن الصدقات وهی اوساخ ایدی الناس فنکره ان نشرك فیما فضلنا الله به من لم یجعل الله له مثل ما جعل لنا فقام الخارجی وهو یقول بالله ما رایت رجلا مثله ردنی والله اقبح رد وما خرج من قول صاحبه واین حدیث نیز دالست بر کراهت تزویج هاشمیه برغیر هاشمی ودر مختلف علامه از ابن جنید رحمهما الله نقل نموده که باستدلال حدیث مذکور تکافؤ زوجین را در حرمت صدقه معتبر ولازم مثل تساوی در ایمان دانسته واز کلام او عدم صحت این تناکح مستفاد میشود وفی المسئلة الخامسة والخمسین من المسائل المیافارقیات(۱) للسید المرتضی علم الهدی رضی الله عنه مایجب علی المؤمن اذا کان عرف النسب وتزوج المراة علویة ام هاشمیة الجواب اذا کان العربی من قبیل غیر مرزول فی القبائل و لامستنقص فان فی بعض القبائل من العرب من هذه صفته فلیس بمحظور علیه نکاح الهاشمیات و انما یکره ذلك سیاسة و عادة و ان لم تکن محظورا فی الدین.

سند هشتاد وهشم

من الذخایر و عن ابی ذؤیب ان رسول الله صلی الله علیه وآله قال شرار قریش خیار شرار الناس یعنی حضرت خیر المرسلین صلی الله علیه وآله فرمودند بدان قریش بهترند از بدان مردم

(۱) میافارقین: بلدة مشهورة

قریب باین مضمون شریف وبیان منیف در تاریخ نگارستان در ترجمه یعقوب بن داود طهمان درمدح ذریه حضرت امیر علیه السلام وارد شده باین نحو

علوی دوست باش خاقانی کز عشیرت علیست فاضل تر
بدشان به ز مردم نیکو نیکشان از فرشته نیکو تر

سند هشتاد و هفتم

عن اسمعیل بن عبید بن رفاعة عن ابیه عن جده قال قال رسول الله (ص) ان قریشا اعفة صبر و من یغل لهم الغوائل اکبه الله لوجهه فی النار یوم القیامة حضرت خاتم النبیین فرمود که بتحقیق قریش عفیفان یعنی پارسایان وا ز حرام باز ایستادگان وصاحبان صبرند و کسی که خیانت وحیلت کند با ایشان بلاها وسختیها را بسبب کینهائی که باایشان داشته باشد خدای تعالی آنشخص را سرنگون در آتش جهنم اندازد درروز قیامت .

سند هشتاد و هشتم

من ذخایر عن سعد بن ابی وقاص قال قال رسول الله (ص) من یرد هوان قریش یهنه الله حضرت رسول الله صلی الله علیه وآله فرمود کسیکه خواهد خواری قریش را خوار میکند او را خدای تعالی و در کتاب غریبین هروی و نهایهٔ جزری در ترجمه عثر بعین و راء مهملتین وثاء مثلثه درمابین واقع است فیه ان قریشا اهل امانة فمن بغاها العوایر اکبه الله لمنخریه ویروی العواثر جمع عاثور وهو المکان الوعث الخشن لانه یعثر فیه وقیل هو حفر یحفر لیقع فیه الاسد وغیره فیصاد یقال وقع فلان فی عاثور شر اذا وقع فی مهلکة و استعیر للورطة و الخطة المهلکة اما العوایر فهی جمع عایر وهی حبالة الصاید اوجمع عایرة وهی الحادثة التی یعیر بصاحبها من قولهم عیرتهم الزمان اذا جنی علیهم و این حدیث مؤید حدیث سابق است و در کتاب مسند شافعی و کتاب مجازات الاثار النبویة سیدرضی صاحب نهج البلاغة نیز این حدیث مروی ومشروح است

سند هشتاد و نهم

من الذخایر عن محمد بن ابراهیم الحرب التمیمی ان قتادة بن النعمان وقع فی

قریش فکانه نال منهم فقال رسول‌الله ﷺ مهلا یاقتادةلا تشتم‌قریشا فانك لعلك
تری منهم رجالا اوتاتی منهم رجالا یحقر عملك مع اعمالهم و فعلك مع افعالهم و
تنبطهم‌اذارایتهم‌لولاان‌تطغی‌قریش لاخبرتها بالذی لها عندالله عزوجل‌یعنی‌قتادةبن
نعمان‌دربلیهٔ‌حضرت‌قریش‌واقع‌شده؛ گمان آنست که‌هتك‌عرض‌ایشان‌نموده ودشنام‌داد
ایشان‌را پس‌فرمودحضرت‌رسول ﷺ بآهستگی‌ونرمی‌باش ای‌قتاده‌ودشنام‌مده‌قریش
را بدرستی که تو گاه باشد که ببینی ازایشان مردانی‌یا آنکه برسی ازقریش بـه
مردانیکه حقیر باشد عمل‌تو هر گاه ملاحظه شود بااعمال ایشان‌وفعل تو با افعال
ایشان وشبیه بایشان خودرا خواهی‌بکنی اگر ایشان‌را ببینی یامنسوب‌سازی‌خود
را بایشان بنا برحدیثی که ابن اثیر درنهایه ازابن‌عباس روایت کرده نحن معاشر
قریش من النبط واحتمالات مختلفه‌بسیار در ترجمه وتنبطهم جاریست که ذکرش
موجب اطنابست بهر حال حضرت رسول ﷺ میفرمایند که اگر ازحد بیرون
نمیرفتند قریش ومغرورنمیشدند البته خبر میدادم قریش‌را بدانچه مر ایشان را
نزدخدای تعالی هست‌ازقرب‌ومنزلت ودرذخایربروایت دیگر نیزاینحدیث‌مسطور
است وبجای تطغی تبطر مسطور است بمعنی مغرورشدن و قریب باین حدیث در
باب ذریهٔ رسول الله ﷺ سابقا سمت ذکریافت

وروی الصدوق ایضا فی‌علل الشرایع عن‌ابیه عن‌سعد عن‌ابراهیم‌بن هاشم‌عن
عبدالله‌بن حماد عن‌شریك عن‌جابر عن‌ابی‌جعفر علیه‌السلام قال‌قال رسول‌الله ﷺ لاتسبوا
قریشا ولاتبغضوا العرب ولاتذلواالموالی الحدیث‌وازاینحدیث‌مستفاد میشودصریحا
عدم تجویز مذلت احدی نسبت بموالی بنی‌هاشم بطریق اولی چنانچه ابن اثیر در
کتاب نهایهٔ اشارهٔ بخلاف درتجویزاخذزکوةنسبت بموالی بنی‌هاشم نیزدرترجمه
وبیان موالی‌ایراد نموده است ومؤیداینمعنی‌است آنچه‌روایت نموده شیخ‌المحدثین
شیخ ابوجعفرطوسی قدس‌الله نفسه القدوسی درباب مایحل لبنی هاشم ویحرم مـن
الزکوة ازکتاب تهذیب باسناده الی زرارة عن ابی عبدالله علیه‌السلام قال موالیهم منهم
ولایحل الصدقة من‌الغریب لموالیهم ولاباس بصدقات موالیهم علیهم ثم‌قال انه‌لوکان
العدل مااحتاج هاشمی ولا مطلبی الی صدقة ان الله جعل لهم فی کتابه ما کان فیه

سعتهم ثم قال ان الرجل اذا لم یجد شیئا حلت له المیتة و الصدقة و لا تحل لاحد
منهم الاان لایجد شیئا ویکون ممن یحل له المیتة وچون ازظاهرحدیث حرمةزکوة
نسبت بموالی ظاهرمیشودوبعضی اینحدیث را حمل بکراهت کرده‌اند وبعضی بر تقیة
نموده‌اند وشیخ رحمه‌الله حمل نموده درتهذیب موالی را برممالیك وشیخ قطب‌الدین
الراوندی نیز نقل نموده در کتاب خرایج و جرایح روایتی باین عنوان روی ان
ولیدبن صبیح قال کنا عندابی عبدالله علیه السلام فی لیلة اذاً طرق الباب طارق فقال للجاریة
انظری من هذا فخرجت ثم دخلت فقالت هذا عمك عبدالله بن علی فقال ادخلیه
قال لنا ادخلوا البیت فدخلنا بیتا فسمعنا منه حسا ظننا ان الداخل بعض نسائه
فلصق بعضنا ببعض فلما دخل اقبل علی ابی‌عبدالله علیه السلام فلم یدع شیئا من القبیح الا
قاله فی ابی‌عبدالله علیه السلام ثم خرج وخرجنا فاقبل یحدثنا من الموضع الذی قطع کلامه
فقال بعضنا لقد استقبلك هذا بشیء ماظننا ان احداً یستقبل به احدا حتی لقدهمّ
بعضنا ان یخرج الیه فیوقع به فقال مه لاتدخلوا فیما بیننا فلما مضی من اللیل طرق
الباب طارق فقال للجاریة انظری من هذا فخرجت ثم عادت فقالت هذا عمك عبدالله
بن علی قال لناعودوا الی مواضعکم ثم اذن له فدخل بشهیق ونحیب وبکاء وهویقول
یابن اخی اغفرلی غفرالله لك اصفح عنی صفح الله فقال غفر الله لك یاعم ماالذی احوجك
الی هذا قال انی لماآویت الی فراشی اتانی رجلان اسودان فشداوثاقی ثم قال احدهما
للاخر انطلق به الی النار فانطلق بی فمررت برسول الله صلی الله علیه و آله فقلت یارسول الله لااعود
فامره فخلی عنی وانی لاجد الم الوثاق فقال ابوعبدالله علیه السلام اوص قال بم اوصی مالی مال
وان لی عیالا کثیرا وعلیّ دین فقال ابوعبدالله علیه السلام دینك علی وعیالك الی عیالی فاوص
فما خرجنا من المدینة حتی مات وضم ابوعبدالله علیه السلام عیاله الیه وقضی دینه وزوج ابنه
ابنته واز کلام آنحضرت که فرمودند مه لاتدخلوا فیما بیننا یعنی ساکت شوید وداخل
نشوید درامریکه میانهٔ مااهل بیت واقع شود پس مستفاد میشود که اگرذریهٔ رسول
الله صلی الله علیه و آله نسبت بهم حرف ناشایست بگویند هرچندنسبت بائمه (ع) باشد کسیرا
نمیرسد که بتقویت احدهما درمیان ایشان داخل شود وحرف ناشایست بدیگری
بگوید وظاهرمیگردد ازاینحدیث که بذریهٔ رسول الله صلی الله علیه و آله سخن بد گفتن وحرمت

ایشان نداشتن خوب نیست چنانچه دراول سند نسبت بقریش مطلقا مذکور شد و ازمنسوب نمودن آنحضرت ایشانرا بخود که فرمودند لاتدخلوا فیما بیننا مراتب قرب واختصاص ایشان معلوم است .

ودرروضهٔکلینی واقع است محمدبن یحیی عن‌احمدبن محمدبن عیسی عن‌ابن‌فضال عن‌عبدالله‌بن بکیر وثعلبة‌بن میمون وعلی‌بن عقبة عن‌زرارة عن عبدالملك قال‌وقع بین ابی‌جعفروبین ولد الحسن (ع) کلام فبلغنی ذلك فدخلت علی ابی جعفر علیه‌السلام فذهبت اتکلم فقال لی‌مه لاتدخل فیما بیننا وانما مثلنا ومثل بنی عمنا کمثل رجل کان فی‌بنی اسرائیل کانت له ابنتان فزوج احد هما من رجل زراع و زوج الاخری من‌رجل فخار ثم زارهما فبدأ بامرأة الزراع فقال‌لها کیف حالکم فقالت قد زرع زوجی زرعا کثیرا فان ارسل الله السماء فنحن احسن بنی اسرائیل حالاثم‌مضی الی مرأة الفخار فقال کیف حالکم فقالت قدعمل زوجی‌فخارا کثیرافان‌امسك‌الله‌السماء فنحن احسن بنی اسرائیل حالا وانصرف و هو یقول اللهم انت لهما و کذلك نحن

واینحدیث بعینه مفید است آنچه مقصود بودازذکرحدیث سابق وترجمهٔاینحدیث آنست که‌عبدالملك‌بن‌اعین‌روایتکرده که میان‌حضرت‌امام‌محمدباقر علیه‌السلام واولادحضرت امام حسن علیه‌السلام گفتگوئی واقع‌شد ومن بر آن‌اطلاع یافتم‌پس بخدمت‌آنحضرت‌رفتم وخواستم که درآن باب‌سخنی بگویم حضرت مرامنع فرمود و گفت خودرا درمیان ماداخل مکن زیرا که حکایت ماوبنی‌عم‌ما مثل‌حکایت مردیست که دربنی اسرائیل بودودو دخترداشت ویکی رابمردی داد که کسبش زراعت بودو دیگریرا بمردی فخارداد که کوزه وسبوو امثال‌آن میساخت پس‌وقتی‌بدیدن ایشان رفت‌واول زن‌مرد زارع‌رادیدوپرسید که حال‌شما چونست آنزن گفت‌شوهرمن زراعت بسیاری کرده واگرخدای تعالی‌باران‌بدهد حال‌ما ازسایر بنی‌اسرائیل بهترخواهد بودوبعدازآن بدیدن زن‌فخاررفت‌و پرسید که حال‌شما چونست گفت‌شوهر من‌از آنچه‌عمل‌اواست بسیار ساخته اگرخدایتعالی باران رانگاه داردحال ماازسایر بنی‌اسرائیل بهتر خواهد بودپس ازاینجا بیرون آمدو میگفت خداوندا تومتکفل حال ایشان باش‌و حکایت مانیزمثل حکایت ایشانست «انتهی» وبعضی‌از مقدسین معاصرین اینروایت

رادرمنهج الیقین ایرادو بعداز آن ذکر نموده که ازاینحدیث نهایت اهتمام ومبالغه درباب استرضاء واحتراز ازرنجیدن سادات ظاهر میشود زیرا که باوجود آنکه معارضه باائمهٔ معصومین صلوات الله علیهم اجمعین در مرتبه کفر است هرگاه تجویز نفرمایند که دیگری درباب ایشان سخنی بگوید البته اهانت ایشان خصوصاً جمعی که بخلوص عقیده وصلاح ظاهر موصوف باشند جایز نخواهد بود واجتناب ضروراست «تم کلامه» و گاهی که از کتب معتبرین ازمعاصرین وغیره دراین باب امری نقل میشود بجهت آنست که ناظرین دانند که علماء معاصرین وسلف تمام نیز این اعتقاد داشتند از شیعی و سنی و دراینمعنی خلاف ننموده اند پس مخالفت بغیراز سستی اعتقادوجهی نخواهد داشت و اگر غفلت باعث باشد این همه اخبار وآثار واین همه غفلت بعیداست **مصرع**ـ این همه غوغاو خوابت میبرد.

سند نودم

من المناقب لابن شهرآشوب روی الحاکم ابو عبدالله الحافظ باسناده عن محمد بن عیسی عن ابی حبیب الساجی قال رأیت رسول الله ﷺ فی المنام وحدثنی محمد بن منصور السرخسی بالاسناد عن محمدبن کعب القرطی قال کنت فی جحفة نائما فرأیت رسول الله(ص) فی المنام فاتیته فقال لی یافلان سررت بما تصنع مع اولادی فی الدنیا فقلت لو ترکتهم فبمن اصنع فقال ؑ فلاجرم تجزی منّی فی العقبی فکان بین یدیه طبق فیه ترصیحانی فسألته عن ذلك فاعطانی قبضة فیها ثمانی عشرة تمرة فتأولت ذلك ان اعیش ثمانی عشر سنة فنسیت ذلك فرأیت یوما از دحام الناس فسألتهم عن ذلك فقالوا اتی علی بن موسی الرضا ؑ فرایته جالسا فی ذلك الموضع وبین یدیه طبق فیه تمرصیحانی فسألته عن ذلك فناولنی قبضة فیها ثمانی عشرة تمرة فقلت له زدنی منه فقال لوزادك جدّی رسول الله (ص) لزدناك»

یعنی محمدبن کعب قرطی گفت که در جحفه خوابیده بودم پس دیدم رسول الله (ص) را درخواب بعداز آن رفتم بخدمت آنحضرت پس فرمود بمن که ای فلان مسرور وشاد گشته ام بسبب آنچه میکنی از احسان باولاد من در دار دنیا پس گفتم که اگر ایشانرا واگذارم پس بکه احسان کنم که بهتر از ایشان باشد پس آنحضرت فرمودند

که چون چنین است پس جزای عمل جمیل تودر عقبی برمنست پس بود نزدحضرت طبقی که درآن خرمای صیحانی بود پس طلب کردم آنخرما را از آنحضرت پس قبضهٔ از آن خرما بمن شفقت فرمودند که درآن قبضه هشتده دانه خرمابود پس تعبیر آنخوابرا چنان کردم که زندگانی من هشتده سال خواهدبود پس فراموش کردم اینخواب را پس دیدم روزی ازدحام مردم را درموضعی سؤال کردم ازمردم سبب ازدحام را گفتند آمده است حضرت امام رضا ؑ دیدم حضرت را درآنموضعی که حضرت رسول (ص) را در خواب دیده بودم نشسته و پیش آنحضرت طبقی بود که درآن خرماء صیحانی بود طلبیدم آنخرما رااز آنحضرت پس بمن داد کفی ازخرما که در آن هشتده دانه بود گفتم من آنحضرت رازیاده بمن بده خرمارا پس حضرت فرمود ازراه اعجاز که اگر جدمن رسول الله (ص) زیاده بتو داده بودمانیز زیاده میدادیم ودربعضی روایات بنابر برخی ازاحتمالات وجوب انقیاد ومزید احسان نسبت بذریهٔ حضرت امام حسین ؑ ظاهر میشود چنانچه علماء اهل سنت در کتب خودبان تصریح نموده‌اند .

واز آنجمله اینحدیث است که ازصواعق نقل میشود «جاءعن الحسین کرم الله وجهه من اطاع الله من ولدی واتبع کتاب الله وجبت طاعته» یعنی حضرت امام حسین ؑ فرمود که کسی که اطاعت نماید خدای تبارك و تعالی را از فرزندان من و پیروی نماید کتاب خدا یتعالی را واجب است پیروی او در امور عامه دین و دنیا که مختص ائمه تسعه از ذریهٔ حضرت امام حسین علیه‌السلام است یا خصوص قضای حوایج ذریهٔ ایشان عموما و ابن بابویه بسند معتبر از حضرت امام رضا ؑ روایتکرده است که حضرت رسول ﷺ فرمود که خواهد کشت حسین را بدترین این امت و هر که بیزاری جوید از فرزندان او کافر شده است بمن وبعضی ازثقات بسند معتبر از ابو بصیر روایتکرده است که روزی درخدمت حضرت امام جعفر صادق ؑ بودم وبا آنحضرت سخن میگفتم که یکی ازفرزندان حضرت امام حسین ؑ داخل شد چون نظر حضرت امام جعفر صادق ؑ بر او افتاد گفت مرحبا واو را در بر کشید و بوسید و فرمود که خدا حقیر کند آنهارا که شما راحقیر کردند و خدا انتقام کشد از آنها که پدر شما را کشتند و خدا واگذارد آنها را که شما

را وا گذاشتند و خدالعنت کند آنها را که شمارا شهید کردند و خدا یاور و ناصر شما باشد چه بسیار گریستند زنان بر شما و چه بسیار بطول انجامید گریهٔ پیغمبران و صدیقان و شهیدان و ملائکهٔ آسمان پس حضرت گریست و فرمود که ای ابو بصیر هر گاه نظر میکنم بسوی فرزندان حسین مرا حالتی رو میدهد که ضبط خود نمیتوانم نمود بسبب آنچه نسبت بپدر ایشان و ایشان کردند الحدیث و شك نیست که اینفرزند بیواسطه نبوده است نسبت بحضرت امام حسین علیه السلام و پر ظاهر است که این احکام علی مر الدهور و الاعصار موافق حدیث شریف «ان کل سبب و نسب ینقطع الا سببی و نسبی» مستمر است و از حضرت سید الساجدین علیه السلام روایت کرده اند که چون سر مبارك سید الشهداء علیه السلام را بنزد یزید پلید آوردند آنملعون آنسر منور را در مجلس شراب حاضر میکرد و شراب زهرمار میکرد روزی رسول پادشاه فرنك در مجلس او حاضر شد و از اشراف و بزرگان ایشان بود گفت ای پادشاه عرب این سر کیست یزید گفت ترا بااین سر چکار گفت چون بنزد پادشاه خود میروم از احوال این ملك سؤال میکند میخواهم بر حال و سر این سر مطلع شوم و باو خبر دهم تا او با شما در فرح و شادی شریك باشد یزید گفت این سر حسین بن علی بن ابیطالب است فرنگی گفت مادر او کیست گفت فاطمه دختر رسولخدا نصرانی گفت اف بر تو بادو بر دین تو دین من نیکوتر است از دین تو بدانکه پدر من از فرزند حضرت داود است و میان من و او پدران بسیار است و نصاری مرا تعظیم مینمایند و خاك پای مرا برای تبرك بر میدارند و شما فرزند پیغمبر خود را میکشید و میان او و پیغمبر شما یکمادر بیش نیست بد دینیست دین شما پس بایزید گفت آیا شنیدهٔ حکایت کنیسهٔ حافر را گفت بگو تا بشنوم نصرانی گفت میان عمان و چین دریائی هست که یکسال مسافت آنست و در آن میان معموری نیست بغیر یك شهر که درمیان آب واقع است و طول آن هشتاد فرسخ در هشتاد فرسخ است و در روی زمین شهری از آن بزرگتر نیست و کافور و عنبر و یاقوت از آنشهر میآورند و درختان ایشان عود است و آن در دست نصاری است و در آنشهر کلیسه های بسیار هست و بزرگترین کنایس ایشان کنیسه حافر است و در مهراب آن حقهٔ

طلائی آویخته است و در آنحقه سمی هست و میگویند سم حماریست که حضرت عیسی علیه السلام بر آنسوار میشده است ودور آن حقه را بطلا و دیبا مزین گردانیده اند و در هر سال گروهی بسیار از نصاری از اطراف عالم بزیارت آنکنیسه میروند و بر دور آنحقه طواف میکنند و آنرا میبوسند و در آنجا حاجت خود را از قاضی الحاجات طلب مینمایند ایشان چنین رعایت میکنند سم دراز گوشی را که گمان میکنند که سم دراز گوش حضرت عیسی است و شما پسر دختر پیغمبر خود را میکشید خدا برکت ندهد شما را در خود و دین خود یزید گفت بکشید این نصرانی را که ما را در بلاد خود رسوا نکند چون نصرانی این سخن را شنید گفت میخواهی مرا بکشی یزید گفت بلی نصرانی گفت دیشب پیغمبر شما را در خواب دیدم که گفت ای نصرانی تو اهل بهشتی و من تعجب کردم از سخن او و شهادت میدهم بو حدانیت الهی و رسالت حضرت رسالت پناهی پس بر جست و سر مبارکرا بر سینهٔ خود چسبانید میبوسید و میگریست تا کشته شد و این حکایت را سید بن طاوس در کتاب لهوف و شیخ ابن نما در کتاب مثیرالاحزان نیز نقل فرموده اند

و ذکر السید صفی الدین محمد بن معد الموسوی فی مقتله بعد ذکر شهادة الحسین علیه السلام روی ابن لهیعة عن ابی الاسود محمد بن عبدالرحمن قال لقینی رأس الجالوت فقال والله ان بینی و بین داود لسبعین ابا و ان الیهود تلقانی فتعظمنی و انتم لیس بین ابن نبیکم و نبیکم الا اب واحد فقتلتم ولده و ازاین روایت مستفاد میشود که یهود تا هفتاد پشت رعایت ذریهٔ داود علیه السلام مینموده اند و ایضا ایراد نموده در مقتل خود عنه ذکره حبرا من احبار الیهود کان حاضرا فی مجلس یزید علیه اللعنة و العذاب الشدید انه قال فی آخر کلام له فانی اجد فی التوریة انه من قتل ذریة نبی لایزال ملعونا ابدا ما بقی و یصلیه الله نار جهنم اذا مات؛ و در سایر کتب مناقب مضمون مذکور باین عنوان واقع است روی انه کان فی مجلس یزید حین ادخل علی بن الحسین (ع) حبر من احبار الیهود فقال من هذا الغلام یا امیر المؤمنین قال هو علی بن الحسین قال فمن الحسین قال ابن علی بن ابی طالب قال فمن امه قال امه فاطمة بنت محمد صلی الله علیه و آله فقال الحبر یا سبحان الله فهذا ابن بنت

نبیکم قتلتموه وفی هذه السرعة بئس ماخلفتموه فی ذریته والله لوترك فینا موسی بن عمران سبطا من صلبه لظننا انا کنا نعبد ممن دون ربنا وانتم انما فارقکم نبیکم بالامس فوثبتم علی ابنه فقتلتموه سوأة لکم من امة قال فامر به یزید لعنة الله علیه فوجی فی حلقه ثلاثا فقام الحبر وهو یقول ان شئتم فاضربونی وان شئتم فاقتلونی اوفذرونی فانی اجد فی التوریة ان من قتل ذریة نبی لایزال ملعونا ابدا مابقی فاذا مات یصلیه الله نار جهنم و فی مناقب ابن شهر آشوب **شعر** ٭ واخجلة الاسلام من اضداده ٭ ظفروا له بمعایب و معایر ٭ آل العزیر یعظمون حماره ٭ ویرون فوزا لهم للحافر ٭ و سیوفکم بدم ابن بنت نبیکم ٭ مخضوبة لرضی یزید الفاجر ٭ و اینکلام مناسب است بر آنکه حبر که از علماء یهود است چون در توریة دیده است که قاتل ذریهٔ نبی همیشه ملعون و مسکن او جهنم است باوجود ظلم یزید خودرا معاف نداشته واظهار حق نموده است یقین که علماء دین امامیه آنچه در باب ذریه رسول در قرآن وحدیث دیده باشند بطریق اولی باید اظهار نمایند بلکه بر ایشان لازم است کما ذکر فی روضة الکلینی فی مبحث حدیث الناس یوم القیمة سهل بن زیاد عن ابن محبوب عن خطاب بن محمد عن الحرث بن المغیرة قال لقینی ابو عبدالله علیه السلام فی طریق المدینة فقال من ذا الحارث قلت نعم قال اما لاحملن ذنوب سفهائکم علی علمائکم ثم مضی فاتیته فاستاذنت علیه فدخلت وقلت لقیتنی فقلت لاحملن ذنوب سفهائکم علی علمائکم فدخلنی من ذالك امر عظیم فقال نعم ماینعکم اذا بلغکم عن الرجل منکم ما تکرهون ومایدخل علینا به الاذی ان تاتوه فتونبوه و تعذلوه وتقولوا له قولا بلیغا فقلت له جعلت فداك اذالایطیعون ولایقبلون منا فقال اهجروهم و اجتنبوا مجالسهم ٭ و پر ظاهر است که ایذاء اقارب رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم ایذاء آن سرور است موافق نص احادیث غیر مستقصی وازید من ان یحصی پس موافق قوله تعالی **انما یخشی الله من عباده العلماء** باید علماء دراین امور سعی بیشتر داشته باشند ٭ و بنا بر حدیث روضهٔ کلینی که ایراد نموده سهل بن زیاد عن ابرهیم بن عقبة عن سیابة بن الولید وعلی بن اسباط یرفعونه الی امیر المؤمنین علیه السلام فقال ان الله یعذب الستة بالستة العرب بالعصبیة والدهاقین بالکبر والامراء بالجور والفقهاء بالحسد والتجار بالخیانة واهل الرساتیق بالجهل ٭ ظاهر است که باید علماء امامیه از حسد دور باشند

وخودرا دردفع ایذاء اقارب رسول الله ﷺ علی الخصوص عموماً معاف ندارند و اگر بعدمرتبه باعث اخراج مردم از نسب تواند شد و اینمعنی باعث تکاهل درامور ذریهٔ رسول‌الله ﷺ شود پس باید مردم هرچند ازحضرت آدم(ع) دورشوند بآن نسبت از انسانیت ومردمی دور گردند باوجود آنکه حدیث «کل سبب و نسب ینقطع الا سببی ونسبی» قاطع اینحکم دراقارب رسول الله ﷺ بخصوصهم هست که قطع این توهم میکند مؤید اینمطلب است آنچه شیخ طبری در کتاب مناقب ائمه(ع) درفضل امامت حضرت امیر علیه السلام ایراد نموده گفته مسئلهٔ حسن و حسین (ع) ذریه رسول‌الله اند بنص قرآن که عیسی بن مریم را حق تعالی بذریهٔ ابرهیم خواند با بعد مسافت میان عیسی وابرهیم حیث قال **فتلك حجتنا آتیناها ابرهیم علی قومه نرفع درجات من نشاء** الی قوله **و من ذریته داود و سلیمان و ایوب و یوسف و هرون و کذلك نجزی المحسنین و زکریا و یحیی و عیسی و الیاس** و اتفاقست که عیسی علیه السلام ذریهٔ ابراهیم است

شعر

نسب رسول الله بیت قصیدة   اکرم به بیتا بناه مشید

وقال السید مهدی بن خلیفة الطبری فی المشجرة المجدیة فی الانساب الطالبیة اتی عبدالله بن عباس رضی الله عنهما رحم فمست الیه برحم بعیدة فالان له فقال قال رسول الله ﷺ اعرفوا انسابکم لتصلوا به ارحامکم فانه لا قرب بالرحم اذا قطعت وان کانت قریبة ولا بعد بها اذا وصلت وان کانت بعیدة ، واورد فیه ایضاً قال رسول الله ﷺ الوصول من وصل رحما بعیدا والقاطع من قطع رحما قریبا وازاین دوحدیث نیز مستفاد میشود که بعد نسبت باعث عدم رعایت صله مأموره نمیشود ورایت فی بعض مناقب آل ابی طالب هکذا ، وفی الکافی عن ابی عبدالله علیه السلام انه قال ان الرحم معلقة بالعرش یقول اللهم صل من وصلنی و اقطع من قطعنی و هی رحم آل محمد و هو قول الله عز وجل الذین یصلون ما امر الله به ان یوصل قال نزلت فی رحم آل محمد ﷺ و قد یکون فی قرابتك ثم قال ولا تکون ممن یقول للشیء انه فی شیء واحد « انتهی » .

اقول وقدسبق هذا الحدیث بعینه وذکر هنا تابعا لمافی المناقب پس ذکر این حدیث دراین مقام جهت آنست که ظاهر گردد که سالفین درباب مواصلت رحم متو اصله ایراداین حدیث نموده اند و در مهج الدعوات تالیف سیدبن طاوس رحمه الله درحدیث طویلی از حضرت صادق علیه السلام این عبارت وارداست حدثنی ابی عن جدی ان رسول الله صلی الله علیه و آله قال لمااسری بی الی السماء رأیت رحما متعلقة بالعرش یشکو الی الله عز وجل قاطعها فقلت یاجبرئیل کم بینهم قال سبعة آباء ، و فی عیون اخبار الرضا عن ابی الحسن علیه السلام عن ابیه عن آبائه عن علی(ع) قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله لما اسری بی الی السماء رایت رحما متعلقة بالعرش یشکو رحماالی ربها فقلت لها کم بینك وبینها من اب فقالت نلتقی فی اربعین اباقال بعض العلماء الاقوی عندی ان القرابة لاحدلها وان تباعدت حتی تنتهی الی آدم علیه السلام لکن یتفاوت مراتبها فی القرب و البعد فربما یکون الرجل قریبامن جهة اجنبیا من اخری کالعم فانه قریب بالنسبة الی عم العم اجنبی بالنسبة الی الاخ انتهی کلامه وذکر ابن شهر آشوب فی معالم العلماء ان زیدبن الحسین البیهقی له حلیة الاشراف فی ان اولاد الحسنین اولادالنبی (ص) و ابن اثیر در کتاب کامل التاریخ آورده باین عبارت که و فیها مات ای فی سنة ثلاث وثمانین و مأة موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی ابی طالب ببغداد فی حبس الرشید و کان سبب حبسه ان الرشیداعتمر فی شهر رمضان من سنة تسع و سبعین ومأة فلما عاد الی المدینة علی ساکنها السلام دخل الی قبر النبی(ص) یزوره ومعه الناس فلما انتهی الی القبر وقف وقال السلام علیك یارسول الله یابن عم افتخارا علی من حوله فدنی موسی بن جعفر وقال السلام علیك یاابه فتغیر وجه الرشید وقال هذا الفخر یاباالحسن جداً ثم اخذه معه الی العراق فحبسه عندالسندی بن شاهك اه وسید بن طاوس حسنی حسینی در کتاب اسعاد ثمرة الفؤاد علی سعادة الدنیا والمعاد گفته الفصل الحادی والستون ولیس بغریب من قوم کابروا او اشتبه علیهم الحال بین الله جل جلاله و بین خشبة عبدوهامن دونه اوحجر ان یکابروا اویشتبه علیهم الحال بین جدك مولانا علی بن ابی طالب علیه السلام ومن تقدمه من البشر وما کان یحصل لهم من الاصنام ذهب ولافضة ولاولایة ولاانعام فکیف یفارقون جدك علیا علیه السلام وقد حصل لهم من تعظیهم ویرجون منه ما

لایرجون من جدك علیا من الامال والانوال والله ان بقائه بینهم الی الوقت الذی بقی الیه ﷺ آیة لله جل جلاله یعرفه المطلعون علی تلك الاحوال

وایضا در آن کتاب در فصل رابع وستین واقع است «ومما اوضح الله جل جلاله علی یدی فی کتاب الطرایف من النصوص الصحیحة الصریحة علی ابیك علی بن ابی طالب صلوات الله علیه وعلی عترته بالامامة مالایخفی علی اهل الاستقامة مثل قول جدك محمد صلوات الله و سلامه علیه علی المنابر علی رؤس الا شهاد انی بشر یوشك ان ادعا فاجیب و انی مخلف فیکم الثقلین کتاب الله وعترتی اهل بیتی اذ کر کم الله فی اهل بیتی اذ کر کم الله فی اهل بیتی و انه لما کان اهل بیته فی ذلك الوقت جماعة انزل الله جل جلاله فی القرآن تعیین اهل بیته فی قوله جل جلاله انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهر کم تطهیرا فجمع جدك محمد صلوات الله علیه اباك علیا و امك فاطمة سیدة نساء العالمین و اباك الحسن وعمك الحسین وهو جدك ایضا من جهة امك ام کلثوم بنت زین العابدین علیه السلام اجمعین وقال هؤلاء اهل بیتی که در اینمواضع وامثال آن باپسر خود خطاب نموده وحضرت پیغمبر وحضرت امیر وحضرت فاطمه وحسنین صلوات الله علیهم را جد وپدر ومادر وعم او خوانده ودر اصول کلینی درباب ماعند الائمة من سلاح رسول الله ﷺ بعد از ذکر حکایت عفیر که حمار آنحضرت ﷺ بود خودرا درساعت فوت آن سرور دربئر بنی حطمة انداخت تا هلاك شد وقبر آن همان چاه گردید ایراد شده و روی ان امیر المؤمنین علیه السلام قال ان ذلك الحمار کلم رسول الله ﷺ فقال بابی انت وامی ان ابی حدثنی عن ابیه عن جده عن ابیه انه کان مع نوح فی السفینة فقام الیه نوح فمسح علی کفله ثم قال یخرج من صلب هذا الحمار حمار یرکبه سید النبیین ﷺ و خاتمهم فالحمد لله الذی جعلنی ذلك الحمار انتهی فلیتبصروا من حدیث الحمار یا اولی الابصار

شعر

کم مباش از این حمار اندر سفینه نجات چاه اند آن جاه وعین چشمهٔ آب حیات

هر گاه حضرت نوح محبت بجد حماریکه آنحضرت ﷺ بر پشت آن سوار شود داشته باشد عجب از آن حماریست که دوستی با کسی که از پشت آنسرور متولد

وجدش اوباشد نداشته باشد وهر گاه شرافت پشت آنقدرها اززمان پیش بحمار اثر کند درانسان ازاین نحو پشتی ثقل تاثیرش نسبت برثقلین ازامت باوجودحدیث اولادنا اکبادنا و کل سبب ونسب ینقطع الاسببی ونسبی اگر انصاف باشد از اسلام بعید است

سند نود و یکم

من الذخایر عن عامر بن شهر قال سمعت رسول الله ﷺ یقول اسمعوا من قریش و دعوا فعلهم یعنی عامر بن شهر گفت شنیدم که حضرت رسول ﷺ میفرمود بشنوید از قریش و واگذارید افعال ایشان را یعنی ملامت ایشان در افعال ایشان مکنید .

سند نود و دویم

من العمدة وبالاسناد المقدم قال واخبرنا عبدالله اخبرنا السراج حدثنا ابرهیم بن عبدالرحیم حدثنا موسی بن داود و خالد بن خداش قالا حدثنا مسکین بن عبدالعزیز عن بشار بن سلامة عن ابی بردة قال قال رسول الله ﷺ الامر من قریش الامر من قریش الامر من قریش لی علیهم حق ولهم علیکم حق ما حکموا فعدلوا واسترحموا فرحموا وعاهدوا فوفوا زاد خالد فمن لم یفعل ذلک فعلیه لعنة الله والملائکة والناس اجمعین » یعنی حضرت رسول الله ﷺ فرمودند سه مرتبه اینرا که صاحب امر واختیار قریشند مرا برایشان حق است ومر ایشان را برشما حق است مادام که حکم نمایند پس عدالت نمایند و چون طلب رحم ازایشان کرده شود درحم کنند وعهدیکه کرده اند وفا نمایند وزیاد نموده است خالد که یکی از روات اینحدیثست اینرا که کسی که نکند آنچه مذکور شد ازاداء حق ایشان پس براو باد لعنت خدا وملائکه ومردمان همه واین مثل حدیث سابق دالست برفضیلت قریش « کما ذکر فی کتاب سیادة الاشراف اختار تعالی ذکره من جراثیم الامم العرب ثم منها قریشا و فیه یقول الفرزدق :

فاصبحوا قد اعاد الله نعمتهم	اذهم قریش واذ ما مثلهم بشر
ثم اختار من قریش ها شما	قریش خیار بنی آدم

و خیر قریش بنوهاشم

وقدروی الاصحاب عنهم ان الله اختار العرب من سایر الامم واختار من العرب قریشا و اختار من قریش بنی هاشم وبنی المطلب الی ان تمسك به بعض الناس فی ان غیر العربی والقرشی والهاشمی لایکون کفوا للعربیة والقرشیة والهاشمیة و یومی الیه مافی العیون الرضویة عنهم (ع) نحن اهل بیت لاتحل لنا الصدقة وامرنا باسباغ الوضوء وان لاننزی حمارا علی عتیقة وترجمة اینحدیث سابقا مذکورشد ، وروی صاحب جامع الاصول عن الترمذی باسناده عن عمرو بن العاص قال سمعت رسول الله ﷺ یقول قریش ولاة الناس فی الخیر والشر الی یوم القیمة» یعنی آنسرور ثقلین فرموده است که قریش صاحب اختیارند درخیر وشر ناس تاروز قیامت یا آنکه اشرار واخیار ایشان دراین دوامر والیند پس ایشان برجمیع مردم درهمه مراتب تقدم دارند وبعضی ازظرفاء سادات احتمال میدادند که فرض دیه شرعا چهل درهم که دوهزار وپانصدو بیست دینار عجمیست جهت جنایت برکلب سلوقی عربی که بفارسی مشهور است بتازی واکثر آنها معلم است وبمراتب احسن است از آن کلب هراش اهل بیت نبوت چنانچه بمراتب نیز احسن است ازکلب اصحاب کهف ازجمله مؤیدات شرافت ادنی متعلقان این سلسله علیه علویه میتوانند شد وفرض دیة ازجهت سایر کلاب مثل کلب صیدوکلب غنم و کلب حایط وکلب زرع معارضه ومقاومة باکلب سلوقی یمنی که عربیست ووصف معلمین از آن درقرآن مجید وارداست باین نحو **مکلبین تعلمونهن مما علمکم الله** نمیتواند نمود باعتبار اشتراك آنها درانتفاع میان عرب و عجم در جمیع اماکن وبلاد «قال آیة الله العلامة فی التحریر لو اتلف کلب الصید ففیه اربعون درهما والشیخ خصه بالسلوقی وهو منسوب الی قریة بالیمن یقال لها سلوقی و فی کلب الغنم کبش وقیل عشرون درهما وهی روایة ابن فضال عن بعض اصحابه عن ابی عبدالله علیه السلام وهی اشهر والاولی اصح طریقا وفی کلب الحایط عشرون درهما وفی کلب الزرع قفیز من بر ولا قیمة لغیر ذلك من الکلاب و غیرها ولایضمن قاتلها شیئا .

شعر

گرسگ نفس سگیت نکند معلومست　　آنچه مقصود زتحریر دراین مرقوم است

وفی کتاب حیوة الحیوان نقلا من تاریخ نیسابور روی باسناده عن علی بن ابی

طالب ؑ قال قال رسول‌الله ﷺ لما اراد‌الله ان‌یخلق الخیل قال لریح الجنوب انی خالق منك خلقا اجعله عز الاولیائی ومذلة لاعدائی وجمالا لاهل‌طاعتی فقالت‌الریح اخلق یارب وقبض منها قبضة فخلق منها‌فرسا وقال خلقتك عربیا پس موافق‌حدیث ایضا اسب عربی نیز ممدوحست واز کلام معتبرین معبرین ظاهر میشود که‌مقامات سادات‌سادات‌منامات‌تست‌باعتبار کرامات‌ومقامات‌ایشان‌ففی‌الباب‌الاربعین من کتاب البشارة والنذارة فی‌تعبیرالرؤیا فان رای هاشمی اوعربی انه یختم بخاتم الخلیفة اصاب ولایة جلیلة وان‌کان من‌الموالی فانه یموت ابوه وبخلفه وان‌لم‌یکن‌له اب‌فانه ینقلب امره الی‌خلاف مراده انتهی وفی‌موضع آخر منه لحم‌الفرخ المشوی مال‌فی تعب فان‌رأی‌کانه یاکله نیّا فقیل‌انه یغتاب اهل بیت رسول الله ﷺ اوغیره‌من‌افاضل الناس وازاین حکایت ثانی ایضا مستفاد میشود که معبرین نیز‌در‌عالم‌خیال ومثال‌و معنی‌ایشانرا تفوق داده‌اند .

سندنو دوسیم

قال‌الشیخ‌الجلیل‌القدر‌الکراجکی‌تلمیذ‌الشیخ‌المفید‌رحمهما‌الله‌تعالی فی کتابه معدن الجواهر روی‌عن‌ابن عباس رضی الله عنه قال‌ان الله تعالی جعل‌الحلم عشرة اجزاء تسعة منها فی قریش و واحدة فی سایر الناس و جعل الکرم‌عشرة اجزاء فتسعة منها فی العرب وواحدة فی سایر الناس‌وجعل الغیرة‌عشرة‌اجزاء فتسعة منها فی العرب و واحدة فی سایر الناس و جعل‌النکاح عشرة‌اجزاء فتسعة منها فی‌العرب وواحدة‌فی‌سایر‌الناس «انتهی‌مختصراً» وقال‌محمود‌النیشابوری فی‌تفسیر‌سورة‌الواقعة من تفسیر‌المسمی بایجاز البیان فی‌تفسیر‌القرآن قوله تعالی «عربا» العروب الحسنة التبعل الفطنة بمراد الزوج کفطنة العرب و فی‌الحدیث جهاد المرأة‌حسن التبعل و فی کتاب‌الاداب و مکارم الاخلاق‌للشیخ ابوالقسم علی‌بن احمد الکوفی المذکور اسمه فی کتب الرجال انه یقال‌ان الفطنة والدها فی العرب ان الخبث والاحتیال‌فی العجم ؛ و فیه ایضا قال رسول الله (ص) المؤمن کیس فطن و المؤمن ینظر بنور‌الله و از آنچه مرقوم شد مدح قریش مستفاد میشود و من الذخایر عن ابن عباس رضی الله عنهما قال اعطی الله عز وجل بنی عبد المطلب سبعا الصباحة و الفصاحة

و السماحة و الشجاعةو الحلم و العلم و حب النساء یعنی ابن عباس گفت موافق
آنچه از مخبر صادق شنیده است که بخشیده است خدای عز و جل اولاد عبدالمطلب
را هفت چیز خوبروئی یا روشناسیو فصاحت و جوانمردی و کرم و شجاعتوحلم
و علم و دوست داشتن زنان ایشانرا یا ایشـان زنان را و قال المطهـر فی باب
العطایا من شرحه علی المصابیح قوله لقد هممت ان لا اقبل هدیة الامن قرشی یعنی
لقد قصدت ان لا اقبل الهدیة الا من قوم فی طباعهم کرم لا یمنّـون بما اعطوا و
لایتوقعون عوضا بل یعدون ما اعطوه منـّةو فضلا من قابل عطیتهم علی انفسهم وقال
السید المرتضی فی باب الجوابات الحاضرة المستحسنة التی یسمیها قوم المسکتة من
کتابه الغرروالدر رو قیل احسن الناس جوابا و احضرهم قریش ثم العرب و ان
الموالی تاتی اجوبتها بعـد لای و فکرة و رویة و قد مدح الجواب الحاضر بکل
لسان و قال معاویة بن ابی سفیان یوما لعقیل بن ابی طالب و کان جید الجواب
حاضرة ان فیکـم لشبقاً یابنی هاشم فقال هو منافی الرجال و منکم فی النساء
مویدجیدجواب بودنجواب ایشان میتواندشدماهوفی کتاب العرایس تصنیف ابی
ابی الحسن محمد بن القسم الفارسی العامی من مشاهیر تلامذة الصدوق باسناده الی
ابن سیرین عن ابی العجفا قال قال عمر بن الخطاب لا تغلوا صداق النساء فانها لو
کانت مکرمة فی الدین او تقوی عندالله کان اولیکم بها محمد ﷺ ما تزوج ابنة
من بناته ولا تزوج امراة من نسائه بافضل من اثنی عشر اوقیة قال فقامت امراة من
قریش فقالت یعطینا الله و تمنعنا یا امیر المؤمنین او لیس الله تعالی یقول و آتیتم
احدیهن قنطارا فلا تاخذوا منه شیئافقال عمر کل افقه من عمر و قال ابن خلکان
فی تاریخه ان ابا الفتح بن جنی ذکر فی بعض مجامیعه ان الشریف الرضی اخو
المرتضی احضر الی ابن السیرافی النحوی و هو طفل جدّ الم یبلغ عمره عشر
سنین فلقنه النحو و قدمه فی الحلقة فذاکره من الاعراب علی عادة التعلیم فقـال
له اذا قلنا رایت عمر فما علامة النصب فی عمر فقال له الرضی بغض علی فعجب
السیرافی و الحاضرون من حدة خاطره ؛ و قال ابن شهـر آشوب فی مناقبه فی العقد
ان مروان بن الحکم قال للحسن بن علی علیه السلام بین یدی معاویة اسرع الشیب الی

شاربك يا حسن ويقال ان ذلك من الخرق فقال عليه السلام ليس كما بلغك ولكنامعاشر بنى هاشم طيبة افواهنا عذبة شفاهنا فنساؤنا يقبلن علينا بانفاسهن و انتم معشر بنى امية فيكم بخر شديد فنسائكم يصرفن افواهن و انفاسهن الى اصداغكم فانما يشيب منكم موضع العذار من اجل ذلك قال مروان اما ان فيكم يا بنى هاشم خصلة قال و ما هى قال الغلمة قال اجل نزعت من نسائنا و وضعت فى رجالنا و نزعت الغلمة من رجالكم ووضعت فى نسائكم فما قام لاموية الا هاشمى الحديث وروى الصدوق فى باب النوادر بعد باب المتعة من الفقيه عن محمد بن مسلم عن ابى جعفر عليه السلام قال ان الله تعالى خلق الشهوة عشرة اجزاء تسعة فى الرجال و واحدة فى النساء و ذلك لبنى هاشم و شيعتهم وفى نساء بنى امية وشيعتهم عشرة اجزاء فى النساء تسعة وفى الرجال واحدة ومفاد اين دو حديث منتج هريك از حلين سابقين از محبت طرفين ميتواند بود و ايضا صدوق در كتاب خصال در ابواب العشرة روايت كرده است عن ابى عبدالله عليه السلام قال ان الله تبارك و تعالى جعل الشهوة عشرة اجزاء تسعة منها فى النساء و واحدة فى الرجال و لو لا ما جعل الله عزوجل فيهن من اجزاء الحياء على قدر اجزاء الشهوة لكان لكل رجل تسع نسوة متعلقات به

وتوفيق بين الحديثين بنا برحمل عام برخاص ممكن است باين نحو كه حديث خصال درخصال بنى اميه باشد ليكن بنا بر منطوق اين حديث ظاهر ميگردد كه شهوت ده جزء است نه عدد در نساء و واحدى در رجال و اگر نه ميگردانيد خداى عزوجل حيا بقدر اجزاء شهوت بتحقيق كه بهر مردى نه زن متعلق و جمع مى‌شد وموافق استدلال ومفهوم آن عكس مستفاد ميشود بجهت آنكه چون بهر زنى نه شهوت عطاشده پس بايست يكزن بنه مرد متعلق شود وفحول علماء درحل اين حديث هر يك معنى بكرى وموافق قريحه خود درازاله اشكال فكرى فرموده‌اند از جهت تطبيق معنى حديث پس بعضى صورت مسطوره را در مجلس خاصى فرض نموده كه نه زن و نه مرد بوده باشند درآن و هر يك از زنان خواهند خودرا بنه مرد برسانند تا تعلق هريك از نساء بنه مرد متحقق شود و بعضى تسع را بضم تاء منقطه خوانده اند ازجهت حصول اين معنى وممكن است كه معنى حديث اين باشد كه اگر حيا

مانع نمیشد در وقت مقاربت و مقارنت زنان را پس بنا بر نه شهوت از نساء و یکی از مردان صورت حال بمنزله آن بود که نه زن بیکمرد متعلق شده باشند که تشبیه از قبیل زید اسد باشد بدون تکلف فرض مجلس خاصی که سابقا مرقوم شد و این حل بخاطر مؤلف این کتاب رسیده و حل اول حلیست که سالفین نموده اند چنانچه بعضی از فضلا این حدیث را مذکور نمودند و فورا بخاطر داعی آنچه مذکور شد رسید خواستم عرض کنم آن فاضل گفت حدیث بسیار مشکلی را چنین آسان حل نموده اید داعی ساکت شد از ایشان سؤال حلش نمودم بیان حلش که مذکور شد فرمودند و رفتند کمترین در حال حل خود تأمل نمودم بهتر بود روز دیگر در مجلس آن فاضل و علامی ملا محمد باقر مجلسی برخوردند داعی این حدیث را از علامی سؤال نمودم آن فاضل گفتند ما غلط گفتیم که از ایشان سؤال نمودید آخر گفتم که حلی که داعی را بخاطر رسیده بود بهتر بود میخواستم مشخص کنم که آیا ایشان بنحو شما حل میفرمایند یا بآنچه بخاطر داعی رسیده یا بنحو دیگر می گویند حاصل آنکه بعد از سؤال تامل نمودند و بطریق آن فاضل که در مجلس خاص نه مرد و نه زن باشند و بمراتب مرقومه حل نمودند آخر الامر داعی این حل دویم را که اولا بخاطر رسیده بود گفتم علامی بسیار تحسین نمودند و گفتند حلش همین است و آنچه ما گفتیم حل سابقین بود لیکن اشتباه شده این حل بهتر است و تکلف ندارد مثل آن حل و سخنها در تحسین این نمودند و بمراتب چند کلام کشید که گفتنش ضرور نیست که باعث توهمی میشود

و از این قبیل است آنکه روزی مرحمت و غفران پناه فضایل آثار علامی ملا محمد شفیع خلف ملا محمد علی استرآبادی رحمهما الله تعالی نزد داعی آمدند و گفتند حدیثی دارقطنی که از اهل سنت است نقل نموده و مضمون آنحدیث این است چون عبارت آنرا خواندند گفتند بر من مشکل شده والحال بیانش آنچه در خاطرم مانده این است که حضرت رسول ﷺ فرمودند که اگر حضرت فاطمه (ع) بحد نصاب قطع ید سرقت نماید قطع ید او خواهم نمود حضرت فاطمه (ع) دلگیر شد بعد از آن بر حضرت رسول ﷺ شرف نزول یافت که اگر تو شرك بورزی حبط عملت میشود البته

حضرت رسول ﷺ دلگیر شد بعد از این معنی این آیه شرف نزول یافت که لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا بعد از این معنی هردو خوشحال وشادمان شدند آیا سبب شادمانی ایشان بعد از نزول این آیه چه باشد وچه ربط است آنرا برشادمانی داعی رافورا باعدم استماع این حدیث سابقا که الحال نیز اصل عبارت اینحدیث درنظر نیست و کتابی که این حدیث در آن هست دردست نیست بخاطر رسید که آیه تنبیه براین شاید بوده باشد که بعنوان شرطیه این نحو مخاطبه ومکالمه غمی ندارد نسبت بخود در این مقام شریك قرار داده ام تعلیق محال برمحال است ومن هم باشما بعنوان شرطیه شریکم لهذا ایشان خوشحال شدند بعد از آنکه مشار الیه از داعی اینرا شنیداو نیز خوشحال شد و گفت مرا ازفکر خلاصی نمودید وتحسین بسیار نمودو گفت فورا بخاطر شما عجب رسید ذریة بعضها من بعض الایة داعی گفتم عجبی نیست دراین ویرانه گاهی چیز کی یافت میشود

شعر

حال درویش همان به که پریشان باشد — پرشود خانه زخورشید چه ویران باشد

بعد از چندی که کلام سابق ترقیم شده بود و کتاب بدست آمد عبارت حدیث باین نحو بود که قلمی شده ازمناقب شهرآشوب» روی دارقطنی انه اتی سارق الی النبی ﷺ فاقر بما تبلغ النصاب فامر النبی ﷺ بقطع یده فقال قدمتها فی الاسلام و تامر بقطعها فقال ﷺ و لوکان فاطمة (ع) فحزنت فاطمة (ع) فنزل **لان اشرکت لیحبطن عملك** فحزن النبی (ص) فنزل **لو کان فیهما الهة الا الله لفسدتا** ومؤید این حل این است که بعض نسخ واقع شده در آخر که «فسر ا» و بعضی اینحدیث شهوت راکه مذکور شد احتمال قلب نیز داده اند از بابت کریمه **و یوم یعرض الذین کفروا علی النار** چنانچه درباب نساء بنی امیه و رجال ایشان علیهم لعاین الله مناسب است ، و فی باب فضل نساء قریش من کتاب النکاح من الکافی علی بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی عمیر عن حماد بن عثمان عن ابی عبدالله علیه السلام قال قال رسول الله ﷺ خیر نساء رکبن الرجال نساء قریش احناه علی و لده و خیرهن

لزوج عدة من اصحابنا عن احمد بن ابی عبدالله البرقی عن غیر واحد عن زیاد القندی عن ابی وکیع عن ابی اسحق السبیعی عن الحارث الاعور قال قال امیر المؤمنین علیه السلام قال رسول الله صلی الله علیه و آله خیر نسائکم نساء قریش الطفهن بازواجهن و ارحمهن باولادهن المجون لزوجها الحصان لغیره قلنا و ما المجون قال التی لاتمنع ، ابوعلی الاشعری عن محمد بن عبدالجبار عن صفوان عن اسحق بن عمار عن ابی بصیر عن احدهما علیهما السلام قال خطب النبی صلی الله علیه و آله امهانی بنت ابی طالب فقالت یارسول الله انی مصابة فی حجری ایتام ولا یصلح لك الا امراة فارغة فقال رسول الله صلی الله علیه و آله ما رکب الابل مثل نساء قریش احنا ولد ولاارعی علی زوج فی ذات یدیه ، وفی النهایة الاثیریة ایضا بهذه العبارة ، و منه الحدیث الاخر فی نساء قریش احناه علی ولد و ارعاه علی زوج انما وحّد الضمیر وامثاله ذهابا الی المعنی تقدیره احنا من وجد و خلق او من هناك و مثله قولهم احسن الناس و جها و احسنه خلقا یرید احسنهم خلقا و هو کثیر فی العربیة .

سند نود و چهارم

من الذخایر عن السدی فی قوله تعالی **اولی الایدی والابصار** قال هم بنو عبدالمطلب یعنی سدی گفت مراد از اولی الایدی والابصار در قول خدای تعالی فرزندان عبدالمطلب اند یعنی ایشان صاحبان دستها و دیدها اند یعنی صاحب اعمال شریعت و معارف الهی اند اعمال بدنی را با علوم یقینی قلبی جمع کرده اند و یا آنکه خداوندان نعمتها اند بر بندگان بجهت آنکه ایشانرا بخوان احسان ایمان میخوانند وارباب عقول صافیه وافهام زاکیه اند و در حدیث وارد است که انا معاشر بنی عبدالمطلب سادة اهل الجنة بدرستیکه ما جماعت عبدالمطلب بزرگان و بهتران اهل بهشتیم و بروایت دیگر وارد است که انا بنو عبدالمطلب سادات الناس بدرستیکه ما فرزندان عبدالمطلب بزرگان خلایق و مردمانیم .

سند نود و پنجم

علامه حلی (ره) در کتاب تذکرة الفقهاء در مبحث وصیت ایراد نموده قال عمر یوما ان رسول الله صلی الله علیه و آله شجرة نبتت فی کبا ای فی مزبلة وعنی بذلك رذالة اهله فسمع

ذلك رسول‌الله (ص) فاشتد غیظه‌ثم‌نادی الصلوة جامعة فحضر المسلمون باسرهم‌فصعد رسول‌الله (ص) المنبر فحمدالله‌واثنی علیه‌وقال ایها‌الناس لیقم کل‌منکم ینتسب‌الی ابیه حتی اعرّفه‌نسبه فقام الیه شخص من‌الجماعة وقال یارسول‌الله انافلان‌بن فلان فقال صدقت ثم قام اخر فقال یارسول‌الله انافلان‌بن فلان فقال‌لست لفلان و انما انت لفلان وانتحلك فلان‌بن فلان فقعد خجلا ثم لم‌یقم احدفامر ﷺ بالقیام والانتساب مرة واثنتین فلم یقم احد فقال‌این‌الساب لاهل‌بیتی لیقم‌الیّ و ینتسب الی ابیه فقام عمر فقال یارسول الله اعف عنا عفی الله عنك اغفر لنا غفر الله لك احلم‌لنا حلم‌الله عنك وکان رسول‌الله(ص) کثیر الحیاء فقال اذاکان یوم القیامة سجدت سجدةلاارفع رأسی حتی‌لایبقی احد من بنی عبد المطلب الا دخل الجنة» یعنی عمر گفت روزی بتحقیق که رسول‌الله (ص) شجره ایست که‌روئیده درمیان‌مزبله وازاین اراده‌نموده بود رذالت اهل پیغمبررا صلی‌الله علیه وآله پس شنید رسول‌الله صلی‌الله علیه وآله این کلا مرا و شدید شد غضب آنحضرت و بعد از آن ندا نمود که الصلوة جامعة و این کلامی بود که دروقت ارادهٔ جمعیت مردم میفرمودند پس حاضر شدند مسلمانان همه پس بالا رفت رسول الله صلی‌الله علیه وآله برمنبروحمد وثناء الهی بجای آورد و گفت ای مردمان باید بر خیزد کل واحد از شما و حال آنکه منسوب سازد خود را بپدر خود تا آنکه بشناسانم نسب او را با و پس برخواست بسوی آنحضرت‌شخصی‌از آنجماعت و گفت یا رسول الله من فلان پسر فلانم‌فرمود آنحضرت که راست گفتی پس شخصی دیگر بر خواست و گفت یا رسول الله من فلان پسر فلانم پس پیغمبر ﷺ فرمود که نیستی‌تو پسر فلان بتحقیق که تو پسر فلان کسی‌و بخودترا نسبت داد فلان بن فلان بعنوان غلط پس نشست آنمرد شرمنده و خجل بعد از آن بر نخواست کسی پس امر کرد حضرت رسول ﷺ به بر خواستن و خود را بپدران منسوب نمودن یکمرتبه و دو مرتبه‌و امر باینمعنی نمود مکرر پس بر نخواست کسی از ایشان بعد از آن فرمود آنحضرت ﷺ که کجا است آنکه دشنام دهنده است مر اهل بیت مرا باید بر خیزد نزد من وخود را منسوب بپدر خود سازد تا بگویم پدرش‌راپس بر خواست عمرو گفت یارسول‌الله

عفو کن از ما عفو کند خدای تعالی از تو ببخش ما را ببخشد خدای تعالی ترا حلم کن بدی مارا حلم کند خدای تعالی از تو وبود رسول الله ﷺ بسیارصاحب حیاپس فرمود آنحضرت چون روزقیامت میشود سجده کنم پرورد گارخودسجده‌ئرا که سر بر ندارم تا آنکه نماند احدی از اولاد عبدالمطلب مگر آنکه داخل بهشت شود مضمون اینحدیث شریف که در باب عمر است بطرق و انحاء مختلفه وارداست ، و از آنچه علی بن ابراهیم و علامه رحمهما الله تعالی نقل نموده‌اند بنحویکه در سند شصت و دویم و دراین سند مرقوم شده مستفاد میشود که اهانت و عداوت نسبت باقارب رسول الله ﷺ علامة با عمر در خبث ولادت توأم بودنست چنانچه من بعد در باب ثالث این کتاب مرقوم میشود اینمعنی صریحا و پر ظاهر است که ایمان ظاهری کسیرا که طیب ولادت ذاتی نداشته باشد طاهر معنوی نمیکند لیکن چون اظهار فسق فسق دیگر است اظهار این عداوت معنوی باعث ظهور خبث ولادت باطنی مسطور است پس اگر در قلب احدی عیاذاًبالله عداوت اقارب رسول الله ﷺ بوده باشد در کتمان آن کوشیدن و خود را در معرض اینمعنی در نیاوردن وعیب خود را پوشیدن اولیست و چون اینحدیث دال بر لزوم محبت اقارب و تکریم بنی عبد المطلب است مطلقاو دالست براینکه ایذای ایشان ایذاء آنحضرتست چنانچه در حدیث مسطور و ارداست فاشتد غیظه و یقینکه تا کسی از امری زیاده متضرر و متاذی نشود صاحب غیظ شدید نمیشود و معلوم است که ایذاء آنحضرت ایذاء خداست ومنشأ غیظ حضرت نبوی (ص) سخنی بود که نسبت باقرباء آنسرور از آنمرد صادر شده بود فعلی هذا اگر ایذاء اقارب زیاده از اندازه سخن باشد بطریق مفهوم اولی موجب زیادتی آزار آنسرور دین خواهد بود پس از آیات و احادیث مستفاد میشود لزوم محبت و تکریم بنی هاشم مطلقا لیکن از احادیثی که وارد است که حسنه وسیئه ایشان دو چندان و اگر احدی از ایشان قائل بامامت ائمهٔ معصومین (ع) نباشد تبری از او لازم است چنانچه من بعد بفضل الله تعالی تزاید سیئه و حسنه درذکر اعتقادات ابن بابویه رحمة الله علیه معلوم میشود و مسطور میگردد که حضرت صادق علیه السلام در حین بیان مطمر فرمودند : فمن خالفکم و جازه فابرؤا منه و ان

کان علویا فاطمیا و از حدیث حمران نیز که حضرت صادق علیه السلام خطاب بحمران فرمود که فمن خالفك في هذاالامر فهو زنديق فقال حمران و ان كان علويا فاطميا فقال ابو عبدالله علیه السلام وان كان محمّد يا علويا فاطميا ، و از حدیث اصمعی که حضرت سید الساجدین علیه السلام در جواب سؤال او فرمودند« يا اصمعى ان الله تعالى خلق الجنة لمن اطاعة و لو كان عبدا حبشيا و خلق النار لمن عصاه و لو كان شريفاقرشيا» که مفصلا با ترجمه در خاتمه مسطور میشود مستفاد میگردد که ایشان بدون عبادت الهی وایمان بجمیع ما جاء به النبی صلی الله علیه و آله مذموم و مطرودند مصراع بندگی باید پیمبر زادگی منظور نیست وآیه کریمه ان اكرمكم عند الله اتقيكم مؤید اینست که نسب بدون عبادت باعث زیادتی مراتب اخروی نمیشود هرچند کلام معجز نظام که فرمودند وان كان محمّد يا علويا فاطميا بلفظ ان وصلی و فرد خفی دلیلیست جلی بر علو صلحاء این طبقه علیه وطلحاء این سلسله علویه وخارج ازموضوع مسئله نیست واین نیز ثابتست که تابمرتبه لزوم تبری از ایشان نرسیده باشد چنانچه عنقریب مذکور خواهد شد موافق حدیث سلیمان بن جعفر که حضرت امام رضا علیه السلام فرمودند که هر گاه ایشان بامر امامت قایل باشند مانند مردم دیگر نخواهند بود داخل حدیث الصالحون لله و الطالحون لی خواهند بود و عوض اجر نبوت محبت ایشان لازم است و توفیق ایمان ایشان قبل ازموت بنص و حدیث و آیهٔ الحقنا بهم ذرياتهم حکم باتقی بودن ایشان میکند

وابن حجر در کتاب صواعق ایراد نموده که فساق اهل بیت رابافعال ایشان بدباید بودنه بذاتشان بجهت آنکه بضعه یعنی پارهٔ از تن پیغمبرند صلی الله علیه و آله ، وممکن است که مفید اینمعنی باشد آنچه درنهج البلاغه ازحضرت سیدالوصیین وامام المتقين وامير المؤمنين وارداست واعلم ان لكل ظاهر باطنا على مثاله فماطاب ظاهره طاب باطنه وماخبث ظاهره خبث باطنه وقدقال الرسول الصادق صلی الله علیه و آله ان الله يحب العبدو يبغض عمله و يحب العمل و يبغض بدنه واعلم ان كل عمل نبات و كل نبات لاغنى به عن المياه والمياه مختلفة فماطاب سقيه طاب غرسه و حلت ثمرته وماخبث سقيه خبث غرسه وامرّت ثمرته» و کیفیة استدلال باینوجه میتواند بود که ازبرای هرظاهری باطنی

موافق و مثل آن متحقق است و خوبی آن ظاهر دالست بر خوبی باطن و خبث ظاهر دالست بر خبث باطن پس ذریهٔ رسول الله صلی الله علیه و آله که خوبی تولد ایشان از ائمهٔ اطهار(ع) وعدم خبث ولادت موافق نص حدیث چنانچه درسند چهل و نهم مسطور شد در ایشان ظهور دارد باید موافق باطن و اعتقاد نیز ایشان خوب و حق باشند و توفیق توبه از ذنوب هرچند زمان قلیلی پیش از موت باشد برای ایشان متحقق شود بنحویکه درسند پنجم موافق آیهٔ شریفه وحدیث ائمه(ع) سمت ذکر یافت بلکه اینمرتبه از برای محبین ایشان نیز چنانچه درروایت سید حمیری که سابقاً مرقوم شد خواهد بود پس خوبی ظاهری ذریه مشعر است بخوبی باطنی و اعتقاد حق و خیریت عاقبت ایشان و هرکه خبث باطن وحرام زادگی تولد ظاهر در او باشد البته خلل در اعتقاد و عدم توفیق توبه وسوء عاقبت نسبت باو متحقق است پس در اینصورت اینمعنی موافق است با آنچه حضرت رسول الله صلی الله علیه و آله فرمودند : «ان الله یحب العبد و یبغض عمله» باینمعنی که خدای تعالی محب عبد است یعنی جمعی راکه طیب ولادت ظاهری باشد ایشانرا خدای تعالی بجهة خوبی عاقبت دوست میدارد و بغض باعمال بد ایشان دارد مثل ذریهٔ رسول الله صلی الله علیه و آله و عکس مقدم موجب عکس تالیست یعنی دوست میدارد اعمال حسنه جمعیراکه خبث ولادت و حرام زادگی داشته باشند وبدون توبه و ایمان از دنیا بیرون روند و بغض دارد با بدن و بشخص ایشان بجهت بدی عاقبت وعدم ایمان ایشان مثل اعداء اهل بیت (ع) ومابقی حدیث مؤید باین حل میتواند شد.

وفی کتاب فواید العلماء وفراید الحکماء کان بعض فقهاء الجمهور ومشایخهم یقول ان الذریة الفاطمیة عندی کلهم کالکتاب العزیز یجب اکرامهم واحترامهم و رفعهم علی الرؤس فالصالح منهم کالایة المحکمة تحمل علی الرؤس ویعمل بها والذی لایکون صالحا منهم کالایة المنسوخة تکرم ویحمل علی الرؤس لایتبع ولا یقتدی به فوالله مانرجو الخیر فی الدنیا والاخرة الابفضل الله تعالی ورحمته ومحبة ومحبته رسوله وآله(ع) ولیس لنا عمل نرجوه سوی ذلك ، وفی بعض الکتب العامة ان الشریف یجب محبته وان کان رافضیا لان الشیخین لایؤخذانه بذلك وفی آخر الامر یرجع الی الحق وان سرق الشریف یقطع یده وتقبل الید المقطوعة ولاتقطع یده اندراءاً به بل تا دیباله؛

وقدروی ان مالکا لماضربه جعفر بن سلیمان العباسی وکان امیرالمدینة وحمل مغشیا علیه فلما افاق قال اشهدکم انی جعلت ضاربی فی حل خفت ان اموت و القی النبی واستحی منه ان یدخل بعض آله النار بسببی وازبعضی احادیث مستفاد میشود که علو رتبه بنی هاشم بمرتبه ایست که ائمهٔ معصومین (ع) نیز ازغایت رعایت ورفعت شأن ایشان ازمساکن ایشان سواره عبور نمیکردند چنانچه در کتاب حج محمد بن یعقوب الکلینی باسناد خود ایراد نموده باینعبارت: «انه نزل ابوجعفر علیه السلام فوق المسجد بمنی قلیلا عن دابته حتی توجه لرمی الجمرة عند مضرب علی بن الحسین علیه السلام فقلت له جعلت فداك لم نزلت ههنا فقال ان هذا مضرب علی ابن الحسین علیه السلام ومضرب بنی هاشم وانا احب ان امشی فی منازل بنی هاشم ، ازاین حدیث مستفاد میشود بنابر مفهوم طریق اولی که سواره از ایشان گذشتن وامثال آن موجب اهانت باشد پس جمعی که نسبت ببنی هاشم ازمضرب وضرب نیز کار گذرانیده اندر روز حساب برفق و مدارا مدار کار ایشان بیقین نخواهد گذاشت وبسختی عذاب الیم وعقاب جحیم معذب خواهند بود، و قال الفتاحی النیسابوری فی الباب الخامس من کتاب النکات و اللغات المعروفة بین الادباء **نکتة** لفظ شریف ودنی دلالت میکند که ازمردم شریف اگر در ابتدا شری آید بسبب فاء که راجع است از آن رجوع نماید ونامردم دنی هر چند دال یعنی دلیل وعده خیر پیش آرد در عقب بجهة نون و یا جز خامی بآخر ندارد .

عربیة

جف الشریف بشف نحو ظاهره	لکن فـی قلبه ریا من النعم
وجه الوضیع وضیء واووجه به	لکن قصاری نداه الضیع بالندم(۱)

نکتة خسیس اگر سی شمار ازدل خود بر گیرد همان خس باشد و نفیس را که سنای سایه سین سرّی آفتاب واردر اصل است(۲) اگر وجاهتش نفی شود ودر انقلاب

---

(۱) معنی بیت خشك شد شریف بسبب نقصان ونزاری که در جانب ظاهر اوست لیکن دردل اوسیرابی است ازنعمت وروی مرد فرومایه روشن است و خداوند قدروجاه شده است لکن نهایت عطای او ضایع شدن است به پشیمانی .

(۲) سین علامت آفتابست در تقویم .

نامش بر گردد هنوز سی‌فن اورا بجای ماند .

عربية

لوکان محتشم بالاصل مفتقرا ندعوه‌فی الانعام محتش انعام
وذووالخطارةاذاماوجهوا خطاً للرث فی‌اصلهم یدعی باکرام

نكتة رذل را چون رأی و جاهتش نماند ذلی که در بنیاد دارد ظاهر شود نسیب را چون نون ازانحناء قامت دولت‌واقع‌شود سیب‌وکرم اصلی‌جلوه کند .

قطعة

چو مایه نماند فرو مایه را فروماند از محنت روزگـار .
ورازدست دوران درآید زپای نجیبـی بزودی شود رستکار

نكتة دندانهٔ سین سیادت‌کلیدیست که ازفتوحات اهل‌بیت یس و علیّ بابهـا یادت‌آورد وسروپای‌درنقابت دووصله‌ایست که ازشعارنقاوطهارت بتّ یعنی‌طیلسان ستر و عصمت آل عبانقابت گشاید .

نظم

سین سادات هست در تمثال شر فی بر سرا دقات کمال
در دل زنـدهٔ حسینی سـین میدهد عرض عزت یسین

نكتة سین‌صدرسید متعبدآفتابیست که‌بربالای‌دست همگنان مکان‌داردوشرفهٔ شین شریف عفیف سرنشینیست که درسایهٔ اوریف یعنی‌کشتمان امن وامان اهـل ایمان رونق جنان دارد .

رباعیه

ایمان‌برسالت‌آنکه کامل دارد ازآل بدل نجات حاصل دارد
این‌نکته‌هم‌ازلفظ‌رسالت‌بنگر رست‌آنکه‌حروف‌آل‌دردل‌دارد

وپرظاهراست که اتقی بودن که سبب‌اکرمیت‌است چنانچه آیهٔ شریفه‌بران دالست ازبرای غیر سادات موافق این احادیث بدون محبت سادات میسر نمیشود وایشانرا باعدم محبت اغیار که‌عوض اجرنبوت باشد حصول مرتبهٔ کرامت‌وتقوی میسراست ومنظور ازتطویل کلام درایمقام بیان واقع است وعدم حیف ومیل بود

واللہ یہدی من یشاء الی صراط مستقیم ۔

سند نود و ششم

من عیون اخبار الرضا علیہ السلام والثناء عبداللہ بن محمد بن عبد الوھاب اخبرنا ابو نصر منصور بن عبداللہ قال حدثنا المنذر بن محمد قال حدثنا الحسین بن محمد قال حدثنا سلیمان بن جعفر عن الرضا علیہ السلام قال حدثنی ابی عن جدی عن آبائہ (ع) عن علی بن ابی طالب علیہ السلام قال فی جناح کل ھدھد خلق اللہ عزوجل مکتوب بالسریانیۃ آل محمد خیر البریۃ یعنی سلیمان بن جعفر از حضرت امام رضا علیہ السلام نقل نمودہ کہ آنحضرت از پدران خود از علی بن ابی طالب علیہ السلام نقل فرمودہ کہ حضرت امیر المؤمنین علیہ السلام فرمود کہ در پر ہر ھدھدی کہ خلق فرمودہ خدای تعالی نوشتہ شدہ بزبان یا خط سریانی کہ آل محمد بہترین مخلوقانند ۔

شعر

بعد از این نامہ مگر بر پر عنقا بندم　　ورنہ با نامۂ ما بال و پری نیست کہ نیست

وشیخ زین الدین رحمہ اللہ در کتاب اطعمہ و اشربہ از شرح لمعہ این حدیث را نقل نمودہ بدون عبارت خلق اللہ عزوجل و باقی موافقست و صاحب کتاب مقامات النجاۃ در کتاب خود ایراد نمودہ ورد عن السادۃ الاطہار (ع) ان دوران الخطاف فی السماء اسفالما فعل باھل بیت محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وتسبیحہ قرائۃ الحمد للہ رب العالمین الا ترونہ وھو یقول ولا الضالین ، وذکر السید بن طاوس فی الباب السابع والعشرین من کتاب التحصین لاسرار ما زادہ من اخبار کتاب الیقین نقلا عن کتاب نور الھدی والمنجی من الردی انہ قال امیر المؤمنین فی جواب قوم من احبار الیہود لما سالوہ ای شیء یقول الحمار فی نہیقہ ھذہ العبارۃ الشریفۃ واما الحمار فانہ ینعق فی عین الشیطان ویلعن مبغض اھل بیت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ واھل بیتہ ۔

سند نود و ھفتم

من عیون اخبار الرضا علیہ السلام وباسنادہ عن علی علیہ السلام قال قال النبی صلی اللہ علیہ وآلہ وسط الجنۃ لی ولاھلی یعنی حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ فرمود کہ وسط بہشت از برای من و از برای اھل من است من کتاب الامالی للشیخ الطوسی

(ره) المفید عن احمدبن الولید عن ابیه‌عن‌محمد العطار عن‌الخشار عن‌علی بن‌النعمان عن‌بشیر الدهان قال قلت لابی جعفر علیه السلام جعلت فداك ای الفصوص ارکبه علی خاتمی قال یابشیر این انت عن العقیق الاحمر والعقیق الاصفر و العقیق الا بیض فانها ثلثة جبال فی‌الجنة فاماالاحمر فمظل‌علی دار رسول الله صلی‌الله‌علیه‌و آله‌واما الاصفر فمظل علی‌دارفاطمة صلوات الله‌علیها واماالابیض فمظل‌علی دارامیر المؤمنین علیه السلام و الدور کلها واحدة تخرج منهاثلثة انهارمن تحت کل جبل نهر اشدبر دامن الثلج و احلی‌من العسل واشدبیاضا من‌اللبن لایشرب منهاالا آل‌محمد علیهم السلام وشیعتهم ومصبها کلها واحدو مجریها من‌الکوثر وان‌هذه الثلاثة جبال تسبح الله‌و تقدسه و تمجده وتستغفرلمحبی آل‌محمد (ع)فمن تختم‌بشیء منهامن شیعة آل محمدلم‌یرا لاالخیر والحسنی والسعة فی‌رزقه والسلامة من‌جمیع انواع البلاءو هوفی امان‌من السلطان الجایرو من کل مایخافه الانسان ویحذره ، وشیخ طبرسی ره‌در تفسیر آیهٔ **یاایها الذین آمنوا اتقواالله وابتغوا الیه الوسیلة** در سورهٔ مائده در تفسیر جوامع الجامع ایرادنموده وروی اصبغ بن نباتةعن علی‌بن ابیطالب علیه السلام فی‌الجنة لؤلؤتان الی‌بطنان العرش احدیهما بیضاءو الاخری صفراء فی کل واحدة منهما سبعون الف غرفةفالبیضاء الوسیلة لمحمد واهل‌بیته والصفراء لابرهیم‌واهل بیته .

سندنود وهشتم

من‌تفسیر علی‌بن‌ابراهیم‌فی‌قوله‌تعالی **کلاان کتاب الابرار لفی‌علیین** الی‌قوله عزمن‌قائل **عینایشرب بهاالمقربون** وهذه‌عبارته‌ره‌وقال‌علی‌بن‌ابرهیم‌فی‌قوله« کلاان کتاب‌الابرارلفی‌علیین»ای‌ما کتب‌لهم‌من‌الثواب‌قال‌حدثنی‌ابی‌عن‌محمدعن‌محمدبن‌اسمعیل عن‌ابی‌حمزةعن‌ابی‌جعفر علیه السلام قال‌ان‌الله‌خلقنامنه‌وخلق‌قلوب‌شیعتنامماخلقنامنه وخلق ابدانهم‌من‌دون‌ذلك‌فقلوبهم‌تهوی‌الینالانهاخلقت‌مماخلقنامنه ثم‌تلاقوله **کلاان کتاب الابرارلفی علیین‌و ماادریك ماعلیون** الی قوله **یشهده المقربون یسقون من رحیق‌مختوم ختامه‌مسك** قال‌ماء اذاشربه المؤمن وجدرایحة المسك فیه‌وقال ابو عبدالله علیه السلام من‌ترك الخمرلغیرالله سقاه الله‌من الرحیق المختوم قال‌یابن رسول‌الله‌من ترك‌لغیرالله‌قال‌نعم والله‌صیانة لنفسه«وفی‌ذلك فلیتنافس‌المتنافسون »قال‌فیما ذکرنا

من الثواب الذی یطلبه المؤمنون « و مزاجه من تسنیم قال اشرف شراب اهل الجنة یأتیهم فی عالی تسنیم علیهم فی منازلهم «یشرب بها المقربون» بحتا و المقربون آل محمد صلی الله علیهم یقول الله «السابقون السابقون اولئك المقربون» رسول الله وخدیجة و علی بن ابی طالب وذریاتهم والمقربون یشربون من تسنیم بحتا صرفا وسایر المؤمنین ممزوجا گفته است علی بن ابرهیم که کتاب ابرار یعنی آنچه نوشته شده از برای ابرار از ثواب و بعضی مفسرین نیز گفته اند مکتوب یا نوشتن اعمال ابرار البته درعلیین است و علیین را بعضی گفته اند که علم است از برای دیوان خیر که تدوین شده در آن ثواب آنچه مقربون و ابرار از انس وجن عمل خیر نموده اند و لفظ علیین منقول است از جمع علّی که فعّیل است از علو ومسمی بعلیین شده از جهة آنکه سبب ارتفاع است مر درجات عالیه را در بهشت یا از برای آنکه مرفوع است در سماء سابعه تحت عرش درموضعی که کروبیان میباشند ودلالت باینمعنی دارد قوله تعالی **یشهده المقربون** وبعضی گفته اند علیون جنت است وبعضی گفته اند سدرة المنتهی است و ایراد نموده علی بن ابرهیم بسند خود که حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرمود بتحقیق که خدای تعالی خلق کرده ما را از اعلا علیین وخلق نموده قلوب شیعه ما را از آنچه ما را از آن خلق نموده وخلق کرده بدان ایشانرا ازادون آنمرتبه پس قلوب ایشان اینست که شوق ومحبت ما دارند ازجهة آنکه قلوب ایشان مخلوق شده از طینت ما و از آنچه ما از آن مخلوقیم مؤید تأویل مذکور است آنچه وارد شده درباب فیما جاء ان حدیثهم صعب مستصعب از اصول کافی که خلق الله لذلك اقواماً خلقوا من طینة خلق منها محمد و آله وذریته (ع) ومن نور خلق الله منه محمداً وذریته وصنعهم بفضل صنع رحمته التی صنع منها محمداً وذریته و دور نیست که مقصود ازاین حدیث کل تقی آلی برفرض صحتش اینمعنی باشد یعنی از طینت ما جدا شده اندنه بمعنی دیگر که ازملاجلال دوانی در ضمن کلام فاضل نیرزی ره تعالی مع مشاجرات دراین باب در اوایل این کتاب مذکور شد و دلیل کلام فاضل نیرزی این آیهٔ شریفه میتواند شد که **ما کان محمد ابا احد من رجالکم و لکن رسول الله و خاتم النبیین** که نفی حکم عام است مگر جمعی که موافق احادیث صریحهٔ صحیحه داخل اولاد وذریه آنسرور باشند وباستفاضه ثابت باشد وقال الکفعمی فی حواشیه علی

کتاب کشف الغمة بعد ذکر الا دلة علی نفی تعمیم الال و اثبات المرام اعنی تخصیصه بقوله ولو کان الال عاما من غیر تناسل لماقال الشاعر :

مررت علی ابیات آل محمد فلم ارامثالالها یوم حلت

افتراه اراد مرعلی بیوت الناس انما اراد آل محمد صلى الله عليه وآله خاصة ولما نعی جعفر و کان قد قتل بموته فقال النبی صلی الله علیه و آله اصنعوا لآل جعفر طعاما افتراه اراد جمیع الناس هذا ما یقوله ذو لب قاله ابن خالویه فی کتاب الال قلت و ما ادری لم ترك المصنف قدس سره هذین ، و سابقاً در سند هیجدهم در ذکر حدیث حضرت امام رضا عليه السلام مشبعا فرق میان آل و امت نیز مذکور شده فتذکر بعد از آن گفته است علی بن ابراهیم که پس تلاوت فرمود حضرت امام محمد باقر عليه السلام آیهٔ شریفهٔ **کلا ان کتاب الابرار** را تا قوله تعالی **ختامه مسك** و فرمود آنحضرت عليه السلام در تفسیر آنچه تلاوت نمودند باین نحو که رحیق آبیست که هر گاه بنوشد آنرا مؤمن بیابد رایحهٔ مسك در آن و گفت ابوعبدالله عليه السلام کسیکه ترك نماید خمر را از برای غیر خدای تعالی یعنی منظورش بعضی از اغراض دنیوی باشد میاشامانند باو ازرحیق مختوم راوی گفت یا بن رسول الله کسیکه ترك کند از جهة غیر خدا آنحضرت عليه السلام فرمود نعم و الله کسی که ترك کند آشامیدن خمر را از جهت حفظ نفس خود بآن این ثواب و اینمرتبه را دارد **وفی ذلك فلیتنافس المتنافسون** ودر تفسیر این آیهٔ آنحضرت فرمودند که در آنچه مذکر کردیم آن ثوابی که طلب آن میکند مؤمن باید رغبت کنند رغبت کنندگان و در طلب آن سعی نمایند **و مزاجه من تسنیم** یعنی ممزوج است آن رحیق از تسنیم و تسنیم علم است از برای چشمهٔ در بهشت آنحضرت عليه السلام فرمودند که آن شریف ترین شراب اهل بهشت است و در جوامع الجامع واقع شده در تفسیر تسنیم وهو علم لعین بعینها سمیت بالتسنیم الذی هو مصدر سنّمه اذا رفعه امالانها ارفع شراب فی الجنة و امالانها یأتیهم من فوق و فی مجمع البیان و قیل هو شراب ینصبّ علیهم من علو انصبابا آنحضرت عليه السلام ایضاً در تفسیر آیهٔ مستشهدة فرمودند بنا بر جزم بوقوع دیدهٔ یا میاید آن ابرار را در عالی مرتبهٔ تسنیم که ریخته میشود بر

ایشان در منزلهای ایشان شرابی که شرب میکنند بآن شراب در حالیکه صرف و خالص است یعنی خالص آن را بمقربون میدهندو ممزوج آن را با برار وازابن عباس در تفسیر ملا فتح الله کاشانی در بیان این آیهٔ شریفه منقولست که چون مقربون مشغول بماسوی نشدند یعنی بمحبت غیرنیامیخته اند شراب ایشان صرف است و جمعی که محبت ایشان آمیخته باشد شراب ایشان ممزوج است باز علی بن ابراهیم از آنحضرت عليه السلام نقل نموده که فرمودند مقربون آل محمد صلى الله عليه وآله اند از جهت قول خدای تعالی که فرموده است **السابقون السابقون اولئك المقربون** که آل محمد صلى الله عليه وآله را ازجملهٔ سابقون ومقربون مقرر فرموده‌اند بعد از آن آنحضرت مفصلا و مبینا بیان مقربون فرمودند که رسول الله صلی الله علیه و آله و خدیجه و علی بن ابیطالب و ذریات ایشانند که لاحق بایشان میشوند و لفظ ذریه شامل جمیع ذریه از ائمه(ع)و غیر ایشان هست باجماع و از جهت تأکید اینمعنی عام آنحضرت عليه السلام این آیه راباستشهاد نقل فرمودند **الحقنا بهم ذریاتهم** که دلیلیست صریح بر آنکه جمیع ذریات ملحق باباء اطهار خود خواهند شد انشاء الله تعالی بنحویکه در سند سیم با متفرعات صورت تحریر یافت باز آنحضرت عليه السلام فرمودند که مقربون می آشامند از تسنیم بحت صرف را و سایر مؤمنین ممزوج آنرا تمام شد مستخرج از تفسیر علی بن ابراهیم ره ومؤیدآنچه مرقوم شد که ذریات ائمه (ع)با ایشان در جنت در مکانی خواهندبود که غیرایشان در آن مکان احدی شریك نخواهدبود حدیثی که محمد بن یعقوب الکلینی رحمه الله در کتاب اصول کافی در باب ماجاء فی الاثنی عشر والنص علیهم ایراد نموده باین نحو محمد بن یحیی عن محمد بن الحسين عن مسعدة بن زیاد عن ابی عبدالله عليه السلام و محمد بن الحسن عن ابرهیم عن ابن ابی یحیی المدینی عن ابی هرون العبدی عن ابی سعید الخدری قال کنت حاضرا لماهلك ابوبکر واستخلف عمراقبل یهودی من عظماء یهودیثرب ویزعم یهود المدینة انه اعلم اهل زمانه الی قوله عليه السلام وهوموضع الحاجة ثم قال له الیهودی اخبرنی عن هذه الامة کم لهامن امام هدی واخبرنی عن نبیکم این منزله فی الجنة واخبرنی من معه فی الجنة فقال له امیر المؤمنین عليه السلام ان لهذه الامة اثنی عشر اماما هدی من ذریة نبیها وهم منی واما منزل نبینا فی الجنة ففی اصلها واشرفها

جنۃعدن واما من معہ‌فی منزلہ‌فیہا فہؤلاء الاثناعشر من‌ذریتہ‌وامہم وجدتہم امامہم وذراریہم لایشرکہم فیہااحد»واینعبارت حدیث مفید است این را که این دوازده امام‌تمام ازذریۂ رسول اللہ ﷺ کہ‌ائمہ معصومین اند(ع) ومادر ایشان وجدۂ ایشان که امام ایشان باشدو ذریات این دوازده نفربا رسول اللہصلی اللہ علیہ وآلہ دراصل جنت و اشرف مکان جنت که جنت عدن‌است خواهند بوددر منزل‌واحد و غیر این جمعی که مذکور شد باایشان کسی شریك نخواهد بود در جنت عدن وصریحست که ذریه بغیر ازائمه (ع) ایضا درآن‌مکان بااجداد طیبین وطاهرین خود خواهند بود بدون‌شرکت غیر وحدیثی که ازتفسیر ملافتح الله مذکور شد ازابن‌عباس که چون مقربون مشغول بماسوی نشدند یعنی‌بمحبت غیر نیامیختہ‌اند شراب ایشان صرف است الحدیث ایضا موافق احادیثی‌است که دالست بر آنکه ذریۂ رسول اللہ ﷺ هرگز شرك نور زیده اند و مشرك نمی شوند بنحوی که در این رساله نیزمکرر مسطورشده‌وعلومرتبه ورفعت رتبه ذریه‌ر سالت ببرکت آن‌سرور دارین در کتب‌معتبره‌ومتداوله ازخاصه وعامه لایحصی وارد است چنانچه بعضی ازآن دراین کتاب‌مسطورشده منه ماورد فی‌جامع الاخبار قال ﷺ اولادی فی‌جواری یوم القیمة وفی کتاب جامع‌الفوایدعن‌جابرعن‌النبی ﷺ انه قال‌تسنیم هواشرف شراب فی‌الجنة یشربه محمدوآل‌محمد هم المقربون السابقون رسول‌الله ﷺ وعلی‌بن ابی‌طالب والائمة وفاطمة وخدیجة صلوات‌الله علیهم وذریتهم‌الذین‌اتبعتهم بایمان یتسنم علیهم من‌اعالی دورهم»ودراین‌حدیث نیز تصریح شده که‌ازذریه‌بغیر ازائمه (ع) جمعی که تابع ایشان باشند بایمان درتسنیم ومراتب عالیۂ فوق‌شریك خواهند بود وفی مجمع‌البیان‌فی‌تفسیرهذه الایه وقال‌عبدالله بن عمروان اهل‌علیین ینظرون‌الی‌اهل‌الجنةمن کذافاذااشرف‌رجل منهم اشرفت‌الجنة وقالواقد اطلع‌علینا رجل‌من‌اهل‌علیین‌ومنشاذکراین‌سندناص‌برمقصودآنست که‌ازغرایب‌مبشرات‌موافق مضمون آیه‌وافی‌هدایه**الذین آمنوا وکانوا یتقون لهم البشری فی الحیوة الدنیا**وحدیث حضرت‌امام‌رضا علیه‌السلام قال‌قال‌رسول‌الله ﷺ من‌رآنی فقدرآنی فان‌الشیطان‌لایتمثل فی صورتی‌ولافی‌صورةاحدمن‌اوصیائی‌ولافی صورة احدمن شیعتهم وان‌الرؤیاالصادقةجزء

من سبعين جزءا من النبوة وحدیث حضرت رسالت پناه نبوی صلی الله علیه و آله اذا تقارب الزمان لم یکد رؤیا المؤمن یکذب» بعد از آنکه کثیری از شواهد بحرین کتاب و سنت در این مطلب از سواد قلم ببیاض صفحهٔ تقدیر تحریر رفته بود در اواخر شهر ربیع الاول مولد حضرت خیر البشر و شفیع المذنبین یوم المحشر در ایام تالیف این کتاب بین النوم و الیقظة ملاحظه می‌نمود که شخصی بلند قامت با ابهت و جلالت و علو رتبت در جانب سر این داعی ایستاده و میگوید کلامی قریب باین مضمون که از جهة استدلال این مدعا آیهٔ «**عینا یشرب بها المقربون** سرچشمه ایست جاری از فیض رحمت الهی نسبت بجمیع ذریهٔ حضرت رسالت پناهی چرا داخل این تالیف نمینمائی داعی از خواب جسته چراغ را موافق مقصود روشن دید از خوف تطرف سهو و عروض نسیان آیهٔ شریفه را برلوح محفوظ و قلمی نمود مطلب چون روز روشن شد بعد از تفحص و تصفح آیهٔ مذکوره را که از عالم غیب متذکر شده بلازیاده و نقصان در سورهٔ مطففین ملاحظه کرد که بعینها شرف نزول یافته بقدریکه توفیق تحصیل کتب تفاسیر توانست یافت بعد از شکر صدق رؤیا که موافقت تمام داشت بانص آیه و احادیث ائمه و دال بود بر اجازه تالیف و استکمال این رساله مراتب را کما هی بینی و بین الله قلمی نمود.

لمؤلفه

عاقبت اشك سحر گاه بكارم آمد — این جگر گوشه چه وقتی بکنارم آمد

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

سند نود و نهم

ایضا من تفسیر علی بن ابراهیم **لن تنالوا البر حتی تنفقوا مما تحبون** ای لن تنالوا الثواب حتی تردوا آل محمد حقهم من الخمس والانفال والفیء یعنی نمیرسید بثواب تا آنکه بدهید ورد کنید بآل محمد صلی الله علیه و آله حق ایشان را از خمس و انفال و فیء

سند صدم

من عیون اخبار الرضا علیه السلام و بهذا الاسناد قال قال النبی صلی الله علیه و آله من کنت مولاه فعلی مولاه اللهم وال من والاه وعاد من عاداه وانصر من نصره واخذل عدوه و کن له ولولده واخلفه فیهم بخیر و بارك لهم فیما اعطیتهم و ایدهم بروح القدس و احفظهم حیث توجهوا

من الارض واجعل الامامة فيهم واشكر من اطاعهم واهلك من عصاهم انك قريب مجيب یعنی حضرت رسول (ص) فرمود هر که من مولای اویم پس علی مولای او است خداوندا دوست دار کسیرا که دوست دارد اورا ودشمن دار کسی را که دشمن داره اوراو نصرت ده کسی را که نصرت دهد اورا ومخذول گردان دشمن اوراو منتفع گردان اوراو اولاد اوراو خلیفه باش اورا درمیان اولاد او بخیر ومبارك گردان از برای ایشان در آن چیزی که عطا کردهٔ بایشان ومؤید ساز ایشان را بروح القدس که جبرئیل عليه السلام است بنا بر بعضی از تفاسیر واستبعادی ندارد تایید روح القدس غیر ائمهٔ را (ع) بدلیل حدیث حسان بن ثابت شاعر رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم که عامه وخاصه نقل کرده اند باین مضمون که آن حضرت خطاب باو کرده فرمودند بر سبیل اعجاز که همیشه تو مؤید بروح القدسی مادام که مداح ما باشی وآن مخذول در آخر تابع لصوص خلافت شده مادح ایشان شد کمارواه الکلینی فی روضة الکافی باسناده الی الکمیت بن زید الاسدی قال دخلت علی ابی جعفر عليه السلام فقال والله یا کمیت لو کان عندنا مال لاعطیناك منه ولکن لك ماقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم لحسان بن ثابت لن یزال معك روح القدس ماذببت عنا الحدیث

و فی النهایة الا ثیریة فیه انه قال لحسان لا تزال مؤیداً بروح القدس ما کافحت عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم المکافحة المضاربة والمدافعة تلقاء الوجه ویروی نافحت وهو بمعناه وفی موضع آخر منها ، ومنه الحدیث ان جبرئیل مع حسان ما نافح عنی ای دافع والمنافحة والمکافحة والمدافعة والمضاربة ونفحت الرجل بالسیف تناولت به یرید منافحة المشرکین ومجاوبتهم علی اشعارهم ، و فی کتاب المزار من کتاب هدایة الامة للشیخ محمد الحر رحمه الله قال الصادق عليه السلام ماقال فینا قائل بیت شعر حتی یؤید بروح القدس . وفی کتاب الشهادات من کتاب تلخیص الخلاف للشیخ مفلح مسئلة قال الشیخ انشاد الشعر مکروه قال الشافعی اذا لم یکن کذبا و لا هجوا ولا تشبیبا بالنساء کان مباحا وهذا هو المعتمد ، وانما یکره فی رمضان و الجمعة و المساجد ، و لایکره مدح آل محمد فی مکان و لازمان و کذا هجو عدو هم ـ الحاصل حضرت میفرمایند وحفظ کن ایشانرا بهرجا که متوجه شوند اززمین وبگردان امامت را درمیان اولاد او ومغفور کن کسی را که اطاعت کنند ایشانرا وهلاك گردان کسی را

کہ عصیان ایشان کند بدرستیکہ تو نزدیکی بہ بندگان واجابت میکنی دعاء ایشان راپس ازاین حدیث معلوم میشود کہ حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ دعا بمطلق اولاد علی بن ابی طالب علیہ السلام کہ غیر امام باشند نیز نمودہ درآنجا کہ فرمودہ منتفع گردان اوراو اولاد اورا تاآخرودرمیان ایشان امامت را ازخدایتعالی خواستہ واین نیز دعائیست بہمہ چنانچہ بصاحبان بصیرت مخفی نیست .

سندصدویکم

من الصواعق وورد انہ صلی اللہ علیہ وآلہ قال من احب ان ینسأ ای یؤخرفی اجلہ وان یمتّع بما خولہ اللہ فلیخلفنی فی اہلی خلافة حسنة فمن لم یخلفنی فیہم بتر عمرہ وورد علیّ یوم القیمة مسودا وجہہ » ـ یعنی ابن حجر درصواعق محرقۂ خودنقل نمودہ کہ درحدیث واردشدہ کہ حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ فرمودند کسیکہ دوست دارد اینرا کہ تاخیر شود در اجل او یعنی کہ خواہد عمرا و زیاد شود و دوست دارد کہ منتفع شود وبہرہ مند گردد ازآنچہ برای اومقرر شدہ ازعطاہای الہی پس باید کہ نایب شودمرا درحق اہل من نیابت نیکو وخوب یعنی بعدازمن باایشان احسان نمایدپس کسیکہ عوض ونایب خوب نباشد درحق ایشان کوتاہ میشود عمراو ووارد میشود برمن درروزقیامت وحال آنکہ سیاہ باشد روی او .

وفی کتاب بصائر الدرجات فی باب ان الائمة (ع) یؤتون باخبار من ہو غایب عنہم لمحمدبن الحسن الصفار رحمہ اللہ وہوکان فی عصر محمد الحسن العسکری علیہ السلام صرح بہ الصدوق فی الفقیہ فی باب غسل المیت قبیل باب مس الاموات بحذف الاسناد عن ابی عبداللہ علیہ السلام قال لما ولی عبدالملک بن مروان واستقامت لہ الاشیاء کتب الی الحجاج کتابا وخطہ بیدہ وفیہ بسم اللہ الرحمن الرحیم من عبداللہ عبدالملک بن مروان الی الحجاج بن یوسف امابعد فجنبنی دماء بنی عبدالمطلب فانی رأیت آل ابی سفیان لما ولغوا فیہا لم یلبثوا بعدہا الاقلیلا والسلام قال وکتب الکتاب سراولم یعلم بہ احدا وبعث مع البرید الی الحجاج ، ورد الخبر من ساعتہ الی علی بن الحسین واخبران عبدالملک قدزید فی عمرہ برہة من دہرہ لکفہ عن بنی ہاشم وامران یکتب بذلک الی عبدالملک بن مروان ویخبربان رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ اتاہ فی منامہ و اخبر

بذلك و كتب علی بن الحسين (ع) بذلك الی عبدالملك بن مروان» ـ و از اینخبر نیز مستفاد میشود که بدی بابنی هاشم باعث قطع عمر واحسان باایشان باعث طول عمر میشود وقريب باينمضمونست آنچه وارد است درامالی شیخ طوسی باین عبارت : «محمد بن عمران عن احمد بن محمد بن عيسى عن عبدالله بن احمد بن حنبل عن ابيه عن عبدالملك بن عمر قال سمعت اباز طيقول لاتسبوا عليا ولااهل هذا البيت فان جبار الناس بلمنجز قدم الكوفة بعد قتل هشام بن عبدالملك زيد بن علی (ع) فقال الاترون الی هذا الفاسق ابن الفاسق كيف قتله الله قال فرماه الله بقرحتين فی عينيه فطمس الله بهما بصره فاحذروا ان تتعرضوا لاهل هذاالبيت الاّ بخير .

و سیوطی در ذخایر ایراد نموده ، و عن ابی رجا انه كان يقول لا تسبوا عليا ولا اهل هذا البيت ان جار النا من بنی الهجيم قدم علی الكوفة فقال الم تروا هذا الفاسق ان الله قتله يعنی الحسين فرماه الله بكوكبين فی عينيه و طمس بصره ، خرّجه احمد فی المناقب و در قاموس اللغه واقع است که الكوكب النجم كالكوكبة و بياض فی العين ، و منظور آنست از کلام ابی رجاء که چون آنملعون بحضرت امام حسین عليه السلام در کلام بی ادبی نمود کور گردیدو امید نجات در این مردم بی بصیرت پس نخواهد بود، و ذكر فی كتاب مروج الذهب للمسعودی وفی كتاب عمدة المطالب فی ترجمة يحيى صاحب الديلم ابن عبدالله بن المحض بن الحسن بن الحسن بن علی بن ابی طالب و سعاية عبدالله بن مصعب بن ثابت بن عبدالله بن الزبير به الی الرشيد وقوله ان يحيى بن عبدالله بن الحسن قدا رادنی علی البيعة له بعد ان اخذه الفضل بن يحيى البرمكی و جاء بـه الی الرشيد من بلاد الديلم لما ظهر هناك و اجتمع عليه الناس و بايعـه اهل تلك الاعمال ان قال يحيى للزبيری ليس سعايته يا امير المؤمنين حبالك ولا مراعاة لدولتك ولكن والله بغضالنا جميعا اهل البيت و لو وجد من ينتصر به علينا جميعا لفعل وقد قال باطلا وانا مستحلفه يعنی بالحول و القوة و ساق الخبر بطوله الی ان قال يحيى فان مضت ثلثة ايام ولم يحدث علی عبدالله بن مصعب حدث فدمی لامير المؤمنين حلال فقال الرشيد للفضل خذبيد يحيى فليكن عندك حتى انظر فی امره قال الفضل فوالله ما صليت العصر من ذلك اليوم حتى سمعت الصياح من دار عبد الملك بن مصعب

فامرت ان یتعرف خبره فعرفت انه قد اصابه الجذام و انه قد و رم و اسود فسرت
الیه فما کدت اعرفه لانه صار ازرق العظم ثم اسود حتی صار کالفحمة فسرت الی الرشید
فعرّفته خبره فما انقضی کلامی حتی اتی خبر وفاته فبادرت الخروج و امرت بتعجیل
امره و الفراغ منه و تولیت الصلوة علیه و دفنه فلما دلوه فی حفرته لم یستقر فیها
حتی انخسف به و خرجت منها رایحة مفرطة فی القبر فرایت احمال شوك تمر فی
الطریق فقلت علیّ بذلك الشوك فاتیت به فطرح فی تلك الوهدة فما استقر عنها
انخسف الثانیة فقلت علی بالواح ساج فطرحت علی موضع قبره ثم طرح التراب
علیها و انصرفت الی الرشید فعرفته الخبر ، ویروی ان عبدالله بن مصعب لما حلف
الیمین المذکورة لم یتمها حتی اضطرب و سقط لجنبه فاخذوا برجله وهلك
، و فی الفقیه ایضا و ما اراد الکعبة احد بسوء الاغضب الله تعالی لها ونوی یوما تبع
الملك ان یقتل مقاتلة اهل الکعبة و یسبی ذریتهم ثم یهدم الکعبة فسالت عیناه
حتی وقعتا علی خدیه فسأل عن ذلك فقالوا اما نری انه اصابك الا بما نویت فی هذا
البیت لان البلد حرم الله و البیت بیت الله و سکان مکة ذریة ابرهیم خلیل الله فقال
صدقتم فما مخرجی مما وقعت فیه قالوا تحدث نفسك بغیر ذلك فحدث نفسه بخیر
فرجعت حدقتاه حتی ثبتتا فی مکانهما فدعا القوم الذین اشاروا علیه بهدمها فقتلهم
ثم اتی البیت فکساه الانطاع واطعم الطعام ثلثین یوما کل یوم ماة جزور حتی حملت
الجفان الی السباع فی رؤس الجبال و نثرت الاعلاف للوحش ثم انصرف من مکة
الی المدینة» مضمون آنچه مستفاد میشود از اخبار سالفه آنستکه بدی کردن وعداوت
داشتن با اولاد امجاد سید مختار علیهم صلوات الله الملك الجبار موجب سوء خاتمه و
باعث نکال و وبال آخرتست در دنیا بحیثیتی که موجب کمی عمر و کوری چشم و مرض
جذام و قبول نکردن خاك قبر مرة بعد اولی و کرة غبّ اخری کردند برای ایشان
چنانچه عبرت عالمیان گردیدند فاعتبروا یا اولی الابصار وباز صاحب کتاب عمدة
الطالب فی نسب آل ابی طالب ایراد نموده است که محمّد بن جعفر بن محمّد بن ابرهیم
طباطبا بن اسمعیل الدیباج بن ابرهیم العمری بن الحسن بن علی بن ابی طالب علیه السلام
قتله الشراة بکرمان و صلب فاخذتهم الزلزلة اربعین یوما حتی انزل من الخشبة

فسکنت الزلزلة و روی النعمانی و هو من اجلاء تلامذة الکلینی و رواة جامعة الکافی رحمهماالله تعالی فی کتاب الغیبة له باسناده الی عبایة بن ربعی قال دخلت علی امیر المؤمنین علیه السلام و ساق الحدیث الی ان قال علیه السلام الا اخبرکم بآخر ملك بنی فلان قلنا بلی یاامیرالمؤمنین قال قتل نفس حرام فی یوم حرام فی بلد حرام عن قوم من قریش و الذی فلق الحبة و برء النسمة ماله ملك بعده الاخمسةعشر لیلة قلنا هل قبل هذا من شیء او بعده قال صیحة فی شهر رمضان تفزع الیقظان و توقظ النائم وتخرج الفتاة من خدرها ودر کتاب مجالس از تحفة الابرار مسطوراست که سبب انقراض دولت مستعصم عباسی وقتل او واولاد او آن بود که امیر ابو بکر بن مستعصم شبی درمحله کرخ که مسکن شیعیان بود میگذشت وقت سحری شنید که یکی درنماز وترد عائی میخواند که برمزاج عصبیت او ناخوش آمد وبنابراین لشگر برنشاند وآنمحله را غارت کرد وقرب هزار دختر ازعلویه وغیر ایشانرا بغارت بردند واسیر کردند وزیر دار الخلافه محمد بن العلقمی که شیعی بود چون اینحال مشاهده کرد بر آشفت وسوگند خورد که قرار نگیرم تاآل عباس را بدست مغول بازندهم ودر حال چهار طبق کاغذ راوصل کرد وصورت بغدادرا درآنجا نقش نمود وپنهانی بقاصدی امین داد وبپادشاه جهانگیر و خان اعظم عادل هلاکو خان بن تولی خان بن چنگیزخان فرستاد ودروقتیکه ازجیحون گذشته بودکاغذ بوی رسید ووزیر بتخریب لشگرعرب مشغول بود وتقویت لشگرمغول میکرد تاخلیفه واولاد اورا بدست پادشاه جهانگیر داد تابکشت ویکصدوپنجاه دانشمندرا از اهل سنت که فتوی بقتل و غارت اهل کرخ داده بودند بیاسا رسانیدند تا بعوام ایشان چه رسیده باشد فقطع دابر القوم الذین ظلموا والحمدلله رب العالمین ، وایضا قاضی نورالله درترجمهٔ سیدنورالله بن شاه محمد المرعشی الشوشتری فی الکتاب المرقوم نقل نموده که قاضی محمد قاشی درزمان پادشاه غفران پناه شاه اسماعیل صفوی انارالله برهانه باسید مذکور عناد نموده بی فتوی واشاره علیهٔ قاهره درمقام مؤاخذه ومصادره آن سلالهٔ ذریهٔ طاهره گردید در همان ایام بموجب کلام وحی نظام «نحن بنوعبدالمطلب ماعادانا بیت الا وقدخرب و ماعاوانا کلب الا وقدجرب »قاضی محمد خانه خراب که چون سگ ببدنفسی قناعت کرده

بود وباآن گزیدگان خاندان عبدالمطلب اظهار عداوت مینمود بنا برانتقام الهی وآتش غضب پادشاهی بحال سگان مرد وجان پلید بمالکان دوزخ سپرد **وسیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون** و مؤید جمیع این است که روایت نموده محمد بن یعقوب الکلینی درباب الدعاء للکرب والهم و الخوف از کتاب الدعاء جامع خود کتاب کافی باین نحو محمدبن محمد عن ابراهیم بن اسحق الاحمر عن ابی القسم الکوفی عن محمدبن اسمعیل عن معاویة بن عمار والعلابن سیابة وظریف بن ناصح قال لمابعث ابوالدوانیق الی ابی عبدالله علیه السلام رفع یده الی السماء ثم قال اللهم انك حفظت الغلامین بصلاح ابویهما واحفظنی بصلاح آبائی محمد وعلي والحسن والحسین وعلی بن الحسین ومحمد بن علی (ع) اللهم انی ادرأبك فی نحره واعوذ بك من شره ثم قال للجمال سرفلما استقبله الربیع بباب ابی الدوانیق قال له یااباعبدالله ماأشد باطنه علیك لقد سمعته یقول والله لاتركت لهم نخلا الاعقرته و لامالا الانهبته ولاذریة الاسبیتها قال فهمس بشیء خفی وحرك شفتیه فلما دخل سلم وقعد فرد علیه السلام ثم قال اما والله لقدهممت ان لااترك لاك نخلا الاعقرته ولا مالا الااخذته فقال له ابوعبدالله علیه السلام یاامیرالمؤمنین ان الله عزوجل ابتلی ایوب فصبروا عطی داود فشکرو غدر یوسف فغفر وانت من ذلك النسل و لایاتی ذلك النسل الابما یشبهه فقال صدقت قدغفرت عنکم فقال له یا امیرالمؤمنین انه لم ینل منا احدما الا سلبه الله ملکه فغضب لذلك و استشاط فقال علی رسلك یاامیرالمؤمنین ان هذا الملك کان فی آل ابی سفیان فلما قتل یزید حسینا سلبه الله ملکه فورثه آل مروان فلما قتل هشام زیدا سلبه الله ملکه فورثه مروان بن محمد فلما قتل مروان ابرهیم سلبه الله ملکه فاعطاکموه فقال صدقت هات ارفع حوایجك فقال الاذن فقال هو فی یدك متی شئت فخرج فقال له الربیع قدامرلك بعشرة آلاف درهم قال لاحاجة لی فیها قال اذا تغضبه فخذها ثم تصدق بها» اینحدیث کافی که اصح کتب اربعه حدیثست کافیست دردلالت اطلاق اهل برذریهٔ علویة وتعمیم وشمول لفظ ضمیر متکلم مع الغیر بایشان چنانچه مکرر مذکور شد واستیصال دولت آن بی‌دولتی که قصد زوال دولت بی‌زوال ایشان نموده باشد .

سند صد و دویم

وفی تفسیر الامام الہمام الحسن بن علی العسکری علیه وعلی آبائه و ولده الحجة شرایف الصلوة و السلام اما قوله عزوجل و ذی القربی فهم من قراباتك من ابیك و امك قیل لك اعرف حقهم کما اخذ به العهد علی بنی اسرائیل واخذ علیکم معاشر امة محمد بمعرفة قرابات محمد الذین هم الائمة بعده و من یلیهم بعد من خیار اهل دینهم قال الامام علیه السلام قال رسول الله صلی الله علیه وآله من رعی حق قرابات ابویه اعطی فی الجنة الف درجة بعدما بین کل درجتین حضر الفرس الجواد المضمر مائة سنة احدی الدرجات من فضة و الاخری من ذهب والاخری من لؤلؤ و الاخری من زمرد والاخری من مسك واخری من عنبر و اخری من کافور فتلك الدرجات من هذه الاصناف ومن رعی حق قرب محمد و علی اوتی من فضایل الدرجات و زیادة المثوبات علی قدر زیادة فضل محمد و علی علی ابوی نسبه و قالت فاطمة صلوات الله علیها لبعض النساء ارضی ابوی دینك محمدا وعلیا بسخط ابوی نسبك ولاترضی ابوی نسبك بسخط ابوی دینك فان ابوی نسبك ان سخطا ارضاهما محمد وعلی بثواب جزء من الف الف جزء من ساعة من طاعاتهما وان ابوی دینك ان سخطا لم یقدر ابوا نسبك ان یرضیاهما لان ثواب طاعات اهل الدنیا کلهم لاتفی بسخطهما وقال الحسین (الحسن خ ل) بن علی (ع) علیك بالاحسان الی قرابات ابوی دینك محمد وعلی و ان اضعت قرابات ابوی نسبك وایاك واضاعة قرابات ابوی دینك بتلافی قرابات ابوی نسبك فان شکر هؤلاء الی ابوی دینك محمد وعلی اثمر لك من شکر هؤلاء الی ابوی نسبك ان قرابات ابوی دینك اذا شکروك عندهما باقل قلیل نظرهما لك یحط عنك ذنوبك ولو کانت ملاء ما بین الثری الی العرش وان قرابات ابوی نسبك ان شکروك عندهما وقد ضیعت قرابات ابوی دینك لم یغنیا عنك فتیلا وقال علی بن الحسین (ع) حق قرابات ابوی دیننا محمد وعلی و اولیائهما احق من قرابات ابوی نسبنا ان ابوی دیننا یرضیان عنا ابوی نسبنا و ابوی نسبنا لایقدران ان یرضیا عنا ابوی دیننا محمد وعلی صلوات الله علیهما ، وقال محمد بن علی (ع) من کان ابوا دینه محمد وعلی صلوات الله علیهما آثر لدیه وقراباتهما اکرم من ابوی نسبه وقراباتهما قال الله عزوجل فضلت الافضل لاجعلنك افضل و آثرت الاولی بالایثار لاجعلنك

بدار قراری و منادمة اولیائی اولی (۱) و قـال جعفر بن محمد علیہما السلام من ضاق عن قضاء حـق قرابة ابوی دینه وابوی نسبه وقدح کل واحد منهما فی الاخرة فقدم قرابة ابوی دینه علی قرابة ابوی نسبه قال الله عز وجل یوم القیمة کما قدم قرابةابوی دینه فقدموهالی جنانی فیزداد فوقما کان اعدله من الدرجات الف الف ضعفها ، وقال موسی بن جعفر(ع)وقدقیل لهان فلاناکانت له الف درهم عرضت علیه بضاعتان یشتهیهما لاتتسع بضاعته لهما فقال ایهماار بح لی فقیل له هذا یفضل ربحه علی هذا بالف ضعفه قال الیس یلزمه فی عقله ان یؤثر الافضل قالوا بلی قال فهکذا ایثار قرابة ابوی دینك محمد وعلی افضل ثوابا باکثر من ذلك لان فضله علی قدر فضل محمد وعلی علی ابوی نسبه،وقیل للرضا علیہ السلام الا نخبرك بالخاسر المتخلف قال من هو قالوا فلان باع دنانیره بدراهم اخذها فرد ماله عن عشرة آلاف دینار الی عشرة آلاف درهم قال بدرة باعها(ارایت لو باعها خ ل) بالف درهم الم یکن اعظم تخلفا وحسرة قالوا بلی قال الا انبئکم باعظم من هذا تخلفا وحسرة قالوا بلی قال ارأیتم لو کان له الف جبل من ذهب باعها بالف حبة من زیف(۲) الم یکن اعظم تخلفا من هذا حسرة قالوا بلی قال افلا انبئکم باشد من هذا تخلفا واعظم من هذا حسرة قالوا بلی قال من آثر فی البر و المعروف قرابة ابوی نسبه علی قرابة ابوی دینه محمد وعلی لان فضل قرابات محمد وعلی ابوی دینه علی قرابات ابوی نسبه افضل من فضل الف جبل ذهب علی الف حبة زایف ،وقال محمد بن علی الرضا(ع) من اختار قرابات ابوی دینه محمد وعلی (ع)علی قرابات ابوی نسبه اختاره الله تعالی علی رؤس الاشهاد یوم التناد وشهره بخلع کراماته وشرفه بها علی العباد الا من ساواه فی فضائله اوفضله وقال علی بن محمد(ع)ان من اعظام جلال الله ایثار قرابة ابوی دینك محمد وعلی(ع)علی قرابات ابوی نسبك و ان من التهاون بجلال الله ایثار قرابة ابوی نسبك علی قرابات ابوی دینك محمد وعلی (ع) وقال الحسن بن علی (ع) ان رجلا جاع عیاله فخرج یبغی لهم مایأکلون فکسب درهماً فاشتری به خبزاً وادما فمر برجل وامرأة من قرابات محمد وعلی(ع) فوجدهما جایعین فقال هؤلاء احق من قراباتی فاعطاهما ایاهما ولم یدر بما ذایحتج فی منزله فجعل یمشی رویدا یتفکر فیما یعتذر به (یعتل خ ل)عندهم ویقوله لهما فعل بالدرهم اذالم یجئهم بشیء فبینا هو متحیر فی طریقه اذا بفیج یطلبه فدل

(۱) مفعول دوم لاجعلنك . (۲) الزیف : الدرهم المغشوش «منه ره» .

علیه فاوصل الیه کتابا من مصر وخمسمائة دینار فی صرة وقال هذا بقیة حملت (حملته خل) الیك من مال ابن عمك مات بمصر و خلف مائة الف دینار علی تجار مکة و المدینة و عقاراً کثیرا و مالا بمصر باضعاف ذلك فاخذ الخمسمأة دینار فوسع علی عیاله ونام لیلته فرأی رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم وعلیا علیه السلام فقالا له کیف تری اغنائنالك لما آثرت قرابتنا علی قرابتك ثم لم یبق بالمدینة ولا بمکة ممن علیه شیء من المائة الف دینار الا اتاه محمد وعلی فی منامه و قالا له اما بکرت بالغداة علی فلان بحقه من میراث ابن عمه و الا بکرنا علیك بهلاکك واستلامك وازالة نعمك وابانتك من حشمتك فاصبحوا کلهم و حملوا الی الرجل ماعلیهم حتی حصل عنده مأة الف دینار وماترك احد بمصر ممن له عنده مال الا و آتاه محمد وعلی (ع) فی منامه وامراه امر تهدد بتعجیل مال الرجل اسرع مایقدر علیه واتی محمد وعلی (ع) هذا المؤثر لقرابة رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم فی منامه فقالا له کیف رأیت صنع الله لك قد امرنا من بمصر ان یعجل الیك مالك وامرنا حاکمها بان یبیع عقارك و املاکك و یستفتج الیك باثمانها لتشتری بدلها من المدینة قال بلی فاتی محمد و علی علیهما السلام حاکم مصر فی منامه فامراه ان یبیع عقاره والسفتجة بثمنه الیه فحمل الیه من تلك الاثمان ثلثمائة الف دینار فصار اغنی اهل المدینة ثم اتاه رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم فقال یا عبدالله هذا جزاؤك فی الدنیا علی ایثار قرابتی علی قرابتك ولاعطینك فی الاخرة بکل حبة من هذا المال فی الجنة الف قصر اصغرها اکبر من الدنیا مغرز کل ابرة منها خیر من الدنیا ومافیها یعنی ودر تفسیر امام حسن عسکری علیه السلام دربیان قول خدای تعالی که ذی القربی واقع است آنحضرت علیه السلام ایراد فرمودند که ذی القربی ازخویشان پدرومادری تواند گفته شده است تورا بامر خدای عزوجل که بشناس حق رعت ایایشانرا بنحویکه اخذ کرده شدهٔ بآن عهد بمعرفت و رعایت خویشان محمد آنجماعتی که ایشان ائمه اند یعنی امامند بعدازپیغمبر و جمعی که یلی و پهلوی امامند بعدازامام از بهترین اهل دین ایشان گفت حضرت امام حسن عسکری علیه السلام که فرموده است حضرت رسول صلی الله علیه وآله وسلم کسی که رعایت حق خویشان پدری ومادری خود کند داده میشود باو دربهشت هزار درجه که بعد و دوری ما بین هر درجه بقدر دویدن اسب خوب لاغر میان مکملیست که صد سال بدود و یکدرجه آن ازنقره باشد و

درجهٔ دیگر ازطلا ودرجهٔ دیگر ازلؤلؤ ودرجهٔ دیگر اززمردو درجهٔ دیگر ازز برجد و درجهٔ دیگر از مشك و درجهٔ دیگر ازعنبر ودرجهٔ دیگر از کافور بهشت و این درجات ازاین اصناف‌ند وفرمود کسی که رعایت حق قرابت خویشی محمّدوعلی‌را که امام وبعدازآن سایرساداتند نمایدداده میشوداورا از فضل ومراتب درجات و زیادتی اجرها برقدر زیادتی فضل محمدوعلی بر ابوین نسبی اوو گفته‌است حضرت فاطمه (ع) مر بعضی زنان‌را راضی کن وتقدیم نما رضای پدر ومادردینی خودرا که محمّدوعلی اندبغضب پدرو مادر نسبی خود یعنی در امری که فعل آن موجب رضای ابوین دینی باشد و غضب ابوین دنیوی رعایت ابوین دینی را مقدم دارد وراضی مگردان ابوین نسبی خودرا بخشم آوردن ابوین دینی خود بجهت آنکه اگر پدر ومادرنسبی توبرتو غضب کنند راضی مینمایند ایشان‌را محمّدوعلی بثواب یکجزءازهزارهزارجزء ازساعتی ازطاعتهای خود وبتحقیق که اگر محمّدوعلی که ابوین دینی تواند غضب نمایندقدرت ندارند ابوین نسب‌تو که ایشان‌را رضی نمایند بجهت آنکه ثواب طاعات همهٔ اهل دنیا وفا بسخط ایشان نمیکند وفرمود حضرت امام حسن یاامام حسین علی اختلاف الروایتین ابنی (ابن خ ل) حضرت امیرالمؤمنین عليه السلام که برتولازم است که رعایت و احسان بخویشان دینی خود که محمدوعلی اندبکنی واگرچه ضایع نموده باشی رعایت خویشهای پدر و مادر نسب خود را ز اجتناب و دوری کن ازضایع نمودن رعایت قرابتهای پدرومادر دینی خود بتدارك خویشهای پدر ومادرنسب خودازجهت آنکه شکر کردن اقارب رسول بسوی ابوین دینی تو که محمّد وعلی اند نفع بتو بیشتر دارد از شکر کردن اقارب ابوین نسبی تونزد پدرو مادر نسبی تو بجهت آنکه خویشان ابوین دینی تو هرگاه شکر کنند ترا نزد محمد و علی باندکی قلیل نظر توجهی که ظاهر نمایند آن ابوین دینی از برای توبر طرف میسازد ازتو ذنوب ترا واگرچه بقدر پری مابین قعر زمین تاعرش برین باشد وبتحقیق که اقارب ابوین دنیوی نسب‌تو اگرشکرتو کنند نزدایشان وحال آنکه بتحقیق تو ضایع نموده باشی حق خویشان ابوین دینی خودرا تدارك ورفع عذاب ازتو نمیتوانند نمود بقدر فتیلی که مثل است میان عرب در حقارت و آن پوست

رفیقی است که درمیان شکاف هسته خرما است وفرمود حضرت امام زین العابدین علیه السلام که حق قرابات و خویشی ابوین دینی ما که محمد وعلی است وحق محبین ایشان احق است ازحق خویشهای پدر و مادر نسبی ما بجهت آنکه ابوین دینی ما راضی میتوانند نمود ازما ابوین نسبی مارا بدون آنکه توانندابوین نسبی ما ابوین دینی را که محمّدوعلی است صلوات الله علیهما راضی نمایند ازماو گفت حضرت امام محمّد باقر بن علی(ع) که کسیکه بوده باشدابوین دینی او که محمّدوعلی است(ع)بهتر نزداووخویشان ایشان اکرم باشند نزد او از ابوین نسب او وخویشان ایشان گفته است خدای تعالی درحق ایشان که تفضیل دادی بهتررا بحق خودم قسم که میگردانم ترا افضل واختیار نمودی توآن جمعی را که اولی بودند باختیار نمودن بحق خودم قسم که می گردانم تو رادردارقرارخودودرمنادمت وهم سخنی دوستان خودم اولی وفرمود جعفر بن محمّد علیه السلام که هر کس مقدورش نباشد که قضاء حق ابوین دینی وابوین نسبی خودهردو بکند بجهت آنکه قضای حق قرابت هر یك مانع باشد ازقضای حق دیگری پس مقدم دارد و حق قرابت ابوین دینی خود را بر حق قرابت ابوبن نسبی خودخدای عزوجل در روز قیامت میفرماید بنحویکه این بنده مقدم داشت ابوین دینی خود را پس مقدم دارید او را بسوی جنان من پس زیاد میشود فوق آنچه آماده شده بود از برای او از درجات هزار هزار چندین مرتبه مثل او و فرمود حضرت موسی بن جعفر (ع) درحالیکه بآنحضرت عرض نمودند که فلانکس بود ازبرای اوهزاردرهمو نزد او آوردند ونمودند دو متاع را که اراده خریدن هر دو داشت وسرمایهٔ او گنجایش خریدن هر دو نداشت پس گفت که کدام یك از این دو متاع انفع باشد از برای من پس گفتندمر او را که این متاع زیادتی ربحش بر آنمتاع بهزار چندان آنحضرت فرمودند آیا چنین نیست که لازمست در اینصورت آنمرد را بنابر مقتضای عقل خود که اختیار نماید افضل را گفتند بلی آنحضرت فرمودند پس چنین است اختیار نمودن قرابت ابوین دینی تو یعنی محمّد و علی علیهما السلام که ثواب این افضل است باکثر از آن از جهت آنکه فضل آن بقدرفضل محمّد وعلی است برابوین نسبی اوو گفته شد بحضرت امام رضا علیه السلام که آیا خبر ندهم تو را بزیان کردهٔ که از نفع دور

باشد آنحضرت فرمودند که آنکس کیست بآنحضرت عرض نمودند که فلانکس فروخته است دنانیر خود را بدراهم چندیکه بعوض گرفته است پس بر گشته است مال ازاو ازده هزار اشرفی بده هزار درهم که هر درهمی شصت وسه دینار عجمیست آنحضرت فرمودند که بمن بگوئید که اگر اینمرد ده هزار اشرفی خود را بهزار درهم فروخته بود آیانه چنین بود که تخلف نمودن از نفع و حسرت او اعظم از این بود گفتند بلی آنحضرت فرمودند که بمن بگوئید اگر اینمرد هزار کوه از طلا میداشت و بهزار حبهٔ ناروای بد میفروخت آیانه چنین بود که تخلف نفع او عظیمتر و حسرت او اعظم از این خواهد بود گفتند بلی آنحضرت فرمودند آیا خبر ندهم شما را بکسی که اشد تخلفا و اعظم حسرة از این باشد گفتند بلی آنحضرت فرمودند که مصداق آنچه گفتم کسی است که اختیار نمایددر بر و معروف قرابت ابوین نسب خود را برقرابت ابوین دینی خود که محمد و علی اند بجهت آنکه فضل خویشهای محمد و علی که ابوین دینی اویند بر خویشهای پدر و ما در نسب او افضل است از فضل هزار کوه طلا بر هزار حبهٔ ناروای بد وحضرت امام محمد تقی علیه السلام فرمودند هر کس اختیار نماید قرابات و خویشیهای ابوین دین خود را که حضرت محمد و علی (ع) اند بر خویشهای ابوی نسبی خود خدای تعالی اختیار نماید او را در روز قیامت در حضور مقربین خود و مشهور سازد او را بخعلتهای کرامات خود و شرف او را ظاهر سازد باین خلعتها بر همهٔ بندگان و هیچکس در مرتبه او نباشد مگر کسیکه مساوی باشد با او در فضایل یا فضل او علی اختلاف النسختین و حضرت امام علی النقی علیه السلام فرمودند که بدرستی که از جمله اعظام جلال خدای تعالی است اختیار نمودن قرابت ابوین دینی خود که محمد و علی (ع) اند بر قرابات ابوین نسب خود بدرستیکه از جمله سهل انگاشتن جلال وعظمت الهی است اختیار نمودن قرابت ابوین نسب خود بر قرابات ابوین دین خود که حضرت محمد وعلی علیهما السلام اند وحضرت امام همام حسن بن علی علیهما السلام فرمودند که مردی عیال او گرسنه بودند پس از خانه بر آمد شاید چیزی بیابد که قوتی برای ایشان تواند خرید پس یکدرهم تحصیل نمود و بآن نان

و نانخورش خرید و در اثنای راه گذشت بمردی و زنی از سادات و صاحبان قرابات حضرت محمد و علی(ع) و یافت ایشانرا که گرسنه اند پس گفت ایشان که خویشان و صي نبی اند سزاوار ترند بر این درهم از خویشان من و آنچه خریده بود که بخانه برد و صرف عیال خود نماید بایشان داد و نمیدانست که بآن شدت که از عیال واجب النفقهٔ خود میدانست چه حجت بر ایشان القا کند هر گاه بمنزل خویش معاودت نماید پس شروع براه کرد و آهسته آهسته میرفت و تفکر مینمود که آیا چه عذر و علت گوید در باب مصرف آن درهمی که کسب کرده چون چیزی برای ایشان نیاورده بود پس در آنحالت حیرت که در عرض راه داشت دید که پیکی او را میطلبد و خبر از اومیگیرد چون او را نشان دادند بنزد او آمد و نامهٔ باو داد که از شهر مصر آورده بود با پانصد عدد اشرفی در کیسه و باو گفت که این بقیه مال پسرعم تست که درمصر متوفی شده و ازاوصد هزار اشرفی مانده که ازتجار مکه ومدینه طلب دارد وعقار بسیار یعنی مستقلات و اضعاف اینمال درمصر دارد پس آن پانصد اشرفی را ازچاپار گرفت و توسعه بر عیال خود نمود و درهمانشب که بخواب رفت حضرت پیغمبر و امیرالمؤمنین(ع) را درخواب دید که باو گفتند چگونه دیدی توانگر ساختن ماتورا چون ایثار واختیار نمودی قرابت مارا بر قرابت خود بعداز آن نماند احدی درمدینه ونه درمکه ازآنجماعتی که پسرعم متوفای اوقدری از آنها طلب داشت ازوجه صد هزار اشرفی مگر اینکه محمد وعلی بخواب اوآمدند و گفتند که اگر صبح زودی حق فلانرا که ازمیراث ابن‌عم او مانده باو میرسانی فبها والا مادرهمان وقت تورا هلاك مینمائیم ومستاصل میسازیم وازاله مینمائیم نعمتهائی که خدای تبارك وتعالی بتو داده است وتورا ازحشمت وبزرگی خود می‌اندازیم پس آن قرض داران همه علی‌الصباح آنچه برذمهٔ ایشان بود برداشته بنزد اوآوردند تا آنکه مجموع آنصدهزار اشرفی پیش اومجتمع گردید ونماند احدی درمصر از آنجماعتی که نزد اومالی بود ازآنمرد مگر آنکه حضرت محمد وعلی(ع) درخواب نزداوآمدند وبتهدید اورا امر نمودند که بهرنحو تعجیل واسراعیکه مقدور باشد مال اورا ادا نماید آنگاه محمد وعلی بخواب آنمردی که ایثار قرابت رسول الله صلی الله علیه و آله نموده بود

آمدند وباوخطاب نموده فرمودند که چوندیدی صنع خدارا نسبت بخود بتحقیق
که ماامر کردیم کسانیرا که در مصرمیباشند که بزودی مال تورا بتو رسانند آیا
میخواهی که بفرمائیم حاکم آنشهررا که عقار واملاك تورا درمعرض بیع درآورده
بفروشد وقیمتهای آنرا ازمال خودحواله کند که در مدینه بگیری وبدل آن هرچه
خواهی دراینموضع خریداری نمائی آنمرد گفت بلی میخواهم پس محمد وعلی صلوات
الله علیهما بخواب حاکم مصر آمدند وامر نمودنداورا که عقاراورا بفروشدوقیمت
آنرا بطریق سابق باوبرساند پس آوردند برای اوازآن قیمتها سیصدهزار اشرفی
وچنان شدآنمرد درتمول که متمول تری ازاو درمدینه نبود پس بازحضرت رسول
صلی الله علیه وآله بنزد اوآمد وفرمود یاعبدالله ای بندهٔ خدا آنچه واقع شد جزای دنیوی بود
براینعمل خیری کهاز توصادرشد نسبت بآن سیدوسیده که قرابت مرا برقرابت خود
اختیار نمودی وبخداقسم کهدردار آخرت بعوض هرحبهٔ ازاینمال هزارقصر بتوخواهم داد
دربهشت که کوچکترین آنقصرها بزرگتر از تمام دنیا باشد بحسب کمیت و در
شرافت و نفاست و کیفیت آنقصور بیخلل و عیب و قصور بمثابه ایست که مقدار
فرورفتن سرسوزنی ازآنها بهتر ازدنیا ومافیها است ، وفی کتاب فضایل امیرالمؤمنین
وامام المتقین علیه الصلوة والسلام للشیخ شاذان بن جبرئیل القمی استاداستادالمحقق
الشیخ ابی القسم نجم الدین رحمة الله علیهم اجمعین قیل عن ابرهیم بن مهران انه
قال کان بالکوفة فی جیراننا رجل تاجر (نامی خل) یکنی بـابیجعفر و کان حسن
المعاملة لله تعالی ومن اتاه من العلویین یطلب منه شیئا اعطاه ولایمنعه ویقول لغلامه
(فان کان معه ثمنه اخذه والا قال لغلامه خ ل) یاهذا اکتب هذا ما اخذه علی بن
ابی طالب علی نفسه وبقی علی ذلك زمانا طویلا ثم قعد به الوقت وافتقر فنظر الی دفتره
فجعل کلمامر علی اسم حی من غرمائه بعث الیه فطالبه ومن مات [ولیس له شیء]ضرب علی
اسمه فبینماهوجالس علی باب داره [ینظر فی ذلك الدفتر] اذمر علیه رجل[من الناصبیة]
فقال له [کالمستهزء] مافعل غریمك [الکبیر یعنی] علی بن ابی طالب علیه السلام فاغتم
لذلك غماشدیدا ودخل منزله وهو مغموم مهموم من عار ذلك الرجل فلماجن علیه اللیل
رأی النبی صلی الله علیه وآله [فی المنام] وکان الحسن و الحسین (ع) یمشیان امامه فقال لهما

النبی، ﷺ واین ابو کما فاجابه علی ؑ [وکان من ورائه] ها انا (فقال ها انا ذا خ ل) فقال له لم لاتدفع الی هذا الرجل حقه فقال علی ؑ یارسول الله هذا حقه [فی الدنیا] قدجئت به الیه لادفعه بین یدیك فقال له النبی ﷺ ادفعه الیه فاعطاه کیسا من صوف ابیض وقال هذا حقك فخذه ولا تمنع من عطاء من جائك من ولدی یطلب شیئا (فقال رسول الله ﷺ خذه ولاتمنع من جاءك من ولده یطلب ماعندك خ ل) فانه لافقر علیك بعد هذا قال الرجل فانتبهت والکیس معی فی یدی (فنادیت امراتی یاامراة انائمة الیوم یقضی قالت بل یقضی قلت اسرجی انت فاسرجت فناولتها الکیس خ ل) فایقظت زوجتی وقلت لها هاك یا ضعیفة الیقین فناولتها الکیس [فنظرت] فاذا فیه الف دینار فقالت له زوجته یاهذا الرجل اتق الله ولا یحملك الفقر علی مالا تستحقه فان کنت خدعت بعض التجار علی ماله فرده الیه واصبر فان الله مع الصابرین وخیر الرازقین فالجوع ولاالحیلة قال (قلت لاوالله ولکن القصة هذه ندعی بالد فتر الذی فیه حسابه فاذا لیس فیه مما کتب علی علی بن ابی طالب قلیل ولا کثیر خ ل) فحدثتها بالقصة من اولها الی آخرها فقالت ان کنت صادقا فادنی حساب علی بن ابی طالب قال فحضرت الدفتر واستفتحت الکتاب فلم ارشیئا من الکتاب بقدرة الله سبحانه و تعالی یعنی استاد استاد شیخ ابو القاسم صاحب کتاب شرایع رحمهم الله تعالی که ازاجله واکابر علماء شیعه اند در کتاب فضایل حضرت علی بن ابی طالب ؑ ایراد نموده که مرویست ازابرهیم بن مهران که او گفت که بود درشهر کوفه مردی تاجر کنیت اوابوجعفر بود خوش معامله وسوداز برای خدای تعالی و کسی ازسادات علوی که نزداومیرفت بجهت طلب قرض باومیداد ومنع او نمیکرد ومیگفت بغلام خود که ایغلام بنویس که این مبلغ حضرت علی بن ابی طالب ؑ بجهة خود قرض گرفته است وباقی بود آنمرد براینحال مدتی مدید وبعدازآن روز گاراوپست ومعسر گشت آنگاه نگاه کرد در دفتر خود پس قرار نمود که آنچه باسم زنده ازغرما او باشد نزد او بفرستد وطلب حق خود نماید و کسی که فوت شده باشد اسم او رااخراج نموده از اوطلب ننماید پس در این ایام روزی آنمرد نشسته بود بر درخانهٔ خود که گذشت براو مردی و گفت اورا که چه کرد آنکسی که قرض دار تو بود علی

بن ابی طالب علیه السلام وباین نحو طعنه باوزد پس صاحب غم شد آنمرد تاجر از گفتهٔ او بغم شدیدی وداخل خانهٔ خود شد وحال آنکه مهموم ومغموم بود از سرزنش آنمرد پس چون شب برسر دست آمد در عالم خواب دید حضرت نبی الله صلی الله علیه وآله را و بود حضرت امام حسن و امام حسین (ع) رونده در پیش آنحضرت علیهما السلام پس گفت مر ایشانرا نبی الله صلی الله علیه وآله کجاست پدر شما پس جواب داد حضرت امیر المؤمنین که اینك من حاضرم یارسول الله بعد از آن فرمود حضرت رسول صلی الله علیه وآله چرا نمیدهی باینمرد حقش را پس گفت حضرت امیر المؤمنین علیه السلام آورده ام حق اورا تا بدهم در حضور شما پس گفت مر اورا حضرت رسول الله صلی الله علیه وآله که بده باو پس داد بآنمرد تاجر کیسهٔ از صوف سفید و گفت این حق تست بگیر وامتناع مکن کسی که بیاید نزد تو از عطا نمودن واولاد من باشد او وطلب چیزی کند پس بتحقیق که فقر بر تو بعد از این نخواهد بود گفت آنمرد تاجر که بیدار شدم و کیسهٔ زر در دست من بود بعد از آن بیدار نمودم زوجهٔ خود را و گفتم باو که بگیر این کیسهٔ زر را ای سست اعتقاد پس دادم بآنزن کیسه زر را پس بود در آن هزار اشرفی بعد از آن گفت آنزن شوهر خود را که ایمرد از خدا بترس باعث نباشد فقر و بیچیزی، تو بر اخذ مال کسی که مستحق آن نباشی پس اگر تو حیله کرده باشی با بعضی از تجار و مال ایشانرا اخذ بطریق حیله و مکر نموده باشی پس رد کن بسوی او وصبر کن بافقر و احتیاج که بتحقیق که خدای تبارك وتعالی معین صابرین وبهتر رازقین است پس جوع و گرسنگی بایداختیار نمود و حیله با احدی ننمود راوی گفت که آنمرد تاجر حکایت خود را ظاهر نمود بآنزن ونقل کرد قصهٔ خوابرا از اول تا آخر بعد از آن گفت آنزن که اگر راست میگوئی بنما بمن حساب قرض علی بن ابی طالب علیه السلام را گفت آنمرد پس حاضر نمودم دفتر قرض را و گشودم آن نوشته را پس ندیدم چیزی از نوشته قرضی که باسم آنحضرت علیه السلام بود چون اخذ مبلغ شده بود بقدرت حق سبحانه وتعالی، وشیخ منتجب الدین صاحب فهرست مشهور که صدوق رضی الله عنه عم اعلاء او است اینحکایت را مسنداً ایراد کرده باندك اختلافی که در هامش اشاره بمواضع آن شده در حکایت ثانیة عشر از ملحقات کتاب الاربعین عن الاربعین من الاربعین فی فضایل سیدنا ومولانا امیر المؤمنین صلوات الله

وسلامه علی رسوله ثم علیه وعلی آبائه . ودر کتاب الثاقب فی المناقب فی فضایل علی بن ابی طالب علیه السلام این حکایت را از جابر بن عبدالله الانصاری رحمه الله تعالی ایضا روایت نموده لیکن در آنکتاب مذکور شده که آن تاجر بمحبت حضرت امیر علیه السلام بعامهٔ ضعفاء از علوی وشریف وغیر ذلک عطا بمحبت آنسرور مینمود بعد از طلب ایشان وذکر العلامة فی کتابه کشف الیقین ؛ ونقل ابن الجوزی فی کتابه عن جده ابی الفرج باسناده الی ابن الخصیب قال کنت کاتبا للسیدة ام المتوکل فبینا انا فی الدیوان اذا بخادم صغیر قد خرج من عندها ومعه کیس فیه الف دینار فقال السیدة تقول لک فرّق هذا فی اهل الاستحقاق فهو من اطیب مالی واکتب اسماء الذین تفرقه فیهم حتی اذا جائنی من هذا الوجه شیء صرفته الیهم قال فمضیت الی منزلی وجمعت اصحابی و سئلتهم عن المستحقین فسموا لی اشخاصا ففرّقت فیهم ثلاث مائة دینار وبقی الباقی بین یدی الی نصف اللیل و اذا بطارق یطرق الباب فسألته من هو فقال فلان العلوی وکان جاری فاذنت له فدخل فقلت له ماشأنك فقال انی جایع فاعطیته من ذلك دینارا فدخلت الی زوجتی فقالت ما الذی عناك فی هذه الساعة فقلت طرقنی فی هذه الساعة طارق من ولد رسول الله صلی الله علیه وآله ولم یکن عندی ما اطعمه فاعطیته دینارا فاخذه و شکرلی و انصرف فخرجت زوجتی وهی تبکی وتقول اما تستحی یقصدك مثل هذا الرجل وتعطیه دینارا وقد عرفت استحقاقه اعطه الجمیع فوقع کلامها فی قلبی وقمت خلفه فناولته الکیس فاخذه وانصرف فلما عدت الی الدار ندمت وقلت الساعة یصل الخبر الی المتوکل وهو یمقت العلویین فیقتلنی فقال لی زوجتی لاتخف واتکل علی الله وعلی جدّهم فبینا نحن کذلك اذ طرق الباب و المشاعل فی ایدی الخدم وهم یقولون اجب السیدة فقمت مرعوبا و کلما مشیت قلیلا تواترت الرسل فوقفت علی ستر السیدة فسمعتها تقول یا احمد جزاك الله خیرا وجزا زوجتك کنت الساعة نائمة فجائنی رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم و قال جزاك الله خیرا و جزا زوجة ابن الخصیب خیرا فما معنی هذا فحدثتها الحدیث و هی تبکی فاخرجت دنانیر و کسوة و قالت هذا للعلوی و هذا لزوجتك و هذا لك و کان ذلك یساوی مائة الف درهم فاخذت المال و جعلت طریقی علی بیت العلوی فطرقت الباب فقال من داخل المنزل هات مامعك یا احمد وخرج

وهو یبکی فسألته عن بکائه فقال لما دخلت منزلی قالت لی زوجتی ما هذاالذی معك فعرفتها فقالت لی قم بنا حتی نصلی وندعو للسیدة و لاحمد و زوجتة فصلینا و دعونا ثم نمت فرایت رسول الله ﷺ فی المنام و هو یقول قد شکرتم علی ما فعلوا معك فالساعةیاتونك بشیء فاقبله منهم یعنی ذکر کرده است علامهٔ حلی رحمه الله تعالی در کتاب خود کشف الیقین که نقل نموده است ابن جوزی در کتاب خود از جدش ابی الفرج که او باسنادخود رسانیده است خبر را با بن خصیب که گفت که بودم من نویسنده مادر متوکل خلیفه پس روزی من در دیوان مشغول بودم نا گاه خادم صغیری نزدمن آمد ازجانب مادرمتوکل باکیسهٔزری که هزار اشرفی در آن بود گفت که سیده مادر متوکل میگوید تو راکه این مبلغ را بمستحقین بده که این از حلال ترین مال من است و بنویس اسم جمعی راکه بایشان میدهی تا آنکه من بعد ازاین وجه مالهر گاه بیاید نزد من صرف ایشان کنم ابن خصیب گفت که پس بخانه رفتم و مردم خود را جمع کردم و از ایشان سؤال مستحقین نمودم جمعی را نشان دادند بایشان سیصد اشرفی را دادم و باقی نزد من ماند تا نصف شب نا گاه شخصی در خانه را میزد پرسیدم که کیست گفت فلان مردعلویم و او همسایهٔ من بود رخصت داخل شدن باو دادم داخل شد و پرسیدم که مطلب از آمدن چیست گفت من گرسنه‌ام پس باویکصد اشرفی ازوجه مذکور دادم پس نزد زوجه خود رفتم گفت بمن که چه شخصی بود که میخواست تو را در این ساعت گفتم زد درخانه مرا در اینوقت شخصی از اولاد رسول الله ﷺ ونبود نزد من چیزی که باو اطعام کنم پس باو دادم یك اشرفی گرفت و دعا کرد و رفت پس بیرون آمد زوجهٔ من و حال آنکه گریه میکرد ومیگفت که حیانداری که بقصد تو مثل اینمرد سیدی میآید ویکدینار اشرفی باو میدهی و بتحقیق میدانی استحقاق اورا بده جمیع آنچه مانده است باو سخن اودردل من اثر کردو از عقب او برخواسته رفتم و کیسهٔ اشرفی راتمام باو دادم بگرفت و بخانهٔ خود رفت چون بر گشتم بخانه پشیمان شدم و گفتم در این ساعت میرسد اینخبر بمتوکل و او بعلویین بداست خواهد کشت مراپس گفت بمن زوجهٔ من که مترس و توکل نما بر خدا و جد

علويين در اين سخن بوديم كه در خانه را زدند و مشعلها در دست خدم ظاهر شد و گفتند ترا ميطلبد سيده كه مادر پادشاهست بر خواستم بترس و انديشه و اندك راهيكه ميرفتم رسولى متواتر ميرسيد در طلب من پس در پس پرده سيده ايستادم شنيدم كه ميگفت اى احمد وظاهر آنست كه احمد اسم ابن خصيب بوده جزا دهد تو را خدا خير و نيكوئى و جزا دهد زوجهٔ تراكه بودم در اينساعت خوابيده پس آمد در خواب من رسول‌الله صلى‌الله عليه و آله و گفت جزا دهد ترا خداى‌تعالى‌خيرو جزا دهد زوجهٔ ابن خصيب راخيرمعنى اينكلام چيست وچه نيكى از شما بعمل آمده پس باو حكايت را تمام گفتم و او نيز گريه ميكردپس بيرون فرستاد اشرفيها و جامه و گفت اين از علوى و اين از زوجهٔ تست‌واين از تست و آنچه فرستاد مساوى صد هزار درهم‌بود پس گرفتم آنمال را و آمدم براه خانهٔ علوى پس زدم درب خانهٔ او را گفت از اندرون‌خانه كه بيار آنچه باتو هست يا احمد و بيرون آمده و او گريه‌ميكرد و سبب گريه را پرسيدم پس گفت چون داخل منزل خود شدم گفت بمن زوجهٔ من چيست آنچه با تست باو گفتم گفت بمن بر خيز با ما تا آنكه نماز كنيم و دعا در حق ما در متوكل واحمد و زوجهٔ او بكنيم پس نماز و دعاكرديم بعد از آن خوابيدم پس ديدم رسول‌الله ﷺ را در خواب و حال آنكه ميگفت بتحقيق كه شما شكر نموديد بآنچه از احسان بتو كردند در اينساعت ميآرند براى تو چيزى قبول كن و اينحكايت را رئيس المحدثين فى عصره الشريف مولانا محمّد باقر مجلسى‌طيب‌الله ضريحه درباب مدح الذرية الطيبة و ثواب صلتهم ازابواب مجلد بيست و يكم كتاب بحار الانوار الجامعه لدرر اخبار ائمة الاطهار ايراد نموده، و من امالى الشيخ ابرهيم القطيفى حدثنا محمّد بن احمد بن يحيى بن الفضل بن عبدالله بن سليمان يقول عن المعتضد انه قال رايت فى المنام رجلا قاعدا على شط دجلة يقبض الماء بكفه ولا يجرى‌و يرسله فيجرى فتوهمت فى نفسى فقلت هذا على بن ابى طالب عليه السلام فسلمت عليه فرد على السلام وقال لى من غيران ابدأه اذا قضى هذا الامر اليك فاحسن الى‌ولدى قال‌محمدبن احمدو كانت هذه‌الرؤيا سبب احسان المعتضد

الی الطالبیین وسبب انفاق المال الذی حمل من طبرستان وتفریقه فی العلویین واضاف الیه المعتضد من خزائنه مثله وکان یراعیهم، وقطب راوندی در کتاب خرایج وجرایح ایراد نموده روی عن ابی علی الحسن بن عبدالعزیز الهاشمی قال کانت الفتنة بین العباسیین والطالبیین بالکوفة حتی قتل سبعة عشر رجلا عباسیا وغضب الخلیفة القادر واستنهض الملك شرف الدولة اباعلی حتی یسیر الی الکوفة ویستاصل من بهامن الطالبیین ویفعل کذا وکذابهم وبنسائهم وبناتهم وکتب من بغداد هذا الخبر علی طیور الیهم وعرفوهم ماقال القادر ففزعوا وتعلقوا ببنی خفاجة فرات امراة عباسیة فی منامها کان فارسا علی فرس اشهب وبیده رمح نزل من السماء فسألت عنه فقیل لها هذا امیر المؤمنین علی بن ابی طالب یریدان یقتل من عزم علی قتل الطالبیین فاخبرت الناس فشاع منامها فی البلد وسقط الطایر بکتاب من بغداد بان الملك الشرف الدولة بات عازما علی المسیر الی الکوفة فلما انتصف اللیل مات فجائة فتفرقت العساکر وفزع القادر

یعنی روایت شده ازابی علی حسن بن عبد العزیز الهاشمی که گفت بود فتنهٔ قائم میان عباسیین وطالبیین در کوفه تا آنکه کشته شد هفده مرد عباسی وغضب بهم رسانید خلیفهٔ قادر وبرانگیخت ملك شرف الدولة اباعلی را تا آنکه برود بکوفه واستیصال نماید در کوفه کسانی که در کوفه ازاولاد علی بن ابی طالب علیه السلام بوده باشند واموری چند نسبت بایشان وبزنان ودختران ایشان بفعل آرد ازستم وجور وازبغداد بارسال طیور این خبر باهل کوفه نوشته شد وخاطر نشان ایشان آنچه قادر گفته بود گردید پس خوف نمودند طالبیین وپناه بقبیله بنی خفاجه بردند پس دید زن عباسیه درخواب خود که گویا سوارهٔ براسب اشهب وبدست او نیزهٔ بود نازل شد از آسمان آن زن پرسید احوال آنسواره را شخصی باو گفت که این امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام است اراده قتل کسی که عزم قتل طالبیین دارد نموده است پس آن زن خبر کرد مردم را ازخواب خود وشایع شد حکایت خواب او دربلد ومقارن اینمعنی بزمین نشست طایری باکتابتی ازبغداد که مشتمل بود بآنکه ملك شرف الدوله میخواست که چون شب را بروز آورد بجانب کوفه آمده و متوجه مهم طالبیین شود

چون نصف شب شد فجأة فوت شد ومتفرق شدند لشکر و ترسید از این معنی قادر غادر بقدرت خدای تعالی قادر.

وصاحب کتاب کامل بهائی در کتاب مناقب الطاهرین درفصل معجزات امیر المؤمنین علیه السلام ایراد نموده باینعبارت که داود پدر سلطان الب ارسلان ابو علی عبیدالله بن علی بن عبد الله العلوی را متهم کرد بمیل آل محمود و ویرا بگرفت ومحبوس کرد حبسی تمام وازوی صد و پنجاه هزار درهم بستدو گویند سی هزار دینار بمصادره بستد بخواب دید امیر المؤمنین علی علیه السلام را که قاروره باونمود پراز کافور و گفت ابوعلی علوی راخلاصی ده ومال وی بدو رسان داود بیدار شد ازخواب و وی را خواب فراموش شد ثانیا بخواب رفت وامیر المومنین علیه السلام را بخواب دید سوار بر اسبی شده بسیار نیکو وشمشیری گرفته در دست ازنیام کشیده و گفت من نگفتم باتو که فرزندمرا خلاص ده وچنان خیال افتاد وی را که آن جماعت را که موکلان علوی بودند گردن بزد وسر ازتن جدا کرد وطپانچه برروی امیر داود زد که بعضی ازمحاسن وی برفت از آن طپانچه و گفت اگر خلاصی وی را ندهی گردنت بزنم چون او بیدار شد علـ وی را خلاص داد ومال وی را بوی رسانید و آنچه باقی نبود غرامت بکشید ووقت صبح موکلان بسرای علوی پیش امیر آمدند سر برهنه که احوال که موکلان مشاهده گردید گفتند مردمان امیر ماچه دیدیم بسلامت بودند امیر گفت بروید ومشاهده کنید چون بسرای علوی رفتند جمله رایافتند سرها ازتن جدا شده وارواح خبیثهٔ ایشان بدوزخ رسیده پس ازاین اخبار مستفاد میشود که ائمه (ع) بامحبین ذریه محبند وبامبغضین ایشان عدو ند وذکر نموده سید سمهوری درتاریخ مدینه منوره انه قال الامام ابو بکر بن المقری کنت انا والطبرانی وابو الشیخ فی حرم رسول الله صلی الله علیه وآله و کنا فی حالة واثر فینا الجوع وواصلنا ذلك الیوم فلما کان وقت العشاء حضرت قبر النبی صلی الله علیه وآله فقلت یا رسول الله الجوع و انصرفت فنمت انا وابو الشیخ و الطبرانی جالس ینظر فی شیء فحضر علوی معه غلامان مع کل و احد زنبیل فیه شیء فجلسنا و اکلنا وترك عندنا الباقی و قال یاقوم اشکوتم الی رسول الله صلی الله علیه وآله و سلم فانی رأیته فی المنام فامرنی ان احمل بشیء الیکم وقال ابو العباس این نفیس

المقری الضریر جعت بالمدینة ثلثة ایام فجئت الی القبر فقلت یا رسول الله جعت ثم نمت ضعیفا فر کضتنی جاریة برجلها فقمت معها الی دارها فقدمت الی خبز بر وتمر وسمن وقالت کل یا ابا العباس فقد امرنی بهذا جدی رسول الله ﷺ ومتی جعت فأت الینا والوقایع فی هذا المعنی کثیرة جدا ، قال ابو سلیمان داود الشاذلی فی کتابه التبیان والانتصار عقب ذکر کثیر من ذلك قد وقع فی کثیر مما ذکر وامثاله ان الذی یأمره ﷺ سیما اذا کان المسؤل طعاما انما یکون من الذریة اذ من اخلاق الکرام اذا سئلوا ذلك ان یتولونه (یتولوه خل) بانفسهم او من یکون منهم»- و امثال اینوقایع بسیار است قدری در اینکتاب ایراد شد که شاید باعث بیداری مردم از خواب غفلت گردد و آنچه از تاریخ مدینهٔ منوره مرقوم شده که مفادش مجملا آنست که هر کس از جوع و گرسنگی درمرقد منور حضرت رسول ﷺ سؤالی مینمود خصوصاً طعام آنسرور درعالم خواب بخصوص ذریه امر میفرمودند که انجاح مسؤل اونماید و اینمعنی هرچند ازموضوع مسئله اینکتاب نیست لیکن نکته مرقومه که گفته شده است که هر گاه از کریمی کسی سؤال طعامی کند متوجه مسؤل وانجاح این مطلب خود یا کسی که از او باشد باید بشود لهذا آنسرور دنیاو دین بخصوص ذریه این امررا میفرمودند وشك نیست که این عین موضوع مسئلهٔ اینکتاب بلکه قرة العین است در نظر اولی الالباب ، وفی الباب السابع والعشرین فی مدح الذریة الطیبة وثواب صلتهم من ابواب کتاب الزکوة و الخمس من کتب کتاب بحار الانوار لرئیس المحدثین فی زمانه الشریف طیب الله ضریحه نقلا عن کتاب غوالی اللئالی للشیخ ابن ابی جمهور الاحساوی ذکر العلامة قدس سره فی کتابه المسمی بمنهاج الیقین بسند عمن رواه قال وقعت فی بعض السنین ملحمة بقم وکان بها جماعة من العلویین فتفرق اهلها فی البلاد وکان فیها امراة علویة صالحة کثیرة الصلوة والصیام وکان زوجها من ابناء عمّها اصیب فی تلك الملحمة وکان لها اربع بنات صغار من ابن عمها ذلك فخرجت مع بناتها من قم لما خرجت الناس منها فلم تزل ترمی بها الغربة من بلد الی بلد حتی اتت بلخ وکان قدومها الیها ایان الشتا فقدمت بلخ فی یوم شدید البرد ذی غیم وثلج فحین قدمت بلخ بقیت متحیرة لاتدری این تذهب ولا تعرف موضعا تاوی الیه یحفظها وبناتها من البرد والثلج فقیل لها ان بالبلد

رجلامن اكابرها معروفابالایمان والصلاح یاوی الیهالغرباء واهل المسکنة فقصدت الیهالعلویة وحولها بناتها فلقیتهجالسا علیباب دارهوحوله جلساؤه وغلمانه فسلمت علیهو قالت ایها الملكانی امرأةعلویة ومعی بنات علویات، ونحن غرباءوقدمناالی هذا البلدفی هذاالوقت ولیس لنامن ناوی الیهولابها من یعرفنا فنجار الیهوالثلج والبرد فداضرنا دللنا الیكفقصدناك لتأوینافقالومن یعرف انكعلویةائتینی علی ذلكبشهود فلماسمعت كلامه خرجت من عندهحزینةتبکیودموعها تنتشروبقیت واقفة فی الطریق متحیرة لاتدری این تذهبفمربها سوقیفقال مالكایتها المرئةواقفةو الثلجیقع علیك وعلی هذه الاطفال معكفقالت انیامرأةغریبة لااعرف موضعاآوی الیه فقال لها امضی خلفیحتی ادلك علی الخان الذی یأوی الیهالغرباء فمضت خلفه قال الراوی وکان بمجلس ذلك الملك رجلمجوسی فلمارای العلویة وقدردّها الملكوتعلل علیهابطلب الشهود وقعتلها الرحمة فیقلبه فقامفی طلبها مسرعا فلحقها عن قریب فقال الی این تذهبین ایتهاالعلویة قالت خلفرجل یدلنّی الی الخان لآوی الیهفقال لها المجوسی لابلارجعی معی الی منزلی تاوی الیهفانه خیرلكقالت نعمفرجعت معهالی منزله فادخلها منزلهوافردلها بیتامن خیاربیوته وافرشهلها باحسن الفرش واسکنهافیهوجاءبها بالنار والحطبواشعللها التنوروا عدلهاجمیع مایحتاج الیهمن الماکل والمشربوحدثامرأته وبناتهبقصتهامع الملكوفرحاهلهبهاوجائت الیهامعبناتها واحرارها ولمتزل تخدمها بناتهاوتانسهاحتیذهبعنهن البردوالتعبو الجوع فلمادخلوقت الصلوة فقالتللمرأة الاتقومی الی قضاءالفرض قالتلها امرأة المجوسیوماالفرض انااناس لسناعلی مذهبکم اناعلیدین المجوسی ولکن زوجی لماسمعخطابك مع الملكوقولك انی امرأة علویة وقعت محبتك فیقلبه لاجل اسم جدك ورد الملك لكمع انهعلی دین جدك فقالت العلویة اللهم بحق جدیو حرمته عندالله اسئله ان یوفقكو زوجك لدین جدی ثم قامت العلو یة الی الصلوة و الدعاء طول لیلها بان یهدی الله ذلك المجوسی لدین الاسلام قال الراوی فلما اخذ المجوسی مضجعه و نام مع اهله تلك اللیلة رای فی منامه ان القیمة قد قامت و الناس فی المحشر و قد کظّهم العطش واجهدهم الحر و المجوسی فی اعظم ما یکون من ذلك فطلب الماء فقال له قائل

لایوجد الماء الا عند النبی محمد و اهل بیته فهؤلاء یسقون اولیائهم من حوض الکوثر فقال المجوسی لاقصدنهم فلعلهم یسقونی جزاء لما فعلت مع ابنتهم و ابوائی ایاها فقصدهم فلما وصلهم وجدهم یسقون من یرد الیهم من اولیائهم و یردون من لیس من اولیائهم و علی علیه السلام واقف علی شفیر الحوض وبیده الکأس والنبی صلی الله علیه وآله جالس و حوله الحسن و الحسین علیهما السلام و ابنائهم فجاء المجوسی حتی وقف علیهم و طلب الماء و هو لما به من العطش فقال له علی علیه السلام انك لست علی دیننا فنسقیك فقال له النبی صلی الله علیه وآله یا علی اسقه فقال یا رسول الله انه علی دین المجوسی فقال یا علی ان له علیك یدا بینة قد آوی ابنتك فلانة و بناتها فکنّهم عن البرد واطعمهم من الجوع وها هی الان فی منزله مکرمة فقال علی علیه السلام ادن منی ادن منی فدنوت منه فناولنی الکاس بیده فشربت شربة وجدت بردها علی قلبی و لم ارشیئا الذّ و لا اطیب منها قال الراوی وانتبه المجوسی من نومته وهو یجد بردها علی قلبه ورطوبتها علی شفتیه ولحیته فانتبه مرتاعا وجلس فزعا فقال له زوجته ماشانك فحدثها بما رآه من اوله الی آخره واراها رطوبة الماء علی لحیته و شفتیه فقالت له یا هذا قد ساق الیك خیرا بما فعلت مع هذه المراة والاطفال العلویین فقال نعم والله لا اطلب اثرا بعد عین قال الراوی وقام الرجل من ساعته واسرج الشمع و خرج هو وزوجته حتی دخل علی البیت الذی تسکنه العلویة و حدثها بما رآه فقامت و سجدت لله شکرا و قالت و الله انی لم ازل طول لیلتی اطلب الی الله هدایتك للاسلام و الحمد لله علی استجابة دعائی فیك فقال لها اعرضی علیّ الاسلام فعرضته علیه فاسلم و حسن اسلامه و اسلمت زوجته و جمیع بناته و جواریه و غلمانه و احضرهم مع العلویة حتی اسلموا جمیعهم قال الراوی و اما ما کان من الملك فانه فی تلك اللیلة لما آوی الی فراشه رای فی منامه ما رآه المجوسی و انه قد اقبل الی الکوثر فقال یا امیر المؤمنین اسقنی فانی ولی من اولیائك فقال له علی علیه السلام اطلب من رسول الله صلی الله علیه وآله فانی لا اسقی احداً الا بامره فاقبل علی رسول الله صلی الله علیه وآله فقال یا رسول الله اؤمر لی بشربة من الماء فانی ولی من اولیائکم فقال له رسول الله صلی الله علیه وآله ائتنی علی ذلك بشهود فقال یا رسول الله و کیف تطلب منی الشهود

دون غیری من اولیائکم فقال ﷺ و کیف طلبت الشهود من ابنتنا العلویة لما اتتك و بناتها تطلب منك ان تاویها فی منزلك فقال ثم انتبه و هو حیران القلب شدید الظمأ فوقع فی الحسرة و الندامة علی ما فرط منه فی حق العلویة و تاسف علی ردها فبقی ساهرا بقیة لیلته اصبح و رکب وقت الصبح یطلب العلویة و یسأل عنها فلم یزل یسأل و لم یجد من یخبره عنها حتی وقع علی السوفی الذی اراد ان یدلها علی الخان فاملّه ان الرجل المجوسی الذی کان معه فی مجلسه اخذها الی بیته فعجب من ذلك ثم انه قصد الی منزل المجوسی و طرق الباب فقیل من بالباب فقیل له الملك واقف ببابك یطلبك فعجب الرجل من مجیء الملك الی منزله اذا لم یکن من عادته فخرج الیه مسرعا فلما رآه الملك و جد علیه حلیة الاسلام ونوره فقال الرجل للملك ما سبب مجیئك الی منزلی ولم یکن لك ذلك عادة فقال من اجل هذه المراة العلویة و قد قیل لی انها فی منزلك و قد جئت فی طلبها ولکن اخبرنی علی حال هذه الحلیة التی علیك فانی اراك قد صرت مسلما فقال نعم و الحمد لله و قد منّ علی ببرکة هذه العلویة و دخولها منزلی بالاسلام فصرت انا و اهلی و بناتی و جمیع اهل بیتی مسلمین علی دین محمد و اهل بیته فقال له و ما السبب في اسلامك فحدثه بحدیثه و دعاء العلویة و رؤیاه و قص القصة بتمامها ثم قال وانت ایها الملك ما السبب فی حرصك علی التفتیش عنها بعد اعراضك اولا عنها و طردك ایاها فحدثه الملك بما رآه و ماوقع له مع النبی ﷺ فحمدالله تعالی ذلك الرجل علی توفیق الله تعالی ایاه لذلك الامر الذی نال به الشرف و الاسلام و زادت بصیرته ثم دخل الرجل علی العلویة فاخبرها بحال الملك فبکت و خرت ساجدة لله شکرا علی ما عرفه من حقها فاستاذنها فی ادخاله علیها فاذنت له فدخل علیها و اعتذر الیها و حدثها بما جری له مع جدها صلوات الله علیه و آله و سألها الانتقال الی منزله فابت وقالت هیهات لا والله و لو انّ الذی فی منزله کره مقامی فیه لما انتقلت الیك و علم صاحب المنزل بذلك فقال لا و الله لا تبرحی منزلی قد وهبتك هذا المنزل و ما اعددت فیه من الاهبة و اهلی و بناتی و اخدامی کلنافی خدمتك ونری ذلك قلیلا فی جنب ما انعم الله تعالی به علینا بقدومك ، قال الراوی

وخرج الملك واتی منزله وارسل اليها ثيابا وهدايا وكيسافيه جملة من المال فردّت ذلك ولم يقبل منه شيئا ، وذكر سبط ابن الجوزی فی كتابه تذكرة الخواص قال كان ببلخ رجل من العلويين نازلا بها وله زوجة وبنات فتوفی الرجل قالت المرأة فخرجت بالبنات الی سمرقند خوفا من شماتة الاعداء فاتفق وصولی فی شدة البرد فادخلت البنات مسجدا ومضيت لاحتال فی القوت فرأيت الناس مجتمعون علی شيخ فسالت عنه فقالوا هذا شيخ البلد فشرحت له الحال فقال اقيمی البينة انك علوية ولم يلتفت عنه الی فايست وعدت الی المسجد فرأيت فی طريقی شيخا جالسا علی دكة وحوله جماعة فقلت ومن هذا قالوا ضامن البلد وهو مجوسی فقلت امضی اليه فعسی ان يكون لنا عنده فرج فجئت له وحدثته بحديثی وماجری لی مع شيخ البلد فصاح بخادم له فخرج و قال قل لسيدتك تلبس ثيابها وتخرج ومعها جوارها فمضی الخادم و اعلمها فخرجت فقال لها اذهبی مع العلوية الی المسجد الفلانی واحمل بناتها الی الدار فجائت معی وحملت البنات وجائت بنا اليه فكسانا ثيابا فاخرة وجائنا بالوان الطعام وبتنا باطيب ليلة فلما كان نصف الليل واذا قدرأی شيخ البلد المسلم فی منامه وكانّ القيمة قد قامت واللواء علی رأس محمد ﷺ واذا بقصر من الزمرد الاخضر قال لمن هذا القصر قال لرجل مسلم موحد فقدم الی رسول الله ﷺ فاعرض عنه فقال يارسول الله لم تعرض عنی و انا رجل مسلم فقال ﷺ اقم البينة عندی انك مسلم فتحير الشيخ فقال له رسول الله ﷺ انسيت قولك للعلوية وهذا القصر للشيخ الذی هی فی داره وانتبه الشيخ وهو يلطم ويبكی وبث غلمانه فی البلد وخرج بنفسه يدور (يزورخل) علی العلوية فاخبر انها فی دار المجوسی فجاء اليه وقال الك علم بالعلوية قال هی عندی قال اريدها فقال مالی الی هذا سبيل فقال هذا الف دينار و سلمهن الیّ فقال لا والله ولامائة الف دينار فلما الح اليه قال له ان المنام الذی رايته انت البارحة رأيته انا ايضا والقصر الذی رأيته لی اعدوانت تدل علیّ باسلامك والله مانمت انا ولااحد فی داری حتی اسلمنا كلنا علی يد العلوية وعادت بركتها علينا ورأيت رسول الله ﷺ يقول لی القصر لك ولاهلك لما فعلت مع العلوية وانت من اهل الجنة خلقكم الله عزوجل مؤمنين فی القدم والاخبار فی هذا المعنی كثيرة .

یعنی گفته است نوادهٔ ابن جوزی بود در شهر بلخ مردی ازعلویین فرود آمده ببلخ و بود مر اورا زنی و دختری چند پس وفات کرد آنمرد و گفت آنزن که بیرون رفتم از بلخ با دختران بسمرقند ازخوف شماتت اعداء پس اتفاق افتاد رسیدن من بآنشهردرشدت و کثرت سرما پس داخل کردم دخترانرا در مسجد و رفتم که چاره کنم ازبرای تحصیل روزی پس دیدم مردمان را جمعیت کرده برشیخی پرسیدم ازاحوال او گفتند اینمرد بزرگ شهراست پس بیان کردم احوال خود را ودختران علویه را باو پس گفت گواه بیار که تو سیدهٔ علویهٔ و ملتفت نشد بمن پس نومید شدم ازاو وبر گشتم که بسوی مسجد آیم دیدم درراه پیری نشسته بردکانی و گرد اوبودند جماعتی گفتم کیست اینمرد گفتند شیخی است که متکفل امورشهر است واومجوسی است گفتم بروم نزد اوبسا باشد که ازبرای مانزد او گشادی بهم رسد پس آمدم نزد اووخبردادم اورا باحوال خود وآنچه روداده بود میانهٔ من وشیخ بلد که اولا نزد اورفته بودم پس آواز کرد خادم خودرا پس بیرون آمد و گفت بگو بخاتون خود که بپوشد جامه‌های خودرا وبیرون آید باکنیزان خود پس رفت خادم وخبر کرد خاتون خود را پس بیرون آمد و گفت بازن که برو با این زن علویه بفلان مسجد وبر دار دختران او را وبیار بخانه پس آمد بامن وبرداشت دختران راواورد مارا بسوی آنمرد آنگاه پوشانید مارا جامهای نیکو وآورد نزدماچندین رنگ طعام وشب بروز آوردیم بخوبترین شبی پس چون نصف شب شدشیخ بلدمسلمانان که اول نزد اورفته بود علویه درخواب دید که گویا قیامت قایم شده وعلم برسر محمد رسولخدااست صلی‌الله علیه وآله ودر آن هنگام رسید بقصری اززمرد سبز پرسید که از کیست اینقصر درجواب گفتند ازمرد مسلمان موحدی است پس آن شیخ مسلمان آمد نزد رسول‌الله صلی‌الله علیه وآله وحضرت رسول صلی‌الله علیه و آلـه رو از او گردانید پس گفت شیخ ایرسول خدا چرا رومیگردانی ازمن ومن مرد مسلمانـم فرمود حضرت رسول صلی‌الله علیه وآله گواه بگذران که تو مسلمانی شیخ ازاین سخن متحیر شد پس فرمود مراو را رسول صلی‌الله علیه وآله که آیا فراموش کردی قول خودت را مرعلویه را که از او شاهد طلبیدی در علویه بودن او و این قصر از برای شیخی است که آن

علویه در خانه اوست الحال پس شیخ بیدار شد از خواب و طپانچه بر روی خود میزد و میگریست وغلامان خود را در شهر بتجسس علویه متفرق ساخت و خود نیز از خانه بیرون آمد بطلب آن علویه خبر دادند مرا و را که علویه در خانه آن مجوسیست شیخ خود نزد مجوسی آمد و گفت آیا ترا علمی استکه آنزن علویه کجاست گفت او نزد من است گفت میخواهم او را گفت مجوسی مرا قدرت این معنی نیست که علویه را بتو دهم شیخ مسلم گفت بگیر این هزار اشرفی را و تسلیم کن ایشان را بمن پس گفت شیخ مجوسی تسلیم نمیکنم ایشانرا بتو بخدا قسم که اگر صد هزار اشرفی بدهی پس چون شیخ مسلم الحاح کرد مجوسی گفت باو بدان بتحقیق که خوابی که دیده تو آنرا دیشب من نیز دیده ام انخوابرا و قصریکه تو دیده آنرا برای من آماده شده است و تو فخر مینمائی بر من باسلام خود بخدا قسم که نخوابیدم دیشب نه من و نه احدی ازاهل بیت من در خانه خود تا اینکه مسلمان شدیم همه بر دست آن سیده علویه و بر گشت از تو بر کت ایشان بسوی ما و نفع ایشان بما عاید شد و دیدم رسولخدارا ﷺ در خواب که میفرمود بمن که آنقصر زمرد سبزازتست و اهل توجهة احسانی که کرده باعلویه و تو از اهل بهشتی خلق کرده بود شما راخدای عزو جل مؤمن از روز ازل و احادیث در باب فضل سادات و لزوم اکرام ایشان بسیار است وحکایت مسطوره در بعضی از کتب سلف رحمهم الله بنحوی دیگر بنظر رسیده که بااین روایت قدری اختلاف دارد که مآل هر دو بحسب معنی متحد است لیکن بنحویکه مسطور شدچون بخط سید المحققین میر سید احمد رحمه الله بود بتحریر آن اکتفا شد و في بعض الکتب المعتبرة حکایة العلویة مع القاضی و المجوسی وهی هکذا قیل کان فی البصرة امراة علویة فقیرة لها اربع بنات عاریات جائعات فدخلت ایام العید فبکت الصغیرة فقالت یا اماه تری نشبع هذا العید من خبزا لشعیر فبکت الام فحملت نفسها علی الخروج و مضت الی دار القاضی ابی الحسین قاضی البصرة فقالت ایها القاضی أمراة علویة فقیرة ولی اربع بنات عواتق عاریات و هذه ایام الصدقات فانظر فی امرنا و امر لنا من بیت المال او من البر ما یدفع به و قتنا فانك

مسئول یوم القیمة عنا فقال القاضی نعم حبا و کرامة تعالی الی غدا تر جعین بکل جمیل فقال احدیهن یا اماه ان اعطاك القاضی فضة ماالذی تشترین لی قالت لهاما الذی تشتهین قالت ارید ان تشتری لی قطنا اغزل لنفسی قمیصاثم قالت الا خری انا من حین مات ابی اشتهی خبز سوق و قالت الصغیرة انا یا اماه اشتهی رغیفاصحیحا فلما اصبحن بکرت الام الی القاضی و قعدت ناحیة حتی تفرق الناس ثم قالت ایها القاضی انا المراة العلویة التی و عدتنی امس بالاحسان الی و الی بناتی فصاح القاضی علیها و امر الغلمان اخرجوها فخرجت و هی باکیة حزینة مکسورة القلب متحیرة تبکی و تنوح بقلب جریح و لسان فصیح و صوت ملیح و هی تقول ماالذی اقول لفاطمة الصغری و ما الذی اقول لزینب الکبری بای وجه ارجع الیهن وبای لسان اعتذر لهن و هن منتظرات اللهم لاتخیب ظنی فانی رفعت الیك قصتی ومنك سألت حاجتی انك علی کل شیء قدیر فعبر علیها سیدوك المجوسی و هو سکران راکبا فسمع صوتها و بکاءها و حنینها فظن انها تغنی فقال مااحسن صوتکی وما احزن قلبکی فما لکی فظنت العلویة انه صاح و مسلم قدرحمها فذکرت ماالحقها فقال سیدوك لغلمانه احملوها الی الدار فلماوصل الی الدار اخرج لهاتحتافیه اربعمائة دینار وخمسة دسوت ثیاب وقال لها هذالکی ولبناتکی فدعت له وانصرفت فرحة مسرورة الی بناتها فلما رأوها بناتها قالوا ایها المحسن الینا اسکنك الله قصور الجنان واعطاك الفوزوالرضوان وخدمك الحور والولدان وجعلك من اولیاء الرحمن فرای القاضی فی تلك اللیلة فی المنام کانه قددخل الی بستان ونظر الی قصور حسان فجاء لیدخلها فمنعه رضوان فقال له لم تمنعنی من الدخول الی القصور فقال هذا کان لك لواحسنت العشرة مع من سالك ولکن قد اخذت منك و اعطیت لسیدوك المجوسی فانتبه القاضی فزعا مذعورا ورکب فی الحال الی بیت سیدوك و دخل علیه وقال له مافعلت فی هذه الایام من الاعمال الحسنة فقال لی سبعة ایام سکران ما اعلم انی عملت شیئا من الذی ذکرت فقال لی تفکر فقال له الغلمان انك اعطیت تلك المراة العلویة اربع ماة دینار و خمسة دسوت ثیاب فقال له القاضی تبیعنی ثواب ذلك بعشرة آلاف دینار فقال له و لم ذلك قال لانی رأیت فی المنام کذا و کذا فقال ایها القاضی کل مقبول

غال فاذا علمت انه قد قبل فلا یمکننی بیعه بمدیدك فانا اشهد ان لا الـه الا الله و ان محمداً رسول الله و حسن اسلامه و طلب العلویة و اعطاها نصف ماله هذا الصنف الذی جعلهم الله تعالی لجنته لالخدمته و الله اعلم

یعنی درشهر بصره زن فقیر علویهٔ بود و چهار دختر نیك اختر داشت که همـه ازغایت افلاس بی غذا و لباس ازسوء القضا متلبس بلباس گرسنگی و برهنگی بودند پس داخل شد ایام عید بر آن ماتم زدگان صبیهٔ سعیده صغیره او گریست و گفت از غایت آرزومندی و نیاز ای مادر من آیا گمان میداری و میبینی که مااسیران محنت دراین عید ازنان جوی توانیم سیرشد پس ازنهایت تاثر و درد مادر ایشان زار زار گریست وازغایت اضطرار واضطراب ازبیت الاحزان خود بیرون آمد که ازجهت ایشان ازدونان دونانی تحصیل نماید وهمه جامی آمدوسایق قضا و قدر بقدرمقدوراورا میبرد تابخانه قاضی بصره رسید که مسمی بقـاضی ابو الحسین بود پس گفت ایها القاضی من امرأة علویه فقیره ام و از برای من چهار دختر جوان عریان هست و این ایام ایام اخراج صدقات وخیرات میباشد پس نظر کن درامر واحوال ما وامر کن برای ما از بیت المال یاازوجوه بر آنقدر که دفع شود بسبب آن عسرت وتنگی روزگار ما پس بتحقیق که روز قیامت سؤال کرده خواهی شد ازما اگر حقوق اهل بیت را بعقوق مبدل سازی پس گفت قاضی از روی محبت و تکریم باو که بیانزد من فردا که آنچه باید کرد دقیقهٔ فرو گذاشت نخواهم نمود بعد ازوعده احسان قاضی و رجوع علویه یکی ازآن دختران گفت بمادر خود که ای مادر که اگر بتو قاضی درهمی چندنقره بدهد چه خواهی خرید برای من پس مادر باو گفت که چه میخواهی وچه آرزوداری اودرجواب گفت که قدری پنبه می خواهم که ریسمان کرده پیراهن دوزم پس دختر دیگر گفت که من ازآنوقت که والد ماجدم برحمت ایزدی پیوسته آرزوی نانی که دربازارمی فروشندوپدرم ابتیاع نموده میاورد دارم چه شود که اگر قرص نان بازاری ازبرای من بازآری و گفت دختر صغیره که من ای مـادر میخواهم یك قرص نان درستی پس چون صبح کردند تعجیل نموده مادر ایشان نزدقاضی رفت و گوشهٔ بنشست تامردم متفرق شدند بعد ازآن گفت ایقاضی من آن زن علویه ام که دیروز

وعده نموده‌ای باحسان نمودن بمن با دختران من پس بانگ زد قاضی براو وامر نمود غلامان خودرا که این سیده‌را بیرون کنید پس بیرون آمد آن سیده گریان و نالان وشکسته خاطر و بنهایت حسرت میگریست ونوحه می کرد بادل مجروح و لسان فصیح وصوت ملیح میگفت آیا چه بگویم بافاطمه دختر کوچك وچه بگویم با زینب دختر بزرگ خود که امیدوار ودل بسته ومنتظرمنند وبچه رو روی بایشان وسوی ایشان رجوع نمایم وبچه زبان عذر ایشان بخواهم پس این دعا خواند اللهم لاتخیب ظنی تا آخر دعا یعنی ای سیدمن نا امید مگردان امیدمرا پس بدرستیکه من بسوی تورفع نمودم قصه پرغصه خودرا وازتوسؤال نمودم حاجت خودرا بتحقیق که تو برهمه چیز قادر وتوانائی پس درعرض این حال که آنسیده مناجات باقاضی الحاجات مینمود سیدوك نام مجوسی مست لایعقل سواره باو برخورد پس چون شنید صدای گریه و ناله آنسیده را گمان نمود درعالم مستی که آن علویه بصدای بلند تغنی و سرود مینماید پس گفت آن مجوسی چه خوش است صوت تو وچه دردناکست قلب تو پس چه می‌شود تورا سیده گمان نمود که اوهشیار ومسلمانست وباوترحم کرده است احوال پر اختلال خودرا سراسر باو گفت پس مجوسی بغلامان خودامر نمود که آنزنرا برداشته بخانه بیاورید چون بخانه رسیداز برای آنسیده صندوقی بیرون آوردند که درآن چهارصداشرفی وپنج دست رخت بود و گفت مر آنسیده‌را که این ازتو ودختران تست پس دعا کرد آنسیده بآن مجوسی وبرگشت فرحناك ومسرور بسوی دختران خودوچون دیدند آنهارا دختران اودعا نمودند بمجوسی و گفتند که ای آنکسی که حق احسان ونعمت برماداری ساکن گرداناد تورا خدای تعالی در قصرهای جنان وبتوعطا نماید فوزورضوان وخدمت کار توسازد دربهشت عنبرسرشت حوروولدان وبگرداند تورا ازاولیاء ومحبین رحمان پس درهمانشب قاضی درخواب دید که گویاداخل شد درفضای بوستان وبنظردرآورد قصرهای دلکش حسان پس آمد که داخل آن قصور فلك نشان شود ناگاه حاجب اوشد رضوان پس گفت آن قاضی مغرور که سبب و تقصیر چیست که منع مینمائی مراازدخول باین قصوز بیقصور پس رضوان درجواب فرمود که این منزل ومأوای تو بود اگر بخفض جناح وعشرت نیکو رفع احتیاج وعسرت آن سیده

پریشان عظیم‌الشان مینمودی ولکن از خلف وعده وتغیر وضع که از تو صادرشد باعث این تغیر وضع و تبدیل نعمت گردید واین کوشکها ازتو گرفته‌شدو بیجهت و کوششی بسیدوك مجوسی داده شد پس قاضی ترسان و هراسان از خواب بیدار شدو فی الحال سوار شد و آمد تا در خانه‌سیدوك و داخل شد بر اودر خـانه او و خطاب کرده گفت که تودر این ایام خجسته‌چه عمل بجا آوردی از اعمال‌حسنه برجسته بـرخستگان نـاتوان مجوسـی در جواب گفت که من مدت هفت روز است که مستم و هیچ از خود خبر ندارم که‌نیستم یا هستم قاضی گفت‌نه‌چنانست، فکری بکن و تاملی نما چون مجوسی چیزی بخاطرش نیامد و هیچ متذکر نشد غلامان و خادمان او باو گفتند که ای سید ما تو بـآن سیده در این ایام چهار صد اشرفی و پنج دست رخت عطا فرمودی پس‌در اینوقت قاضی باو گفت که بمن میفروشی‌ثواب اینعمل خیر را بده هزار اشرفی مجوسی درجواب گفت مطلب چه و باعث بر این مبـایعه چیست قاضی گفت جهة آنست که در خواب چنین وچنان‌دیدم‌وسر گذشت‌خود رادرجواب‌بیان کرد مجوسی درجواب گفت ای‌حضرت قاضی بسیار کمست که عمل‌قبول درگاه ایزدی گردد پس هر گاه دانستم که‌این عمل من بدرجهٔ قبول رسیده چگونه‌تواندبود که آنرا بمتاع قلیل‌زخارف دنیویه فروشم دست خود را بده تا تکلم بکلمتین شهادتین نمایم و بشرف اسلام مشرف شوم پس کلمتین گفت واسلامش‌نیکو شد و علویه‌را طلبید و مال خود را با اومشاطره کرد نصف را باو داد و نصف را خود برداشت راوی حکایت گفته که این‌صنف از مردم را خدای عز وجل برای جنت وراحت آفریده نه ازبرای خدمت و عبادت بحکم الاسلام یجب ما قبله و العبرة بالخواتم

نظم

لطف‌حق‌روز ازل چون‌بکسی‌یارشود کافر مست به از قاضی‌هشیارشود

سند صدو سیم

نقل العلامة (ره) فی کشف الیقین عن ابن الجوزی فی کتـاب تذکرة الخواص‌ان عبدالله بن‌المبارك‌کان یحج سنة ویغز و سنة وداوم علی ذلك خمسین‌سنة

فخرج فی بعض سنی الحج و اخذمعه خمسمائةدنیا را الی موقف الجمال بالکوفة لیشتری جمالا للحج فرای امرأة علویة علی بعض المزابل تنتف ریش بطة میتةقال فتقدمت الیها و قلت لم تفعلین هذا فقالت یا عبدالله لا تسئل عمالایعنیك قال فوقع فی خاطری من کلامها شیء فالححت علیها فقالت یا عبدالله قد الجأتنی الی کشف سری الیك انا امراة علویة ولی اربع بنات یتامی مات ابوهن من قریب و هذا الیوم الرابع ماا کلنا شیئا فقد حلت لنا المیتة فاخذت هذه البطة اصلحها و احملها الی بناتی فیاکلنها قال فقلت فی نفسی و یحك یابن المبارك این انت عن هذه فقلت افتحی حجرك ففتحته و صببت الدنانیر فی طرف ازارها و هی مطرقة لاتلتفت قال ومضیت الی المنزل ونزع الله من قلبی شهوة الحج فی ذلك العام ثم تجهزت الی بلادی و اقمت حتی حج الناس و عادوا فخرجت اتلقی جیرانی و اصحابی فجعل کل من اقول قبل الله حجك و شکر سعیك یقول لی و انت قبل الله حجك و شکر سعیك اما قد اجتمعنا بك فی مکان کذا و اکثر علی الناس فی القول فبت متفکرا فی ذلك فرایت رسول الله ﷺ فی المنام و هو یقول لی یا عبدالله لاتعجب فانك اغثت ملهوفة من ولدی فسألت الله ان یخلق علی صورتك ملکا یحج عنك کل عام الی یوم القیمة فان شئت ان تحج وان شئت ان لاتحج «انتهی»

یعنی علامهٔ حلی رحمه الله در کتاب کشف الیقین از ابن جوزی نقل کرده که او در کتاب تذکره الخواص نقل نموده که عبدالله بن مبارك حج میکرد و طواف خانه کعبه مینمود در سالی و سالی دیگر غزاو جهاد مینمود و مداومت داشت بر اینکه سالی حج کند و سالی غزا نماید و مدت پنجاه سال باین امر مشغول بود پس بیرون رفت در بعضی از سالها که نوبت حج کردن او بود از برای کار سازی و تدارك سفر حج و با خود برداشت پانصد مثقال طلا و متوجه بازار شتر فروشان کوفه شد که شتری برای سفر حج بخرد پس دید در راه سیدهٔ علویه که در مزبله نشسته بود و میکند پرهای مرغ آبی مرده را و آنرا پاك میکرد گفت عبد الله مبارك که نزد او آمدم و گفتم برای چه این مرغ مرده را پاك میکنی مگر خیال خوردن او داری گفت ایعبدالله مپرس از چیزی که بکارتو نیاید و مرا بحال خود بگذار

گفت عبدالله پس رسید بخاطر من از سخن او چیزی و مبالغه و الحاح نمودم تا حال خود را بگوید پس گفت ای عبدالله ملجاولاعلاج گردانیدی مرا که ظاهر کنم حال پنهان خود را نزد تو بدانکه من زنی سیده علویه‌ام چهار دختر کوچك سیده یتیم دارم وشوهرم که متعهد ومتکفل حال من وفرزندان من بود وفات یافته در این نزدیکی واین روز چهارم است که فرزندان من باخودم مطلقا چیزی نخورده‌ایم وچون کار باضطرار رسیده خوردن این میتة ومرغ مرده برما حلالست ومن بغیر ازاین مرغ مرده چیزی دیگر نیافتم میخواهم که اینرا پاك کرده برای ایشان ببرم که بخورند اینرا ودفع گرسنگی ایشان بشود عبدالله گفت چون اینحکایت دلسوز ازآنعلویه شنیدم باخود گفتم وای برتو ای پسر مبارك کدام عمل بهتر ازرعایت اینجماعت علویات وسادات خواهد بود وبسیده گفتم دامن باز کن تاب آنچه توانم بتورعایت کنم وسر کیسهٔ زر گشادم ومجموع آنزرهارا دردامن او ریختم وآنعلویه سردرپیش افکنده بودونگاه برزمین انداخته وملتفت نمیشد گفت عبدالله که بمنزل آمدم وخدای داعیهٔ حج رفتن را ازمن گرفت دراین سال ومراجعت نموده آمادهٔ کار خود شدم درشهر خود ونشستم درخانهٔ تاآنکه حج کردند مردمان ومراجعت نمودند بجهت استقبال حاجیان و همسایگان ومصاحبان خود ازشهر بیرون رفتم که شاید ایشانرا به‌بینم پس بهر کس ازایشان که ملاقات مینمودم اورا ومیگفتم که قبول کند خدای تعالی حج تورا و مشکور وپسندیده گرداند سعی ترا او نیز بمن همین دعا مینمود ومیگفت ایعبدالله آیا بخاطر نداری که همراه ما بودی درفلان محل وفلان موضع وبسیار ه بمن گفتن مردمان اینرا چون اینمضمون را شنیدم تعجب تمام کردم که سرّ این چیست و تمام شب دراینفکر بودم پس حضرت رسالت پناه ﷺ را بخواب دیدم که فرمود بمن ایعبدالله عجب مدار بدرستیکه توبفریاد رسیدی وباصلاح آوردی سختی و رنج را ازدرماندهٔ ازفرزندان من پس درخواستم ازخدای تعالی اینرا که خلق کند برصورت توفرشتهٔ را تابرای توحج گذارد درهرسال تاروز قیامت وثواب آن ازبرای تو باشد پس اگرخواهی توبعد ازاین حج کن واگرخواهی حج مکن.

ودربعضی ازکتب بعدازاین حکایت مسطور است که عبد الله گفت چون از

خواب بیدار شدم حمد وثناء پرورد گار بجا آوردم بجهت اینخبر و صلهٔ کـه نسبت بآنعلویه کرده بودم وعمل من درجهٔ قبول یافته بود نزد حق تعالی ورسول اووراوی نقل میکند که شنیدم ازبسیاری از محدثان و راویان که میگفتند که در هرسال حاجیان وزایران بیت الله الحرام عبدالله مبارک رادر راه حج میدیدند که بمناسك و اعمال مشغولی داشت وحال آنکه او در عراق ونواحی بغداد مقیم میبود وصاحب کتاب مقامات النجاة نقل نموده که ابن ابی جمهوردر آخر کتاب غوالی اللئالی حکایت قریب بحکایت عبدالله مبارك نقل نموده وبعدازاین گفته است که اقول فان اصنعت انت مثله فعلی الله ذلك ماصنع لذلك الرجل یعنی که توهر گاه مثل عبد الله مبارك این احسان بکنی پس برخداست که بتو مثل احسانی را که بعبد الله مبارك فرموده بکند پس هرعبدالله که توفیق این بیابد عند الله تبارك و تعالی عبدالله مبارك خواهد بود ودر اربعین مولانا حسین کاشفی صاحب تفسیر مشهور وارداست :

حکایت

برزگی بحج میرفت نامش عبدالجبار مستوفی بود هزاردینا رزدبرمیان داشت چون بکوفه رسید قافله دوسه روزی توقف کردند عبد الجبار بـرسم تفـرج گرد محلات کوفه برمیا مد اتفاقا بخرابه رسیدعورتی دید که گرد خرابه میگذشت وچیزی میجست دریك گوشه مردهٔ افتاده بودآنرا برداشت ودرزیر چادر کشید و روان شد عبدالجبار گفت همانا که اینزن درویش است ونیاز خود نهفته میداردودر عقبش روان شد تاهمهٔ حال معلوم کندآن زن بخانهٔ خود در آمد کودکانش گرد وی درآمدند که ای مادر برای ماچه آوردی که از گرسنگی هلاك شدیم گفت ایجانان مادرغم مخورید که برای شما مرغی آورده ام فی الحال بریان خواهم کرد عبدالجبار که این بشنید بگریست وازهمسایگان صورت احوال وی پرسید گفتند سیده است وزن عبدالله بن زید علویست شوهرش را حجاج ظالم بکشت واو کودکان یتیم داردو مروت خاندان رسالت ﷺ نمیگذارد که از کسی چیزی طلبد عبدالجبار باخـود گفت اگرحج میخواهی اینجاست هزار دینار میان باز کرد و بدان داد و آنسال بکوفه بسقائی مشغول شدچونحاجیان مراجعت کردندی وی بامردمان باستقبال بیرون

رفت مردی در پیش قافله میامد برشتری نشسته چون چشمش برعبدالجبار افتاد خودرا ازشتردرافکند و گفت ایخواجه ازآنزمان که درعرفات ده هزاردینار قرض بمن داده تورا میجستم وده هزار دینار بوی داد عبدالجبار زر بستد و متحیر فرو ماند وخواست که ازآنشخص نیك استفسار کند ازنظرش غایب شدو آوازی شنید که ایعبدالجبار هزاردینار توراده هزار دینار دادیم وفرشته بصورت تو آفریدیم تاازبرای توحج گذارد تازنده باشی وهرسال سی حج مقبول درنامۀ عمل تو مینویسم تابدانی که رنج هیچ نیکوکار در درگاه ما ضایع نیست که **انالانضیع اجر من احسن عملا**

نظم

دل بدست آور که حج اکبراست | وازهزاران کعبه یکدل بهتراست
کعبه بنگاهی بدان تواز خلیل | دل نظرگاه خدا وند جلیل

«انتهی» ، وفی کتاب تذکرة الخواص من الامة بذکر خصایص الائمة تألیف الشیخ شمس الدین یوسف سبط الامام ابوالفرج ابن الجوزی وقدروبت لناهذه الحکایة من طریق اخروان ولداصغیرا لابن المبارك دخل بیت بعض الاشراف فوجدهم یاکلون لحمافلم یطعموه فجاء الی ابیه وهو یبکی فسأله فقال دخلت بیت فلان وهم یأکلون طبیخا فلم یطعمونی وکانوا جیرانه فارسل الیهم عبدالله یعتبهم فارسلت الیه العجوز تقول قد اخرجتنا الي کشف احوالنا قدمات صاحب الدارو خلف ایتاماً ولنا خمسة ایام ما اکلنا طعاماو انی خرجت الی مزبلة فوجدت علیها بطة میتة فاخذتها واصلحتها ودخل ابنك ونحن ناکل فماجازان اطعمه وهو یجد الحلال ویقدر علیه فبکی ابن المبارك وبعث الیهم بخمسمائة دینار ولم یحج فی ذلك العام و رأى المنام المذکور ، قال الشیخ ایضا فی کتابه تذکرة الخواص من الامة فی ذکر خصایص الائمة فی کتاب الجوهری لابن ابی الدنیا ان رجلا رأى رسول الله ﷺ فی منامه وهو یقول امض الی فلان المجوسی و قل له قد اجیبت الدعوة فامتنع الرجل من اداء الرسالة لئلا یظن المجوسی انه یتعرض له وکان الرجل فی دنیا واسعة فرأى الرجل رسول الله ﷺ ثانیا و ثالثا فاصبح واتی المجوسی وقال له فی خلوة من الناس انارسول رسول الله ﷺ وهو یقول لك قد اجیبت الدعوة فقال له اتعرفنی قال نعم قال فانی انکر دین الاسلام ونبوة محمد قال اناا عرف هذا

وهوالذی ارسلنی الیك مرة مرةفقال اشهدان لاالهالا اللهوان محمداًرسول اللهودعا اهله واصحابه وقال لهم کنت علی ضلالة وقدرجعت الی الحق فاسلموا فمن اسلم فمافی یده فهو لهو ان ابی فلینزع عمالی عنده فاسلم القوم واهلهفکانت له ابنةمزوجة من ابنهففرق بینهماثم قال لی اتدری ماالدعوة فقلت لا واللهوانا اریداسئلك الساعة فقال لما زوجت ابنی ابنتی صنعت لها طعاماو دعوت الناس الیهفاجابوا وکان الی جانبنا قوم اشراف فقراءلامال لهم فامرت غلمانی ان یبسطوا الیّ حصیرا فی صحن الدارقال فسمعت صبیة تقول لامها یا اماه فقدآذانی هذاالمجوس برائحة طعامه قال فارسلت الیهن بطعام کثیر وکسوة ودنانیر للجمیع فلمانظروا الی ذلك قالت الصبیة للباقیات واللهما نأکل حتی ندعوا لهفرفعن ایدیهن وقلن حشرك الله مع جدنا رسول الله ﷺ وامّن بعضهن فتلك الدعوة التی اجیبت» گفت شیخ شمس الدین یوسف نوادۂ ابن جوزی مشهور در کتاب خودش تذکرة الخواص کهدر کتاب جوهری ابن ابی الدنیامذکور است آنکهمردی دید رسول خدا ﷺ رادر خواب که آنحضرت خطاب باو کرده میفرمودند باید بروی بسوی فلان مجوسی وبگوئی مراورا بتحقیق که مستجاب شدآن دعائی که در حق تو کردند پس آنمرد امتناع کرداز اداء رسالت حضرت رسالت ﷺ تاآن مجوسی گمان نکند که اوباین وسیله میخواهد خودرا باوبنماید وازاو فائدۂ بیابد یااورا نزدآنمرد مسلمان وقعیو اعتباری هست چون مرد مسلمرا ثروتی ودنیائی گشاده بودپس دیدرسول الله ﷺ رادر مرتبۂدوموسیم نیزدر خواب که باومیفرمایدآنچه درمرتبۂاول فرموده بودچون چنین دیدعلی الصباح آمددرخلوت بنزدمجوسی و گفت مراو را کهمن رسول رسول خدایم بسوی توو آنحضرت پیغام بتومیرساند کهمستجاب الدعوة شدند آنانکه درحق تودعا کردندمجوسی چون اینخبرمسرت اثرازاواستماع نموداو را گفت که تو آیامرا میشناسی گفت بلی میشناسم گفت مجوسی که من بتحقیق منکردین اسلام ونبوت محمدم مرد مسلم گفت که من اینمراتب را میدانم ومع هذا آنحضرت مکرر مرادر عالمواقعه برسالت بسوی توفرستاده است تادراینمرتبهمن ادای رسالت خودنمودم پس مجوسی مسلمان شده کلمه شهادت برزبان راندو اقرار بوحدانیت خداو رسالت آنحضرت نمودو اهلو اصحاب خودرا طلب نموده باایشان

گفت که من تا حال بر ضلالت بودم و در اینساعت ببرکت رسالت حضرت رسالت بمذهب حق باز گشت کردم پس شما نیز مسلمان شوید که هر کس از شما مسلمان میشود آنچه در دست اوست از اموال من از او استرداد نمیکنم و باو هبه مینمایم و هر که با مینماید باید که دست بدارد از آنچه من نزد او دارم پس همهٔ آنقوم و اهل او بشرف اسلام مشرف شدند و آنمجوسی را دختری بود که بنکاح پسرش در آورده بودند تفریق کرده میان آنها وازهم جدا کرده چون آن تزویج خلاف شریعت غرا بود و بعد از آن متوجه من شد و گفت آیا میدانیکه دعوتیکه درحق من برسالت تو ازجانب حضرت رسالت ﷺ بشرف استجابت رسید چه دعوت بود گفتم نه بخدا قسم و من در این ساعت میخواستم از تو بپرسم پس آن جدید الاسلام گفت که چون من تزویج کردم دخترم را بپسر خود طعامی ساختم و مردم را طلبیدم و ایشان اجابت کرده حاضر شدند و بودند پهلوی خانهٔ ما قومی از سادات که فقیر بودند و مالی نداشتند پس من امر کردم غلامان خود را که حصیری برای من در صحن خانه فرش نمایند در این اثنا شنیدم که دختر کی میگوید بمادر خود که یااماه بتحقیقکه اذیت و آزار رسانید اینمجوسی مرا ببوی طعام خود که گرسنه‌ام و دسترس ندارم آن جدیدالاسلام گفت که چون اینرا شنیدم طعام و جامه و اشرفی بسیاری برای ایشان فرستادم پس چون آن سادات عالی درجات این احسان را از من دیدند آن صبیه سیده بباقیات صالحات گفت بخدا قسم که باید همگی دست از طعام بداریم و دستها بدعا برداریم و برای صاحب طعام دعا کنیم پس همه دستها برداشتند و برخی گفتند حشرك الله مع جدنا رسول الله و برخی آمین گفتند پس دعوت مستجابه که سرّش برتو پوشیده همین است

مخفی نماناد که قلت اموال و اختلال احوال آل در سجن دنیا موجب وصول بآمال و خیر مآل اخرویست پس احدی توهم ننماید که اینمعنی باعث اهانت ایشانست بلکه چون عسرت این نشاه منشأ عشرت آن نشاه است غالبا و مشقت دنیوی موجب اجر اخرویست و بنا براین معنی حرارت تب ایشان از جهت تحصیل ثواب اشدّ از مردم دیگر است بنحویکه در طب الائمه واقع است باین عبارت عن عون عن ابی عیسی عن الحسین عن ابی اسامة قال سمعت الصادق عليه السلام يقول ان الحمى يضاعف على اولاد

الانبیاء« انتهی »قیل ای الحمی العارضة لهم اشد من حمی غیرهم» پس خدای تعالـی خواسته است که ایشان درمحل قرار ومنزل باقی مرفه باشند چنانچه از اینحدیث معلوم میگردد قال ابن شهر آشوب فی مناقبه سالت فاطمة رسول الله ﷺ خاتما فقال الا اعلمك ماهو خیر من الخاتم اذا صلیت صلوة اللیل فاطلبی من الله عزوجل خاتما فانك تنالین حاجتك قالت فدعت ربها تعالی فاذا بهاطف یهتف یا فاطمة التی طلبت منی تحت المصلی فرفعت المصلی فاذا بخاتم یاقوت لاقیمة له فجعلته فی اصبعها وفرحت فلما نامت من لیلتها رات فی منامها کانها فی الجنة فرات ثلثة قصور لم تر فی الجنة مثلها قالت لمن هذه القصور قالوا لفاطمة بنت محمد قال فکانها دخلت قصرا من ذلك ودارت فیه فرات سریرا قدمال علی ثلثة قوائم فقالت ما لهذا السریر قد مالت علی ثلاث قالوا لان صاحبته طلبت من الله خاتما فنزع احد القوائم وسیق لها خاتم وبقی السریر علی ثلث قوائم فلما اصبحت دخلت علی رسول الله ﷺ وقصت القصة فقال النبی (ص) معاشر آل عبد المطلب لیس لکم الدنیا انما لکم الاخرة و میعاد کم الجنة ماتصنعون بالدنیا فانها زائلة غرارة فامرها النبی ﷺ ان ترد الخاتم تحت المصلی فردت ثم نامت علی المصلی فرات فی المنام انها دخلت الجنة فدخلت ذلك القصر و رات السریر علی اربع قوائم فسالت عن حاله فقالوا ردّت الخاتم ورجع السریر الی هیئته

واینحدیث خاتم حضرت فاطمه علیها السلام ختم وحتم است درعلو مرتبهٔ بنی هاشم وخوبی خاتمهٔ عاقبت ودار اخروی ایشان بسبب قرابت خاتم انبیا ﷺ ولقد احسن وافاد واجمل واجاد فی مثل هذا المقام الذی تحیرت فیه الافهام الشیخ الامام الفقیه الکاتب الحافظ ابو عبدالله محمد بن عبدالله القزاعي المعروف بابن الاباد فی انشائه درر السمط فی خبر السبط حیث قال **فصل** انما حرم بنو علی الدنیا وان تبوءوا الذروة العلیا لان اباهم طلقها ثلاثا لارجعة فیها وزوج الاب علی الابن حرام انما هی اخون مـن مؤمس وهو یقول مالی ولاجور المومسات تصاریفها امران وتباریحها بکرو عوان والاخرة خیر وابقی لو کانت الدنیا تزن عند الله جناح بعوضة ماسقی کافرا منها شربة ماء اغرقت فی اللؤم وهانت علی ذوی الحلوم فلاحظ لدیها للکرماء و لاحض علیها للحکماء فان الدنیا لایدوم نعیمها تقلب تارات بنا و تصرف فلما انس والیها

وطالمادنّس موالیها فالنجاة منهاحقاالنجاء عنها بعداًلها وسحقا « انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت ویطهرکم تطهیرا

خلاصه مضمون این کلام این است که سرّ اینکه سادات علویه را استیفاء حظوظ دنیویه بروجه کمال محرومند آنست که پدر علی اعلی شأن ایشان حضرت علی بن ابی طالب صلوات الله وسلامه علیه دنیاء دنیرا که خائن تر ازون زانیه ولذات آنرا جور زانیات فرموده‌اند سه مرتبه طلاق داده‌اند که رجوع دراو ممکن نیست وزن پدر بر پسر حرام است وعدو ّ

شعر

مادر دهر چرا کینه نورزد بامن   داده ناخواسته او را پدر من سه طلاق

وازآنچه مرقوم شده ثبوت احترام ورعایت بنی هاشم وذریۀ رسول ﷺ عندالله دردارین مستفاد میگردد ، وازجمله حکایاتی که دلالت واضحه دارد برآنکه سلسلۀ علیۀ علویۀ صفیۀ صفویۀ موسویه المؤیدة من عندالله بانفاس عیسویه شیّدالله ارکان دولتهم الی یوم الدین خلفا عن سلف واباعن جد وصاغرا عن کابر همیشه رعایت اقارب رسول الله ﷺ مینموده اند این حکایت که در کتاب صفوة الصفی که بکتاب مقالات شیخ المقدسین وقدوة المحققین نوّرحدقة العارفین و نوّر حدیقة المرتاضین شیخ صفی الملة والحق والحقیقة والدین قدس الله سره العزیز اشتهار دارد مذکور است باین عنوان که شیخ صدر الدین دامت برکته که خلف وخلیفۀ شیخ جلیل رضي الله عنهما است فرموده که شیخ روح الله روحه اعزاز واحترام و تکریم جمیع سادات وعلماء بغایت میفرمود وتواضع میکرد علماءرا بسبب علم و سادات را بسبب سیادت وهرحکمیکه سادات کردندی تحمل کردی وهر التماس که کردندی مبذول داشتی انتهی کلامه اعلی الله تعالی فی الفردوس مقامه و از بعضی احادیث معتبره که بین الفریقین دربیان اشراط ساعة وعلامات ظهور وخروج حضرت مهدی هادی صاحب الامر علیه وعلی آبائه السلام ازعامه وخاصه معتبر ومشهور بوده است مستفاد میگردد علی مایتبادر بعض الی بعض الافهام که این سلسله مرضیه مشکوره مسفوره صاحب توطئه و تمهید ومقدمة الجیش بقیة الله فی الارضین حجة الله بن الحسن العسکری صاحب

الزمـانو خليفة الرحمن و شريك القرآن و قـاطع البرهان الحاضر فـی الامصار الغايب عن الابصار صلوات‌الله عليه وعلی آبائه الماضين بوده وخواهند بود ودولت ايشان بدولت‌قائم آل محمد ﷺ متصل ميگردد چنانچه صاحب كتاب كشف الغمه ايراد نموده در كتاب خود باين عبارت : ذكر الشيخ ابوعبدالله محمد بن يوسف بن محمد الشافعی فی كتاب كفاية الطالب فی مناقب علی بن ابی طالب وقال فی اوله انی جمعت هذا الكتاب وعريته عن طرق الشيعة ليكون الاحتجاج به آكد فقال فی المهدی عليه السلام الباب الاول فی ذكر خروجه فی آخر الزمان وساق نقل كلام صاحب الكفاية الی ان نقل منه انه قال الباب الرابع فی امر النبی ﷺ بمبايعة المهدی عليه السلام عن ثوبان قال قال رسول الله ﷺ يقتل عند كنزكم ثلثة كلهم ابن خليفة ثم لايصير الی واحد منهم ثم تطلع الرايات السود من قبل المشرق فيقتلونكم قتلا لم يقتله قوم ثم ذكر شيئا لااحفظه قال رسول الله صلی الله عليه وآله فاذا رأيتموه فبايعوه و لوحبواً علی الثلج فانه خليفة الله المهدی اخرجه الحافظ بن ماجة ، الباب الخامس فی نصرة اهل المشرق للمهدی عليه السلام من عبدالله بن الحارث بن جزء الزبيدی قال قال رسول الله ﷺ يخرج اناس من المشرق فيوطئون للمهدی يعنی سلطانه هـذا حديث حسن صحيح روته الثقات و الاثبات ، اخرجـه الحافظ ابوعبدالله بن ماجة القزوينی فی سننه وعن علقمة بن عبدالله قال بينما نحـن عند رسول الله ﷺ اذ اقبل فتية من بنی هاشم فلما رآهم النبی (ص) اغرورقت عيناه وتغير لونه قال فقلت ما تزال نری فی وجهك شيئا نكرهه قال انا اهل بيت اختار الله لنا الاخرة علی الدنيا وان اهل بيتی سيلقون بعدی بلاء وتشريدا وتطريداً حتی ياتی قوم من قبل المشرق و معهم رايات سود فيسئلون الخير و لايعطونه فيقاتلون فينصرون فيعطون ماسئلوا ولايقبلونه حتی يدفعوها الی رجل من اهل بيتی فيملاءها قسطا كما ملؤها جورا فمن ادرك ذلك منكم فليأتهم و لو حبوا علی الثلج ، و روی ابن اعثم الكوفی فی كتاب الفتوح عن امير المؤمنين عليه السلام انه قال ويحا للطالقان فان لله عزوجل بها كنوزاً ليست من ذهب ولافضة ولكن بها رجال مؤمنون عرفوا الله حـق معرفته وهم ايضا انصار المهدی فی آخر الزمان «انتهی» ، وروی ابن شيرويه الديلمی فی كتابه فردوس الاخبار اذا رايتم الرايات السود قد جاءت من قبل خراسان فاتوها

فان فیها خلیفةالله المهدی ، وروی‌فی‌موضع آخر منه انااهل بیت اختاره الله عزوجل لناالاخرة علی الدنیا وان اهل‌بیتی سیلقون بعدی بلاء وتشریدا وتطریدا حتی‌یاتی قوم من قبل المشرق معهم رایـات سود فیسألـون الخیر فلا یعطونـه فیقاتلون فینصرون فیعطون ماسالوا فلایقبلونه حتی یدفعوه الی رجل منا اهل بیتی فیملؤها قسطا کما ملؤها جورا فمن‌ادرک ذلک منکم فلیاتهم ولوحبواعلی‌الثلج «انتهی» و روی النعمانی فی کتاب الغیبة عن‌ابن عقدة عن‌علی بن‌الحسین‌عن‌ابیه عن‌احمدبن عمرعن الحسین‌بن موسی‌عن‌معمر بن‌یحیی بن‌سالم عن ابی‌خالدالکابلی‌عن‌ابی‌جعفر (ع)انه قال کانی بقوم‌قدخرجوابالمشرق یطلبون‌الحق فلایعطونه‌ثم‌یطلبونه فلایعطونه فاذا راواذلک وضعوا سیوفهم‌علی عواتقهم فیعطون ماسالوافلایقبلونه‌حتی‌یقوموااولا یدفعونهاالاالی‌صاحبکم‌قتلاء شهداء اما انی لوادرکت ذلک لابقیت نفسی‌لصاحب هذا الامر ، وروی‌فی‌موضع آخر منه‌عن‌علی‌بن‌احمدعن‌عبیدالله بن‌موسی‌عن‌عبدالله بن‌حماد عن‌ابرهیم‌بن‌عبدالله‌بن‌العلاعن‌ابیه‌عن‌ابی‌عبدالله‌عن‌ابیه علیه السلام ان‌امیر المؤمنین‌صلوات‌الله علیه حدث‌عن اشیاء تکون‌بعده‌الی‌قیام القایم فقال‌الحسین علیه السلام یا امیر المؤمنین‌متی یطهر الله‌الارض‌من‌الظالمین‌قال‌لایطهر الله‌الارض‌من‌الظالمین‌حتی‌یسفک‌الدم‌الحرام ثم ذکرامربنی‌امیة‌وبنی‌العباس‌فی‌حدیث طویل وقال اذاقام القائم بخراسان وغلب‌علی ارض کوفن‌والملتان‌وجازجزیرة‌بنی کاوان‌وقام‌منا قائم‌بجیلان واجابته‌الابروالدیلم وظهرت‌لولدی‌رایات‌الترک‌متفرقات‌فی‌الاقطاروالحرامات‌وکانوا بین‌هنات‌وهنات‌اذا خربت البصرة و اقـام امیر الامرة فحکی علیه السلام حکایة‌طویلة ثم‌قال اذاجهزت‌الالوف وصفت‌الصفوف وقتل الکبش الخروف هناک یوم الاخر و یثور الثائر ویهلک‌الکافر ثم یقوم القائم المامول والامام المجهول له الشرف والفضل وهو من‌ولدک یاحسین لاابن مثله یظهر بین‌الرکنین‌فی‌دریسین بآلتین‌یظهر علی الثقلین‌ولایترک‌فی‌الارض الادنین‌طوبی‌لمن‌ادرک‌زمانه ولحق‌اوانه وشهدایامه«انتهی»ـوازعباراتی که‌دراحادیث مذکوره واقع شده واستدلال بانها برمراتب مذکوره‌وفضل‌ذریه طیبه حضرت‌رسالت صلی الله علیه وآله می‌توان نمود این‌عبارتست که حضرت رسالت صلی الله علیه وآله فرمودند که جماعتی ازمشرق خروج‌خواهندنمود پس توطیه وتمهید سلطنت حضرت مهدی علیه السلام خواهند

کرد درچند حدیث دیگر تصریح شده که بعد از آنکه حضرت رسالت ﷺ غمگین گردید ورنگ مبارك آن حضرت متغیر شد بنا بر آنچه میدانست ازوحی الهی از بلایاومصایبی که ببنی هاشم روخواهد نمود فرمودند که بعداز آنکه جماعت مز کورة منصوره ازجانب مشرق خروج نمایند وحق را بتصرف خود درآورند طوعا او کرها واحقاق حق نمایند حق را بصاحب حق تسلیم نمایند که مهدی اهل بیت نبوت است صلوات الله علیهم اجمعین خصوصا درحدیث آخر که از کتاب نعمانی که تلامذهٔ محمد بن یعقوب الکلینی است قدس الله نفسهما القدوسی مرقوم شد که قایم ازما اهل بیت از گیلان خروج نماید و اهل ابر که قریهٔ ازقراء استراباد است ودیلم که حوالی قزوینست اجابت واعانت اونمایند وحضرت امیر ؑ نسبت ولدی باو داده وتصحیح نسب او نموده است وشك نیست که صاحب خروجی که ازذریهٔ حضرت رسالت ﷺ مروج مذهب حق ائمهٔ اثنی عشر بوده واز گیلان واز سمت مشرق خروج کرده بغیر از نواب صاحبقران علیین آشیان شاه اسمعیل انارالله بر هانه نبوده است و مؤید این مطلب می تواندشد روایتی که واقع است در کتاب خرایج وجرایح قطب الدین الراوندی باین عبارت قال النبی ﷺ یخرج بقزوین رجل اسمه اسم نبی تسرع الناس الی اجابته المشرك والمؤمن یملاء الجبال خوفا ، ودر کتات غیبت شیخ طوسی ره باین عبارت عن النبی(ص) قال یخرج بقزوین رجل اسمه اسم نبی تسرع الناس الی طاعته المؤمن و المشرك یملاء الجبال خوفا ، و عنه ﷺ انه قال یخرج رجل من الدیلم یملاء الجبل و السهل والوعور خوفا ومهابة ویسرع الناس الی طاعته البر والفاجر ویؤید هذا الدین وفی اواخر کتاب الدر المنظم فی السر الاعظم و هو کتاب مفتاح الجفر الجامع ومصباح النور اللامع للشیخ کمال الدین طلحة المشهور قال ابن عباس یبایعون المهدی بین الرکن والمقام ویکون اصحابه علی عدد اهل بدر ومن امارات خروج المهدی خروج رجل بمدینة قزوین اسمه اسم نبی من الانبیاء انتهی ملخصا وقال صاحب الوافی فی کتابه الاصفی عند تفسیره قوله تعالی فی سورة بنی اسرائیل **وقضینا الی بنی اسرائیل فی الکتاب لتفسدن فی الارض مرتین و لتعلن علوا کبیرا فاذا جاء وعد اولیهما بعثنا علیکم عبادا لنا اولی باس شدید فجاسوا خلال**

الديار كان وعدا مفعولا انه وردان الافساد مرتين قتل علی بن ابی طالب وطعن الحسن و العلو الكبير قتل الحسين و العباد اولی بأس قوم يبعثهم الله قبل خروج القائم فلايدعون وتراً لال محمد الاقتلوه ووعدالله خروج القائم وردالكرة عليهم خروج الحسين فی سبعين من اصحابه عليهم البيض المذهب حين (حيث خل) كان الحجة القائم بين اظهركم انتهی ، و انطباق اين تاويل بر ظهور دولت ابد مدت صفويۀ موسويه ظاهر است بنا بر اخباريكه وارده شده در تفاسير وغيرها كه هرچه در امم سابقه و بنی اسرائيل كه فرزندان اسحق اند واقع شده در اين امت بعينه واقع خواهد شد چنانچه آيۀ كريمۀ «لتركبن طبقا عن طبق» بر آن دلالت واضحه دارد و ايضا در حديث آمده كه «انمايجمع الناس الرضا و السخط» پس اگر كسی در مشرق كشته شود و كسی در مغرب بقتل او راضی باشد شريك در آن خون خواهد بود كما قال الله تعالی فی سورة الشمس فعقروها و حال آنكـه عاقر ناقۀ صـالح يكشخص بيش نبود فعلی هذا نواصب و اهل سنت و جماعت مجبره كه اخلاف اسلاف بنی اميه و بنی عباس وسائر ائمۀ جور ند جانيان و قاتلان آل محمد باشند و بحمدالله و المنة عساكر مظفرۀ منصوره متقدمه اين دولت علويه كه ذريۀ حضرت ابرهيم واسمعيل انـد توفيق يافتـه دود از دودمان سياه رو سياهان بر آورده چنانچه در تواريخ مسطور و بر السنه مذكور است بلكه اكابر اموات ايشانرا سوخته نهايت خواری رسانيدند ومزارات ايشانرا مبارز ومحاری نمودند و احياء ايشان راجلاء اوطان فرموده بر بالای منابر ومنابر و درزقاق و اسواق ايشان خطباء و تبرائيان جمهورية الاصوات سب امامان ناتمامان بيشان پريشان ايشان بنام و نشان كردند و ميكننـد بدليل قول الله عز من قائل **ان الذين يؤذون الله و رسوله لعنهم الله فی الدنيا و الاخرة و اعدلهم عذاباً مهينا** و محمد بن اسحق حموی در منهج الفاضلين كه از حضرت امير المؤمنين ؑ اخبار غيب نقل نموده و ذكر فضائل آنحضرت را قدری در آن كتاب بيان نمـوده ايراد نموده است وهمچنين آنحضرت اخبار فرمود بزمان سلطنت عالی حضرت سليمان منزلت گردون رتبت جنت مكان فردوس آشيان سلطان سلاطين نشان الواصل الی رحمة الله الجليل السلطان شاه اسمعيل وذليل گردانيدن ملوك ترك را چنانچه آنحضرت

عليه السلام در این ابیات فرمودند

بنیّ اذا ما جاشت الترك فانتظر و لایة مهدی یقوم و یعدل
و ذل ملوك الترك من آل هاشم و بویع منهم من یلهو و یهزل
صبی من الصبیان لارای عنده و لا جدّ له ولا هو یعقل

و وقع فی بعض الامالی ذهب الفاضل القزوینی فی مقدمات شرح الکافی الی ان المراد من الرجل الذی خرج بقزوین من هو منسوب الی المرحوم الشاه اسمعیل الاول و قد اید هذا الدین کل واحد من تلك السلاطین مما لا مزید علیـه و بسببهم استمر الملك و الامر لشیعة اهل البیت علیهم السلام الی یوم خروج صاحب الدار علیه السلام بنا بر این پس حدیث مشهور در بعض کتب طریقین که در باب قزوین وارد شده که قزوین باب من ابواب الجنة دور نیست که اشاره بر رواج تشیع سابق الذکر باشد که از قزوین و حوالی آنجا که جانب مشرق است از صاحبقران علیین اشیان فوق انتشار فرمود و باطراف و اکناف عالم شایع گشت ملخص مدعا آنکه هر گاه حدیث خرج بقزوین راحمل بر منسوبین نسبی آن حمل شود حدیث مذکور بر نواب شاه اسمعیل که همنام حضرت اسمعیل است علیه السلام و در بعض حدیث اسمه اسم نبی من انبیاء بنی اسرائیل واقع شده انسب مینماید چنانچه از منهـج الفاضلین سابقا مذکور شد و آنچه وارد است در کتاب اقبال للسید بن طاوس انه وجد فی کتاب الملاحم للبطائنی عن ابی بصیر عن ابی عبدالله علیه السلام قال قال الله اجل و اکرم و اعظم من ان یترك الارض بلا امام عادل قال قلت له جعلت فداك فاخبرنی بما استریح الیه قال یا ابا محمد لیس تری امة محمد فرجا ابدا مادام لولد بنی فلان ملك حتی ینقرض ملکهم فاذا انقرض ملکهم اتاح الله لامة محمد برجل منا اهل البیت یشیر بالتقی و یعمل بالهدی و لا یاخذ فی حکمه الرشا و الله انی لاعرفه باسمه و اسم ابیه ثم یاتینا الغلیظ القصرة ذو الخال و الشامتین القائم العادل الحافظ لما استودع یملأها عدلا و قسطا کما ملأها الفجـار جوراً و ظلما ، و فی تفسیر محمد بن علی النسوی المستخرج من تفسیر الثّقه اسمعیل بن ابی زیاد الشامی المشهور بالسکونـی من اصحاب الصـادق علیه السلام فـی قوله تعـالی **و لو تری اذ فزعوا فلا فوت و اخذوا من مکان قریب** بقول من تحت اقدامهم

ماتدل علی بعض علامات خروج مولانا صاحب الزمان علیہ السلام مع استعمال لفظ اهل البیت علی غیر الائمة علیہم السلام من السادات وهو هذه العبارة فقال نزلت فی السفیانی وذلك انه یخرج من الواد الیابس فی اخواله واخواله من كلب فیخطبون علی منابر الشام فاذا بلغوا عین الیمین محاالله الایمان من قلوبهم فیجیئون حتی ینتهوا الی میل الذهب فیقاتلون قتالاشدیدا فیقتل السفیانی سبعین الف رجل علیهم السیوف المحلاة والمناطق المفضضة ثم یدخل الكوفة فیصیر اهلها ثلثة فرق فرقة تلحق به وهم اشرار خلق الله وفرقة تقاتلو هم عندالله شهداء وفرقة تلحق بالاعراب وهم القضاة ثم یغلب علی الكوفة فیفتض اصحابه ثلثین الف عذراء فاذا اصبحوا كشفوا شعورهن و اقاموهن فی السوق فیبیعوهن فعندذلك كم من لاطمة خدها كاشفة شعرها بدجلة اوشاطی فرات فیبلغ الخبر اهل البصرة فیركبون الیهم فی البر والبحر فیستنقذون اولئك النساء من ایدیهم فیصیر اصحاب السفیانی ثلث فرق فرقه تسیر نحوالری وفرقة تبقی بالكوفة وفرقة تأتی المدینة وعلیهم رجل من بنی زهرة فیحاصرون اهل المدینة فیقتلون جمیعا ویقتل بالمدینة مقتلة عظیمة ویقتل رجل من اهل بیت النبی رسول الله صلی الله علیه وآله وامرأة واسم الرجل محمد ویقال اسم الرجل علی والمرئة فاطمة فیصلبونهما عراتاً فعندذلك یشتدغضب الله تعالی علیهم فیبلغ الخبر الی ولی الله فیخرج من قریة من قری جرس فی ثلثین رجلا فیبلغ المؤمنین خروجه فیأتونه من كل ارض یحنّون الیه كمایحن الناقة الی فصیلها فیجیء فیدخل مكة وتقام الصلوة فیقولون تقدم یاولی الله فیقول لا افعل انتم الذین نكثتم و غدرتم فیصلی بهم رجل یتدار كون علیه بالبیعة تدارك الابل الهیم یوم ورودها حیاضها فیبایعونه فاذافرغ من البیعة الناس له بعث خیلاالی المدینة علیهم رجل من اهل بیته لیقاتل الزهری فیقتل من كلا الفریقین مقتلة عظیمة ثم یرزقه الله ولیه الظفر فیقتل الزهری ویقتل اصحابه فالخایب یومئذ من خاب من غنیمة كلب ولو بعقال فاذابلغ الخبر السفیانی خرج من الكوفة فی سبعین الف حتی اذابلغ البیداء عسكر بهاوهو یرید قتال ولی الله وخراب بیت الله فبیناهم كذلك بالبیداء اذبعث الله تعالی جبرئیل فضرب الارض برجله ضربة فخسف الله بالسفیانی واصحابه فكان الرجل منهم یقوم فیتعلق بالشجرة فبقیت معه ولا ینجو منهم احدالا بشیر و نذیر فینتهی الی مكة یبشرهم بهلاك

القوم واما النذیر فرجل اشقی فیرجع الی الشام قد جعلت عیناه فی قفاه یمشی القهقری فهذه الایة فیهم نزلت وآنچه مرقوم شداز احادیثی که حمل بر خروج سلسلهٔ علیهٔ علویهٔ موسویهٔ صفویه شیدالله تعالی ارکانهم میتوان نمودمنافی امثال حدیثی که درروضهٔ کلینی باین عبارت واقع است علی بن ابرهیم عن ابیه عن حماد بن عیسی عن ربعی رفعه عن علی بن الحسین علیه السلام قال والله لایخرج واحد مناقبل خروج القائم الاکان مثله مثل فرخ طائر طارمن و کره قبل ان یستوی جناحاه فاخذالصبیان فعبثوا به »نیست بنحویکه درفصل سیم درضمن حدیث خروج زیدمرقوم شدبا آنکه حدیثی که قبیل هذاازحافظ مرقوم شده است دالست بر آنکه این سلسله علیهٔ علویه توطیه وتمهید خروج قائم اهل البیت (ع) بوده باشند پس البته ازاحکام این نحو احادیث مستثنی خواهند بود والله اعلم بالصواب ، و در کتاب مجالس المؤمنین آنچه ایراد شده در ذکر احوال سلطان غازان نوادهٔ هلاکوخان که دربعضی ازفقرات احادیث سابقه مذکوره بنابر احتمالی اشاره بخروج اوشده بودپیش ازظهور وخروج حضرت صاحب علیه السلام و دالست بررعایت احترام ذریهٔ رسالت وضبط اهل تاریخ اکرام ایشانرا ازسلاطین سلف اینست که سلطان غازان مسطور بردست شیخ ابرهیم حموی اسلام آورده ومسمی بمحمود وبرادرش خدا بنده مسمی بمحمد شدند بروجهی که حافظ ابروی درتاریخ خود تصریح بآن نموده درسنه اثنین وسبع ازمذهب باطل اهل سنت وجماعت تنفریافته بمذهب حق امامیهٔ اثناعشریه انتقال نمود؛ وخواجه رشید مشهور که وزیر سلطان غازان بوده درتاریخ غازانی که تألیف اوست آورده که سبب دوستی پادشاه اسلام خلدسلطانه نسبت بخاندان رسول صلی الله علیه وآله وسلم واعزاز سادات رفیع الدرجات که دو نوبت جمال باکمال خواجه کاینات راعلیه افضل الصلوة بخواب دیدو پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم اورا بمواعید خوب مستظهر گردانید و بحضرت امیر المؤمنین علی علیه السلام و امام حسن وامام حسین (ع) اورا تعریف نموده ایشانرا بـا همدیگر معانقه وعقد مواخات فرمود وآنوقت سلطان رافتوح وگشایشها دست داد واز جمله معتبرترین اموراو آن بود که این همه خیرات و ضبط و ترتیب عدل و سیاست در عالم شایـع گردانید واورا توفیق حصول نیکنامی دست داد و از بهر خویشتن ذخیره چندین

دعـاء خیر اندوخت و بزرگتر ازاین سعادتی و موهبتی چـه تواندبود از آنسال باز دوستی او بـا اهل بیت نبوت علیهم السلام زیـاد شده و همواره جهت سبیل الحاج نذر میفرماید و مزارات خاندانـرا زیارت میکندو نذر فـرستد وو کیل فرستد و سادات را عزیز و محتـرم دارد و ادرارات در حـق ایشان دارد و چـون خانقاه و مدارس و مساجد و دیگر ابواب البر در هر موضعی میساخت واوقاف معین میفرمود و وظایف و مشاهرات هر طائفه درنظر آورد فرمود که چگونه است که از آن فقهاء و متصوفه ودیگر طوایف هست و از آن سادات نیست پس امرفرمود تا در معظم ولایات و بلاد معتبره چون اصفهان و شیراز و بغداد و امثالها دار السیادات سازند تا سادات آنجا فرود آیند وجهت مصالح ایشان و جهی که مصلحت دید بموجبی که وقف نامه‌ها بذکر آن ناطقست معین فرمود تاایشان نیز از آن‌خیرات با بهره باشند و در احوال برادر سلطان غازان که مسمی بسلطان محمد شاه‌خدا بنده الملقب بالجاتیو است‌از تاریخ‌حافظ‌مرقوم‌نقل نموده که‌از جانب سلطان حکم‌رفت که‌چند عدد‌دارالسیاده در شهرهای بزرگ چون اصفهان و کاشان‌وسیوس روم و غیر آن بنیاد نهادند واملاك بسیار بر آن‌وقف‌فرمودند ودر مشهدامیرالمؤمنین علی صلوات الله علیه‌و درشنب تبریزوغیره‌چنانچه‌هنوز بعضی‌از آنها باقی‌است‌و بازنقل نموده از تاریخ ابن هلال که در ایام دولت او تمامت قبـایل جبل و دیلم و امرای ایشان مطیع و منقاد شدند و عرب و عجم کمر مطاوعت آن بر میان بستند و او را در جهان از شهرها و قلاع‌وابواب خیر‌ومساجد‌ومدارس‌وعمارات عالی‌بسیاراست و سادات‌را بسیار دوست بودی‌وبا خاندان محمد صلی الله علیه و آله آشنائی تمامش بودی چنانچه مذهب ایشان اختیار نمود و خطبه و سکه بنام ایشان فرمود و بیشتر اوقات با شوا غل جها نداری و موانع شهر یاری بمباحثات علمی مشغول بودی وپیوسته صحبت با علماء و صلحاء داشتی و مسـائل نیك مشکل پرسیدی و از خود نیك فکرهای خوب کردی و آنچه او را درخاطر آمد برعلماء عرض کردی ازآنجمله روزی در جامع‌سلطانیه‌درمجلس‌وعظ‌نشسته بود واعظ‌درفضیلت‌صلوات کلمات‌میراند سلطان پرسید که چرا با هر یك از انبیاء آل او را در صلوات ذکر نمیکنند و

در صلوات بر ختم انبیاء اللهم صل علی محمد و آل محمد و بی ذکر آل صلوات نمی فرستند واعظ در جواب فرو ماند سلطان فرمود که مرا در جواب اینمسئله دو چیز بخاطر رسیده بر شما عرض کنم که اگر پسند یده باشد از شما انصاف بستانم والا غرامت بکشم وجه اول آنکه چون دشمنان او را ابتر خواندند ایزد تعالی ابتریت را بر دشمنان او انداخت که نسل ایشان منقطع شد و اگر نیز باشند کسی ایشان را نشناسد و نـام نبرد و ذکر نکنند وجه دویم آنکه ادیان انبیاء و ملل رسل ماتقدم چون در معرض نسخ و زوال و تبدل و انتقال بودند امضاء احکام آن علی الدوام بر وارث وغیره لازم نبود بخلاف دین محمد صلی الله علیه و آله که چون تا دامن قیامت بتغیر دول و تقلب دور ان تغیر در آن صورت نمی بندد و بر متابعان او لازم است که اخذ احکام آن از فرزندان او کنند لاجرم در صلوات ذکر ایشان بذکر او صلی الله علیه و آله مقرون شد تا امت را معلوم شود که حافظان شـرع محمدی ایشانند و متابعت و حرمت ایشانرا از جملهٔ فرایض دانند سلطان چون از تقریر جواب فارغ شد فضلای مجلس زبان بتحسین وثنا گشودند و از حسن درایت و تقریر او تعجب نمودند .

ودر کتاب حبیب السیر مسطور است که چون سلطان علی مؤید بتائید اتی ازملوك سربداد در سبزوار بر مسند شهریاری نشست در اظهار شعایر مذهب علویه امامیه مبالغه نمود باقصی الغایة در تعظیم سادات عظام کوشید وسلطان مزبور موفق مذکور فوق آن مؤیدیست که شیخ سعید شهید که از اعاظم فقهـاء امامیه است رحمهم الله تعالی کتاب لمعهٔ دمشقیه را باسم او تألیف نموده، ودر کتاب هفت اقلیم تصنیف امین احمد رازی واقع است در ترجمهٔ سلطان علاء الدین احمد شاه که از سلسله بهمنیه بود و در دکن سلطنت داشت که در زمان او مقاتله واقع شد که ازعساکر او قرب سه هزار کس بقتل آوردند واز آنجمله هزار و دویست نفر سـید صحیح النسب بودند ودر اندك روزی نظام الملك وشیر الملك که باعث این فتنه بودند بعلت برص گرفتار شدند و در دار فنا منزل گزیدند و گویند که سلطان علاء الدین که پادشاه بود چون خبر قتل سادات بدو رسید بغایت متالم و ملول گردید روزی سلطان موافق رأیی که داشت در منبر بمدح خود اینفقره بیان مینمود السلطان العالم الحلیم الکریم الرؤف علی عباد الله

الغنی علاءِ الدنیا والدین شاه احمدبن احمدشاه الولی البهمنی شخصی بر خواست و گفت والله انه‌الکذاب ولیس بالعادل الحلیم الکریم یقتل الذریة الطاهرة ویتکلم بهذه الکلمات علی منابر المسلمین سلطان از گفتار اوخجل شده درفور از مسجد بخانه رفت واصلا متعرض اونگشت و پس از چند روز بیمار گشته بعالم آخرت پیوست .

فذلکة

بدانکه فضل ذریهٔ پیغمبر ﷺ بردیگران عقلاونقلا ثابت وجازم واکرام محبت ایشان بنص‌قرآن وحدیث برهمه کس‌لازب ولازم‌است مگرجمعی ازذریه که تبری ازایشان ضرور باشد بسبب افعال ذمیمه و اعتقادات فاسده بنا برظاهر بعضی اخبار وچون چنین نباشد وحال‌آنکه ازروایات ظاهرمیشود که مرتبهٔ ایشان چون دیگران نیست هرگاه خدای تعالی معرفت امامت بایشان روزی کرده وایضاظاهر میشود که تاثابت نشود عدم‌اعتقاد صحیح‌ایشان بنص صریح تبری ازایشان‌نمیتوان نمود وعداوت باایشان موجب عقوبت اخروی وبمنطوق کلام صدق انتظام وحی آثار «نحن بنوعبد المطلب ماعادانا بیت الا وخرب ولا نبحناکلب الا و جرب ولا عاوانا ذئب الا وکلب‌فمن کذب‌فلیجرب» مورث نکال وخسران‌دنیوی واخرویست، ومخفی نماناد که بدی‌معاش‌وزادطریق که‌عقوبت طایفهٔ‌معادیه ومعاویهٔ‌اهل‌بیت‌اگر معجلا نباشد یوما فیوما مؤجلا مزید ومضاعف خواهد بوددرقیامت صغری که عبارت ازرجعت است‌چنانچه درتفسیرعلی‌بن ابراهیم‌وکتاب‌منتخب‌البصائر بالاسناد الی معاویة‌بن عمار واقعست قال قلت‌لابی عبدالله علیه‌السلام قول‌الله تعالی ان‌له‌معیشةضنکا قال هی والله‌للنصاب قال جعلت فداك قدرایناهم دهرهم الاطول فی کفایة حتی ماتوا قال ذاك والله‌فی‌الرجعة یاکلون العذرة» یعنی‌معویة‌بن عمار گفت سؤال کردم مرابی عبدالله علیه‌السلام راازمعنی این‌آیهٔ‌شریفه‌آنحضرت فرمودند که این‌آیه‌والله ازبرای‌اعدای اهل‌بیت نبوتست‌سائل گفت جانم‌فدای توبادبتحقیق که‌دیده‌ایم ایشانراکه بیش‌تر ازدیگران مدتهادررفاه وخوبی حالند تاوقت‌مرگ آنحضرت فرمودند والله تنگی وبدی احوال ایشان دررجعت معلوم خواهدشد بنحوی مذلت وخواری ایشانرا رو

خواهد داد که همیشه دل ریش و مغموم بوده محاسن حیات و بهتر عمر ایشان بر سبیل نجاست خواری واهانت گذرد وتمام آیه درسورهٔ مبارکه طـه کـه باین طریقت ومن اعرض عن ذکری فان له معیشة ضنکا و نحشره یوم القیمة اعمی قال رب لم حشرتنی اعمی وقد کنت بصیراً قال کذلك اتتك آیاتنا فنسیتها وکذلك الیوم تنسی وکذلك نجزی من اسرف ولم یؤمن بآیات ربه و لعذاب الاخرة اشد وابقی یعنی هر که روی برتابد از راهی که سبب یاد کردن من است وداعی بعبادت من یا اعراض کند ازذکر من که قرآنست پس بتحقیق مر اورا است زیستنی تنگ وزندگانی سخت دردنیا وحشر کنیم آنکس را که ازذکرما اعراض کرده باشد درروز رستخیز درحالتیکه نابینا باشدوهیچ چیز نه بیند مگرجهنم واصناف عقوبات آنرا ومؤید مساوقت عدم محبت اهل بیت وذریهٔ رسول الله صلی الله علیه وآله است بانسیان ذکر الهی وروی گردان شدن ازاسباب ذکر واجب حقیقی عدم شرك ونفی ارتداد ذریه ابداً بنحویکه درطی ذکرحدیث عیون اخبار الرضا علیه السلام واحتجاج شیخ طبرسی رحمه الله سابقا مرقوم شد که ذریهٔ رسول الله صلی الله علیه وآله مرتد ومشرك نمیشوند .

بیت

بس تجربه کردیم دراین دیر مکافات / با آل علی هر که درافتاد برافتاد

وازجملهٔ احادیثی که دلالت میکند برتفوق مرتبهٔ سلسلة الذهب علیهٔ علویهٔ فاطمیه ودخول ایشان درزمرهٔ اهل البیت عقد عنوان باب وروایت سلیمان بن جعفر است که در کتاب کافی درطی باب امامت محمّد بن یعقوب الکلینی رحمه الله ایرادنموده باینعوان : باب فیمن عرف الحق من اهل البیت ومن انکر واین حدیث را در آنضمن نقل نموده است بسند صحیح عدة من اصحابنا عن احمد بن محمّد بن عیسی عن علی بن الحکم عن سلیمان بن جعفر قال سمعت الرضا علیه السلام یقول ان علی بن عبیدالله بن الحسین بن علی بن الحسین بن علی بن ابیطالب علیه السلام وامرأته وبنیه من اهل الجنة ثم قال من عرف هذا الامر من ولد علی وفاطمة (ع) لم یکن کالناس ، ودر کتاب رجال کشی نیز این حدیث ایراد شده درذکر ماروی فی ذکر علی بن عبیدالله بن الحسین بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب باینعبارت قال قرأت فی کتاب محمّد بن الحسین (الحسن خ ل) بن

بندار بخطه حدثنی محمد بن یحیی العطار قال حدثنی احمد بن محمد بن عیسی عن علی بن الحکم عن سلیمان بن جعفر قال قال لی علی بن عبیدالله بن الحسین بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیه السلام اشتهی ان ادخل علی ابی الحسن الرضا علیه السلام اسلم علیه قلت فما یمنعك من ذلك قال الاجلال و الهیبة له و اتقی علیه قال فاعتل ابو الحسن علیه السلام علة خفیفة و قد عاده الناس فلقیت علی بن عبید الله فقلت قد جائك ما ترید قد اعتل ابوالحسن علیه السلام علة خفیفة و قد عاده الناس فان اردت الدخول علیه فالیوم قال فجاء الی ابی الحسن عایداً فلقیه ابوالحسن علیه السلام بکل ما یجب من المنزلة (التکرمه خ ل) والتعظیم ففرح بذلك علی بن ابی عبیدالله فرحا شدیدا ثم مرض علی بن عبیدالله فعاده الحسن علیه السلام و انا معه فجلس حتی خرج من کان فی البیت فلما خرجنا اخبرتنی مولاة لنا ان ام سلمة امرأة علی بن عبیدالله کانت من وراء الستر تنظر الیه فلما خرج خرجت و انکبت علی الموضع الذی کان ابوالحسن فیه جالسا تقبله وتمسح به قال سلیمان ثم دخلت علی علی بن عبیدالله فاخبرنی بما فعلت ام سلمة فخبرت به ابا الحسن علیه السلام فقال یاسلیمان ان علی بن عبیدالله و امراته و ولده من اهل الجنة یا سلیمان ان ولد علي و فاطمة (ع) اذا عرّفهم الله هذا الامر لم یکونوا کالناس ، و فی کتاب الاختصاص احمدبن محمد عن ابیه عن ابن عیسی مثله و ترجمه اینحدیث را قاضی نورالله در مجالس المؤمنین نقل نموده باندك اختلافی با نسخه کشی که نزد داعی است و مآل هردو یکی است و اختلاف باعتبار اختلاف نسخ نسخست و عبارت ترجمه که در کتاب مجالس مسطور است این است که سلیمان بن جعفر روایت نموده که گفت علی بن عبیدالله بن الحسین بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب (ع) بمن که میخواهم بخدمت حضرت امام رضا علیه السلام فایز شوم و او را سلام کنم گفتم چه چیز ترا از آن مانع است گفت اجلال و هیبت او مرا از آن باز میدارد و چون بعضی از آن ایام بگذشت حضرت امام رضا علیه السلام را اندك بیماری روی داد و مردم بعیادت آنحضرت میرفتند پس من عبیدالله را ملاقات نموده او را گفتم الحال وقت آنست که آنحضرت راملاقات نمائی آنگاه بخدمت آنحضرت آمده چون آنحضرت او را دیدند لوازم محبت وتعظیم بجا آوردند و علی بن عبیدالله ازاینمعنی فرحناك شد

فرحی عظیمی بعد از آن علی بن عبیدالله بیمار شد حضرت امام رضا علیه‌السلام او را عیادت فرمودند و من در خدمت آنحضرت بودم و آنحضرت نشستند تا هر که در آنخانه بود بیرون رفت و آنحضرت نیز بیرون آمد من نیز در خدمت آن حضرت بیرون آمدم خبر داد مرا کنیز من که در خانهٔ علی بن عبیدالله بود که ام سلمه زن علی بن عبیدالله در پس پرده بحضرت امام رضا علیه‌السلام مینگریست وچون آنحضرت بیرون رفت او از پرده بیرون آمده و روی خود را بر موضع جلوس آنحضرت نهاده آنرا میبوسید و دست بر آنجا کشیده بر روی خود میمالید پس من آنصورت را بخدمت حضرت امام رضا علیه‌السلام عرض کردم آنحضرت فرمودند که ای سلیمان بدانکه علی بن عبید الله و زن و فرزندان او از اهل جنتند ای سلیمان بدانکه اولاد علی و فاطمه هر گاه خدای تعالی این امر را یعنی معرفت امامت اهل بیت را بایشان روزی گرداند ایشان چون دیگر مردم نخواهند بود پس از مضمون حدیث کتاب کافی وحدیث کشی وغیرهما ظاهر شد که هر گاه اولاد علی بن ابی‌طالب و حضرت فاطمه علیهما السلام بمذهب حق ائمه اثنا عشر باشند ایشان را عندالله رتبه دیگر باعتبار این نسبت خواهد بود و این حدیث نص است بر تفضیل ایشان ، و نعم ما قال السید الاجل فی کتابه سیادة الاشراف من ان الاستسعاد بالنسب الکریم الشریف والتوشح بوشاح المذهب القویم المنیف من اعظم السعادات الجلیلة و اکرم الفواید من العواید النبیلة و ان من جده نبیه و امامه ابوه لفی مرتبة ما فوقها مزید لمن القی السمع و هو شهید و الی هذا او می الشریف المجتبی بقوله :
اصبحت لا ارجو ولا ابتغی * فضلا فلی فضل هو الفضل * جدی نبیی وامامی ابی * و دینی التوحید و العدل * وحفظ هذه العلاقة الظاهرة ومراعاة هذه النسبة الزاهرة من اهم المطالب و اعظم المآرب فی الدنیا و الاخرة انتهی » وازاین قبیل اخبار و آثار وحکایات در کتب محدثین و اهل تواریخ و کلام موثقین هر طایفه بسیار است از آن جمله حکایتیست که در تاریخ مدینة المؤمنین قم که از حسن بن محمد قمیست باین عبارت وارد است رویت عن مشایخ قم ان الحسین بن الحسن بن الحسین بن جعفر بن محمد بن اسمعیل بن جعفر الصادق علیه‌السلام کان بقم یشرب الخمر علانیة فقصد

یوما لحاجة باب احمدبن اسحق الاشعری و کان وکیلا فی الاوقاف بقم فلم یاذن له و رجع الی بیته مهموما فتوجه احمدبن اسحق الی الحج فلما بلغ سرمن رای استاذن علی ابی محمد الحسن العسکری علیه السلام فلم یأذن له فبکی احمد لذلک طویلا وتضرع حتی اذن له فلما دخل قال یابن رسول الله لم منعتنی الدخول علیك وانا من شیعتك وموالیك قال علیه السلام لانك طردت ابن عمنا عن بابك فبکی احمد و حلف بالله انه لم یمنعه عن الدخول علیه الالان یتوب من شرب الخمر قال صدقت ولکن لابد من اکرامهم و احترامهم علی کل حال وان لاتحقرهم ولا تستهینن بهم لانتسابهم الینا فتکون من الخاسرین فلما رجع احمد الی قم اتاه اشرافهم وکان الحسین معهم فلما رآه احمد وثب الیه واستقبله واکرمه واجلسه فی صدر المجلس فاستغرب الحسین ذلك منه واستبعده وسأله عن سببه فذکر له ماجری بینه وبین العسکری علیه السلام فی ذلك فلما سمع ذلك ندم من افعاله القبیحة وتاب منها ورجع الی بیته واهرق الخمور و کسر آلاتها وصار من الاتقیاء المتورعین والصلحاء المتعبدین وکان ملازما للمساجد معتکفا فیها حتی ادرکه الموت ودفن قریبا من مزار فاطمة رضی الله عنها» وآنچه در بعضی تواریخ فارسی مدینة المؤمنین مرقومه بنظر رسیده در بیان این روایت کـه ترجمه بعنوان اجمال ودلیل تداول وشهرت اینمقال میتواندشد باینمضون است که درزمان امام حسن عسکری صلوات الله وسلامه علیه سیدی بود مسمی بسیدحسین که باعمال قبیحه مثل شرب خمروغیرآن اقدام مینمود ووالی موقوفات قم مردی بود بزیور صلاح و سداد آراسته روزی سید مزبور بدیدن والی آمد والی فرمود تا در خانه برروی او ببستند واورا ازدیدن والی منع نمودند اتفاقا والی درآنسال ارادۀ زیارت کعبۀ معظمه نمود وعازم خدمت امام حسن عسکری علیه السلام شد وچون بدردولتسرای آنحضرت رسید آنحضرت امر فرمود تادرخانه را برروی وی ببستند والی بعدازتضرع بسیار و گریۀ بیشمار بشرف پای بوس آنسرورمشرف شد وعرض اخلاص خودنموده وسبب دربستن وتقصیرخود سؤال کرد آنحضرت فرمود که بچه سبب دربرروی سید ابوالحسن بستی گفت باحضرت : سید ابوالحسن بشرب خمر مشغول بود حضـرت فرمود که جزاء اعمال بدایشان بادیگریست شمارا آنمرتبه نیست که این سلوك باذریۀ

رسالت نمائید این نحو سلوک مکنید که بز همند وبیچاره میشوید ، وصاحب کتاب مقامات النجاة در کتاب خود ایراد نموده که ومن تتبع اخلاق امیر المؤمنین علیه السلام و اخلاق اولاده الکرام یظهر له ان لهم محبة ومیلا الی اقاربهم وان لم یکونوا کما یریدون .

احب القرب من سکان نجد	و ان طابوا نفوسا بما لبعاد
و اخلص فی محبتهم ضمیری	و ان لم یعرفوا حق الوداد
و انظرهم بغیر الوصل حقا	و اسکنهم بسوداء الفؤاد

وابن حجر درصواعق محرقهٔ خود نقل نموده که عبدالله بن الحسن المثنی ابن الحسن بن علی بن ابی طالب علیه السلام بسیار طفل بود وصغیر السن نزد عمرعبدالعزیز داخل شد عمرعبد العزیز اورا دربر گرفت وتعظیم وتوقیر تمام نسبت باو بعمل آورد وقضای حوائج اونمود و گفت حضرت رسول الله صلی الله علیه وآله فرموده است که فاطمه(ع) پارهٔ ازجگر منست هر که اوراخوشحال کند مراخوشحال کرده است ومن میدانم که حضرت فاطمه (ع) اگر درحیوة میبود خوشحال میشد که کسی نسبت بذریهٔ او محبت کند الحال نیز بجهت سرور قلب آنحضرت تعظیم عبدالله بن الحسن نمودم و گفت نیست هیچیک از بنی هاشم مگر آنکه اورا قدرت شفاعت هست نزدخدا امید وارم که درشفاعت اینطفل داخل باشم وباز درصواعق آورده که زیدبن ثابت برجنازهٔ مادر خود نماز گذارد پس استر اورا آوردند که سوار شود ابن عباس رکاب اورا گرفت زید گفت دست بردار ای پسرعم رسول خدا ابن عباس گفت همچنین تعظیم مینمائیم ماعلماء را ازجهة آنکه او نزد زید تلمذ نموده بود زیدبر گشت ودست اورا بوسید و گفت ما مأمور شده ایم که با اهل بیت نبوت صلی الله علیه وآله چنین سلوک نمائیم ومخفی نماند که زیدبن ثابت است که درصحیح بخاری وصحیح مسلم وصحیح نسائی وصحیح ترمذی وسنن ابی داود سجستانی وسنن ابن ماجه قزوینی احادیث ازاوروایت کرده اند ومعتمد درمیان خوداورادانسته اند وشیخ محیی الدین اعرابی که ازاکابر علماء صوفیه حنابله علیهم لعاین الله والناس والملائکه است والفضل ماشهدت به الاعداء وشیخ المقدسین بهاء الملة والدین و اکثر علماء ومحققین کلام اورا در مصنفات خود بطریق استشهاد نقل نموده اند در

فتوحات دربیان آیهٔ تطهیر گفته قال الله تعالی **انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا** یدخل اولاد فاطمة علیها السلام الی یوم القیمة فی حکم هذه الایة من الغفران فهم المطهرون اختصاصا من الله و عنایة لهم لشرف محمد صلی الله علیه و آله فینبغی لکل مسلم ان یصدق الله فی قوله **لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا** و یعتقد فی جمیع مایصدر من اولاد فاطمة (ع) ان الله قدعفی عنهم ولاینبغی لمسلم ان یلحق المذمة لمن قدشهد الله بتطهیرهم واذهاب الرجس عنهم لابعمل عملوه ولابخیر قدموه بل بسابق عنایته واختصاص الهی وذلك فضل الله یؤتیه من یشاء والله ذوالفضل العظیم یعنی آیه کریمه انما یرید الله تا آخر شامل جمیع ذریهٔ رسول الله صلی الله علیه و آله است و داخلند جمیع اولاد فاطمه (ع) تاروز قیامت درحکم این آیه ازغفران پس ایشانند پاك کرده شده از گناهان ازجهت تخصیصی که داده است خدای تعالی ایشان را وبسبب عنایتی که ازجانب خدا مرایشان را ازجهت شرافت قرابت حضرت رسول صلی الله علیه و آله روزی شده پس سزاوار است هرمسلمانی را که تصدیق قول الهی نماید دراینکه سلب نموده است رجس را ازاهل البیت وپاك گردانیده است ایشان را پاك گردانیدنی واعتقاد کند در جمیع آنچه صادر میشود ازاولاد فاطمه(ع) اینرا که خدای تعالی بتحقیق عفو و بخشش نموده ازایشان وسزاوارنیست مسلمانی را که لاحق سازد مذمت وبد گوئی بجمعیکه خدای تعالی شهادت داده باشد بتطهیر وسلب نمودن رجس ازایشان نه بسبب عملی که ازایشان صادرشده باشد و نه بنیکی که سابقا بعمل آورده باشند آن را بلکه بسبب عنایت سابقه واختصاص الهی است که مخصوص گردانیده ایشان رابآن واین تفضل الهی وزیادتیست که خدای تعالی میدهد آن را بهر که میخواهد وخدای تعالی صاحب فضل بزرگست ،واز کلام شیخ محی الدین معلوم می گردد که آیهٔ شریفه شامل جمیع ذریهٔ حضرت رسول صلی الله علیه و آله هست وایضا شیخ محی الدین بن العربی الاندلسی مذکور که ازاعاظم مشایخ صوفیه است درباب تاسع وعشرین در معرفت سلمان که ملحق گشته باهل البیت در کتاب فتوحات آورده که اعلم انا روینا من حدیث جعفر بن محمد الصادق عن ابیه محمد بن علی بن الحسین عن ابیه حسین بن علی عن ابیه علی بن ابیطالب عن رسول الله صلی الله علیه و آله قال مولی القوم منهم ولما کان رسول

الله ﷺ عبدا محضا ای خالصا فقد طهره الله تعالی واهل بیته تطهیرا واذهب عنهم الرجس وهو کلما یشینهم فان الرجس هو القذر عند العرب علی ماحکاه الفراء قال تعالی **انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا** فلایضاف الیهم الامطهر ولابد ان یکون کذلك فان المضاف الیهم هو الذی یشبههم فما یضیفون الی انفسهم الا من له حکم الطهارة والتقدیس فهذه شهادة من النبی ﷺ لسلمان الفارسی بالطهارة والحفظ الالهی والعصمة حیث قال فیه رسول الله ﷺ سلمان مناهل البیت وشهد الله لهم بالتطهیر واذهاب الرجس عنهم واذا کان لایضاف الیهم الامطهر مقدس وحصلت له العنایة الالهیة بمجرد الاضافة فما ظنك باهل البیت فی نفوسهم فهم المطهرون بل هم عین الطهارة فدخل الشرف اولاد فاطمة (ع) کلهم ومن هو من اهل البیت مثل سلمان الفارسی الی یوم القیمة فی حکم هذه الایة فهم المطهرون اختصاصا من الله وعنایة لهم لشرف محمد ﷺ واذا صح الخبر الوارد فی سلمان الفارسی فله هذه الدرجة فانه لو کان سلمان علی امر یسوئه ویشینه ظاهرا ویلحقه المذمة لکان مضافا الی اهل البیت من لم یذهب عنه الرجس فیکون لاهل البیت من ذلك بقدر ما اضیف الیهم وهم المطهرون بالنص فسلمان منهم بلا شك فارجوا ان یکون عقب علی وسلمان تلحقهم هذه العنایة کما الحقت اولاد الحسن والحسین وعقبهم وموالی اهل البیت فان نعمة الله واسعة فماظنك بالمعصومین المحفوظین منهم القائمین بحدود سیدهم الواقفین عند مراسمه فشرافتهم اعلی واتم وهؤلاء هم اقطاب هذا المقام و من هؤلاء الاقطاب ورث سلمان شرف مقام اهل البیت فکان رضی الله عنه من اعلم الناس بالله علی عباده من الحقوق وما لانفسهم والخلق علیهم من الحقوق واقواهم علی ادائها وفیه قال رسول الله ﷺ لو کان الایمان بالثریا لناله رجال من فارس واشار الی سلمان الفارسی وفی تخصیص النبی ﷺ ذکر الثریا دون غیرها من الکواکب اشارة بدیعة لمثبتی الصفات السبعة لانها سبعة کواکب فافهم فسر سلمان الفارسی الذی الحقه باهل البیت مااعطاه النبی ﷺ من اداء کتابته وفی هذا فقه عجیب فهو عتیقه ﷺ ومولی القوم منهم والکل موالی الحق ورحمته وسعت کل شیء عبده و مولاه وتزییف وابطال صفات زایدة وغیر هااز مذاهب مطالب مخالفین که درطی

عبارات صاحب فتوحات واقع است بر خبیر بصیر مخفی نخواهد بود که فخذ ما صفی ودع ما کدرفانه کان متلونافی کلامه فبینما هو محی الدین صارما حی الدین وقاضی نورالله نورالله مرقده دراحقاق الحق در تفسیر آیه وافی هدایه **فسوف یأتی الله بقوم یحبهم و یحبونه** که آیهٔ بیست ودویم است ازآیاتی که علامه رحمه الله دربحث رابع درتعیین امام علیه السلام در کتاب کشف الحق از کتب مخالفین نقل کرده که درشأن حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام نازل شده معظم عبارات فتوحات راایراد نموده و روایتی ذکر کرده که اولاد سلمان در بعض حروب حضرت امیر المؤمنین علیه السلام حاضر و معین بودند واین مؤید آنست که عقب سلمان درعنایت الهی ملحق باو شده اند، و فی اوایل کتاب عمدة صحاح الاخبار بعدبیان تفصیل ماذکر فی ذلك الکتاب قال و سنبدء ایضافی اول کل فصل من المناقب بماجاء فی تفسیر قوله تعالی **انمایرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیراً** و نثنی بذکر الفصل فی تفسیر قوله تعالی **قل لا اسئلکم علیه اجراً الا المودة فی القربی** و هذان الفصلان یدلان علی ان العباس بن عبد المطلب رضی الله عنه من اولی القربی الذین امرالله تعالی بمودتهم یدل علیه ماذکره الثعلبی فی تفسیر قوله تعالی **قل لا اسئلکم علیه اجراً الا المودة فی القربی** قال باسناده یرفعه الی العباس رضی الله عنه وسیرد علیك الحدیث باسناده فیما بعد انشاء الله تعالی قال فقال له العباس بن عبد المطلب یارسول الله مابال قریش یلقی بعضها بعضا بوجوه تکاد ان تتسائل من الود ویلقونا بوجوه قاطبة فقال رسول الله صلی الله علیه و آله یفعلون ذلك قال العباس نعم والذی بعثك بالحق فقال رسول الله صلی الله علیه و آله اما والذی بعثنی بالحق لایؤمنون حتی یحبّوهم لی فادخل العباس فیمن لایثبت الایمان الا بمحبته (بمحبتهم خل) وهم اولوا القربی الذین امرالله بمودتهم ومن ذلك ماذکره الثعلبی ایضا فی تفسیر قوله تعالی **ما افاء الله علی رسوله من اهل القری** یعنی من اموال کفار اهل القری فلله و للرسول و لذی القربی قرابة النبی صلی الله علیه و آله وهم آل علی و العباس و آل جعفر و آل عقیل ولم یشرك بهم غیرهم، و هذا وجه صحیح یطرد علی الصحة لانه موافق لمذهب آل محمد صلی الله علیه و آله یدل علیه ماهو مذکور عندهم فی تفسیر قوله تعالی «واعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسه و للرسول ولذی

القربى » لان مستحق الخمس عندهم آل علی وآل عباس وآل جعفر وآل عقیل(ع) ولا یشرك بهم غیرهم ، ویدل علی صحة ذلك ایضامانذکره الشیخ السعید ابوجعفر محمدبن الحسن الطوسی فی کتاب الامالی فی رابع کرامة منهفی الجزء الثانی منهعن امالی الشیخ السعید المفید ابی عبدالله محمدبن النعمان رضی اللهعنهم وهوما اخبرنا بهالشیخ الفقیه العماد الدین محمدبن ابی القاسم الطبری و ساق سند الحدیثمعنعنا الی العباس بن‌عبد المطلب رضی اللهعنه قال‌قلت یارسول‌الله مالنا ولقریش اذاتلاقوا تلاقوا بوجوه مستبشرة واذا لقونالقونا بغیر ذلك‌قال فغضب النبی صلی الله علیه و آله ثم قال‌والذی نفسی بیده لایدخل قلب رجل الایمان حتی یحبکم لله و لرسوله فادخل العباس فی جملة من لایدخل قلب رجل الایمان الابحبهم وادخله بکاف الجمع الشاملة ، وهذا ابلغ ممانذکره الثعلبی‌ایضا فی‌تفسیر قولهتعالی **انمایرید اللهلیذهب عنکم‌الرجس اهل‌البیت ویطهرکم تطهیرا** قال الثعلبی باسناده وسیرد علیك الخبر بذکر سنده فیمابعد انشاءالله تعالی یرفعه الی عبدالله بن‌العباس رضی اللهعنه قال‌قال رسول الله صلی الله علیه و آله ان الله سبحانه وتعالی قسم‌الخلق قسمین فجعلنی فی خیرهما قسمافذلك قوله تعالی واصحاب الیمین مااصحاب الیمین فاناخیراصحاب الیمین ثم‌جعل القسم اثلا ثا فجعلنی فی خیرها قسما فذلك قوله تعالی **و اصحاب المیمنة ما اصحاب المیمنة و السابقون السابقون** فانا من السابقین و انا من خیر السابقین ثم جعل الاثلاث قبائل فجعلنی فی خیر هابیتا فذلك قوله تعالی «انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت ویطهرکم تطهیرا »فقداثبت صلی الله علیه و آله فی‌هذا الخبر ان‌خیار خلق الله‌تعالی هم‌اهل البیت واهل البیت هم‌اولی القربی الذین امرالله بمودتهم وقدتقدم ذکرهم فثبت انهم خلاصة الخیر وعلیهم وقع النص من النبی صلی الله علیه و آله فی هذا الاثر و المواقف المقدسة الشریفة الطاهرة النبویة الزکیة الامامیة الناصرة لدین الله عضدهاالله‌تعالی بالنصر والبقاء وامدها بالرفعةوالعلاءوملکها نواصی‌الاعداء ورفع‌بها منازل الاولیاء من اهل هذا البیت الکریم الذی وقع النص علیه وتوجه التخصیص فی الوحی الیهوبیمن نقیبتها المیمونة یسرالله تعالی دولتها حیازة مراضی الله‌تعالی فی تألیف مناقب بیتها الکریم ونسبها الصمیم واظهار مانبذه العلماء من‌ذلك وراء

ظہورہم کانہم لایعلمون فہذا ہوالشرف الذی لایدرک والمجدالذی لا یستدرک بل ہو نسیج وحدہ و فرید عدہ بالوحی الناطق الالہی والاثر الصحیح الصادق النبوی و کما قد ورد ذکرہم مجتمعا فی الفاظ ہذہ الاخبار و لم یفترق فکذا فدورد مدحہم فی نظم الاشعار من شعراء آل محمد (ع) ولم یفترقوا فقداتفق علی انہم آل الرسول صلی اللہ علیہ وآلہ من نثر الفاظ النبی الامی و نظم شعراء شیعۃ علی فمن ذلک قول الکمیت بن زید الاسدی رحمہ اللہ فی اثناء مدحہم وہومن افاضل شعراء الطبقۃ الاولی فی الاسلام فہم الاقربون من کل خیر ٭ و ہم الا بعدون من کل ذام٭و ہم الارأفون بالناس فی الرأفۃ ٭ و الا حلمون فی الاحلام ٭وابوالفضل ان ذکرہم٭ الحلو بفی الشفاء للاسقام ٭ ابوالفضل یعنی العباس بن عبد المطلب رضی اللہ عنہ ٭ اسرۃ الصادق الحدیث ابی٭ القسم فرع القدامس القدام ٭ القدامس الشرف فکذلک القدام ٭ لاابالی ولن ابالی فیہم ابدا ٭ رغم ساخطین رغام ٭ فہم شیعتی وقسمی من الامۃ ٭ حسبی من سایر الاقسام ٭ ان امت لا امت و نفسی نفسان ٭ من الشک فی عمی و تعامی ٭ عادلا غیرہم من الناس طرا ٭بہم لاہمام لی لاہمام٭ ای لا اہم بذلک ابدا اخلص اللہ لی ہوای فما ٭ اغرق نزعا و لا تطیش سہام ٭ لا ابالی اذاحفظت ابا٭ القسم فیہم ملامۃ اللوام٭

و فی کتاب الکافی و الرجال للشیخین الجلیلین الکلینی و الکشی رضی اللہ عنہما باسنادہما المتصل الی محمدبن ولید عن یونس بن یعقوب قال انشدالکمیت اباعبداللہ علیہ السلام شعرہ٭ اخلاص اللہ لی ہوای فما٭اغرق نزعاوما تطیش سہام٭فقال ابو عبداللہ علیہ السلام لا تقل ہکذا ولکن قل٭فقد اغرق نزعا وما تطیش سہام از اینحدیث شریف کہ از کتاب کافی ورجال کشی مذکور شد صحت و اعتبار ابیات مسطورہ نہایت ظہور دارد ، وفی کتاب سلیم وہو صاحب العباس حین بعثہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ ساعیا فقال ان العباس قدمنع صدقۃ مالہ فغضب رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ ثم قال الحمد للہ الذی یعافینا اہل البیت من سوء ماتلطخونا بہ ان العباس لم یمنع صدقۃ مالہ ولکنہ قد عجل لنا زکوۃ سنتین واینحدیث نیز دالست بردخول عباس دراہل بیت،و فی تفسیر علی بن ابرہیم باسنادہ المذکورۃ فیہ الی حذیفۃ بن الیمان ان رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ ارسل

الی بلال فامره ان ینادی بالصلوة قبل وقت کل یوم من رجب لثلث عشرة خلت منه
قال فلما نادی بلال بالصلوة فزع الناس من ذلک فزعا شدیداً و زعروا (۱) و قالــوا
رسول الله ﷺ بین اظهرنا لمیغب عناولم یمت فاجتمعوا وحشد وافاقبل رسول الله
ﷺ یمشی حتی انتهی الی باب من ابواب المسجد فاخذ بعضادته و فــی المسجد
مکان یسمی السدة فسلم ثم قال هل تسمعون یااهل السدة فقالوا سمعنا واطعنافقال
هل تبلغون قالوا ضمنا ذلک لک یا رسول الله قال قال رسول الله (ص) نخبرکم ان الله
خلق الخلق قسمین فجعلنی فی خیر ها قسما وذلک قوله اصحاب الیمین و اصحاب
الشمال فانا من اصحاب الیمین وانا خیرمن اصحاب الیمین ثم جعل القسمین اثلاثا
فجعلنی من خیرها اثلاثاوذلک قوله اصحاب المیمنة ما اصحاب المیمنة و اصحاب المشأمة
مااصحاب المشأمة والسابقون السابقون فانا من السابقین وانا خیرالسابقین ثم جعل
الاثلاث قبائل فجعلنی فی خیرها قبیلة و ذلک قوله **یاایها الناس اناخلقناکم من ذکر
و انثی و جعلنا کم شعوباً و قبائل لتعارفوا ان اکر مکم عند الله اتقیکم**
فقبیلتی خیرالقبائل وانا سید ولد آدم و اکر مکم علی الله ولا فخر ثم جعل القبایل بیوتا
فجعلنی فی خیر ها بیتا وذلک قوله **انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت
ویطهر کم تطهیراً** الا وان الهی اختارنی فی ثلثة من اهل بیتی وانا سید الثلاثة واتقیهم لله و
لافخر اختارنی وعلیا وجعفر ابنی ابی طالب وحمزة بن عبدالمطلب الحدیث، وروی ابن ابی
الحدید فی الجزء الثانی عشر فی اخبار عمر من شرحه علی نهج البلاغة عن عبدالله بن عمرو
کذا رواه من اصحابنا السید بن زهرة فی کتاب غنیة النزوع الی علمی الاصول والفروع کما
رواه ابن الاثیر فی کتاب کامل التواریخ الذی هو منتخب التاریخ الطبری قبل قصة الشوری
انه قال کنت عند ابی یوما وعنده نفر من الناس فجری ذکر الشعر فقال من اشعر العرب
فقالوا فلان وفلان فطلع عبدالله بن العباس فسلم وجلس فقال عمر قدجاء الخبیر من
اشعر الناس یاعبدالله فقال زهیر بن ابی سلمی قال فانشدنی مما تستجیده له فقال یا
امیر المؤمنین انه مدح قوما من غطفان یقال لهم بنوسنان فقال : لو کان یقعد فوق
الشمس من کرم☆قوم باولهم (آبائهم خل) او مجدهم قعدوا☆قوم سنان ابوهم حین

(۱) زعر: کم موی شدن و زمین کم علف وزعارة بالفتح وتشدید الراء بدخوئی و تندی
لاتصرف منه فعل زعرور : تندخو

تنسبهم☆طابوا و طاب من الاولاد ماولدا☆انس اذا امنوا جن اذا فزعوا☆ مزداؤن بهاليل اذا جهدوا (مزدؤن اذا اثروا وان جهدوا غنية) محسدون على ما كان من نعم لاينزع الله منهم ماله حسدوا☆ فقال عمر لقد احسن ولاارى هذا المدح يصلح الالهذا البيت من هاشم لقرابتهم من رسول الله ﷺ فقال ابن عباس وفقك الله ياامير المؤمنين ولم تزل موفقا فقال يابن عباس اتدری ما منع الناس منكم قال لا قال يا امير المؤمنين لكنی ادری قال ماهو يا امير المؤمنين قال كرهت قريش ان تجمع لكم النبوة والخلافة فتجحفوا الناس جحفا فنظرت قريش لانفسها فاختارت ووفقت فاصابت فقال ابن عباس ايميط امير المؤمنين غضبه فيسمع قال قل ماتشاء قال اما قول امير المؤمنين ان قريشا اختارت لانفسها فاصابت و وفقت فان الله تعالى يقول **وربك يخلق ما يشاء ويختار ما كان لهم الخيرة** وقد علمت يا امير المؤمنين ان الله اختار من خلقه لذلك من اختار فلو ان قريشا اختارت لانفسها حيث اختار الله لها لكان الصواب بيدها غير مردود و لامحدود و اما قولك انهم ابوا ان يكون لنا النبوة والخلافة فان الله تعالى وصف قوما بالكراهة فقال ذلك بانهم كرهوا ما انزل الله فاحبط اعمالهم، واما قولك انا كنا نجحف فلو جحفنا بالخلافة لجحفنا بالقرابة ولكن اخلاقنا مشتقة من خلق رسول الله ﷺ الذی قال الله فی حقه **وانك لعلی خلق عظيم** و قال له **واخفض جناحك لمن اتبعك من المؤمنين** فقال عمر على رسلك يابن عباس ابت قلوبكم يا بنی هاشم الاغشا فی امر قريش لايزول وحقدا عليها لايحول فقال ابن عباس مهلا يا امير المؤمنين لاتنسب قلوب بنی هاشم الی الغش فلان قلوبهم من قلب رسول الله ﷺ الذی طهره الله وزكاه وهم اهل البيت الذين قال الله تعالى **انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس اهل البيت ويطهركم تطهيرا** واما قولك حقدا فكيف لايحقد من غصب شيئه ويريه فی يد غيره فقال عمر اما انت ياعبد الله فلقد بلغنی عنك كلام اكره ان افرك به (۱) فتزول منزلتك عندی قال وماهو ياامير المؤمنين اخبرنی به فان يك باطلا فمثلی اماط الباطل عن نفسه وان يك حقا فما ينبغی ان تزيل منزلتی منك فقال بلغنی انك لاتزال تقول اخذ هذا الامر حسدا وظلما قال اما قولك ياامير المؤمنين حسداً فقد حسد ابليس

---

(۱) ای اكشفك .

آدم فاخرجه من الجنة فنحن بنو آدم المحسودون و اما قولك ظلما فامير المؤمنين يعلم صاحب الحق من هو ثم قال یاامیرالمؤمنين الم يحتج العرب على العجم بحق رسول الله صلى الله عليه وآله فنحن احق برسول الله صلى الله عليه وآله من ساير قريش فقال عمر قم الان فارجع الى منزلك فقام فلما ولى هتف به عمر ایها المنصرف انی علی ماكان منك لراع حقك فالتفت ابن عباس فقال ان لی علیك یاامیر المؤمنين وعلى كل المسلمين حقا برسول الله صلى الله عليه وآله فمن حفظ فحق نفسه حفظ ومن اضاع فحق نفسه اضاع ثم مضى فقال عمر لجلسائه و اها لابن عباس مارأيته يحاج احداً قط الاخصمه .

وابوهلال عسکری در آخر باب خامس از كتاب جمهرة الامثال مختصر این را نقل نموده وازمضمون این احادیث آنچه در اینمقام مرقوم شد شرافت بنی هاشم و رفعت مرتبهٔ اهل بیت وملايمت تعمیم آیه نهایت ظهور دارد و مناسب اینمعنی است آنچه سمعانی در ترجمهٔ قاشانی از كتاب انساب كبير خود آورده که «ادركت بها السيد الفاضل اباالرضا فضل الله بن على العلوى القاشانی وكتبت عنه احادیث واقطاعا من شعره ولما وصلت الى باب داره قرعت الحلقة وقعدت على الدكة انتظر خروجه فنظرت الى الباب فرايت مكتوبا فوقه بالجص **انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس اهل البيت ويطهركم تطهيرا** ـ ومخفی نماناد كه سيد راوندی مزبور ازمعتبرین و مشهورین علماء شیعه است وارباب رجال ذكر فضل وتعداد مصنفات او نموده اند و از كتب متداولهٔ اوالحال كتاب النوادر وكتاب ضوء الشهاب است ، وفی كتاب عمدة الطالب انه جلس عيسى بن زيد الى سفيان الثورى فساله من مسائله فقال سفيان هذه مسألة على السلطان فيها شيء لااقدر على الجواب عنها فقال له بعض اصحاب عیسی ويحك انه ابن زيد فقال سفيان لي من يعرف هذا فقام جماعة من اصحابه الحاضرين فشهدوا انه عيسى بن زيد بن على بن الحسين (ع) فنهض اليه سفيان وقبّل يديه واجلسه مكانه وجلس بين يديه واجابه عن سؤاله پس از آنچه مرقوم شد معلوم میگردد که اهل خلاف ایضا مثل سفیان باثوریت وشقاوت ومخالفت در موافقت این سلسلهٔ علویه ننموده ومحبت ظاهر را مرعی مینموده اند چنانچه الحال در عامهٔ بلاد عامهٔ نزد جماعت اهل سنت و جماعت نیز معمول و متعارفست تکریم ایشان وموافقين

بالاجماع والاتفاق دررعایت اینمعنی اولی‌اند از منافقین ، وفی کتاب جواهر العقدین تصنیف سیدعلی السمهوری الشافعی حکایة وهی ان رجلامغربیاکان عنده مبلغ للاشراف بالمدینة فاظهر له رجل الفقر قال فسالته عن مذهبه فقال شیعی فقلت له لو کنت من اهل السنة لدفعت الیك مبلغا عندی فرایت فی النوم ان القیمة قد قامت فاردت ان اجوز الصراط فامرت فاطمة بمنعی فاستغثت الی رسول‌الله ﷺ فقال لها لما منعت هذا فقالت لانه منع ولدی رزقه فقلت لسب الشیخین فالتفتت الی الشیخین وقالت لهما اتؤخذان ولدی بذلك فقالا لابل سامحناه «القصة»، و قال الشیخ ابوعبدالله الفارسی انی کنت ابغض اشراف المدینة بنی حسین لما یظهرون من التعصب علی اهل السنة فرایت رسول‌الله ﷺ فی النوم فقال لی ما لك تبغض اولادی فقلت حاش‌لله ما اکرههم و انما کرهت منهم تعصبهم علی اهل السنة فقال لی مسئلة فقهیة الیس الولد العاق یلحق النسب فهذا ولد عاق فلما انتبهت صرت لا القی من بنی حسین اشراف المدینة احداً الا بالغت فی اکرامه » ؛ و خواجه محمد پا رسا در کتاب فصل الخطاب بسیاری از مناقب اهل بیت وبنی هاشمرا ذکر نموده از آنجمله گفته که من خان اهل البیت فقد خان رسول الله ﷺ و لقد اخبرنی الثقة عندی بمکة قال کنت اکره ما فعله الشرفاء بمکة فی الناس فرأیت فاطمة بنت رسول الله ﷺ و هی معرضة عنی فسلمت علیها و سالتها عن اعراضها فقالت انك تقع فی الشرفاء فقلت لها تبت فاقبلت علی و استیقظت شعر فلاتعدل باهل البیت خلقا * فأهل البیت هم اهل الشهادة * وبغضهم من الانسان خسر * حقیقی و حبهم عبادة «انتهی » واز آنچه مذکور شد مستفاد میشود مسامحه ایشان درسب شیخین نسبت بذریه رسول ﷺ و بعد از نقل آنچه مرقوم شد حکایت ابن عنین شاعررا بنحوی که دراینکتاب من بعد مسطور میشود ایراد نموده و پر ظاهر است که «الیس الولد العاق یلحق النسب » کلامی است الزاماً بر ایشان یعنی اگر سب شیخین فرضا باعث عقوق باشد منشأ اخراج ازنسب و عدم رعایت نمیشود حاصل آنستکه موافق آنچه سمت ذکر یافته آن آیه و حدیث و کلام معتبرین سلف محبت رسولخدا ﷺ لازم است وهر که دعوی اسلام یا ایمان میکند باید بهیچ وجه منشأ آزار ایشان نشود حتی اینکه با بنی هاشم

قاطبة بسبب قرابت رسول الله صلی‌الله علیه وآله بوجوه قاطبه یعنی از روی خشم و غضب بر روی ایشان عباس نباشد و بنحویکه من بعد در حدیث‌عباس منع از آن مذکور میشود سلوك‌ننماید وعوض اجرنبوت را بزجر ذریه تدارك نكند و بقدر اخلاص وخلوص عقیده بائمهٔ اطهار صلوات الله و سلامه علیهم رعایت‌منسوبان‌اهل بیت نبوت و عصمت وطهارت نماید که اخلاص‌باهل‌بیت نبوت سبب خلاص وطریقهٔ عبودیت است و مودت ایشانرا موافق مرتبه قرابت مرعی باید داشت چنانچه در مکالمهٔ حضرت امام رضا علیه التحیة والثناء بامأمون الرشید گذشت که آنحضرت فرمودند که محبت و مودت با اقوام نبی ﷺ از جهة قرابت بآنحضرت است‌پس اقرب ایشان بنبی ﷺاولی خواهد بود بمودت و هر چند نزدیك شود اینقرابت لازم است بآنقدر مودت پس مستفاد شد که محبت ائمهٔ اطهار و اقوام سید اخیار ﷺ محبت آنحضرتست و تا محبت ایشان نباشد عبادت‌متعبدین باعث رستگاری نشأه اخروی نمیشود چنانچه کشی درفهرست خودروایت کرده «عن محمد بن‌مسعود عن علی‌بن الحسن‌عن محمدبن‌الولید عن العباس بن هلال قال ذکر ابو الحسن‌الرضا عليه السلام ان سفیان بن عیینة لقی الصادق عليه السلام فقال له یا با عبد الله الی متی هذه‌التقیة و قد بلغت هذا السن فقال والذی بعث‌محمدا ﷺ بالحـق لو ان رجلا صلی مابین الرکن والمقام عمره ثم لقی الله بغیر ولایتنا اهل البیت علیهم السـلام للقی الله بمیتة جاهلیة ، وشیخ شهید رحمه الله‌در دروس‌در مبحث حج ذکرنموده **درس** لنختم کتاب الحج باخبار اثنی عشر الاول روی البزنطی عن ثعلبة عن میسر قال کنا عند ابی جعفر عليه السلام فی الفسطاط نحواً من‌خمسین رجلا فقال لنا اتدرون ای‌البقاع افضل عندالله منزلة فلم یتکلم احدفکان‌هوالراد علی نفسه‌فقال‌تلك مکة الحرام التی رضیها الله لنفسه حرما و جعل بیته فیها ثم قال اتدرون ای بقعة فی مکة‌افضل‌حرمة فلم یتکلم احد فکان هوالراد علی نفسه فقال ذلك المسجد الحرام ثم قال اتدرون‌ای بقعة فی المسجد اعظم عندالله حرمة فلم یتکلم احد فکان هو الراد علی نفسه فقـال ذلك بین الرکن الاسود الی باب الکعبة ذلك حطیم اسمعیل عليه السلام الذی کان‌یذودفیه غنیمته‌و یصلی فیه فوالله لو ان عبدا صف قدمیه فی‌ذلك المکان قائما اللیل مصلیا

حتی یجنّه النهار و قائماالنهارحتی‌تجنه اللیل‌لم یعرف حقنا و حرمتنا اهل‌البیت لم‌یقبل‌الله منه شیئا ابدا ان‌ابانا ابراهیم علیه الصلوة والسلام وعلی‌محمدوآله کان مما اشترط علی‌ربه ان‌قال رب‌اجعل افئدة من‌الناس تهوی الیهم‌اما‌انه لم‌یعن الناس کلهم فانتم اولئك رحمکم الله ونظر اؤکم و انما مثلکم فی الناس‌مثل الشعرة السوداءفی‌الثور الانور ، ومفید این‌مطلب است‌آنچه ابن بابویه رحمه الله تعالی‌در من‌لایحضره الفقیه‌در کتاب حج در باب‌ابتداء الکعبة وفضلها ایرادنموده‌وروی عن ابی حمزة الثمالی قال‌قال لنا علی بن الحسین علیه السلام ای‌البقاع افضل قلنا الله ورسوله وابن رسوله صلی الله علیه وآله اعلم فقال اما افضل البقاع مابین‌الرکن والمقام ولو ان رجلا عمر ماعمر نوح فی‌قومه الف سنةالاخمسین عامایصوم النهار ویقوم اللیل فی‌ذلك المکان ثم لقی الله‌تعالی بغیر ولایتنا لم‌ینفعه ذلك شیئا

یعنی‌ازابی‌حمزه ثمالی‌منقولست که گفت فرمود بماحضرت‌سیدالساجدین‌امام زین العابدین علیه السلام ابن سیدالشهدید المقتول بارض کربلاء ابی عبدالله الحسین علیهماالسلام‌والثناء کدام‌یك ازبقاع‌بهتراست‌درروی‌زمین‌پس گفتیم‌خداورسول‌خدا وفرزندرسول‌خدا(ص) اعلم‌است باین‌پس‌فرمودآنحضرت که امابهترین بقعه‌ها میان رکن‌ومقام ابراهیم است علیه السلام واگرمردی معمرشود بعمرنوح درمیان‌قوم‌خودش که ازهزارپنجاه سال کم‌بود و روز روزه بگیرد وشب بیدارباشد وبندگی وعبادت کند خدای‌تعالی‌رادراین‌مدت‌عمر دراین‌مکان‌شریف‌بعدازاین‌ملاقات کند خدای‌تعالی‌را بدون‌ولایت ومحبت‌ما‌اهل البیت‌وخلوص‌اعتقادنفع نمیدهد اورااین‌عبادت‌هیچ‌چیز .

لمؤلفه

دربندگی اخلاص عمل درکاراست ‌ ‌ ‌ هربنده که مست اوست‌اوهشیاراست
تسبیح بگردان و مگردان دل را ‌ ‌ ‌ کاین‌رشته زصدراه‌ترا زنار است

وابن اثیر درنهایه باین معنی اشاره نموده است باینعبارت فی‌حدیث ابی ذر لوصلیتم حتی تکونوا کالحنایر ما نفعکم (۱) حتی تحبوا آل محمد صلی الله علیه وآله و ایضا

(۱) هذا الکلام فی ترجمة حنیرة و قال هی جمع حنیرة و هوالقوس بلا وتر وقیل الطاق المعقودة کل منحن فهو حنیرة ای‌لو تعبدتم حتی ینحنی ظهورکم (منه ره)

شیخ طبرسی رحمه الله در کتاب کامل بهائی درمبحث امامت اینحدیث را از ابوذر غفاری نقل نموده وهروی درباب الحاء مع النون در کتاب غریبین خود بعد ازایراد حدیث مذکوراز ابی ذر رحمه‌الله گفته‌اخبرنابه‌الثقة عن ابی‌عمر عن ابن‌الاعرابی ودر کتاب مناقب‌مسمی‌ببلال‌غلة‌المطالب وشفاء علة‌المارب فی مناقب امیر المؤمنین علی‌بن‌ابیطالب علیه السلام سیدمنصور بن‌اسحق‌الحسینی ایرادنمود که‌قال رسول‌الله(ص)یابنی عبدالمطلب انی‌سالت الله ان‌یثبّت‌اقدامکم وان یهدی ضالتکم وان‌یعلم‌جاهلکم و ان‌یجعلکم رحماءنجباءفلو ان‌رجلاصف قدمیه ثم صام و صلی‌ثم لقی‌الله وهو مبغض لاهل‌هذاالبیت‌دخل‌النار یعنی‌حضرت رسول (ص)فرمودندای‌اولادعبدالمطلب‌من‌سؤال نمودم‌ازخدای‌تعالی‌این‌را که‌ثابت‌ومحکم کنداقدام‌شماراددین‌وهدایت کند گمراه شمارا وعالم سازد جاهل‌شمارا وبگرداند شمارا صاحبان‌رحم‌ونجباءوبر گزیدگان پس‌اگر مردی برابر کند هردوقدم خودرا پس‌روزه بگیرد ونماز کند بعد از آن ملاقات نماید خدارا واوبغض‌وعداوت‌بااهل این‌خانواده که اولادعبدالمطلبندداشته باشد داخل آتش جهنم می‌شود ودر کتاب احیاءالمیت بفضایل اهل البیت وذخایر چنانچه بعد ازاین مذکورمیشودبهمین مضمون حدیث ازحضرت رسول(ص)مخاطب ببنی عبد المطلب نیز وارداست پس ازتصریح بلفظ‌بنی‌عبدالمطلب در این احادیث مستفاد میشود که حدیثی که کشی وشیخ شهید رحمهماالله دررجال ودروس‌وصدوق رضی الله عنه در من لا یحضره الفقیه نقل نموده اند بلفظ منا اهل البیت وولایتنا شامل‌اولاد عبدالمطلب‌هست باوجودآنکه‌آیه شریفه **فاجعل افئدة من الناس تهوی الیهم** را که‌میزان الله الفارق‌ومصباحه‌الناطق‌حضرت ابی‌عبدالله‌جعفر بن محمد الصادق علیه السلام استدلال ازبرای معرفت‌حق اهل‌البیت ایراد نموده اندمفسرین آیه شریفه را باین نحو تفسیر نموده‌اند که پس بگردان خدایادلهای مردمان که‌بکشش‌محبت بشتابند بسوی ایشان یعنی ذریهٔ حضرت‌ابراهیم علیه السلام وذریه حضرت ابراهیم شامل جمیع اولاد عبد المطلب هست و آنچه در تفسیر علی بن ابراهیم ره از حضرت ابی‌جعفر علیه السلام دربیان‌این‌آیهٔ شریفه‌وارد است که فرمودند والله‌نحن‌بقیة‌تلك‌العترة ودرجوامع الجامع درتفسیرهمین‌آیه شریفه که ذریه‌مرقوم بذریه اسمعیل‌و اولاداو

تفسیرشده ودرمجمع البیان نیزدرتفسیر این‌آیه شریفه منزله در بیان ذریهٔ حضرت ابراهیم علیه السلام که‌حدیث‌وارداست نحن بقیة تلك‌العترة و کانت دعوة‌ابراهیم لناخاصة نیزمؤید مقصوداست بجهة‌آنکه سابقامذکورشدکه‌امثال ضمایر«نحن‌ونا» که ائمهٔ اطهار علیهم السلام میفرموده‌اند شامل جمیع بنی‌هاشم است‌مگر بقرینه مخرجه ونص ارباب لغت‌ایضاچنانچه‌درفصل‌دویم‌ازاین‌کتاب‌سمت‌ذکریافت که‌عترت‌رسول صلی الله علیه و آله اولادعبد المطلبندواهل‌بیت‌آنحضرت‌اند که‌زکوة‌برایشان‌حرام‌است‌مؤیداست‌وبیت کمیت که درعمده وکافی‌بود بکمیت قلم سابقا مذکور شد دراینباب عمده وکافیست ، و قال الشیخ حسن بن علی الطبرسی صاحب کتاب کامل البهائی (ره) فی کتابه مناقب الطاهرین المشتهربکتاب الاسرار فی‌امامة ائمة الاطهار عند ذکره (ره) معجزتهم السایرة بین الامة الی یوم‌القیمة من‌ذلك رفعة مدافنهم‌معظمات مکرمات اینماکانت ومنها کثرة اولادهم و انتشارهم شرقا وغربا مع نقباء معظمین مکرمین عند سایر الخلایق ، ومنها ان‌الله تعالی امر‌العالمین ان‌یحملوا الا خماس علی اکتافهم الیهم ولم‌یوجب علیهم مثل هذا لغیرهم ، ومنها لاتری احدا من‌عهدنزول آیة الخمس‌الی آخرالدنیا انه‌مات ولایکون فی ذمته شیء من‌حقوقهم الاخماسیة و لیس هذا لاحد سواهم ، و منها ان الله تعالی حرم الصدقة التی هی و سخ الاموال علیهم تمیزا لهم بخلاف آخرین وادنی نفس بنی هاشم یشارك الرب و الرسول علیه و آله السلام فی‌الخمس ویحرم علیهم الصدقة کما حرمت علی الرسول ، ومنها انك‌لاتجد سلطانا ولا ادنی منه حتی الرعاة الاوهم یتمنون ان‌کانوا علویین ولا یتمنی هؤلاء الا عتزاز بهم‌ولا الانتساب الیهم ، ومنها انه امر الله تعالی بآیة المودة و القرابة کافة الخلایق بان‌یحبوهم ولم یامرهم بمحبة غیرهم یقینا ، ومنها ان‌مهدی‌آخر‌الزمان منهم کما اجمع الناس ان النبی صلی الله علیه و آله قال المهدی من‌ولد الحسین علیه السلام ، و منها ان الناس لایختلفون فیهم یعنی فی‌مناقبهم وفضایلهم وانما الاختلاف حصل عنهم تقدماوتاخرا ، ومنهاانهم‌ممدوح العالمین ولایصح صلوتهم الابهم کما فی‌تشهدالصلوة ،ومنها انك تری هجو اعدائهم نظما ونثرا فی‌الشرق والغرب ولاتری هجوهم ابدا کما لاتری هجوالله ولاهجو رسوله فی‌الدنیا ، ومنها ان‌دعویهم الخلافة وافق القرآن کماقال‌الله

تعالی عن الانبیاء **ذریة بعضها من بعض** فلم یدّع اولادا حدمن اعدائہم الخلافة بخلاف ذریاتہم ، ومنہا انه‌تعالی لم یجرفی‌قرآنه بطہارة احد وارادتہا لہم منه تعالی الا لائمتنا کما فی‌الاحزاب ، ومنہا ان دفاتر العلماء من کل‌مذہب و کل‌فن مملو بمناقبہم ابتداء وانتہاء اواوساطا «انتہی» ومؤید شغل ذمۂ عامه امت مرحومه بخمس آل محمد ﷺ کلام صدوق است رحمه‌الله در کتاب الہدایة درآنجا که گفته باینعبارت باب الخمس کل شیء یبلغ قیمته‌دینارافقیه الخمس‌لله ولرسوله ولذی القربی و الیتامی والمساکین‌وابن‌السبیل‌فاماالذی‌للهفہولرسوله ومالرسوله فہوله وذوی القربی فہم اقرباؤه والیتامی یتامی اہل‌بیته والمساکین مساکینہم وابن‌السبیل ابن سبیلہم‌و امرذلک‌الی‌الامام‌یفرقه فیہم کیف‌شاءعلیہم حضرکلہم اوبعضہم«انتہی‌الباب‌بتمامه» ـ وشک نیست که لفظ شیء اعم عوام است پس اگر کسی پاافشرده دست ازپی فکر ببرد حرف مشہوربین العوام‌راکه هرپنج انگشت یکی‌اش ازسادات است‌انگشت ره برروی آن گذاردن بیصورتست و در دیباچۂ کتاب فراید السمطین ابن المؤید الحموی نیز واقع است باین‌نحو .

فائدة

قال الامام العلامة فخرالدین محمد بن عمر الرازی جعل الله اہل بیت نبیه محمد ﷺ مساویاله‌فی‌خمسة اشیاء فی‌المحبة قال‌الله‌تعالی **فاتبعونی یحببکم الله** وقال لاہل‌بیته **قل‌لااسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی** والثانی فی‌تحریم الصدقة قال ﷺ حرمت الصدقة علیّ وعلی اہل بیتی و الثالث فی‌الطہارة قال تعالی **طه ماانزلنا علیک القرآن لتشقی‌الاتذکرة** وقال لاہل‌بیته و **یطہرکم تطہیرا** والرابع فی‌السلام علیک ایہاالنبی وقال فی‌اہل بیته **سلام‌علی آل‌یس** والخامس فی الصلوة علی‌الرسول وعلی الال کمافی‌آخرالتشہد وچون‌این‌باب ازابواب ثلثۂ کتاب که‌مشتمل است برذکرآیات بینات واحادیث واخبار که در بیان فضیلت و شرافت اقارب ونزدیکان سیداخیاروذریۂ ائمۂ اطہار علیہم‌السلام والصلوات من‌الله العزیز الجبار بعون‌وتاییدالہی‌باتمام پیوست هرچند بیان‌لزوم صورت ایشان ضمنا شده بود شروع میشود درفتح باب دویم که مشتمل است برذکراحادیث واخبار که دالست

برلزوم محبت ایشان صریحا چنانچه دردیباچهٔ کتاب و غیره اشاره بان شده و منه الاستعانة والتوفیق .

باب دویم : در لزوم محبت اهل البیت وآل و اولاد رسول (ص) وفضیلت محبان ایشان وبیان بعضی از احادیثی که در این باب وارد است

سنداول

صاحب هدیـة الشرف در اربعین تالیف خود نقـل نموده الحدیث الاول اخطب خطبـاء خوارزم ابوالمؤید احمد بن موفق المکی در کتـاب مناقب روایت کرده از حسن بصری و عبدالله بن عباس که حضرت رسالت پناه ﷺ فرمود اذا کان یوم القیمة یقعد علی بن ابیطالب علی الفردوس و هو جبل قدعلا علـی الجنة و فوقه عرش رب العالمین و من سفحته یتفجرا نهارالجنة و هو جالس علی کرسی من نوریجری بین یدیه التسنیم لایجوزاحدالصراط الاومعه براة بولایته (ولایتهخل) وولایةاهل بیته یشرف علی الجنةفیدخل محبیهالجنةویدخلمبغضیه النار یعنی هر گاه قیامت قائم شودوالله تعالی پرسش اهل جنت ونار کند درآنروزحضرت امیر المؤمنین ؑ مینشیند بر بالای فردوس وآن کوهیست که مشرف است بر جنت و بربالای آن کوه است عرش پروردگار عالمیان و از دامن آن کوه جاری میشود جوهای جنت ودر جنت آن جوها متفرق میشوند و حضرت امیر المؤمنین ؑ در آنروز در آن مکان بربالای کرسی ازنورقرار گرفته ودرپیش آنحضرت روان میشود تسنیم و آن چشمهٔ آبیست در بهشت که میاشامند از آن نزدیکان بارگاه عزت چنانچه تفصیل آن در سورهٔ مطففین مذکور است و هیچکس در محشر بسلامت ازپـل صراط کـه بـر بالای دوزخ است نمیگذرد مگر اینکه برات ولایت امیر المؤمنین و اهل بیت آنحضرت در دست داشته باشد و در آنجا حضرت امیر ؑ مطلع است بر جمیع اهل عرصات و مشرف است بر جنات و میشناشد آنحضرت دوستان و دشمنان را پس اهل سعادت که بدولت دوستی آنحضرت سر افرازند آنها را امیرالمؤمنین داخل می گرداند بجنت و آن بد بختان که بدشمنی آنحضرت گرفتار اند آنها رامیاندازد بآتش دوزخ

سند دویم

و هم در اربعین مذکور آورده است الحدیث الثانی عشر اخطب خطباء خوارزم در کتاب المناقب روایت کرده است از عبدالله عمر که گفت رسول الله ﷺ فرمودند من احب علیا قبل الله عنه صلوته و صیامه و استجاب دعاؤه الا و من احب علیا اعطاه الله بکل عرق فی بدنه مدینة فی الجنة الا و من احب آل محمد امن به من الحساب و المیزان و الصراط الا و من مات علی حب آل محمد فانا کفیله بالجنة مع الا نبیاء الا و من ابغض آل محمد جاء یوم القیمة مکتوب بین عینیه آیس من رحمة الله "- یعنی هر صاحب سعادتی که دوست دارد علی را قبول میکند الله تعالی نماز او را و روزه‌اش را و مستجاب میگرداند دعای او را بدانید و آگاه باشید که هر که دوست دارد علی را میبخشد الله تعالی او را بشمارهٔ هر رگ که در بدن او است شهری در بهشت و آگاه باشید که هر که دوست دارد آل محمد را ایمن میگردد ببرکت آن بزرگواران از حساب که مشکل ترین معاملات روز قیامت است و ایمن میشود از میزان و در صفت میزان مرویست از حضرت رسول ﷺ که در شب معراج ترازوئی دیدم آویخته فراخی هر کفهٔ از آن مانند فراخی مشرق تا مغرب گفتم بار خدا یا این ترا زو بچه پر شود خطاب آمد که بعزت و جلال من که بحسنهٔ که مقدار نیم خرما باشد پر شود اگر بنده با خلاص آنرا کرده باشد، و در خبر است که داود علیه السلام از حق تعالی در خواست که میزان اعمال او را باو نمایند چون باو نمودند غش کرد و بعد از آنکه با خود آمد گفت الهی که تواند که کفهٔ آنرا از حسنات پر گرداند خطاب آمد که ای داود اگر از بنده خود راضی باشم آن کفه را بیك خرما پر سازم تمام شد صفت میزان و ایمن میشود محب آل محمد ﷺ از پل صراط که برروی جهنم است و آگاه باشید که هر که بمیرد بر حب آل محمد و دوستی ایشان در دلش باشد در حالت مردن پس من که پیغمبرم ضامنم از برای آنکس که او را بجنت برم بمقامی که با انبیاء یکجا باشد آگاه باشید که هر تیره روزگاری که بمیرد و بغض و دشمنی آل محمد داشته باشد میآید در روز قیامت بعرصات و میان هر دو چشم او نوشته است بقلم قدرت که نومید است آن بدبخت از رحمت الله تعالی بشامة

دشمنی آل محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله و سید ابو منصور بن اسحق الحسینی در کتاب مناقب مسمی ببلال غلة المطالب و شفاءعلة المارب حدیثی در منع عداوت اهل بیت ایراد نموده باین عبارت لان یلقی الله العبد بکل ذنب ما خلا الشرك بالله تعالی اهون عند الله اواحب الی الله من ان یلقی الله بـذرة من بغض اهـل بیتی،وشیخ طبرسی ره در کتاب مناقب الطاهرین ایراد نموده باینعبارت **فصل** فی ان محبة امـیر المؤمنین علیه‌السلام و ذریته واجبة بچند دلیل اول قوله تعالی **قل لا اسئلکم علیه اجرا الاالمودة فی القربی** دویم حدیث ائمه که محبینا تنظر رحمة سیم حدیث رسول (ص) احفظونی فی عترتی تم کلامه وذریه شامل غیر ائمه (ع) هست وفصل را که از جهت محبت حضرت امیر علیه‌السلام وذریهٔ آنسرور مقرر نموده بطریق عام مطلب معلوم است ودر کتاب عیون الحکم و المواعظ وذخیرة المتعظ والواعظ وارد است عشرون خصلة فی محب اهل البیت (ع) عشرة منها فی الدنیا عشرة منها فی الاخرة فاما التی فی الدنیا فالزهد فی الدنیا والحرص علی العلم والورع فی الدین والرغبة فی العبادة والتوبة قبل الممات و النشاط فی قیام اللیل والیأس ممافی ایدی الناس والحفظ لامرالله ونهیه و بغض الدنیاوالسخاء واما العشرة التی فی الاخرة فلا ینتشرله دیوان و لاینصب له میزان ویعطی کتابه بیمینه وتکتب لهبرائة من النار ویبیض وجهه ویکسی من حلل الجنة ویشفع فی مأة من اهل بیتهوینظر الله تعالی الیه بالرحمة ویتوج بتاج من تیجان الجنةو یدخلها بغیر حساب فطوبی لمحبی ولدی وعترتی واهل بیتی.

و در باب قضاء حوایج اهل بیت ائمه (ع) و شیعیان ایشان در کتاب منهاج الصلاح علامه که در اختصار مصباح شیخ ابو جعفر رحمهما الله تعالی نوشته حدیثی روایت نموده که علی بن یقطین وزیر هرون الرشید داخل شدبرحضرت امام موسی کاظم علیه‌السلام وعلی بن یقطین آنسال حج نموده بود پـس بخدمت آنحضرت عرض کرد کهیابن رسول الله بمن خدمتی رجوع نما آنحضرت فرمودند که تویکحاجت رااز برای من ضامن شوتا من سه حاجت را برای توضا من شوم پس ابن یقطین بخدمت آنحضرت عرض کرد که ایمولای من آنچه امراست آنحضرت فرمودند که ضامن

میشوی ازبرای من که نایستد بردراین جبار احدی‌ازشیعیان ماواهل بیت‌ما مگر آنکه‌قضای حاجت اونمائی تامن ضامن شوم ازبرای تو که سایه نیندازد برسرتو سقف زندانی ونرسد برجسد تو تندی شمشیر ونرسد بتوآتش جهنم درروز قیامت

سند سیم

وایضا دراربعین مذکور آورده است الحدیث الحادی والعشرون در کتاب وسیلة المتعبدین و کتاب المناقب اخطب خوارزم روایت کرده‌از حضرت رسول ﷺ قال النبی ﷺ یوم فتح خیبر یا علی اولا ان‌تقول فیك طوائف امتی‌ماقالت النصاری فی عیسی بن مریم لقلت فیك مقالا لاتمر علی ملاءمن المسلمین الااخذوا من تراب رجلیك وفضل طهورك ویستشفون به ولکن حسبك ان تکون منی وانا منك وترثنی‌وارثك وانت‌منی بمنزلة هرون من‌موسی‌الاانه لانبی بعدی وانت‌تؤدی عنی دینی و تقاتل علی سنتی و انت فی الاخرة اقرب الناس منی وانك غدا علی الحوض خلیفتی تذودعنه المنافقین وانت اول من یردعلی الحوض وانت اول‌داخل الجنة من امتی وان شیعتك علی منابر من نوررواء مرویون مبیضة وجوههم حولی اشفع لهم فیکونون غداً فی الجنة جیرانی‌وان‌عدوك‌ظماء مظمئون مسودة وجوههم حربك حربی وسلمك سلمی‌وسرك‌سری وعلانیتك علانیتی وسریرة صدرك‌سریرة صدری وانت باب علمی وان ولدك ولدی ولحمك لحمی ودمك دمی‌وان الحق‌معك والحق علی لسانك وفی قلبك وبین عینیك وان الایمان مخالط لحمك ودمك کما خالط لحمی ودمی فان الله عزوجل امرنی ان ابشرك انك وعترتك فی الجنة وان عدوك فی النار لایرد الحوض علی مبغض لك ولا یغیب عنه محب لك» یعنی گفت پیغمبر ﷺ درروز فتح‌خیبر یاعلی اگرنه این بود که میگفتند درحق توطایفهٔ چنداز امت من آنچه گفتند نصاری در حق عیسی پسر مریم هر آینه میگفتم در شأن توکلمات چند که هر که میشنید آنها را از مسلمانان نمیگذشتی بر ایشان مگر آنکه بر میداشتند خاك زیرهر دوپای تورا وآنچه باقی میماند از آبی که بآن غسل ووضو میکردی بتبرك میبردند وبآن طلب شفا میکردند ازهمهٔ دردها وبالاخره منجر بتوهم الوهیت تو میشدند ولیکن بس‌است ترا در ارتفاع مکان و

علوشان اینکه تو از منی و من از تو ام وتو از من میراث بری ومن از تو وتو نسبت بمن در منزلت هرونی نظر بموسی آنقدر هست که بعد از من پیغمبری نیست که اگر میبود تورا هم پیغمبری میبود همچنانکه از برای هرون بود مرتبهٔ وزارت و شراکت در رسالت وتوای علی ادا میکنی از من دین مرا یا قرض ودین مرا و جنگ میکنی با گمراهان بر سنت وطریقه ومذهب وملت من و توای علی در آخرت نزد یکترین مردمی بمن وتو فردای قیامت برسر حوض کوثر خلیفه وجانشین منی منع میکنی و باز میداری از حوض کوثر منافقانرا که دلهای ایشان با دشمنان ما بود و بزبان اظهار دوستی و پیروی ما میکردند وتو ایعلی اول کسی هستی که بر من وارد میشود در حوض کوثر وتوئی اول کسیکه داخل جنت میشود از امت من و بتحقیق که شیعیان وپیروان توای علی در آخرت بالای منبر های نور بعزت و کرامت جای دارند وسیراب خواهند ماند که تشنه نشوند رویهای شیعیان تو از یمن محبت تو سفید ونورانی وجای ایشان درجوار منست ومن شفاعت کننده ام از برای شیعیان تو پس ایشان بسبب شفاعت من فردا در جنت همسایهٔ منند و بدرستیکه دشمنان تو و آنها که از پیروی تو قدم بیرون نهاده‌اند در آخرت بغایت تشنه لب و سوخته جگر و بدین تشنگی خواهند ماند وروی ایشان از دشمنی تو سخت و تیره است ای علی جنگ کردن با توجنگ کردن با منست و صلح وآشتی با تو صلح وآشتی با منست وسرتوسرمن است و آشکارتو آشکار منست وآنچه در سینهٔ تو پنهانست در سینهٔ من پنهانست یعنی دل تو ودل من یکیست وتوئی علی آن دریکه از آنجا بشهرستان علم و حکمت من میتوان رسید وراه بسوی علم من توئی واز غیر تو بجانب علم من راهی نیست و بدرستیکه فرزندان تو ای علی فرزندان منند وگوشت تو گوشت من است و خون تو که زندگی باواست خون منست و بدرستیکه حق وراستی و درستی باتست و حق جاری بر زبان تست و حق قرار گرفته در دل تست و حق در میان دوچشم تست و ایمان بآنچه الله تعالی امر کرده است آمیخته است بگوشت و خون تو آنچنانکه آمیخته است بگوشت و خون من و بدرستیکه الله تعالی امر کرده است مراکه بشارت و مژده دهم تو را که تو و عترت تو در جنتند و دشمنان تو در آتش

دوزخ جا دارند و نمی‌آید بر کنار حوض کوثر نزد من آن بد بخت که بغض تو دارد و غایب نیست از کنار حوض کوثر آنصاحب سعادت که دوست دار تست بدانکه دوست او دوست اولاد و ذریهٔ او نیز باید باشد موافق آنچه در تفسیر علی بن ابرهیم و حدیث حضرت امام رضا عليه السلام درمکالمهٔ مأمون گذشت که صدیق رجل باید صدیق اهل بیت او نیز باشد تا صداقت و دوستی واقعی متحقق و قدم او در ایمان ثابت شود بنحویکه در کتاب مناقب سیدابی منصور که مسمی ببلال غلة المطالب وشفاء علة المارب است اینحدیث نقل شده که قال امیرالمؤمنین علی عليه السلام قال النبی صلى الله عليه وآله ما احبنا اهل البیت فزلت به قدم الا ثبتته الله قدم اخری ابدا حتی ینجیه الله یوم القیمة

بیت

هر که او را هدایت ازلیست | بر طریق نبی و راه ولی است
حب ایشان بهر کسی ندهند | حب ایشان عطاء لم یزلیست

سند چهارم

من العمدة و بالاسناد و اخبرنی ابو عبدالله محمد بن عبدالله بن محمد القاینی اخبرنا القاضی ابو الحسن محمد بن عثمان النصیبی ببغداد اخبرنا ابو بکر محمد بن الحسین السبیعی بحلب حدثنا الحسین بن ابرهیم الخصاص اخبرنا الحسین بن الحکم اخبرنا اسمعیل بن ابان عن فضیل بن زبیر عن ابی داود السبیعی عن ابی عبدالله الجدلی قال دخلت علی علی بن ابی طالب عليه السلام فقال یا ابا عبدالله الا انبئك بالحسنة التی من جاء بها ادخله الله الجنة و السیئة التی من جاء بها اکبه الله فی النار ولم یقبل منه عملا قلت بلی قال الحسنة حبنا و السیئة بغضنا » یعنی ابو عبدالله جدلی گفت داخل شدم بخدمت حضرت امیر المؤمنین و امام المتقین علی بن ابی طالب عليه السلام پس فرمود یا اباعبدالله آیا خبر ندهم ترا بحسنه که هر گاه بعمل آورد کسی آنرا داخل گرداند او را خدای تعالی در بهشت و سیئهٔ که هر گاه بعمل آورد کسی آنرا سرنگون در آورد خدای تعالی او را در آتش جهنم و قبول نکند از او عملی را گفتم بلی خبر ده مرا فرمود حضرت امیر المؤمنین عليه السلام آن حسنهٔ که گفتم محبت ما اهل بیت است

و آنسیئهٔ مذکوره عداوت ما اهل بیت است

سند پنجم

من العمدة من مناقب الفقیه ابن المغازلی اخبرنا الشیخ الامام المقری ابوبکر عبدالله بن منصور بن عمران الباقلائی فی شهر رمضان سنة تسع و سبعین وخمس مائة قال حدثنی به العدل العالم المعمر ابوعبدالله محمد بن علی بن محمد عن والده الفقیه الشافعی ابی الحسن علی بن محمد الطیب الخطیب الجلائی المعروف بالمغازلی الواسطی المصنف قال اخبرنا ابونصر احمد بن موسی الطحان اجازة عن القاضی ابی الفرج احمد بن علی بن جعفر بن محمد المعلی الحنوطی الحافظ قال حدثنا ابو اللیث بن فرج قال حدثنا الهیثم بن خلف حدثنی احمد بن محمد بن یزید حدثنی جعفر بن الحسن الاشقر حدثنا هیثم عن ابی هاشم یعنی الرمانی عن مجاهد عن ابن عباس قال قال رسول الله ﷺ لا یزول قدما عبد یوم القیمة حتی یسال عن اربع عن عمره فیما افناه وعن جسده فیما ابلاه وعن ماله فیما انفقه ومن این اکتسبه ومن حب اهل البیت» یعنی گفت ابن عباس که حضرت رسول (ص) فرمود که بر اه نمی افتد دو قدم بنده روز قیامت تا آنکه سؤال کرده شود از چهار چیز از عمرش که درچه چیز فانی کرده است و از جسدش که درچه چیز کهنه نموده است و ازمالش که درچه چیز خرج کرده و ازچه ممر تحصیل کرده است و از محبت اهل البیت ودر امالی ابن بابویه اینحدیث باین سند مسطور است حدثنا محمد بن احمد الاسدی البردعی قال حدثنا رقیة بنت اسحق بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب عن ابیها عن آبائه علیهم السلام و بدل عن جسده فیما ابلاه «عن شبابه فیما ابلاه» مسطور است یعنی جوانی را بچه چیز پیر نموده است

سند ششم

من العمدة و بالاسناد قال و اخبرنا الحسن بن محمد بن فتحویه حدثنا محمد بن عبدالله بن برزة حدثنا عبدالله بن شریك البزاز حدثنا سلیمان بن عبد الرحمن بن بنت شرحبیل حدثنا هرون بن معویة الفزاری حدثنی یحیی بن کثیر الاسدی عن صالح بن حیان الفزاری عن عبدالله بن شداد الهاد عن العباس بن عبدالمطلب قال قال رسول الله ﷺ ما بال قریش یلقی بعضها بعضا بوجوه تکاد ان تسایل من الود ویلقوننا بوجوه قاطبة فقال رسول الله

صلى الله عليه و آله اویفعلون ذلك قال نعم و الذی بعثك بالحق فقال اما و الذی بعثنی بالحق لایؤمنون حتی یحبوهم لی (بنی هاشم لی خ ل) یعنی عباس بن عبدالمطلب عرض کرد بخدمت حضرت رسول صلى الله عليه و آله که آیا چیست حال قریش که ملاقات می کنند بعضی از ایشان بعضی را برو های گشاده که نزدیکست که سؤال وخواهش کنند از محبت ودو ستی اگر تسایل از سؤال باشد واقرب آنست که تسایل از سیلان باشد یعنی چون با یکدیگر ملاقات کنند نزدیك است که روان و آب شود وجوه ایشان از محبت ، وملاقات میکنند باما باروهای درهم کشیده از روی عداوت وغضب پس فرمود رسول خدا صلى الله عليه و آله که آیاهمچنین میکنند گفت عباس بلی همچنین میکنند قسم بخداوندی که ترا برانگیخته است بخلقان بصدق و راستی پس فرمود حضرت رسول صلى الله عليه و آله آگاه باش قسم بخدائیکه مرا بر انگیخته است بحق که ایمان نیاورده خواهند بود ایشان تا آنکه دوست دارند بنی هاشم را از جهت من اینحدیث نسبت بجمیع بنی هاشم شرف صد وزظاهرایافته و در خصوص اولاد حضرت خیر الوصیین ویعسوب المتقین امیر المؤمنین عليه السلام و عموم اهل بیت در کتاب اشرف المناقب للسید ابراهیم الموسوی واقع است که انه قال رسول الله صلى الله عليه و آله ما بال قوم اذا ذکر آل ابراهیم استبشروا واذا ذکر آل عمران اشمأزت قلوبهم فو الذی بعثنی بالحق لوان الرجل منکم لقی الله بعد سبعین نبیا ما نفعه ذلك حتی یلقاه بولایتی و و لایة اهل بیتی مبنای این کلام بر آنست که مراد از آل عمران آل علی عمرانی باشد چنانچه نزد عوام مشهور است و نزد خواص مشهور اینست که اسم ابوطالب عبد مناف بوده و بعضی گفته اند که اسم شریفش عین کنیت است و عمران نیز در بعض اخبار وارد شده و یحتمل که اشاره با خوت و مرتبهٔ هارونی بارسول الله صلى الله عليه و آله باشد ، و فی کتاب مقتل الحسین صلوات الله علیه للشیخ فخر الدین الطریحی النجفی رحمه الله تعالی حدیث طویل ماموضع الحاجة منه هذا یاعلی والذی بعثنی بالحق لایدخل الجنة احد الامن اخذ منك بنسب او سبب.

و از اینحدیث شریف مستفاد میشود که دخول در بهشت منحصر است بتحقق

نسبت نسبی یا سببی با حضرت امیر المؤمنین علیه السلام یا نسب و سبب مطلقا که ناشی ازآنسرور صلی الله علیه وآله باشد ، وروی الشیخ صدرالدین ابن المؤید فی الباب التاسع و الخمسین من کتاب فراید السمطین باسناده المذکور فیه الی عبدالله بن عمر قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله انی سئلت ربی عزوجل ان لااتزوج الی احدمن امتی ولایتزوج الی احد من امتی الا کان معی فی الجنة فاعطانی ذلك ، و باسناده فیه ایضا الی معاذ بن جبل قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله شرط من ربی شروط ان لا اصاهر الی احد ولایصاهر الی احد الا کانوا رفقائی فی الجنة فاحفظونی فی اصهاری و اصحابی فمن حفظنی فیهم کان علیه من الله حافظ و من لم یحفظنی فیهم تخلی الله عز و جل عنه و من تخلی الله منه هلك .

سند هفتم

من الذخایر عن ابن عباس رضی الله عنه ان العباس قال لرسول الله صلی الله علیه وآله انا لنخرج فنری قریشا یتحدث فاذا راونا سکتوا فغضب رسول الله صلی الله علیه وآله ودر عرق بین عینیه ثم قال والله لایدخل قلب امریء ایمان حتی یحبکم لله ولقرابتی» یعنی عرض کرد عباس بخدمت حضرت رسول صلی الله علیه وآله که ما بیرون میرویم پس میبینیم قریش را که سخن میگویند بایکدیگر و چون مارامی ببینند ساکت میشوند پس درخشم وغضب شد حضرت رسول الله صلی الله علیه وآله و بر آمد رگ غضب درمیان دوچشم آنحضرت بعد ازآن فرمود قسم بخدا که داخل نمیشوددردل مردی ایمان تاآنکه دوست دارد شمابنی هاشم را ازجهت خدا واز جهت قرابت من و ابن حجر در صواعق از ابن عباس نقل نموده است که گفت کنا نلقی قریشا و هم یتحدثون فیقطعون حدیثهم فذکرنا ذلك لرسول الله صلی الله علیه وآله فقال ما بال اقوام یتحدثون فاذا راوا الرجال من اهل بیتی قطعوا حدیثهم و الله لایدخل قلب رجل الایمان حتی یحبکم بحبی اترجون ان تدخلوا الجنة بشفاعتی ولایرجوها بنو عبد المطلب » ـ یعنی ابن عباس گفت که ما ملاقات میکردیم قریش را و ایشان بایکدیگر در سخن بودند وچون مارا میدیدند قطع سخن میکردند پس عرض کردیم اینرا برسول الله صلی الله علیه وآله پس فرمود آنحضرت صلی الله علیه وآله چه بخاطر جمعی میرسد که بایکدیگر در مکالمه اند و چون ببینند

مردانیرا ازاهل بیت قطع میکنند کلام خودرا بخدا قسم که داخل نمیشود دردل مردی ایمان تاآنکه دوست دارد شمارا بسبب دوستی من باشما یا بسبب دوستی که بامن دارند آیا امیدوارید شما که داخل بهشت شوید بشفاعت من وامید ندارند بنو عبدالمطلب اینرا چنین نیست بلکه ایشان بیشتر بشفاعت من داخل بهشت میشوند ، وصاحب کتاب احقاق الحق (ره) که ازجمله مشاهیر علماء شیعه است نقل نموده که «وفی کتاب الصواعق المحرقة لابن الحجر صح ان العباس شکی الی رسول الله صلی الله علیه وآله مایلقون من قریش من تعبیسهم وجوههم وقطعهم حدیثهم عندلقائهم فغضب صلی الله علیه وآله غضبا شدیدا حتی احمر وجهه ودر عرق بین عینیه الی آخر الحدیث المنقول من الذخایر .

وترجمهٔ اینحدیث ازحدیث سابق معلوم است ولفظ درعرق که درحدیث تصریح بان شده دربعضی روایات نسبت بمطلق بنی هاشم این عرق منسوب شده چنانچه درافواه عرق هاشمی مشهور ودروجود ایشان اظهر من الشمس است ومؤید این کلام آنکه درخبر طوق قطب حدید ازرحی که حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام وصی شفیع روز جزا صلوات الله علیهما درعنق خالدبن ولید (لع) مفتول نموده اند درکتب مناقب باین عنوان واقع است فاشمأز وبربر وازدحم الکلام فی حلقه وصدره کقعقعة الرعد وزمجرة الاسد ودرالعرق الهاشمی بین عینیه و قال یابن اللخنا تا آخر حدیث طویلی کـه عبدالله بن عباس وجابر بن عبدالله انصاری نقل نموده اند وقال ابن الاثیر فی نهایته فی صفته صلی الله علیه وآله فی ذکر حاجبیه بینهما عرق یدره الغضب ای یمتلی دما اذاغضب کما یمتلی الضرع لبنا اذا در .

سند هشتم

من الذخایر عن سهل بن سعد الساعدی قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله احبوا قریشا فان من احبهم احبه الله» یعنی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وآله فرمود دوست دارید قریش را بدرستیکه کسیکه دوست دارد قریش را دوست میدارد او را خـدای تعالـی .

سند نهم

من کتاب عیون اخبار الرضا علیه السلام فی موضعین بسندین ومن کتاب الامالی للشیخ

الطوسی(ره)ومن کتاب کفایة الاثر و من کتاب الذخایر وعن علی رضی الله عنه قال قال رسول الله(ص) اربعة انا لهم شفیع یوم القیمة المکرم لذریتي من بعدی و القاضی لهم حوایجهم والساعی لهم فی امورهم عند اضطرارهم الیها والمحب لهم بقلبه و لسانه» یعنی حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام فرمودند که شفیع روز جزا حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم فرمودند که چهار نفرند که من شفاعت ایشان میکنم در روز قیامت اول اکرام وتعظیم کنندهٔ ذریهٔ من دویم بر آورندهٔ حوائج ذریهٔ من سیم سعی کنندهٔ درامور ایشان در وقت اضطرار ایشان بان امور چهارم دوست دارندهٔ ذریهٔ من بدل وزبان ودر کتاب بحار الانوار درباب مدح الذریة الطیبة وثواب صلتهم این حدیث وارد است ودر کتاب حج دروس مذکور است افضلیت صرف مال میت در فاطمیین هرگاه میت مخیر میان صرف درایشان وحج مندوب نموده باشد باینعبارت وصرف مال الموصی به فی الحج الواجب متعین و لو خیر الموصی بینه و بین الصرف فی الفاطمیین صرف فی الحج و لو کان الحج ندبا و خیّر فمفهوم الروایة افضلیة الصرف فیهم .

سند دهم

من الذخایر ابن عباس قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم احبوا الله لما یغذوکم به من نعمه و احبونی لحب الله و احبوا اهل بیتی لحبی» یعنی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وآله وسلم فرمود که دوست دارید خدارا ازجهة آنچه غذا وروزی میدهد شمارا بآن ازنعمتهای خود ودوست داریدمرا ازجهت محبت خداو دوست دارید اهل بیت مرا ازجهت محبت من ، و شیخ جلیل ابن بابویه رحمة الله علیه اینحدیث را باین سند در کتاب علل الشرایع آورده حدثنا ابوسعید محمد بن الفضیل بن محمد بن اسحق المذکر النیسابوری قال حدثنا احمد بن العباس بن الحمزة قال حدثنا احمد بن یحیی الصوفی الکوفی قال حدثنا یحیی بن معین قال حدثنا هشام بن یوسف عن سلیمان بن عبدالله النوفلی عن محمد بن علی بن عبدالله بن عباس عن ابیه عن جده قال قال رسول الله (ص) احبوا الله لما یغذوکم به من نعمه واحبونی لحب الله واحبوا اهل بیتی لحبی ، ونیز بروایت دیگر دو کتاب مسطور باسناد خود ازسلیمان بن عبدالله هاشمی

نقل نموده که گفت سمعت محمد بن علی علیه السلام یقول قال رسول الله صلی الله علیه و آله للناس وهم مجتمعون عنده احبوا الله لما یغذوکم به من نعمة و احبونی لله عزوجل و احبوا قرابتی لی .

سند یازدهم

من الذخایر وعن علی علیه السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله یرد الحوض اهل بیتی ومن احبهم من امتی کهاتین السبابتین از حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب(ع) مرویست که حضرت خیر المرسلین صلی الله علیه و آله الطاهرین فرمودوارد حوض کوثر میشوند اهل بیت من و کسانیکه دوست داشته اند ایشانرا ازامت من مثل ایندو انگشت سبابهٔ من وانگشت سبابه انگشت شهادتست وآنرا مسبحه نیز گویند و دور نیست که منظور ازتشبیه اشاره بآن باشد که در ورود برحوض اهل بیت من و محبان موافقت میکنند بهم مانند دوسبابه ،ومن جامع الاخبار وقال صلی الله علیه و آله علیکم بحب اولادی یدخلکم الجنة لامحالة وایاکم وبغض اولادی یدخلکم النار.

سند دوازدهم

من الذخایر وعن جابر بن عبدالله رضی الله عنهما قـال قال رسول الله صلی الله علیه و آله لایحبنا اهل البیت الامؤمن تقی ولا یبغضنا الا منافق شقی»یعنی حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند که دوست نمیدارد مـا اهل بیت رامگر مؤمن پرهیز کار و دشمن نمیبا شد مارا مگر منافق بدبخت بی سعادت،وفی جامع الا خبار و قال من لایحب اولادی فهوملعون وقال صلی الله علیه و آله من احتقر اولادی اذهب الله عنه السمع والبصر

سند سیزدهم

من جامع الاخبار روی عن الصادق علیه السلام انه قال لاتخالطن احدا من العلویین فانك ان خالطتهم مقت الجمیع ولکن احبهم بقلبك ولیکن من محبتك من بعید » یعنی حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود مخالطت مکن تو کسی رااز فرزندان علی بدرستیکه تو اگر همنشینی کنی با ایشان دشمن میگردی هـمه را ولیکن دوست دار ایشان رابدل خود و باید که باشد دوستی تواز دور ووجه عدم مخالطت با ایشان ممکن است از این جهة باشد که هر گاه از آن طایفه امـر خلاف شرع

به‌بینند همه رابدان قیاس نمایند یا آنکه طمع اکثر مردم چنانست که با کسیکه مخالطت بسیار کنند ترک آداب و رعایت مینمایند واین ترک آداب نمودن باعث آن میشود که ایشانرا بخشم آردو خود نیزعداوت ایشان رادر دل گیرد و عداوت ایشان موجب نقصان اخرویست چنانچه منع واقع شده که مکث بسیار در اماکن مشرفه مکنید که مبادا بسیار ماندن در آن اماکن باعث بیقدری و بیحرمتی آنمکان شود درنظر شماو قساوت قلب بهم رسانید .

سند چهاردهم

من کتاب علل الشرایع حدثنا عبدالله بن محمد بن‌عبد الوهاب القرشی قال حدثنا ابوبشیر منصور بن ابرهیم الاصفهانی قال حدثنا علی بن عبدالله قال حدثنا عثمن خرزاد قال‌حدثنا محمدبن عمران قال‌حدثنا سعید بن‌عمر عن‌ابن ابی لیلی عن‌الحکم بن‌ابی لیلی قال قال رسول الله ﷺ لا یؤمن عبد حتی اکون احب الیه من نفسه و یکون عترتی احب الیه من عترته و یکون اهلی احب الیه من اهله و یکون ذاتی احب الیه‌من ذاته‌راوی گفت که فرمود حضرت سید المرسلین ﷺ ایمان نیاورده است بندهٔ بخدا تاآنکه بوده باشم من دوست ترنزدآن بنده ازخودش‌ومؤمن‌نیست بنده‌خدائی‌تاآنکه نباشدعترت‌من نزداودوست‌تراز عترت واولاد او ومؤمن نیست کسی تانباشد اهل من‌نزد او دوست تراز اهل اووهم چنین مؤمن نیست تا اینکه نباشد ذات‌من نزد اودوستتر ازذات خودش وچون نفس قبل ازاین مذکور شددور نیست که مراد از ذات بدن باشد یا مراد از نفس مقدره در اکون بقرینه مشاکله حضرت امیر المؤمنین علیه السلام باشدچنانچه درآیهٔ‌مباهله مذکور شدو دربعضی احادیث وارد است که ازانصار بیعت گرفت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام حسب الامر حضرت خیر المرسلین ﷺ که منع نمایند از رسول ﷺ وذریهٔ آنسرور آنچه منع مینمایند ازآن‌نفسهای خود راوذریات خود راچنانچه شیخ طبرسی دراعلام الوری باعلام الهدی ازعلی بن‌ابراهیم‌بن‌هاشم روایت طولانی نقل‌نموده که‌مناسب‌اینمقام این عبارتست : فلما اجتمعوا قال لهم رسول الله (ص) تمنعون لی جانبی حتی اتلو علیکم کتاب ربی وثوابکم علی الله الجنة فقال اسعدبن زرارة والبراءة بن‌معرور

وعبدالله بن حزام نعم یارسول الله فاشترط لنفسك ولو بك فقال رسول الله (ص) تمنعونني مما تمنعون انفسکم وتمنعون اهلی مما تمنعون اهلیکم و اولادکم قالوا فمالنا علی ذلك قال الجنة تملکون بها العرب فی الدنیا وتدین لکم العجم وتکونون ملوکا فقالو اقدرضینا ، و این حدیث مطابق حدیث قبل است و مضمونشان با هم موافق است و در ماقبل و ما بعد آن تاکیدات هست در اینمطلب که نوشته نشده ، و ایضا ابو الفرج اصفهانی در کتب خود باسانید متکثره ایراد نموده الی حسین بن زید قال انی لواقف بین القبر و المنبر اذ رایت بنی حسن یخرج بهم من دار مروان مع ابی الازهر یراد بهم الربذة فارسل الی جعفر بن محمد فقال ما وراك قلت رأیت بنی حسن یخرج بهم فی محامل فقال اجلس فجلست قال فدعا غلاماله ثم دعا ربه کثیرا ثم قال لغلامه اذهب فاذا حملوا فأت فاخبرنی قال فاتاه الرسول فقال قد اقبل بهم فقام جعفر علیه السلام فوقف وراء ستر شعر ابیض من ورائه فطلع بعبدالله بن حسن و ابرهیم بن حسن وجمیع اهلهم کل واحد منهم معادله مسود فلما نظر الیهم جعفر بن محمد (ع) هملت عیناه حتی جرت دموعه علی لحیته ثم اقبل فقال یا عبدالله و الله لایحفظ لله حرمة بعد هذا و الله ما وفت الانصار و لا ابناء الانصار رسول الله صلی الله علیه و آله بما اعطوه من البیعة علی العقبة ثم قال جعفر علیه السلام حدثنی ابی عن ابیه عن جده عن علی بن ابی طالب علیه السلام ان النبی صلی الله علیه و آله قال له خذ علیهم البیعة بالعقبة فقال کیف آخذ علیهم قال خذ علیهم یبایعون الله و رسوله قال ابن الجعد فی حدیثه علی ان یطاع الله فلا یعصی و قال الاخرون علی ان یمنعوا رسول الله صلی الله علیه و آله و ذریته مما یمنعون منه انفسهم وذراریهم قال فوالله ماوفوا له حتی خرج من بین اظهرهم ثم لا احد یمنع ید لامس اللهم فاشدد وطأتك علی الانصار

و ابن اثیر در کتاب کامل التاریخ گریستن آن حضرت علیه السلام را باین سبب نقل نموده و مقوی اینمعنی محمد بن یعقوب الکلینی قدس الله نفسه القدوسی در باب مایفصل بین دعوی المحق و المبطل فی امر الامامة از کتاب کافی بعد از ذکر خبر تعزیه ابن بنت خدیجة بنت عمر بن علی بن الحسین بن علی بن ابیطالب (ع) در طی ذکر خروج محمد بن محمد بن عبدالله حدیثی ایراد نموده که قال عبدالله بن ابرهیم الجعفری فحدثتنا

خدیجه بنت عمر بن علی انهم لما اوقفوا عند باب المسجد الباب الذی یقال له باب جبرئیل اطلع علیهم ابو عبدالله علیه السلام و عامة ردائه مطروح بالارض ثم اطلع من باب المسجد فقال لعنکم الله یا معاشر الانصار ثلاثا ما علی هذا عاهدتم رسول الله صلی الله علیه و آله و لا بایعتموه اما والله ان کنت حریصا ولکنی غلبت و لیس للقضاء مدفع ثم قال واخذ احدی نعلیه فادخلها رجله و الاخری فی یده و عامة ردائه یجره فی الارض ثم دخل بیته فحم عشرین لیلة لم یزل یبکی فیها اللیل و النهار وحتی خفنا علیه فهذا حدیث خدیجة حاصل معنی اینحدیث که در کتاب کافی واقع است آنست که چون محمد بن عبد الله بن الحسن الملقب بالنفس الزکیة با دعاء امامت خروج نموده بود با جمعی از اقارب و اصحاب خود در زمان ابو جعفر دوانقی و جماعتی از اقوام و اقارب او مقید بحدید در در مسجد مشهور بباب جبرئیل نگاه داشته بودند که مردم شماتت ایشان نمایند پس حضرت امام جعفر صادق علیه السلام آمد وملاحظهٔ احوال ایشان نموده درحالی که اکثر رداء آنحضرت بزمین افتاده بود از اضطراب اینحالت که جمعی از ذریهٔ حضرت رسول الله صلی الله علیه و آله مقید و باین بلیه مبتلا گشته اند بعد از دیدن اینمعنی از در مسجد متأثر ومغموم گشته خطاب بانصار نموده فرمودند سه مرتبه «لعنکم الله یا معشر الانصار» لعنت خدای تعالی بر شما باد ای قبیلهٔ انصار بر این نحو عهد با رسول صلی الله علیه و آله نکرده بودید که باذریهٔ او این نحو سلوک شود بیعت شما با آنسرور دنیا و دین اینطریق نبود بدانید بخدا قسم البته راغب بودم بترك این خروج و حریص بودم بر نصیحت نفس زکیه در عدم این اراده و لیکن اثر نکرد نصیحت من و نیست مر قضا را گریزی بعد از آن بر خواست آن حضرت و بر داشت یك نعل خود را و داخل نمود در آن پای مبارك و نعل دیگر را در دست گرفت و اکثر رداء خود را آنحضرت میکشیدند در زمین بعد از آن آنحضرت داخل خانهٔ خود شدند و بیست شب تب نمودند و همیشه گریه میکردند در اینمدت شب و روز و راویه حدیث نقل نموده که بمرتبه‌ای شدید شد آزار آنحصرت ازوقوع این امر که ماخوف هلاك آنحضرت کردیم این است حدیث خدیجه

وقال الشهید الثانی فی خاتمة رسالته مسکن الفؤاد عند فقد الاحبة والاولاد مایوه

المرام لاهل السداد بهذه العبارة نختم الرسالة بكتاب شريف كتبه مولانا وسيدنا ابو عبدالله جعفر بن محمد الصادق عليه السلام لجماعة من بنی عمه حین اصابتهم شدة من بغض الاعداء علی وجه التعزیة رویناها باسنادنا الی الشیخ ابی جعفر الطوسی قدس الله روحه عن الشیخ المفید محمد بن النعمان و الحسین بن عبدالله الغضایری عن الصدوق ابی جعفر محمد بن علی بن بابویه عن محمد بن الحسن بن الولید عن محمد بن الحسن الصفار عن محمد بن الحسین بن ابی الخطاب عن الثقة الجلیل محمد بن ابی عمیر عن اسحق بن عمار قال ان اباعبدالله جعفر بن محمد (ع) کتب الی عبدالله بن الحسن حین حمل وهو واهل بیته یعزیه عما صار الیه بسم الله الرحمن الرحیم الی الخلف الصالح و الذریة الطیبة من ولد اخیه و ابن عمه اما بعد فان کنت قد تفردت انت واهل بیتك ممن حمل معك بما اصابکم ما انفردت بالحزن و الغیظ و الکآبة و الیم وجع القلب دونی ولقد نالنی من ذلك من الجزع و القلق وحرّ المصیبة مثل ما نالك ولکن رجعت الی ما امر الله جل و عز به المتقین من الصبر وحسن العزاء حین یقول لنبیه صلی الله علیه و آله وعلی آله الطیبین **واصبر لحکم ربك** فانك باعیننا وحین یقول **فاصبر لحکم ربك ولا تکن کصاحب الحوت** وحین یقول لنبیه صلی الله علیه و آله حین مثّل بحمزة **و ان عاقبتم فعاقبوا بمثل ما عوقبتم به و لئن صبرتم لهو خیر للصابرین** فصبر رسول الله صلی الله علیه و آله ولم یعاقب وحین یقول «وامر اهلك بالصلوة واصطبر علیها لا نسئلك رزقا نحن نرزقك والعاقبة للتقوی» وحین یقول «الذین اذا اصابتهم مصیبة قالوا انا لله و انا الیه راجعون اولئك علیهم صلوات من ربهم ورحمة واولئك هم المهتدون» و حین یقول «انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب» وحین یقول لقمن لابنه « و اصبر علی ما اصابك ان ذلك من عزم الامور» وحین یقول عن موسی قال موسی لقومه « استعینوا بالله واصبروا ان الارض لله یورثها من یشاء من عباده والعاقبة للمتقین» و حین یقول «الذین آمنوا و عملوا الصالحات و تواصوا بالحق و تواصوا بالصبر» و حین یقول «ولنبلونکم بشیء من الخوف والجوع و نقص من الاموال والانفس والثمرات و بشر الصابرین» وحین یقول «والصابرین و الصابرات» وحین یقول «واصبر حتی یحکم الله وهو خیر الحاکمین» وامثال ذلك من القرآن کثیر واعلم ای عمی وابن عمی ان الله جل وعز لم یبال بضر الدنیا لولیه ساعة قط ولا شیء احب الیه من الصبر و الجهد واللاء واء

مع الصبر وانه تبارك وتعالى لم يبال بنعيم الدنيا لعدوه ساعة قط ولولا ذلك ماكان اعداؤه يقتلون اولياؤه ويخيفونهم ويمنعونهم واعداؤه آمنون مطمئنون عالون ظاهرون و لولاذلك ماقتل زكريا ويحيى بن زكريا ظلماوعدوانا فى بغىٍّ من البغايا (١) و لولا ذلك ماقتل جدك على بن ابى طالب عليه السلام لما قام بامرالله جل وعز ظلما وعمك الحسين بن فاطمة (ع) اضطهادا و عدوانا ولولاذلك ما قال الله جل وعز فى كتابه « ولولا ان يكون الناس امة واحدة لجعلنا لمن يكفر بالرحمن لبيوتهم سقفا من فضة و معارج عليها يظهرون» ولولا ذلك لماقال فى كتابه «ايحسبون انما نمدهم به من مال وبنين نسارع لهم فى الخيرات بل لايشعرون» ولولا ذلك لما جاء فى الحديث لولا ان يحزن المؤمن لجعلت للكافر عصابة من حديد فلا يصدع راسه ابدا ، و لولا ذلك لما جاء فى الحديث ان الدنيا لاتساوى عندالله جل وعز جناح بعوضة ولولا ذلك لما جاء فى الحديث لوان مؤمنا على قلة جبل لانبعث (لبعث) الله له كافرا او منافقا يؤذيه ؛ و لولا ذلك لماجاء فى الحديث انه اذا احب الله قوما اواحب عبد اصب عليه البلاء صبا فلا يخرج من غم الا وقع فى غم ، و لولا ذلك لماجاء فى الحديث مـا من جرعتين احب الى الله عزوجل ان يجرعها عبده المؤمن فى الدنيا من جرعة غيظ كظم عليهاو جرعة حزن عند مصيبة صبر عليها بحسن عزاءٍ واحتساب ولولا ذلك لماكان اصحاب رسول الله صلى الله عليه وآله يدعون على من ظلمهم بطول العمروصحة البدن و كثرة المال والولد ولولا ذلك مابلغنا ان رسول الله صلى الله عليه وآله كان اذاخص رجلا بالترحم عليه والاستغفار استشهد فعليكم ياعمى وابن عمى وبنى عمومتى واخوتى بالصبروالرضا والتسليم والتفويض الى الله جل وعزوالرضا والصبر على قضائه والتمسك بطاعته والنزول عن(عند خ ل) امره افرغ الله علينا وعليكم بالصبروختم لنا ولكم بالسعادة وانقذكم وايانا من كل هلكة بحوله وقوته انه سميع قريب وصلى الله على صفوته من خلقه محمد النبى واهل بيته هذا آخر التعزية بلفظها نقلتها من كتاب التتمات والمهمات و عليها نختم الرسالة حامدين لله تعالى على نواله مصلين على صاحب الرسالة وعلى آله اهل العصمة والعدالة»

پس از احاديث مرقومهٔ فوق مستفادميشود كه ذريهٔ رسول الله صلى الله عليه وآله را بايد بنحوى رعايت نمود كه آنچه بخود وذريت خودروادارنباشندبايشان روادارنباشندوايضامعلوم

(١) اى فى زانية من الزوانى و اشتقاقه من البغاء بمعنى الزنا قال الله تعالى ولاتكرهوافتياتكم على البغاء (منه ره)

میگردد که این رعایت مخصوص بائمهٔ معصومین(ع) نیست بجهة آنکه جماعهٔ مذکوره
از جملهٔ ائمهٔ(ع) نبودند که درباب ایشان این نحو روایات وارد شده باشد پس در این
صورت جابر کسر قلوب ذریه و وجه بیروئیهای بیصورت که با ایشان مواجهه روداده نسبت
بانصار زمان سابق و انصار آنحضرت در اینزمان بزعم فاسد خود آیا چه خواهد بود و در
روز قیامت نزد جبار سموات وارض علی رؤس الاشهاد و بمحضر اولی الایدی والابصار
مطمح نظر اینمردم دور ودر جواب و توجیه چه باشد ودر وقت سؤال چه خواهند
گفت که ضم مینما یند بارفع مردمی ونظر لطف ومحبت عوض اجر نبوت زجر
را وبصدجر ثقیل نصب عداوتها نسبت باهل این نسب عالی بی سببی مجوز میدانند
و رزیة و مصیبتی که بادون منسوبین و اهل بیت خود تصور نمیتوانند نمود تصدیق
لزوم وحکم تحققش بذریه و اهل بیت اشرف المرسلین میکنند ومع هذا خودرا
از کمل اهل ایمان میدانند و لاف محبت ائمهٔ اطهار اظهار مینمایند واز ینمعنی
غافلند که باطن احوال ونیات ایشان برائمهٔ معصومین(ع) ظاهر است وپیش ازظهور
بغض وعداوت ازاخبار اکثر مبغضین اخبار نموده اند بطریق معجزه ، قال ابن ابی
الحدید من عجیب ماوقفت علیه من اخبار امیر المؤمنین عليه السلام عن الغیوب ، قوله
فی الخطبة التی یذکر فیها الملاحم وهو یشیر الی القرامطة ینتحلون لنا الحب و
الهوی ویضمرون لنا البغض والقلی وآیة ذلك قتلهم ورّاثنا وهجرهم اجداثنا ،وصح
ماأخبر عليه السلام لان القرامطة قتلت من آل ابی طالب (ع) خلقا کثیرا و اسماؤهم
مذکورة فی کتاب مقاتل الطالبیین لابی الفرج الاصفهانی ومرّ ابو طاهر سلیمان بن
الحسن الجنائی فی جیشه بالغری وبالحایر فلم یعرج علی واحد منهما ولا دخل ولا
وقف» وشك نیست که از احوال قرامطه حال و مبغضین بعدنیز مطلع خواهند بود
ونسبت وراثت بطالبیین وبغض ایشانرا بغض خود دانستن از کلام آنسرور (ع) بر
ناظرین از مردم روشن است که غایة مرابطه ورعایت قرب منظور بوده .

شعر

خوش بود گر محك تجربه آید بمیان تاسیه روی شودهر که در او غش باشد
رو سیاهی شخصی که ذریهٔ خود را بهتر از ذریهٔ رسول الله صلى الله عليه وآله خواهد سفید

وواضح است موافق فرمودۀ آنسرور از حدیث علل الشرایع که بنحو عموم صدوق قدس الله تعالی نفسه نقل نموده ، واز حدیث ابو الفرج اصفهانی که حضرت ابی جعفر علیه السلام فرمودند بخصوص انصار «اللهم واشدد وطأتك على الانصار »واز حدیث محمد بن یعقوب الکلینی رضی الله عنه که حضرت امام جعفر صادق علیه السلام بانصار لعن نمودند سه مرتبه که اعانت ذریه و حفظ عهد رسول الله صلی الله علیه و آله ننموده بودند بوجوه مسوده مسطوره صورت روزگار وعاقبت کارآن انصار وامثال ایشان برهمان اطوار واضحست ، وروایت نموده علی بن ابرهیم رحمه الله تعالی در تفسیر آیۀ وافی هدایه **واذ یمکر بك الذین کفروا** الایه ان رسول الله صلی الله علیه و آله قال لیلة العقبة فی جملة کلام له صلی الله علیه و آله اشترط لنفسی ان تمنعونی مماتمنعون انفسکم وتمنعون اهلی ممـا تمنعون اهالیکم واولادکم فقالوا فمالنا علی ذلك قال الجنة فی الاخرة وتملکون العرب و یدین لـکم العجم فی الدنیا وتکونون ملوکا فی الجنة فقالوا قد رضینا ، وروی فی روضة الکافی باسناده المذکور فیه الی ابی عبدالله علیه السلام قال قال امیرالمؤمنین صلوات الله علیه کنت ابایع لرسول الله (ص) علی العسر و الیسر والبسط و الکره الی ان کثر الاسلام وکثف قال واخذ علیهم علی علیه السلام ان یمنعوا محمداً و ذریته ممایمنعون منه انفسهم و ذراریهم فاخذ تها علیهم نجی من نجی و هلك من هلك ، و روی الشیخ الطبرسی فی تفسیر قوله تعالی **ولقد ارسلنا رسلامن قبلك وجعلنا لهم ازواجاً وذریة** ان اباعبدالله (ع) قرأهذه الایة ثم اومأ الی صدره فقال نحن والله ذریة رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم .

سند پانزدهم

ابن شهر آشوب صاحب کتاب معالم العلماء در کتاب مناقب خود نقل نموده جاء ابو حنیفة الیه لیسمع منه وخرج ابوعبدالله (ع) یتو کأ علی عصافقال ابوحنیفة یابن رسول الله مابلغت الی السن ماتحتاج معه الی العصا قال هو کذلك ولـکنها عصا رسول الله اردت التبرك بها فوثب ابو حنیفة الیه و قـال له اقبلها یابن رسول الله فحسر ابو عبدالله عن ذراعه وقال له والله لقد علمت انهذا من بشر رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم وان هذا من شعره فما قبلته وتقبل عصا» یعنی آمد ابوحنیفه

نزد حضرت امام جعفر صادق عليه السلام تا آنكه از آنحضرت بشنود حديثى چند وبيرون آمد آنحضرت از مسكن خود تكيه برعصا فرموده پس گفت بآنحضرت ابوحنيفه يابن رسول الله نرسيدهٔ بمرتبه در سن كه محتاج باشى بآنمرتبه بعصا حضرت عليه السلام فرمودند آنچه گفتى چنين است ليكن اين عصاعصاى رسول الله است ارادهٔ تبرك نموده ام بآن پس جست ابوحنيفه بجانب آنحضرت و گفت مرآنحضرت را ببوسم اين عصا رايابن رسول الله پس باز كرد آنمشكوة نور ذراع مبارك را ودست برو ازيد بيضاء نموده گفت مرآن فرعون زمان خود را بتحقيق كه دانستهٔ اينرا كه اين پوست وموى ذراع من از پوست وموى رسول الله صلى الله عليه وآله مزروع وروئيده شده است چون من بضعه وجزوى از آنحضرتم پس از غاية كور باطنى ونهايت بى بصيرتى اى عاصى اقبال بعصاى جماد كرده تقبيل اين يد جواد را منظور نميدارى و باعث استقامت و اعتضاد حديث عصا وذراع مذكور است آنچه روايت نموده كشى درترجمهٔ مغيرة بن سعيد باسناد خود الى ابى عبدالله عليه السلام انه قال يوما لاصحابه فى حديث طويل وها انا ذا بين اظهركم لحم رسول الله صلى الله عليه وآله وجلد رسول الله صلى الله عليه وآله ، وفى موضع آخر من هذا الحديث ايضا اشهدكم انى امرأ ولدنى رسول الله صلى الله عليه وآله ، وفى رجال الكشى ايضا فى حديث طويل ما موضع الحاجة منه هذه العبارة فقال يعنى عايشه گفت يابن عباس تمنون علىّ برسول الله صلى الله عليه وآله فقال ولم لا نمنّ عليك بمن لوكان منك قلامة منه مننتنا به ونحن لحمه ودمه ومنه واليه وما انت الاحشية من تسع حشايا خلفهن بعده لست بابيضهن لونا ولا باحسنهن وجها الخ ، وقال ابن ابى الحديد فى شرحه للنهج قال قلت جرى فى مجلس بعض الاكابر وانا حاضر القول فى ان عليا عليه السلام شرف بفاطمة (ع) فقال انسان حاضر المجلس بل فاطمة شرفت به وخاض الحاضرون فى ذلك بعد انكارهم تلك اللفظة و سألنى صاحب المجلس ان اذكر ما عندى فى المعنى وان اوضح ايما افضل على عليه السلام او فاطمة عليها السلام فقلت [ان اريد ايهما افضل](١) فان اريد بالافضل الاجمع للمناقب التى يتفاضل الناس بها نحو العلم والشجاعة ونحو ذلك فعلى افضل وان اريد بالافضل الارفع منزلة عندالله تعالى، فالذى استقر عليه راى المتاخرين من اصحابنا ان عليا افضل و ارفع

(١) ما بين المعقفتين ظنى انه من زيادة النساخ

من المسلمين كافة منزلة عندالله تعالى بعد رسول‌الله صلی الله علیه وآله من الذكور والاناث وفاطمة امرأة من المسلمين وان كانت سيدة نساء العالمين ويدل على ذلك انه قدثبت انه احب الخلق الى الله تعالى بحديث الطاير وفاطمة من الخلق واحب الخلق اليه سبحانه و اعظمهم ثوابا يوم القيمة على مافسر المحققون من اهل الكلام وان اريد بالافضل الاشرف نسبا ففاطمة (ع) اشرف لان اباها سيد ولد آدم من الاولين والاخرين فليس فى آباء على علیه السلام مثله ولا مكانه وان اريد بالافضل من كان رسول‌الله صلی الله علیه وآله اشد عليه حنوا وامس به رحما ففاطمة افضل لانها ابنته وكان شديد الحب لها و الحنو عليها و هى اقرب اليه نسبا من ابن العم لاشبهة فى ذلك ، فاما القول فى ان عليا شرف بها اوشرفت به فان عليا علیه السلام كانت اسباب شرفه و تميزه عن الناس متنوعة ، فمنها ما هو متعلق بفاطمة (ع) ، ومنها ماهو متعلق بابيها صلوات الله عليه ، ومنها ماهو فيه مستقل بنفسه فاما ماهو فيه مستقل بنفسه فنحو شجاعته وعفته وحلمه وقناعته وسجاحة اخلاقه و سماحة نفسه ، واما الذى متعلق برسول‌الله صلی الله علیه وآله فنحو علمه ودينه وزهده وعبادته وسبقه الى الاسلام واخباره بالغيوب ، واما الذى يتعلق بفاطمة علیها السلام فنكاحه لها حتى صارت بينه وبين رسول‌الله (ص) العز المصاد الى النسب والسبب حتى ان ذريته منها صارت ذرية لرسول‌الله (ص) واجزاءاً من ذاته علیه السلام وذلك لانه انما يكون الولد من منى الرجل ودم المراة وهما جزءان من ذات الاب والام ثم هكذا ابدا فى ولد الولد ومن بعده من البطون دائما فهذا هو القول فى شرف على علیه السلام بفاطمة (ع)، فاما شرفها به فانها وان كانت ابنة سيد العالمين الاان كونها زوجة على علیه السلام افادها نوعا من الشرف الاخر زايدا على ذلك الشرف الاول الاترى ان اباها لوزوجها اباهريرة او انس بن مالك لم يكن حالها فى العظمة والجلال كحالها الان و كذلك لوكان بنوها وذريتها من ابى هريرة او من انس بن مالك لم يكن حالهم فى الا نفس كحالهم الان (انتهى كلامه)

و در اكثر كتب معتبره در مبحث مذمت سخريه و استهزاء باخلق خدا وارده است كه صفيه حرم محترم حضرت پيغمبر (ص) نزد آنسرور آمده شكايت نمود كه زنان تومرا عيب ميكنند وميگويند كه اى يهوديه بنت يهوديين آنجناب (ص) فرمودند كه بگو بايشان پدر من هارونست وعم من موسى وشوهر من محمّد مصطفى (ص) باوجود

آنکه آباء بسیار در بین بودند مع هذا هرون را پدر او خواندند و موسی را عم او و نسبت فرزندی که موجب جزئیت است باو دادند ودر اوایل این کتاب مذکور شد که حضرت رسول(ص) نسبت باولاد حضرت فاطمه (ع) فرمود که : انا ابوهم فلیتذکر «پس از این اخبار مرقومه مستفاد شد که ذریه ولد است وهر ولد جزو منفصل از والد است چنانچه در آیه شریفه **وجعلوا له من عباده جزءاً** که در سوره زخرف واقع است علی بن ابراهیم وشیخ طبرسی رحمهما الله وسایر مفسرین در تفاسیر خود جزء را بولد تفسیر نموده‌اند یعنی گردا نیدند کفار از برای خدای تعالی از عباد او جزوی یعنی ولدی فعلی هذا موافق آیه وحدیث ولد جزء شخص میباشد ،ودر تفسیر بیضاوی در آیهٔ مکرمه **بدیع السموات والارض** که در سورهٔ بقره بعد از آیـه **وقالوا اتخذ الله ولدا سبحانه** واقع است ایراد شده که این حجة رابعه است بر نفی ولد نسبت بذات اقدس حق سبحانه وتعالی و تقریر حجت را باین عنوان نموده که والد عنصر واصل ولد است وولد منفصل میشود ماده‌اش از والد وحضرت حق سبحانه وتعالی مبدع سموات وجمیع اشیاء است وفاعلیست منزه از انفعال پس چون والد تواند بود وابداع اختراع شیء است نه از شیء دفعة چنانچه مناسب تنزیهیست که مفاد این آیه است بخلاف صنع و تکوین که در این هردو تکوین و تغیر زمان غالباً مأخوذ است و آنـچه مذکور شد دلیلی است کلی بر جزئی بودن ولد وشك نیست که ولد هرچند تنزل نماید بحسب صورت ومعنی از جزئیت بیرون نمیرود و مؤید اینمعنی است آنچه ابن بابویه رحمه الله تعالی در باب تادیب الولد وامتحانه از کـتاب من لا یحضره الفقیه ایراد نموده است وسأل رجل النبی ﷺ فقال مابالنا نجد باولادنا مالایجدون بنا قال لانهم منکم ولستم منهم ، ودر باب النوا در قبل از باب معرفة الکبا یر از کتاب مرقوم نیز همین حدیث ایراد شده ، ومن کتاب البشارة و النذارة فی تعبیر الرؤیا الکبد موضع الرحمة والغضب و الشجا عة و قیل الکبد تدل علی الاولاد و الحیوة والهموم قال رسول الله (ص) اولادنا اکبادنا تمشی علی الارض ، وروی عنه (ص) انه قال من اراد ان ینظر الی کبده فلینظر الی ولده، وفی باب الفاء مع الراء من حرف الفاء من النهایة الا ثیریة فی حدیث ام کلثوم بنت علی قالت لاهـل الکوفة

اتدرون ای کبدفرثتم لرسول الله(ص) الفرث تفتیت الکبد بالغم والاذی»وشك نیست که اولاد بعیده رانیز ولد میگویند چنانچه حضرت امام محمدباقر صلوات الله وسلامه علیه نسبت بحسن افطس ولد رسول الله (ص) فرمودند بنحو یکه در اوایل کتاب مفصلا مرقوم گشت و استعمال اینمعنی و پیروی این طریقه مجتهدین اما میه نیز نموده اند چنانچه نامهٔ که بخط شریف شیخ جلیل القدر الامجد شیخ حسن بن عبد الصمد والد شیخ العار فین وزبدة ارباب الحق و الیقین شیخ بهاء الدین محمد العاملی کهاز جانب جناب نواب جمجاه جنت بارگاه شاه طهماسب بخواند کار روم سلطان سلیمان بن عثمان قلمی نموده اند چون داعی ملاحظه نموده و خط شریف ایشان معروف داعی وجمع کثیری بود موافق آن ترقیم شدبلا زیادة ونقصان . هذاجواب کتابة السلطان سلیمان لما ارسل یطلب اولاده من الشاه طهماس ادام الله نصره و تأییده لما هربوا الی عنده فکتبت هذا الکتاب علی لسان الشاه جوابا عن کتابه وذلك سنةثمان وستین وتسع مائة احسن الله تقضیها بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله الذی ارسل رسوله بالهدی و دین الحق لیظهره علی الدین کله و لو کره المشرکون المخاطب بماارسلناك الارحمة للعالمین محمد رسول الله والذین معه اشداء علی الکفار ذلك جدنا سید الاولین والا خرین صلوات الله وسلامه علیه صلوة وسلاما دائمین بدوام الاعصار وعلی ابینا امیر المؤمنین اخ النبی وابن عمه و وصیه وولی المؤمنین بنص انما ولیکم الله ورسوله والذین آمنوا الذین یقیمون الصلوة ویؤتون الزکوة وهم راکعون ان فی ذلك لاية وذکری لاولی الابصار ، باب مدینة العلم و محبوب الله و محبوب رسوله وممدو حهماومولی من کان النبی مولاه کما شهدت به الاخبار وعلی امناسیدة النساء فاطمة الزهراء المغصوبة حقها جهراالمد فونة لغضبها علی غاصبتها سراً بعد ما سمعوا فاطمة بضعة منی من آذاها فقدآذانی و ان الذین یؤذون الله ورسوله اولئك یلعنهم الله ویلعنهم اللاعنون فیالها عبرة لذوی الاعتبار ، وعلی جدتنا خدیجة الکبری ذات الفضل علی نساء الا نام الفایقة با لفوز بشرف السبق الی الا سلام و رضی النبی المختار و علی آبائنا المطهرین بنص الکتاب الذین صبروا ابتغاء وجه ربهم واقاموا الصلوة وانفقوا مما رزقناهم سراو علانیة و

يدرؤن بالحسنة السيئة اولئك لهم عقبى الدار جنات عدن يدخلونها ومن صلح من آبائهم و ازواجهم وذر ياتهم و الملائكة يدخلون عليهم من كل باب سلام عليكم بما صبرتم فنعم عقبى الدار و على المتمسكين بكتاب الله و عترة النبى اهل بيته الذين قدجاء النص الصحيح ان المتمسك بهما لن يضل ابدا ان فى ذلك لايات لكل صبار شكور اولئك نحن اعنى ابناء اهل البيت وشيعتهم لانّا لن نتمسك الا بكتاب الله والذين امر الرسول بالتمسك بهم فيالنا فخرا يفوق كل فخار فانسابنا انور من ليلة القدر واحسابنا اشهر من يوم بدر و قصر مجدنا اقرت له القصور بالقصور ولبست منه شعرى عيور شعار الغيور وجوهرنا من جوهر الشرف لامن جوهر الصدف ويواقيتنا من يواقيت الاحرار لامن يواقيت الاحجار لسنا بحمدالله فى شك من الدين وانا لعلى هدى بيقين واى يقين رأينا فيه و لله المنة سديد و باسنا شديد و كيدنا عتيد لكل جبار عنيد و حينا سعيد وقتيلنا شهيد وماعندالله خير للابرار الى آخر جواب الكتابة و كتبنا منه ماهو مناسب لهذا الكتاب(الباب خ ل) ، و ايضا ازجمله فضلاى عصر استادى عارف العوارف ومعارف البارى اعنى فريد الاعصارى السارى فضائله فى الامصارى آقا حسين خوانسارى رحمه الله درطى مكتوبى كه ازجانب خاقان خلد آشيان صاحبقران در جواب عريضهٔ شريف مكه نوشتند اين عبارتست : الحمدلله الذى فضلنا على كثير من العالمين وجعلنا من ذرية النبيين وسلالة الوصيين والصلوة على جدنا سيدالمرسلين و ابينا اميرالمؤمنين ، وايضا درجواب عريضهٔ ديگراو قلمى شده از جانب صاحبقران فوق بعد ازحمد وثناء رسول ووصى (ص) اعنى جدنا و نبينا محمّد الخ وابانا و امامنا عليا اه واولادهما الطيبين الاطهار اجدادنا الائمة العظام و آبائنا الغر الكرام و امثال اين عبارات درمكاتيب ايشان بسيار است كه دلالة مطابقه بر مقصود دارد ومطلب كسر سورت استبعاد اين نسبت عاليست بمتاخرين وسالفين ازذريهٔ خيرالبريه ،ومن المؤيدات القريبة الى النص فى تجويز استعمال لفظ الاب على الاباء البعيدة ماورد فى دعاء عرفة لمولانا الحسين صلوات الله عليه على مافى كتاب مصباح الزاير وجناح المسافر للسيد بن طاوس يا الهى واله آبائى ابرهيم واسمعيل واسحق و يعقوب فى مبحث مايتعلق بتعقيب صلوة الجمعة من الادعية والاذكار من كتاب جمال الا سبوع

بعدة روايات ، وفی کتاب المجالس وثواب الاعمال للصدوق و کتاب التهجد للشیخ و کتاب اعلام الدین للدیلمی و کتاب جنة الامان للکفعمی اللهم اجعلنی من اهل الجنة التی حشوها برکة وعمارها ملائکة مع نبینا محمد وابینا ابراهیم ، ومؤید معنی مذکور فوق است ایضا ماروله الشیخ الطوسی (ره) بسنده الی عیسی بن عطیة قال قلت لابی جعفر علیه السلام انی آلیت لااشرب من لبن عنزی ولاآکل من لحمها فبعتها وعندی من اولادها فقال لاتشربن من لبنها ولاتاکل من لحمها فانها منها «انتهی» و تحقیق المسئلة فی کتاب الایمان من الکتب الفقهیة ، ومؤید معنی مذکور فوقست ایضا ما ذکره البیضاوی فی تفسیر قوله تعالی **و اذ قال موسی لقومه یاقوم انکم ظلمتم انفسکم باتخاذکم العجل فتوبوا الی بارئکم فاقتلوا انفسکم** انه روی ان رجلا یری بعضه وقریبه فلم یقدر المضی لامر الله فارسل الله ضبابة وسحابة سوداء لایتباصرون «الحدیث» که لفظ بعض درحدیث مرقومه تعبیر ازولد است وبرخی ازاکابر محدثین درمقام مدح بعضی ازذریهٔ رسول الله صلی الله علیه و آله که باهم معاصر بوده‌اند استعمال لفظ عضو و جزو با وجود بعد عهد نسبت برسول ووصی وبتول صلوات الله علیهم اجمعین نموده اند چنانچه شیخ منتجب الدین ابو الحسن علی بن بابویه در دیباچهٔ فهرست خود باینعبارت درتعدد القاب ابی القسم سیدیحیی که از اولاد اسمعیل دیباج است ایراد فرموده : علم الفضل والافضال ومقتدی العترة والال وسلالة من نخل النبوة و فرع من اصل الفتوة وعضو من اعضاء الرسول وجزؤ من اجزاء الوصی و البتول واحد قوم الذین ولاؤهم برزخ بین الجحیم والنعیم» واین نحو القاب ازجهة اولاد وذریهٔ نبوی صلی الله علیه و آله منتزع از کلام الهی عزسلطانه شده بنحویکه در کتاب لؤلؤ المضیء که از مؤلفات سیدرکن الدین بن عبدالله العلوی الحسینی روح الله روحه است وارد شده قوله تعالی **سلام علی آل یس** قال الامام العلامة المفسر الکواشی فی تفسیره الموسوم بالتبصرة قال ابن جبیر آل یاسین آل محمد و کذلک قال الشیخ العالم ابو اسحق الثعلبی فی تفسیره الموسوم بالکشف والبیان فی تفسیر القرآن ثم قال فمن قرأ آل یسین بالمد فانه اراد آل محمد ، و کذلک ذکر الکواشی فی تفسیره المذکور **سلام علی آل یسین** اراد آل محمد قلت هذا یدل علی علو شانهم وعظم قدرهم عندالله تعالی واظهار فضائلهم علی

ذریة الانبیاء والمرسلین بل علی الخلق اجمعین لانه سبحانه عزوجل لم یسلم علی آل نبی من الانبیاء فی القرآن الکریم بل خص بالسلام لآل محمد ﷺ ولهذا صار اذا مجد احد بعض آل محمد یقول فی حقه شرف آل طه ویسین وسید آل طه ویسین فاما الشعر فاکثر مدیحهم لال محمد کذلک کما قیل :

یا نفس لا تمحضی بالنصح مجتهدا علی المودة الا آل یسینا

پس بامراتب مرقومه فوق مستفاد شد که لفظ من که مذکور شد سابقا در حدیث عصا وتقبیل یدانسب واوفق من تبعیضیست وجزئیة چنانچه ابن طلحة در اواخر فصل خامس مطالب السئول تصریح بآن کرده و گفته ازاین بابت است قول رسول الله ﷺ که خطاب بحضرت امیر المؤمنین صلوات الله علیه کرده فرمود : «انت منی وانا منك وعلی منی وانا من علی» وقول خداوند عالمیان که فرموده **خلق لکم من انفسکم ازواجا** و قوله تعالی **خلق الانسان من صلصال کالفخار وخلق الجان من مارج من نار** وقوله (ص) فاطمة بضعة منی ودر جمیع امثال اینکلام حکم بر جزئیة کلمه من نموده بر طریق حقیقت ، ودر کتاب مقتل خوارزمی واقع است باین عبارت قال عبدالله بن الحسن بن الحسن دخلت علی عمر بن عبدالعزیز فخلا بی فقال ابا محمد ان رأیت ان ترفع ما فوق الازار قلت ماترید الی هذا رحمك الله قال فانی اسئلك فرفعت فجاء ببطنه حتی الزق ببطنی ثم قال انی لارجوان لاتمس النار بضعة مست بضعة من رسول الله (ص) ازاینکلام مستفاد میشود که رسانیدن بدن ببدن ذریهٔ رسول (ص) باعث نجات از آتش است اگرچه اولاد بطنی نباشند .

تنبیه

هرچند ممکن است که بخاطر جمعی از ظرفاء برسد که بی سندی این ادعا در بعضی ازسور که متمتعین ومتمتعات ازسادات باشند و سینه برسینه هم گذارند مصادره برمطلوبست لیکن بنابر قضیه جزئیت ممهده وموافق حدیث عکاشه صحابی که در روضة الشهداء کاشفی نقل نموده ازحضرت رسول الله ﷺ که فرموده مسن مس جلدی فلن تمسه النار یعنی هر که پوست مرا مس کند آتش دوزخ او را مس نکند خالی ازصورتی نیست وموجه است ، وابن اثیر درذکر حوادث سنهٔ خمسین

ومأتین از کتاب الکامل فی التاریخ که تصنیف اوست ذکر نموده درمبحث ظهور یحیی بن عمر طالبی ومقتل او باین عبارت که «ولماورد الخبر بقتل یحیی جلس محمّد بن عبدالله یهنّا بذلك فدخل علیه داود بن القسم ابو هاشم الجعفری فقال ایها الامیر انك لتهنّا بقتل رجل لوکان رسول الله صلی الله علیه و آله حیا لعزی به فما رد محمد علیه شیئا فخرج داود وهو یقول: یابنی طاهر کلوه وبیا☆ان لحم النبی غیر مری ☆ان وترا یکون طالبه الله☆لوتر نجاحه بالحری☆واکثر الشعراء مرثیة یحیی لما کان علیه من حسن السیرة والدیانة فمن ذلك قول بعضهم الابیات ازاین خبر جزئیت او لاد امجاد آن حضرت که جد امجد ایشانست صریحا ظاهر می‌شود واز تفسیر آیهٔ آخر سورهٔ نور که این است **لاتجعلوا دعاء الرسول بینکم کدعاء بعضکم بعضا** که معصوم درتفسیر آن فرموده که یعنی مگوئید ای امت یامحمد ونه یااباالقسم لیکن بگوئید یانبی الله و یارسول الله ودرحدیث وارداست که حضرت فاطمه واهل آنحضرت ونسل آنحضرت باعتبار اتحاد وجزئیت ازاین حکم مستثنی اند بلکه ایشان رااولی وانسب اینستکه آنحضرت را بالقاب مذکوره نخوانند وآنحضرت را بعنوان یاابه خطاب نمایند که این نحو خطاب خدا وآنحضرت را خوش ترمیاید وعبارت حدیث اینست قالت فاطمة لمانزلت هذه الایة هبت رسول الله صلی الله علیه و آله ان اقول له یاابه فکنت اقول یارسول الله فاعرض عنی مرة اواثنین اوثلاثا ثم اقبل علیّ فقال یافاطمة انها لم تنزل فیك ولافی اهلك ولافی نسلك انت منی وانا منك انما نزلت فی اهل الجفاء والغلظة من قریش اصحاب البذخ والکبر قولی یا ابه فانها احیی للقلب وارضی للرب کذا فی تفسیر الاصفی ودرعمل نصف شهر رجب ودعای امداود حدیث طویل هرون بن موسی تلعکبری بالاسناد از فاطمه بنت عبدالله بن ابرهیم روایت کرده که درآخر آن مذکوراست که فرایت النبی صلی الله علیه و آله واذایقول یابنیة یاامداود ابشری فان کل مؤمن اعوانك و شفعاؤك لنجح طلبتك ، و بعد ازآن این عبارت نیز مذکور است که قالت ام داود فمضیت به الی عند ابی عبدالله علیه السلام فسلم فحدثه بحدیثه فقال الصادق علیه السلام ان ابا الدوانیق رای فی المنام علیا علیه السلام یقول اطلق ولدی والاالقیتك فی النار ورای کانّ تحت قدمیه النیران فاستیقظ وقد سقط فی یده واطلقك پس ازاین حدیث مستفاد شد که حضرت رسول صلی الله علیه و آله ام داود

را که جده عالیه سیدبن طاوس است درعالم نور برسبیل شفقت ومرحمت دخترك خود وحضرت امیر المؤمنین علیه السلام داود پسراورا ولد خود فرموده اند و تحریص و ترغیب درحکم تقبیل بسبب حکم قضیه جزئیت دالست بر کلیت حکم نسبت بذریهٔ رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم واز قبیل حدیث تقبیل مرقوم قبل است بکلیته ماروی رئیس المحدثین محمدبن یعقوب الکلینی ره فی باب التقبیل من جامعة الکافی باسناده الی ابی عبدالله علیه السلام لایقبّل رأس احد ولایده الا رسول الله صلی الله علیه وآله اومن ارید به رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم وقال استادی صالح الفضلاء رحمه الله فی شرح هذاالخبر ارید به الوصی ویصرح به فی الخبر التالی ویحتمل ارادة الاعم منه وممن یقرب منه واز کلام شرح حمل تجویز تقبیل یدنسبت بجمیع ذریه بلکه جمیع اقارب مستفاد می شود چنانچه اصل این عبارت حدیث از من ارید به رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم دلالت واضحه بر آن داردچنانچه شیخ شهیدره درخاتمهٔ کتاب مزار ازدروس ایراد نموده باین عبارت **خاتمة** تستحب زیارة الاخوان فی الله تعالی استحبابامؤکدا فاذا زاره نزل علی حکمه ولایحتشمه ولایکلفه ویستحب للمزور استقبال الزائر ومصافحته واعتناقه وتقبیل موضع السجود من کل منهما ولوقبل یده کان جائزا خصوصاالعلماء وذریة رسول الله صلی الله علیه وآله لقول الصادق علیه السلام لاتقبل یداحد الامن ارید به رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم وآنچه درسندصدوسیم مذکورشد که زیدبن ثابت از علماءسلف عامه بود و دست ابن عباس را بسبب قرابت بوسید و گفت که ماماًمور شده ایم که با اهل بیت نبوت صلی الله علیه وآله وسلم چنین سلوك نمائیم مؤید این حل است ودال است بر آنکه ابن عباس را اواز جملهٔ اهل بیت نبوت دانسته و بهمین دستور از سفیان نسبت بعیسی بن زیدبن علی علیه السلام از کتاب عمدة المطالب سمت ذکر یافت درسندمرقوم پس مستفاد می شود که شیعی وسني درتجویز تقبیل ید اقارب حضرت نبوی صلی الله علیه وآله وسلم یکسان ویکدست ثابت قدم بودند لیکن نسبت بجمعی که سامری نفس اماره شده توفیق هدایت طریق مستقیم ازخبث ولادت نیافته اند واقدام بجادهٔ نجات ایشان را دست نداده درحکایت عصا وعیسی وآیت موسی و معجزه ید وبیضا و حدیث کلینی باشرح وبیان علماءشیعی اگر عمرها صرف کنند مؤثر نیست بلکه اینمعانی باعث زیادتی رشك وانکار است .

شعر

کم نشد در وقت پیری ازعصا گمراهیم　　پای دیگر بهر لغزیدن بدست آمد مرا

وچون مفروض از کتاب وسنت این شد که درولد جزئیت ازذی ولد خواه مشاع یامفروز پس در ذریه جزوی ازرسول الله صلی الله علیه و آله خواهد بود ودخول این جزء بجنت فرض ولازم وعدم دخول آن بنارا گرچه جزء لایتجزی باشد مفروض ومتحتم والاخلاف فرض لازم می آید واستبعادی ندارد که موافق احادیث فریضه ذریت محترمه ازحرمت آنحضرت صلی الله علیه و آله حرمت نیران ودخول جنان باشد چنانچه نص حدیث مؤید بعضی ازآیات ایضا گذشت درباب برخی ازعصاة ومذنبین از ایشان که درحین موت توفیق توبه مییابند وبدون توبه وایمان ازدنیا بیرون نمی روند ،وشیخ مفید رضی الله عنه رسالهٔ تصنیف نموده موافق احادیث فی وجوب الجنة لمن ینسب ولادته الی النبی صلی الله علیه و آله چنانچه دراول کتاب مذکورشد وفی الباب الحادی والاربعین من کتـاب فرائـد السمطین فی فضایل المرتضی والبتول والسبطین للشیخ ابراهیم بن محمد بن المؤید الحموی دخل الرضا علیه السلام علی المامون فوجدفیه همّافقال اری فیك همّاقال المامون نعم بالباب بدوی قدوقع الی منه سبع شعرات یزعم انها من لحیة رسول الله صلی الله علیه و آله وقدطلب الجایزة فان یك صادقا ولم اعطه الجایزة فقدبخست شرفی وان یك کاذبا واعطیته الجایزة فقد سخر بی ومادری مااعمل قال الرضا علیه السلام علیّ بالشعر فلما رآه شمه وقال هذه اربعة من لحیة رسول الله صلی الله علیه و آله و الباقی لیس من لحیته صلی الله علیه و آله فقال المامون من این هذه قال النار فالشعر فالقی الشعر فی النار فاحترقت ثلث شعرات وبقیت الاربعة التی اخرجها علی بن موسی الرضا علیه السلام لم یکن للنار علیها سبیل فقال المأمون علیّ بالبدوی فلما مثل بین یدیه امر بضرب عنقه فقال البدوی بماذا قال تصدق عن الشعر فقال اربعة من لحیة رسول الله صلی الله علیه و آله وثلث من لحیتی فتمکن حسد المامون فی قلبه للرضا علیه السلام فنفاه الی طوس وسقاه سما فمات الرضا علیه التحیة والثناء مسموما وقد کمل عمره ثمان واربعون سنة فدفن الی جانب قبر الرشید فعلم قول علی صلوات الله علیه انا و الرشید کهاتین «انتهی» پس دراین حدیث اگر از روی دقت و شعور ملاحظه شود مستفاد می شود که نسبت اگر بقدر یك موی باشد باعث عدم احراق

ازنار می گردد انشاء الله تعالی وفی کتاب المعجزات التی ظهرت عن الانبیاء (ع) وخص عن النبی صلی الله علیه وآله انه کان رسول الله ﷺ کلما اکل شیئا مسح یدیه فی المندیل و کان مندیله لا تحرقه النار ابدا کما روی عن انس بن مالك انه قال کان عندی مندیل من منادیل الممسوح فیه ید رسول الله (ص) کلما اردت ان اغسله اوقعته فی النار فخرج سالما نظیفا» واین حدیث مندیل صریحا دلیلی است بر آنکه ادنی ملابسهٔ با نحضرت چون آن را رونموده وازیمن توفیق بلباسی نسج این معنی آن دستمال را دست داده موجب عدم احراق آن گشته است پس هر گاه اقرب باشد مرابطه بطریق اولی امید هست که باعث عدم احراق دوزخ تواند شد وشك نیست که هیچ مرتبه قربی بجزئیت و بعضیت نمیرسد ودر فصل خامس از کتاب مناقب خوارزمی در فضایل فاطمه باسناد مذکور در آنجا واقع است عن زید بن اسلم عن ابیه عن عمر بن الخطاب قال قال رسول الله ﷺ لما ان مات ولدی من خدیجة اوحی الله الی ان امسك عن خدیجة و کنت لها عاشقا فسالت الله او یجمع بینی و بینها فاتانی جبرئیل فی شهر رمضان لیلة جمعة لیلة اربع وعشرین ومعه طبق من رطب الجنة فقال لی یا محمد کل هذا وواقع خدیجة اللیلة ففعلت فحملت بفاطمة فما لثمت فاطمة الا وجدت ریح ذلك الرطب وهو فی عترتها الی یوم القیمة» ازاین حدیث مستفاد میشود که اشمام بوی رطب بهشت و عطر آن درهمهٔ عترت منتشر است وحکماء انتقال عرض را محال دانسته اند پس حکما و لابد موافق حکمت وبنا برجزئیت ماده رطبی باید در هر بطنی از اولاد آنحضرت ﷺ بطریق انتقال مستمر باشد ، وازجملهٔ مسائل مدنیات اولی که سید احمد بن سنان الحسینی المدنی ازشیخ علامه جمال الدین حسن بن یوسف بن علی بن مطهر حلی قدس الله روحه ونور ضریحه سؤال نمود قریب باین مطلب است ما یقول سیدنا الامام العلامة فی الشریف العلوی الفاطمی هل یجوز له ان یقول عن نفسه هذا جلد رسول الله هذا عظم رسول الله هذا جلد فاطمة هذا جلد علی (ع) ام لایجوز ذلك فان تلك الجلود الطاهرة معصومة مطهرة أفتنا فی ذلك لازلت سعیدا و فعلك حمید **الجواب** ان قصد بذلك التجوز بان یرید انه جلد یکون من نسل رسول الله ﷺ فلابأس وان قصد الحقیقة فلا» یعنی سیدما امام علامه چه میگوید درحق شریف علوی فاطمی آیا جایز است مر

اورا آنکه بگوید وخبرده‌داز نفس خود که این پوست رسول‌خداست این‌استخوان رسولخداست این‌پوست فاطمه است این‌پوست علی‌است یا جایز نیست این قول پس بدرستیکه این پوستهای طاهره معصومه منزه اند فتوی ده‌مارا دراین مسئله همیشه مسعود باشی وفعل تومحمود باد **جواب** اگرقصد کندباینقول مجازرا باینطریق که خواسته است آنکه‌آن پوست کسی‌است که از نسل رسول خدای تعالی است ﷺ پس باکی نیست بآن واگرقصد کرده است حقیقت را پس‌جایز نیست‌واز اینجواب و سؤال مستفاد میشود که اینمعنی مسئله شده نزد علماء سلف و جواب در تحقیق مطلب حذف مضافی که نسل‌رسولخدایاجزء رسولخدا ﷺ که علاقهٔ مجازجزئیت باشد بنحویکه جزء بودن ولد ونسل سابقا تقریریافت‌محقق شده‌بالمآل وفی‌اواخر الفصل الخامس من کتاب مطالب السئول فی‌مناقب‌آل‌الرسول تالیف‌الشیخ ابن‌طلحة الشافعی ماهذه عبارته ان کون الشیء جزء من‌الانسان‌کالولد والراس‌والعین وساير الاعضاء والاجزاء یلازمه ان‌ذلك الانسان بجهده یدفع عن‌حریمه الاذی ویحمیه من تطرق المکاره الیه ویجتهد فی‌حراسته وفی ایصال‌کلمافیه نفعه الیه وفی‌حفظ صحته هذا من‌لوازم حقیقة الجزئیة؛ وقال‌السیدقاضی‌نورالله‌نورالله مرقده فی‌الصنف‌الحادی عشر من کتابه مصائب النواصب ومن افحش تعصبات صاحب المواقف فی‌هذا المقام انه بعدمامنع عصمة فاطمة (ع) یحمل قوله ﷺ فاطمة بضعة منی علی المجاز قال‌و ایضا عصمة‌النبی قدتقدم‌مافیه «انتهی» فلینظر العاقل الی هذا الرجل المتعصب انـه یقدح فی‌عصمة‌النبی (ص) وبضعته‌لئلا یلزم قدح فی‌زلة ابی‌بکروای‌عصبیة وظلم ازید من‌هذا «انتهی کلامه اعلی‌الله مقامه» پس‌معلوم میشود ازاینکلام که‌حمل‌جزئیت‌بر مجاز نزد فرقهٔ حقهٔ اثنی عشریة‌حقیقتی نداردوالله تعالی‌اعلم وحججه الکرام‌علیه السلام‌والاکرام‌بحقایق الاحکام لیکن‌ازاینمعنی‌مزبور نمیتوان‌مغرورشدودست سؤال ازلوازم‌تضرع وابتهال بدرگاه حضرت واهب متعال باین آمال‌برداشت که « ایاك و الامانی فانهابضایع النوکی قال‌الله‌تعالی **من‌ذاالذی یشفع عنده‌الاباذنه** .

اگرخدای‌نباشدز بندهٔ خشنود شفاعت‌همه‌پیغمبران‌نداردسود

نعوذ بالله ازعملی که باعث عقوق این‌نحو آباء واجداد گردد وایشان‌اورا از

فرزندی خوداخراج نمایند چنانچه من بعد درفصل دویم درذکر برخی از اعتقادات صدوق رحمه‌الله تعالی مذکور میشود که حضرت کلام الله الناطق امام جعفرصادق علیه السلام میفرماید درباب عبدالله پسرخود که انه‌لیس‌علی شیء ممالنتم علیه وانی‌بریء منه وبری‌الله منه» که اورا ازمرتبهٔ رفیعهٔ تشیع وایمان وخدا وخودرا از او بـری فرموده‌اند وپرظاهراست که‌هر گاه عضوی بمرتبهٔ فاسدشود که وجودش باعث‌افساد جمیع بدن باشدآنرا منقطع نموده دورمیاأفکنند .

شعر

قطع‌نظر کنید زفرزند ناخلف　　　عضویکه‌فاسداست‌علاجش بریدنست

ومن‌بعدانشاءالله درفصل پنجم کتاب ازحضرت سیدالساجدین سلام الله علیه و علی‌آبائه اجمعین مذکور میگردد که فرمودند که یااصمعی‌ان‌الله تعالی خلق‌الجنة لمن اطاعه و لو کان عبدا حبشیا و خلق النار لمن عصاه و لو کان شریفا قرشیـا الیس‌الله‌یقول **اذا نفخ في‌الصور فلاانساب بینهم یومئذ ولایتساألون فمن ثقلت موازینه فاولئك هم‌المفلحون و من خفت موا زینه فا ولئك الذین خسروا انفسهم في‌جهنم خالدون** وازاین جمله است حدیثی که روایت کرده است آنرا شیخ جلیل محمد بن یعقوب الـکلینی رحمه الله در باب مولد ابی الحسن موسی علیه السلام باینعبارت «علی بن ابراهیم‌عن‌محمد بن عیسی عن موسی بن القاسم البجلی عن علی بن‌جعفرقال جاء نی‌محمد بن اسمعیل و قداعتمرناعمرةرجب و نحن یومئذ بمـکة فقال یا عم‌انی اریدبغداد و قدا حببت ان‌اودع‌عمی ابا الحسن یعنی موسی بن جعفرعلیهما السلام و احببت ان تذهب معی الیه فخرجت معه نحواخی‌و هو فی داره التی فـی الحوبة و ذلك بعد المغرب بقلیل فضربت الباب فاجابنی‌اخی فقال من هذا فقلت علی‌فقال لی هوذا اخرج و کان بطیء‌الوضوءفقلت‌العجل قال و اعجل فخرج‌وعلیه‌ازارممشق قد عقده فی عنقه حتی قعد تحت عتبة الباب فقال علی بـن جعفـر فانـکببت علیه فقبلت رأسه وقلت قد جئتك‌فی امران تره صوابا فالله‌و فق له وان یك‌غیر ذلك فما اکثرما نخطی قال وماهوقلت‌هذاابن‌اخیك‌یریدان یودعك و یخرج الی بغداد فقال له ادنه فدعوته فـکان متنحیا فدنی منه فقبل رأسه وقال جعلت فداك او صنی فقال

اوصیك ان تتقی الله فی دمی فقال مجیبا له من ارادك بسوء فعل الله به و جعل یدعو علی من یریده بسوء ثم عاد فقبل رأسه فقال جعلت فداك یا عم اوصنی فقال اوصیك ان تتقی الله فی دمی الحدیث بطوله خلاصهٔ ترجمهٔ حدیث بروایت مسطوره و غیرها آنکه روزی هرون از یحیی و دیگران عذبهم الله بعذاب لایموت فیه احد ولایحیی پرسید که آیا می شناسید از آل ابی طالب کسی را که طلب نمایم و برخی از احوال موسی بن جعفر را از او سؤال کنم ایشان علی بن اسمعیل بن جعفر را نشان دادند و بروایت دیگر محمد بن اسمعیل را که برادرزاده آنحضرت بود و حضرت احسان بسیار نسبت باو مینمود و بر خفایای احوال آنحضرت اطلاع تمام داشت پس بامر خلیفه نامهٔ باو نوشتند و او را طلبیدند چون آن حضرت بر آن امر مطلع شد او را طلبید و فرمود که اراده کجا داری گفت اراده بغداد دارم حضرت فرمود که برای چه میروی گفت پریشان شده‌ام و قرض بسیار بهم رسانیده‌ام حضرت فرمود که من قرض ترا ادا کنم و خرج ترا متکفل شوم و او قبول نکرد و گفت مرا وصیتی کن حضرت فرمود که تورا وصیت میکنم که در خون من شریك نشوی و اولاد مرا یتیم نگردانی باز گفت مرا وصیت کن حضرت باز این وصیت فرمود تا آنکه سه مرتبه حضرت او را چنین وصیت فرمود و هر بار او نفرین بر بدخواه حضرت علیه السلام می نمود و ابا از آزار حضرت علیه السلام داشت پس سیصد دینار طلا و چهار هزار درهم باو عطا کرد و چون او بر خواست حضرت بحاضران فرمود که بخدا سوگند که در خون من سعی خواهد کرد و فرزندان مرا یتیم خواهد انداخت گفتند یابن رسول الله با آنکه می دانید چنین کاری خواهد کرد نسبت باو احسان مینمائید و اینمال جزیل را باو می بخشید حضرت فرمود بلی زیرا که پدران من روایت کرده اند از رسول صلی الله علیه و آله که چون کسی با رحم خود احسان کند و او در برابر بدی کند و اینکس قطع احسان خود از او نکند حقتعالی قطع رحمت خود را از او میکند و او را بعقوبت خود گرفتار می کند چون علی بن اسمعیل ببغداد رسید یحیی بن خالد برمکی ملعون او را بخانه برد و با او توطیه کرد که چون بمجلس هرون رود امری چند نسبت بعم خود بگوید و هرون را بخشم آورد و او را بنزد هرون برد چون بر او داخل شد و سلام کرد

و گفت هرگز ندیده بودم که دو خلیفه در عصری بوده باشند تو در اینشهر خلیفه و موسی بن جعفر در مدینه خلیفه است و مردم از اطراف عالم خراج برای او می آورند و خزانه بهم رسانیده است و اموال و اسلحه بسیار جمع کرده است پس هرون امر کرد که دویست هزار درهم باو بدهند وچون آن بدبخت بخانه بر گشت دردی در حلقش بهم رسید و در همانشب بجزای خود رسید و از آن زرها منتفع نشد و بروایت دیگر بعد از چندروز چیزی اوراعارض شد و جمیع احشاء و امعای او بزیر او آمد وچون آن زررا ازبرای او آورند درحالت نزع بود و از آن زرها بجز حسرت چیزی ازبرای او نماند و زرهارا بخزانهٔ خلیفه بر گردانیدند و در آنسال که سال صد و هفتاد و نهم هجرت بود هرون لعین برای استحکام خلافت اولاد خود بگرفتن حضرت امام موسی ﷺ اراده حج کرد و تمهید چند نمود و آخر الامر آنحضرت(ع) را بسم شهید نمودند وایضا ازاین قبیل است مضمون حدیث طویلی که روایت نموده است آن را قطب راوندی بسند معتبر از حضرت صادق ﷺ که زیدبن حسن بن علی (ع) با پدرم مخاصمه داشت در اوقاف حضرت رسول صلی الله علیه و آله و میگفت فرزند حضرت امام حسن ﷺ که فرزند بزرگتر است اولی است ازفرزندان حضرت امام حسین ﷺ و حضرت امام محمد باقر علیه السلام اورا نصیحت کرد که ازاین دعوای ناحق بگذرد و بادوستان خدا بیجهت مخاصمه مکن واگر خواهی معجزه بر تو ظاهر کنم که بدانی که حق با من است و چندین معجزه براو ظاهر نمود که در موضع خود مرقوم شده پس زید سوگند یاد کرد که دیگر منازعه و مخاصمه باپدرم نکند وزید درهمان روز متوجه شام شد وبنزد عبد الملك مروان رفت وچون بمجلس اودر آمد گفت بنزد تو آمده ام از پیش ساحر دروغ گوئی که حلال نیست تورا که اورا بگذاری و آنچه دیده بود از معجزات باهرات نقل نمود پس عبد الملك نوشت بوالی مدینه که امام محمد باقر ﷺ رامقید گرداند وبنزد او فرستد وبازید گفت اگر قتل اورا بتو بفرمایم خواهی کرد زید گفت بلی وعبد الملك زینی بازید برای آنحضرت فرستاد که برآن سوار شود چون زید را بخدمت آنحضرت آوردند حضرت بنور امامت دانست که آنملعون زیدرا فرستاده است که آنحضرت را شهید کند پس آن

امام مظلوم بازید گفت وای برتو چه بسیار عظیم است آنچه اراده کردهٔ واین چه امور شنیعه است که بـر دست تو جاری میشود و گمان میکنی که من علم ندارم که تو در چه کاری من میدانم که این زین راز چوب کدام درخت تراشیده اند ودر آن چه چیز تعبیه کرده اند ولیکن چنین مقدر شده است که شهادت من باین نحو باشد پس آن زین رابامر خلیفه براسب زدند وحضرت سوار شد ودرآن زین زهری تعبیه کرده بودند وبر بدن آنحضرت نفوذ کرد وچون حضرت از سواری مراجعت نمود بدن مکرمش ورم کرد و آثار موت در خود مشاهده نمود انتهی الحدیث مختصرا .

تنبیه

جمع وتوفیق ورفع تنافی میان این نحو احادیث ورو ایات داله بر توفیق توبه نسبت بذریهٔ طیبه اگر چه بقدر فواق ناقه باشد چنا نچه در تفسیر قوله تعالی **وان من اهل الکتاب الا لیؤمنن به قبل موته الایه** که در سند پنجم مرقوم شد بالزوم دخول جمیع در بهشت بنحویکه در طی تفسیر کریمهٔ ثم اورثنا الکتاب الایه درسند اول گذشت وایضا باآنچه دالست از احادیث نبویه برعدم دخول ایشان بنار جهنم بیکی ازچندوجه ممکن است امااولا طرح این نحو احادیث دالهٔ برشناعت افعال ایشان باینمرتبه بنابر عدم ثبوت اینها باستفاضه سیما باتنافی اینها بانص آیات و عموم حدیث «مهلا لیس لکم ان تدخلوا فیما بیننا الا بسبیل خیر» که دالست برلزوم سکوت وعدم جرح وتعدیل اولاد حضرت رسالت ﷺ واما ثانیا بنابر آنچه در سند چهارم گذشت که حضرت امام موسی علیه السلام فرمودند درباب محمد بن اسمعیل که رحمی هر گاه قطع ازذی رحم خود نماید سه مرتبه وصل باید نمود بعدازآن اگر او قطع کند خدای تعالی قطع رحم وخویشی آن میکند وعلاقهٔ رحم منقطع میگردد پس ممکن است که بعداز این اعمال قبیحه برفرض وقوع ازذریه بودن ایشان بیرون رفته باشند و قطع اینعلاقه رحم و قرابت حضرت رسالت شده باشد لیکن اولی کما مضی در اینمقام توقف وسکون ورد علم آن بخدا ورسولست والله تعالی یعلم وحججه الکرام علیهم الصلوة و السلام ، و فاضل دولت آبادی در کتاب مناقب خود آورده

الحدیث الثانی من الدرر عند قوله تعالی **عند ملیك مقتدر** قال اما علمت من احبنا وابتجل محبینا اسکنه الله تعالی «عند ملیك مقتدر» ترجمه: پیغمبر ﷺ فرمود یا علی نمی بینی ونمیدانی هر که دوست دارد مارا وبلفظ جمع ذکر کرد تا جمیع اهل بیت را شامل باشد وتعظیم کند دوستان مارا فردا جادهد اورا خدای تعالی نزدیك مصطفی ﷺ وهم در آنکتاب مسطور است **سؤال** اولاد رسول را اکباد الرسول از کجا گویند **جواب** بالحدیث الرابع لامهانی فی المباهلة اولادنا اکبادنا ، وزاد فی غیره من لم یرحم صغیرنا ولم یوقر کبیرنا فلیس منا ترجمه : مصطفی ﷺ فرمود فرزندان ماجگر گوشگان مایندهر که شفقت نکنند برخورد ان ما وتعظیم نکنند بزرگان مارا پس او ازما نباشد زیرا که طبع مصطفی ﷺ بر حب ایشان بود ودر تشریح است که «المنی بالحقیقةدم ولکن یتغیر لونه عندنزوله» آدمیرا دور گیست باریك ازجگر بیرون آمده وبصلب پیوسته از آن دور گ خون بجگر میکشد وبصلب میرساند واز آن خون منی حاصل میشود وآب منی عین خونست ووقت فرون آمدن در انثین لون آن میگردد ولهذا اگر کسی بسبار جماع کند عین خون انـزال گردد چون اصل منی ازجگر است لهذا گفتند ازموت ولددر جگر والـد سوراخ میافتد بدانکه حکم مصطفی ﷺ وامت او بانبیای دیگر قیاس نتوان کرد وفضلی که آنحضرت رابود هیچ مخلوقی رانباشد کفش کسی مفخر عرش باشد فرزندان اورا بافرزندان دیگر چگونه قیاس راشاید ودربشارت ایشان احادیث بسیار وارد است والحدیث الرابع فی المشارق ان الله لایجمع بینی و بین عدوی فی محل واحد اشار تست بآنکه فرزندان رسول ﷺ با کافران در دوزخ در نیایند چـه جای کافران در دوزخ است پس ایشان در دوزخ نباشند چه گمانست ترا ابو طیبهٔ حجام از آشا میدن خون رسول ﷺ که خوردن آن حرام است از دوزخ نجات یافت پس کسیکه ازخونجگرونوردوچشم ومخ دوساق رسول ﷺ منجمد باشد کی موجب دوزخ شودومن چنین گمان می برم که اگر قطره خون مصطفی (ص) دردوزخ اندازند همهٔ آتش بوستان گردد و نیز مرویست که چون قیامت قائم شود مؤمنان بـا حوران مشغول شوند منکوحات ایشان بنالند که ملکا شوهران ما بما نمینگرند

فرمان شود بجبرئیل که ازخونیکه ازپاهای مبارك حضرت مصطفی ﷺ دروقت عبادت بیرون آمدی ازآن خون برجبین هرزوجه یکان یکان نقطه بدارد پس هرکه از شوهران ایشان را ببیند مبتلای محبت ایشان شود تمام شد کلام فاضل دولت آبادی ودر تفسیر سوره(ق)مولانا فتح الله تتمه این حدیث طویل را ازتفسیر ثعلبی چنین ایراد کرده که «یاعلی اماعلمت ان من احبنا وابتجل محبینا اسکنه الله تعالی معنا» ای علی ندانستهٔ که هرکه مارا دوست دارد وخودرا بمحبت مانسبت دهد و دعوی محبت ما کند حق تعالی اورا جای دهد دردرجه ماوباما رفیق ومصاحب باشد پس این آیه تلاوت فرموده که فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر«انتهی»فتامل و فی کتاب المجالس للشیخ المفید باسناده المذکور فیه عن محمدبن الحنفیة قال قال رسول الله (ص) لیس منامن لم یرحم صغیرنا ویوقر کبیرنا ویعرف حقنا و فی کلام الفاضل الرازی ان التوفیق الخاص ان یتیسر له جمیع الاسباب المعدة بان یکون طیب الطینة معتدل الامزجة جاریا فی اصلاب آباء صلحاء ذوی امانة واستقامة متکونا من نطفة ودم طیب الی آخر ماقال وبیان حکایة حجام حدیثی است که محمدبن یعقوب کلینی در کافی وشیخ الطایفة محمدبن الحسن الطوسی درتهذیب واستبصار درباب کسب حجام باین سند ازحضرت ابی جعفر علیه السلام روایت نموده اند عنه عن ابی علی الاشعری عن محمدبن عبد الجبار عن احمدبن النضر عن عمروبن شمر عن حنان عن جابر عن ابی جعفر علیه السلام قال احتجم رسول الله (ص) حجمه مولی لبنی بیاضة واعطاه ولو کان حراما ما اعطاه فلما فرغ قال له رسول الله(ص) این الدم قال شربته یارسول الله فقال ما کان ینبغی لك ان تفعل وقد جعله الله عزوجل لك حجابا من النار فلاتعد» یعنی ابیجعفر علیه السلام فرمود که اراده حجامت کرد حضرت رسول (ص) وحجامت کرد آنحضرت راآزاد کرده بنی بیاضه وحضرت باوعطا کرد چیزی یعنی مزدی باوداد واگر حرام میبود اجرت حجام حضرت چیزی باوعطا نمینمود پس چون فارغ شد از حجامت فرمود رسول خدا ﷺ کجا است خون گفت آشامیدم آنرا یارسول الله پس فرمود آنحضرت سزاوار نبود تورا که بیاشامی خون را وبتحقیق که کرده است خدای عزوجل این خون را از برای تو حجابی از آتش پس من بعد باین نحو عملی مکن و حدیث

مذکورراشیخ جلیل محمدبن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه القمی در باب معایش و مکاسب و فوایدوصناعات در کتاب من لایحضره الفقیه ازعمروبن شمر ازجابر ازابیجعفر علیه‌السلام نیز روایت نموده است بدون لفظ فلاتعد واین حدیث در کتاب طب الائمة نیز واقع است باین عبارت قال ابوطیبة حجمت رسول‌الله (ص) واعطانی دینارا وشربت دمه فقال رسول‌الله (ص) اشربت قلت نعم قال وماحملك علی ذلك قلت اتبرك به قال اخذت امانا من الاوجاع والاسقام و الفقر والفاقة والله ما تمسّك النار ابدا» ، و در فقه مسعودی ارتتمهٔ اینحدیث مرقوم است که بعدازخوردن ابوطیبه آن خون را درحال طیب وبوی مشك ازدهان ابوطیبه روان شدوان اثردرفرزندان وی باقیست عموما تا روز قیامت ورایحهٔ طیبه جزئیت ازاین خبر نیز استشمام می‌شود ومحمدبن اسحق درسیرت خود آورده درطی سیاق غزوهٔ احد که ابوسعید الخدری رضی‌الله‌عنه بیامد وخون از رخساره پیغمبر (ص) پاك همی کرد و بعد ازآن دهان درآن نهاد وپاك بیاشامید وباز خورد وبعد ازآن پیغمبر(ص) گفت من مسّ دمه دمی لم تصبه النار گفت هر که خون من بخون وی رسد آتش دوزخ بروی کارنکند وابن شهرآشوب درمناقب آل ابی طالب ایراد نموده انه لما سمع رسول الله(ص) ان هندا لعنها الله لامضغت قطعة کبد حمزة علیه‌السلام القتها ومابتلعتها قال(ص) لوابتلعتها لحرمت جسدها علی النار و در کتاب عمده صحاح الاخبار ابن بطریق بطریق وروایت خوداینمعنی راایراد وذکر نموده ودر تفسیر خلاصة المنهج دربیان آیهٔ وان عاقبتم فعاقبوا بمثل ماعوقبتم به که درآخر سورهٔ نحل است ذکرشده که در جنگ احد چون کفار شکم حمزه را بعد از شهادت شکافتند هند دختر عتبه جگر او را در دهان نهاد تا بخورد و در دهنش سنگ شد بینداخت رسول خدا راصلی‌الله علیه وآله وسلم ازاین خبر دادند فرمودحمزه نزد خدای ازآن گرامی تراست که بعضی ازاو درآتش سوزدچه حمزه ازاهل بهشت است وهندازاهل دوزخ نخواست که خون حمزه باحشای هند مختلط شود واز اینحدیث مستفاد میشود که اینحکم نسبت بسایربنی‌هاشم سیما ذریهٔ حضرت رسالت صلی‌الله‌علیه‌وآله که ازاهل بهشتند بنابرجزئیت نیز متحقق باشد هرچند موافق ظاهروتقیه وصرفهٔ ایام آنست که اختصاص حکم نسبت بحمزه علیه‌السلام داده شود والاباعث جسارت اهل

خسارت‌را عادی اهل‌بیت نبوت شده بخون جگر اولاد واکبادواقارب آنسرور و بعد ازمعرفت اینمعنی سبقت وپیش دستی درصبغت انامل بالوان مختلفه نموده پا مال ایشانرا بدست آویزعداوت دنیوی ورستگاری اخروی خواهند نمود خصوصاً اموی سیرت عباسی پرست که درمحبت دنیوی پیوسته مراهق وابن زیادند وزنان ایشانرا موافق‌حدیث سندنودوسیم نه‌شهوت متحقق است وحضرت امام حسن علیه‌السلام فرموده‌اند « ما قام لا موية الا هاشمي » که بغیرهاشمی احدی تدارك ومقاومت‌شهوت این‌وثنیه ثنویه امویه منویه نمیتواند نمود وچون هند جگرخوار فتنه های دنباله داردرنظر دارند .

شعر

درزخم‌دلم ریشه‌دوانیده‌نگاهش   هندوی‌جگرخوار بودچشم‌سیاهش

پس کسرشهوت نساء بنی‌امیه هاشمی بعنوان‌نکاح و متعه میتواند نمود و بر عکس که‌هاشمیه‌را غیر هاشمی بنکاح دائمی و تزویج در آرد چنانچه در این کتاب قدری مذکور شده مکروه است و متعه کردن هاشمیه ممنوع شده مطلقا چنانچه وارد است درمبحث متعه از کتاب فقه الرضا علیه‌السلام که‌آنحضرت فرمود اعلم یااخی انی سألت العالم علیه‌السلام عن‌المتعة فقلت جعلت فداك یروی جدك امیرالمؤمنین علیه‌السلام ان النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله حلل المتعة یوم فتح مكة و حرمتها عام خیبرونهی عنها فقال‌صدقوا فی‌الروایات انهاوالله منهیة حرام مأمور بها الا انهم‌غلطوا فی وجوه الحدیث اعلم یا بنی انها محرمة فی کرایمنا وفیما بیننا مما (منا ـظ) ولنا وحل لنا من غیرنا حرم علی بناتنا ونسائنا ان‌یتمتع بهن‌مناّاومن‌غیرنالامن‌سایرالناس وحرم‌علی‌صغیرنا وكبیرنا وقوینا وضعیفنا الصدقات وحلل علی غیرنا ، وفی‌السیرةالحلبیة بعدان‌ذکر مؤلفه حدیث امتصاص مالك‌بن سفیان والدابی سعید الخدری دم‌رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله ثم ازدرده فقال رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله من‌مس دمی دمه لم‌تمسه النار ، وایضا ذکرعن حاضنة رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله اعنی امایمن بركة الحبشية رضی‌الله عنها انها قالت قام‌رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله من‌اللیل الی‌فخارة هی تحت سریره فبال فیها فقمت وانا عطشی فشربت مافی الفخارة وانا لااشعرفلما اصبح النبی (ص) قال یا ام ایمن قومی الی تلك الفخارة

فاهریقی مافیها قالت واللّه قدشربت مافیها فضحک حتی بدت نواجده ثم قال لا تفجر بالجیم والفاء وفی لفظ لاتلج بطنك النار وفی لفظ لاتشتکی بطنك ، و فی بعض الکتب المعتبرة نقل لماقرأت ماقاله علماء الحدیث فی الخصایص النبویة ان فضلاته الی آخره قال بعض من کان حاضراً اذا لم یلج النار جوف فیه قطرة من فضلاته کیف تعذب ارحام حملته فاعجبنی کلامه وازاینحکم مذکور نسبت بذریهٔ رسول اللّه (ص) امید رستگاری عظیم حاصل میشود .

سند شانزدهم

شیخ اجل ظهیر الاسلام والمسلمین ابواحمد مروزی روایت نموده از صحیفة الرضا علیه السلام بسند خود که سلسله سندرا در آنکتاب ذکر نموده تابحضرت امام رضا علیه السلام ازآبای کرامش از رسول اللّه (ص) وسید امجد میرسیداحمد جدداعی در کتاب منهاج الصفوی ازامالی ابن بابویه نقل نموده «قال قال رسول اللّه (ص) اربعة انالهم شفیع یوم القیمة ولو اتوا بذنوب اهل الارض المکرم لذریتی ، والقاضی لهم حوائجهم ، والساعی لهم فی امورهم عند ما اضطروا الیه والمحب لهم بقلبه و لسانه» و تفسیر اینحدیث باحدیث سابق که دراین باب درسندنهم مسطور شد موافق است الااینکه اینحدیث ابلغ است ودربحار درباب مدح ذریة الطیبة و ثواب صلتهم نیز واقع است اینحدیث وفی جامع الاخبار قال صلی اللّه علیه وآله من اکرم اولادی بالقلب واللسان حشره اللّه یوم القیمة ووجهه کالبدر المنیر .

سند هفدهم

من صحیفة الرضا علیه السلام وباسناده عنه (ص) انه قال اتانی جبرئیل علیه السلام عن ربی عزوجل وهو یقول ربی یقرئك السلام ویقول یامحمد بشر المؤمنین الذین یعملون الصالحات ویؤمنون بك ویحبون اهل بیتك بالجنة فان لهم عندی جزاء الحسنی و سیدخلون الجنة» ـ یعنی حضرت رسول صلی اللّه علیه وآله فرمود آمد مراجبرئیل از نزد پروردگار من و میگفت خدای من تو را سلام میرساند و میگوید ایمحمد بشارت ده ایمان آورندگان که موصوفند بکردن نیکیها وایمان آورده اند بتو ودوست دارند اهل بیت تورا به بهشت بتحقیق که مرایشانراست نزد من مزد بهتر ونیکو وزود

باشد که داخل شوند در بهشت .

سند هجدهم

من جامع الاخبار روی عبدالله بن عبدالله بن عبدالرحمن قال سمعت عثمان بن عفان قال سمعت عمر بن الخطاب قال سمعت ابابکر بن ابی‌قحافه قال سمعت رسول‌الله ﷺ يقول ان‌الله تبارك وتعالى خلق من نـور وجه علی بن ابی طالب ملائكة يسبحون و يقدسون و يكتبون ثواب ذلك لمحبيه و محب اولاده (ع) » - یعنـی حضرت رسول ﷺ فرمود بدرستیکه خدای تعالی آفریده ازنور روی علی فرشتگانی که تسبیح میکنند وتقدیس مینویسند ثواب آنرا از برای دوستان علی ودوستان فرزندان او (ع) ودر مناقب خوارزمی نیز اینحدیث بطرق عامه مذکور است .

سند نوزدهم

ابن‌بابویه علیه الرحمة در مجلس سیم‌از کتاب امالی آورده « حدثنا الحسن بن عبد الله بن سعيد قـال اخبرنا عمرو بن‌احمد بن حمران القشيری قال حدثنـا المغيرة بن محمد بن المهلب قال حدثنا عبد الغفار بن محمد بن كثير الكلابی الكوفی عن عمرو بن ثابت عن جابر عن ابی جعفر محمد بن علی بن الحسين عن‌ابيه (ع) قال قال رسول الله صلی‌الله علیه و آلـه وسلم حبّی وحب اهل بيتی نافع فی سبعة مواطن اهوالهن عظيمة عندالوفاة ، و فی‌القبر، وعندالنشور ، وعندالكتاب ، وعندالحساب وعندالميزان ، وعندالصراط » - یعنی‌حضرت امام محمد باقر علیه‌السلام روایت کرده است از آبای‌عظام کرام‌خود صلوات‌الله علیهم که حضرت‌رسول ﷺ فرمودند دوستی من ودوستی اهل بیت من نافع است در هفت جا که هولهای آنها بزرگست نزد مردن ودرقبرونزد بر انگیخته شدن ازقبرودر محشرونزد دادن نامهٔ اعمال ونزد حساب ونزد میزان‌ونزد صراط .

سند بیستم

درمجالس المؤمنین از کتاب خلاصة المنـاقب نقل نموده و قال النبی ﷺ ان‌الله‌عرض حب علی وفاطمة وذريتهما علی‌البرية فمن بادر منهم بالاجابة جعل‌منهم الرسل ومن اجاب بعد ذلك‌جعل منهم الشيعة ومن‌اجاب‌بعدذلك جعل‌منهم الاصفياء

والله جمعهم فی الجنة» ـ یعنی بدرستیکه حضرت حق سبحانه و تعالی عرض کرد دوستی حضرت امیرالمؤمنین وحضرت فاطمه(ع) وذریهٔ حضرت فاطمه (ع)رابرجمیع مخلوقات پس کسیکه مبادرت وپیش دستی نمود ازمردمان بقبول محبت ایشان و محبت ایشانرا پیش ازدیگران قبول نمود گردانیدخدایتعالی ازایشان پیغمبران رایعنی پیغمبران ازآن جماعت اندو کسیکه قبول نمودمحبت ایشانرا بعداز رسل گردانید خدای تعالی ازایشان شیعیان را یعنی متابعان حضرت ائمهٔ هدی صلوات الله علیهم ازایشانند و کسیکه اجابت کرد بعدازشیعیان گردانید خدای‌تعالی ازایشان اصفیارا وخدای تعالی جمع کرد همه آنهارا که قبول محبت ایشان نمودند در بهشت ، و در خلاصة المنهج درطی تفسیر کریمهٔ **وان من شیعته لابرهیم** مسطوراست که درحدیث آمده که چون حقتعالی ملکوت آسمان و زمین را باابرهیم علیه السلام نمود ابرهیم علیه السلام بجانب عرش نگریست نور عظیمی دید گفت خداوندا این چه نور است گفت نور صفی وحبیب من محمد(ص) گفت درجنب آن نور دیگرمی بینم گفت نور برادر ووصی اوعلی بن ابیطالب علیه السلام است گفت خداوندا نور دیگرمی بینم نزدیك آن هردو نور خطاب آمد که آن نورفاطمهٔ زهراست دخترسیدانبیاء(ص) وزوجهٔ خیرالاوصیاء وبجهة آن ویرا فاطمه نام نهاده ام که اودوستان خودرا ازدوزخ منع کندو بازدارد وهمچنانکه مادرفرزندرا فطیم سازد وازشیرباز گیرد گفت خداوندا دونور دیگرمیبینم نزدیك ایشان فرمود که آن دو نور دوفرزند ویند حسن وحسین (ع) گفت پادشاها نه نور دیگرمی بینم که گرداگرد ایشان درآمده است ازچه کسانند گفت آن نورهای نـه امامند ازفرزندان حسین علیه السلام گفت خداوندانورهای بسیارمی بینم که ازگرد ایشان در آمده فرمود که آن نورهای شیعیان ومحبان علی اند علیه السلام وفرزندان او گفت پادشاها ایشان رابچه علامت توان شناخت گفت به پنج علامت که آن پنجاه ویکرکعت نماز گذاردن و انگشتری دردست راست داشتن وبسم الله الرحمن الرحیم درنماز بلند گفتن وپیش از رکوع قنوت خواندن وسجدهٔ شکر کردن است ابراهیم گفت خداوندامراازشیعهٔ علی بن ابیطالب گردان حقتعالی دعای اورا اجابت فرمود واورا داخل شیعیان امیرالمؤمنین علیه السلام گردانیدورسول خودرا ازاین خبرداد وفرمودوان من شیعته لابرهیم و بدرستیکه

ابرهیم ازجملهٔ شیعیان علی بن ابی طالب است پس بنابر این اصطلاح مرتبه این شیعه بالاتر
ازمرتبه اصفیاء است موافق حدیث مجالس ومؤید آنچه درخلاصه مرقوم شداز تصویر
اولاد علی بن ابی طالب بانوار حدیثی است که صاحب منتخب البصائر از کتاب واحد
باسناد خود نقل نموده تا ابی جعفر الباقر عليه السلام قال قال امیر المؤمنین عليه السلام ان الله تبارك
وتعالی احد واحد تفرد فی وحدانیته ثم تکلم بکلمة فصارت نوراً ثم خلق من ذلك
النور محمدا صلی الله علیه وآله وخلقنی وذریتی «الحدیث» پس مستفاد میشود از اینحدیث که اصل ذریه
از نور است

سند بیست و یکم

من کتاب الکشی حدثنا معروف قال اخبرنی الحسن بن علی بن النعمان قال
حدثنی ابی علی بن النعمان عن محمد بن سنان عن ابی الجارود عن جویریة بن مسهر العبدی
قال سمعت علیا عليه السلام یقول احبب محب آل محمد ما احبهم فاذا ابغضهم فابغضه و
ابغض مبغض آل محمد ما ابغضهم فاذا احبهم فاحببه وانا ابشرك ثلاث مرات وانا ابشرك وانا
ابشرك» یعنی جویریة بن مسهر العبدی گفت شنیدم از حضرت امیرالمؤمنین و یعسوب
الموحدین علی بن ابی طالب عليه السلام که میفرمودند دوست دار محب آل محمد صلی الله علیه وآله را مادام
که آن محب دوستدار ایشان باشد پس هرگاه دشمن شود بآل محمد (ص) تو نیز دشمن
دار اورا ودشمن باش باد شمن آل محمد (ص) مادام که او دشمن آل محمد باشد پس هرگاه
دشمن آل محمد صلی الله علیه وآله دوست شود باایشان تو نیز با او دوست شو ودوست دار اورا
ومن بشارت میدهم تورا ای جویریه سه مرتبه ومن بشارت میدهم تورا ومن بشارت
میدهم ترا

سند بیست و دویم

من عیون اخبار الرضا وباسناده عن علی علیه السلام قال قال النبی صلی الله علیه وآله اول
مایسأل العبد حبنا اهل البیت» یعنی ابن بابویه باسناد خود ازحضرت امیرالمؤمنین
عليه السلام روایت کرده که آنحضرت فرمود که رسول خدا (ص) فرمود اول چیزیکه سؤال
کرده میشود از بندگان خدا دوستی مااهل بیت است

سند بیست و سیم

من الصواعق احبوا اهلی واحبوا علیا ، من ابغض احدا من اهلی فقد حرم شفاعتی
یعنی آنحضرت فرمود که دوست دارید اهل مرا و دوست دارید علی را کسی که
دشمن داشته باشد یکی از اهل مرا پس بتحقیق که محروم شده است از شفاعت من .

سند بیست و چهارم

من کتاب الکافی محمد بن یحیی عن احمد بن محمد عن الحسین بن سعید عن
الحسین بن الجارود عن موسی بن بکر بن دأب عمن حدثه عن ابی جعفر علیه السلام ان زید
بن علی بن الحسین دخل علی ابی جعفر محمد بن علی ومعه کتب من اهل الکوفة یدعونه
فیها الی انفسهم ویخبرونه باجتماعهم ویامرونه بالخروج فقال له ابو جعفر هذه الکتب
ابتداء منهم اوجواب ما کتبت به الیهم ودعوتهم الیه فقال بل ابتداء من القوم لمعرفتهم
بحقنا وبقرابتنا من رسول الله (ص) ولما یجدون فی کتاب الله عزوجل من وجوب مودتنا
وفرض طاعتنا ولما نحن فیه من الضیق والضنك والبلاء فقال ابو جعفر ان الطاعة مفروضة
من الله عزوجل وسنة امضاها فی الاولین وکذلك یجریها فی الاخرین والطاعة لواحد
منا والمودة للجمیع وحدیث بتمامه در کافی مسطور است وهر چند قدری از این حدیث
درسند دویم از باب اول سابقا مذکور شده در اینجا نیز بقدر حاجت اکتفا نمودیم
یعنی زید بن علی بن الحسین علیه السلام داخل شد بمجلس شریف حضرت امام محمد باقر
علیه السلام وبا او بود نوشته چند از اهل کوفه که خوانده بودند اورا در آن نوشته ها بسوی
خود وخبر کرده بودند اورا بجمعیت ایشان بجهت خروج وامر کرده بودند اورا
بخروج پس گفت مر زید را حضرت امام محمد باقر علیه السلام این نوشته ها ابتداءً نوشته شده
از ایشان یعنی از اهل کوفه بسوی تو یا جواب چیزیست که تو نوشته ای بسوی
ایشان وخوانده ایشان را به بیعت پس گفت بلکه این نوشته ها ابتدائیست از قوم
ازجهت معرفت ایشان بحق ما وبخویشی و قرابت ما برسول خدا (ص) واز جهت
چیزی که میابند درمصحف مجید و کلام حمید ازواجب بودن مودت ما وفرض بودن
طاعت ما برخلایق وازبرای چیزیکه ما گرفتار آنیم ازعدم وسعت و تنگدستی
درهمه چیز وبلاها که برما وارد میشود پس فرمود مر اورا ابوجعفر علیه السلام بتحقیق

که طاعت وفرمان برداری مردم مااهل‌بیت‌را فرض کرده شده است ازجانب‌خدای عزوجل‌وطریقه‌ایست که‌جاری‌ساخته است‌خدای تعالی‌آنرادراولین و همچنین‌جاری میسازدآنرادرآخرین‌وطاعت‌مفروضهٔ‌ازجانب‌خدامخصوص‌یکی‌ازماخویشان‌رسول‌الله صلی الله علیه وآله است که امامیم ومودت ودوستی ازبرای همهٔ اقارب آنحضرتست ومؤیداین قول در کتاب محاسن برقی واقع است باین عبارت: عن حسن بن علی الخزاز عن مثنی الحناط عن عبدالله‌بن عجلان قال سألت اباجعفر عليه السلام عن قول الله تعالی **قل لااسئلکم علیه اجراًالا المودة فی القربی**فقال نعم هم الائمة الذین لا یأکلون الصدقة ولاتحل لهم وایضا روی فیه عن الهیثم النهدی عن العباس بن عامر القصیر عن حجاج الخشاب قال سمعت اباعبدالله عليه السلام یقول لابی جعفر الا حول مایقول من عندکم فی قول الله تبارك وتعالی **قل‌لا اسئلکم علیه اجراًالا المودة فی القربی** فقال کان الحسن البصری یقول فی اقربائی من العرب فقال ابو عبدالله عليه السلام لکنی اقول القریش الذین عندنا هیهنا خاصة فیقولون هی لناولکم عامة فاقول‌خبّرونی عن النبی صلی الله علیه وآله اذا نزلت بهٔشدة من خص بهاالیس ایاناخص بهاحین اراد ان یلاعن اهل نجران اخذبیدعلی وفاطمة والحسن والحسین (ع) ویوم بدر قال لعلی وحمزة وعبیدة بن الحارث قال فابوا یقرّون‌لی افلکم الحلو ولنا المر» یعنی حضرت امام محمد باقر عليه السلام فرمود که قربی ائمه اند که صدقه برایشان حلال نیست وایضا روایت کرده که حضرت صادق عليه السلام از ابوجعفر احول پرسید که چه میگویند علماءعامه که‌نزد شما اند درتفسیر این آیه گفت حسن بصری میگفته است که مـراد تمام خویشان من و آنحضرتست از عرب حضرت فرمود که لیکن مـن میگویم که از برای جماعتی است‌از قریش که نزدما میباشند اینجا یعنی بنی‌هاشم پس میگویند ایشان از برای ماو شما است همه پس میگویم بایشان که مرا خبر دهید از حال رسولخدا صلی الله علیه وآله هر گاه شدتی اورا عارض میشد کرا مخصوص‌بآن میگردانید آیا نه‌چنان بود که ما را نه دیـگر انرا مخـصوص بآنشدت میسا خت در وقتیـکه میخواست ملاعنه بانصارای نجران کند دست علی وفاطمه وحسن وحسین را گرفت و ایشانرا در عرضهٔ نفرین در آورد یا غیر راودر روز بدر اول کسیرا که بجنگ

فرستاد آیا علی و حمزة و عبیدة بن الحارث بودند یانه و گفت آنحضرت که پس اباء کردند از اینکه اقرار نمایند از برای من بامر حق پس آیا شیرین را برای شما قرار داده وتلـخ را مخصوص ما گردانید واین ترجمه مجملا سابـق براین گذشت و قاضی زادهٔ کرهرود (ره) تعالی دررسالهٔ اعتقادیهٔ خودبا ینعبارت ایراد نموده که اعتقاد باید نمود که چون مودت اهل بیت رسالت بفرمودهٔ حق سبحانه وتعالی عوض اجر نبوت حضرت رسالت است پس باید هر که را دغدغهٔ ایمان شود در محبت این زمرهٔ عظیمه که مقربان درگاه ومحرمان بارگاه اله اندساعی باشد وباینمعنی در کلام فرزدق ایمانی واقع است که من معشرحبهم دین و بغضهم کفر☆ و قربهم منجی و معتصم ☆ ان عد اهل التقی کانوا ائمتهم ☆ اذقیل من خیر خلق الله قیل هم☆ پس اینمعنی رابایدکه دقیقه نامرعی نگذاشت واین عطیهٔ عظمی وموهبت کبری رااز مقامات مراحم الهی ومواد اصطناعات ربانی دانست وبشکرانهٔ این نعمت بیکران برحسب طاقت قیام نمود .

سند بیست و پنجم

من الصواعق و روی الطبرانی انه ﷺ قال الزموا مودتنا اهل البیت فانه من لقی الله وهویودنا دخل الجنة بشفاعتنا والذی نفسی بیده لاینفع احداعمله الابمعرفته حقنا » یعنی حضرت رسول ﷺ فرمود لازم گردانید بر خود دوستی ما اهل البیت راپس بتحقیق که کسیکه ملاقات کند خدارا ودوستدار ماباشد داخل بهشت میشود بشفاعت ماقسم بکسیکه نفس من بدست قدرت اواست که نفع نمیدهد کسی را عملش مگر بمعرفت حق ماو شك نیست که ازجملهٔ حقوق آنحضرتست مودت خویشان آنحضرت چنانکه قبل از این مکرر مسطور شد.

سند بیست و ششم

من الصواعق اخرجه مبسوطا الثعلبی فی تفسیره من مات علی حب آل محمد مات شهیدا مغفورا له تائبا مؤمنا مستکمل الایمان یبشره ملك الموت بالجنة و منکر و نکیر یزف الی الجنة کما یزف العروس الی بیت زوجها وفتح له بابان الی الجنة ومات علی السنة والجماعة ومن مات علی بغض آل محمد جاء یوم القیمة مکتوبا بین

عینیہ آیس من رحمۃ اللہ» یعنی ثعلبی در تفسیر خود اینحدیث را مبسوطا اخراج نمودہ کسیکہ بمیرد بر دوستی آل محمد صلی اللہ علیہ و آلہ مردہ است شہید یعنی درجۂ شہید باو کرامت میشود و آمرزیدہ شدہ از برای او گناہان او بسبب دوستی آل محمد و میمیرد و حال آنکہ توبہ کردہ باشد از گناہان و با ایمان باشد و کامل گردانیدہ باشد حقیقت ایمانرا بشارت میدہد آن محب آل محمد را ملک الموت ببہشت و ہمچنین منکر و نکیر بشارت دہند او را ببہشت میبرند و میکشانند او را بسوی بہشت خرامان ہمچنانکہ میبرند عروس را بخانۂ شوہرش و میگشایند از برای او دو در بسوی بہشت و مردہ است بر طریقۂ اہل سنت پیغمبر و جماعت حق و کسیکہ بمیرد بر دشمنی آل محمد بیاید در روز قیامت و حال آنکہ نوشتہ شدہ باشد در میان دو چشم او کہ این شخص نومید است از رحمۃ اللہ تعالی وروی ابن شہرا شوب فی مناقبہ عن ابی بکر مردویہ فی کتابہ بالاسناد عن سنان الاوسی قال النبی صلی اللہ علیہ و آلہ حدثنی جبرئیل ان اللہ تعالی لما زوج فاطمۃ علیا علیہما السلام امر رضوان فامر شجرۃ طوبی فحملت رقاعا لمحبی آل بیت محمد ثم امطرھا ملائکۃ من نور بعدد تلک الرقاع فاخذ تلک الملائکۃ الرقاع فاذا کان یوم القیمۃ واستوت باھلہا اھبط اللہ الملائکۃ بتلک الرقاع فاذا لقی ملک من تلک الملائکۃ رجلا من محبی آل محمد دفع الیہ رقعۃ برائۃ من النار» وقریب باین مضمون در کتاب کشف الغمۃ و کتاب خرایج وجرایح نیز واقع است وفی کتاب کامل الزیارۃ لابن قولویہ بحذف الاسناد عن ابی ذر الغفاری رحمۃ اللہ علیہ قال رأیت رسول اللہ صلی اللہ علیہ و آلہ یقبل الحسین بن علی وھو یقول من احب الحسن والحسین وذریتہما مخلصا لم تلفح النار وجہہ ولو کانت ذنوبہ بعدد رمل عالج الا ان یکون ذنبا یخرجہ من الایمان» واینحدیث صریح است در آنکہ مراد بہ ذریہ خصوص ائمہ (ع) نیست بجہت آنکہ ائمہ از ذریۂ حضرت امام حسین علیہ السلام اند و در حدیث ذریتہما بصیغۂ تثنیہ واقع شدہ و این وجہ حسنیست برای مجموع سادات حسینی و حسنی رضی اللہ تعالی عنہم وانعم علیہم بالفیض اللدنی

سند بیست و ہفتم

من الصواعق وفی طریقہ الشیعی من احبنا بقلبہ واعاننا بیدہ ولسانہ انا وھو فی علیین ومن احبنا بقلبہ وکف عنا لسانہ ویدہ فہو فی الدرجۃ التی تلیہا» یعنی

کسیکه دوست دارد مارا بدل و اعانت و یاری ما کند بدست وزبانش من و او در علیین خواهیم بود و کسی که دوست دارد مارا بدل اما بدست وزبان یاری ما نکرده باشد یا منع نموده باشد زبان ودست خود را از ضرر وزیان رسانیدن بما پس او در مرتبهٔ پست تر پهلوی اینمرتبه خواهد بود

سند بیست و هشتم

ابن بابویه قمی قدس الله نفسه القدوسی در من لا یحضره الفقیه فی باب التسمیة عند الجماع ایراد نموده است که «قال الصادق علیه السلام اذا اتی احدکم اهله فلم یذکر الله عند الجماع وکان منه ولد کان شرك شیطان ویعرف ذلك بحبنا و بغضنا» یعنی حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمودند که چون اتیان کند یکی از شما اهل خود را یعنی اراده مجامعت با او داشته باشد پس ذکر نکند اسم خدا یتعالی را و بسم الله الرحمن الرحیم نگوید در وقت جماع و بهم رسد ازاو ولدی خواهد بود در آنولد شیطان شریك و معلوم میشود اینمعنی به محبت ما اهل البیت وعداوت ما پس مستفاد شد که هر که محبت اهل بیت نبوت ندارد حرام زاده و در نطفه او شیطان شریکست ، وابن اثیر صاحب کتاب جامع الاصول درترجمه ذعذع از کتاب نهایة ایراد نموده فی حدیث جعفر الصادق علیه السلام لا یحبنا اهل البیت المذعذع قالو او ما المذعذع قال ولد الزنا وچون اینحدیث متضمن لزوم محبت وخبث ولادت معاندین اهل بیت بود و مرابطه تمام بامقصود من البابین داشت در ذیل این باب ایراد شده ویافتم بخط جد خود الهمام القمقام اللجی الستی میر محمد باقر الداماد الحسینی در تعلیقات و حواشی که نوشته اند بر رجال شیخ کشی که قال ابن الاثیر فی النهایة و فی حدیث جعفر الصادق ولا یحبنا اهل البیت کذا وکذا ولا ولد المیافعة ای ولد الزنا یقال یافع الرجل جاریة فلان اذا زنا بها وقال فیه وفی حدیث اهل البیت لا یحبنا اللاکع ولا المحیوس. المحیوس الذی ابوه عبد وامه امة لکع علیه الوسخ کفرح لصق به ولزمه ولکع بضم اللام وفتح الکاف اللئیم الخسیس الوسخ الدنس واصل الحیس الخلط وذلك کنایة عن خبث الطینة واختلاط النطفة وعدم طیب الولادة وفی النهایة الاثیریة ایضا فی حدیث جعفر الصادق علیه السلام لا یحبنا اهل البیت ذو رحم منکوسة قیل هو المابون لانقلاب شهوته الی دبره انتهی کلام النهایة وایضا فی النهایة فی حدیث

الصادق عليه السلام لايحب اهل البيت الخيعامة يعنى بـالخاء المعجمة و العين المهملة قيل هو المابون والياء زايدة والهاء للمبالغة و ابن بابويه در ابـواب ستة عشر از خصال ايراد نموده عن جعفر بن محمد عن ابيه عن جده عليه السلام انه قـال ستة عشر صنفا مـن امة محمد صلى الله عليه وآله لايحبونا ولايحببـونا الى الناس (و لا يحببون الينا الناس خل) ويبغضونا ولايتولونا ويخذلونا ويخذلون الناس فهم اعداؤنا حقالهم نارجهنم ولهم عذاب الحريق قلت بينهم لى يا اباه وقـاك الله شرهم قال الزايد في خلقه الى قوله علیـه السلام والمنكوح فلاترى منهم احدا الا وجدته يتغنى بهجائنا ويؤلب علينا » پس از این حدیث مستفاد شد که خصلت کسی که این عمل قبیح یعنی دخول براو واقع شده این است که متغنی بهجو اهل بیت میشود وبضرر ایشان جمع شده میکوشند ، ودر نهایة ابن اثیر ایراد نموده درباب الهمزة مع اللام الالب بالفتح و الـكسر القوم يجتمعون على عداوة انسان وطالبوا تجمعوا» ومـکرر دراینـکتاب موافق احادیث سیما حدیث عباس مذکور شده که اهل بیت شامل بنی هاشم است «ولنا ونحن» که اهل بیت فرموده اند نیز بدستور شامل ایشان بود دراکثر احادیث صریحا وآیهٔ قل لااسئلکم موافق حدیث کلینی تعمیم داشت که امر بمودت شده است اگر اعادی مدخوله در این احادیث احتمال شمول نمیدهند وتوجیه دیگر مینمایند خود ظاهر و باطن وپشت وروی مراتب وواقع واحادیث وامور خودرا خبردارترند والله یعلم وابن بابویه رحمه الله تعالی نیز درکتاب من لایحضره الفقیه در باب المياه و طهرها و نجاستها ایراد نموده است «ولايجوز التطهر بغسالة الحمام لانه يجتمع فيه غسالة اليهودى والمجوسى والنصرانى والمبغض لال محمد (ع) وهو اشرهم» وازاین احادیث ظاهر میشود که کسیکه محبت اهل بیت نبوت صلى الله عليه وآله را ندارد ولدا لزنا وخسیس ونحس ونجس ومأبونست ومدخول و چون درناصبی اهل بیت این علت هست مناسب دراینمقام اینـکلام که من القواعد الكلية «النصب علم المفعولية» وهمچنین عدو ایشان ازیهودی ومجوسی و نصرانی بد تراست ودرمنهاج الـكرامة فی معرفة الامامة که از مصنفات علامه رحمه الله تعالـی مسطور است «وعن ابن مسعود قال حب آل محمد يوما خير من عبادة سنة ومن مات عليه دخل الجنة» یعنی فرمود دوستی آل محمد درروزی بهتر است از عبادت یکسال و کسی

کہ بمیرہ بر دوستی آل محمد داخل بهشت میشود ومخفی نماناد که محبت آل محمد ﷺ وحق تکریم ایشان همیشه لازم است ومنقطع نمیشود تاروز قیامت چنانچه محمد بن یعقوب کلینی درجامع خودکافی روایت کرده است «عن علی بن ابرهیم عن ابیه عن ابن محبوب عن عبدالله بن سنان قال سمعت اباعبدالله ؑ یقول کانت امراة من الانصار تودّنا اهل البیت ویکثر التعاهد لنا وان عمر بن الخطاب لقیها ذات یوم وهی تریدنا فقال لها این تذهبین یاعجوز الانصار فقالت اذهب الی آل محمد اسلم علیهم و اجدد بهم عهدا واقضی حقهم فقال لها عمر ویلك لیس لهم الیوم حق علیك ولا علینا انما کان لهم حق علی عهد رسول الله ﷺ فاما الیوم فلیس لهم حق فانصرفی فانصرفت حتی اتت ام سلمة فقالت لها ام سلمة ماذا ابطأبك عنا فقالت انی لقیت عمر بن الخطاب فاخبرتها بما قالت لعمر وماقال لها عمر فقالت لها ام سلمة کذب لا یزال حق آل محمد (ع) واجبا علی المسلمین الی یوم القیامة» ودر قرب الاسناد حمیری از حضرت کلام الله الناطق جعفر بن محمد الصادق ؑ بسند صحیح ایراد نموده که زنی بود ازانصار که اورا حسرت میگفتند و بعداز حضرت رسول ﷺ پیوسته نزد آل محمد (ص) میامد وایشانرا بسیار دوست میداشت وروزی ابوبکر و عمر در راه اورا دیدند واز او پرسیدند که بکجا میروی ایحسرت گفت بخدمت آل محمد میروم که حق ایشانرا اداکنم وعهد خود را تازه گردانم گفتند که وای برتو ایشانرا امروز حقی نیست و حق ایشان مخصوص زمان حضرت رسول (ص) بود پس حسرت ناامید باحسرت تمام برگشت و بعد از چندروز دیگر بخدمت اهل بیت رسالت رفت پس امسلمه زوجهٔ رسولخدا صلی الله علیه وآله گفت ایحسرت چرا دیربنزد ما آمدی گفت ابوبکر و عمرمرا در حین آمدن دیدند وچنین گفتند امسلمه گفت دروغ گفتند حق آل محمد واجب است بر مسلمین تاقیام قیامت ، من تفسیر علی بن ابرهیم رحمه‌الله عند تفسیر سورة المدثر قال حقوق آل محمد من الخمس لذوی القربی والیتامی والمساکین وابن السبیل وهم آل محمد صلوات‌الله علیه وقوله تعالی **فماتنفعهم شفاعة الشافعین** قال لوان کل ملك مقرب ونبی مرسل شفعوا فی ناصب آل محمد ماشفّعوا فیه وازجملهٔ حقوق آل محمد صلی الله علیه وآله حرمت زکوة است وحلیت خمس وشك نیست که خمس برغیرهاشمی از عالم

وجاهل حرام وزکوة حلال است وفقهاء فرقتین حکم حقوق این فرق را مستمر تاروز قیامت دانسته اند.

باب سیم: دربیان اینکه عداوت حضرت امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام واهل بیت نبوت و ولایت وذریهٔ ایشان کاشف خبث ولادتست وآنچه درباب اعادی ایشان واقع شده

سنداول

من معانی الاخبار باب معنی اول النعم و باديها حدثنا ابی و محمد بن الحسن رضی الله عنه قالا حدثنا سعد بن عبدالله عن احمد بن محمد بن خالد قال حدثنا ابو القسم عبدالرحمن الكوفی وابویوسف یعقوب بن یزید الانباری الکاتب عن ابی محمد عبدالله بن محمد الغفاری عن الحسین بن یزید عن الصادق جعفر بن محمد عن ابیه عن ابائه(ع) قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله من احبنا اهل البیت فلیحمدالله تعالی علی اول النعم قیل وما اول النعم قال طیب الولادة ولایحبنا الامن طاب ولادته ولايبغضنا الامن خبث ولادته حضرت امام جعفر صادق علیه السلام ازپدرش ازآباء کرام خود صلوات الله وسلامه علیهم ازرسول خدا صلی الله علیه وآله روایت کرده که آنحضرت صلی الله علیه وآله فرمود کسی که دوست دارد مااهل بیت را پس باید حمد کند خدای تعالی راازجهت اول نعمتی که باو رسیده است ازجانب خدای تعالی شخصی گفت چه چیزاست آن اول نعم حضرت رسول (ص) فرمود طیب و لادت یعنی پاکی ولادت وحلال زادگی ودوست نمیدارد مارامگر کسیکه پاك باشد ولادت او ودشمن نمیباشد باما مگر کسیکه ناپاك باشد ولادت او

سند دویم

من معانی الاخبار حدثنا علی بن احمد بن عبدالله رحمه الله قال حدثنا ابی عن جده احمد بن ابی عبدالله عن محمد بن عیسی بن عبید عن ابی محمد الانصاری عن غیر واحد عن ابی جعفر الباقر علیه السلام قال من اصبح یجد بردحبنا علی قلبه فلیحمد الله علی بادی النعم قیل وما بادی النعم قال طیب المولد» یعنی حضرت ابی جعفر الباقر علیه السلام فرمود که هر کسی که صبح کند وبیابد خنکی محبت مارا دردل خودش یعنی اثر محبت مارادردل خود بیابد پس باید حمد کند خدای تعالی رابجهت اول نعمتی که باو عطا

کرده است شخصی گفت چه چیز است بادی نعم یعنی اول نعمتها آنحضرت فرمودند حلال‌زادگی

سند سیم

من معانی الاخبار حدثنا محمد بن علی ماجیلویه رضی‌الله‌عنه عن عمه محمد بن ابی‌القسم عن محمد بن علی الکوفی عن محمد بن سنان عن المفضل بن عمر قال قال ابوعبدالله علیه‌السلام من وجد برد حبنا علی قلبه فلیکثر الدعاء لامه فانها لم تخن اباه» یعنی مفضل بن عمرو رحمه الله گفت که صادق آل محمد علیهم التحیة والسلام فرمود که هر که بیابد اثر محبت ما را در دل خود پس بسیار کند دعا را در حق مادر خود پس بتحقیق که او خیانت نکرده است با پدرش

سند چهارم

من معانی الاخبار معنی ماروی ان من مثل مثالا او اقتنی کلبا فقد خرج من الاسلام حدثنا محمد بن علی ماجیلوله رحمه الله عن محمد بن ابی‌القسم عن احمد بن ابی‌عبدالله عن النهیکی باسناده رفعه الی ابی عبدالله علیه‌السلام انه قال من مثل مثالا او اقتنی کلبا فقد خرج من الاسلام فقیل له هلك اذا کثیر من الناس فقال لیس حیث ذهبتم انما عنیت بقولی من مثل مثالا من نصب دینا غیر دین الله ودعا الناس الیه و بقولی من اقتنی کلبا مبغضا لنا اهل البیت اقتناه فاطعمه وسقاه من فعل ذلك فقد خرج من الاسلام یعنی حضرت ابوعبدالله علیه‌السلام فرمود کسی که مثال و شبیهی سازد یا نگاه دارد سگی را پس بتحقیق که بیرون رفته خواهد بود از اسلام پس گفت شخصی بآنحضرت که هلاك شدند در این هنگام بسیاری از مردمان یعنی الحال که شما باین نحو حکم فرمودید بسیاری از مردمان هالك و بجهنم خواهند بود بجهت آنکه اکثر مباشر این دو امر می گردند پس حضرت فرمودند نیست بنحویکه شما فهمیده اید بتحقیقکه خواسته‌ام بقول خودم «من مثل مثالا» یعنی کسیکه قرار دهد دینی بغیر اسلام و بخواند مردم را بان دین و خواسته‌ام بقول خودم که «ومن اقتنی کلبا» یعنی کسیکه نگاه دارد دشمن ما اهل بیت را پس طعام و آب بدهد او را بتحقیق که بیرون رفته است از اسلام

سند پنجم

من معانی الاخبار حدثنا جعفر بن محمد بن مسرور رحمه‌الله قال حدثنا الحسین بن محمّد بن عامر عن عمه عبدالله بن عامر عن محمد بن زیاد عن سیف بن عمیرة قال قال الصادق جعفر بن محمّد علیه السلام من لم یبال ماقال وماقیل فیه فهو شرك شیطان ومن لم یبال ان یراه الناس مسیئا فهو شرك شیطان ومن اغتاب اخاه المؤمن من غیر ترة بینهما فهو شرك شیطان ومن شغف بمحبة الحرام وشهوة الزنا فهو شرك شیطان ثم قال علیه السلام ان لولدالزنا علامات احدها بغضنا اهل البیت وثانیها ان یحن الی الحرام الذی خلق منه وثالثها الاستخفاف بالدین ورابعها سوء المحضر للناس و لایسیء محضر اخوانه الامن ولد علی غیر فراش ابیه ومن حملت به امها فی حیضها» یعنی گفت سیف بن عمیره که حضرت صادق آل محمّد صلوات الله علیه فرمود کسیکه باکی ندارد از آنچه گفته است درحق مردم واز آنچه مردم درحق او گفته‌اند از امور بدپس درولادت او شیطان شریکست و کسیکه باکی ندارد که ببینند او را مردمان در اعمال بد پس درولادت او شیطان شریکست و کسیکه غیبت برادرمؤمنی کند بدون سابقه عداوت دنیویه یاعداوتیکه منشأ آن نقصی درامور دین باشد که باعث حلیت غیبت تواند شد پس درولادت او شیطان شریکست و کسیکه شوق دارد بمحبت حرام وشهوت زنا پس در ولادت اوشیطان شریکست بعد از آن حضرت صادق علیه السلام فرمود بدرستیکه ازبرای ولد زنا چندعلامت است : یکی از آنها عداوت ما اهل بیت است ، ودویم از آنها شوق بحرام است که از آن مخلوق شده که زنا باشد . وسیم از آن علامتها استخفاف وخوار نمودن دین است، وچهارم از آنعلامتها بدحاضر شدن وبد سلوکی نمودن او است با مردمان در مجالس یا آنکه بدیاد نمودن او است مردم رادر غیبت ایشان وبد سلوکی نمیکند درمجلس برادران مؤمن رایا آنکه بدیاد نمیکند ایشانرا درغیبت مگر کسی که متولد شده باشد در غیرجامهٔ خواب پدرش یا اینکه مادر اودر حین حیض حامله شده باشد واینحدیث بعینه در اواخر باب النوادر که آخر ابواب کتاب من لایحضره الفقیه است نیز مسطوراست ، ومن الکافی علی بن ابراهیم عن ابیه عن حماد بن عیسی عن ربعی عن ابی عبدالله علیه السلام قال لا والله لایحبنا من العرب والعجم الا

اهل البیوتات والشرف والمعدن ولایبغضنا من هؤلاء وهؤلاء الا کل دنس ملصق.

سند ششم

فی معانی الاخبار ابی رحمه الله قال حدثنا سعد بن عبدالله عن سلمة بن الخطاب عن الحسن بن یوسف عن صالح بن عقبة عن ابی الحسن موسی علیه السلام قال الناس ثلثة عربی ومولی وعلج فاما العرب فنحن واما الموالی فمن والانا واما العلج فمن تبرأ منا وناصبنا » راوی گفت که حضرت امام موسی کاظم علیه السلام فرمود که مردمان سه فرقه اند فرقهٔ عربند وفرقهٔ مولی وفرقهٔ علجند اما عرب پس مائیم اولاد رسول الله صلی الله علیه وآله واما موالی پس جماعتی اند که محبت و مودت مارا داشته باشند واما علج پس جمعی اند که تبری ازما جویند و ناصبی ما باشند یعنی بمانسا سزا گویند و نصب عداوت ما کنند وعلج بکسر عین در قاموس اللغة بمعنی حمار وحش سمین و مردی از کفار عجم آمده است و در صراح اللغة بمعنی گبر وبمعنی مطلق حمار وحشی وغیر وحشی هردو آمده پس معنی علج این باشد که بیعقل مثل حمارند ویا کافرند وهردو معنی مناسب است قال الزمخشری فی مدح العرب فی کتابه نوابع الکلم فرقك بین الرطب والعجم هوالفرق بین العرب والعجم ، وفی روضة الکلینی بحذف الاسناد اختصاراً منا قال ابو عبدالله علیه السلام نحن بنو هاشم و شیعتنا العرب و سایر الناس الاعراب ، وفیه ایضا بحذف الاسناد مناقال ابوعبدالله علیه السلام نحن قریش و شیعتنا العرب وسایر الناس علوج .

سند هفتم

من العمدة وفی تفسیر الثعلبی بالاسناد المتقدم قوله سبحانه وتعالی فی سورة النمل **یاایها الناس علمنا منطق الطیر** قال یقول القبّر فی صیاحه اللهم العن باغض آل محمد صلی الله علیهم»یعنی ثعلبی بسند خود در تفسیرش درحین تفسیر آیهٔ **علمنا منطق الطیر** گفته است که میگوید قبّره درصدائی که میکند خداوندا لعن کن کسیرا که بغض آل محمد داشته باشد وشهید ثانی وشارب رحیق فیض ربانی شیخ زین الدین عطرالله مضجعه در کتاب اطعمه واشربه ازشرح لمعهٔ دمشقیه نقل فرموده : وروی سلیمان الجعفری عن الرضا علیه السلام قال لاتأکلوا القبّرة ولا تسبّوها

ولاتعطوها الصبيان يلعبون (بها ـ ظ) فانها كثيرة التسبيح وتسبيحها لعن الله مبغضي آل محمد صلى الله عليهم و قال ان القنزعة التی علی رأس القبرة من مسحة سليمان بن داود (ع) يعنی حضرت امام رضا عليه السلام فرمود که مخوريد قبره راو دشنام مدهيد آنرا و مدهيد بطفلان که بازی کنند با آن پس بتحقيق که آن بسيار تسبيح کننده است و تسبيح آن اينست که لعن کرده است خدای تعالی بغض دارندهٔ آل محمد را رحمت خدای بر ايشان بادو فرمود آنحضرت که کاکلی که بر سر قبره است از دست ماليدن حضرت سليمان بن داود است بر سر اوو قبره رااهل لغة نقل کرده اند که مرغيست کوچکتر از تيهوج ودر سراو پريست جمع کرده شده بلند ميشود آن پر دروقت نشستن آن برزمين وشبيه است بهدهد .

سند هشتم

من العمدة وبالاسناد المقدم قال حدثنا عبدالله بن احمد بن حنبل قال حدثنا ابن زنجويه القطان قال حدثنا هشام بن عمار الدمشقی قال حدثنا اسد عن الحجاج بن ارطاة عن عطية العوفی قال حدثنا ابو سعيد الخدری قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله من ابغضنا اهل البيت فهو منافق » يعنی حضرت رسول صلى الله عليه وآله فرمود کسی که بغض ودشمنی داشته باشد بمااهل بيت آنکس منافق است، قال سيدبن طاوس فی کتاب الطرايف فی مذاهب الطوايف انه روی الحافظ محمد بن مؤمن الشيرازی فی کتابه فی تفسير قوله تعالی **وربك يخلق مايشاء و يختار ما كان لهم الخيرة من امرهم** باسناده الی انس بن مالك قال سألت رسول الله صلى الله عليه وآله **وربك يخلق مايشاء** قال ان الله خلق آدم من طين کيف شاء ثم قال ويختار ان الله اختارنی واهل بيتی علی جميع الخلق فانتجبنا فجعلنی الرسول وجعل علی بن ابی طالب الوصی ثم قال ماكان لهم الخيرة يعنی ماجعلت العباد ان يختاروا ولکنی اختار من اشاء فانا و اهل بيتی صفوة الله وخيرته من خلقه ثم قال سبحان الله عما يشرکون يعنی تنزيه الله عما يشرك به کفار مکة ثم قال وربك يا محمد يعلم ماتکن صدور هم من بغض المنافقين لك ولاهل بيتك وما يعلنون من الحب لك ولاهل بيتك» واينحديث دلالت ظاهره دارد بر آنکه اهل بيت صفوهٔ خدا وخيرهٔ اوو مختار ومنتجب ازخلقند ومبغضان ايشان منافقانند

که بحسب ظاهر اظهار محبت مینمایند .

سند نهم

سید المحققین و خاتم المجتهدین ثالث المعلمین میر محمد باقر الداماد الحسینی جد داعی حفه الله بالرحمة در تقدمۀ تقویم الایمان ایراد نموده است وفی کثیر من الکتب الجمهوریة والخاصیة عن زید بن ارقم ما کنا نعرف المنافقین ونحن مع النبی صلی الله علیه وآله وسلم الا ببغضهم علیا وولده» یعنی ودر بسیاری از کتب عامه وخاصه از زید بن ارقم مرویست که میگفته نمیشناختیم ما منافقان راوحال آنکه بودیم باحضرت رسول صلی الله علیه وآله مگر بعداوت ایشان علی بن ابیطالب علیه السلام را و فرزندان آن حضرترا

سند دهم

من جامع الاخبار و باسناده عنه صلی الله علیه وآله قال حرمت الجنة علی من ظلم اهل بیتی وقاتلهم والمعین علیهم ومن سبهم اولئك لاخلاق لهم فی الاخرة ولا یکلمهم الله یوم القیمة ولا یزکیهم من المعصیة ولهم عذاب الیم یعنی حضرت خاتم النبیین صلی الله علیه وآله فرمود حرامست بهشت بر کسیکه ستم کند بر اهلبیت من وبا ایشان مقاتله نماید و یاری کننده بر ظالم وقاتل اهلبیت من باشد و کسی که دشنام دهد اهلبیت مرا ایشانند که نیست آنانرا بهرۀ از ثواب در آخرت وسخن نمیکند خدا با ایشان در روز قیامت وپاك نمیسازد ایشانرا از گناه ومر ایشان را است عذاب دردناك

سند یازدهم

من الصحیفة الرضویة وباسناده عنه صلی الله علیه وآله انه قال الویل لظالم اهل بیتی عذابهم مع المنافقین فی الدرك الاسفل من النار» یعنی حضرت رسول صلی الله علیه وآله فرمود جهنم مر ستم کنندگان اهلبیت مراست وعذاب ایشان با منافقان در مرتبه پست تر است از آتش

سند دوازدهم

من الصحیفة الرضویة وباسناده عنه صلی الله علیه وآله انه قال اشتد غضب الله وغضب رسوله علی من اهرق دم ذریتی وآذانی فی عترتی» یعنی حضرت رسول صلی الله علیه وآله فرمود بسیار سخت شده است غضب خدا و خشم رسول خدا بر هر که بریزد خون ذریت مرا و آزار

رساند مرا در عترت من واحادیث بسیار از ائمه‌اطهار صلوات الله علیهم اجمعین وارد شده است کـه نمیکشند پیغمبران و اوصیاء ایشان را و ذریۀ ایشان را و اراده قتل ایشان نمینمایند مگر فرزندان زنا لعنة الله علیهم اجمعین الی یوم‌الدین

سند سیزدهم

من الذخایر عن طلحة‌بن یصرف قال کان یقال بغض بنی‌هاشم نفاق یعنی طلحة بن یصرف گفت که بود اینکه در زمان سابق گفته میشد که عداوت وبغض بنی هاشم نفاقست یعنی از زبان اهلبیت عصمت گفته میشد وفی کتاب سیادة الاشراف للسید حسین الحسینی زادالله‌تعالی قدره واعلی درجته و قدس روحه کفی بنی‌هاشم شرفا ان نزههم تعالی شانه عن‌الصدقات لکونها او ساخ الناس و خصهم بالاخماس وقرنهم بنفسه ونبیّه فیه وجعلهم‌شرکاء فی استحقاقه وهی رتبة‌تنقطع دونها الانفاس حتی‌جعل مودتهم اجرا لرسالة فمن یساوقهم‌فی‌هذه‌الفضیلة‌اویساویهم فی‌هذه‌الجلالة الجلیلة عن‌القیاس ففی‌العیون‌الرضویة‌عن الرضا علیه السلام عن آبائه (ع) عن النبی صلی الله علیه وآله وسلم بغض علی کفر وبغض بنی هاشم نفاق وان من انتسب الی قبیلة‌اذا انتسب‌منتسبهم کان جده المصطفی سید الا نبیاء وابوه المرتضی سید الاوصیاء وامه الزهرة الزهراء سیدة النساء خامسة اهل العباء و جدته خدیجة‌خیرة اهل الارض والسماء وعمومته جعفر وعقیل النبیل وحمزة‌سید‌الشهداء وعباس شیخ اهل (فی‌خل) المروة والصفا الجدیر بان یطول السماك و یطاول السماء ولله درّ القائـل ان اشمخت فی ذروة المجد هاشم ٭ فعماه منها جعفر و عقیل ٭ فما کل جد فی‌الرجال محمد ٭ وما کل ام‌فی‌النساء‌بتول ٭ ولله‌درّ محمد بن‌علی العلوی الحمانی فی‌قوله رات بیتی علی‌رغم الملاح (١) ٭ هوالبیت المقابل للضراح (٢) ٭ و والدی المشادبه (٣) اذا ما ٭ دعی الداعی بحی علی الفلاح ٭ و العباس بن الحسین بن‌عبدالله بن‌العباس بن علی بن‌ابیطالب‌علیه‌السلام وقالت قریش لنا مفخر ٭ رفیع علی‌الناس‌لاینکر ٭ فقدصدقوا لهم فضلهم ٭ وبینهم رتب تبصر ٭ فادناهم رحمابالنبی ٭ اذافخروافیه‌المفخر ٭ بناالفخر منکم علی‌غیرکم ٭ فاما علینا فلا تفخروا ٭ ففضل النبی علینالکم ٭ اقروابـه بعد اوانکروا ٭ فـان

(١) ای‌المنازع (٢) ضراح بالضم باب بیت المعمور عن ابن عباس (٣) بلند اسمش گفته‌میشود .

طرتم بسوی مجدنا ☆ فان جناحکم الاقصر☆ علی ما رواه عنهما علم الهدی فـی الفصول ولله در سیدنا المرتضی فی افتخاره ومباهاته بنسبته الی المصطفی والمرتضی فی قوله : المجد یعلم ان المجد من اربی ☆ وان تمادیت فی غی وفی لعب ☆انی لمن معشر ان جمعوا لعلی ☆ تفرعوا عن نبی اووصی نبی ☆ فان شککت فسائل عن سنـائهم ☆ تجده فی مهجات الانجم الشهب ☆ وکل منهم اغترف من بحرجده امیر المؤمنین وسید الوصیین صلوات الله علیه عند مناظرته قریشا فی انشاده ☆ محمد النبی اخی و صهری ☆ وحمزة سیدالشهداء عمی ☆ وجعفر الذی یضحی ویمسی ☆ یطیر مع الملائکة ابن امـی وبنت محمد سکنی وعرسی ☆ مسوط لحمها بدمی ولحمی ☆ وسبطا احمد ولدای منها فمن منکم له سهم کسهمی ☆(الابیات)وشهرتها ابین من ان یذکر، وقال الفاضل علی بن عیسی الاربلی فی کتابه کشف الغمة فی معرفة الائمة لاشبهة ان بنی علی لهم شرف علی بنی الاعمام وفضائل تجری علی السنة الخاص والعام ومناقب یرویها اکابر عن کابر وسجایا یهدی اول عن آخر لما ثبت لامیر المؤمنین علیه السلام من المفاخر المشهورة والمآثر المأثورة والافعال التی هی فی صفحات الایام مسطورة وبالسنة والکتاب والاثر مشکورة ولما له من حق السابقة الی الاسلام والجهاد الذی ثل به عروش عبـاد الاصنام ولمواقفه التی ذب بها عن رسول الله صلی الله علیه وآله وقد لاذ من لاذ بالانهزام ولمواساته له فی الیقظة وبذل نفسه دونه فی المنام ولموضع تربیته ایاه وتفرسه فی الاستعداد وماقارب من الاحتلام وهذه الصفات تستند الی نصوص لاشك فیها وکیف لاوقد خصه من تقریبه بمالم یزل یومه فیه مزینا علی الامس فجعله بمنزلة النفس فعلا شرفه ومع هذه الشیم والخلال فقد استضافوا اله بفاطمة علیها السلام الی مزایاهم مزایا وناد بها شرفهم فاشرق اشراق المرایا وازدادوا بها عز افادهم المرباع من المجد والصفایا وقضالهم القدر بعلو القدر فی کل القضایا ولبنی فاطمة علی اخوتهم من بنی علی شرف اذاعدت مراتب الشرف ومکانة حصلوا منها فی الراس واخوتهم فی الطرف و خلال ادرعوا برو دها و عزة ارتضعوا برودها وعلاء یبلغ السموات ذات البروج ومحل قدارتقوه فلم یطمع غیرهم فی الارتقاء الیه والعروج فانهم شارکوا بنی ابیهم فی سودد الاباء وانفردوا بسودد الامهات وقد اوضح الله ذلك فقال **ورفعنا بعضهم فوق بعض درجات** فجمعوا بین مجدین تلیدوطریف

وضموا علی علامة تفریعهم علامة تعریف وعدوا النبی صلی الله علیه وآله اباوجدا و ارتدوا من نسبه من قبل ابیهم برداومن قبل امهم بردا واصبح کل منهم معلم الطرفین ظاهر الشرفین مترفعا عن الامثال والانظار وفی کتاب مختار مختصر تاریخ بغداد لابی بکر احمدبن علی الخطیب دخل یحیی بن معاذ ابوزکریا الرازی علی علوی ببلخ زائرا له فقال له العلوی ایدالله الاستاد ماتقول فینا اهل البیت قال مااقول فی طین عجن بماء الوحی وغرس غرس بماء الرسالة فهل تفوح منها الامسك الهدی وعنبر التقی فحشی العلوی فاه بالدرثم زاره من الغد فقال یحیی ان زرتنا فبفضلك وان زرناك فلفضلك فلك الفضل زائرا ومزورا .

سند چهاردهم

من الذخایر وعنه ان النبی صلی الله علیه وآله قال یابنی عبدالمطلب انی سألت الله ان یثبّت قائمکم وان یهدی ضالکم وان یعلّم جاهلکم وان یجعلکم رحماء نجداء ولوان رجلا صف قدمیه وصلی ولقی الله و هو مبغض لاهل هذا البیت لدخل النار» یعنی حضرت رسول صلی الله علیه وآله فرمودند ای اولاد عبدالمطلب من طلب کرده ام از خدای تعالی اینرا که ثابت دارد قائم شمارا یعنی حضرت صاحب الزمان علیه السلام که ازجمله بنی هاشم است یا آنکه ثابت دارد آنهارا ازشما که برمذهب قویم قایم هستند و طلب کردم ازخدای تعالی اینرا که هدایت کند ضال و گمراه شمارا وصاحب علم کند جاهل شما را وبگرداند شمارا نرم دل ومشفق ومهربان وشجاعان ودلیران درنهایت پردلی و اگرمردی صف نماید هردوقدم خودرا ونماز گذارد وملاقات کند خدای را و بغض و عداوت اهل اینخانواده داشته باشد یاباعث غضب ایشان شود یعنی دشمن خاندان نبوت باشد یاایشانرا بغضب آرد البته داخل جهنم میشود ودرحدیث حادی عشر از کتاب احیاء المیت بفضایل اهل البیت باین نحو وارداست اخرج الطبرانی والحاکم عن ابن عباس قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم یابنی عبدالمطلب انی سألت الله لکم ثلاثا سالته ان یثبت قائمکم ویعلم جاهلکم ویهدی ضالکم وسالته ان یجعلکم اجوداء نجداء رحماء ولوان رجلا صف بین الرکن والمقام فصلی و صام ثم مات وهو مبغض لاهل بیت محمد صلی الله علیه وآله دخل النار

سند پانزدهم

من الذخاير عن ابن عباس قال قال رسول الله (ص) لو ان رجلا صف قدميه بين الركن والمقام وهو مبغض لاهل بيت محمد دخل النار» يعنی ابن عباس گفت که رسول خدا (ص) فرمود که اگر مردی برابر کند هردوقدم خودرا ازبرای عبادت میان رکن ومقام ابراهیم علیه السلام وآنکس دشمن وعدو اهل بیت محمد (ص) باشد داخل آتش جهنم میشود .

سند شانزدهم

من الذخاير وعن ابی سعید قال قال رسول الله (ص) من ابغض اهل البیت فهو منافق» یعنی ابی سعید گفت که فرمود رسول الله (ص) کسیکه بغض اهل بیت نبوت داشته باشد اومنافق است، وفی جامع الاخبار وقال صلی الله علیه وآله لایکرم اولادی الا مؤمن ولایبغض اولادی الامنافق شقی وقال (ص) علیکم بحب اولادی یدخلکم الجنة لامحالة و ایاکم وبغض اولادی یدخلکم النار

سند هفدهم

من الذخاير عن علی علیه السلام قال قال رسول الله (ص) اشتد غضب الله و غضب رسله وغضب ملائكته علی من اهرق دم نبی او آذاه فی عترته» یعنی حضرت امیر المؤمنین علیه السلام فرمود که رسولخدا صلی الله علیه وآله فرمود که شدید و سخت شده غضب خدا و غضب رسولان خدا وغضب ملائکهٔ او بر کسیکه ریخته است خون پیغمبری رایاایذاء وآزار نموده اورا بسبب ایذاء وآزار نمودن عترت آن پیغمبر ومؤید این کلام است ماروی الصدوق رحمه الله تعالی باسناده فی علل الشرايع عن الرضا علیه السلام انه قال ان الوزغ کان سبطا من اسباط بنی اسرائیل یسبّون اولاد الانبیاء و یبغضونهم فمسخهم الله اوزاغا الحدیث .

سند هیجدهم

من کتاب درر المطالب وغرر المناقب واخری من مناقبه علیه السلام ماروا ه سلمان الفارسی رضی الله عنه قال قال رسول الله (ص) یاسلمان من احب فاطمة ابنتی فهو فی الجنة ومن ابغضها فهو فی النار یاسلمان حب فاطمة ینفع فی مائة مواطن ایسر تلك المواطن الموت و

القبر والمیزان والمحشر والصراط والمحاسبة فمن رضیت عنه رضی الله عنه ومن غضبت علیه غضب الله علیه یاسلمان ویل لمن یظلمها ویظلم بعلها امیر المؤمنین علیا وویل لمن یظلم ذریتها وشیعتها یعنی سلمان فارسی رضی الله عنه گفت که رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود یاسلمان کسیکه دوست دارد فاطمه دخترمرا پس اودر بهشت خواهد بود و کسیکه دشمن اوباشد پس او درجهنم خواهد بود ایسلمان محبت فاطمه علیها السلام نفع میکند درصد موضع که آسانترین آن مواضع وقت مردنست ووقت درقبر فرود آمدن ودروقت حاضرشدن نزد میزان ودروقت حاضرشدن بمحشر ودروقت گذشتن ازصراط ودروقت حساب پس کسیکه راضی باشد ازاو فاطمه راضی میشود خدای تعالی از او و کسیکه غضب کرد فاطمه براو غضب کرده است براو خدای تعالی ای سلمان وای بر کسیکه ظلم کند برحضرت فاطمه علیها السلام وظلم کند بشوهر او امیر المؤمنین علیه السلام و وای بر کسیکه ظلم کند بذریهٔ حضرت فاطمه (ع) وشیعهٔ فاطمه علیها السلام چنانچه مذکورشد شامل جمیع اولاد آنحضرت تاانقراض عالم است وجمیع سادات بنی فاطمه داخلند

سند نوزدهم

من کتاب الامالی للشیخ الطوسی علیه الرحمة ومن کتاب الغایات للشیخ جعفر بن احمد القمی ظاهرا بالاسناد ومن کتاب درر المناقب بحذف الاسناد روی عمرو بن خالد قال حدثنی زید بن علی وهو آخذ بشعره قال حدثنی علی بن الحسین وهو آخذ بشعره قال حدثنی الحسین بن علی وهو آخذ بشعره قال حدثنی علی بن ابی طالب وهو آخذ بشعره قال حدثنی رسول الله صلى الله عليه وآله وهو آخذ بشعره قال من آذی شعرة منك فقد آذانی ومن آذانی فقد آذی الله ومن آذی الله لعنه اهل السموات والارض ، ودر کتاب عیون اخبار الرضا علیه السلام وامالی ابن بابویه رحمه الله این حدیث رابسند خود ذکر نموده باین اختلاف لفظ درخصوص آخر حدیث که ومن آذی الله فعلیه لعنة الله ملاء السموات والارض و ایضا در کتاب نفحات اللاهوت جد اعلی داعی محقق ثانی شیخ علی مروج المذهب رحمه الله تعالی وایانا حدیث مذکوررا مسنداً از تفسیر مجمع البیان نقل فرموده یعنی عمرو خالد گفت خبر داد مرا زید بن علی درحالتیکه گرفته بود موی خودرا گفت خبر داد مرا

حضرت امام زین العابدین (ع) درحالتیکه گرفته بود موی خودرا گفت خبر داد مرا حضرت امام حسین علیه السلام درحالیکه گرفته بود موی خودرا گفت خبر داد حضرت امیر المؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام درحالیکه گرفته بود موی خودرا گفت خبر داد مرا حضرت رسول صلی الله علیه و آله درحالی که گرفته بود موی خودرا گفت کسیکه آزار کند یکموی از بدن تورا یاعلی پس بتحقیق که آزار کرده است مرا و کسیکه آزار کند مرا پس بتحقیق آزار کرده است خدارا و کسیکه آزار کند خدارا لعنت کرده اند اورا اهل آسمانها واهل زمین واینکه هریك دروقت ذکر اینخبر موی مبارك خود را گرفته بودند بجهة تشبه بحضرت رسول صلی الله علیه و آله که دروقت ذکر اینحدیث موی مبارك خودرا گرفته بودند و اظهار نهایت ضبط ایشانست در روایت حدیث و خصوصیات آن چنانچه یکسر موفرو گذاشت نکرده اند وسماع اینحدیث مسلسل بروجه مزبور نیز اینداعی را ازسلسلهٔ مشایخ وریش سفیدان رضی الله عنهم دست بدست بحمدالله تعالی رو داده است ودروقت نقل حدیث بدستور مسطور و کیفیت مرقوم توفیق استماع یافته ام ودر کتاب غایات عوض لعنه الله فعلیه لعنة الله است و در کتاب امالی شیخ طوسی درآخر حدیث این زیادتی هست وتلا **ان الذین یؤذون الله ورسوله لعنهم الله فی الدنیا والاخرة واعدلهم عذابا مهینا** ، و در کتاب بحار الانوار در باب مدح الذریة الطیبة و ثواب صلتهم این حدیث نیز باسانید مختلفه اش مذکور است و ایضا در باب مسفور از کتاب مذکور ایراد شده از کتاب مسلسلات تصنیف شیخ جعفر بن احمد القمی حدثنا ابومحمّد عبدالله بن محمّد بن احمد بن محمّد بن الفرج القاضی وهو آخذ بشعره قال حدثنی اسمعیل بن علی بن رزین وهو آخذ بشعره قال حدثنی محمّد بن الحسین الخثعمی وهو آخذ بشعره قال قال عباد بن یعقوب الاسدی وهو آخذ بشعره قال حدثنی الحسین بن زید و هو آخذ بشعره قال حدثنی جعفر بن محمّد علیه السلام وهو آخذ بشعره قال حدثنی ابی محمّد بن علی علیه السلام وهو آخذ بشعره قال حدثنی علی بن الحسین علیه السلام وهو آخذ بشعره قال حدثنی ابی الحسین بن علی علیه السلام وهو آخذ بشعره قال حدثنی ابی علی بن ابی طالب علیه السلام وهو آخذ بشعره قال سمعت رسول الله صلی الله علیه و آله یقول وهو آخذ بشعره من آذی شعری فالجنة علیه حرام قال وحدثنا

هودبن موسی ومحمدبن عبدالله الکوفی قالا حدثنا محمدبن الحسین الخثعمی باسناده و سلسل الی آخره ومن کتاب المسلسلات ایضا حدثنا الحسین بن احمد وهو آخذ بشعره قال حدثنی عبدالرحمن بن محمد البلخی وهو آخذ بشعره قال حدثنی منصور بن عبدالله بن خالد وهو آخذ بشعره قال حدثنی محمدبن احمد التمیمی وهو آخذ بشعره وقال حدثنی الحسین بن علی بن عمر بن علی بن ابی طالب علیه السلام وهو آخذ بشعره عن عبیدبن ذکوان و هو آخذ بشعره عن ابی خالد عمر و بن خالد وهو آخذ بشعره قال قال زید بن علی علیه السلام وهو آخذ بشعره قال حدثنی علی بن الحسین علیه السلام و هو آخذ بشعره عن ابیه الحسین بن علی علیه السلام وهو آخذ بشعره عن ابیه علی بن ابی طالب علیه السلام وهو آخذ بشعره قال سمعت رسول الله صلی الله علیه وآله وهو آخذ بشعره قال من آذی شعرة منی فقد آذانی ومن آذانی فقد آذی الله ومن آذی الله فعلیه لعنة الله ملاء السماء والارض قال قلنا لزید بن علی علیه السلام من یعنی قال یعنینا ولد فاطمة علیها السلام لاتدخلوا بیننا فتکفروا قال وحدثنا عبدالله بن ابرهیم الطلقی قال حدثنی عبدالله بن عدی الحافظ قال حدثنی الحسین بن علی العلوی بمصر عن صالح بن یحیی عن ارطاة بن حبیب عن عبیدبن ذکوان باسناده مثله وسلسل من بعد هذا وحدثنا هرون بن موسی ومحمدبن عبدالله قال حدثنا محمدبن الحسین الا شنانی قال قال عبادبن یعقوب عن ارطاة بن حبیب عن عبیدبن ذکوان باسناده مثله وسلسل من بعدهذا «انتهی» ـ وبر صاحبان شعور مستور نیست که منظور از کلام مسطور معجز نظام حضرت خیر الانام که فرمودند من آذی شعرة منك یعنی شعرة ناشیة متولدة منك چنانکه من ابتدائیة نهایت اشعار بآن دارد ومبالغه در آنست که کسی که ایذاء نماید احدی ازمنسوبان حضرت یعسوب المتقین امیر المؤمنین علی بن ابی طالب صلوات الله وسلامه علیه را هرچندان نسبت بقدر یکسر مو باشد که از جملهٔ ملاعین بلسان اهل آسمانها وزمینها است ولکن اکثرهم لا یشعرون و بنا بر نسخهٔ دیگر که در عیون مسطور است لعن بر ایشان بپری سموات وارض خواهد بود و موافق آیهٔ شریفهٔ **وماینطق عن الهوی ان هو الاوحی یوحی** این حدیث وحی الهی است فعلی هذا یکسر موایذای ذریه از جهت معاندین حبلیست ازمسد که گلو گیر در روز واقعهٔ خطاب **فلولا اذا بلغت الحلقوم و انتم حینئذ تنظرون** خواهد بود که

خود را در سلك في سلسلة ذرعها سبعون ذراعا منسلك مینمایند هر چند منشأ این معانده اکثر محبت دنیای دنیست وترك آن یکسر کم روداده و ازدست احدی مشکل بر آمده .

لمؤلفه

یکسر کرامحبت دنیا بسر نبود یکمو بسر تر از کلاه نمد بس است
لیکن بقدر مقدور اقلاآ نقدر که باعث این نحو معانده نشود سعی لازم است.

شعر

گرچه وصالش نه بکوشش دهند آنقدر ای دل که توانی بکوش

پس کسیکه ایذاء سادات علوی فاطمی که در شأن ایشان اولادنا اکبادنا صادر گشته نماید ملعون خواهد بود سیماجمعی ذیشأن که ازعین علویتشان حاسدین کور وازنفی آل یاسین بودنشان منکرین بی سروبیسروروندوشین شك در افواه مرجفین دندان طمع ازجرح اینها کنده است ونفی این نسب عالی هیچ سافلی را ازایشان مقدور ومیسر نشده مصراع ازتوام ازتوا گر نام اگر ننگ توام☆مخفی نماناد که از بعضی احادیث مستفاد میشود که لحوم اولاد علی بن ابیطالب وحضرت فاطمه علیهما السلام حرام است بر سباع نیز و آنها باسبعیت ناخن ایذاء ازاین خانواده ودندان طمع کنده اند چنانچه درباب چهل ویکم از کتاب فرائد السمطین ابن المؤید الحموی مذکور است ودر اثناء ذکر معجزات و کرامات حضرت امام رضا عليه السلام ازمجلس مأمون ملعون وتفصیلش در کتاب کشف الغمة فی معرفة الائمة لعلی بن عیسی الاربلی باین نحو واقع است که قال محمد بن طلحة من مناقب الرضا عليه السلام انه كان بخراسان امراة تسمى زينب فادعت انها علوية من سلالة فاطمة عليها السلام وصارت تصول اهل خراسان بنسبها فسمع بها على الرضا عليه السلام فلم يعرف نسبها فاحضرت اليه فرد نسبها وقال هذه كذابة فسفهت عليه و قالت كماقدحت فى نسبى فانا اقدح فى نسبك فاخذته الغيرة العلوية فقال لسلطان خراسان وكان لذلك السلطان بخراسان موضع واسع فيه سباع مسلسلة للانتقام من المفسدين يسمى ذلك الموضع بركة السباع فاخذ الرضا عليه السلام بيد تلك المراة واحضرها عند ذلك السلطان وقال هذه كذابة على على وفاطمة (ع) و ليست من نسلهما فان من

کان حقا بضعة من علی وفاطمة فان لحمه حرام علی السباع فالقوها فی برکة السباع فان کانت صادقة فان السباع لا تقربها وان کانت کاذبة فتفترسها السباع فلما سمعت ذلك منه قالت فانزل انت الی السباع فان کنت صادقا فانها لاتقربك ولاتفترسك فلم یکلمها وقام فقال له ذلك السلطان الی این قال الی برکة السباع والله لانزلن الیها فقام السلطان والناس والحاشیة وفتحوا باب البرکة فنزل الرضا ﷺ والناس ینظرون من اعلی البرکة فلما حصل بین السباع اقعت جمیعها الی الارض علی اذنابها وصار یاتی الی واحد واحد یمسح وجهه ورأسه وظهره والسبع یبصبص له هکذا الی ان اتی علی الجمیع ثم طلع والناس یبصرونه فقال لذلك السلطان انزل هذه الکذابة علی علی وفاطمة علیهما السلام لیتبین لك فامتنعت فالزمها ذلك السلطان وامر اعوانه بالقائها فمذرآها السباع وثبوا الیها و افترسوها فاشتهر اسمها بخراسان بزینب الکذابة وحدیثها هناك مشهور» وقطب راوندی در کتاب خرایج وجرایح روایت کرده است از ابوهاشم جعفری که ظاهر شد درایام خلافت متوکل زنی وادعامیکرد که زینب دختر حضرت فاطمهٔ زهر است علیها السلام ومینمود در هنگامیکه اورابا اهل بیت بشام میبردند بباديه افتاده بود ازقبیلهٔ بنی کلب و مدتی درمیان ایشان ماند پس متوکل باو گفت که زینب قدیمه است ومدتهااست که اززمان او گذشته آن کذابه ملعونه گفت که پیغمبر ﷺ دست مبارك برسرمن کشید ودعا کرد که خداوندعالمیان هرچهل سال جوانی را برمن بر گرداند وبروایت ابن شهرآشوب ازعلی بن مهزیار هرپنجاه سال وتاحال درمیان مردم ظاهر نگردانیده بودم خودرا والحال بنا براحتیاج خودرا ظاهر کردم پس طلبید متوکل معتبرین ومشایخ آل ابی طالب واولادعباس وقریش راواینواقعه را باایشان مطارحه نمودجماعتی ازایشان روایتکردند که وفات زینب خاتون رضی الله عنها درفلان سال بود متوکل باو گفتکه در جواب این روایت چه میگوئی جواب گفتکه این روایت کذب وزور است زیرا که امرمن از مردم مستوربود وهیچکس برموت وحیات من مطلع نبود متوکل باوجوه سادات وطالبیین که حاضر شده بودند خطاب نموده گفتکه آیاشماراحجتی براین زن بغیر ازاین روایت هست درجواب گفتند نیست مارا حجتی حجت ماهمین بود متوکل قسم یاد نمود که ازعباس جد خود بری باشد

اگراورا ازادعاء خود فرودنیاورد بحجتیکه الزام دهد اورابآن‌حجت حضارمجلس گفتند هرگاه چنین است پس بفرما حاضرسازند حضرت علی‌بن محمد بن رضا ﷺ را شاید نزد اوحجتی بوده‌باشد که‌نزدمانبوده‌ودرروایت‌ابن‌شهرآشوب مذکور است که قائل این کلام فتح‌بن‌خاقان وزیرمتوکل‌بود وعلی‌ای التقدیرین پس نزد آنحضرت فرستاد و بعد از حضور آنحضرت خبر آنز نرا کما هی عرض نمود و آنحضرت فرمودند دروغ گفته است زینب درسال فلان در ماه فلان در روز فلان بجوار حضرت ایزدی پیوست متوکل گفت همین جماعت از حضار مجلس همین روایت را نقل نمودند واو تکذیب این روایت نمود ومن قسم یاد نموده ام که او رابدون حجت ملزمه ازادعاء خود فرودنیاورم آنحضرت فرمودند دراینمقام‌حجتی هست که باعث الزام او و دیگران تواند بود متوکل گفت آن حجت کدام است آنحضرت ﷺ فرمودند لحوم فرزندان علی‌و فاطمه(ع) را خدای عالمیان برسباع ودرندگان حرام گردانیده است که بایشان آسیبی نمیر سانند پس اگر این زن راست میگوید که ازاولاد فاطمه(ع) است سباع باو ضرر نمیرسانند متوکل گفت بآن زن چه حرف داری در این آن کذابه گفت‌در جواب که ارادهٔ قتل من دارد آنحضرت فرمودند در اینمجلس جماعتی‌از فرزندان حسنین (ع) هستند هر کدام را خواهی بفرست برین که سباع و ابن شهر آشوب در منا قب خود آورده این عبارترا که؛ فقالت یاامیر المؤمنین الله الله فیّ فانما اراد قتلی ورکبت الحمار و جعلت تنادی الا اننی زینب‌الکذابة یعنی آنکذابه ازبیم قتل بردراز گوش سوار شده باواز بلند میگفت ایمر دمان بدانید که بتحقیق منم زینب کذابه راوی گوید پس بخدا قسم که چهرهٔ همه متغیر شدو بعضی از دشمنان که در آنمجلس حاضر بودند گفتند وبروایت ابن شهر آشوب از علی بن مهزیار آنست که علی بن‌جهم گفت این‌امر رابر خودش تجربه باید نمود ومتوکل رااین سخن پسندیده افتاد که شاید سباع آنحضرت را ضایع نمایند ودر اهلاك آنحضرت متهم نباشد گفت یا اباالحسن چراشما خود متصدی این امر نمیشوید آنحضرت فرمود اختیار باتواست اگر خواهی میروم متوکل گفت خوبست آنحضرت فرمود انشاء الله خواهم رفت

ونردبانی آوردند ودر مسکن سباع راباز کردند شش عدد شیردر آنمکان بود و در روایت ابن‌شهر آشوب مذکور است که این‌سباع راسه روز طعمه ندادند و گرسنه داشتند پس چون آنحضرت ازآن نردبان بزیر آمد وبشیران رسید ونشست همهٔ آنشیرها بخدمت آنحضرت آمدند و پناه آوردند و دستهای خود را کشیدند و سرهای خود رادرپای‌آنحضرت گذاشتند ودمها یا گوشهای‌خود راحرکت میدادند علی اختلاف النسختین وحضرت دست برهر یك ازآنها میکشیدند بعداز آن‌اشاره نمودند بدست خود شیرانرا که بکنار روند همه بکنار رفتند و همه از حضرت کناره کرده در برابر آنحضرت ایستادند وزیر خلیفه گفت اینفعل موافق تدبیرو مصلحت نبود که منشأ مزید اعتقاد و تصلب شیعهٔ ایشان در مذهب تشیع میگردد واینخبرمشهورمیشودخلیفه بعدازاستماع‌این کلام‌معذرت‌ازآنحضرت‌خواست‌و گفت یااباالحسن‌ما ارادهٔ بدی نسبت بجناب شما نداشتیم لیکن‌از جهت تحقیق حق مرتکب این امر شدیم پس مقتضای خواهش من اینست که ازبرکهٔ سباع برائید پس آنحضرت بر گشتند ، وتتمه اینروایت موافق آنچه ابن شهر آشوب درمناقب خود ایراد نموده‌آنست که چون آنحضرت ازبرکهٔ سباع برآمدند ودر مجلس متوکل نشستند مرتبه‌دیگر بازبزیر آمدند نزد سباع وآنها پناه‌بآنحضرت آورده از روی عجزو انکسار اذناب خود را حرکت میدادند تا آنکه آنحضرت بیرون آمدند ومیفرمودند که «قال‌النبی ﷺ حرّم لحوم اولادی علی السباع» ومخفی نماناد که علی بن‌عیسی اربلی در کتاب خود که مسمی‌بکشف الغمه‌است اینحدیث رااز محمّدبن طلحة روایت نموده است در سلك مناقب حضرت امام رضا عليه‌السلام و ذکر نموده است که اینواقعه دربلاد خراسان واقع شد نزد سلطان آنمملکت ودرآخر روایت نقل نموده که بعداز انقضای اینحکایت آنحضرت ﷺ امر فرمود بآنسلطان که بیفکن این کذابه را که بدروغ‌خود راداخل نسب‌علی وفاطمه عليهماالسلام گردانیده است دربرکه سباع تاآنکه دروغ او بر توظاهر گردد و آنکذابه امتناع نمود سلطان خراسان اورا الزام نموده فرمود اعوان خود راکه او را دربرکهٔ سباع انداختند وتا سباع اورا دیدند جستن نموده اورا پاره پاره کردند پس‌اسم اومشهور

گشت در آن بلاد بزینب کذابه وحدیثها هناك مشهور وموافق روایت قطب راوندی، اینست که چون متوکل خواست که این کذابه را به برکهٔ سباع اندازد مادر متوکل چون اضطراب آنکذابه را ملاحظه نمود التماس نموده باو بخشیدند و اینحدیث در کتب ثلاثه مناقب وکشف الغمه و خرایج و جرایح مذکور است چنانچه در ترجمه اشاره شد و مسعودی که از مشاهیر و ثقات علماء شیعه رضوان الله علیهم است در کتاب مروج الذهب باین عبارت ایراد نموده « قدذکرنا خبر علی بن محمد علیه السلام مع زینب الکذابة بحضرة المتوکل ونزوله الی برکة السباع وتذللها له ورجوع زینب عما ادعته من انها ابنة للحسین وان الله اطال عمرها الی ذلك الوقت فی کتابنا اخبار الزمان ومضمون این حکایت در کتابین صواعق و جواهر العقدین نیز وارد است پس ممکن است که این روایات مستند باختلاف وقایع بوده باشد یا باختلاف نساخ وروایات باشد چنانچه بر متتبعین پوشیده نیست، ودر کتاب عمدة الطالب فی نسب آل ابی طالب در ترجمهٔ یحیی صاحب الدیلم سبط و نبیرهٔ حضرت امام حسن سبط ﷺ وارد است که در زمان هرون الرشید (لع) اورا انداختند در برکهٔ سباع بعداز آنکه گرسنه داشته بودند آنهارا پس آنسباع یحیی را ملاذ خود دانسته ازهیبت آنسید بزرگوار نزدیك اونرفتند وآسیبی باونرسانیدند واینمعنی را باین عبارت ادا نموده وقیل انه القی فی برکة فیهاسباع قدجوعت فلاذت به وهابت الدنومنه فبنی علیه رکن بالجص والحجر و هوحی ، وفی الکافی ان سفینة کسر به فی البحر فخرج الی جزیرة فاذا هو باسد فقال یااباالحارث انامولی رسول الله ﷺ فهمهم بین یدیه حتی وقفه علی الطریق «الحدیث» واینست قصهٔ سفینهٔ مولای رسول الله ﷺ که شیر اورا بلدی کرده براه رسانیده و اینرا علماء بچند سند در ابواب معجزات رسول ﷺ ذکر نموده اند ودالست بر آنکه سفینه بادنی مرابطهٔ که بآن بحر کرم یعنی سرور نذیر وبشیر داشته از اینراه شیر دلیل راه او شده متعرض او نشده است پس اگر ربط بشری اقرب باشد بطریق اولی مشبع وسیر رعایت حق شیر حضرت فاطمه (ع) وسایر حقوق آنحضرت وحقوق مصطفویه ومرتضویه کما هو حقه خواهد نمود ، وفی المقام الثلثین من کتاب مقامات النجاة لبعض سادة المعاصرین

اسبغ الله نعمته علیه کانت امرأة علویة صالحة رأیت انا ولدا من اولادها فی شیراز وکانت ساکنة فی الجوازر واذا تفرغت من اعمالها لیلا خرجت الی اجمة القصب للتخلی للعبادة وکانوا یطلبونها لیلا خوفا علیها من السباع فاذا وصلوها یرونها واقفة للصلوة والاسد جاث عندها یحرسها ولا یفارقها الا اذا دخلت بیتها ، و اما جدنا صاحب الکرامات السید شمس الدین قدس الله روحه فکان له ثور یرعی بعیدا من البیوت فاتاه السبع فافترسه لکنه وقف عنده ولم یأکل منه شیئا فاخبروا جدنا فاخذ الحبل الذی کان یربطه به الثور واتی والناس معه الی الاسد فقصده ووضع الحبل فی رقبته وقاده الی منزله والناس متحیرون وربطه عنده تلک اللیلة وقال اتخذه للحرث عوضا من ثوری فقال له الجیران هذا لا یصیر لاننا نخاف منه فحینئذ ارسله من یده حتی قال بعض الشعراء فی مدح اولاده : سادة حسنیین اهل التقی والدین ٭ اولاد شمس الدین جاب السبع ثوره ٭ الثور یاسادة السبع ماراده ٭ و الناس شهادة غیاب وحضورا ٭ وقد شاهدت جدتی ام والدی تغمدهما الله برحمته واتفق ان ابن آوی اخذ منها دجاجة لیلا فرأیناه وقت الصبح عاضا و هو میت از مضمون اینحکایت که شیر حراست آن صالحهٔ علویه نموده است تا فراغ او از شغل عبادت وحکایت ثانی نیز که مؤلف کتاب مسطور از جد امجد خود نقل نموده که در صحراء گاویرا که ازجناب ایشان بود شیر کشته و برسر او ایستاده وجرأت خوردن نمیکرد تاحدیکه جد سید مذکور را که صاحب آن گاو بود اعلام مینمایند سید مرقوم ریسمان گاو را بر گردن شیر بسته جبراً آنرا بخانه برده مقید مینماید که عوض گاو حراثت وشخم زمین نماید وشیر اطاعت نموده گردن بحبل انقیاد او میدهد مردم از ناظرین وغیره متحیر در حکایت او میشوند اخر الامر جمعی که درجوار آن سید بوده اند بی تاب از خوف شیر شده بالتماس تمام او را سر میدهد چنانچه بعضی بنظم بنحویکه مرقوم شد نقل نموده اند مؤید مراتب فوق میتواند شد آنچه ازحکایت ابن آوی و دجاجه نقل نموده این ظاهر میگردد که موذی منسوبان ایشان هرچند دجاجهٔ باشد البته ببلائی مبتلا میگردد ودر کتاب معانی اشارات القرآن این مضمون باین نحو وارد است اکرام اولاد محمد حفظ سنت است پس حافظ سنت آنست که اکرام اولاد محمد کند وهرچه بدعت است مخالف سنت محمد است واکرام

اولاد رسول بنص قرآن ثابتست قوله تعالی «قل لا اسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی» وخلق عالم ازاین دوقسم بیرون نیستند یاحافظ سنت یامبتدع هر که اکرام آل محمد میکند حافظ سنت است وهر که ایشانرا در دل و قعی نمیدهد و دوست نمیدارد مبتدع است وحافظ سنت هر که هست مسلمانست ومبتدع هر که هست غیر حافظ ومقید بسنت رسول الله ﷺ نیست نقل است از بعض اصحاب رسول ﷺ که گفت شخصی ازانصار بخدمت رسول جبار آمد و گفت سگ فلان انصاری جامهٔ مرا بدرید وساق من بخراشید ومنع کرد مرا ازخدمت تو که نماز صبح بگذارم سید عالم فرمود که چون سگ گزندگی بنیاد نهاد شرع بریختن خونش فتوی داد پس کسی بخانهٔ انصاری باحضار سگ وصاحبش فرستاد و بعد از شرف حضور انصاری سلام داد پس سیدعالم فرمود که سگ تو بنیاد گزندگی نموده و جامهٔ واردان من دریده ودرراه روندگان من بیراهی کرده است انصاری گفت اینك سگ حاضر است حضرت رسول (ص) چون نظر برآن کرد تاثیر لطف حق سك را قوة سخن گفتن بخشید وبرخواجهٔ کاینات سلام کرد و گفت ای سیدعالم چرا فتوی بخون من دادهٔ حضرت ﷺ فرمود حکم سباع ضواری حکم یهود دارد تاملتزم جزیه‌اند چون ایشان در حمایت جزیه اند و چون در جزیه سستی کنند قتل ایشان واجب باشد همچنین سباع ضواری چون سبعیت آغاز کردند قتل ایشان واجب آید سگ گفت یا رسول الله امرنا بذلك مارا فرموده‌اند که باسگان سگی کنیم و دشمنان اهل بیت تو ازسگان کمترند که مایه انسانیت ندارند اگرچه گوشتشان نخوریم اما بدندانشان بدریم این انصاری دشمن اهلبیت توست وچون بمسجد میامد درراه سب اهل بیت تو میکرد ازاین جهت پای اورا بخراشیدم چون سید عالم نظر برانصاری کرد اثر صدق سخن سك درناصیه او پیداشد گفت سبحان الله سگ یکنفس بادشمنان آل من نمی‌تواندساخت ومقصود ازاین ثنا وبیان ومدعی ازتبیان این بنیان که شرافت اهل بیت وبنی هاشم است درطی حکایت سگ وشیر چون تباشیر صبح صادق برطالب طریق حق وجاده مستقیم اگر سبعیت نفس اماره اعادی شومیهٔ شامیهٔ شمریة نکند وخودرا درشمار شیئی ازتعینات حجاجی نشمارد واضح وروشن است وشیخ طوسی در کتاب مناقب

الطاهرین در احوال حضرت امام موسی و معجزات او از ابوحمزه طائی نقل نموده که گفت که شیری در سفری که آنحضرت علیه السلام در طی طریق بودند نزد آنحضرت علیه السلام آمد و دست بر کفل مرکب آنحضرت علیه السلام انداخت چنانچه ما خوف نمودیم و سر پیش آورد بنحویکه کسی سر گوشی نماید سر نمود بعد از آنکه آنحضرت علیه السلام اورا مجاب ساختند بلندفرمودند آمین بعد ازمراجعت آنشیر از آنحضرت علیه السلام چون سؤال نمودیم فرمود که استدعا می نمود که دعا کنم درحق زوجه اش که در وضع حمل است که کار بر ایشان آسان شود و بزودی وضع حمل آن بشود چون من دعا جهت زوجه اش کردم او گفت امض فی حفظ الله فلاسلط الله علیك ولا علی احد من ذریتك ولا علی احد من شیعتك شیئاً من السباع پس من گفتم آمین

سند بیستم

ابن با بویه قمی رحمه الله تعالی در کتاب خصال در باب الثلثة آورده من لایحب عترة النبی فهو لاحدی ثلث عن ابی رافع عن علی علیه السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله من لم یحب عترتی فهو لاحدی ثلث اما منافق واما لزنیة واما امرء حملت به امه فی غیر طهر یعنی حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام گفت که فرمود حضرت رسول الله صلی الله علیه وآله کسیکه دوست ندارد عترت مرا پس او یکی ازاین سه کس خواهد بود یا منافقست یا ولد زنا است یا شخصی است که حامله شده است باو مادرش درحال حیض.

سند بیست ویکم

درعیون اخبار الرضا ابن بابویه رحمه الله تعالی باسناد خود ایراد فرموده عن الحسن بن علی علیه السلام عن جابر قال ما کنا نعرف المنافقین علی عهد رسول الله صلی الله علیه وآله الا ببغضهم علیا وولده یعنی جابر بن عبدالله انصاری نقل نموده که نبودیم ما که بشناسیم منافقان را درزمان رسول خدا صلی الله علیه وآله مگر بعداوت ایشان باعلی واولاد علی

سند بیست ودویم

ابن بابویه ره ایضا باسناد خود در کتاب مسطور ایراد نموده قال علی قال النبی صلی الله علیه وآله بغض علی کفر و بغض بنی هاشم نفاق یعنی آنحضرت فرمود که عداوت و بغض باعلی کفر است و بغض بنی هاشم نفاق است قال الله عز من قائل ان المنافقین فی الدرك الاسفل من النار

وفی جامع الاخبار و قال ﷺ من ابغض اولادی حشره الله یوم القیمة بین المنافقین فی الدرك الاسفل من النار صدق رسول الله ﷺ

سند بیست و سیم

احمد المجتهدین میر سید احمد جد داعی در کتاب منهاج الصفوی از کتاب امالی ابن بابویه رحمه الله از حضرت رسول ﷺ نقل نموده مسندا که آنحضرت فرمود اذا قمت المقام المحمود تشفعت فی اصحاب الکبایر من امتی فیشفعنی الله فیهم والله لا تشفعت فیمن آذی ذریتی یعنی هر گاه در مقام پسندیده ایستاده در معرض شفاعت گناهان بزرگ از امت خود در آیم حضرت الله تعالی مرا رخصت دهد در طلب شفاعت از برای ایشان و بدرجه قبول رسد بخدا قسم که شفاعت ننمایم در حق کسیکه ذریت مرا آزار رسانیده باشد وشك نیست که ذریه عموم دارد تاقیام قیامت و در باب مدح ذریة الطیبة وثواب صلتهم که باب بیست و هفتم از جلد بیست و یکم کتاب بحار الانوار است اینحدیث مذکور است .

خاتمه

در بیان اعتقادات اجلهٔ علماء کرام وفضلاء اعلام در باب ذریهٔ ائمهٔ انام علیهم الصلوة والسلام وذکر برخی سخنان ایشان در این باب که در مصنفات خود تقریبا ذکر کرده‌اند مثل وصیت شیخ عالم عامل کامل افضل الفضلاء الراسخین اکمل الفضلاء المحققین جمال الملة والحق والحقیقة والدین علامة العلماء فی العالمین ابی منصور الحسن بن یوسف بن علی بن المطهر الحلی رضوان الله علیهم اجمعین وشطری از اعتقادات شیخ صدوق محمد بن علی بن بابویه القمی عطر الله تعالی مضجعه واحادیث متفرقه ومناسبات ومتفرعاتی که بتقریب مذکور خواهد شد ودر آن چند فصل است .

فصل اول در ذکر وصیت

وچون وصیت مذکوره مشتمل است بر مواعظ بالغه ونصایح کامله بناء علیه اکثر آن در حیز تحریر در آمده بدانکه در آخر کتاب قواعد الاحکام فی معرفة الحلال والحرام بعد از بیان وطی مراتب آنچه ذکر نموده در کتاب مذکور خطاب بشیخ جلیل و فرزند نبیل خود فخر المجتهدین شیخ فخر الدین رحمة الله علیه

نموده میفرماید : انی اوصیك کما افترض الله تعالی علیّ من الوصیة وامرنی به حین ادراك المنیة بملازمة تقوی الله تعالی فانها السنة القائمة والفریضة اللازمة والجنة الواقیة والعدة الباقیة وانفع ما اعده الانسان لیوم تشخص فیه الابصار و تعدم عنه الانصار وعلیك باتباع اوامر الله تعالی وفعل مایرضاه واجتناب مایکرهه و الانزجار عن نواهیه وقطع زمانك فی تحصیل الکمالات النفسانیة وصرف اوقاتك فی اقتناء الفضایل العلمیة والارتقاء عن حضیض النقصان الی ذروة الکمال والارتفاع الی اوج العرفان عن مهبط الجهال وبذل المعروف ومساعدة الاخوان و مقابلة المسیء منهم بالاحسان والمحسن بالامتنان وایاك ومصاحبة الارذال و معاشرة الجهال فانها تفید خلقا ذمیما وملکة ردیة بل علیك بملازمة العلماء و مجالسة الفضلاء فانها تفید استعداداً تاما فی تحصیل الکمالات وتثمر لك ملکة راسخة لاستنباط المجهولات ولیکن یومك خیرا من امسك وعلیك بالصبر والتوکل والرضا وحاسب نفسك فی کل یوم و لیلة واکثر من الاستغفار لربك واتق دعاء المظلوم خصوصا الیتامی والعجایز فان الله تعالی لایسامح بکسر کسیر وعلیك بصلوة اللیل فان رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم حث علیها وندب الیها وقال من ختم له بقیام اللیل ثم مات فله الجنة وعلیك بصلة الرحم فانها تزید فی العمر وعلیك بحسن الخلق فان رسول الله ﷺ قال انکم لن تسعوا الناس باموالکم فسعوهم باخلاقکم وعلیك بصلة الذریة العلویة فان الله تعالی قد اکد الوصیة فیهم وجعل مودتهم اجر الرسالة والارشاد فقال تعالی **قل لااسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی** وقال رسول الله ﷺ انی شافع یوم القیمة لاربعة اصناف ولو جاؤا بذنوب اهل الدنیا رجل نصر ذریتی ورجل بذل ماله لذریتی عند الضیق و رجل احب ذریتی باللسان والقلب ورجل سعی فی حوایج ذریتی اذا طردوا اوشردوا وقال الصادق علیه السلام اذا کان یوم القیمة نادی منادیها الخلایق انصتوا فان محمدا یکلمکم فینصت الخلایق فیقوم النبی ﷺ فیقول یامعشر الخلائق من کانت له عندی ید اومنة او معروف فلیقم حتی نکافیه فیقولون بآبائنا وامهاتنا ای ید وای منة و ای معروف لنا بل الید و المنة و المعروف لله و لرسوله علی جمیع الخلایق فیقول بلی من آوی احدا من اهل بیتی اوبرهم او کساهم من عری اواشبع جایعهم فلیقم حتی اکافیه

فیقوم اناس قد فعلوا ذلك فیاتی النداء من قبل الله یا محمد یاحبیبی قدجعلت مکافاتهم الیك فاسکنهم فی الجنة حیث شئت فیسکنهم فی الوسیلة حیث لایحجبون عن محمد و اهل بیته صلوات الله علیهم اجمعین وعلیك بتعظیم الفقهاء و تکرمة العلماء فـان رسول الله ﷺ قال من اکرم فقیها مسلما لقی الله تعالی یوم القیمة و هو عنه راض ومن اهان فقیها مسلما لقی الله یوم القیمة وهوعلیه غضبان وجعل النظر الی وجـه العالم عبادة والنظر الی باب العالم عبادة و مجالسة العالم عبادة و علیك بکثرة الاجتهاد فی ازدیاد العلم والتفقه فی الدین فان امیرالمؤمنین علیه السلام قال لولـده ابن الحنفیة تفقه فی الدین فان الفقهاء ورثة الانبیـاء و ان طـالب العلم یستغفر لـه من فی السمـاوات وفـی الارض حتی الطیر فی جو السماء والحوت فی الـبحر وان الملائکة لتضع اجنحتها لطالب العلم رضابه و ایاك و کتمان العلم و منعه عن المستحقین لبذله فان الله تعالی یقول **ان الذین یکتمون ما انزلنا من البینات و الهدی من بعدما بیناه للناس فی الکتاب اولئك یلعنهم الله ویلعنهم اللاعنون** وقال رسول الله ﷺ اذا ظهرت البدع فی امتی فلیظهر العالم علمه فمـن لم یفعل فعلیه لعنة الله وقال ﷺ لاتؤتوا الحکمة غیر اهلها فتظلموها ولا تمنعوها اهـلها فتظلموهم و علیك بتلاوة الکتاب العزیز و التفکر فـی معانیه و امتثال اوامره و نواهیه وتتبع الاخبار النبویة والاثار المحمدیة والبحث عن معانیها و استقصاء النظر فیها وقد وضعت لك کتبا متعددة فی ذلك کل هذا ما یرجع الیك و اما ما یرجع الیّ ویعود نفعه علیّ فان تتعمدنی بالترحم فی بعض الاوقات و ان تهدی الی ثواب بعض الطاعات ولا تقلل من ذکری فینسبك اهل الوفاء الی الغدر ولا تکثر من ذکری فینسبك اهل العزم الی العجز بل اذکرنی فی خلواتك و عقیب صلوتك و اقض ما علی من الدیون الواجبة و التعهدات اللازمة وزر قبری بقدر الامکان و اقرأ علیه شیئا من القران و کل کتاب صنفته و حکم الله تعالی بامره قبل اتمامه فاکمله واصلح ماتجده من الخلل والنقصان والخطاء و النسیان وهذه وصیتی الیك والله خلیفتی علیك و السلام علیك و رحمة الله و برکاته » یعنی بتحقیق که وصیت میکنم تورا چنانکه فرض کرده است خدای تعالی برمن وصیت راو امر کرده است

مرا بآن هنگام در یافتن مرگ بملازمت تقوی وپرهیز کاری الهی که پرهیز کاری طریقه ایست محکم و فریضه ایست لازم و سپریست نگاه دارنده و استعدا دیست باقی ونافع تر چیزیست که مهیا کند آنرا انسان ازبرای روزی که بازماند در آن دیدهای بینندگان وبرطرف ومعدوم شود از آن یاری کنندگان وبرتو باد به پیروی اوامر الهی وفعل آنچه رضای الهی در آنست واجتناب از آنچه مکروه میدارد او را خدای تعالی ودوری نمودن از منهیات الهی وطی نمودن زمان حیات خودرا در تحصیل کمالات نفسانیه وصرف نمودن اوقات عمر خودرا در اکتساب فضایل علمیه وبالا رفتن ازحضیض نقصان وجهل باعلی مرتبهٔ کمال ودانش وبلندشدن باوج عرفان وبشناخت یزدان از پستی جهالت جاهلان ونادا نان وبذل معروف ویاری نمودن برادران ومقابله کردن بابدان از ایشان باحسان و نیکوکارانرا بشکر نمودن و امتنان وبر توباد که بپرهیزی ازهمنشینی مردم پست ومعاشرت نادان که همنشینی ومعاشرت ایشان مورث خلق ذمیم وخوی بداست بلکه بر تو لازم است ملازمت علماء و همنشینی فضلاء که مجالست و همنشینی ایشان مفید استعداد کاملست در تحصیل کمالات ومثمر است ازبرای تو ملکهٔ راسخه ازبرای تحصیل مجهولات ، وباید که باشد امروز تو بهتر از روز گذشته تو بتوفیر اعمال صالحه وبر توباد برصبر نمودن در شداید وتوکل نمودن برجناب اقدس الهی ورضا بقضای ربانی وحساب کن با نفس خود هرروز وهر شب اعمال خود راو بسیار طلب آمرزش کن از پرورده گار خودو بترس وبپرهیز از نفرین مظلوم که ازتو براو ظلمی برسد خصوصاً طفلان بی پدرو زنان پیر پس بتحقیق که خدای تعالی مسامحه نمیکند وسهل نمیا نگارد شکستن دلهای شکسته راو برتو باد بنماز شب پس بتحقیق که رسو لخدا ﷺ مبالغه وتحریص فرمود برنماز شب و امر نمود شمارا بآن و فرموده است رسول خدا ﷺ که کسیکه ختم شود عمرش بنماز شب پس بمیرد مراو راست بهشت وبرتو باد برعایت صلهٔ رحم بتحقیق که صلهٔ رحم باعث زیاد تیست درعمر وبرتو باد بحسن خلق بتحقیق که رسول خدا ﷺ فرمود بدرستیکه شما بعدم قدرت وسعت نمیدهید مردمرا بمالهای خود پس وسعت دهید ایشانرا باخلاق خود وبا ایشان بحسن خلق

سلوك كنيد و بر تو باد بمواصلت ومرابطت واحسان ذريهٔ عليهٔ علويه بدرستيكه خداى تعالى تأكيد نموده وصيت درحق ايشان وگردانيده است محبت ايشانرا مزد رسالت پيغمبر آخر الزمان ومزد راهنمونى آنحضرت گردانيد محبت ايشانرا پس فرموده است خداى تبارك وتعالى بعنوان امر كه بگو ايمحمد ﷺ مرامت خود راكه سؤال نميكنم ازشمابراين رسالت اجرى ومزدى مگر محبت خويشان خود راو فرموده است رسو لخدا كه من شفاعت كننده امروز قيامت از براى چهار صنف از مرد مان و اگر چه بيايند در روز حساب بگناهان همهٔ اهل دنيا ، اول مرديكه يارى كرده باشد ذريهٔ مرا،دويم مرديكه بخشش كرده باشد مال‌خودش‌را بذريهٔ من نزد تنگدستى ايشان سيم مردى كه دوستداشته باشد ذريه مرا بزبان و دل چهارم مردى كه سعى كند در انجاح حوايج ذريهٔ من‌هرگاه رانده ودور كرده شده يامتفرق‌نموده شده باشند وحضرت امام بحق ناطق جعفر بن‌محمد الصادق ؑ فرمود چون روزقيامت‌شود ندا كندندا كنندهٔ اى‌مردمان گوش كنيد بتحقيقكه حضرت محمد ﷺ ميخواهد سخن كند باشما پس گوش‌دهند خلايق آنگاه بر خيزد پيغمبر ﷺ وبگويد اى گروه‌خلقان كسيكه بوده باشد اورانزدمن‌عطائى يامنتى يااحسان‌پس برخيزدواظهار كندتاامروزمن‌جزاومكافات وتداركاو نمايم پس بگويندمردمان‌پدران‌ومادران مافداى‌توباد كدام عطاو كدام‌منت و كدام احسان‌ازما نسبت‌بتوتواندبود‌بلكه‌يدومنت‌واحسان‌ازبراى‌خداوندعالميان‌ورسول اواست‌بر همه خلقان‌پس‌ميفرمايدآنحضرت‌بلى كسيكه‌جاداده‌باشد بيكى‌ازاهل بيت‌من يانيكوئى كرده‌باشدباايشان‌ياپوشانيده‌باشدبرهنهٔ‌ايشان‌راياسير كرده‌باشد گرسنهٔ‌ايشان‌راپس برخيزدتاتداركوتلافى كنم‌احسان‌اوراپس‌برخيزندجماعتى كه كرده‌باشنداين‌اموررا درحق ايشان آنگاه بيايندنداازجانب‌خداى تعالى‌اى محمد اى دوست من بتحقيق گردانيدم مكافات ايشان‌را بدست‌توساكن گردان ايشان‌را دربهشت هرجا كه خواهى پس ساكن گرداند ايشان‌را دروسيله درجائى كه حايل نباشد ميانه ايشان وميان پيغمبرآخرالزمان واهل بيت آنحضرت صلوات الله عليهم اجمعين وبرتوباد ببزرگداشتن وتعظيم‌نمودن‌فقهاو گرامى وعزيز داشتن علماءدين‌بدرستيكه‌رسول

خدا (ص) فرموده است که کسیکه گرامی دارد فقیه مسلمانی را ملاقات میکند خدای عزوجل را روز قیامت و خدای تعالی از او خوشنود است و کسیکه خوار کند فقیه مسلمانی را ملاقات میکند خدای تبارك و تعالی را در روز قیامت و خدای تعالی بر او خشمناك باشد و گردانیده نظر نمودن بر روی عالم را عبادت و نظر کردن بر در خانهٔ عالم را عبادت و هم نشینی عالم را عبادت و بر تو باد بر بسیاری جهد کردن در زیاد نمودن علم و دانشمندی در دین بدرستیکه حضرت امیر المؤمنین علی بن ابی طالب ﷺ فرمودمر فرزند خود را عالم شو در دین از برای آنکه علماء دین ورثه پیغمبرانندو بدرستیکه طلب کننده علم طلب آمرزش می کند از برای او هر که در آسمانها است و هر که دزمین است حتی مرغ درهوا وماهی در دریا بدرستیکه ملائکه میگذارند بالهای خودرا برزمین برای طالبان علم ازجهت رضا یعنی حالکونی که راضی اند بطلب علم یا بانداختن بالهای خودتا ایشان بر آن راه روندو بپرهیز از پوشیدن و منع کردن علم ازمستحقین آن پس بتحقیق که خدای تبارك وتعالی میفرماید بدرستیکه آنجماعتی که میپوشانند آنچه فروفرستادیم ما از بینات وراه نمونی بعداز آنکه ما بیان کرده بودیم از برای مردمان آنرا در کتاب کریم آنجماعت را لعن میکند خدایتعالی ولعن میکنند ایشان را لعنت کنندگان وفرمود رسول خدا (ص) هر گاه ظاهر شود بدعتها در میان امت من پس باید ظاهر کند عالم علم خودرا پس اگر ظاهر نکند بر اوست لعنت خداو فرمود رسول خدا (ص) مدهید حکمت ودانش را بغیر اهلش که اگر بدهید ظلم وستم کرده خواهید بود بر حکمت و منع مکنید آنرا از اهلش که اگر منع کنید اهل آن را از آن علم ظلم کرده خواهید بود بر ایشان و بر تو لازم است خواندن قرآن عزیز وفکر نمودن در معنیهای آن واطاعت مأمورات آن ومنهیات آن وتتبع نمودن احادیث پیغمبر وخبرهای منسوب بحضرت محمد (ص) و بحث نمودن از معنیهای اخبار آنحضرت و کامل نمودن تفکر در آن احادیث وبتحقیقکه تصنیف کردم از برای تو کتابهای متعدده در آنچه مذکور شد وتمام آنچه وصیت کردم نفع آن راجعست بتو واما آنچه راجع میشودو باز گشت میکند منفعت آن بمن اینست که یاد کنی مرا بطلب رحمت کردن در بعضی اوقات واینکه ببخشی و هدیه کنی بمن ثواب بعضی طاعات وعبادات را و کم نکنی یاد آوردن مرا که

نسبت دهند تورا اهل وفا بمکر و بیوفائی وبسیار مکن ذکر مرا که نسبت دهند تو را اهل عزم بعجز وبی صبری بلکه یاد کن مرا در خلوتها وبعدازنمازهای خودوادا کن آنچه برذمهٔ منست ازفرضهای لازم الاداوادا کن تعهدات مرا که برمن لازم شده باشد وزیارت کن قبر مرا بقدرامکان وبخوان برسرقبر من قدری ازقرآن وهر کتابی که تصنیف کرده ام آنرا و حکم کرده خدایتعالی بامر خودش یعنی بمرگ پیش از اتمام آن کتاب پس تمام کن آنرا وباصلاح بیاور آنچه بیابی ازخلل ونقصان وخطا ونسیان اینها است وصیت من بسوی تووبخدای تعالی باز گذاشته ام تورا والسلام علیك ورحمة الله وبرکاته تمام شد وصیت علامهٔ عطر الله مضجعه واین وصیتی استکه هرمؤمنی فرزند خود را باین وصیت اگر بلسان قال متکلم نشده بلسان حال بسبب نسبت مرابطه پدر فرزندی در تکـون او منظور داشته است پس بخط شکسته آباء که ثلث بر شرعانسبت بایشان مقرر شده اینمراتب درست درصفحهٔ وجود ورقاع جباه ابناء بقلم توقیع قدرت نسخ وقلمی شده لیکن سواد این شکستهٔ در دفتر وجود و مکتب خانهٔ ستی بدون علامهٔ که منبه ومعلم باشد سفید وسرمشق صفحهٔ خاطری نمیشود باید جمیع اولاداین وصیت راپند پدرانه دانند وطلب مغفرت وجمیع مراتب مرقومه را در حق پدران معاف ندارند سیما فرزندان اهل علم که بصیرت بحقوق ومضرت عقوق بیشتر دارند والله تعالی الموفق فی الامور .

و بدانکه آیات واحادیث که درباب فضیلت صلهٔ رحم وارد شده سابقا بمناسبت مقام قدری مسطور شد وچون تاکید درباب صلهٔ پدر و مادر از سایر اقرباء بیشتر وتخویف وتهدید درقطع رحم نسبت بایشان اکثراست دراینجا نیز بمناسبت مقام قدری مسطور میشود ازآنجمله حضرت حق سبحانه وتعالی در کلام مجید میفرماید **وقضی ربك الا تعبدوا الا ایاه وبالوالدین احسانا** یعنی امر فرموده و حکم جزم نموده پرورده گار توایمحمد آنکه غیراورا نپرستید و نیکی کنید به پدر و مادر نیکوئی کردنی ودراسترضای خاطر پدرومادرتاکید ومبالغه بسیار است چنانچه درحدیث واقع است که رضی الله فی رضی الوالدین وسخطه فی سخطهما یعنی خوشنودی خدایتعالی در خوشنودی والدین است ونا خوشنودی خدایتعالی در نا خوشنودی

اینهر دواست وحضرت امام جعفرصادق علیه السلام فرمود در کریمه **ولا تقل لهما اف**
که ادنی العقوق اف ولو علم الله شیئا اهون من اف لنهی عنه کمترین امری که موجب
عصیان وملال خاطر پدر ومادر باشد کلمه افست واگر حقتعالی دانستی چیزیرا که
کمتر از کلمه اف باشد بتحقیق که نهی ومنع نمودی از آن **ولا تنهرهما وقل لهما قولا
کریما** ومنع وزجر مکن پدرومادررا از آنچه کنند وآنچه ارادهٔ ایشان باشد چون
مخالف شرع شریف نباشد بجای آور وبدل کلمه اف سخنان نیکو وملایم بگو باهسته
ونرمی بنوعی که حسن ادب تقاضا کند بعضی مفسرین گفته اند بایشان یاابتاه یااماه
ای پدر وایمادر بگوی وایشانرا بنام مخوان که جفا وترك ادبست ودرروایات وارد
است که بنام خواندن والدین درویشی آورد وجمعی دیگر از مفسرین گفته اند
که مطلب آنست که ایشانرا دعای خیر کن وبگو غفر الله لکما بیامرزد خدایتعالی
شمارا **واخفض لهما جناح الذل من الرحمة وقل رب ارحمهما کما ربیانی صغیرا**
یعنی ازبرای پدر ومادر بگشای بال مذلت ومسکنت را از فرط مهربانی و مطلب
کمال مبالغه وتاکید است دررعایت ونهایت تواضع وتخلق نسبت بایشان در همه
امور بلکه اکتفا مکن باین نوع مرحمت ومهربانی که بقاء ودوامی ندارد ومزیدان
دعای خیر کن هردورا ودرخواه ازخدای تعالی امریرا که بقای جاوید داشته باشد
که آن رحمست وبگو ایخدای من رحم کن برهردو برحمت دایم باقی همچنانکه
ایشان تربیت ومحافظت من درحال صغر وکودکی نموده اند و رحمت خود را بر
ایشان جزای تربیت من گردان وازاینکه حضرت حق سبحانه وتعالی درآیهٔ سابقه
احسان ونیکوئیرا باایشان قرین توحید ویگانگی خود گردانیده و درآیه دیگر
احسان ورعایت ایشانرا قرین اسلام وعدم کفر و شرك ساخته چنانکه میفرماید
قل تعالوا اتل ماحرم ربکم علیکم الا تشرکوا به شیئا و بالوالدین احسانا
بگو ایمحمد بیائید تابخوانیم آنچه حرام ساخته ونهی فرموده پروردگار شما و
آن آنست که شریك وسهیم مگردانید باوچیزی راوبپدر ومادر احسان ونیکوئی
کنید نیکوئی کردنی کمال اهتمام درباب رعایت وصله نسبت بپدر ومادر مفهوم
ومعلوم میگردد ودربعضی از کتب سلف مسطوراست که ده چیزاست که بحسب شرع

درآن مخالفت با پدر ومادر نتوان کرد .

اول بسفر مباح ومندوب بی اجازت ورخصت پدر ومادر نتوان رفت و بعضی ازفقهاء گویند که سفر تجارت وطلب علم دینی بی اجازت ایشان میتوان کرد بشرط آنکه تحصیل تجارت و کسب علم درآنشهر ممکن نباشد **دوم** دربعضی اخبار واقع است که واجب است بر فرزند اطاعة پدر ومادر در همهٔ افعال و اعمال که ممنوع و حرام نباشد و اگرچه ارتکاب آن مشتمل بر شبهه باشد مثل طعام شبهه بامر ایشان خوردن زیرا که طاعت ابوین واجب است وترك شبهه سنت و اختیار واجب برسنت لازمست **سیم** اگر پدر ومادر امر نمایند فرزند را بتأخیر نماز و مشغول بودن بفعل مباحی مثل خوردن و آشامیدن واجب است قبول امر ایشان اگر وقت نماز موسع باشد و آن تاخیر موجب فوت نماز نشود **چهارم** ایشانرا رسد منع فرزند ازرفتن بنماز جماعت بشرط آنکه دررفتن بجماعت مشقتی باشد ایشان را ازاین جهت که برفرزند ترسند که درظلمت وتاریکی شب برود و باو ضرر رسد و مانند آن ،مخفی نماند که این حکم بااصول وقواعد ظاهر امطابقت ندارد بلکه بدون مشقت نیز منع او میتوانند نمود مگر درنماز جماعت و اجبه **پنجم** چون فرزند خواهد بجهاد رود پدرومادر اورا منع توانند نمود اگر امام عليه السلام امر بجهاد او ننموده باشد درخبر استکه شخصی نزد حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وآله آمد و گفت یا رسول الله شرط میکنم که باتو مهاجرت نمایم وازجهاد کفار تخلف نورزم آنحضرت فرمود هل من والديك احد آیا هست ازپدرومادر تویکی گفت هردو هستند فرمود که افتبتغی الاجر من الله آیا میخواهی اجر ومزدرا در این امر از حق تعالی گفت بلی یارسول الله آنحضرت فرمود فارجع الی والديك فاحسن صحبتهما باز گرد بطرف پدر ومادر خود ونیك مصاحبت باایشان بجا آور که این نسبت بحال تو اولی است از جهاد کفار **ششم** ابوین را رسد منع فرزند ازمشغولی بواجبات کفائیه چون دیگری بآن واجبات قیام واقدام نماید ومراد بواجب کفائی واجبیست که چون بعضی ازمردم بآن قیام واقدام نمایند یاظن آن باشد که آنرا بجا آورند ازذمت باقی ساقط شود مثل کفن کردن ونماز برمرده گذاردن وامر بمعروف ونهی ازمنکر نمودن برقولی **هفتم** خلافست

میان فقهاء در اینکه چون فرزند مشغول بنماز سنت باشد و پدر و مادر اورا طلبند جایز است اورا قطع نماز یا واجب است اتمام و دراین مسئله اشکالی واقع است از این جهت که قطع نماز جایز نیست بنا بر نص کلام مجید **ولا تبطلوا اعمالکم** فاسد و باطل مگردانید عملهای خودرا وازجهت روایتیکه پیره زنی پسری داشت جریح نام ودر حالتی که او نماز نافله میگذارد مادرش اوراطلب نمود و گفت یا جریح پسر گفت اللهم امی وصلوتی بار خدایا مادر مراندامیکند ونمازمن بآخر نرسیده ومترددشد درجواب مادر دادن واتمام نماز نمودن وجواب مادر نداد ونمازرا تمام کرد چون این حکایت را بعرض حضرت رسالت رسانیدند آنحضرت فرمود که «لو کان جریح فقیها لعلم ان اجابة امه افضل من صلوته» اگر جریح فقیه ودانا بودی دانستی که جواب دادن مادر افضل است ازاتمام نماز واینحدیث صحیح صریح است در جایز بودن قطع نماز سنت وهمچنین باقی سنتها مثل سفر سنت وغیر آن ششم روزه سنت بی اذن پدر جایز نیست ودر اذن ورضای مادر خلافست ونصی وحدیثی درباب مادر ظاهر نیست که رضاء او نیز شرط باشد فهم سوگند وعهد پسر بی اذن پدر منعقد وثابت نیست بشرط آنکه درفعل واجب وترك حرام نباشد وازاین قبیل است سوگند زن بی اذن شوهر وبنده بی اذن صاحب دهم خلاف نموده اند فقهادراینکه نذر پسر مثل عهد و یمین بی اذن پدر صحیح است یانه اکثر بر آنند که صحیح نیست بسبب آنکه نذر نیز یمین وسوگندی است مخصوص پس هردو درحکم یکی باشند وبعضی گویند که نذر حکم سوگند ندارد ودراین باب نص وروایتی صریح واقع نشده وبسیاری ازفقهاء گویند که سوگند و نذر پسر منعقد است غایتش آنست که پدررا رسد که آنرا بگشاید و باطل سازد ودر بعضی اخبار وارد است که حق پدر ومادر درحیوة آنست که آواز برایشان بلندنکنند ومخالفت نورزند وشفقت ومرحمت بایشان تازنده باشند بجا آورند و چون وفات یابند ایشان را دعای خیر کنند ودرمحبت وخدمت دوستان ایشان ثابت قدم باشند چنانچه درحدیث واقع است که «ان من ابر البر ان یصل الرجل اهل ود ابیه» بدرستیکه ازنیك ترین نیکی ها آنستکه نیکی کند مرد باجماعت دوستان پدرش وسنت است برفرزندان خیرات وصدقه بجهت پدرومادر بعدازوفات ایشان و نماز

هدیه کردن وثواب آن بروح ایشان بخشیدن ودرخبر است که شخصی نزد حضرت رسالت پناه ﷺ از پدرش شکایت نمود که اموال وجهات منفعت اورا تصرف میکند آنحضرت فرمود تا پدرش را حاضر ساختند واو پیری بود تکیه برعصائی نموده و آثار پیری وعجز بغایت براو ظاهرشده ازاو کیفیت شکایت پسر پرسید جواب داد که ای رسول خدا پیشتر پسر من ضعیف بود ومن قوی بودم واو درویش وفقیر بود ومن توانگر ومال دار بودم ودر آنحال مال ازاو دریغ نداشته ام واورا ازمال خود منع ننمودم دراین وقت من ضعیفم واوقویست ومن فقیرم واوغنی است ومال خود برمن بخل میکند راوی گوید که چون حضرت رسول صلی الله علیه وآله این مضمون را از آن پیر شنید بگریست فرمود که هیچ سنگی و کلوخی نشنود این حکایت را الا آنکه گریه کند بر عجز واحتیاج اینمرد پیر و گویند که شخصی دیگر ازمادر خود با نحضرت شکایت کرد که بامن بد خوئی میکند آنحضرت فرمود که بد خلق و بد خو نبود وقتیکه در رحم او بودی نه ماه و چون باز شکایت نمود فرمود بد خو نبود در زمانیکه تو را شیر میداد و تکفل حال تو میکرد وسال دیگر دیگر باره شکایت کرد از بد خلقی او آنحضرت فرمود که بد خو نبود در وقتیکه بیدار میبود برای تو در شبها پسر جواب داد که جزا و مکافات این رنجهای او بجا آوردم آنحضرت فرمود که آنچه نسبت باو کرده باشی مکافات و عوض درد زائیدن او بوده باشد و در حدیث واقع است که «ایاکم و عقوق الوالدین فان الجنة توجد ریحها من مسیرة الف عام و لایجد ریحها عاق ولا قاطع رحم» بپرهیزید و بر حذر باشید از عقوق و مخالفت پدر و مادر بدرستیکه بوی بهشت موجود و حاصل است از هزار رساله راه و در نیاید بوی بهشت را کسی که عقوق و مخالفت با پدر و مادر نموده باشد و صلهٔ رحم نسبت باقربا و خویشان مرعی نداشته نقل است که حذیفهٔ یمانی در یکی ازغزوات رسول ﷺ پدرش را در صف کفار مشاهده نمود از آنحضرت اذن طلبید در کشتن پدرش با وجود کفر او آنحضرت او را اجازت نداد و فرمود که «دعه یلیه غیرك» بگذار او را تا دیگری نزدیك او رود و او را بقتل آورد که تورا کشتن او لایق و مناسب نیست تا اینجا عبارت آنکتابست

فصل دويم

منقولست از اعتقادات شيخ جليل ابن بابويه رحمة الله عليه في باب الاعتقاد في العلوى قال الشيخ السعيد ابو جعفر رضى الله عنه اعتقادنا في العلوية انهم آل محمد و ان مودتهم واجبة لانها اجر النبوة قال الله عز و جل **قل لا اسئلكم عليه اجراً الا المودة في القربى** و الصدقة عليهم محرمة لانها اوساخ ايدى الناس و طهارة لهم الا صدقة لامائهم و عبيدهم و صدقة بعضهم على بعض و اما الزكوة فانها تحل لهم عوضا من الخمس ولانهم قد منعوا منه واعتقادنا في المسيئ منهم ان له ضعف العذاب و في المحسن منهم ان له ضعف الثواب و بعضهم اكفاء لبعض لقول النبى صلى الله عليه وآله حين نظر الى ابنى ابى طالب على وجعفر فقال بناتنا كبنينا (لبنينا خ ل) و بنونا كبناتنا (لبناتنا خ ل) وقال الصادق عليه السلام من خالف دين الله و والى اعداء الله و عادى اولياء الله فالبراءة منهم واجبة كاينا من كان من اى قبيلة كان وقال امير المؤمنين عليه السلام لابنه محمد بن الحنفية تواضعك في شرفك اشرف لك من شرف آبائك وقال الصادق عليه السلام ولايتى لامير المؤمنين عليه السلام احب الى من ولادتى منه و سئل الصادق عليه السلام عن آل محمد فقال آل محمد من حرم على رسول الله صلى الله عليه وآله نكاحه و قال الله عز وجل **و لقد ارسلنا نوحاً و ابرهيم و جعلنا في ذريتهم النبوة و الكتاب فمنهم مهتد و كثير منهم فاسقون** و سئل الصادق (ع) عن قول الله عز وجل **ثم اورثنا الكتاب الذين اصطفينا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه و منهم مقتصد و منهم سابق بالخيرات باذن الله** فقال الظالم لنفسه منا من لا يعرف حق الامام و المقتصد العارف بحق الامام و السابق بالخيرات باذن الله هو الامام و سال اسمعيل اباه الصادق عليه السلام فقال ما حال المذنبين منا فقال عليه السلام ليس باما نيكم و لا امانى اهل الكتاب من يعمل سوء يجز به و قال ابوجعفر الباقر عليه السلام في حديث طويل ليس بين الله عز و جل و بين احد قرابة، احب العباد الى الله و اكرمهم عليه اتقيهم له و اعلمهم بطاعته والله ما يتقرب الى الله عز و جل الا بالطاعة و ما معنا براءة من النار ولا على الله عز و جل لاحد من حجة من كان مطيعا لله فهو لنا ولى و من كان عاصيا لله فهو لنا عدو ولا ينال ولايتنا الا بالورع و العمل الصالح و قال نوح عليه السلام « رب ان ابنى من اهلى و ان وعدك الحق و انت احكم

الحاکمین قال یا نوح انه لیس من اهلك انه عمل غیر صالح فلا تسألن ما لیس لك به علم انی اعظك ان تکون من الجاهلین قال رب انی اعوذ بك ان اسئلك مالیس لی به علم و الا تغفر لی و ترحمنی اکن من الخاسرین » و سئل عن الصادق علیه السلام عن قول الله عز و جل و یوم القیمة تری الذین کذبوا علی الله وجوههم مسودة الیس فی جهنم مثوی للمتکبرین قال هو من زعم انه امام و لیس بامام قیل وان کان علویا فاطمیا قال(ع) وان کان علویا فاطمیا و قال الصادق(ع) لیس بینکم و بین من خالفکم الا المطمر قیل فای شیء المطمر قال الذی یسمونه خیط البرائة فمن خالفکم وجازه فابرؤا منه وان کان علویا فاطمیا وقال الصادق علیه السلام لاصحابه فی ابنه عبدالله انه لیس هو علی شیء مما انتم علیه و انی بریء منه و بریء الله منه » ـ یعنی گفت شیخ صدوق ابن بابویه رضی الله عنه اعتقاد مادر سادات علویه آنست که ایشان آل رسولند ودوستی ایشان واجب است از برای آنکه دوستی ایشان اجر نبوتست قال الله تعالی «قل لا اسئلکم» تا آخر وتفسیر آن قبل از این مرقوم شد و صدقه بر ایشان حرام است زیرا آن چرکهای دستهای مردمان است وپاکیست ازبرای مردمان مگر صدقه دادن بغلامان و کنیزانیکه علویهٔ آزاد کرده باشند که آن جایز است وهمچنین صدقه دادن سادات بسادات روابود اما زکوة حلالست ایشانرا عوض ازخمس اگر در نهایت اضطرار باشند بقدر قلیلی چنانچه دراحادیث وارد شده که در وقت ضرورت قدری که تشنه از آب سیر شود ازبرای اینکه ایشانرا ظالمین منع کرده اند ازخمس بقدر حاجت پس لا بد قدرقلیلی اززکوة بایشان داده می‌شود ، وروی فی کتاب الاستدراك عن التلعکبری باسناده عن الکاظم علیه السلام قال لی هرون اتقولون ان الخمس لکم قلت نعم قال انه لکثیر قال قلت ان الذی اعطاناه علم انه لنا غیر کثیر «انتهی» وفی کتاب تاویل الایات الظاهرة باسناده المرفوع الی ابی عبدالله علیه السلام فی قوله عزوجل ویل للمطففین یعنی لخمسك الذین اذا اکتالوا علی الناس یستوفون ای اذا صاروا الی حقوقهم من الغنایم یستوفون واذا کالوهم اووزنوهم یخسرون ای اذا سالوهم خمس آل محمد صلی الله علیه وآله نقصوهم وصدوق ره نیز فرموده که اعتقاد ما درمذنبین ایشان آنست که گناه ایشان دوچندان دیگران است واعتقاد مادر حق نیکوکاران ایشان آنستکه ثواب ایشان دوچندان دیگرانست

وهمه کفو یکدیگر ند بجهت قول پیغمبر صلی الله علیه و آله در وقتیکه نظر کرد بفرزندان ابی طالب علی وجعفر فرمود دختران مامثل پسران ما اندو پسران مامثل دختران ما اندودرفصل سیم ازمقدمه کتاب مضمون این حدیث ایراد شد ازمن لایحضره الفقیه وفرمود حضرت صادق علیه السلام هر که مخالفت دین خدا کند ودوستی کند بادشمنان خدا ودشمنی کند بادوستان خدای پس بیزاری ازایشان واجبست هر که باشد وازهر قبیلهٔ که بوده باشد وامیر المؤمنین علی علیه السلام فرموده است مر پسر خود محمد بن حنفیه را که تواضع و فروتنی تو باشرافت تو اشرفست از بزرگی تو بسبب شرافت پدران تو وحضرت امام جعفر صادق صلوات الله علیه فرمود که محبت واعتقاد و اخلاص من مر امیر المؤمنین صلوات الله علیه را نزد من خوشتر وبهتراست ازولادت من از آنحضرت و پرسیدند ازحضرت امام جعفر صادق علیه السلام که آل محمد کیست فرمود آل محمد کسیستکه حرام باشد بر پیغمبر صلی الله علیه و آله نکاح اووازجهت استشهاد آورده آیه کریمه راوممکن استکه وجه استشهاد باین آیه شریفه که ذکر ذریهٔ ابراهیم شده است وسادات در آن داخلند دراین مقام این باشد که کسی توهم نکند که ذراری انبیاء (ع) بایدهمه ممدوح باشند وفاسق درمیان ایشان نباشد یاآنکه منظور اشاره بآن باشد که فسق ایشانرا از ذریه بودن بیرون نمیبرد مگر آنکه مشرك شوند که مانند پسر نوح خواهند بود ولهذا ایراد نموده قول خدای تعالی عزوجل را **ولقد ارسلنا نوحا و ابراهیم وجعلنا فی ذریتهما النبوة والکتاب فمنهم مهتد وکثیر منهم فاسقون** وتفسیر آیهٔ قبل ازاین مسطور شد وپرسیدند ازحضرت امام جعفر صادق علیه السلام ازمعنی قول خدای عزوجل ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا تاآخر وتفسیر این آیه نیز قبل ازاین مرقوم شد که آنحضرت فرمود ظالم بر نفس خود ازما آنکس است که نشناسد حق امام خود را ومقتصد ازما آنکس است که حق امام راشناسد وسابق بخیرات باذن الله او امام است صلوات الله علیه، و روی الثعلبی باسناده الی اسامة بن زید عن النبی صلی الله علیه و آله فمنهم ظالم لنفسه الایة قال کلهم فی الجنة وروی ایضا باسناده الی ابی عثمان النهدی قال سمعت عمر بن الخطاب قرء علی المنبر ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا الایة فقال قال رسول الله صلی الله علیه و آله سابقنا سابق ومقتصدنا ناج وظالمنا مغفور له قال ابو قلابة فحدثت به

یحیی بن معین فجعل یتعجب منه «انتهی» ایضا صدوق ره تعالی ایراد نموده که سؤال
کرد اسمعیل از پدر خود امام جعفر صادق صلوات الله علیه که چه خواهد بود حال گناه
کاران از ما آنحضرت فرمود لیس با مانیکم ولا امانی اهل الکتاب من یعمل سوء
یجز به، در خلاصة المنهج در تفسیر این آیهٔ شریفه مسطور است که مرویست که مسلمانان
واهل کتاب در مجلس بایکدیگر مجتمع شدند یهود ونصاری آغاز مفاخرت کردند
که پیغمبر ما قبل از پیغمبر شما مبعوث شده و کتاب ما پیش از کتاب شما نازل گشته
ودر بهشت نرود مگر یهود ونصاری مسلمانان جواب دادند که پیغمبر ما خاتم الانبیاء
است و کتاب ما ناسخ کتابهای شما است پس ما ببهشت سزاوارتریم این آیه آمد که
لیس بامانیکم تا آخر یعنی نیست آن وعده‌ای که حق تعالی کرده بآرزوهای شما ای
مسلمانان و بآرزوهای اهل کتاب که ببهشت نروند مگر یهود ونصاری یعنی هیچ کار بآرزو
بر نیاید بلکه ریاضت ومشقت باید کشید در ایمان آوردن وطاعت وعبادت و اجتناب از
منهیات تا ریاض بهشت یابند هر که بکند کار بدی جزا داده میشود بآن در دنیا
یا در آخرت تم کلام التفسیر و حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرمود در حدیث طویلی
که نیست میان خدا و میان هیچ احدی قرابتی دوسترین خلقان بخدای تعالی و
گرامی تر نزد او کسی است که متقی تر باشد و طاعت بیشتر کند قسم بخدا که
نزدیك نمیتوان شد بخدا مگر بطاعت و نیست ما را برائت از دوزخ و هیچکس
را بر خدای حجت نیست هر که اطاعت خدای کند پس او ما را دوست است و هر
که عاصی شود بر خدای آنکس ما را دشمن است و در یافته نشود ولایت ما مگر
بپرهیز کاری و عمل صالح و نوح علیه السلام گفته رب ان ابنی من اهلی و ان
وعدك الحق وانت احکم الحاکمین قال یانوح انه لیس من اهلك انه عمل غیر صالح
فلا تسألن ما لیس لك به علم انی اعظك ان تکون من الجاهلین قال رب انی اعوذ
بك ان اسئلك ما لیس لی به علم و الا تغفرلی و ترحمنی اکن من الخاسرین و
تفسیر این آیه قبل ازاین مرقوم شد و از امام جعفر صادق علیه السلام پرسیدند از معنی
قول خدای تعالی و **یوم القیمة تری الذین کذبوا علی الله وجوههم مسودة
الیس فی جهنم مثوی للمتکبرین** یعنی در روز قیامت به بینی تو ای محمد جمعی

را که دروغ بر حق تعالی بسته باشند رویهای ایشان سیاه شده آیا نیست در جهنم محل اقامتی از برای متکبران حضرت ﷺ فرمود که این آیه در شأن کسی است که او گمان کند که امامست و حال آنکه او امام نباشد گفتند اگر چه علوی باشد حضرت ﷺ فرمود اگر چه علوی و فاطمی باشد و ایضا آنحضرت فرمود که نیست میان شما و میان آنکس که مخالف است با شما در دین الا مطمر پرسیدند که مطمر چه چیز است فرمود آنچیزیست که آنرا خیط برائت مینامند پس کسی که مخالفت کند با شما و از دین بگذرد پس بیزار شوید از او و اگر چه علوی فاطمی باشد و ایضا امام جعفر صادق صلوات الله علیه فرمود باصحاب خود در حق پسر خود عبد الله بدرستیکه نیست او بر چیزی از مذهب حقی که شما بر آن مذهبید و بتحقیق که من بیزارم از او بیزار باد خدا از او تمام شد ترجمهٔ کلام صدوق و حق تعالی در قرآن مجید نیز اشاره باین مضمون فرموده که **لا تجد قوما یؤمنون بالله و الیوم الاخرة یوادون من حاد الله و رسوله** الایه یعنی نمی یابی تو ای پیغمبر گروهی را که ایمان بخدا و روز قیامت داشته باشند و دوستی ورزند به کسی که دشمن دارد حق و رسولش را اگر چه نسبت بیکدیگر پدر و فرزند و برادر و خویش باشند و این آیه از باب تخیل است یعنی باید چنین تخیل کنی که ممتنع و محالست که بیابی مؤمنین را باین صفت وازاین جهت خطاب با عتاب الهی در باره نوح نبی ﷺ صادر شده انه لیس من اهلك انه عمل غیر صالح بدرستیکه پسرت از اهل تو نیست و میانهٔ شما پدر و فرزندی منقطع و مرتفع است و بتحقیق که او از بسیاری موافقت با مخالفین و کفار و اتصاف بصفت کفر و متابعت فجار و مشغولی بعمل غیر صالح نفس عمل غیر صالح گشته واین موافق قرائتیست که عمل غیر صالح برفع و تنوین عمل خوانده شده پس مستفاد شد از اعتقاد ابن بابویه رحمه الله که هر گاه علوی بصفت صلاح و سداد و اعتقاد حق متصف باشد محبت ایشان بر مؤمنین واجب است و هر گاه ایشان از مذهب حق منحرف باشند تبری و دوری از ایشان باید نمود و محسن ایشان دو اجر و مسیء ایشان دو عقاب دارد.

فصل سیم

من معانی الاخبار باب معنی قول الصادق علیه السلام التر تر حمران(۱) ومعنی المطمر حدثنا ابی رضی الله عنه قال حدثنا سعد بن عبدالله قال حدثنی محمد بن الحسین بن ابی الخطاب عن محمد بن سنان عن حمزة و محمد ابنی حمران قالا اجتمعنا عند ابی عبدالله علیه السلام فی جماعة من اجلة موالیه وفینا حمران بن اعین فخضنا فی المناظرة وحمران ساکت فقال له ابو عبدالله علیه السلام مالك لا تتکلم یا حمران فقال یا سیدی آلیت علی نفسی ان لا اتکلم فی مجلس تکون فیه فقال ابو عبدالله علیه السلام انی قد اذنت لك فی الکلام فتکلم فقال حمران اشهد ان لا اله الا الله وحده لاشریك له لم یتخذ صاحبة و لا ولدا خارج من الحدین حد التعطیل وحد التشبیه و ان الحق القول بین القولین لا جبر ولا تفویض و ان محمدا عبده و رسوله ارسله بالهدی و دین الحق لیظهره علی الدین کله ولو کره المشرکون واشهد ان الجنة حق وان البعث بعد الموت حق و اشهد ان علیا حجة الله علی خلقه لایسع الناس جهله وان حسنا بعده وان الحسین من بعده ثم علی بن الحسین ثم محمد بن علی ثم انت یاسیدی من بعدهم فقال علیه السلام التر تر حمران ثم قال یا حمران مد المطمر بینك و بین العالم قلت یا سیدی و ما المطمر فقال انتم تسمونه خیط البناء فمن خالفك علی هذا الامر فهو زندیق فقال حمران وان کان علویا فاطمیا فقال ابو عبدالله علیه السلام و ان کان محمدیا علویا فاطمیا یعنی مرویست از حمزة و محمد پسران حمران که گفتند ما هر دو نزد امام جعفر صادق علیه السلام بودیم با جماعتی از بزرگان دوستان آنحضرت ودرمیان ما بود حمران بن اعین پس مخصوص ساخت و بنابر نسخهٔ «حضنا» بحاء مهمله وضاد معجمه ترغیب فرمود ورتبه داد ما همه را آنحضرت علیه السلام درمرتبهٔ سخن گفتن واظهر آنست که «فخضنا» بخا و ضاد معجمتین باتخفیف باشد از خوض بمعنی فرو رفتن یعنی فرورفتیم ما درمناظره و مباحثه و حمران ساکت بود پس گفت مر حمران را ابوعبدالله علیه السلام چیست ترا که تکلم نمیکنی ایحمران گفت ایسید من لازم کرده‌ام بعنوان قسم برنفس خود که حرف نزنم درمجلسی که تو در آنمجلس بوده باشی پس فرمود حضرت امام جعفر صادق علیه السلام بتحقیق که اذن دادم ترا درتکلم سخن کن ومتکلم شو پس گفت حمران شهادت

(۱) التر بالضم : ریسمان بناء که بآن اندازه گیرند

میدهم اینرا که نیست خدائی مگر خدای واحدیگانه که نیست از برای او شریکی نگرفت زنی ونه فرزندی بیرونست از دو حدحد تعطیل که هیچ صفتی از برای او اثبات نکنند وازحد تشبیه یعنی ازمشابهت بودن صفات مخلوقین و بدرستیکه حق قول بین القولین است که لاجبر ولا تفویض (اه) واین کلام حمران موافق حدیث شریف حضرت ابی عبدالله عليه السلام است «لاجبر ولاتفویض لکن امر بین امرین» واکثر علماء و محققین در کتب خود مرتکب حل آن شده‌اند چنانچه سیدالعلماء والمحققین ثالث المعلمین میرمحمد باقر الشهیر بداماد الحسینی جدامجد داعی قدس سره که در کتاب ایقاظات که درباب قضا وقدر تالیف نموده حل اینحدیث را بعبارتی نموده که ملخص آن این است که در افعال عباد جبر بنحویکه اشاعره قائلند نیست باینمعنی که اختیاری باایشان نباشد حضرت حق سبحانه وتعالی این امور را بی‌اختیار وبیواسطهٔ عباد بقدرت کاملهٔ خود بردست ایشان جاری سازد وتفویض که جمیع اسباب فعل عباد باعباد باشد وبهیچوجه قادر حقیقی را دخل نباشد چنانچه مذهب اکثر معتزله است ایضا نیست بلکه حق وصواب امرمیان دوامر است که علل واسباب اول باحضرت قادر بیمثال عزشانه است واومسبب الاسباب ومنشأ علل سابقه ومبدء المبادیست وآنچه بارادهٔ عباد صادر میشود فعل عباد است پس جبر نیست که عباد درافعال خود مجبور باشند وهیچ نحو اختیاری باایشان نباشد وتفویض نیست که جمیع با ایشان باشد وحضرت حق سبحانه وتعالی را درافعال عباد دخلی نباشد بلکه مبدأ اسباب باخدایتعالی است وآنچه از ارادهٔ عباد بفعل آید فعل ایشانست پس اینست واسطه وامر بین امرین چنانچه نهال تاك را بقدرت کامله ازدل خاك نشو و نمانموده و ثمره داد که بعنوان حلال عباد منتفع شوند وقوه فعلیه امور خیر بآن بالذات وشر بالعرض کرامت فرموده وسبب مبادی بعیده او گشت پس اگرعباد دراسباب اخیره که بارادهٔ ایشان متعلق است منشأ انتزاع واخراج خمر ازاوشوند وارادهٔ خود بشرب اومشغول گردند در این امر بلاشك مجبور نیستند چنانچه در کلام الهی عزسلطانه اینمعنی عزصدور یافته که **ما اصابك من حسنة فمن الله وما اصابك من سيئة فمن نفسك** و در کتاب ایقاظات بجهة تایید اینحل کلام امام المحققین نصیر الملة والدین محمد بن الحسن

الطوسی قدس‌الله تعالی نفسه القدوسی‌را نقل فرموده که او نیز باین عنوان بیان نموده معنی اینحدیث‌را وغریق بحر رحمت سحاب‌سبحانی ملاعبدالرزاق لاهیجانی ازرشحات نم فیض بحرتحقیق مبدء فیاض فایض شده باینمعنی نیز ودر گوهرمراد که‌ازمصنفات اواست سررشتهٔ حل و عقد نظم جبر کسر وتفویض امرخالق خیر و شر باین دستور اینمطلب‌را درسلك تحریر منتظم ساخته و مؤید اینمعنی کلام امام المحققین‌را نقل نموده است لیکن چون ازفقرهٔ حدیث مسطور معلوم نمیشود که درقضا وقدروارد باشد اینحدیث احتمال دارد که درباب امر و نهی الهی و شریعت مصطفوی ﷺ وسایرانبیاء (ع) شرف صدور یافته باشد و کلام جمـران کـه در اینکتاب مرقوم گشته ایضا دلالت برآن ندارد که درباب قضا وقدر و امورتکوینه مذکور شده باشد پس بناء علي ذلك ممكن استمراد این‌باشد که درامورتکلیفیه واحکامیکه عباد بفعل و ترك‌آن مـأمور شده اند موافق مصلحت کاملهٔ خدایتعالی جبر بعباد نکرده است ووانگذاشته است بـایشان نیز بلکه آنچه ازجناب مقدس ایزدی مقرر شده امرمیان دوامراست وتعدیل نموده باینکه رسول فرستاد واحکام مقررفرمود لیکن جبرنکرد باینمعنی که مجبور باشند عباد در نماز که بـدون اختیار از ایشان ناشی شود بلکه امر فرمود که ما باختیار خود نماز را بفعل آوریم وتفویض نکرد که دراصل متوجه عباد نشود وارسال رسل و انزال کتب و احکام مقرر نفرماید وجمیع را بااختیار ما واگذارد این است مختصری دربیان این حدیث که بخاطر رسیده والله اعلم بحقـایق الا ثلر فی البین و حق القول بین القولین مؤید اینمعنی بعد از آنکه صورت ترقیم یافته بود چیزیست که بنظر رسید درتعلیقات شیخنا الکامل الفاضل شیخ مفید (ره) که درباب عقایدابن بابویه (ره) افاده نموده باین عبارت **فصل** والتفویض هوالقول برفع الحظرعن‌الخلق فـی الافعال والاباحة لهم مع ماشاؤا من‌الاعمال وهذا قول الزنادقة واصحاب الا باحات والواسطة بین هذین القولین ان‌الله اقدرالخلق علی افعالهم‌ومکنهم من‌اعمالهم‌وحد لهم الحدود فی‌ذلك ورسم لهم الرسوم‌ونبههم عن‌القبایح بالزجروالتخویف والوعد والوعیدفلم یتمکنهم من‌الاعمال‌ضجرالهم علیها ولم‌یفوض الیهم الاعمال‌لمنعهم‌من

اکثرها ووضع الحدود لهم فیها وامرهم بحسنها ونهاهم عن قبیحها فهذا هو الفصل بین الجبر والتفویض علی مابیناه «اینکلام مؤید آنچه مذکور شد میشود و بدون تایید گاه باشد که قبول نکنند و باتایید بخاطر برسد که از آن منتزع شده وحق آنست که اگر کلام حق است الحق احق بالاتباع باید قبول نمود ازهر کس که باشد باشد وهر گاه امر بین الامرین محکوم به شد وجبر نیست پس درطینت بد ممکن است نطفهٔ ردیه ازمأکولات ومناکح غیر مرضیه واوقات وحالات غیر حسنه که مجبور و ممنوع نیستند باعدم علم باختیار منعقد شود وآنچه درحدیث وارد شده که خلق عدو نامن سجیل ودربیان سجیل واقع است که «قالوا هی حجارة من طین طبخت من نارجهنم» ممکن است باینمعنی باشد که «من طین ردی کالسجیل اویکون فی القیمة من السجیل ودراینصورت رفع توهمات وشبهه ها میشود والله اعلم وممکن است که در ماده واصل نطفه جزئی ازسجیل باشد چنانچه وارد است که میاه حاره جبال از فیح جهنم است وایضا محققین بجعل مرکب قائل نیستند پس هر گاه این محقق باشد خدای تعالی شیطان را خلق کرد واما شیطان را شیطان نکرد وشخص بد را خلق کرد اما بد را بد نکرد حاصل کلام آنکه این نحو توهمات غیر مرضیه رابچندین وجه جواب میتوان گفت والله اعلم بالصواب بعدازاین مراتب پس گفت حمران وشهادت میدهم اینرا که محمد بندهٔ اوورسول اواست فرستاد اورا بهدایت کردن مردمان و بدین حق تا آنکه اظهار کند آنرا وغلبه دهد برجمیع ادیان اگرچه راضی نباشند ومکروه داشته باشند مشرکان وشهادت میدهم اینرا که بهشت حق است وآتش حق است وشهادت میدهم اینرا که علی بن ابیطالب حجت خدا وامام است برخلق خدا نمیتوانند مردم که جاهل باشند درحق اووشهادت میدهم که حسن بعداز اوحجت خدا وامام است و حسین بعداز اوحجت خدا و امام است پس علی بن الحسین حضرت امام زین العابدین بعدازاو امام است ومحمد بن علی الباقر بعداز اوامام است و تو ای سید من حجت خدا و امامی برخلق خدا بعداز ایشان پس فرمود ابوعبدالله علیه السلام التر تر حمران یعنی طریقهٔ مستقیمه طریقهٔ حمرانست پس فرمود ایحمران بدست بگیر وبکش مطمر را یعنی ریسمان مستقیم حق را میان خود ومیان عالم هر که مخالف

باشد باتو در دین ترك کن بااو آشنائی را و بمعنی مجهول نیز حمل میتوان نمود یعنی کشیده است ریسمان چنینی درعالم هرگاه مخالف باشد کسی باتو در ایمان ترك او کن حمران میگوید گفتم ایسید من چیست مطمر فرمود چیزیست که شما نام میگذارید آنرا ریسمان بنائی پس کسیکه مخالفت کند دراین امر امامت باتو یعنی شیعه اثنی عشری نباشد پس اوزندیق ورهزن دین است پس گفت حمران اگرچه علوی وفاطمی باشد یعنی ازفرزندان علی وفاطمه باشد حضرت صادق عليه السلام فرمود که هرچند آنشخص محمدی علوی فاطمی باشد .

وازاینحدیث واحادیث سابقه مثل آنچه دراعتقادات ابن بابویه (ره) گذشت که فمن خالفکم و جازه فابرؤا منه مستفاد میشود که تاعلوی بمرتبهٔ انکار امامت درفسق نبوده باشد زندیق ومنشأ برائت وتبری نمیشود اعمال وامور دیگر اوو آنچه ازآیهٔ اصطفاء معلوم میشود و حدیث نیزوارد شده که «کلهم مغفورلهم» دالست بر مغفرت جمیع هرچند عارف بحق امام عليه السلام نباشد وممکن است جمع بینهما باینکه عدم معرفت حق امامت محمول شود برعدم معرفت حق تعظیم و توقیر و رعایت ایشان چنانچه سمت ذکر یافت که کلهم مغفور شامل غیر معتقد امامت ائمه (ع) نباشد و لفظ «کل» محمول شود بر اضافی نه حقیقی و تبری از آنها که معتقد امامت نیستند لازم باشد وتوجیهات دیگر درجمع بین الاخبار نیز سابقا گذشت فتذکر

فصل چهارم

ابن بابویه علیه الرحمة در کتاب معانی الاخبار آورده باب معنی ماروی ان فاطمة (ع) احصنت فرجها فحرم الله تعالی ذریتها علی النار حدثنا ابو عبد الله الحسین بن احمد بن محمد عن علی بن عبدالله بن جعفر بن محمد بن علی بن ابی طالب علیهم السلام ومحمد بن علی بن بشار القزوینی رضی الله عنهما قالا حدثنا ابوالفرج المظفر بن احمد القزوینی قال حدثنا ابوالفیض صالح بن احمد قال حدثنا الحسن بن موسی بن الوشا البغدادی قال کنت بخراسان مع علی بن موسی الرضا عليه السلام فی مجلسه وزید بن موسی حاضر قداقبل علی جماعة فی المجلس یفتخر علیهم و یقول نحن ونحن و ابوالحسن عليه السلام مقبل علی قوم یحدثهم فسمع مقالة زید فالتفت الیه فقال یازید اغرك

قول باقلی الکوفة ان فاطمة (ع) احصنت فرجها فحرم الله ذریتها علی النار والله ماذاك الاالحسن والحسین وولد بطنها خاصة فاما ان یکون موسی بن جعفر عليه السلام یطیع الله ویصوم نهاره و یقوم لیله وتعصیه انت ثم تجیئان یوم القیمة سواء لانت اعز علی الله عزوجل منه ان علی بن الحسین عليه السلام کان یقول لمحسننا کفلان من الاجر ولمسیئنا ضعفان من العذاب وقال الحسن الوشا التفت الی فقال یاحسن کیف تقرؤن هذه الایة قال یا نوح انه لیس من اهلك انه عمل غیر صالح فمن قرأ انه عمل غیر صالح نفاه عن ابیه فقال عليه السلام کلا لقد کان ابنه لکن لما عصی الله تعالی نفاه الله عن ابیه کذا من کان منا لم یطع الله فلیس منا و اما [انت] اذا اطعت فانت منا اهل البیت «یعنی حسن بن موسی بن و شا البغدادی گفت بودم در خراسان باحضرت امام رضا عليه السلام در مجلس آنحضرت وزیدبن موسی حاضر بود بتحقیق که رو کرده بود در مجلس بر جماعتی وافتخار میکرد بر ایشان و میگفت ماوماواز بزرگی خود سخن میکرد وحضرت امام رضا عليه السلام رو کرده بود بقومی وبا ایشان سخن میگفت پس شنید سخن زیدرا پس رو کرد باوو گفت ایزید آیا مغرور ساخته تورا سخن سبزی فروشان کوفه که روایت کرده اند حدیثی که فاطمه (ع) نگاه داشت دامن عصمت خود راز شوب دنس معصیت وحرام پس حرام گردانید خدای تعالی ذریهٔ اورا بر آتش دوزخ بخدا قسم که نیست مراد ازاین مگر حضرت امام حسن وامام حسین واو لادیکه از بطن آنحضرت بوده باشند خاصه پس اما اینکه بوده باشد موسی بن جعفر که اطاعت کند خدا راو روزش را روزه داردو شبش را بعبادت بسر آورد وعصیان کنی تو خدا یتعالی را بعد از این بیائید روز قیامت هردو مساوی دردرجه واجر اگر چنین باشد هرآینه توعزیزتر خواهی بود نزد خدای عزوجل ازاو بتحقیق که حضرت امام زین العابدین عليه السلام بود که میفرمود از جهة نیکو کاران ما از اجردو چند انست واز جهة گناه کاران ما عذاب نیزدو چندانست یعنی ثواب وعقاب نیکو کاروبد کردار مادوبرابر ثواب وعقاب نیکوکار وبدکار دیگر انست و گفت حسن بن و شا بعد از آن رو کرد بمن آنحضرت پس گفت یا حسن چه نحو میخوانید این آیه را که قال یا نوح اه پس گفتم بعضی از مردمان میخوانند **انه عمل غیر صالح** که عمل فعل باشد وغیر صالح مفعول او پس

آنکه باین نحو قرائت کرده است که انه عمل غیرصالح برفع و تنوین عمل نفی کرده است پسر نوح رااز پدرش پس حضرت علیه السلام فرمود حاشا بتحقیق که اوپسر نوح بودولیکن چون عصیان خدای تعالی ورزید نفی کرد خدای تعالی اورا ازپدرش همچنین است هر که ازما بنی هاشم باشد واطاعت الهی نکرده باشد پس نیست از ماوتو هر گاه اطاعت الهی کنی پس تواز مااهل بیتی بدانکه جمع میان این حدیث که حرام شدن آتش بنوعی از استحقاق مختص باولاد بطنی حضرت فاطمه علیها السلام بوده باشد وبرغیر ایشان حرام بمحض تفضل باشد بااحادیث سابقه که دالست برمغفرت جمیع ذریه خصوصا هر گاه بامامت ائمهٔ معصومین (ع) قایل باشند هرچند قبل از موت باشد بزمان قلیلی چنانچه در جمع بین الاحادیث مذکور شد ممکن است و نفی ایشان ازخود وتبری بنحو یکه آنحضرت فرمودند موافق حدیث لازم است از کسی که اطاعت الهی نکند و بمرتبهٔ پسر نوح مستغرق بحر عصیان گشته بر سفینهٔ نجات مستقر نباشد هرچند هاشمی فاطمی باشد و ایشان تفضلی که دارند بسبب اطاعة وقرب حضرت رسول الله صلی الله علیه وآله وائمهٔ اطهار صلوات الله علیهم است پس اگر کسی مطیع خدا نباشد ائمهٔ اطهار (ع) وجمیع مؤمنین ازایشان بری خواهند بودو ایشانرا از خود نخواهند دانست واحوال ایشان مفوض بتفضل خداست.

وفی کتاب ضوءالشهاب قوله صلی الله علیه وآله من ابطائه عمله لم یسرع به نسبه یقول صلی الله علیه وآله من قعدبه عمله فلم یقدمه دینا ودنیا لم یسرع به نسبه وان کان شریفا کریما یعنی ان الحسیب النسیب اذا اتکل علی النسب و کسل عن اقتناء العلم والادب و جنح الی الا ستراحة و لزوم الباحة وضیع عمره فی الربیلة حصل علی الزدیلة و العاقبة الوبیلة و لم ینفعه النسب المجرد ولیت شعری مـاذا تنفع الالسن الفاخرة بالعظام الناخرة هذا فی الدنیا فاما فی الاخرة فالامر ادهی وامرو لذلك قال صلی الله علیه وآله یابنی هاشم لایجیئنی الناس بالا عمال وتجیؤنی بالانساب وروی عنه صلی الله علیه وآله یافاطمة ابنة محمد لااغنی عنك من الله شیئا ویا خدیجة ابنة خویلد لااغنی عنك من الله شیئا وقال تعالی فلاانساب بینهم یومئذ ولایتسائلون وقال النبی صلی الله علیه وآله لست بخیر من فارسی ولا نبطی الا بالتقوی وقال علیه السلام ائتونی باعمالکم ولاتاتونی بانسابکم و قال

الاحنف بن قیس من فا ته حسب بدنه لم ینتفع بنسب ابویه و قال مالك بن ابرهة المجاشعی الست اشرف قومی فقال رسول الله صلی الله علیه وآله و سلم ان کان لك عقل فلك فضل و ان کان لك خلق فلك مروة و ان کان لك مال فلك حسب و ان کان لك دین فلك تقوی و قال ابن الرومی ٭ وما الحسب الموروث لادر دره ٭ بمحتسب الا باخر مکتسب ٭ اذا العود لم یثمر و ان کان شعبة ٭ من المثمرات اعتده الناس فی الحطب بل اذا تعاون العمل والحسب کان نورا علی نور وحبورا علی حبور وقد قال صلی الله علیه و آله کل حسب و نسب ینقطع الاحسبی و نسبی فلو لم یکن معتدا به اصلا لم یذکر ذالك وقال علیه السلام کذب من زعم ان نسبی لا ینفع و لکن یشترط ان یقترن به عمل صالح و فائدة الحدیث الحث علی الاکتساب والنهی عن الاحتساب بالاحساب والتکثیر بالانساب وراوی الحدیث ابو هریرة و ذکر این نحو کلام هر چند قدری خارج از موضوع مسئله است از جهت بیان واقع وعدم غرور مسطور شد لیکن مردم باید از راه انصاف نیز ملاحظه نموده عداوت با صالح و طالح ایشان مطلقا از جهة قرابت رسول صلی الله علیه و آله ولاجل السیادة چنانچه در بعضی محسوس و مشاهد میشود نداشته باشند که حکم بر مشتق دالست بر علیة مأخذ اشتقاق و محبت ایشان عوض اجر نبوت لازم و عداوت ایشان لاجل المسطور بلاشك کفر محض است وائمه (ع) اگرچه رحم ایشان را از خود باوجود عصیان و مخالفت از دین قطع نموده اند اما چون معدن احسان بوده اند باز بلفظ ان وصلیه صله آن رحم مقطوعه نموده اند که و ان کان محمد یا علویا فاطمیا و مؤید بعضی از امور مسطوره است حکایت مشهوری که سید احمد حسنی در اواسط معلم اول در ذکر عقب عبدالله بن المحض بن الحسن المثنی بن علی بن ابی طالب علیه السلام از کتاب خود که موسوم است بعمدة الطالب فی نسب آل ابی طالب ایراد نموده باین عبارات که ولبنی داود بن موسی حکایة جلیلة مشهورة فیما بین النسابین وغیرهم مرویة مسندة وهی مذکورة فی دیوان ابن عنین و هی ان ابا المحاسن نصرالله بن عنین الدمشقی الشاعر توجه الی مکة شرفها الله تعالی ومعه مال واقمشة فخرج علیه بعض بنی داود فاخذوا ما کان معه سلبوه وجرحوه فکتب الی الملك العزیز تفطکین بن ایوب صاحب الیمن وقد کان خوه الملك الناصر ارسل الیه یطلبه لیقیم بالساحل المفتتح من ایدی افرنج فزهده

ابن عنين فی الساحل و رغبه فی الیمن و حرسه علی الا شراف الذین فعلوا به ما فعلوا و اول القصیدة اعیت صفات نداك المصقع اللسنا☆وجزت فی الجود حد الحسن و الحسنا☆و ما ترید بجسم لا حیوة له☆من خلص الزبد ما ابقا لك اللبنا☆ ولا تقل ساحل الا فرنج اقبحه☆فما یساوی اذا قایسته عدنا☆وان اردت جهادا فروسیفك من(۱)☆قوم اضاعوا فروض الله و السننا☆طهر بسیفك بیت الله من دنس☆وخساسة اقوام به وخنا☆ولا تقل انهم اولاد فاطمة☆لو ادرکوا آل حرب حاربوا الحسنا☆قال فلما قال هذه القصیده رآی فی النوم فاطمة الزهراء البتول علیها السلام وهی تطوف بالبیت فسلم علیها فلم تجبه فتضرع و تذلل وسال عن ذنبه الذی اوجب عدم جواب سلامه فانشدته الزهراء علیها الصلوة و السلام

شعر

حاشا بنی فاطمة کلهم☆من خسة (دنس خل) تعرض او من خنا☆وانما الایام فی غدرها (صرفها خل)☆وفعلها السوء اساءت بنا☆ان اساء من ولدی واحد☆جعلت کل السب عمدا لنا☆فتب الی الله فمن یقترف☆ذنبا بنا یغفر له ما قد جنا☆ و اکرم بعین المصطفی جدهم☆ ولا تهن من آله اعینا☆فکل ما نالك منهم عنا☆ تلقی به فی الحشر مناهنا

قال ابو المحاسن نصر الله بن عنین فانتبهت من منامی فزعا مرعوبا وقد اکمل الله عافیتی من الجراح و المرض فکتبت الابیات وحفظتها وتبت الی الله تعالی مما قلت و قطعت تلك القصیدة و قلت شعر اعذراً الی بنت نبی الهدی☆تصفح عن ذنب مسیء جنا☆ وتوبة تقبلها من اخی☆ مقالة (اساءة خل) توقعه فی العنا☆والله لو قطعنی واحد☆ منهم بسیف البغی او بالقنا☆لم ارما یفعله سیئا☆ (لم اره فی فعله ظالما خل) بل اره فی الفعل قد احسنا

وقد اقتصرت الفاظ هذه القصة (القصیدة خل) وهی مشهورة رواها لی الشیخ تاج الدین ابو عبد الله محمد بن معیة الحسنی وجدی لامی الشیخ فخر الدین ابو جعفر محمد بن الشیخ الفاضل زین الدین حسین بن حدید الاسدی کلاهما عن السید السعید بهاء الدین داود بن ابی الفتوح عن ابی المحاسن نصر الله بن عنین صاحب الواقعة وقد ذکرها البازراوی فی کتابه در النظیم وغیره من المصنفین انتهی

اقول و فی بعض روایات هذه الحکایة له تتمة وهی هذه قال فلما انتبهت کتبت ما رایت

(۱) امر من روی یروی .

بالمنام جمیعه والابیات الی الملک المعظم فارسل الی بمال جزیل و کسوة ففرقها فی الاشراف والاخبار والاثار بذلک کثیرة والحکایات بذلک اشهر من ان تذکر و کان الفقیه العلامة عزالدین احمد بن عبدالکریم الحمصی المعروف بابن الحلال رحمه الله یحث الاشراف بمدینة النبی ﷺ علی حفظ هذا المنام بجملته و اشعاره و کان یقول بصحبة وهو ممن رواه عن ابن عنین وکان عز الدین رحمه الله اقام بالمدینة الی ان توفی بها فی رابع شهر صفر سنة سبع و ثمانین وست مائة قدس الله روحه ولقد احسن القائل فی قوله من لم یکن علویا حین تنسبه*فماله من (فی خ ل) قدیم الدهر مفتخر الی آخر الابیات المشهورة تم الکلام و قد نقل ایضاً الشیخ ابو عبدالله الفارسی مضمون هذه الحکایة عن ابن عنین بعینها وفی باب اقتضاء الدین من الوافی نقلا عن کتاب الکافی محمد رفعه الی ابی عبد الله علیه السلام قال قال له رجل ان لی علی بعض الحسنیین مالا اعیانی اخذه و قد جری بینی کلام ولا آمن ان یجری بینی و بینه فی ذلک ما اغتم له فقال له ابو عبدالله علیه السلام لیس هذا طریق التقاضی ولکن اذا اتیته فاطل الجلوس و الزم السکوت قال الرجل فما فعلت ذلک الا یسیرا حتی اخذت مالی

فصل پنجم

من کتاب المستطرف قال الاصمعی بینما انا اطوف بالبیت ذات لیلة اذ رایت شابا متعلقا باستار الکعبة و هو یقول یامن یجیب دعوة المضطرین (دعاء المضطر خ ل) فی الظلم☆یا کاشف الضر و البلوی مع السقم*قد نام وفدک حول البیت و انتبهوا☆و انت یا حی یا قیوم لم تنم *ادعوک رب حزینا ها تما قلقا* فارحم بکائی بحق البیت و الحرم*ان کان جودک لا یرجوه ذوسعة*فمن یجود علی العاصین بالکرم ☆ثم انشد بعد ذلک یقول الا ایها المقصود فی کل حاجة☆ شکوت الی الضر فارحم شکایتی☆الا یارجائی انت تکشف کربتی☆فهب لی ذنوبی کلها و اقض حاجتی☆اتیت باعمال قباح ردیة☆ و ما فی الوری عبد جنی کجنایتی☆اتحرقنی بالنار یا غایة المنی☆فاین رجائی ثم این مخافتی☆ثم سقط الی الارض مغشیا فدنوت منه فاذا هو زین العابدین علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیه السلام فرفعت رأسه فی حجری و بکیت فقطرت دمعة من دموعی علی خده ففتح عینیه فقال من هذا یهجم علینا قلت عبدک الاصمعی سیدی ماهذا البکاء و الجزع

و انت من آل بیت النبوة و معدن الرسالة الیس الله تعالی یقول فی شانکم انما یریدالله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا فقال هیهات هیهات یا اصمعی ان الله تعالی خلق الجنة لمن اطاعه ولو کان عبدا حبشیا وخلق النارلمن عصاه ولو کان شریفا قرشیا الیس الله یقول **اذا نفخ فی الصور فلا انساب بینهم یومئذ و لا یتسائلون فمن ثقلت موازینه فاولئك الذین خسروا انفسهم فی جهنم خالدون** یعنی گفت اصمعی در وقتی از اوقات شبی که طواف میکردم دور خانهٔ کعبه در آنهنگام دیدم جوانی که چسبیده بود بپردهای کعبه و میگفت ای کسیکه اجابت میکنی دعای مضطرین را در تاریکیها ایگشاینده و بر طرف کنندهبدیها و بلاها یا بیماریها بتحقیق کهخوابیدهاند گروهحاجیان در خانه کعبه و بیدار شدهاند و توئی زنده بحیات ابدی قایم بحفظ وتدبیر مخلوقات و یاپاینده بر وجه دوام و بقاء در ذات و صفات که خواب بر تو روا نبوده است هرگز میخوانم ترا ای پرورده گار در حالت حزن و در حالت سرگشتگی و حیرت و در حالت اضطراب پس رحم کن گریه و زاری مرا بحق خانه و حرم اگر جون ترا امید نداشته باشند بیخردان و صاحبانوبال و او زار پس کیست که ببخشد بکرم بر عاصیانزار پس شروع کرد بعد از این بمناجات و راز و فرمود ای آنکه توئی مقصود در هر حاجتی شکوه میکنم بسوی تو درد خود را پس رحم کن بشکایت و نظر رحمت بر من افکن ای امید من توئی که بر طرف میکنیغم و اندوه مرا پس ببخش بمن گناهان مرا و قضا کن حاجت مرا آمدهام بسوی تو با اعمالزشت بد و نیست در میان خلایق بندهٔ که گناه کرده باشد مثل گناه من آیا خواهی سوخت مرا بآتش ای نهایت آرزوهای همهٔ آرزومندانپس کجا است امید منپس کجا است ترس من یعنی حاشا از وفور کرم و سعت مغفرت تو که چنین شود که قطع رجاء من شده مأیوس از روح و مقنوط ازرحمتتو گردم وچون رحم برخوف من بکنی باید در نهایت قلق و اضطراب باشم از خوف مثمر نبودن خوف خود «تعالیت عن ذلك علوا کبیرا» بعد از آن افتاد بر زمین بیهوشپس پیش ونزدیك شدم باو پس بود او حضرت امام زین العابدین علی بن الحسین ؑ پس برداشتم

سر مبارك او را و در دامن خود گذاشتم و گریستم پس ریخت قطره از قطرهای اشك من بر رخسار مبارك آنحضرت پس گشود هر دو چشم خود را و فرمود کیست این که هجوم میآورد بر ما گفتم بندهٔ تو اصمعیست که این گستاخی نموده است ایسید من چیست این گریه و جزع و خوف و حال آنکه تو از آل بیت نبوت و معدن رسالتی آیا نیست که فرموده است خدای تبارك و تعالی در شأن شما بتحقیق که اراده دارد خدای تبارك و تعالی بر طرف کند از شما اهل بیت نبوت گناه را و پاك کند شما را از گناه پاك کردنی پس فرمود هیهات هیهات ای اصمعی بتحقیق که خدای تبارك و تعالی خلق کرده است بهشت را از برای کسیکه اطاعت او کند اگرچه بنده حبشی باشد و خلق کرده است نار را از برای کسیکه عاصی درگاه او باشد اگرچه شریف قرشی باشد آیا نیست که خدایتعالی میفرماید هرگاه دمیده شود در صور و مراد از نفخه در اینجا نفخه ایست که بان زنده شوند وقیامت بآن قایم شود پس نسبها نباشد میانه ایشان در آنروز یعنی علاقه نسب نفع ندهد یعنی هیچ خویشی برخویشی رحم نکند جهة آنکه بخود مشغول باشد و بخود درمانده که **یوم یفر المرء من اخیه و امه و ابیه** تا آخر بدانکه اینمعنی ممکن است که نسبت بغیر نسب پیغمبر ﷺ باشد تا آنکه با احادیثی که دال بر آنست که نسب آنحضرت منقطع نمیشود و نفع میدهد تنافی نداشته باشد و منظور در اینمقام بیان شدت اهوال آنروز باشد یا آنکه مقصود از این کلام آن باشد که کسیکه عاصی درگاه الهی باشد وعصیان او بمرتبهٔ اعلا رسیده باشد مثل شرك بخدا و عدم اقرار برسالت حضرت رسول الله ﷺ وائمهٔ معصومین (ع) قرابت نسب اگرچه شریف قرشی باشد مفید نیست وائمه معصومین (ع) درمقام تضرع وابتهال وعجز وانکسار خود بجناب عزیز جبار این نحو تضرعات مینمایند ومانند این نحو سخنان میگویند چنانچه درصحیفهٔ کامله وغیر آن از ادعیهٔ ماثوره واقع است ویا منظور آن باشد که هیچ نسبتی میان اهل بهشت واهل دوزخ نباشد چه اهل دوزخ معاقب باشند واهل بهشت مثاب ونپرسند یکدیگر را ازحال خود بجهة مشغولی هر یك بحال خود واین پیش ازمحاسبه باشد اما بعداز محاسبه ازحال یکدیگر سؤال کنند لقوله تعالی

واقبل بعضهم علی بعض یتسائلون پس هر که گران باشد ترازوی‌های کرداراو بایمان واعمال صالحه پس آن گروه ایشانند رستگاران ازدرکات‌دوزخ ورسند گان بدرجات بهشت ویا معنی آنست که کسانیرا که عقاید واعمال صالحه باشد که آنرا نزدخدای تعالی وزنی وقدری باشد پس ایشان فایزانند ورستگاران و رسیدگان بروضـهٔ رضوان وهر که‌سبك‌باشد ترازوهای کرداراو بجهة آنکه‌عمل‌صالح‌نکرده‌باشدچون مشرکان ومنافقان یااوراعقیده وعمل خوب‌نباشد که‌اوراوزنی بود و بحیّز قبول‌رسد نزدخدای تعالی پس آنگروه آنانند که زیان کرده‌اند برنفسهای خود یعنی‌سرمایه عمر بباد غفلت بردادند وتابع آرزوهای‌نفس شده‌اند ودردوزخ جاوید ماند گانند ، ودرخلاصة المنهج درطی تفسیر آیه کریمه **یوم ینفخ فی الصور فتاتون افواجا** مسطوراست یعنی روزی که‌دمیده‌شوددرصوردرنفخهٔ ثانیه پس بیائید.شما گروه گروه مختلفه ازقبرهای‌خود بعرصه گاه‌محشریاهر گروهی‌باپیغمبرخود، ودرتفسیرثعلبی و کشاف وطبرسی وغیرآن مذکور است که معاذبن جبل روزی با حضرت رسالت پناه ﷺ درمنزل ابی ایوب انصاری بودنداین آیه‌را ازآنحضرت سؤال کردفرمود یامعاذ ازچیزی پرسیدی که‌بزرگترین چیزهااست‌پس آب‌درچشم مبارك‌بگردانید وفرمود که صنفی ازامت مرا درروز قیامت حشر کنند و ایشانرا از مؤمنان ممتاز سازند بعضی برصورت بوزینگان باشند وبعضی درصورت و هیئات خوکان و برخـی نگونساران که‌ایشانرا برروی‌بدوزخ‌میکشندوبعضی نابینایان‌وبرخی کران وبعضی گنگان‌وجمعی میخایندزبانهای خودرا وآن برسینهای ایشان افتاده باشد وریم از دهن‌های‌ایشان سیلان‌میکندواهل‌محشررا ازآن کراهت‌باشدوطایفهٔ‌دست‌وپای بریده باشندوبعضی‌ازدارهای آتشین آویخته وگروهی رانتنی و بوئی باشد بدتراز مودار وبرخی‌راجبّه‌ها پوشانیده باشند از قطران که چسبیده‌باشد بپوستهای ایشان امـا بوزینگان سخن چینان باشند وخوکان حرام‌خواران ونگونساران وربا خورندگان وکوران جورکنندگان در حکم وگنگان و کران آنهائیکه‌بعمل خود معجب بوده‌اند وزبان خایان علماء که گفتار ایشان مخالف کردارایشان بوده ودست‌وپـا بریدگان رنجانندگان‌همسایگانند وآویختگان‌ازدار غمّازان وسعایت کنندگان

بسلاطین و آنها که فتن عظیم دارند متابعان شهوات وباز دارندگـان حـق خـدا وپوشیدگان بلباس قطران اهل تکبرودرطی تفسیر کریمه **یوم ینفخ فی الصور عالم الغیب والشهادة وهو الحکیم الخبیر** یعنی درروزیکه دمیده‌شوددرصوراواست داننده عالم ملکوت وشهادت که عالم ملکست واوست خداوند حکمة در بعث و حشرخلایق آگاه بدان که کی بر انگیزدوبرچه‌وجه‌حشر کندصاحب‌تفسیرآورده که درخبر است که‌رسولخدا ﷺ فرمود کدشب‌معراج‌اسرافیل علیه السلام رادیدم‌درزیرعرش صوری‌دردهن گرفته برشکل شاخ وآنرا چهار هزار منفذ بود وچشم درزیرعرش کشیده بود جبرئیل علیه السلام راگفتم چند گاه هست تا این صوررا اسرافیل در دهن دارد گفت از آنوقت که حقتعالی عالم را آفریده او این صور را در دهن گرفته و منتظر است که کی فرمان الهی در رسد بدمیدن آن تا تاخیر در آن واقع نشود ، در مجمع آورده که اسرافیل دوبار در صور بدمد در نفخهٔ اول همهٔ خلایق بمیرند و در دویم همه زنده شوند پس نفخه اولی برای‌انتهاء دنیا باشد و دویم برای‌ابتداء آخرت ابو سعید خدری از حضرت رسالت پناه ﷺ روایت کرده که‌فرمودچگونه بخوشحالی‌توان گذرانیدوحال آنکه‌صاحب‌صورصوردردهن گرفته و گوش‌فرا داشته منتظر آنکه مأمور شود بدمیدن آن تابلا تاخیر دردمد ، و صاحب خلاصة المنهج در طی تفسیر کریمهٔ **یوم ینفخ فی الصور ففزع من فی السموات و من فی الارض** گفته یعنی و یاد کن روزیرا که دمیده شود در صور که‌مشابه شاخ است پس‌بترسند از هول و هیبت‌آن هر که در آسمانها است از ملائکه و هر که در زمین است از جن و انس و سایر حیوانات از رسول ﷺ مرویست که خدای‌تعالی چون ازخلق آسمان و زمین بپرداخت صوری بیافرید و باسرافیل علیه السلام داد وی‌آنرا در دهن گرفت و چشم رادر زیر عرش گماشته است تا کی فرمان‌الهی در رسد که درصور دم راوی پرسید که یا رسول‌الله صورچه باشد فرمود شاخیست بزرگ دورآن‌چند مقابل آسمان و زمین و اسرافیل علیه السلام سه بار در دمد یکی‌نفخه فزع‌باشد و آن اینست که در این آیه مذکور شد دویم نفخه صعقه سیم نفخهٔ احیا پس اول که اسرافیل علیه السلام را فرماید که‌دم در صور دمد هر چه در آسمانها و زمینها باشد

بترسند و کوههای بجنبش در آیند و چون گرد بر هوا روند و زمین از جای خود بجنبد بر وجهی که اصلاقرار نگیرد مانند کشتی بر روی آب یا قندیل آویخته که باد سخت بر آن خورد کقوله تعالی **یوم ترونها تذهل کل مرضعة عما ارضعت** تا آخر روزیکه ببینند آن زلزله را غافل و بیخبر گردند از غایة دهشت آن هر زن شیر دهنده از آنفرزند که شیر دهد آنرا یعنی با وجود شدت شفقت و مرحمت مادران از هول آن روز فرزندان شیر خواره را فرو گذارنـد و زنان آبستن بچه بیندازند و کودکان از ترس آن پیر شوند و شیاطین از فزع آن برمند و باقطار زمین فرو روند و فرشتگان تازیانه بر روی ایشان زنند تا باز بجـای خود آیند و همه مردمان مدهوش و متحیر شوند و در اینحالت باشند که زمین شکافته شده شق شق گردد و چون در آسمان نگرند مانند زیت گداخته بینند پس شکافته گردد و ستارگان فرو ریزند و آفتاب و ماه گرفته شوند پس باسرافیل علیه السلام فرماید تا بار دیگر در صور دمد و این نفخه صعق باشد هر که در آسمانها و زمین باشد بمیرد مگر جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و عزرائیل و حاملان عرش (ع) پس بعزرائیل علیه السلام ندا رسد که چه کس مانده است گوید همین من و جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و حملهٔ عرش و تو که خداوندی و مبرائی از و صمت زوال و فنا و بجبرئیـل و میکائیل خطاب آید که بمیرید فی الحال بمیرند و حاملان عرش رانیز ندا رسد که موتوا همه بمیرند پس اسرافیل را گوید که صور را بعـرش ده و تو نیـز بمیر اسرافیل صور را بعرش سپارد و جان بدهد آنگاه ملك الموت را گوید که دیگر مانده است گوید بار خدا یا تو عالمی که غیر از من کسی دیگر نمانده ویرانیز خطاب آید که مت کماما تواتونیز بمیر چنانچه ایشان بمردند عزرائیل علیه السلام نیز سمت فنا پذیرد پس این ندا دردهد که لمن الملك الیوم لله الواحد القهار *

بعد از آن زمین را هموار سازد بحیثیتی که اگر بیضهٔ در مشرق نهاده باشد در مغرب توان دید آنگاه حق تعالی بقدرت کاملهٔ خود چهل روز بارانی بباراند بمثال نطفهٔ مردان تا از بالای زمین دوازده گز بر آید و همچنانکه نباتات روئیده شود خلقان از آن آفریده میشوند و حاملان عرش را زنده کند و جبرئیل و میکائیـل

واسرافیل علیه السلام را بیافریند و باسرافیل گوید که صور بر دار و در دم اسرافیل صور در دمد و حق تعالی فرمان دهد تا روحها ببدنها در آیند پس روحهای مؤمنان که چون نور درخشنده باشد در ابدان خود در آیند و همه زنده گردند وهمچنین ارواح ظلمانی کفار در ابدان خود در آیند پس زمین شکافته شود و همه از زمین برخیزند سر و پا برهنه و ختنه نا کرده و این نفخه احیاء است

تذنیب

چون در باب ضبط مناقب اهل بیت رسول الله صلی الله علیه و آلـه و سلم از ابن عباس منقولست که سمعت النبی صلی الله علیه و آله یقول اربعون حدیثا یستظهرها الرجل في حبنا اهل البیت خیر من اربعین الف دینار یتصدق بها واعطاه الله تعالی بکل حرف ثواب نبی و بکل حرف اعطاه الله نورا یوم القیمة» یعنی شنیدم از حضرت رسول صلی الله علیه و آله که میفرمود چهل حدیث که ضبط کند و بخاطر بگیرد مردی درمحبت ما اهل بیت بهتر است از چهل هزار اشرفی که تصدق کند بآن درراه خدا وعطا میکند اورا خـدای تعالی عوض هرحرفی ثواب نبیی واوراعوض هرحرفی عطا میکند خدای تعالی نوری روز قیامت ،واستظهار احتمال دارد دراینمقام مستظهرشدن واعتماد نمودن باشد یعنی بچهل حدیث درباب حب اهل بیت اگر کسی اعتماد نماید ازجهة نجات اخروی بهتر است ازچهل هزار اشرفی که درراه خدا تصدق کند بجهة آنکه درلغة استظهار بمعنی حفظ نمودن واعتماد کردن آمده است بناء علیه بتسوید این رساله اقـدام نموده بمفتاح توفیق ربانی بابواب مسطوره افتتاح واختتام یافت و موافق حدیث شریف «تعلموا انسابکم تصلوا ارحامکم» ازجهة ضبط انساب آباء واجداد واصلاب چنانچه وارد است درباب الانتفاء از کتاب کافی بدوسند متصل بحضرت امام جعفر صادق علیه السلام که آنحضرت فرمودند کفر بالله من تبرء من نسب وان دق، و ایضا ایـراد فرموده درباب مزبور بچندین سند معنعن ازحضرت امام محمد باقر علیه السلام و امام جعفر صادق علیه السلام که آن دومعصوم فرمودند کفر بالله العظیم الانتفاء من حسب وان دق» انتهی» وبازوارد شده وقال رسول الله صلی الله علیه و آله من انتسب الی غیر ابیه اوتولی غیر موالیه فعلیه لعنة الله والملائکة والناس اجمعین وان من دخل الینا بلا سبب ظاهر وخرج بلا سبب موجب

فهو ملعون وقال الشیخ الفاضل حسن بن علی بن محمد بن حسن الطبرسی فی کتابه المسمی بالکامل البهائی فی السقیفة ، روی علمائنا عن ائمتنا (ع) انهم قالوا نحن اهل بیت لایقاس بالناس ماعادانا بیت الاّ خرب وما نبح علینا کلب الاّ جرب لعن الله الداخل فینا من غیر نسب والخارج عنا من غیر سبب وقال الفاضل الحسینی النسابة فی دیباجة کتابه الموسوم بعمدة الطالب فی نسب آل ابی طالب وهو علی ماوصف به کتابه کتاب نفیس المطالب کما یقترح الطالب فی انساب ابی طالب ماهذه عباراته انّ علم النسب علم عظیم المقدار ساطع الانوار اشار الکتاب الالهی فی **و جعلناکم شعوبا و قبائل لتعارفوا** الی تفهمه وحث النبی ﷺ الامی فی «تعلموا انسابکم تصلوا ارحامکم» علی تعلمه لاسیما نسب آل الرسول علیه وآله السلام لوجوب توخیهم بالاجلال و الاعظام کما وضح فیه البرهان ودل علیه الحدیث والقرآن و کیف لاوهم خیرة الله سبحانه التی اختارها ورفع فی البلاد والعباد منارها ولم تزل انسابهم التی الیها یعتزّون علی تطاول الایام مضبوطة واحسابهم التی بها یتمیزون علی تداول الاعوام عن الخلل محوطة الاانی رایت اوان تغربی فی اکثر البلاد التی وطئتها تشابها عظیما بین الهجان و الهجین وتساویا شدیداً بین اللجین واللجین یکابر الدعی العلوی فلا ینکر علیه و یتنازعان الشرف فما من عارف بشأنهما یرجع الیه و کثیرا مایتعصب فی الظاهر المدعی توصلا بذلک الی الطعن فی آل النبی و کم من قائل لوعرفت سیدا صحیح النسب لتبرکت بترابه ووضعت خدی تواضعا علی عتبة بابه هذا لعمر والله محض اللجاج و العناد الذی لایطمع له فی علاج هذه بیوتات العلویة العاریة عن العار متوافرة وقبایل الفاطمیة الطاهرة عن الغبار متکاثرة قدقال بتصحیح اتصالاتهم فی کل زمان علاّمون من الامة ونهض بتنقیح حالاتهم فی کل اوان فهّامون من الائمة» پس بنابر لزوم این معنی که مضمون احادیث بضبط آن امر نموده وسابقین ترغیب بان فرموده اند ازجهة تعلیم وتعلم لاحقین بوسیلۀ سواد سلسلۀ خط وامداد دودمان مداد بعرض صحیفۀ خاطر ناظرین میرساند که نسبت شرافت قرابت آباء واجداد این داعی بحضرت رسالت پناه محمّدی ﷺ وائمۀ اطهار بین الناس من الاخیار والاشرار باستفاضه ظاهر و معلوم است چنانچه احدی ازموافقین و منافقین قطع این نسبت شریف عالی شان ازایشان

نموده اند ومقوی این استفاضه نوشته علماء دین و افاخم المجتهدین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین است که درباب اجازهٔ احادیث ومصنفات خود بجه.ة و السد والدداعی قلمی نموده اند وبالفعل بخط شریف ایشان رحمهم الله تعالی موجود است ازآنجمله ازجد امجدامی والدداعی سیدالمجتهدین وسندحکماء المتالهین سلالة سیدالثقلین ثالث المعلمین **میر محمد باقر الحسینی الداماد** نورالله مرقده الذی قدحسرت عنه الجیاد وانقطعت دونه الاماد یوم المعاد که باوالدوالد داعی سیدالمحققین الامجد میرسید احمد عطرالله مضجعه نسبت خاله زادگی داشتند وهردوازجانب ام نوادهٔ افضل المجتهدین واکمل فضلاء المتبحرین شمس سماء فلك التحقيق شيخ علی بن عبدالعالی کرکی قدس الله نفسه الزکیة بودند وبنسب یکدیگر اطلاع داشتند سه اجازه مسطور میگردد والله الموفق والمعین .

بسم الله الرحمن الرحیم والاعتصام بحبل فضله العظیم بعد الحمد کل الحمد لربنا رب العاقلات العالية والسا فلات البالية والصلوة صفـو الصلوة منه على سيدنا سيد الصافات من النفوس الزاكية و قرم القاد سات من العقول الهادية و سادتنا الاوصياء الا طهرين من العترة الانجبين مادامت انهارالعلوم جارية وجبال الحقايق راسية فان الولدالروحاني والحميم العقلانی السيد السندالايد المؤيد الالمعي اليلمعی اللوذعی الفريد الوحيد العلم العالم العامل الفاضل الكامل ذا النسب الطاهر و الحسب الظاهر و الشرف الباهر والفضل الزاهر نظاما للشرف والمجد و العقل و الدين والحق والحقيقة احمداحسينيا افاض الله تعالى عليه رشايح التوفيق ومراشح التحقيق قدانسلك فيمن يختلف الی شطرا من العمر لاقتناص العلوم ويحتفل بين يدی ملاوة من الدهر لاقتناء الحقايق فصاحبنی ولازمنی وارطان واصطاد و استفاد و استعاد وقرأ وسمع وامعن واتقن واجتنی واقتنی وانی قدصادفته منذما فاقهنی وفقهته علی امد بعيد فی سلامة الفطرة الناقدة وباع طويل من صراحة الغريزة الوافدة فما القيت الی ذهنه من غامضات هی مهيمات العقول لم ين وسع قريحته فی حمل اعبائه وما افرغت علی قلبه من عويصات هی متيمات الفحول لم يعی وجد شكيمته باخـذ اضنائه ولقد ناه بنيل ماتاهيت فی مهامه سبله المدارك وماقاه الابما افاهه العقل الصريح

الخابر با لمسالك و المعارك و قد قرأ على" فيما قدقرأ فى العلوم العقلية من تصانيف الشركاء الذين سبقو نابر ياسة الصناعة قرائة يعبأبها لاقرائة لايؤبه لها الفن الثالث عشر من كتاب الشفاء وهو الالهى منه اعنى حكمة مافوق الطبيعة وهو اليوم مشتغل بقرائة فن قاطيغو رياس منه واخذ سماعا فيمن يقرء ويسمع النمطين الاول و الثالث من كتاب الا شارات و التنبيهات للشيخ الرئيس ضوعف قدره و شرحه لخاتم المحققين نور سره و من كتبى وصحفى كتاب الافق المبين الذى هو دستور الحق وفرجار اليقين و كتاب الايماضات والتشر يقات الذى هوصحيفة الملكوتية و كتاب التقد يسات الذى فيه فى سبيل التمجيد و التوحيد آيات بينات كل ذلك قراه ناحصة و استفادة باحثة و فى العلوم الشرعية كتاب الطهارة من كتاب قواعد الاحكام لشيخنا العلامة جمال الملة والدين الحلى وشرحه لجدى الامام المحقق القمقام اعلى الله مقامهما وطرفا من الكشاف للامام العلامة الزمخشرى وحاشيته الشريفة الشر يفية وهو مشتغل هذا الاو ان بقواعد شيخنا المحقق الشهيد قدس الله لطيفه و انى اجزت له حيث استجاز منى ان يروى على جميع ذلك لمن شاء واحب متحفظا محتاطا محافظا على مراعاة الشرايط المعتبرة عند ارباب الدراية والرواية واوصيه اولا بتقوى الله سبحانه وخشيته فى السرو العلن ان تقوى القلب اعظم مقاليد تاهب السر لا ستطباب الفيوض الا لهية والا ستضائة بالا نوار العقلية و الاضواء القدسية و ليكن مستديما لاستذكار قول مولانا الصادق جعفر بن محمد الباقر صلوات الله وتسليماته عليهما استحى من الله بقدر قربه منك وخفه بقدر قدرته عليك مواظبا على الالفاظ بالادعية والا ذكار والاكثار من تلاوة القرآن الكريم ولا سيما سورة التوحيد التى مثلها منه و مكانتها فيه مثل القران الناطق امير المؤمنين على بن ابى طالب عليه صلوات الله التامات من كتاب الوجود و مكانته فيه فهما استحكمت علاقة عالم التحميد و التسبيح او شك ان ترسخ ملكة رفض السجن الجسدانى وتضوء الجلباب الهيو لانى وثانيا بصون اسرار عالم القدس التى مستود عها كتبى و كلماتى عمن اخفرنى و خرج عن ذمامى فى عهد سبق لى و وصية سلفت منى فى كتاب الصراط المستقيم فكل ميسر لما خلق له و من يك ذافم مر" مريض يجد مر" ابه الماء الزلالا وثالثا

بتکرار تذکاری فی صوالح الدعوات المصادفة مئنة الاستجابات ومظنة الاجابات والله سبحانه ولی الفضل و الطول والیه یرجع الامر کله و کتب احوج المربو بین الی الرب الغنی محمد بن محمد یدعی باقر الداماد الحسینی ختم الله له بالحسنی فی منتصف شهر جمادی الاولی لعام ۱۰۱۷ من الهجرة المقدسة النبویة مسؤلا حامدا مصلیا مسلما مستغفرا والحمد لله رب العالمین والصلوة علی رسوله واله الطاهرین اولا و آخرا

الاجازة الثانیة

بسم الله الرحمن الرحیم والثقة بالعزیز العلیم الحمد کله لله رب العالمین ذی السلطان الساطع والبرهان اللامع والعز الناقع والمجد الناصع والصلوة افضلها علی السان الصادع بالرسالة والشارع الماصع بالجلالة سیدنا ونبینا محمد صفوة المکرمین وسید المرسلین و موالینا الاکرمین وسادتنا الاطهرین من عترته الانجبین وحامته الاقربین مفاتیح الفضل و الرحمة ومصابیح العلم والحکمة وبعد فان السید الاید المؤید المتمهر المتبحر الفاخر الذاخر العلم العامل الفاضل الکامل الراسخ الشامخ الفهامة الفخامة الکرامة افضل الاولاد الروحانیین و اکرم العشایر العقلانیین قرة عین القلب و فلذة کبد العقل نظاما للعلم والحکمة والافادة و الافاضة والحق والحقیقة احمد الحسینی العاملی حفه الله تعالی با نوار الفضل والایقان وخصه باسرار العلم و العرفان قد قرأ علی انو لوطیقا الثانیة وهی فن البرهان من حکمة المیزان من کتاب الشفاء لسهیمنا السالف و شریکنا الدارج الشیخ الرئیس ابی علی الحسین بن عبدالله بن سینا رفع الله درجته واعلی منزلته قرائة بحث وفحص و تدقیق وتحقیق فلم یدع شاردة من الشوارد الاوقد اصطادها ولا فائدة من الفوائد الاوقد استفادها و انی قد اجزت له ان یروی عنی ما اخذو ضبط واختطف والتقط لمن شاء کیف شاء ولمن احب کیف احب ثم عزمت علیه ان لایکون الاملقیا ارواق الهمة وشراشر النهمة علی ملازمة کتبی وصحفی وتعلیقاتی ومحققاتی ومطالعتها ومدارستها علی ماقد قرأ ودری وسمع و وعی مفیضا لانوارها موضحا لاسرارها شارحا لدقایق خفیاتها ذابا عن حقایق خبیاتها سالکا بعقول المتعلمین الی سبیل مافی مطاویها من مر الحق ومخ الحکمة الحقة راجما لشیاطین الاوهام العامیة و ابالسة المدارک القاصرة السوداویة عن استراق

السمع لما فيها بوارق شهبها القدسية ولاسيما في شاهقات عقلية من اصول الحكمة محوجة جدا الى محوضة عقلية النفس و شدة ارتفاعها عن هاوية الوهم وصدق مرافضتها ضريبة الحس و بعد مهاجرتها اقليم الطبيعة كمباحث الدهر و السرمد و حدوث العالم جملة من بعد العدم الصريح في الدهر و تسبيع انواع التقدم و التاخر و تربيع انحاء الاعتبارات في المهية وتثليث انواع الحدوث ثم تثليث اقسام النوع الثالث وهو الحدوث الزماني وتثنية الجنس الاقصى لمقولات الجايزات و غوامض مباحث التوحيد و علم الواحد الاحد الحق بكل شيء الى غير ذلك من غامضات مسائل الحكمة و المامول ان لاينساني من صوالح دعواته الصادقة مأن الاجابات و مظان الاستجاباب و كتب مسؤلا احوج المربوبين الى الرب الغني محمد بن محمد يدعى باقر الداماد الحسيني ختم الله له بالحسنى حامدا مصليا مسلما مستغفرا في عام ١٠١٩ من الهجرة المقدسة المباركة والحمد لله وحده

ماكتب على بعض تصانيفه رحمه الله

بسم الله الرحمن الرحيم

لقد اصبحت قرير العين بحقايق تحقيقات هذه التعليقة و دقايق تدقيقاتها ادام الله تعالى افاضات مصنفها السيد السند المحقق المدقق المتبحر المتمهر السالك سبيل العلم على سنة البرهان الناهج نهج الحكمة من شريعة العرفان و كتب افقر المفتاقين واحوج المربوبين الى رحمة الله الحميد الغني محمد بن محمد يدعى باقر الداماد الحسيني حامد امصليا مسلما والحمد لله وحده حق حمده

اجازة اخرى كتبها شيخنا البهائي

وان شيخ المقدسين استاد ارباب الحق واليقين و اكمل المتبحرين بهاء الملة والدين محمد العاملي حفه الله تعالى بالرحمة كه با والد والد داعی باعتبار آنكه اصل ایشان از جبل عاملست وهم وطن وعالم بنسب یكدیگر بوده اند یك اجازه مسطور میگردد

بسم الله الرحمن الرحيم

اما بعد الحمد والصلوة فقد اجزت للسيد الاجل الفاضل التقي الزكي الذكي

الصفی الوفی الالمعی اللوزعی شمس سماء السیادة والافادة والاقبال وغرة سیماء النقابة والنجابة والکمال سیدنا السند کمال الدین احمد العلوی العاملی وفقه الله سبحانه لارتقاء ارفع المعارج فی العلم والعمل وبلغه غایة المقصد والمراد والامل ان یروی عنی الاصول الاربعة التی علیها مدار محدثی الفرقة الناجیة الامامیة رضوان الله علیهم اعنی الکافی لثقة الاسلام محمد بن یعقوب و الفقیه لرئیس المحدثین محمد بن بابویه القمی و التهذیب والاستبصار لشیخ الطائفة محمد بن الحسن الطوسی قدس الله اسرارهم واعلی فی الخلد قرارهم باسانیدی المحررة فی کتاب الاربعین الواصلة الی اصحاب العصمة سلام الله علیهم اجمعین وکذا اجزت له سلمه الله وابقاه ان یروی عنی جمیع ما افرغته فی قالب التألیف سیما التفسیر الموسوم بالعروة الوثقی وکتاب الحبل المتین وکتاب مشرق الشمسین وکتاب الاربعین وکتاب مفتاح الفلاح والرسالة الاثنی عشریة وشرح الصحیفة الکاملة وزبدة الاصول فلیرو ذلک لمن اه اهلیة الروایة عصمنا الله وایاه عن اقتحام مناهج الغوایة وکتب هذه الاحرف بیده الجانیة الفانیة اقل العباد محمد المشتهر ببهاء الدین العاملی تجاوز الله عنه فی شهر الرابع من السنة الثامنة عشر بعد الالف حامدا امصلیا مسلما مستغفرا والحمد لله علی نعمائه اولا وآخرا و باطنا و ظاهراً

و نسب داعی از جانب ام بمیر ابو الولی صدر انجوئی ابن میرشاه محمود بن کمال الدین میرسد که منتهی میشود سلسلهٔ نسب ایشان بقاسم رسی بن ابرهیم ملقب بطباطبا ابن اسمعیل دیباج ابن ابرهیم العمر الشبیه که پدرش حسن مثنی ابن حضرت امام حسن علیه السلام ومادرش فاطمه بنت ابی عبدالله الحسین علیه السلام است وهما ابنا علی بن ابی طالب صلوات الله وسلامه علیه .

و نسب جده امی داعی متصل میشود بسید السند المولی المعی ذی الحسب الظاهر والنسب الطاهر میر قوام الدین مشهور بمیر بزرگ که مرقد ایشان در مازندران بهشت نشان دستور خانزاده خانم بنت میر حسین خان بن میر عماد خان بن سلطان محمود بن عبدالکریم بن عبدالله بن عبدالله بن محمد بن مرتضی بن علی بن کمال الدین بن قوام الدین منتهی میشود سلسلهٔ نسب ایشان بمیر بزرگ بن صادق بن عبدالله بن محمد بن علی بن حسن بن

علی بن عبداللّٰہ بن محمّد بن حسن بن حسن بن الامام الہمام السید الساجدین امام زین العابدین علی بن الحسین صلوات اللّٰہ وسلامہ علیہ و علی آبائہ الطاہرین و اولادہ المعصومین الحمدللّٰہ الذی و فقنا لاتمام ماھو المقصود و المأمول ان یجعلہ وسیلۃ لقرب المعبود وذریعۃ لیوم الموعود و الصلوۃ والسلام اتمہما و اکملہما علی نبینا وحبیبنا محمّد وشیعتنا سید السادات وعترتہ وذریتہ الذین محبتہم عنداللّٰہ اقرب الوسائل الی النجاۃ ولما بین فی ہذہ الرقیمۃ فضیلۃ ذریۃ مولینا ومولی البریۃ صار تاریخ تألیفہ فضایل للعلویۃ ولما فیہ من الفخر بما ورد فی شأنہم من الاخبار المرویۃ صار تاریخہ ایضا مفاخر للعلویۃ ونختمہ بما سنح بخاطری من قرایح طبیعتی الخامدۃ الجامدۃ .

لمؤلفہ

بسم اللہ الرحمن الرحیم ٭ شمع فروزان رہ مستقیم٭ ای کرمت پیش ز اندیشہا کم بُرہ تو خرد اندیشہا٭ نیستی از فیض تو ہستی شدہ٭ صاحب رفعت ز تو پستی شدہ ٭در عدمم خواہش بود از تو بود٭در نظرم چشم وجود از تو بود٭ گل بگلستان تو پادر گلست در رہ تو دل جرس محمل است ٭ جلوۂ شیرین توشد کوہکن ٭ چون کنم از طور تجلی سخن ٭ موسی و عیسی ہمہ حیران تو٭ کوہ کمر بستۂ فرمان تو٭دست سخای توچہ کف وا کند ٭ ابر کرم را کف دریا کند قطرۂ باران تو عمان بدل ٭ پیش کف ابر تو دریا خجل ٭ ہر سخنم عذر سخن گفتن است ٭ طی رہ عشق تو جان سفتن است مطلبم آنست کہ جویا شوم ٭ وز سخن عشق تو گویا شوم ٭ ورنہ در این راہ سخن ابلہی است ٭ طول سخن دررہت از کوتہیست ٭ چون شدہ ز و نسخۂ ما ابتدا ٭ ختم نمودیم بنام خدا٭ خامہ چو این گوہر معنی نوشت ٭ مہر علی در دل و در جان سرشت کلک من این گوہر معنی چہ سفت ٭ اشرف تألیف بتاریخ گفت .

ولما کان ذلک الکتاب زبدۃ ما اُلّف فی ہذا الباب بالہام ملہم الخیر والصواب مع فقد الکتب وقلۃ الاسباب و کثرۃ الموانع التی بہا عوق المأمول فی نظم الابواب صار تاریخ اتمامہ زبدۃ مناقب السادات ۱۱۰۳

عند اولی الالباب

بدانکه آنچه در این کتاب استدلال بآنها شده است مخرج است :

از آیات بینات قرآنی ، و کتاب التفسیر لامام الهمام الحسن العسکری علیه الصلوة والسلام ، و کتاب التفسیر لعلی بن ابرهیم ، و کتاب التفسیر للفرات ، و کتاب التفسیر للعیاشی ، و کتاب التفسیر للنعمانی ، و کتاب تفسیر مجمع البیان ، و کتاب تفسیر جوامع الجامع کلاهما للشیخ ابی علی الطبرسی ، و کتاب تاویل الایات الظاهرة فی فضایل العترة الطاهرة ، و کتاب کنز جامع الفوائد ، و کتاب التفسیر للسکونی من اصحاب الصادق علیه السلام ، و کتاب تفسیر الاصفی ، وتفسیر خلاصة المنهج لمولانا محسن ومولانا فتح الله الکاشانی ؛ و کتاب الثاقب فی المناقب ، و کتاب الامالی للشیخ ابرهیم القطیفی ، و کتاب اعلام الدین للدیلمی ، و کتاب بحار الانوار لمولانا محمد باقر المجلسی ، و کتاب شرح الکافی لمولانا خلیل القزوینی و کتاب شرح الکافی لمولانا محمد صالح الطبرسی ، و کتاب نهج الیقین لمیرزا علاء الدین محمد گلستانه ، و کتاب ابواب الجنان المشهور لمیرزا رفیع الدین محمد الواعظ القزوینی ، و کتاب زهر الربیع ، و کتاب مقامات النجاة کلاهما للسید نعمة الله ؛ و کتاب الامالی ، و کتاب الوافی لمولانا محمد محسن الکاشی و حواشی شرح اللمعة للشیخ علی سبط الشهید الثانی ، و کتاب کشف اللثام فی شرح قواعد الاحکام للفاضل الهندی ، و کتاب روضهٔ انوار عباسی لمولانا محمد باقر السبزواری و کتاب و سائل الشیعة الی مسائل الشریعة و کتاب هدایة الامة و کتاب بدایة الهدایة کلها للشیخ محمد الحر و جواب عریضه شریف مکة لاستاد الکل آقا حسین الخوانساری ، و کتابة شیخ حسین بن عبدالصمد والد شیخنا البهائی الی سلطان الروم من جانب السلطان شاه طهماسب و کتاب الاستدراک ، و کتاب منتخب البصائر لسعد بن عبدالله الاشعری القمی من اعاظم علماء الشیعة ره ، و کتاب بصائر الدرجات للصفار ، و کتاب الاختصاص

و کتاب الغیبة للنعمانی و کتاب تلخیص الخلاف للشیخ مفلح و کتاب الغایات للشیخ احمد القمی، کتاب تاریخ نگارستان ، وشرح اثبات واجب ملا جلال للمحقق النیریزی ، و کتاب المقتل لابی مخنف لوط بن یحیی الازدی ، و کتاب المقتل للسید صفی الدین الموسوی ، و کتاب المقتل للشیخ فخر الدین الطریحی النجفی رحمهم الله؛ کتاب روضة الشهداء للکاشفی السبزواری ، و کتاب الاربعین لصاحب هدیة الشرف ، کتاب طب الائمة ، وصحیفۂ فصیحۂ سجادیه ؛ ونهج البلاغه و صحیفة الرضا و کتاب الکافی للکلینی و کتاب من لایحضره الفقیه ، و کتاب العیون الرضویه ، و کتاب علل الشرایع ، و کتاب الهدایة ، و کتاب التوحید و کتاب الخصال و کتاب ثواب الاعمال ،و کتاب معانی الاخبار و کتاب الامالی و اکمال الدین واتمام النعمة ، و کتاب فضایل الاشهر الثلاثة ، و کتاب الاعتقادات کلها للصدوق ، و کتاب الاستبصار ، و کتاب تهذیب الاخبار ، و کتاب الغیبة ، و کتاب مصباح الکبیر والصغیر ، و کتاب الامالی کلها للشیخ الطوسی ؛ و کتاب الامالی ایضا للشیخ ابی علی ولده (ره) تعالی ، و کتاب اعلام الوری باعلام الهدی للشیخ ابی علی الطبرسی ، و کتاب مکارم الاخلاق لولده رحمهما الله تعالی؛ کتاب المحاسن للبرقی ، و کتاب قرب الاسناد للحمیری و کتاب الاحتجاج للشیخ ابی منصور الطبرسی ، و کتاب الارشاد ، و کتاب المجالس للشیخ السدید المفید رضی الله تعالی عنه ، و کتاب عاصم بن حمید،و کتاب سلیم بن قیس الهلالی،مستطرفات ؛ و کتاب السرایر للشیخ ابن ادریس الحلی ، و کتاب کفایة الاثر فی النصوص علی الائمة الاثنی عشر علیهم الصلوة والسلام للشیخ علی بن حسن القمی تلمیذ بعض تلامذة الکلینی و کتاب تقریب المعارف للشیخ ابی الصلاح الحلبی و کتاب کشف المحجة با کف الحجة،و کتاب مهج الدعوات،و کتاب الطرایف فی مذاهب الطوایف و کتاب اللهوف علی قتلی الطفوف،و کتاب المجتنی من الدعاء المجتبی .و کتاب جمال الاسبوع،و کتاب الاقبال،و کتاب التحصین،و کتاب مصباح الزائر کلها للسید رضی الدین علی بن طاوس و کتاب فرحة الغری بصرحة الغری لابن اخیه السید عبد الکریم بن سید احمد بن طاوس ، و کتاب کامل الزیارة لابن قولویه ، کتاب مجموعۂ ورام، کتاب مثیر الاحزان للشیخ ابن نما ، کتاب جنة الامان الواقیة و حواشی کشف الغمة کلاهما

للكفعمی رحمه‌الله‌تعالی ،و کتب المزار ؛ و کتب المیراث و کتب الوقف من‌الکتب الفقهیة ، و کتاب قرب الاسناد لعلی بن‌بابویه‌و کتاب‌بشارة‌المصطفی لشیعة‌المرتضی للشیخ الطبری ره و شرح ابن میثم البحرانی علی کتاب نهج البلاغة‌المکرمة، و کتاب الاربعین عن الاربعین من الاربعین وملحقاته فی‌فضائل‌امیرالمؤمنین‌صلوات الله و سلامه علیه للشیخ منتجب الدین صاحب الفهرست المشهور و کتاب الاربعین المشیخ البهائی رحمه‌الله ، و کتاب مجالس المؤمنین ، و کتاب مصائب النـواصب و کتاب احقاق الحق کلها للقاضی نورالله و کتاب کنز الفوائد ، و کتـاب معدن الجواهر کلا هما للشیخ الکراجکی ، و رسالة سیادة الاشـراف للسید حسین(ره) و حواشی الفقیه ، ورساله سیادة الاشراف ، و کتاب‌المنهاج‌الصفوی ، و کتاب مصقل الصفا فی‌رد النصاری کلها لجدی الامجد الا میر سید احمد رحمه الله و کتاب‌نفحات اللاهوت فی وجوب اللعن علی الجبت‌و الطاغوت للمحقق الثانی جدی الاعلی‌الشیخ علی بن عبدالعالی المشهوربمروج المذهب، کتاب نبراس‌الضیا فی تحقیق‌معنی‌البدا و کتاب‌القبسات ،و کتاب الایقاظات ، و کتاب تقدمة‌تقویم‌الایمان‌وحواشی الفقیه و حواشی رجال الکشي و کتاب دیوان الشعر کلها لجدی ثالث المعلمین رحمه الله و کتاب الغرر والدرر ، و کتاب‌الفصول‌و کتاب العیون والمحاسن ، و کتاب الشافی و المسائل المحمدیات و المیا فارقیات‌کلها للسیـد المرتضی الملقب بعلم الهـدی رضی‌الله عنه و کتاب متن التجرید للمحقق‌الطوسی قدس‌الله‌نفسه القدوسی ، و کتاب الدروس ، و کتاب القواعد ؛ و کتاب الاربعین حدیثاکلها للشهیـدالاول ، و کتاب القواعد،و کتاب‌المختلف ؛ و کتاب‌التحریر، و کتاب تذ کرة الفقهاء؛و کتاب‌منهاج الصلاح،و کتاب نهج‌الحق و کشف الصدق،و کتاب شرح‌التجریدو کتاب کشف‌الیقین و کتاب‌منهاج‌الکرامةو کتاب‌جواب المسائل المدنیات الاولی للسیدمهنـا کلهامن العلامةرحمه‌الله،و کتاب‌اللوامع‌الالهیة‌فی‌المباحث‌الکلامیة‌للشیخ‌مقداد‌صاحب کتاب کنز‌العرفان والشرح المشهور علی‌الباب الحادی عشر ، و کتاب تعلیقة السجادیة حواشی الفقیه لمولانا مراد التفریشی رحمه الله ،و کتاب کشف‌الغمة فی معرفـة الائمة للوزیرعلی‌بن‌عیسی الاربلی‌رحمه الله ، و کتاب ضوء الشهاب للسیدالراوندی

رحمه اللہ، و کتاب الخرایج والجرایح، و کتاب المجالس، و کتاب سلوۃ الحزین المشہور بالدعوات ، و کتاب فقه القرآن کلہا لقطب الدین الراوندی و رسالۃ عمل نصف شہر رجب ؛ و کتاب المناقب لابن شہر آشوب لصاحب معـالم العلماء، و کتاب کامل البہائی ، و کتاب مناقب الطاہرین ، و کتاب تحفۃ الابرار کلہا للشیخ حسن بن علی الطبرسی وہو غیر صاحب کتاب الاحتجاج ، و کتاب مجمع البیان رحمہما اللہ اللہ تعالی ، وترجمۃ کتاب تاریخ مدینۃ المؤمنین بلدۃ قم للحسن بن محمد القمی و کتاب المقالات المنسوبۃ الی الشیخ المحققین الشیخ صفی الدین اسحق و کتاب گوہر مراد لمولانا عبد الرزاق المتخلص بالفیاض ، والرسالۃ الاعتقادیۃ للقائنی الکرہرودی، و کتاب الکشکول للسید حیدر الاملی و کتاب عمدۃ صحاح الاخبار للشیخ بن البطریق الاسدی رحمہ اللہ ، و کتاب شرح الارشاد لمولانا الزاہد احمد الاردبیلی رحمہ اللہ و کتاب شرح اللمعۃ و شرح النفلیۃ ، و کتاب المسالک ، و کتاب مسکن الفؤاد کلہا للشہید الثانی ، و کتـاب المعالم لولدہ الشیخ حسن و کتاب خلاصۃ الرجال للعلامۃ ، و کتاب الرجال للکشی ، و کتاب الرجال للنجاشی ؛ و کتاب الفہرست للشیخ ابی جعفر الطوسی ، و کتاب مشیخۃ للصدوق ، و کتاب الفہرست للشیخ منتجب الدین ابن اخی الصدوق رہ ؛ و کتاب معالم العلماء لابن شہر آشوب و کتاب جامع الاخبار ؛ و کتاب روضۃ الکلینی، و کتاب الروضۃ فی الفضایل و کتاب الفضائل للشیخ شاذان بن جبرئیل القمی ، و کتاب مروج الذہب للمسعودی ؛ و کتاب نہج الایمان تالیف سبط صاحب نخب المناقب ، و کتاب تحفۃ الشاہیۃ ، و کتاب المستجاد من فعلات الاجواد تالیف محسن بن ابی القسم علی التنوخی المعاصر لعلم الہدی، و کتاب ریاض الجنان لفضل اللہ بن محمد الفارسی و کتاب الاداب و مکارم الاخلاق للشیخ ابی القاسم علی بن احمد الکوفی من القدماء ؛ و کتاب حدیقۃ الناظر و نزہۃ الخاطر فی فضایل النبی و الائمۃ (ع) لاحمد بن دراج ؛ و کتاب در رالمطالب و غرر المناقب فی فضایل علی بن ابی طالب علیہ السلام للسید ولی اللہ بن نعمۃ اللہ الحسینی الرضوی، و کتاب اللؤلؤ المضیء فی فی مناقب آل النبی للسید رکن الدین و کتاب المناقب المرتضوی و کتاب بلال غلۃ المطالب و شفاء علۃ المآرب للسید منصور بن اسحق الحسینی ، و کتاب اشرف المناقب

للسید ابی الناصح ابراهیم الموسوی و کتاب مشکل اعراب القران لمکی بن ابی طالب ، و کتاب المواقف للقاضی عضد وشرحه للسید شریف ، وتفسیر النیشابوری وتفسیر الزمخشری ، وتفسیر البیضاوی ؛ وتفسیر الثعلبی استاد المفسرین ، وتفسیر کشف الاسرار ، و کتاب المحیط فی اللغة للصاحب بن عباد ، و کتاب نهایة اللغة ، و کتاب جامع الاصول کلاهما لابن الاثیر و کتاب قاموس اللغة، و کتاب الغریبین للهروی و کتاب المغرب للمطرزی و کتاب مناقب فاطمة الزهراء (ع) للحاکم النیسابوری و کتاب المنتقی فی مولود المصطفی للمحدث الکازرونی و کتاب شرح نهج البلاغة لابن ابی الحدید ، کتاب المناقب للفاضل الدولت آبادی و بعض کتب آداب المتعلمین کتاب الکنوز الخمسة و کتاب التاریخ لابن خلکان ، کتاب کامل التاریخ لابن الاثیر ، کتاب جواهر العقد الفرید لصالح بن صدیق النمازی، کتاب المنهاج فی الفقه للنووی و شرح العلامة القونوی علی کتاب الحاوی للشیخ عبد الغفار القزوینی فی مذهب الشافعی کتاب حبیب السیر، کتاب مجمع المطالب فی ترجمة ذریعة الراغب ، کتاب هدایة السعداء کتاب النکات واللغات المعروفة بین الادباء للفتاحی النیسابوری کتاب سیرة النبویة لمحمد بن اسحق المورخ المشهور ، و کتاب السیرة النبویة لابن کثیر ، کتاب شرح المشکوة للطیبی کتاب شرح المصابیح للمطهر کتاب الذریة الطاهرة المطهرة و هو روایة ابی بشر محمد بن احمد بن حماد الانصاری المعروف بالدولابی کتاب الاستیعاب لابن عبد البر کتاب حیوة الحیوان للدمیری الشافعی کتاب البشارة و النذارة فی علم تعبیر الرؤیا، کتاب فردوس الاخبار لابن شیرویه الدیلمی کتاب عمدة الطالب فی نسب آل ابی طالب للسید احمد الحسنی ، و بعض المشجرات فی علم الانساب الطالبیة للسید مهدی بن خلیفة الطبری ، کتاب المجدی فی انساب الطالبیین للسید بن الصوفی النسابة ره ، و کتاب فی علم الانساب من متملکات الشهید الثانی وعلیه خطه الشریف ، کتاب تذکرة الخواص لسبط الشیخ ابن الجوزی ، کتاب عیون الحکم و المواعظ و ذخیرة المتعظ و الواعظ ؛ کتاب فراید السمطین فی فضایل المرتضی و البتول و السبطین للشیخ ابرهیم بن محمد بن المؤید الحموی کتاب مطالب السئول فی مناقب آل الرسول ، و کتاب مفتاح الجفر الجامع و مصباح النور اللامع کلاهما

لمحمدبن طلحة، کتاب الفتوح لابن اعثم الکوفی ، کتاب فصل الخطاب لخواجه محمد پارسا ، و کتاب الانساب الکبیر للسمعانی و کتاب احیاء المیت بفضایل اهل البیت ، و کتاب المعجزات التی ظهرت علی الانبیاء ؛ و کتاب الفتوحات للشیخ محی الدین بن العربی ، کتاب جواهر العقدین للسید علی السمهوری الشافعی ؛ و بعض الکتب المعتبرة ، کتاب الصواعق المحرقة لابن الحجر ، کتاب المقتل لابی المؤید الخوارزمی ، و کتاب المناقب له ؛ و کتاب محاسن اصفهانی للما فروخی ، و بعض الخطب النبویة المرویة من طرق العامة ، کتاب ذخایر العقبی فی مناقب ذوی القربی لمحب الدین الطبری کتاب المستدرك للحاکم ، کتاب السبعین للسید علی الهمدانی کتاب اخلاق النبی و شمائله ﷺ تألیف ابی محمد عبداللّٰه بن محمد بن جعفر بن حیان من مشاهیر محدثی العامة ، کتاب عرایس حکم العلماء و الشعراء لابی الحسن الفارسی العامی من تلامذة الصدوق علیه الرحمة، کتاب زهرة الریاض و نزهة القلوب المراض للشیخ سلیمان بن داود کتاب سر العالمین و کشف ما فی الدارین للغزالی ، کتاب تحفة النجباء فی مناقب آل العبا ، کتاب فواید العلماء وفرایـد الحکماء و بعض کتب العامة ، کتاب درر السمط فی خبر السبط للحافظ ابی عبداللّٰه المعروف بابن الابّار، و کتاب مختار مختصر تاریخ بغداد لابی بکر احمد بن علی الخطیب ؛ و کتاب المستطرف ، و کتاب هفت اقلیم تصنیف امین احمد رازی ، کتاب صحیح بخاری، کتاب صحیح مسلم، کتاب صحیح نسائی ، کتاب صحیح ترمذی، سنن ابی داود سجستانی ، سنن ابن ماجه قزوینی کتاب الواحدة، کتاب
الملاحم للبطایني، کتاب منهج الفاضلین محمد بن اسحق حموی
کتاب کفایة الطالب ، کتاب تاریخ ابن هلال، کتاب
الال لابن خالویه کتاب الشهادات من
کتاب التلخیص تم بالخیر و
السعادة فی یوم الخامس
شهر صفر الخیر
۱۳۸۰